

ДЪГЛАС ПРЕСТЪН, ЛИНКЪЛН ЧАЙЛД МУЗЕЙ НА СТРАХА

Част 3 от „Пендъргаст“

Превод от английски: Тинко Трифонов, 2002

chitanka.info

I. КОСТНИЦА

ПЪРВА ГЛАВА

Боксър „Граховото зърно“ огледа площадката с отвращение. Майсторът беше истински капут. Тайфата — тълпа нещастници. Но най-лошото беше, че онзи тип, който управляваше „Кет“-а^[1], хабер си нямаше от хидравлични багери. Може би дължеше работата си на профсъюзите; може да беше нечий приятел; и в двата случая беше пълен некадърник — джаскаше машината напред-назад, сякаш сега за пръв път се е качил на тренажора в „Куинс“. Боксър стоеше там, скръстил мускулестите си ръце на гърдите, и гледаше как голямата кофа захапва тухлените отломки на стария жилищен блок. Кофата пое, после изведнъж запъна с вой на хидравликата, пак тръгна, като се люлееше насам-натам. Господи, откъде ги изнамираха тия смешници?

Чу хрущенето на стъпки зад гърба си, обърна се и видя приближаващия майстор, чието лице бе покрито със спечена корица от прах и пот.

— Боксър! Ти да не си си купил билет за това представление, а?

Масивните ръце на Боксър потрепнаха, престори се че не е чул. Той бе единственият на тази площадка, който разбираше от строителство, и тайфата го ненавиждаше за това. На Боксър не му пукаше; харесваше му да е с една глава над тях.

Чу как багерът изръмжа, когато ухапа солидната стена на стария запълнен изкоп. Слънцето огряваше разровените основи, на старите сгради, „цъфнали“ като рана: отгоре асфалт и цимент; отдолу — тухли, отломки, после пак тухли. А най-отдолу — пръст. За да положат сигурни основи на бъдещата жилищна стъклена кула, трябваше да копаят наистина дълбоко.

Хвърли поглед отвъд работната площадка. На ярката слънчева светлина рязко се очертаваха силуетите на старите, кафяви постройки в Долен Ййст сайд. Някои бяха наскоро обновени. Скоро щяха да ги последват и останалите. Облагородяване.

— Ей! Боксър! Да не си оглушал?

Боксър пак потрепна, като си представи за мит как юмрукът му потъва в зачервеното лице на майстора.

— Хайде, размърдай си задника. Това да не ти е пийпшоу?

Майсторът кимна към работната група на Боксър. Не приближи обаче. Толкова по-добре за него. Боксър се озърна за хората от смяната си. Товареха чевръсто един самосвал, несъмнено за да шитнат стоката на някое запалено юпи от тукашния тараф, което си пада по скапани стари тухли за по пет долара парчето. Закрачи едва-едва, за да даде на майстора да разбере, че няма никаква бърза работа.

Чу се вик. Ръмженето на багера изведнъж стихна. „Кет“-ът бе захапал тухлената стена в основите и бе отворил тъмна, назъбена дупка в нея. Багеристът скочи от машината, която работеше на празни обороти. Приближи намръщеният майстор и двамата заговориха оживено, ръкомахайки като в анимационно филмче.

— Боксър! — долетя гласът на майстора. — След като и без друго си айляк, намерих ти една работа.

Боксър едва-едва промени курса си, сякаш и без друго бе тръгнал за там, без да вдигне шава, без да даде да се разбере, че е чул — просто остави езикът на тялото да изрази презрението му към хилавия майстор. Спря пред него, вторачен в прашните му работни ботуши. Малки ходила — малка пишка.

Бавно вдигна глава.

— Добре дошъл отново на света, Грахчо. Я погледни тук.

Боксър хвърли небрежен поглед към дупката.

— Дай си фенерчето.

Боксър откачи жълтото си ръбесто фенерче от колана на панталоните и го подаде на майстора.

Той го включи.

— Ха, работи — рече майсторът и поклати глава при това чудо.

Надвеси се към отвора. Изглеждаше като пълен идиот, надигнал се на пръсти върху купчина паднали тухли, главата и трупът му бяха невидими в назъбената дупка. Каза нещо, но гласът му беше твърде приглушен, за да се разбере какво. Отдръпна се.

— Прилича на тунел. — Избърса лице и размаза праха в дълга, черна ивица. — Пфу, как вони!

— Да не би да си видял Тутанкамон там? — попита някой.

Всички освен Боксър се разсмяха. Кой, по дяволите, беше тоя Тутанкамон?

— Маmicата му, само да не е някаква археологическа глупотевина! — Обърна се към Боксър. — Грахчо, ти си як мъжага. Искам да хвърлиш едно око.

Боксър взе фенерчето и без да погледне към нещастниците наоколо, се покатери върху тухлената купчина към дупката, която багерът бе пробил в стената. Клекна върху потрошените тухли и насочи лъча светлина в кухнята. Видя под себе си дълъг нисък тунел. По стените и по пода му се виждаха пукнатини. Изглеждаше готов да се рути всеки миг. Поколеба се.

— Влизаш ли, или не? — долетя до него гласът на майстора.

Чу и друг глас, хленчещо подражаващ:

— Да, ама това го няма в профсъюзния ми договор.

Избухна гръмогласен смях.

Влезе.

Нападалите по пода тухли препречваха достъпа към тунела. Боксър наполовина пропълзя, наполовина се плъзна вътре и вдигна облак прах. Изправи се на крака и насочи светлината напред. Лъчът прониза праха, но не стигна далеч. Отвътре това място изглеждаше още по-тъмно. Изчака очите му да свикнат и прахът да се слегне. Чуваше разговорите и смеха горе, но съвсем слабо, сякаш идваха много отдалеч.

Направи няколко крачка напред, размахал фенерчето. От тавана висяха тънки като нишки сталактити, лъхна го противната миризма на въздуха вътре. Навярно — на умрели плъхове.

Тунелът изглеждаше празен, ако се изключат няколко буци въглища. От двете страни имаше дълга редица сводести ниши, около метър широки и метър и половина високи, всичките — грубо зазидани с тухли. По стените блестяха капки вода и той чу хор от едва доловими капчуци. Сега вече беше съвсем тихо, стените на тунела поглъщаха целия шум от външния свят.

Направи още една крачки напред, освети с лъча на фенерчето покрива и стените. Паяжината от пукнатини изглеждаше още по-гъста, от тавана стърчаха парчета камъни. Предпазливо отстъпи назад, обгръщайки отново с поглед зазиданите сводести ниши в двете стени.

Приблужи към най-близката. Една от тухлите бе паднала наскоро, а другите изглеждаха разхлабени. Зачуди се какво ли имаше в тези ниши. Други тунели? Нещо нарочно скрито?

Светна с фенерчето през дупката на падналата тухла, но не можа да проникне в тъмнината. Протегна ръка, улови долната тухла и я извъртя. Разхлабена беше, както си и мислеше. Измъкна я и подире ѝ се посипа дъжд от хоросан и прах. След това извади още една и още една. Лъхна го по-силна от преди воня.

Отново светна в процепа. Нова тухлена стена, може би метър по-навътре. Насочи лъча към дъното на арката и надникна надолу. Там имаше нещо, приличаше на чиния. Порцелан. Отстъпи крачка назад, очите му се насълзиха от зловонния въздух. Любопитството му влезе в битка с неясно тревожно предчувствие. Вътре определено имаше нещо. Можеше да е старо и ценно. Защо иначе ще го зазиждат така?

Спомни си за един тип, който бе намерил торба със сребърни долари, докато разрушавали стара каменна къща. Ценни монети, струваха няколко хилядарки. Онзи си купи чисто нова самоходна косачка „Кюбота“. Ако имаше нещо ценно, — майната им на всички, Боксър щеше да го прибере.

Разкопча яката си и дръпна тениската, за да закрие носа си, след това бръкна в дупката с ръката с фенерчето, а после решително мушна глава и рамене, за да се огледа по-добре.

В първия миг застина на място като истукан. След това рязко отмахна шава назад и се удари в горния ред тухли. Изтърва фенерчето в дупката и, олюлявайки се, се отдръпна. Този път одраска челото си, докато изпълзяваше назад в тъмното, опрял крака в тухлите. Падна на пода и неволно извика.

В един миг се възцари пълна тишина. Облаците прахоляк се виеха нагоре, а далеч по-високо се виждаше мъждивата светлина, идваща от външния свят. Вонята го обгърна целия. Задъхан се изправи на крака и пое към светлината, закатери се по купчината тухли, падна и заби лице в прахоляка, отново стана и запълзя на четири крака. Изведнъж се озова отново на светло, претърколи се през глава от другата страна на тухлената купчина и се приземи по лице със зашеметителен удар. Едва дочу смеха, който секна веднага, щом се претърколи. Втурнаха се към него, протегнаха ръце и го вдигнаха, всички заговорили вкупом.

— Божичко, какво е станало с тебе?

— Ранен е — долетя нечий глас. — Целият е в кръв.

— Отдръпнете се — дочу друг глас.

Боксър се опита да поеме дъх, да укроти сърцебиенето си.

— Не го местете. Извикайте линейка.

— Срути ли се?

Глъчта не секваше. Най-накрая успя да се изкашля и седна, а всички изведнъж млъкнаха.

— Кости — успя да изрече Боксър.

— Кости ли? Какво, по дяволите, искаш да кажеш?

— Говори глупости.

Боксър почувства как съзнанието му се прояснява. Огледа се, усети как топлата кръв се стича по лицето му.

— Черепи, кости. Купища. Цели дузини човешки кости.

Почувства, че му прилява и отново легна под яркото слънце.

[1] от „Кейтърпилър“ — най-известната американска компания за производство на земекопни машини. Б.пр. ↑

ВТОРА ГЛАВА

Нора Кели погледна през прозореца на кабинета си, разположен на четвъртия етаж — погледът ѝ се зарея над медните покриви на Нюйоркския природонаучен музей, отвъд куполите и минаретата и обшитите с чудновати капчуци кули, към зеления покров на Сентръл парк. Най-накрая се вгледа в далечните сгради по Пето авеню — изглеждаха като монолитна стена, приличаха на вътрешния двор на някакъв безкраен замък, озарени в жълто от есенната светлина. Красивата гледка не ѝ достави никакво удоволствие.

Почти беше станало време за срещата ѝ. Понечи да потисне облялата я гневна вълна, но размисли. Този гняв щеше да ѝ потрябва. През последните осемнайсет месеца научният ѝ бюджет бе замразен. За това време бе свидетелка как броят на вицепрезидентите на музея се увеличи от трима на дванайсет, всеки с двеста бона годишна заплата. Беше свидетелка как отделът за връзки с обществеността, заспала малка служба, населена някога от симпатични бивши вестникари, се превърна в модерен офис, изпълнен с млади, изящно облечени мацки, които не разбираха нищо нито от археология, нито от каквито и да било други науки. Беше свидетелка как висшите ешелони на музея, някога съставени от учени и преподаватели, бяха превзети от юристи и фондонабиратели. Повечето коридори, завиващи под деветдесет градуса бяха превърнати в ъглови офиси за някакви функционери. Всички пари отиваха за фондонабирателни мероприятия, а събраните от тях пари се влагаха отново в такива събития в един безкраен кръг на онанистично пропиляна енергия.

И въпреки всичко, рече си тя, това все още беше Нюйоркският природонаучен музей: най-големият музей за естествена история в света. Беше извадила късмет, че намери работа в него. След неуспеха на последните ѝ проучвания — странната археологична експедиция, която бе водила в Юта, и неочаквания провал на плановете за Музей на Лойд — се нуждаеше от тази служба, за да навакса. Този път, рече си тя, няма да се паля толкова, ще играя на сигурно — строго в рамките на системата.

Извърна се от прозореца и огледа кабинета си. Във или извън системата, нямаше начин да приключи проучването си на връзката анасази — ацтеки без допълнителни средства. Най-важното бе, че се нуждаеше от серия датировки с мас-спектрометърен ускорител с въглерод-14 на шейсет и шестте останки, които бе донесла от проучванията си в Южен Юта миналото лято. Това щеше да струва 18 000 долара, но трябваше да получи тези датировки, ако изобщо искаше да приключи работата си. Щеше да поиска тези пари сега, всичко останало можеше да почака.

Време беше. Надигна се, излезе и пое нагоре по тясното стълбище след което навлезе в плюшените покои на петия етаж на музея. Спря се пред кабинета на първия вицепрезидент, за да пооправи сивия си костюм. Тези хора само от това разбираха — от ушити по поръчка дрехи и лъскав външен вид. Трябваше да получи парите; нямаше никакво намерение да излезе от този кабинет без тях. Стегна се, усмихна се и почука. Номерът беше да е едновременно и любезна, и твърда.

— Влезте — долетя отвътре свеж глас.

Ъгловият кабинет пред нея бе облян от утринната светлина. Първият вицепрезидент Роджър Бризбейн III седеше зад блестящо писалище в стил „Баухаус“. Нора бе виждала снимки на този кабинет от времето, когато принадлежеше на тайнствения д-р Фрок. Тогава той бе истинска обител на музеен уредник, прашна и разхвърляна, пълна с вкаменелости и книги, със стари викториански кресла, копия на масаи и с туловището на препарирана морска крава. Сега стаята изглеждаше като чакалня на стоматолог хирург. Единственият знак, че това би могло да бъде музеен кабинет, беше заключената стъклена кутия върху писалището на Бризбейн, в която лежах сума ефектни скъпоценни камъни — шлифовани и нешлифовани, — които намигаха и блещукаха от малките си кадифени гнезда. Според носещите се в музея клюки Бризбейн възнамерявал да стане специалист по скъпоценните камъни, но бил принуден от прагматичния си баща да завърши право. Нора се надяваше това да е вярно: в такъв случай поне донякъде би проявил разбиране към науката.

Опита се усмивката ѝ да изглежда колкото е възможно по-искрена. Бризбейн изглеждаше зализан и самоуверен. Лицето му бе спокойно, гладко и розово като вътрешността на мидена черупка —

безупречно избръснат, напудрен, вчесан и одеколониран. Чупливата му кестенява коса, гъста, лъскава и излъчваща здраве, бе въздълга.

— Д-р Кели — рече Бризбейн и разкри блестяща редица зъби, перфектно изпълнение на майстор зъболекар, — чувствайте се у дома си.

Нора се отпусна внимателно върху конструкцията от хром, кожа и дърво, която би трябвало да минава за стол. Беше ужасно неудобен и скръцваше при всяко нейно движение.

Младият вице се облегна на стола си, при което се чу леко изшумоляване, и склучи длани зад главата си. Ръкавите му бяха безупречно навити, а възелът на английската му копринена връзка оформяше безупречен триъгълник с трапчинка в средата. Да не би това да е грим — помисли си Нора — под и около очите му, за да скрие бръчиците? Мили Боже, наистина беше грим. Тя извърна поглед, усетила, че се е вторачила прекалено нахално.

— Как вървят работите в работилницата за дрипи и кокали? — попита Бризбейн.

— Страхотно. Чудесно. Има само една малка подробност, за която исках да поговорим.

— Добре, добре. Аз също трябва да поговоря с вас.

— Господин Бризбейн — започна бързешком Нора, — аз...

Бризбейн обаче я спря с вдигната ръка.

— Нора, знам защо сте тук. Имате нужда от пари.

— Точно така.

Бризбейн кимна съчувствено.

— Не можете да завършите изследването си при този замразен бюджет.

— Точно така — повтори Нора, изненадана, но и нащрек. — Беше страхотен удар да получим финансирането от „Мърчисън“ за това проучване на индианците анасази, но няма как да завърши работата си без серия от добри датировки с въглерод-14. Точните датировки са в основата на всичко останало.

Опита се тонът ѝ да се запази приятно покорен, сякаш умираше да се прави на самата невинност.

Бризбейн кимна отново, полузатворил очи, и леко се завъртя с креслото си. Въпреки всичко Нора се почувства окрилена. Не беше очаквала толкова съчувствена реакция. Май щеше да сполучи.

— За колко пари говорим? — попита Бризбейн.

— Срещу осемнайсет хиляди долара мога да изпратя за датировка всичките шейсет и шест проби в Мичиганския университет, който разполага с най-добрата мас-спектрометрична лаборатория в света за датироване с въглерод-14.

— Осемнайсет хиляди долара. Шейсет и шест проби.

— Точно така. Не моля за постоянно увеличение на бюджета, а за еднократно отпуснатата сума.

— Осемнайсет хиляди долара — повтори бавно Бризбейн, сякаш обмисляше нещата. — Като се замисли човек, не изглеждат чак толкова много, нали, д-р Кели?

— Така е.

— Всъщност сумата е съвсем малка.

— Особено в сравнение с научните резултати, до които ще доведе.

— Осемнайсет хиляди. Какво съвпадение.

— Съвпадение ли? — Нора изведнъж се почувства неловко.

— Точно с толкова ще трябва да съкратите бюджета си през следващата година.

— Вие намалявате бюджета ми?

Бризбейн кимна.

— Десетпроцентно всеобщо съкращение. За всички научни отдели.

Нора усети как се разтреперва и стисна здраво хром-никеловите подлакътници на стола си. Понечи да каже нещо, но си спомни клетвата пред себе си и преглътна думите.

— Разходите по новите зали за динозаври се оказаха по-големи от очакваните. Ето защо се радвам, че смятате тази сума за незначителна.

Нора успя да си поеме дъх и да модулира тона си.

— Господин Бризбейн, не мога да завърша изследването си при такъв бюджет.

— Ще се наложи да го направите. Научните изследвания са само малка част от дейността на музея, д-р Кели. Имаме задължението да правим изложби, да изграждаме нови зали, да забавляваме публиката.

Нора заговори разпалено:

— Но фундаменталните научни изследвания са кръвоносната система на музея. Без наука всичко това ще се превърне в едно кухо шоу.

Бризбейн се надигна от стола си, заобиколи писалището и се спря пред стъклената кутия. Набра кода на клавиатурата и пъкна ключ в ключалката.

— Виждали ли сте някога смарагда „Тев Мираби“?

Бризбейн отвори кутията и посегна с тънката си ръка към смарагд с големината на яйце от червеношийка. — Смарагдът „Тев Мираби“. Безупречен е. Като специалист по скъпоценните камъни по призвание мога да ви кажа, че смарагдите с подобен размер никога не са безупречни. Освен този.

Той го вдигна пред едното си око, което изведнъж се уголеми като че пред него бе поставена лупа. Премигна веднъж, след това свали камъка.

— Разгледайте го.

Нора отново се застави да преглътне възражението си. Взе смарагда.

Завъртя го внимателно между пръстите си.

— Хайде, хайде, продължете. Светът изглежда по-различен, погледнат през смарагд.

Нора се взря в дълбините му и видя как на погледа ѝ отвърща един изкривен свят, в който плуваше някакво подуто създание, приличащо на зелена медуза — Бризбейн.

— Много интересно. Но, господин Бризбейн...

— Безупречен.

— Не ще и дума. Но ние говорехме за друго.

— Колко мислите, че струва? Милион? Пет? Десет? Той е уникален. Ако го продадем — край на паричните ни тегоби. — Той се изкиска и отново вдигна смарагда към окото си. То отново се завъртя зад камъка, черно, уголемено, влажно на вид. — Но не можем да го продадем, разбира се.

— Съжалявам, но не разбирам накъде биете.

Бризбейн се усмихна едва-едва.

— Вие и останалия научен персонал. Винаги забравяте едно нещо: наистина става дума за шоу. Вземете за пример този смарагд. От научна гледна точка в него няма нищо, което не бихте открили в който

и да е смарагд със сто пъти по-малки размери. Но хората не искат да видят който и да е смарагд — те искат да видят най-големият смарагд. Шоуто, д-р Кели, е кръвоносната система на този музей. Как смятате, колко време биха продължили вашите скъпоценни научни изследвания, ако хората престанат да идват, ако изгубят интерес, ако престанат да дават пари? За да задържим вниманието им, ние се нуждаем от колекции: ослепителни изложби, колосални метеорити, динозаври, планетариуми, злато, птици додо и гигантски смарагди. А вашата работа просто не попада в тази категория.

— Но моята работа наистина е интересна.

Бризбейн разпери ръце.

— Скъпа моя, всеки тук е убеден, че неговите изследвания са най-интересните.

Точно това „скъпа моя“ я взриви. Нора скочи на крака с побелели от гняв устни.

— Не би трябвало да седя тук и да защитавам правотата си. Проучването от Юта ще установи точно кога се е появило влиянието на ацтеките, което е преобразило културата на анасазите. То ще даде възможността да разберем...

— Ако правехте разкопки за динозаври, щеше да бъде по-различно. Там е екшънът. А и по стечение на обстоятелствата, там са и парите. Истината, д-р Кели, е, че никой не изглежда ужасно заинтригуван от вашите малки купчинки чирепи, освен самата вас.

— Истината — отвърна разгорещено Нора, — е, че вие самият сте учен недоносче. Само се правите на велик бюрократ, а, честно казано, преигравате в тази си роля.

Още щом изрече тези думи, Нора разбра, че бе отишла твърде далеч. За миг лицето на Бризбейн сякаш се смръзна. Съвзе се, усмихна й се ледено и издърпа кърпичката от горното си джобче. Започна да бърше смарагда — бавно и продължително. След това го върна в кутията, заключи я и започна да бърше нея, отпървом — отгоре, а после и отстрани, полека и внимателно. Най-накрая проговори:

— Не се вълнувайте толкова. Вълнението втвърдява артериите и изобщо е вредно за здравето.

— Извинете, не исках да ви обидя, но няма да приема тези съкращения.

Бризбейн заговори с приятен тон:

— Казах ви онова, което трябваше да ви кажа. Уредниците, които не намират начин да съкратят бюджета си, нямат проблеми — ще се радвам да го сторя вместо тях.

Когато изрече това, вече не се усмихваше.

Нора затвори вратата на външния офис и се спря напълно объркана в коридора. Беше се заклела да не напуска онзи кабинет без допълнителните пари, а ето, че стана още по-зле, отколкото преди да влезе в него. Дали да не отиде при Кольпи, директора на музея? Но той бе суров и недостъпен, а и това сигурно щеше да ядоса Бризбейн. Вече един път изпусна езика си. Ако прескочи Бризбейн, може и да я уволнят. А каквото и да стореше, не биваше да изгуби тази работа. Щом замразяваха този проект, можеше да работи върху нещо друго. Може би щеше да намери отнякъде пари, да открие ново финансиране. А след шест месеца щеше да има ново преразглеждане на бюджета. Човек винаги може да се надява...

Тя бавно слезе по стълбите към четвъртия етаж. В коридора се спря, изненадана, че вратата на кабинета ѝ беше широко отворена. Надникна вътре. Там, където сама бе стояла преди петнайсетина минути, на фона на прозореца се очертаваше фигурата на много странен на вид мъж, който прелистваше някаква монография. Беше облечен с чисто черен, строго скроен костюм, който определено му придаваше погребален вид. Кожата му беше много бледа, по-бяла, отколкото бе виждала досега у жив човек. И русата му коса бе почти бяла. Разлистваше монографията с удивително дълги и тънки пръсти с цвят на слонова кост.

— Извинете, но какво правите в кабинета ми? — попита Нора.

— Интересно — промърмори мъжът, докато се обръщаше.

— Моля?

Той вдигна монографията — „Геохронология на пещерата Сандия“.

— Странно е, че над равнището на Сандия са намирани само цели фолсъмови връхчета на стрели. Много показателно, не намирате ли?

Говорът му имаше мекия южняшки акцент на човек от висшата класа и сякаш се лееше като медена струя.

Нора почувства как изненадата от това нахлуване в кабинета ѝ се превръщаше в гняв.

Той отиде до библиотечния шкаф, върна монографията на мястото ѝ върху лавицата и започна да разглежда другите заглавия, като пръстът му потропваше по гръбчетата на книгите с леки, точни движения.

— Аха — рече той и издърпа друга монография. — Както виждам оспорват се резултатите от Монте Верде.

Нора пристъпи напред, издърпа монографията от ръцете му и я мушна обратно на лавицата.

— В момента съм заета. Ако искате да ви приема, можете да телефонирате. И на излизане, моля затворете вратата.

Обърна се гърбом към него и зачака да си излезе. Десет процента! Тя поклати глава, уморена и все още невярваща. Как би могла изобщо да се справи?

Ала мъжът не си тръгна. Вместо това чу отново медения му плантаторски глас.

— Най-добре веднага да си кажа, ако нямате нищо против. Д-р Кели, мога ли да се осмеля да ви обезпокоя с един малък и досаден проблем?

Тя се обърна. Той протегна ръка. В дланта му се беше сгушил малък кафеникав череп.

ТРЕТА ГЛАВА

Нора вдигна поглед от черепа към лицето на посетителя.

— Кой сте вие?

Вглеждайки се вече по-внимателно, тя забеляза колко бледосини бяха очите и колко фини — страните му. С тази своя бяла кожа и с класическите черти на лицето си той изглеждаше като изваян от мрамор.

Мъжът направи благоприличен жест, нещо средно между кимване и поклон.

— Специален агент Пендъргаст от Федералното бюро за разследване.

Сърцето на Нора се сви. Нима имаше още мръсотии около и без това белязаната от неприятности експедиция в Юта? Само това й липсваше.

— Имате ли значка? — попита предпазливо. — Някакъв документ за самоличност?

Мъжът се усмихна снизходително, извади портфейл от джоба на самото си и го разтвори. Нора се наведе, за да разгледа значката. Определено изглеждаше истинска — а през последните осемнайсет месеца й се бе наложило да види достатъчно на брой такива значки.

— Добре, добре, вярвам ви. Специален агент... — поколеба се тя. Как, по дяволите, се казваше? Погледна отново към значката, но тя вече пътуваше към джоба на самото му.

— Пендъргаст — довърши той вместо нея. След това добави, сякаш бе прочел мислите й: — Между другото това няма нищо общо със случилото се в Юта. Става дума за съвсем друг случай.

Тя отново го погледна. Този напет и замислен мъж в черно и бяло никак не приличаше на ченгетата, с които се бе срещала на Запад. Имаше необичаен, дори ексцентричен вид. В безизразното му лице имаше нещо пети привлекателно. След това Нора отново се вгледа в черепа.

— Не съм антрополог — рече бързешком. — Костите не са в моята специалност.

Единственият отговор на Пендъргаст бе да ѝ подаде черепа.

Тя го взе, любопитна въпреки всичко, и го завъртя в ръце.

— ФБР сто на сто разполага с научни експерти, които да му помогнат в тази работа.

Агентът от ФБР се усмихна едва-едва, отиде до вратата и я заключи. Плавно се завърна до писалището, вдигна телефонната слушалка от вилката ѝ и я сложи внимателно настрана.

— Можем ли да поговорим без да ни безпокоят?

— Разбира се. За каквото и да е.

Нора усети, че отговорът издаваше объркване и се ядоса на себе си. Никога не бе срещала толкова самоуверен човек.

Той се настани на дървения стол до писалището ѝ и кръстоса дългите си крака.

— Независимо от специалността ви, бих искал да чуя какво мислите за този череп.

Тя въздъхна. Дали трябваше да разговаря с този мъж? Какво ще си помислят в музея? Със сигурност нямаше да са доволни, че ФБР се е консултирало с техен човек. А може би пък тъкмо такава „известност“ желаше Бризбейн?

Тя отново огледа черепа.

— Ами, да започнем оттам, че... бих казала, че това дете е имало доста тъжен живот.

Пендъргаст направи купичка с пръсти и повдигна вежда в мълчалив въпрос.

— Незатвореният напълно шев сочи, че е едва надхвърлило десет години. Вторият кътник едва е набол. Това означава, че е било на около тринайсет, плюс минус няколко години. Предполагам — момиче, ако се съди по деликатните издатини на веждите. Много лоши зъби, между другото, без каквато и да е зъболекарска намеса. Това предполага най-малкото немара. А тези два пръстена в зъбния емайл показват забавен растеж, навярно са причинени от два периода на гладуване или от сериозно заболяване. Черепът определено е стар, макар състоянието на зъбите да говори за историческа, а не за праисторическа датировка. Няма да срещнете такива развалени зъби в праисторически екземпляр, а и черепът изглежда е на дете от бялата раса, не е от туземното индианско население. Бих рекла, че е на възраст най-малко седемдесет до сто години. Разбира се, това са умозрителни заключения. Всичко

зависи от това къде е намерен и при какви условия. Може би си струва да бъде датиран с въглерод-14.

При това неприятно напомняне за неотдавнашната ѝ среща, тя неволно замлъкна.

Пендъргаст чакаше. Нора имаше чувството, че очаква да чуе още. Усети как раздразнението ѝ се завръща и отиде до прозореца, за да разгледа черепа на ярката утринна светлина. След това, още вторачена в него, изведнъж ѝ се догади.

— Какво има? — попита остро Пендъргаст, усетил промяната у нея.

Жилавата му фигура се надигна от стола, напрегната като пружина.

— Тези едва видими драскотини в самата основа на тилната кост... — тя улови лупата, която висеше на връвчица на врата ѝ и я вдигна към окото си. Обърна черепа наопаки и го изследва повнимателно.

— Продължете.

— Причинени са от нож. Сякаш някой е отстранявал тъкан.

— Каква тъкан?

Обля я вълна от облекчение, когато разбра за какво ставаше дума.

— Това са от онзи тип следи, причинени от скалпел, които могат да се видят след аутопсия. Детето е било аутопсирано. Белезите са били направени, докато се е разкривала горната част на гръбначния мозък или може би продълговатия мозък — медула облонгата.

Тя остави черепа на масата.

— Но аз съм археоложка, господин Пендъргаст. Най-добре е да използвате нечий друг опит. Ние тук имаме медикантрополог — д-р Уайдънрайх.

Пендъргаст вдигна черепа и го постави в найлонова торбичка със самозалепващ се капак. Торбичката изчезна безследно в гънките на костюма му, все едно, че беше фокусник.

— Нуждая се именно от вашия археологически опит. А сега — продължи оживено той, докато връщаше телефонната слушалка на мястото ѝ и отключваше вратата с бързи и икономични движения, — бих искал да ме придружите до центъра на града.

— До центъра ли? Искате да кажете до вашето управление?

Пендъргаст поклати отрицателно глава.

Нора се поколеба.

— Не мога просто ей така да си тръгна. На работа съм.

— Няма да се бавим много, д-р Кели. А няма никакво време.

— Но за какво става дума?

Той обаче вече бе излязъл от кабинета ѝ и крачеше бързо и безшумно по дългия коридор. Тя го последва, неспособна да измисли какво друго да стори, а агентът пое по серията извити стълби през залите „Птиците на света“, „Африка“, „Бозайници от плейстоцена“, докато най-сетне двамата стигнаха до кънтящата Голяма ротонда.

— Познавате много добре музея — рече тя, опитвайки се да върви в крачка с него.

— Да.

Излязоха от бронзовите порти и се спуснаха по просторното, извито, мраморно стълбище към „Мюзиъм драйв“. Агент Пендъргаст се спря в основата на стълбите и се извърна, облян от ярката есенна светлина. Сега очите му бяха почти бели, с едва доловим оттенък на синьо. Когато отново тръгна, тя изведнъж придоби чувството, че под тесния му костюм се крие голяма физическа сила.

— Запозната ли сте със закона за опазване на археологическото и историческото наследство в Ню Йорк?

— Разбира се.

Законът повеляваше, ако на дадена площадка бъде разкрито нещо с археологическа стойност, изкопните или строителните работи да се прекратят, докато не бъдат направени разкопки и находките не бъдат документирани.

— Доста интересна площадка се разкри в Долен Манхатън. Вие ще бъде надзираващият археолог.

— Аз ли? Нямам нито опита, нито специалността...

— Не се бойте, доктор Кели. Страхувам се, че тази ваша служба ще бъде съвсем кратка.

Тя поклати глава.

— Но защо аз?

— Имате известен опит в подобни... ъ-ъ-ъ — точно такива места.

— И що за място е това?

— Костница.

Тя зяпна.

— А сега — рече той и посочи с ръка мъркация до тротоара Ролс-ройс модел „Сребрист призрак 59“, — трябва да тръгваме. След вас, моля.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Нора излезе от Ролс-ройса с неловкото чувство, че биеха твърде много на очи. Пендъргаст затвори вратата зад нея; изглеждаше спокойно безразличен на нелепия фон на елегантния автомобил, паркиран всред прахоляка и шума на голямата строителна площадка.

Прекосяха улицата и спряха пред висока ограда от телена мрежа. Отвъд нея щедрото следобедно слънце огряваше скелетните основи на редица стари сгради. Няколко големи, пълни с тухли самосвала обрмчваха площадката. До бордюра бяха паркирани две полицейски коли и Нора видя две униформени ченгета, които надничаха през някаква дупка в неразрушена подпорна стена. Недалеч от тях стоеше група костюмирани бизнесмени. Строителната площадка бе обградена от изоставени жилища, които намигаха с празните си прозорци.

— На това място групировката „Мойгън-Феърхевън“ ще строи шейсет и пет етажна жилищна кула — каза Пендъргаст. — Около четири часа вчера са проникнали през онази стена, ей там. Един работник намерил черепа, който ви показвах, в гробница зад стената. Заедно с още много, много други кости.

Нора погледна в указаната ѝ посока.

— Какво е имало на това място преди?

— Каре от жилищни сгради, строени към края на деветдесетте години на XIX век. Както изглежда обаче, тунелът е бил построен преди тях.

Нора вече можеше да види, че багерът беше разкрил ясен профил. Старата подпорна стена се намираше под основите от деветнайсети век, а дупката в нейната основа определено бе част от по-стара постройка. На една страна бяха струпани някакви обгорели и изгнили старинни греди.

Докато вървяха покрай оградата, Пендъргаст се наведе към нея.

— Боя се, че нашето посещение тук може да се окаже проблематично и че разполагаме с твърде малко време. Тази площадка се е променила обезпокоително много през последните няколко часа. „Мойгън-Феърхевън“ са едни от най-енергичните предприемачи в този

град. И разполагат със забележително голяма... ъ-ъ-ъ... мощ. Забелязвате ли, че наоколо няма представители на пресата? Полицията бе повикана много дискретно на място.

Той я поведе към затворената с верига врата в оградата, охранявана от ченге, на чийто колан се мандахерцаха белезници, радиостанция, палка, пистолет и муниции. Общото тегло на цялото това снаряжение дърпаше колана надолу и поради това коремът под синята му риза се издуваше свободно напред.

Пендъргаст спря пред вратата.

— Движение — рече ченгето. — Няма нищо за гледане, приятел.

— Тъкмо обратното — усмихна се Пендъргаст и показа картата си. Ченгето се наведе напред и се намръщи. Погледна лицето на агента, после отново документа, пак — лицето, и така няколко пъти.

— ФБР, а? — Повдигна колана си и снаряжението му издрънча.

— Да, това са трите букви — отвърна Пендъргаст и мушна портфейла си в джоба.

— А коя е спътничката ви?

— Археоложка. Възложено ѝ е да изследва мястото.

— Археоложка ли? Изчакайте.

Ченгето прекоси бавно празния терен и спря до скупчилите се полицаи. Размениха няколко думи, след това един от тях се отдели от групата. Тичешком го последва облечен в кафяв костюм мъж. Беше нисък и набит, дебелината му гуша преливаше над тясната яка на ризата. Правеше прекалено големи крачки за късите си крака и поради това походката му беше прекалено пружинираща.

— Какво, по дяволите, означава това? — рече задъхано като приближи портата, обръщайки се към новодошлото ченге. — Не ми каза нищо за ФБР?

Нора забеляза, че новото ченге носеше на раменете си златните отличителни знаци на капитан. Имаше оредяла коса, жълтеникаво лице и присвити черни очи. Беше почти толкова дебел, колкото и мъжа в кафявия костюм.

Капитанът погледна Пендъргаст.

— Мога ли да видя картата ви?

Гласът му беше тих, напрегнат и висок.

Пендъргаст отново извади портфейла си. Капитанът го взе, разгледа документите и го върна през портата.

— Съжалявам, господин Пендъргаст, но нещата тук не са от компетенцията на ФБР, особено пък на нюорлеанския му офис. Знаете каква е процедурата.

— Капитан...?

— Къстър.

— Капитан Къстър, тук съм с доктор Нора Кели от Нюйоркския природонаучен музей, на която е възложено археологическото проучване. А сега, ако ни пуснете...

— Това е строителна площадка — намеси се мъжът в кафявия костюм. — В случай, че не сте забелязали, опитваме се да построим сграда. Вече изпратиха човек, който да огледа костите. Всемогъщи Боже, ние губим по четирийсет хиляди долара на ден, а сега и ФБР...

— А кой бихте благоволили да бъдете вие? — попита Пендъргаст мъжа с приятен тон.

Очите на онзи щъкаха непрекъснато.

— Ед Шенк.

— А, господин Шенк... — в устата на Пендъргаст името прозвуча като термина за някакъв вид груб инструмент. — И сте служител на „Мойгън-Феърхевън“?

— Началник на строежа.

Пендъргаст кимна.

— Радвам се, че се запознахме, господин Шенк.

Мигновено се обърна към капитана, пренебрегвайки напълно Шенк.

— А сега, капитан Къстър — продължи със същия благ тон, — да разбирам ли, че няма да отворите тази порта и да ни позволите да се заемем с работата си?

— Това е много важен проект за групировката „Мойгън-Феърхевън“ и за града. Работата се забавя и по най-високите етажи се безпокоят за това. Господин Феърхевън посети лично мястото вчера вечерта. Последното нещо, което биха желали, е ново забавяне. Не съм чувал нищо за участие на ФБР, не знам нищо за никакви археологически проучвания...

Той замлъкна. Пендъргаст бе извадил клетъчния си телефон.

— На кого се обаждате? — попита Къстър.

Пендъргаст не отвърна нищо, усмивката не слизаше от лицето му. Пръстите му пробягаха по миниатюрните клавиши със смайваща

бързина.

Погледът на капитана се стрелна към Шенк, после се извърна.

— Сали? — заговори Пендъргаст по телефона. — Тук е агент Пендъргаст. Мога ли да говоря с комисар Рокър?

— Вижте сега... — започна капитанът.

— Да, моля те, Сали. Ти си истинско съкровище.

— Можем да обсъдим нещата вътре.

Чу се дрънчене на ключове. Капитан Къстър започна да — отключва портата.

— Ще ти бъда много благодарен, ако го прекъснеш и ме свържеш.

— Господин Пендъргаст, няма нужда — каза Къстър.

Портата се отвори широко.

— Сали? Ще ти позвъня по-късно — рече Пендъргаст и затвори телефона с щракване.

Мина през портата заедно с Нора. Без да се спира или да разговаря, агентът от ФБР прекоси засипаната с боклуци площадка, понесъл се в тръс право към дупката в тухлената стена. Отпървом слисани, другите го последваха със закъснение.

— Господин Пендъргаст, трябва да разберете, че... — капитанът се опитваше да го настигне.

Шенк ги следваше разярен като бик. Спъна се, изруга, но продължи пътя си.

С приближаването им към дупката, Нора забеляза бледата светлинка, която идваше отвътре. Изведнъж проблесна светкавица. Пауза, нова светкавица. Някой правеше снимки.

— Господин Пендъргаст — извика капитан Къстър.

Ала гъвкавият агент от ФБР вече се катереше по купчината отломки. Другите спряха тежко задъхани в основата ѝ. Нора последва Пендъргаст, който вече бе изчезнал в черната дупка. Тя се спря пред нея и погледна надолу.

— Влезте — рече Пендъргаст с най-привлекателния си южняшки тон.

Тя се спусна по изпопадалите тухли на влажния под. Отново проблесна светкавица. Мъж в бяла лабораторна престилка се бе навел и изследваше нещо в малка сводеста ниша. Пред друга ниша се бе

изправил фотограф с широколентов апарат с две синхронизирани светкавици.

Мъжът в бялата престилка се изправи и ги погледна през виещия се прахоляк. Имаше гъста, рошава, посивяла коса, която в съчетание с кръглите му очила с телени рамки му придаваше донякъде вид на стар революционер болшевик.

— Кои, по дяволите, сте вие, та да нахълтвате така? — извика мъжът и думите му отекнаха в гробницата. — Казаха ми, че никой няма да ме безпокои.

— ФБР — избълва Пендъргаст. Тонът му сега беше коренно различен — остър, строг, официален. Разтвори с плясък на кожата портфейла си и завря значката в лицето на мъжа.

— А-а-а — рече, заеквайки онзи, — разбирам.

Нора гледаше ту единия, ту другия, изненадана от очевидната способност на Пендъргаст да оценява мигновено хората и да ги манипулира съобразно преценката си.

— Бих ли могъл да ви помоля да напуснете това място, докато моята колежка доктор Кели и аз извършим своя оглед?

— Вижте сега, тъкмо съм по средата на работата си.

— Пипали ли сте нещо? — Въпросът прозвуча заплашително.

— Не... не много. Взех някои от костите...

— Взели ли сте някои от костите?

— В съответствие с моята отговорност да установя причината за смъртта...

— Пипали сте някои от костите? — Пендъргаст извади тънък бележник и златна писалка от джоба на сакото си, записа си нещо, клатейки възмутено глава. — Името ви, докторе?

— Ван Бронк.

— Записвам си го за разследването. А сега, доктор Ван Бронк, ако обичате да ни оставите да продължим.

— Слушам, сър.

Пендъргаст изгледа как съдебният лекар и фотографът с мъка се изкатериха и излязоха от тунела. След това се обърна към Нора и заговори тихо и бързо:

— Мястото е вече ваше. Издействах ни около час, може би дори по-малко, тъй че се възползвайте най-пълноценно.

— Най-пълноценно за какво? — попита изплашено Нора. — Какво би трябвало да сторя? Никога не съм...

— Обучена сте на неща, които аз не познавам. Огледайте мястото. Искам да знам какво е ставало тук. Помогнете ми да разбера.

— За един час? Нямам никакви инструменти, нямам къде да слагам пробите...

— И без друго вече сме твърде закъснели. Забелязахте ли, че са докарали тук капитана на полицейския участък? Както вече казах, „Мойгън-Феърхевън“ могат да упражнят огромно влияние. Това ще е единствената ни възможност. Необходима ми е максимум информация за минимум време. Изключително важно е.

Той ѝ подаде писалката и бележника, след това извади от джоба си две тънки фенерчета и ѝ подаде едното.

Нора го включи. Беше много мощно за размера си. Тя се озърна и за първи път огледа онова, което я заобикаляше. Беше хладно и тихо. На фона на единствения сноп светлина, струящ от назъбената дупка, танцуваха пращинки. Миришеше на гнилоч — на смесица от плесен и развалено месо. Въпреки това тя пое дълбоко въздух, опитвайки се да се съсредоточи. Археологията е бавна и методична дисциплина. А тук, изправена пред неумолимо цъкащия часовник, тя дори не знаеше откъде да започне.

Поколеба се още един миг. След това започна да скицира тунела. Беше около двайсет и четири метра дълъг, три метра висок в най-високата част на свода и зазидан в двата си края. Таванът бе прорязан от пукнатини. Прахът по пода бе наскоро разбутан и то прекалено много, за да е дело само на един съдебен медик. Нора се запита колко ли строители и полицаи вече се бяха мотали тук.

По протежение на двете стени се виждаха половин дузина ниши. Тя тръгна по мокрия под, скицираше, опитваше се да придобие цялостна представа за това място. Нишите също са били зазидани, но сега тухлите бяха махнати и подредени на купчини до всяка ниша. След като осветяваше всяка поредна ниша, тя на практика виждаше едно и също: разбъркани кости и черепи, късчета тъкани, части от стара плът, хрущяли и коси.

Озърна се през рамо. В другия край на тунела Пендъргаст правеше собственото си проучване, профилът му се очертаваше рязко на фона на снопа светлина, бързият му поглед се стрелкаше сякаш

навсякъде. Изведнъж се наведе и се взря напрегнато не в костите, а в пода — вдигна нещо от праха.

След като завърши обиколката си Нора се зае да изследва по-внимателно първата ниша. Клекна пред нея и я огледа бързешком, опитвайки се да намери някаква закономерност в купчината кости, като се стремеше да пренебрегне доколкото е възможно миризмата.

В тази ниша имаше три черепа. Не бяха свързани с гръбнака — явно са били отделени от тялото — ала гръдните кошове бяха цели, както и костите на краката — някои свити, но всичките добре запазени. Няколко прешлена бяха увредени по необичаен начин, разрязани, сякаш за да се разкрие гръбначният мозък. Зловец кичур коса лежеше наблизко. Къса. Момчешка. Ясно бе, че труповете са били разчленявани на парчета и струпвани в нишата, в което имаше логика, като се има предвид размерът ѝ. Би било неудобно да се набута цял труп в толкова ограничено пространство, но ако се разреже на части...

Преглъщайки с мъка, тя хвърли поглед на останките от дрехи. Те изглежда са били нахвърляни вътре отделно от разчленените трупове. Протегна ръка, спря я обичайната задръжка на археолога, сетне си спомни какво бе казал Пендъргаст. Внимателно започна да измъква парчетата от дрехи и кости, като на ум съставяше опис на действията си. Три черепа, три чифта обувки, три запазени гръдни коша, множество прешлени, най-различни по-дребни кости. Само един от черепите носеше белези, сходни с онези на черепа, шито ѝ бе показал Пендъргаст. Но много от гръбнаците бяха разкрити по същия начин — от първия лумбален прешлен до кръстната кост. Продължи да сортира. Три чифта гащи; копчета, гребен, парчета хрущял и изсъхнала плът; шест чифта кости на крака, обувките — свалени от ходилата. Обувките са били нахвърляни отделно. „Ех, да имах торбички за проби“, помисли си тя. Изтръгна част от кичура коса с част от скалпа и я мушна в джоба си. Това беше лудост — мразеше да работи без подходящо оборудване. Целият ѝ професионален инстинкт се бунтуваше срещу подобна прибързана, небрежна работа.

Насочи вниманието си към останките от облеклото. Беше бедняшко, грубо и много мръсно. Беше прогнило, но — също като костите — не носеше белези да е гложано от гризачи. Напипа лупата си, вдигна и огледа по-внимателно парче от дреха. Множество въшки; умрели, разбира се. Имаше дупки, които изглеждаха като последица от

износване, много кръпки. Обувките бяха очукани, някои с напълно изтрити кабари. Бръкна в джоба на един от панталоните — гребен, парче връв. Пребърка и други джобове — нищо. В третия панталон намери монета. Измъкна я, а тъканта се разтроши. Беше американски цент от 1877 година. Напъха набързо всичко в собствените си джобове.

Премина към следващата ниша и отново подреди и инвентаризира останките колкото е възможно по-бързо. Картината беше сходна: три черепа и три разчленени трупа с три комплекта дрехи. Пребърка джобовете на панталоните — изкривена карфица и още две монети, от 1880 и 1872 година. Погледът ѝ се върна върху костите — и отново забеляза същите странни белези по гръбнаците. Вгледа се по-внимателно. Лумбалните прешлени, все лумбалните прешлени бяха разрязани внимателно — с почти хирургическа точност — след което бяха отворени. Мушна един от тях в джоба си.

Продължи нататък по тунела, изследваше нишите една по една и записваше наблюденията си в бележника на Пендъргаст. Във всяка ниша имаше точно по три трупа. Всичките разчленени по един и същи начин — при врата, раменете и бедрата. Няколко от черепите носеха същите дисекционни белези, които бе забелязала при екземпляра, който Пендъргаст ѝ показва първи. Всички скелети бяха претърпели жестоки травми в долната част на гръбначния стълб. От беглия ѝ оглед на черепната морфология следваше, че попадаха в една и съща възрастова граница — между тринайсет и дваисет и една години или приблизително толкова — бяха смесица от мъжки и женски екземпляри, като мъжките преобладаваха. Запита се какво ли бе открил съдебният лекар. Можеше да узнае това по-късно.

Дванайсет ниши, по три трупа във всяка от тях... Всичко това бе подредено твърде прецизно, твърде точно... Странно... При предпоследната ниша се спря. Върна се в средата на тунела, опитваше се да отхвърли изводите от видяното, стремеше се да се придържа само към фактите. При археологическите разкопки е много важно да спреш за миг, да замълчиш, да потиснеш разума и да се опиташ просто да усетиш мястото. Тя се огледа, опита се да забрави за неумолимия часовник, да отхвърли предубедеността си. Подземен тунел отпреди 1890 година, внимателно изградени ниши, трупове и дрехите на трийсет и шест млади мъже и жени. С каква цел е бил изграден?

Хвърли поглед към Пендъргаст. Той още беше в далечния край, изследваше тухлената стена изчовъркваше с нож парче хоросан.

Върна се отново към нишата, като внимателно отбеляза положението на всяка кост, на всяко парче дреха. Два чифта бричове, в джобовете им — нищо. Рокля: мръсна, окъсана, трогателна. Вгледа се в нея по-отблизо. Рокля на момиченце — малко, слабичко. Взе лежащия наблизо череп.

Принадлежеше на млада жена, на може би шестнайсет-седемнайсет годишна девойка. Обля я вълна на ужас — току под черепа беше купчинката коса, дълги златисти кичури, все още свързани с розова дантелена панделка. Огледа черепа — същата лоша хигиена на зъбите. На шестнайсет години, а зъбите ѝ вече бяха започнали да загниват. Панделката беше копринена и далеч по-качествена от роклята; сигурно е била гордостта ѝ. Този проблясък на чисто човешко чувство я накара да замръзне на място.

Докато се опитваше да бръкне в джоба, нещо изшумоля в пръстите ѝ. Хартия. Опипа роклята, разбра, че хартията изобщо не бе в джоба, а бе защита в подплатата. Започна да издърпва роклята от нишата.

— Намерихте ли нещо интересно, д-р Кели?

Гласът на съдения лекар я сепна. Ван Бронк. Тонът му бе променен — сега звучеше високомерно. Надвеси се над нея.

Тя се огледа. Погълната от работата си, не бе чула кога се е завърнал. Пендъргаст беше до входа на костницата и настойчиво спореше с някакви униформени лица, които надничаха отгоре.

— Ако можете да наречете всичко това интересно — рече тя.

— Знам, че не сте от съдебните лекари, значи сте съдебен експерт на ФБР.

Нора се изчерви.

— Не съм доктор по медицина. Археоложка съм.

Веждите на д-р Ван Бронк отхвърчаха нагоре, а лицето му разцъфна в язвителна усмивка. Имаше перфектно оформена малка уста, сякаш изрисувана от някой ренесансов художник.

— Аха. Не сте доктор по медицина. Май не съм доразбрал колегата ви. Археология. Колко хубаво.

Не ѝ отпуснаха цял час; не разполагаше дори и с половин.

Мушна роклята обратно в нишата и я набута в прашната пукнатина в дъното ѝ.

— А вие, докторе, открихте ли нещо интересно? — попита тя с възможно най-небрежен тон.

— Ще ви изпратя доклада си — отвърна той. — Но едва ли бих могъл да очаквам да го разберете. С всичкия този професионален жаргон, нали разбирате?

Той се усмихна и този път в усмивката му нямаше и капка дружелюбност.

— Аз още не съм приключила тук — каза тя. — Когато свърша, с удоволствие ще си побърря с вас.

Тя понечи да поеме към последната ниша.

— Можете да продължите с изследванията си след като изнеса човешките останки.

— Няма да изнасяте нищо, докато не съм ги изследвала.

— Кажете им го на тях — рече той и кимна през рамо. — Не знам откъде сте придобили впечатлението, че това е археологическа площадка. За щастие всичко вече се изясни.

Нора видя група полицаи да се спуска в гробницата. Носеха тежки сандъци за доказателствен материал. Тунелът скоро се изпълни с какофония от ругатни, сумтене и високи гласове. Пендъргаст не се виждаше никъде.

Последни влязоха Ед Шенк и капитан Къстър. Къстър я забеляза и тръгна към нея, проправяйки си предпазливо път около купчините тухли, последван от двама лейтенанти.

— Доктор Кели получихме заповед от нашето командване — рече той бързешком на висок тон. — Можете да съобщите на шефа си, че той здравата се е объркал. Това е необичайно място на престъпление, но не е от значение за днешните правоохранителни органи, особено пък за ФБР. То е на възраст над сто години.

А трябва и да се строи нова сграда — помисли си Нора и хвърли поглед към Шенк.

— Не знам кой ви е наел, но със задачата ви е приключено. Ще отнесем човешките останки в офиса на съдебната медицина. Всичко останало ще бъде етикетирано и прибрано в торби.

Ченгетата стоварваха сандъците за веществените доказателства върху влажния под и тунелът заехтя от кухите и тъпи удари. С гумени

ръкавици на ръцете съдебният лекар започна да изважда кости от нишите и да ги поставя в сандъците; дрехите и другите лични вещи отделяше настрана. Гласовете се размесваха с вдигнатия прах. Лъчите на фенерчетата кръстосваха мрака. Обектът за изследване се съсипваше пред очите ѝ.

— Бихте ли искали моите хора да ви съпроводят на излизане, госпожице? — попита капитан Къстър с престорена вежливост.

— Мога и сама да си намеря пътя — отвърна Нора.

Слънчевата светлина я ослепи за миг. Тя се закашля, пое глътка свеж въздух и се огледа ролсът още бе паркиран отсреща, а облегнатият на него Пендъргаст я очакваше.

— Този полицейски капитан беше прав, нали? — рече тя. — Това място е извън вашата юрисдикция.

Той бавно сведе глава, по лицето му се изписа безпокойство. Нора усети как гневът ѝ се изпарява. Агентът извади от джоба си копринена кърпичка и попи потта на челото си. Лицето му неусетно за нея си възвърна обичайното непроницаемо изражение, докато заговаряше:

— Понякога няма време, за да се мине по каналния ред. Ако бяхме чакали до утре, обектът вече нямаше да съществува. Виждате колко бързо действат „Мойгън-Феърхевън“. Ако обектът беше обявен за ценен от археологическа гледна точка това би ги забавило със седмици. Нещо, което те, разбира се, не можеха да си позволят да се случи.

— Но то наистина има археологическа стойност! Пендъргаст кимна:

— Разбира се. Но битката вече е загубена, доктор Кели. Както и очаквах.

Сякаш като доказателство за това един голям жълт багер изрева, моторът му се закашля и изръмжа. От фургоните и кабините на пикапите заизлизаха строители. Сините сандъци започнаха да се появяват от тунела, товареха ги в линейка. Багерът се наклони и тежко пое към дупката, кофата му се заиздига и от стоманените ѝ зъби се посипа пръст.

— Какво открихте? — попита Пендъргаст.

Тя не отговори веднага. Дали трябваше да му каже за хартията, защита в роклята? Можеше да няма никакво значение, а освен това

вече я нямаше.

Тя откъсна бързешком изписаните листчета от бележника и му го върна.

— Ще ви запиша общите си наблюдения тази вечер — рече Нора. — По всичко личи, че лумбалните прешлени на жертвите са били нарочно отваряни. Прибрах тайно един от тях.

Пендъргаст кимна:

— В праха имаше множество стъклени парченца. Взех няколко за анализ.

— Освен скелетите, в нишите намерих няколко монети от 1872, 1877 и 1880 година. — И няколко дреболии в джобовете им.

— Това определя 1880 като *terminus post quern* за обекта прошепна Пендъргаст сякаш на себе си. — Жилищата са били построени през 1897 година. Това е нашият *terminus ante quern*. Значи, имаме най-малко 17-годишен времеви „прозорец“, през който трябва да се е случила цялата тази... м-м-м... история.

Дълга черна лимузина с блеснали на слънцето затъмнени стъкла се плъзна зад тях. От нея излезе висок мъж в елегантен тъмносив костюм, последван от още неколцина мъже. Огледа обекта, като погледът му за миг прониза Пендъргаст. Имаше продълговато тясно лице с широко раздалечени очи, черна коса и толкова високи и ъгловати скули, че би могло да се приеме, че са били издялани с брадвичка.

— А ето го и самият господин Феърхевън, дошъл лично да се увери, че няма да има повече неочаквани забавяния — рече Пендъргаст. — Мисля, че това е намек да си тръгваме.

Отвори вратичката за Нора, след това се качи в колата.

— Благодаря ви, доктор Кели — рече той и даде знак на шофьора си да тръгва. — Утре ще се видим отново. Този път, надявам се, в по-официална обстановка.

Докато излизаха от трафика на Долен Ийст сайд, Нора се обърна към него:

— Откъде все пак научихте за този обект? Открили са го едва вчера.

— Имам си връзки. Най-полезното нещо в моя занаят.

— Обзалагам се, че е така. Е, като стана дума за връзки, защо не опитахте отново да позвъните на онзи свой приятел — комисар в

полицията? Той сигурно би ви подкрепил.

Ролсът зави плавно по „Ийст ривър драйв“ с едва доловимо мъркане на двигателя си.

— Комисар ли? — Пендъргаст премигна, обръщайки се към нея.
— Нямам честта да познавам такъв.

— Тогава на кого телефонирахте?

— На собствения си апартамент — отвърна той и съвсем леко се усмихна.

ПЕТА ГЛАВА

Уилям Смитбак младши се бе изправил доста самоуверено на входа на „Кафе дез артист“. Новият му костюм от тъмносиня италианска коприна прошумоля, докато оглеждаше приглушено осветената зала. Опитваше се да изглежда както винаги — изправен, като глътнал бастун, с величествена аристократична осанка. Костюмът от „Армани“ му струваше малко състояние, но като застана на този вход, той усети, че си струваше парите. Чувстваше се изтънчен, възпитан, донякъде приличащ на Том Уулф — макар, разбира се, да не посмя да прибегне до цялата „униформа“ с бялата шапка и всичко останало. Меката копринена носна кърпичка се подаваше елегантно от джобчето му, макар и да изглеждаше донякъде прекалено пищно. Но нали в крайна сметка беше прочут автор — е, почти прочут — ако последната му проклета книга беше се изкачила само с още две места нагоре, щеше да попадне в списъка, — та затова можеше да си позволи подобни изцепки. Обърна се с небрежна, както си мислеше, елегантност и вдигна вежди към метр д’отела, който веднага се насочи усмихнат към него.

Смитбак обичаше този ресторант повече от всички останали в Ню Йорк. Определено не беше моден, тъкмо обратно — беше старомоден и предлагаше превъзходна храна. Тук нямаше да намерите обичайните посетители на „Тауър“ или „Тънъл“, както обикновено ставаше през 2000 година. А стенописът на Хауърд Чандлър Кристи добавяше към впечатлението точното количество кич.

— Господин Смитбак, колко мило от ваша страна, че дойдохте тази вечер. Вашата партньорка току-що пристигна.

Смитбак кимна важно. Да те познава метр д’отелът на първокласен ресторант — това означаваше много за него, макар че никога нямаше да си го признае. За това му бяха потрябвали няколко посещения и няколко сръчно пуснати двайсетачки. Но онова, което свърши работа, бе положението му във вестник „Ню Йорк таймс“.

Нора Кели го очакваше, седнала в ъгловото сепаре. Както винаги, само като я зърна, усети лекото електричество на удоволствието да

пробягва по тялото му. Макар че тя беше в Ню Йорк вече над година, все още запазваше свежия си вид на пришелка, който го възхищаваше. А и, както изглежда, изобщо не бе изгубила тена си от Санта Фе. Странно, бяха се запознали при възможно най-лошите обстоятелства: археологична експедиция в Юта, при която и двамата едва не загинаха. Тогава обаче тя му даде ясно да се разбере, че го смята за високомерен и противен. А ето ги сега — две години по-късно, почти готови да живеят заедно. А Смитбак не можеше изобщо да си представи да бъде разделен от нея и за един ден.

Той се мушна в сепарето и се усмихна. Нора изглеждаше както винаги страхотно — косата ѝ с меден цвят се лееше върху раменете, тъмноватите зелено-кафяви очи блещукаха на светлината на свещите, луничките, пръснати по носа ѝ добавяха усещането за нещо хлапашко. Погледът му се спря на дрехите ѝ. Виж, тук имаше много още да се желае. Господи, та тя беше направо мръсна.

— Няма да повярваш какъв ден имах — рече тя.

— Хм.

Смит поправи вратовръзката си и се обърна едва-едва, за да даде възможност на светлината да улови елегантно скроените рамене на костюма му.

— Кълна се, Бил, няма да повярваш. Но внимавай, всичко, което ще ти кажа, остава помежду ни.

Сега вече Смитбак се почувства леко засегнат. Тя не само че не забеляза новия му костюм, но и напомнянето, че разговорът им не е за публикуване, бе ненужно.

— Нора, всичко помежду ни си остава между нас...

Тя не го изчака да довърши.

— Първо, онзи мръсник Бризбейн отрязва бюджета ми с десет процента.

Смитбак издаде някакви съчувствени звуци. На музеите непрекъснато не им достигаха средства.

— А след това намерих онзи странен тип в кабинета си.

Смит издаде друг звук и едва забележимо премести лакътя си до чашата си за вода. Сега вече сигурно щеше да забележи тъмната коприна на фона на белия мъх на покривката.

— Разлистваше книгите ми, държеше се така, сякаш кабинетът е негов. Приличаше на собственик на погребално бюро, облечен в черен

костюм, с невероятно бяла кожа. Не беше албинос, а просто много бял.

В съзнанието на Смитбак започна да се надига усещането за *deja vu*^[1], но той го отхвърли.

— Каза, че бил от ФБР, замъкна ме в центъра, на една строителна площадка, където били открили...

Усещането му изведнъж се възвърна.

— ФБР ли каза?

Няма начин. Не можеше да бъде той.

— Да, от ФБР. Специален агент...

— Пендъргаст — довърши вместо нея Смитбак.

Сега вече беше ред на Нора да се изненада.

— Познаваш ли го?

— Дали го познавам? Пиша за него в книгата си за музейните убийства. Споменава се в онази моя книга, за която та каза, че си я чела.

— О, да де, добре. Добре.

Смитбак кимна, прекалено заинтригуван, за да се възмути. Пендъргаст не се е завърнал в Манхатън за светски посещения. Този човек се появяваше само там, където имаше неприятности. Или може би той самият винаги носеше неприятностите със себе си. И в двата случая Смитбак се молеше Богу да не са неприятности като последния път.

Сервитърът се появи и взе поръчките им. Смитбак, който предварително си беше наумил да вземе едно малко сухо шери, поръча мартини. Пендъргаст. О, Господи! Колкото и да му се възхищаваше, никак не съжаляваше, когато го видя да се изнася с черния си костюм обратно към Нови Орлеан.

— Е, разкажи ми за него — рече Нора и се облегна назад.

— Той е... — Смитбак замлъкна, изведнъж усетил нехарактерната за себе си неспособност да намери подходящите думи. — Той е нестандартен. Очарователен аристократ от Юга, много пари, наследствено богатство от фармацевтиката или нещо подобно. Наистина не знам какви са взаимоотношенията му с ФБР. Изглежда е свободен да си пъха носа навсякъде, където си поиска. Работи сам и го смятат за много, много добър професионалист. Познава сума важни личности. Що се отнася до самия него, не знам нищо. Пълна загадка.

Никога не знаеш какво всъщност мисли. Господи, та аз дори не знам малкото му име.

— Не може да е толкова могъщ. Днес го прецакаха.

Веждите на Смитбак се извиха нагоре.

— Какво стана? Какво искаше той?

Нора му разказа за бързото си посещение в гробницата в изкопа на строежа. Приключи, точно когато пристигнаха кнедлите им от кучешко грозде и черни трюфели.

— „Мойгън-Феърхевън“ — рече Смитбак и заби вилицата си дълбоко в сметановия сос, за да се понесе след това божественят аромат на мускус и гъста гора. — Не бяха ли те същите, дете си навлякоха неприятности, загдето събориха онези едностайни апартаменти без разрешение — и там още живееха хора?

— Онзи блок с едностайни жилища на Първа източна ли? Мисля, че са те.

— Гадна пасмина.

— Феърхевън се появи с дългата си лимузина, тъкмо когато ние си тръгнахме.

— Аха. С Ролс, нали така каза?

Смитбак не се сдържа и се разсмя. Когато разследваше музейните убийства, Пендъргаст се движеше с обикновен Буик. Биещият на очи Ролс трябва да означаваше нещо — всичко, което Пендъргаст правеше, имаше своя логика.

— Е, поне сте се возили класно. Но това не ми звучи като нещо, от което Пендъргаст би се заинтересувал.

— Защо не?

— Обектът е невероятен, но е на възраст над сто години. Откъде накъде ФБР или която и да е правоохранителна агенция ще се интересува от толкова древно място на престъплението?

— Това не е обичайно местопрестъпление. Три дузини млади хора, убити, разчленени и зазидани в подземно скривалище. Това е едно от най-големите серийни убийства в историята на Съединените щати.

Сервитьорът се върна и положи чиния пред Смитбак — бифтек алангле с черен пипер.

— Хайде, Нора — рече той и вдигна нетърпеливо ножа си. — Убиецът е отдавна мъртъв. Това е историческа рядкост. Ще стане

страхотна статия за вестника — само като си помисли човек, — но аз въпреки всичко не разбирам защо ФБР ще проявява интерес?

Той усети как Нора го изгледа сърдито.

— Бил, всичко това е между нас, забрави ли?

— Та това е почти праисторическо, Нора, а ще излезе сензационен материал. Как би могло евентуално да навреди...

— Не е за печат! Смитбак въздъхна.

— Само ме пусни за първия изстрел, Нора. Когато му дойде времето.

Нора се усмихна самодоволно.

— Винаги получаваш първия изстрел, Бил. Знаеш го.

Смитбак се изкиска и отрязва едно крехко парченце от бифтека си.

— Е, и какво намери там долу?

— Не много. Някои неща из джобовете им — няколко стари монети, гребен, карфици, въженце, копчета. Онези хора са били бедни. Взех един прешлен, проба от коса и... — тя се поколеба. — Имаше и още нещо.

— Изплюй камъчето.

— В подплатата на роклята на едно от момичетата имаше зашито парче хартия. На пипане ми се стори като писмо. Не мога да престана да мисля за него.

Смитбак се наведе напред.

— И какво пишеше в него?

— Наложил се да върна роклята на мястото ѝ преди да съм я разгледала по-подробно.

— Искаш да кажеш, че още е там?

Нора кимна.

— И какво ще правят с нещата?

— Съдебният лекар взе костите, но казаха, че ще приберат всичко останало в торбички. А аз придобих усещането, че горят от желание да изгубят следите на всичко в някой склад. Колкото по-бързо се отърват от нещата, толкова по-малка е възможността обектът да бъде обявен за археологическа ценност. Била съм свидетелка как предприемачите съсипват даден обект, само за да са сигурни, че когато археолозите пристигнат, няма да намерят нищо за изследване.

— Това е незаконно, нали така? Не би ли трябвало да спрат, ако е толкова важно?

— Ако обектът, го няма, как можеш да докажеш, че е бил важен? Всеки ден в Америка предприемачите разрушават десетки подобни археологически обекти.

Смитбак промърмори нещо от категорията „справедливо възмущение“ и продължи с бифтека си. Умираще от глад. Никой не умееше да приготви бифтек така, както го правеха в „Кафе дез артист“. А и порциите бяха прилични, като за зрели мъже, а не като онези боклуци от модните заведения с миниатюрните им порцийки храна, плеснати по средата на огромни бели чинии и олигавени в сос...

— И защо момичето ще зашива писмо в роклята си?

Смитбак вдигна глава, отпи глътка от червеното си вино и лапна още една хапка от бифтека.

— Може би е любовно писмо?

— Колкото повече мисля за това, толкова повече се убеждавам, че може да се окаже важно. Най-малкото ще е нишка към това, какви са били тези хора. В противен случай, след като дрехите им бъдат изнесени и унищожени, е възможно никога да не узнаем. — Тя го гледаше сериозно, без да се докосне до чинията си. — По дяволите, Бил, това е археологически обект.

— Може би вече съсипан, както сама каза.

— Беше към края на работния ден. Аз мушнах роклята дълбоко в нишата.

— Тогава навярно са я изхвърлили заедно с останалите неща.

— Не вярвам. Набутах я в една цепнатина в дъното на нишата. А и те бързаха. Възможно е да са я пропуснали.

Смит забеляза блясъка в пъстрите очи на Нора. Беше му познат отпреди.

— Няма начин, Нора — рече бързешком. — Мястото сигурно се охранява. Навярно е по-осветено от театрална сцена. Изобщо не си го и помисляй.

Знаеше, че в следващия миг щеше да го помоли да я придружи.

— Трябва да дойдеш с мен. Тази вечер. Това писмо ми трябва.

— Ти дори не знаеш дали е писмо. Може да е квитанция от пералнята.

— Бил, дори квитанция от пералнята ще бъде важна улика.

— Могат да ни арестуват.

— Не, няма да те арестуват.

— Какво искаш да кажеш с това „ти“?

— Аз ще отвлека вниманието на пазача, докато ти се прехвърлиш през оградата. Можеш да се преоблечеш така, че да не биеш на очи. — Очите на Нора засвяткаха още по-силно. — Да! Можеш да се предрешиш, да речем, като бездомен клошар, който просто се ровичка из боклука. Ако те уловят, в най-добрия случай ще те прогонят.

Смитбак беше ужасен.

— Аз? Клошар?! Няма начин. Ти ще бъдеш клошарят.

— Не, Бил, това няма да сработи. Аз ще трябва да съм проститутката.

Набученият на вилицата къс от бифтека застина на половината път към устата на Смитбак.

Нора му се усмихна сладко:

— Току-що заля със сос цялата предница на прекрасния си италиански костюм.

[1] вече видяно (фр.) — Б.пр. ↑

ШЕСТА ГЛАВА

Нора надникна иззад ъгъла към улица „Хенри“, потрепервайки леко. Нощта бе хладна, а оскъдната ѝ минипола и сребрилата найлонова блузка не можеха да я стоплят. Помисли си, че единствено тежкият грим добавяше някаква достоверност на образа ѝ. В далечината се чуваше трафикът от площад „Чатъм“, а наблизо се мерзелееше огромният, черен и зловец силует на Манхатънския мост. Беше почти три часът сутринта и улиците на Долен Ийст сайд бе пуст.

— Какво виждаш? — попита зад гърба ѝ Смитбак.

— Мястото е доста добре осветено. Виждам обаче само един пазач.

— Какво прави?

— Седи си, пуши и чете романче с меки корици.

Смитбак се намръщи. Оказа се потискащо лесно да бъде посветен в скитничеството.

Ъгловатото му тяло бе загърнато в лъскава черна мушама, под нея носеше риза на карета, чифт мръсни дънки, беше обул охлузени маратонки. В гардероба му имаше достатъчно богат избор от стари мръсни дрехи. Предрешаването се довършваше от малко сажди по лицето, малко зехтин по косата, плюс пет найлонови плика с мръсно бельо на дъното.

— Как изглежда?

— Едър и гаден.

— Стига, де.

Смитбак не беше в настроение за шеги. Така както бяха облечени, не можаха да спрат такси в Горен Уест сайд и се принудиха да вземат метрото. Никой не ѝ направи предложение, но беше обект на маса заяпвания, последвани от погледи към Смитбак, чието послание беше ясно: какво търси високоплатено момиче на повикване с този скитник? Дългото пътуване с две прехвърляния не подобри настроението на Смитбак.

— Този твой план е доста уязвим — мрънкаше той. — Сигурна ли си, че ще се справиш?

Изражението му бе маска на раздражението.

— И двамата имаме клетъчни телефони. Ако се случи нещо, ще пища, че ме убиват, а ти ще звънеш на 911. Но не се безпокой, той няма да прави бели.

— Ще бъде твърде зает да зяпа циците ти — рече мрачно Смитбак. — С тази блузка все едно си гола.

— Повярвай ми, мога да се погрижа за себе си. Не забравяй, че роклята е в предпоследната ниша вдясно. Опирай задната стена, да намериш процепа. След като се измъкнеш навън ми се обади. Хайде, тръгваме.

Тя излезе на уличното осветление и тръгна по тротоара към входа на строителната площадка, точетата ѝ остро потракваха по настилката, гърдите ѝ се полюшваха. Когато наближи, тя спря, бръкна в златистата си чантичка и направи пресилена гримаса. Вече усещаше погледа на пазача върху тялото си. Изпусна червилото си, наведе се да го вдигне — целта беше той да огледа добре какво има под роклята ѝ — и докосна устните си. След това отново се разрови в чантичката си, изруга и се огледа. Погледът ѝ спря върху пазача. Той я зяпаше, книгата лежеше забравена в скута му.

— По дяволите! Забравила съм си цигарите в бара — усмихна му се ослепително Нора.

— Ето — рече онзи и се надигна бързо. — Вземете една от моите.

Тя пристъпи с рамо напред и прие цигарата през дупка в заключената с верига телена порта и се обърна гърбом към площадката. Молеше се Смитбак да действа бързо.

Пазачът извади запалка, опита се да я мушне през портата, но не успя.

— Само минутка, да отключи тая врата.

Тя зачака с цигара в ръка.

Вратата се отвори и той щракна запалката. Нора приближи, наведе се над пламъчето и пое дима с надеждата да не се закашля.

— Благодаря.

— Няма защо — отвърна пазачът.

Беше млад, сламенорус, нито дебел, нито слаб, малко заспал на вид, не беше кой знае колко як и определено бе смутен от присъствието и. Добре.

Без да помръдва тя дръпна още веднъж от цигарата и каза:

— Хубава нощ.

— Сигурно ви е студено.

— Малко.

— Ето, вземете това.

С галантен жест пазачът свали якето си и го наметна върху раменете ѝ.

— Благодаря.

Пазачът изглеждаше така, сякаш не можеше да повярва на късмета си. Нора знаеше, че е привлекателна; знаеше също, че тялото ѝ, след всичките години прекарани с раница в пустинята, не изглежда никак зле. Прекаленият грим ѝ внушаваше някакво чувство за безопасност. Беше сигурна едно на милион, че пазачът не би могъл после да разпознае археоложката от Нюйоркския природонаучен музей. По някакъв — странен начин облеклото ѝ я караше да се чувства дръзка, нахална и доста секси.

Дочу далечно изтрополяване; Смитбак трябва да се бе прехвърлил през оградата.

— Всяка вечер ли работиш тук? — попита бързешком.

— Пет нощи седмично — отвърна пазачът, адамовата му ябълка сякаш вибрираше. — След като строежът вече започна. Вие — ъ-ъ-ъ тук някъде ли живеете?

Тя кимна неопределено в посока към реката.

— А ти?

— В „Куинс“.

— Женен ли си?

Тя забеляза как ръката му, на която преди това бе мярнала брачна халка се плъзна зад кобура на пистолета.

— Не, не и аз.

Тя кимна и дръпна отново от цигарата. Зави ѝ се свят. Как могат хората да ги пушат тези неща? Искаше ѝ се Смитбак да побърза.

Усмихна се, пусна фасата на земята и го размаза с крак.

Пакетът мигновено се появи отново.

— Още една?

— Не — отвърна тя. — Опитвам се да ги намалая.

Забеляза, че погледът му опипваше ластичната ѝ блузка, мъчеше се да го прави незабележимо.

— В бар ли работите? — попита той и се изчерви.

Неудобен въпрос. Нора долови нов шум — от падащи тухли.

— Нещо такова — отвърна тя и загърна по-плътно раменете си с якето му.

Той кимна. Изглеждаше вече малко по-смел.

— Мисля, че сте много привлекателна — рече бързешком, сякаш изстреля думите.

— Благодаря — каза Нора.

Господи, та това беше работа за половин минута. Защо се бавеше толкова Смитбак?

— Ще бъдете ли ъ-ъ-ъ... свободна по-късно?

Тя нарочно го изгледа бавно от глава до пети.

— Среща ли искаш да си чукнем?

— Да, да, разбира се.

Последва нов, по-силен шум, издрънча телената ограда. Дали Смитбак се бе прехвърлил обратно? Пазачът се обърна натам.

— Каква среща? — попита Нора.

Пазачът отново насочи погледа си към нея, вече не се опитваше да скрие щъкащия си насам-натам поглед. Нора се чувстваше като гола. Чу се ново издрънчаване. Пазачът се обърна отново и този път забеляза Смитбак. Трудно можеше да не го види: увиснал най-отгоре на оградата, опитваше се да освободи закачилата се мушама.

— Ей! — извика пазачът.

— Остави го — рече бързешком Нора. — Някакъв клошар.

Смитбак се бореше да се освободи. Сега се опитваше да съблече мушамата, но само се заплете още повече.

— Не би трябвало да е там! — каза пазачът.

За съжаление този тип се отнасяше сериозно към работата си.

Пазачът сложи ръка върху пистолета си.

— Ей, ти! — извика по-силно. — Ей! — и направи крачка към журналиста.

Смитбак се бореше отчаяно с мушамата.

— Понякога го правя и без пари — каза Нора.

Пазачът се завъртя на пета към нея, очите му бяха широко разтворени, скитникът бе моментално забравен.

— Наистина ли?

— Разбира се. Защо не? За готино момче като теб...

Той се ухили като идиот. Сега вече Нора забеляза, че ушите му стърчаха настрана. Какъв хлапак, толкова да му се иска да изневери на жена си. И без пари при това.

— Сега ли? — попита той.

— Много е студено. Утре.

Тя долови раздиращия звук на скъсано, глухо изтопуркване и приглушена ругатня.

— Утре ли? — изглеждаше съсипан. — Защо не сега? У вас.

Тя свали якето и му го подаде.

— Никога у дома.

Пазачът пристъпи към нея.

— Има един хотел на ъгъла.

Той протегна ръка, опита се да я прегърне през кръста.

Тя леко отскочи назад и отново се усмихна. В този момент клетъчният ѝ телефон иззвъня. С огромно облекчение го отвори.

— Задачата е изпълнена — долетя гласът на Смитбак. — Можеш да се махаш от онзи тъпанар.

— Разбира се, господин Макнали — отвърна топло тя. — Звучи прекрасно. Ще се видим там.

Изобрази шумна целувка по телефона и го затвори с изщракване.

Обърна се към пазача.

— Съжалявам. Работа.

Отстъпи още крачка назад.

— Почакай, хайде, нали каза, че... — в тона му се прокрадна нотка на отчаяние.

Тя отстъпи още няколко крачки назад и затвори портата пред лицето му.

— Утре. Обещавам.

— Не, почакай!

Тя се обърна и закрачи бързо по тротоара.

— Хей, хайде, почакайте! Госпожо!

Отчаяните му призови отекваха в близките жилищни сгради.

Нора зави зад ъгъла. Смитбак я чакаше и я прегърна набързо.

— Последва ли те онзи тъпанар?

— Давай да вървим.

Затичаха по тротоара, Нора залиташе на високите си токове. Завиха зад далечния ъгъл и прекосиха улицата, след това спряха

задъхани и се послушаха. Пазачът не беше ги последвал.

— Господи — изпъшка Смитбак и се облегна на стената. — Мисля, че си строших ръката, като паднах от онази проклетата ограда.

Протегна ръка. Мушамата и ризата му бяха разкъсани, а от дупката се подаваше кървящият му лакът.

Нора го огледа.

— Добре си. Взе ли роклята?

Смитбак потупа по мръсната си торба.

— Страхотно.

Смитбак се огледа.

— Никога няма да намерим такси в този район — изстена той.

— И да се появи, няма да спре. Да не си забравил как изглеждаме? Дай ми мушамата си. Замръзвам.

Смитбак я загърна. Спря се и се ухили.

— Изглеждаш някак... секси.

— Спести си го.

Тя закрачи към метрото.

Смитбак заподскача подире ѝ. На входа на метростанцията той спря.

— Какво ще кажеш да излезем, госпожо? — рече похотливо. — Ей, госпожо, моля те!

Имитираше последните отчаяни молби на пазача.

Нора го погледна. Косата му стърчеше във всевъзможни посоки, лицето му беше още по-мръсно, миришеше на прах и плесен. Не би могъл да изглежда по-смешен.

Не можа да сдържи усмивката си.

— Ще ти струва сума мангизи. Аз съм мацка от висока класа.

Той се ухили.

— Диаманти. Перли. Зелени гуцери. Нощни танци в пустинята под койотската луна. Всичко, което пожелаеш, бейби.

Тя го улови заръка.

— Е, това вече е моят тип мъжага.

СЕДМА ГЛАВА

Нора заключи вратата на кабинета си, постави пакета върху стола и разчисти писалището от книжата и клатещата се купчина публикации. Едва минаваше осем и половина сутринта и музеят изглежда още спеше. Въпреки това тя погледна прозорчето на вратата към кабинета, след което — следвайки някакъв гузен импулс, който не разбираше съвсем — отиде и дръпна щората му. След това постла внимателно плота на писалището с бяла безкиселинна хартия, залепи я със скоч по краищата, постави още един лист отгоре и в единия край — няколко торбички за проби, запушени епруветки, пинсети и шпатули. Отключи чекмеджето на писалището си и извади нещата, които беше прибрала от обекта: монети, гребен, коса, въженце, прешлен. Най-накрая положи роклята върху листа хартия. Държеше я леко, много предпазливо, сякаш за да компенсира лошото отношение, което дрехата бе изтърпяла през последните двайсет и четири часа.

Предишната вечер Смитбак не бе на себе си, толкова бе разстроен, че тя отказа да разреже веднага роклята и да вида какво е написано на скритата вътре хартия, ако изобщо бе написано нещо. Спомни си го: все още облечен в скитническата си премяна, достигнал до върховното негодувание, на което е способен само един искащ да узнае новината журналист. Но тя не се трогна. След като обектът бе разрушен, тя бе твърдо решена да изстиска всяко късче информация от роклята, което бе по силите ѝ. И щеше да го направи както трябва.

Отстъпи крачка назад от писалището. Можеше да огледа най-внимателно роклята на ярката светлина в кабинета си. Беше дълга, съвсем обикновена, от груб зелен вълнен плат. Изглеждаше като от деветнайсети век, с висока яка по врата, с тесен корсаж, от който се спускаше надолу на дълги плисета. Корсажът и плисетата бяха с бяла, вече пожълтяла памучна подплата.

Нора плъзна ръка надолу по плисетата и току под талията напипа нагънатата хартия. Не, още не — рече си, докато седнаше зад писалището. Стъпка по стъпка.

Роклята бе зацапана с множество петна. Без химичен анализ бе невъзможно да се каже какви бяха тези петна — някои изглеждаха като

от кръв и други телесни течности, докато други можеха да бъдат от мазнини, въглищен прах и може би восък. Подгъвът беше изтърган и прокъсан, самият плат бе скъсан на няколко места, най-голямата дупка бе грижливо закърпена. Тя огледа с лупата си петната и скъсаните места. Кръпките бяха направени с няколко разноцветни конци, нито един от които — зелен. Дело на бедното момиче, използвало каквото му попадне под ръка.

Нямаше следи от увреждания от насекоми или гризачи; роклята е била грижливо зазидана в нишата. Смени лещите на лупата и се вгледа по-отблизо. Забеляза значително количество мръсотия, включително и няколко черни зрънца, които приличаха на въглищен прах. Взе с пинсетата няколко от тях и ги пхна в прозрачен плик. Взе и други песъчинки, прах, косми и нишки и също ги постави в торбички; Имаше и друга частици, по-малки от песъчинки; тя домъкна преносим стереомикроскоп с вариообектив, постави го на масата и го фокусира.

Веднага в полезрението ѝ се появиха десетки въшки, мъртви, изсъхнали, прилепнали към грубо изтъкания плат, размесени бяха с ларви и с няколко гигантски бълхи. Неволно отметна глава назад. А после, усмихвайки се вътрешно на себе си, се вгледа по-внимателно отблизо. Роклята представляваше богат пейзаж от чужда биология, заедно с редица вещества, които можеха да занимават един съдебен химик със седмици. Зачуди се доколко би бил полезен подобен анализ, пресметна разходите и за момента се отказа от идеята. Улови поголемите пинсети, за да вземе още проби.

Изведнъж ѝ се стори, че тишината в кабинета ѝ бе прекадено пълна; усещаше как по тила ѝ пропълзяха тръпки. Обърна се със стола си и ахна — зад нея стоеше специален агент Пендъргаст, сключил ръце зад гърба си.

— Господи! — рече тя и скочи от стола. — Изплашихте ме до смърт!

Пендъргаст леко се поклони.

— Поднасям извиненията си.

— Мислех си, че съм заключила вратата.

— Заключена беше.

— Вие да не сте магьосник, агент Пендъргаст? Или просто разбихте ключалката ми?

— Може би по малко и от двете. Но тези стари ключалки в музея са толкова груби, че едва ли би могло да се каже „разбиване“. Тук ме познават доста добре, което налага да бъда дискретен.

— Не бихте ли могли следващия път първо да ми позвъните?

Той се извърна към роклята.

— Това нещо вчера не беше у вас.

— Не, не беше.

Той кимна.

— Много съобразително от ваша страна, д-р Кели.

— Върнах се снощи и...

— Никакви подробности за съмнителни действия, моля. Въпреки всичко приемоте моите поздравления.

Нора видя, че беше доволен.

Той протегна ръка.

— Продължете.

Нора се зае отново с работа си. Пендъргаст заговори:

— В тунела имаше много дрехи. Защо избрахте точно тази рокля?

Без да отвърща Нора внимателно обърна плисетата на роклята и разкри грубо зашито парче върху подплатата. Пендъргаст веднага приближи.

— Вътре има зашито парче хартия — рече тя. — Натъкнах се на това тъкмо преди да затворят обекта.

— Мога ли да заема лупата ви?

Нора я измъкна през глава и му я подаде. Той се наведе над роклята и я заразглежда толкова професионално, че Нора се изненада и се впечатли силно. Най-сетне той се изправи.

— Много прибързана работа — каза Пендъргаст. — Ще забележите, че останалите кърпежи са направени внимателно, едва ли не с любов. Тази рокля е била най-хубавата дреха на някое момиче. Но този шев тук е направен с нишки, измъкнати от самия плат, а дупките са неравни — предполагам, че ешила с дървена тресчица. Шевът е дело на човек, който е нямал много време и не е имал достъп дори до игла.

Нора премести микроскопа над кърпката и засне няколко кадъра с различно увеличение. След това постави макрообектив и направи още снимки. Работеше сръчно, усещаше погледа на Пендъргаст.

Премести микроскопа настрани и взе пинсетите.

— Да я отворим.

Много внимателно измъкна края на нишката и започна да разшива кръпката. След няколко минути старателна работа кръпката се отдели. Нора постави нишката в епруветка и вдигна материята.

Под нея имаше парче хартия, откъснато от книга. Беше сгънато на две.

Нора постави кръпката в друга самозалепваща се торбичка. След това с два чифта пинсети с гумени накрайници разтвори хартията. Върху нея беше написано нещо с груби кафяви букви. Част от тях бяха замърсени и избелели, но текстът можеше да се прочете безпогрешно:

аз съм МерИ Трийд, 19 год, ул. „Уотър“ номер 10

Нора премести листчето под микроскопа и го разгледа с малко увеличение. След това отстъпи назад и Пендъргаст нетърпеливо зае мястото ѝ над окулярите. Минаха няколко минути, докато той наблюдаваше. Най-сетне се отдръпна.

— Навярно е написано със същата клечица — рече той.

Нора кимна. Буквите бяха изписани с драскотини и чертици.

— Мога ли да направя един тест? — попита Пендъргаст.

— Какъв тест?

Пендъргаст извади малка запушена епруветка.

— Ще изчистя съвсем малка част от мастилото на тази бележка с разтворител.

— Какво е това?

— Заешки кръвен серум.

— Моля, заповядайте.

Странно беше, че Пендъргаст носеше в джобовете си химикали за съдебномедицински изследвания. Какво ли още беше скрито в този негов бездънен черен костюм?

Пендъргаст отпуши епруветката и извади малко тампонче. Използвайки микроскопа, той мазна крайчеца на една буква, след това пхна тампончето в епруветката. Разклати я и я вдигна към прозореца. След малко течността в нея стана синя. Обърна се към Нора.

— Е, и? — попита тя, но вече бе прочела резултатите от теста по изражението му.

— Бележката, д-р Кели, е написана с човешка кръв. Не ще и съмнение — с кръвта на самата млада жена.

ОСМА ГЛАВА

В музейния кабинет се възцари тишина. Нора изведнъж почувства, че трябва да седне. Известно време никой не проговори; Нора едва-едва дочуваше шума от трафика навън, далечен телефонен звън, стъпки в коридора. Постепенно започна да схваща пълните измерения на откритото: тунела, трийсет и шестте разчленени трупа, ужасяващата бележка отпреди цял век.

— Какво мислите, че означава всичко това? — попита тя.

— Може да има само едно обяснение. Момичето трябва да е знаело, че никога няма да напусне избата живо. Не е искало да умре в неизвестност. Ето защо е записала името, възрастта и домашния си адрес, след което е скрила бележката. Сама е избрала епитафа си. Единственият достъпен за нея.

Нора потръпна.

— Какъв ужас!

Пендъргаст бавно закрачи към библиотечните ѝ лавици. Тя го проследи с поглед.

— С какво си имаме работа? — попита тя. — Със сериен убиец?

Пендъргаст не отговори. По лицето му се бе изписало същото онова тревожно изражение, което имаше на мястото на разкопките. Продължи да стои изправен пред лавиците.

— Мога ли да ви попитам нещо?

Пендъргаст отново кимна.

— Защо се занимавате с всичко това? Сериените убийства отпреди сто и трийсет години едва ли могат да представляват интерес за ФБР.

Пендъргаст взе от лавицата малка анасазийска паница и я огледа.

— Чудесна кайента в черно и бяло. — Вдигна глава. — Как върви, проучването ви на анасазите от Юта?

— Не върви. Музеят не иска да ми отпусне пари за необходимите ми датировки е въглерод-14. Но какво общо има...

— Добре.

— Добре ли?...

— Доктор Кели, познат ли ви е терминът „Музей на чудатостите“?

Нора се удиви от способността на този мъж да прескача с лекота от една към друга напълно несвързани теми.

— Не беше ли това някакъв вид колекции по естествена история?

— Точно така. Те са предходниците на природонаучните музеи. Мнозина образовани джентълмени са събирали странни, редки, причудливи предмети, докато обикаляли света — вкаменелости, кости, смалени и изсушени човешки глави, препарирани птици, все неща от този сорт. Първоначално просто излагали тези артефакти в остъклени шкафове за забава на приятелите си. По-късно, когато станало ясно, че хората са склонни да плащат пари, за да ги разгледат — някои от тези сбирки се превърнали в комерсиални предприятия. Все още ги наричали „шкафовете с раритети“, макар че колекциите изпълвали много зали.

— Какво общо има това с убийствата?

— През 1848 година един заможен млад господин от Ню Йорк на име Алигзандър Марисас тръгнал на ловна и колекционерска експедиция около света — от Южния Пасифик до Огнена земя. Починал в Мадагаскар, но сбирките му — а те били наистина изключителни — се завърнали в трюмовете на кораба му. Закупил ги един предприемач на име Джон Канъдей Шотъм, който през 1852 година отворил „Музей на природни явления и рядкости“.

— И?

— „Музеят“ или „шкафът“ на Шотъм се е намирал в сградата, която някога се е издигала над тунела, където бяха намерени тези скелети.

— Как разбрахте това?

— Благодарение на един добър мой приятел, който работи в Нюйоркската обществена библиотека. Тунелът, който вие изследвахте, е бил всъщност въглищният тунел, чрез който се е обслужвал първия парен котел на сградата. Тя е била триетажна, построена в популярния през 50-те години на XIX век неоготически стил. На първия етаж е бил музеят и нещо, наричано „циклорама“, на втория етаж е бил кабинетът на Шотъм, а третият се отдавал под наем. Музеят е жънел доста успехи, въпреки че в този район на „Петте къшета“ са се намирали най-ужасните бордеи на Манхатън. Сградата изгоряла през 1881

година. Шотъм загинал по време на пожара. Полицията подозирала палеж, но не били открити заподозрени. Мястото останало празно до 1897 година, когато били построени тези жилищни сгради.

— А какво е имало на мястото преди „музея“ на Шотъм?

— Малка свинеферма.

— Значи тези хора трябва да са били убити, докато сградата е била „Музеят на Шотъм“?

— Точно така.

— Мислите ли, че извършител е бил Шотъм?

— Невъзможно е да се каже засега. Повечето от онези стъклени парченца, които намерих в тунела, са предимно от счупени епруветки и дестилационна апаратура. Върху тях намерих следи от най-различни химикали, които още не съм анализирал. Трябва да узнаем много повече за Дж. К. Шотъм и за неговия „музей с чудатости“. Питам се дали бихте била така добра да ме придружите?

Той услужливо отвори вратата на кабинета ѝ и Нора машинално го последва в коридора. Той продължи да върви, стигнаха до асансьора и се изкачиха на петия етаж. Когато вратите на асансьора се отвориха с изсъскване, Нора изведнъж дойде на себе си.

— Чакайте малко. Къде всъщност отиваме? Имам работа!

— Както вече казах, нуждая се от помощта ви.

Бодна я чувството на раздразнение. Пендъргаст говореше толкова самоуверено, сякаш времето ѝ вече му принадлежеше.

— Съжалявам, но аз съм археоложка, а не детектив.

Той повдигна вежди.

— Има ли разлика?

— Какво ви кара да мислите, че ще се заинтересувам?

— Вече се заинтересувахте.

Нора се вбеси на дързостта му, макар че беше напълно прав.

— И какви по-точно обяснения ще дам на шефовете в музея?

— Именно това, доктор Кели, е целта на посещението ни.

Той посочи една дъбова врата в дъното на коридора, върху която бе закована лъскава месингова табелка с името на обитателя; ѝ.

— О, не! — изстена Нора. — Не.

Намериха Роджър Бризбейн удобно настанен на стола си в стил „Баухаус“, с безупречна риза от „Търнбул & Асър“ с навити маншети — стопроцентов адвокат. Толкова високо ценените от него скъпоценни

камъни си лежах в стъклената — кутия и внасяха единствената топлинка в студения, безупречен кабинет. Той кимна към двата стола срещу писалището си. Не изглеждаше да е в добро настроение.

— Специален агент Пендъргаст — рече Бризбейн и вдигна глава от дневника на срещите си, без изобщо да забелязва Нора. — Защо това име ми звучи познато?

— Работил съм в музея и преди — отвърна Пендъргаст с най-сладурския си акцент.

— За кого работихте?

— Не ме разбрахте. Казах, че съм работил във музея, а не за музея.

Бризбейн махна с ръка.

— Няма значение. Господин Пендъргаст, обичам да прекарвам предобедите си у дома. Не мога да разбера що за спешен случай изисква присъствието ми в кабинета в този час.

— Престъпниците никога не спят, господин Бризбейн.

На Нора ѝ стори, че долови в тона на Пендъргаст нотка сарказъм.

Погледът на Бризбейн се спря върху Нора, после отново се отклони.

— Доктор Кели има свои отговорности тук. Мисля, че обясних ясно това по телефона. Обикновено музеят с радост помага на ФБР, но просто не виждам как можем да ви бъдем полезни в този конкретен случай.

Пендъргаст не отговори, погледът му се спря върху скъпоценните камъни.

— Не знаех, че сапфирът „Могоул стар“ е изваден от публичната експозиция. Това наистина е „Могоул стар“, нали?

Бризбейн се размърда на стола си.

— Сменяме периодично експонатите, за да могат посетителите да видят нещата, които държим в хранилищата.

— А вие държите — м-м-м — *излишните* предмети тук...

— Господин Пендъргаст, както казах, не виждам как можем да ви помогнем.

— Това е било уникално престъпление. Вие разполагате с уникални ресурси. Аз трябва да се възползвам от тези ресурси.

— Споменатото престъпление в музея ли е извършено?

— Не.

— На територията на музейна собственост?

Пендъргаст поклати глава.

— Боя се, че в такъв случай отговорът е отрицателен.

— Това последната ви дума по въпроса ли е?

— Абсолютно. Не искам музея да се забърква по никакъв начин с работата на полицията. Намесата ни в разследвания, съдебни процеси, мръсотии е сигурен начин да вкараме музея в нежелани спорове. Мисля, че това ви е добре известно, господин Пендъргаст.

Пендъргаст извади лист хартия от джоба на жилетката си и го постави пред Пендъргаст.

— Какво е това? — попита Бризбейн, без да го поглежда.

— Договорът на музея с град Ню Йорк.

— И какво общо има той с всичко това?

— В него е записано, че една от отговорностите на музейните служители е да вършат доброволна обществена дейност за град Ню Йорк.

— Ние правим това всеки ден като управляваме музея.

— Да, тъкмо там е проблемът. До неотдавна отделът по антропология на музея редовно помагаше на полицията в съдебномедицинските проблеми. Всъщност това беше част от задълженията им. Спомнете си, разбира се, отвратителното „убийство в кофата за боклук“ от 7 ноември 1939 година?

— Жалко, но сигурно съм пропуснал тъкмо тази статия в... „Таймс“.

— Един от уредниците помогна много за решаването на този случай. Той намерил обгорената очна орбита в кофата за боклук и успял да определи, че е човешка...

— Господин Пендъргаст, не съм тук, за да ми четете лекции по история. — Бризбейн стана от стола си и наметна сакото си. — Отговорът е „не“. Имам си работа. Доктор Кели, моля върнете се в кабинета си.

— Съжалявам, че чувам такъв отговор. Това ще доведе, разбира се, до враждебни отзиви.

При тези две думи Бризбейн се спря, след това върху лицето му се появи студена усмивчица.

— Прозвуча ми съвсем като заплаха.

Пендъргаст продължи в своя топъл, южняшки маниер.

— Истината е, че договарът определено изисква от музея услуги извън обичайните му задължения. От почти десетилетие музея не изпълнява договора си с Ню Йорк, въпреки че получава милиони долари от гражданите данъкоплатци на град Ню Йорк. Освен че не вършите обществени услуги, вие затворихте библиотеката си за всички, освен за собствените си научни работници; затворихте колекциите си, освен за т.нар. акредитирани учени; освен това вземате такси за всичко и го правите все в името на правата на интелектуалната собственост. Започнахте дори да предлагате въвеждането на входна такса, макар че това е изрично забранено в договора ви. Ето тук се казва: „... за създаването на природонаучен музей на града Ню Йорк, който да бъде отворен и безплатен за всички членове на обществото без никакви ограничения...“

— Я да видя.

Бризбейн го прочете и гладкото му чело се сбърчи едва-едва.

— Старите документи понякога могат да бъдат толкова досадни, нали, господин Бризбейн. Също като конституцията. Винаги се появяват, когато най-малко ги желаете.

Бризбейн пусна листа на писалището си, лицето му почервеня леко, преди да възвърне отново обичайния си здравословен розов цвят.

— Ще се наложи да представя това пред борда.

Пендъргаст се усмихна леко.

— Какво чудесно начало. Мисля, че можем да оставим музея сам да реши този малък проблем — как мислите, господин Бризбейн, — стига да получа от доктор Кели малката помощ, от която се нуждаем.

Последва мълчание. След малко Бризбейн вдигна глава, изражението му бе променено.

— Разбирам.

— И ви уверявам, че няма да отнема прекалено много от времето на доктор Кели.

— Разбира се — вдигна рамене Бризбейн.

— По-голямата част от работата ще бъде по същество архиварска. Доктор Кели ще се намира в сградата на музея и ще ви е под ръка, ако ви трябва.

Бризбейн кимна.

— Правим всичко, което можем, за да избегнем неприятни публични отзиви. Естествено, всичко това ще бъде конфиденциално.

— Естествено. Винаги е най-добре така.

— Искам да добавя, че не доктор Кели ме е потърсила. Аз ѝ възложих тази отговорност. Тя вече ме информира, че би предпочела да работи с керамичните си останки.

— Разбира се.

Върху лицето на Бризбейн се изписа непроницаема маска. Нора не можеше да разбере какво си мисли. Запита се дали тази малка силова хватка, която Пендъргаст приложи, няма да навреди на перспективите ѝ в музея. Навярно щеше да ѝ навреди. Погледът ѝ към Пендъргаст бе укоризнен.

— Откъде казахте, че сте? — попита Бризбейн.

— Не съм казвал. Но съм от Нови Орлеан.

Бризбейн веднага се отпусна на стола си и с усмивка рече:

— Нови Орлеан. Разбира се. Трябваше да се сетя по акцента. Доста надалеч от дома ви е отвяла съдбата, господин Пендъргаст.

Пендъргаст се поклони и отвори вратата за Нора. Тя мина шокирана през нея. По средата на коридора спря и се обърна към Пендъргаст:

— Набутахте ме в осма глуха в онзи кабинет Нямах изобщо представа какво сте замислили, докато не влязохме в офиса на Бризбейн. И това никак не ми харесва.

Пендъргаст я погледна със светлите си очи.

— Методите ми са нестандартни, но имат едно предимство.

— И какво е то?

— Ефикасни са.

— Да, ама какво ще стане с кариерата ми?

Пендъргаст се усмихна.

— Мога ли да направя едно предсказание?

— Защо не, след като не ви струва нищо?

— Когато всичко това свърши, вас ще ви повишат.

Нора изсумтя.

— Как не. След като изнудихте и унижихте шефа ми, той непременно ще ме повиши.

— Боя се, че малката бюрокрация не ми понася много-много. Твърде лош навик, но ми е трудно да го преодоля. Въпреки това, доктор Кели, ще забележите, че унижението и изнудването могат да бъдат невероятно ефикасни, когато се използват разумно.

Пред стълбището Нора спря още веднъж.

— Не отговорихте на въпроса ми. Защо ФБР се интересува от убийства, крито са станали преди повече от сто години?

— Всичко с времето си, доктор Кели. Засега нека се задоволим с това, че лично аз смятам тези убийства за доста... хм... интересни.

Нещо в начина, по който Пендъргаст изрече това „интересни“, накара Нора да почувства, че по гърба ѝ пробягват ледени тръпки.

II. УЧЕНИ МЪЖЕ

ПЪРВА ГЛАВА

Огромният архив на музея беше разположен дълбоко в сутерена и до него се стигаше само след като човек вземе няколко асансьора и мине по вити коридори, стълбища и пасажи. Дотогава Нора не бе влизала в архива — нещо повече, дори не познаваше човек, който да е влизал в него. Затова, докато се спускаше все по-дълбоко и по-дълбоко в търбуха на музея, непрекъснато се питаше дали не бе завила някъде погрешно.

Преди да приеме поста си в музея, я бяха развели по един от туристическите маршрути из безкрайните му галерии. Беше чула цялата статистика: че с физическите си измерения той е най-големият музей в света, състоящ се от две дузини свързани помежду си сгради, построени през деветнайсети век, които оформяха причудлив лабиринт от над три хиляди зали и коридори, дълги почти двеста мили. Но числата не можеха да предадат клаустрофобичното чувство, което насаждаха безкрайните писти коридори. Стига толкова, помисли си тя, от тази гледка и Минотавърът ще получи нервен припадък.

Спря се, провери в картата и въздъхна. Пред нея се простираше дълъг тухлен коридор, осветен от наниз крушки в телени клетки, от него се отклоняваше под прав ъгъл друг коридор. Навсякъде миришеше на прах. Необходим ѝ беше ориентир, фиксирана точка, спрямо която да определи координатите си. Огледа се. На заключена с катинар метална врата имаше избелял надпис: *Titanotheres Jia* друга врата отсреща висеше друг надпис: *Chalicotheres* и *Tapiroids*. Тя отново погледна едромасабната карта и най-сетне, макар и трудно, успя да установи местоположението си. В крайна сметка не беше се загубила; целта ѝ се намираще ей там, зад ъгъла, „на една ръка разстояние“. Каква забележителна предсмъртна фраза, помисли си тя и закрачи, заслушана в ехото на остро потракващите си токчета върху бетонния под.

Спря пред масивна двукрила дъбова врата, старинна и поочукана, с табела „Централен архив“. Почука и чу как звукът отеква сякаш в пещера отвъд вратата. Чу се шумолене на хартия,

изтопуркването на изгървана книга, солидно закашляне. До нея долетя висок и тънък глас:

— Един момент, моля!

Последва бавно тътрене на крака, след което започна отключването на множество ключалки. Вратата се отвори и разкри нисък, закръглен и възрастен мъж. Имаше голям гърбав нос, а от блестящия купол над него се спускаше кичур дълга бяла коса. Като вдигна глава да я погледне, разцъфналата усмивка прогони меланхоличния израз на изпъстреното му със спукани капиляри лице.

— О, влезте, влезте моля — рече той. — Нека тези ключалки не ви плашат. Аз съм стар човек, но не хапя.

Нора пристъпи напред. Всичко наоколо бе покрито с прах, дори износените ревери на самото на мъжа. Настолна лампа със зелен абажур хвърляше малък кръг светлина върху старо писалище, може би единственото непокрито с прах нещо в тази зала. Нора забеляза, че отвъд писалището в неизбродна дълбина се простираха чугунени лавици, натъпкани с книги и кости. В мрачината не можеше да се прецени докъде се простира залата.

— Вие ли сте Райнхарг Пък? — попита Нора.

Мъжът се ръкува енергично с нея, като бузите и папийонката му се тресяха в синхрон с ръкостискането.

— На вашите услуги.

Той се поклони и в един миг тя се изплаши, че може да ѝ целуне ръка. Но вместо това последва ново прочистващо гърлото му закашляне, сякаш пряко волята му.

— Търся информация за... музеите с чудатостите или рядкостите — продължи Нора, питайки се дали правилно използва множествено число.

Мъжът, който още бе зает със заключването на вратата, я погледна през рамо и сълзящите му очи изведнъж светнаха.

— Аха! Попаднали сте на най-подходящото място. Музеят е погълнал почти всички изложения на чудатости от ранния Ню Йорк. Притежаваме пълните им колекции, всичките им документи. Откъде да започнем?

Най-сетне той удари последното резе, след това разгърка длани и се усмихна — определено се радваше да бъде от полза някому.

— В Долен Манхатън е имало „музей на чудатостите“ на Шотъм.

Онзи сбърчи чело.

— Шотъм... А, да. Да, наистина. Много популярен за времето си, този Шотъм. Но да караме по ред. Моля първо се регистрирайте в дневника, а след това можем да започнем.

Той ѝ даде знак да го последва към писалището му, от което извади подвързана с кожа грамадна книга, толкова стара и протъркана, че Нора изпита изкушение да го помоли да ѝ подаде паче перо. Взе предложената ѝ химикалка и вписа името и отдела си.

— Защо са всичките тези ключалки и резета? — попита тя, докато връщаше химикалката. — Мислех си, че всички ценни неща, златото, диамантите и прочее, се пазят в Охраняваната зона.

— Дължи се на новата администрация. Добавиха тези бюрократични спънки, след известни неприятности преди няколко години. Не че сме толкова заети, нали разбирате? Посещават ни само изследователи и докторанти, от време на време и някой богат спонсор с интерес към историята или науката.

Мъжът прибра дневника и се затътри към огромно табло със стари шалтери с дръжки от слонова кост, големи колкото закачалки за дрехи, и превключи няколко. Дълбоко в огромното пространство проблесна веднъж, втори път, след което се появи мъждива светлина. Пък пое накуцвайки в тази посока, подметките му сякаш стържеха по каменния под. Нора го последва, като хвърляше по някой поглед към тъмните стени на лавиците. Имаше чувството, че вървят през тъмна гора към примамливото сияние на очакващата ги хижа.

— „Музеите на чудатостите“, една от любимите ми теми. Както несъмнено знаете, първият от тях е основан през 1804 година от Делапорт. — Гласът на Пък отекваше над приведените му рамене. — Била е великолепна колекция. Око на кит в стъкления с уиски, комплект хипопотамски зъби, бивник на мастодонт, намерен в тресавище в Ню Джързи. И, разбира се, последното яйце на птицата додо. Ако трябва да бъдем точни, яйцето било ужким донесено живо в кафез, но след като го изложили, се оказало, че май е оплодено и... Аха, ето, че стигнахме.

Той спря рязко, надигна се и измъкна една кутия от висока лавица, след което отвори капака ѝ. Вместо да види материалите за музея на Шотъм, в нея имаше голяма яйчена черупка, разтрошена на три парчета.

— Тези неща нямат доказан произход и затова не са допуснати в основната колекция на музея. Ето защо ги държим тук. — Той посочи с благоговение парчетата от яйчената черупка. — „Музеят по естествена история“ на Делапорт. Вземали са двацет и пет цента вход, бая голяма сума за времето си.

Пък пое от съседната лавица дебел подвързан том и започна да го разлиства.

— Какво точно бихте искали да узнаете за „Музея на Делапорт“?

— Всъщност аз се интересувам от „Музея за природни явления и чудатости“ на Шотъм. Джон Канъдей Шотъм.

Нора едва преглътна нетърпението си. Очевидно бе безсмислено да пришпорва господин Пък.

— Да, да, Шотъм.

Той продължи да рови из кутиите, папките и книгите.

— Как се е сдобил музеят с тези колекции? — попита тя.

— След като музеят бе отворен със свободен вход, повечето от тях бяха изхвърлени от бизнеса. Много от нещата, излагани в тях, са били, разбира се, фалшификати. Но някои от експонатите имаха истинска научна стойност. След като „музеите“ фалирали, господин Макфадън, един от първите уредници тук, ги изкупил за музея.

— Фалшификати ли казахте?

Пък кимна многозначително.

— Да зашиеш две глави на едно теле. Вземаш кост от кит и я боядисваш в кафяво, след което твърдиш, че е на динозавър.

Имаме такива експонати.

Той се премести към следващия ред, Нора побърза да го последва, като се чудеше как да насочи този информационен потоп в желаната от нея посока.

— Тези „музеи“ са били всеобщо увлечение. Дори Р. Т. Барнъм е започнал кариерата си като купил подобен „музей“, известен като „Американски музей «Скъдър»“. Добавил към него живи екземпляри. И това, млада госпожо, е било началото на цирка му.

— Живи екземпляри ли?

— Първият му експонат била Джойс Хет, съсухрена чернокожа жена, за която Барнъм твърдял, че била 161-годишната дойка на Джордж Вашингтон. Изобличена като измамница от нашия Тинбъри Макфадън.

— Тинбъри Макфадън ли?

Нора започна да се паникьосва. Дали изобщо щеше да изплува от тази бъркотия?

— Да, Тинбъри Макфадън. Уредник тук от 70-те и 80-те години на XIX век. Проявявал особен интерес към „музеите с чудатостите“. Странен тип. Един ден просто взел, та изчезнал.

— Аз се интересувам от музея на Шотъм. Джон Канъдей Шотъм.

— Натам вървим, млада госпожо — рече Пък с едва доловимо раздразнение. — Не притежаваме кой знае какво от Шотъм. Къщата му е изгоряла през 1881 година.

— По-голямата част от нещата са били събрани от Марисас. Алигзандър Марисас — каза Нора.

Опитваше се да не губи концентрация върху нещата, които я интересуваха.

— А, тук вече имаме един странен приятел. Марисас е произхождал от богато нюйоркско семейство, починал е на остров Мадагаскар. Мисля, че тамошният вожд е направил от кожата му слънчев чадър за внучето си...

Поеха през лабиринт между огъналите се под тежестта си лавици, натоварени с книжа, кутии и странни предмети. Пък включи още няколко шалтера от слонова кост; пред тях светнаха още лампи, а зад гърба им други премигнаха и угаснаха. Така двамата се озоваха в осветено островче, заобиколено от огромно тъмно пространство. Излязоха на открита, без лавици площадка, където върху дъбови платформи стояха няколко големи екземпляра — космат мамут, съсухрен, но въпреки това огромен; бял слон; жираф без главата си. Когато Пък спря, сърцето на Нора се сви.

— Тези стари „музеи“ са били готови на всичко, за да привлекат вниманието на плащащите посетители. Вижте това мамутче. Намерено замръзнало и изсушено в Аляска.

Той бръкна някъде отдолу и натисна нещо; чу се меко изщракване и в корема на животното се отвори врата на тайник.

— Това е било част от шоуто по онова време. На етикета пишело, че мамутът е бил замразен в продължение на 100 000 години и че някакъв учен ще го размрази и ще го върне към живота. Преди атракцията да започне дребен мъж се вмъквал в търбуха през тази тайна вратичка. След като залата се изпълнила с посетители, друг,

представящ се за учен мъж, излизал и изнасял лекция, след което започвал да затопля туловището с мангал. Тогава онзи вътре започвал да клати трупа и да издава звуци. Залата се изпразвала за секунди — изкикоти се Пък. — По онова време хората са били доста наивни, нали?

Пък бръкна отдолу и затвори вратичката.

— Да, да — рече Нора. — Това е много интересно, господин Пък и аз много благодаря за екскурзията. Но времето ме притиска и аз наистина бих искала да видя материалите за Шотъм веднага.

— Ето, че стигнахме.

Пък избута стълбичка на колела, изкатери се в мрака и се върна с малка кутия в ръце.

— Ето ви го вашият господин Шотъм. Боя се, че неговият не е бил най-интересният „музей“. А и след като изгорял, ние не притежаваме много от него — само тези книжа. — Пък отвори кутията, надзърна вътре. — О, небеса, каква бъркотия — изкудкудяка неодобрително той. — Не, разбирам, след като... Е, добре, когато приключите с тези, ще ви покажа документацията на Делапорт. Далеч по-изчерпателна е.

— Боя се, че няма да има време, поне не и днес.

Пък изсумтя недоволно. Нора го погледна и я бодна чувство на жалост към самотния старик.

— А, ето едно писмо на Тинбъри Макфадън — рече Пък и взе избелял лист хартия от кутията. — Помагал е на Шотъм да класифицира бозайниците и птиците си. Съветвал е маса собственици на „музеи“. Раздавал се е. — Пък продължи да рови. — Бил е близък приятел на Шотъм.

Нора се замисли за миг.

— Мога ли да видя тази кутия?

— Трябва да я разгледате в залата за проучвания. Не може да напуска архива.

— Разбирам — рече Нора и се замисли. — Казахте, че Тинбъри Макфадън е бил близък приятел на Шотъм. Неговата документация също ли се съхранява тук?

— Дали е тук ли? Добри Боже, има планини от негови документи. Както и от колекциите му. Самият той е имал доста интересен „музей“, само дето никога не го е излагал. Завещал го на

музея, ала никой от експонатите не е имал документ за произход, а и колекцията била пълна с фалшификати, затова всичко е тук, долу. Поради причини от историческо естество. Казват, че нямала научна стойност. — Пък подсмръкна. — Не се вписвали в главната колекция.

— Мога ли да я видя?

— Разбира се, разбира се! — Пък отново се затътри, този път в друга посока. — Ей там е, вдясно зад ъгъла.

Най-сетне се спряха пред две лавици. Горната беше пълна с още книжа и кутии. Върху една от кутиите имаше разписка с избелял опис на нещата, прехвърлени от Дж. К. Шотъм на Т. Ф. Макфадън — като заплащане на извършените и предстоящите за извършване услуги. Долният рафт бе запълнен с различни странни обекти. Докато ги оглеждаше, Нора забеляза препарирани животни, загърнати в насмолена хартия, овързани с въженца съмнителни на вид вкаменелости, плуващо в стъкленница двуглаво прасе, изсушена анаконда, навита на гигантска петвъзлова спирала, препарирано пиле с шест крака и четири криле, както и някаква чудата кутия, изработена от слонско стъпало.

Пък се изсекна тъй шумно, сякаш наду тромпет, избърса очи.

— Ако узнае, че скъпоценната му колекция е свършила тук, горкият Тинбъри сигурно ще се обърне в гроба. Смятал е, че има безценна научна стойност. Това, разбира се, е било във времето, когато много от уредниците на музеи са били любители с твърде малки научни познания.

Нора посочи разписката.

— Това тук изглежда доказва, че Шотъм е дал на Макфадън екземпляри за сметка на извършената от него работа.

— Обичайна практика.

— Значи част от тези екземпляри са от колекцията на Шотъм?

— Несъмнено.

— Мога ли да изследвам и тях?

Пък засия.

— Ще преместя всичко в залата за изследвания, ще бъде върху масите. Ще ви се обадя, когато е готово.

— Колко време ще ви отнеме?

— Един ден.

Лицето му се изчерви от удоволствието, че може да бъде от полза.

— Няма ли да ви трябва помощ, за да преместите всичките тези неща.

— О, да. Ще ми помогне моят помощник Оскар.

Нора се огледа.

— Оскар ли?

— Оскар Гибс. Обикновено той работи за отдела по остеология. Там нямаме кой знае колко посетители. Ще го извикам да помогне тук.

— Много мило от ваша страна, господин Пък.

— Мило ли? Удоволствието е изцяло мое, скъпо момиче!

— Ще доведе и един колега.

Облак на несигурност засенчи лицето на Пък.

— Колега ли? Има правила по безопасността, а и с всичките тези нови охранители... — той се поколеба, доста объркан.

— Правила ли?

— Допуска се само персонал от музея. Преди архивът беше отворен за всички, но сега достъпът е ограничен само до персонала на музея. И до надзорниците...

— Специален агент Пендъргаст е... ъ-ъ-ъ... — свързан с музея.

— Агент Прендъргаст ли казахте? Да, името му ми е познато. Спомням си го сега. Онзи господин от Юга. О, Господи — по лицето на мъжа за миг пробяга нещастно изражение. — Е, добре, добре, както искате. Ще ви очаквам утре в девет часа.

ВТОРА ГЛАВА

Патрик Мърфи О'Шонеси седеше в кабинета на капитана на участъка и го чакаше да приключи с телефонния разговор. Чакаше вече пет минути, но досега Картър дори не го бе погледнал. Кое то за него бе добре дошло. О'Шонеси разглеждаше безучастно стените, погледът му се плъзгаше по наградните плакети и купите, спечелени на състезания по стрелба, докато най-сетне се оживи, когато се спря върху картината на отсрещната стена. На нея бе изрисувана малка хижа в някакво бласто, нощем, при пълна луна; прозорчетата на хижата хвърляха мека жълта светлина върху водата. Тема на несекващи шеги в седми участък беше фактът, че техният капитан, с цялата му маниерност и претенции за култура, държеше гордо окачено в кабинета си такова сълзливо пейзажче. Говореше се дори да съберат пари и да направят дарение за замяна на тази отблъскваща картина с нещо по-свястно. И О'Шонеси се бе смял с останалите, но сега намираше картинката за трогателна. Всичко беше толкова трогателно.

Изтракването на слушалката върху вилката го извади от унеса му. Той вдигна глава в мига, в който Къстър натискаше бутона на интеркома.

— Сержант Нойс, елате тук, моля.

О'Шонеси отклони погледа си. Това не беше добър знак. Хърбърт Нойс, наскоро прехвърлен от отдела за вътрешни разследвания, беше личният помощник и блюдолизец ну̀меро уно. Определено се заформяше нещо неприятно.

Нойс влезе в кабинета почти на минутата с обичайната си мазна усмивка, която разчупваше гладките черти на лицето му, приличащо на муцуната на пор. Кимна учтиво на Къстър, игнорира О'Шонеси и седна на най-близкия до писалището стол, дъвчейки както винаги дъвка. Кльощавото му тяло едва успя да направи малка хлътнатина в тъмночервената кожа на стола. Толкова бързо се появи, че сякаш се бе мотал току пред вратата. О'Шонеси си помисли, че сигурно беше правил тъкмо това.

Най-сетне Къстър се обърна към О'Шонеси.

— Пади? — рече с високия си тънък глас. — Как се чувства напоследък последното ирландско ченге в полицията?

О’Шонеси изчака достатъчно дълго, за да не прозвучат думите му нахално и отговори:

— Името ми е Патрик, сър.

— Патрик, Патрик. Мислех си, че ти викат Пади — продължи Къстър, част от високомерието му се бе изпарила.

— В полицията има още доста ирландци, сър.

— Да де, ама колцина се казват Патрик Мърфи О’Шонеси? Искам да кажа, че това си е ирландско, нали? Все едно като Хаим Моше Финкелщайн или Вини Скарпета Готи дела Гамбино. Етнически звучи. Много етнически. Но ей, не ме разбирай погрешно. Етническото е добро.

— Много добро — вметна Нойс.

— Винаги съм казвал, че в полицията трябва да имаме разнообразие. Нали така?

— Разбира се — отвърна О’Шонеси.

— Както и да е, Патрик, тук имаме един малък проблем. Преди няколко дни на строителна площадка в района на участъка ни бяха открити трийсет и шест скелета. Може и да си чувал. Аз лично ръководех разследването. Строежът е на „Мойгън-Феърхевън“. Знаеш ли ги?

— Разбира се, че ги знам.

О’Шонеси нарочно се вторачи в прекалено голямата писалка „Монблан“, която се подаваше от джоба на ризата на Къстър. За миналата Коледа господин Феърхевън бе подарил такива писалки на капитаните на всички участъци в Манхатън.

— Голяма групировка. Много пари, много приятели. Добри хора. А тези скелети, Патрик, са на над стогодишна възраст. Нашето мнение е, че някакъв маниак е избил всичките тези хора някъде около 80-те години на XIX век и ги е скрил в мазето. Следваш ли мисълта ми дотук?

О’Шонеси кимна.

— Работил ли си някога с ФБР?

— Не, сър.

— Те си мислят, че редовите ченгета са глупаци. Обичат да ни държат на тъмно. Така се забавляват.

— Това са малките им играчки — рече Нойс и лъскавата му глава леко се поклати. Трудно бе късата по военному подстрижка да изглежда лъскава от гела, но Нойс някак си успяваше да го постигне.

— Точно така с — рече Къстър. — Разбираш за какво става дума, нали, Патрик?

— Аха.

Искаха да кажат, че ще му възложат някаква шибана задача, в която е замесено и ФБР, ето за какво ставаше дума.

— Добре. Кой знае защо, имаме един агент от ФБР, който си пъха гагата в онази строителна площадка. Не казва защо се интересува. Дори не е местен, а е от Нови Орлеан, ако щеш вярвай. Но има яки връзки. Още не съм наясно с тях. Момчетата от Нюйоркския офис на ФБР не го харесват повече от нас. Разказаха ми това-онова за него и чутото никак не ми се понарава. Където и да отиде, подире му идват неприятностите. Следваш ли мисълта ми?

— Да, сър.

— Този тип се мотае буквално навсякъде. Иска да види костите. Иска да види доклада на патолога. Иска всичко под слънцето. Не ще и да знае, че престъплението е станало в древността. И ето, че господин Феърхевън е загрижен. Не иска около всичко това да се разшуми прекалено много, нали разбираш? Той ще дава тези апартаменти, дето ще ги строи, под наем. Схващаш ли накъде бия? А когато господин Феърхевън е загрижен, той се обажда на кмета. Кметът се обажда на комисар Рокър. Комисарят се обажда на началника. А началникът се обажда на мен. Което означава, че сега аз съм загрижен.

О'Шонеси кимна. Което означава, че и аз би трябвало да съм загрижен, но не съм.

— Много загрижен — додаде Нойс.

— Затова ето какво ще се случи. Ще ти възложи да бъдеш свързка на този тип с NYPD^[1]. Залепваш се за него като муха на... ъ-ъ-ъ... мед. Искам да знам какво прави, къде ходи и особено — какво е замислил. Но не се сприятелявай прекалено с него.

— Няма, сър.

— Името му е Пендъргаст. Специален агент Пендъргаст. — Къстър обърна лист хартия пред себе си. — Господи, даже не са ми дали малкото му име. Няма значение. Уредил съм среща между него и теб утре, в два следобед. След това залепваш за него. Официалната

линия е, че си придаден към него, за да му съдействаш. Но не бъди прекалено услужлив. Тоя тип е вгорчил живота на много народ. Ето, прочети сам.

О'Шонеси взе подаденото му досие.

— В униформа ли да бъда, сър?

— Точно в това е номерът, по дяволите! Едно униформено ченге, залепнало като пиявица за него, определено ще наруши маниера му на работа. Схващаш ли ме?

— Да, сър.

Капитанът се облегна и го изгледа скептично.

— Мислиш ли, че ще справиш, Патрик?

О'Шонеси се изправи.

— Аха.

— Защото напоследък забелязвам твоето отношение — рече Къстър и почеса с пръст носа си. — Един приятелски съвет. Запази го за агент Пендъргаст. Последното нещо, от което ти, и най-вече ти, имаш нужда, е собственото отношение.

— Никакво отношение, сър. Аз съм тук да пазя и да служа. — Произнесе „служи“ провлачено — с най-добрия си ирландски акцент. — Желая ви най-прекрасна сутрин, господин капитан.

О'Шонеси се обърна и излезе, но докато го правеше чу как Къстър прошепна на Нойс: „Голям умник!“

[1] New York Police Department — Нюйоркско полицейско управление. Б.пр ↑

ТРЕТА ГЛАВА

— Чудесен ден за посещение в музея — рече Пендъргаст, вдигнал глава към свъсеното небе.

Патрик Мърфи О'Шонеси се запита дали това не беше някаква шега. Стоеше на стълбището на участъка на улица „Елизабет“ и зяпаше в нищото. Всичко това беше една голяма шега. Агентът от ФБР приличаше повече на собственик на погребално бюро отколкото на ченге, с черен костюм и бяло-руса коса и с акцент, сякаш взет от кинаджийско клише. Питаше се как подобен тип е успял да се промъкне в Куонтико^[1].

— Градският музей на изкуствата е културна парадигма, сержант. Един от най-големите художествени музеи в света. Но вие, разбира се, знаете това. Тръгваме ли?

О'Шонеси сви рамене. Музеи-немузеи, той трябваше да бъде с този тип. Каква шантава задача.

Когато се спуснаха по стъпалата, към тях се плъзна дълга сива кола. Дотогава бе стояла с работещ двигател на ъгъла. В първия миг О'Шонеси не можеше да повярва на очите си. Ролс. Пендъргаст отвори вратичката.

— Конфискувана от наркодилърите ли? — попита О'Шонеси.

— Не, личен автомобил.

Нищо чудно. Нови Орлеан. Там, на юг, всички „вземат“. Сега вече този тип му стана ясен. Навярно беше тук по някакъв бизнес, свързан с наркотици. Може би Къстър искаше своя пай. Ето защо избра тъкмо него от всички полицаи да залепне за задника на този тип. С всяка изминала минута нещата изглеждаха все по-зле.

Пендъргаст продължаваше да държи вратичката отворена.

— След вас.

О'Шонеси се вмъкна отзад и веднага потъна в млечнобялата кожа.

Пендъргаст влезе след него.

— Към Градския музей — нареди той на шофьора.

Докато ролсът потегляше, О'Шонеси зърна застаналия на стълбището капитан Къстър, който дълго гледа подире им. Едва се сдържа да не му покаже среден пръст.

Обърна се и погледна през прозорчето. От другата страна цареше мълчание.

Най-накрая прозвуча тих глас:

— Казвам се Пендъргаст.

— Хм.

О'Шонеси продължи да гледа през прозорчето. Остави да мине минута, след което попита:

— Какво има в музея? Някакви умрели мумии?

— Още не съм срещал жива мумия, сержант. Но във всеки случай няма да ходим в египетския отдел.

Умник. Запита се колко ли още подобни задачи щяха да му стоварят на главата. Само защото преди пет години бе допуснал една грешка, всички вече го смятаха за най-подходящия за „похарчване“ полицай. Винаги когато се случваше нещо необичайно, следваше неизменното: „Имаме тук един малък проблем, О'Шонеси, и тъкмо ти си човекът, който ще се заеме с него.“ Но обикновено ставаше дума за дреболии. А този тип с ролса изгледаше голяма клечка. Тук нещата бяха по-различни. Изглеждаха незаконни. О'Шонеси се сети за отдавна починалия си баща и усети как го пронизват болка и срам. Слава Богу, че него вече го нямаше, та да го види сега. Пет поколения мъже от фамилията О'Шонеси, служили в полицията, а сега всичко ще отиде по дяволите. Запита се дали би могъл да си позволи да пренебрегне онези още единайсет години стаж, необходими за да се пенсионира по-рано с прилична пенсия.

— Е, и каква е играта? — попита О'Шонеси.

Край, никаква наивност повече: ще си отваря очите на четири и ще мисли с главата си. Не искаше да го перне някой заблуден куршум, тъкмо когато се е заяпал.

— Сержант?

— Какво?

— Няма никаква игра.

— Разбира се, че няма — изсумтя леко О'Шонеси. Никога няма.

Усети, че агентът от ФБР го гледа внимателно. Самият той продължи да зяпа навън.

— Виждам, че сте въведен в заблуждение, сержант — долетя до него провлеченият акцент. — И трябва веднага да коригираме това. Виждате ли, мога да разбера защо сте стигнали до това заключение. Преди пет години сте били заснети как вземате двеста долара от проститутка, за да я освободите. Мисля, че го наричат „изтръскване“. Дотук вярно ли е?

О’Шонеси усети как изведнъж изтръпва, а после го обля гневна вълна. Ето го всичко това отново. Не каза нищо. А и какво можеше да каже? Щеше да е по-добре да го бяха изхвърлили.

— Лентата е била изпратена до отдела за вътрешно разследване. Те ви посетили. Но е имало различни версии за случилото се, нищо не било доказано. За нещастие бедата вече е станала и оттогава насам вие сте свидетел как кариерата ви е... — как да се изразя, — в състояние на покой.

О’Шонеси продължи да гледа през прозорчето връхлитащите насреща им сгради. В покой. Искаш да кажеш, наникъде.

— И оттогава не са ви възлагали друга, освен съмнителни задачи и мъгляви поръчки. За каквато несъмнено смятате и тази.

О’Шонеси заговори на прозореца с преднамерено уморен тон:

— Пендъргаст, не знам каква ви е играта, но не е необходимо да слушам всичко това. Наистина не е необходимо.

— Аз видях записа — рече Пендъргаст.

— Чудесно.

— Чух, например, как проститутката ви моли да я пуснете, защото иначе сутеньорът ѝ щял да я скъса от бой. После чух как настоява да вземете двестата долара, защото ако не го направите, сутеньорът ѝ ще сметне, че го е предала. Но ако вземете парите, той ще си помисли само, че ви е подкупила да я пуснете и да я пощадите. Прав ли съм? И така, вие взехте парите.

Досега О’Шонеси бе премислял всичко това хиляди пъти. И какво от това? Не трябваше да взема парите. Не ги даде и за благотворителни цели. Сутеньорите всеки ден пребиват проститутки. Не биваше да допусне онази да се намеси в съдбата му.

— Затова сега сте циник, уморен сте и сте осъзнали, че цялата идея „защитавам и служа“ е фарс, особено пък на улицата, където, както изглежда, няма добро и зло, не си струва да защитаваш, нито пък да служиш някому.

Последва мълчание.

— Свършихме ли с анализа на литературния герой? — попита О'Шонеси.

— Засега. Остана само да ви кажа, че да, вашата задача е съмнителна. Но не в онзи смисъл, за който си мислите.

Следващата пауза се проточи с минути.

Спряха на червено и О'Шонеси се възползва да хвърли тайничко поглед към Пендъргаст. Онзи, сякаш очакваше това, улови погледа му и го фиксира. О'Шонеси едва не подскочи, толкова бързо се извърна.

— Случайно да сте гледали изложбата миналата година — „Костюмиране на историята“? — попита Пендъргаст с лек и приятен вече тон.

— Какво?

— Приемам това за отрицателен отговор. Пропуснали сте великолепна изложба. Музеят разполага с много хубава колекция от исторически облекла чак от Средновековието насам. Повечето от тях са в хранилицата. Но миналата година направиха изложба, която показваше как облеклото се е развивало през последните шест века. Невероятно вълнуващо.

Знаете ли, че се е изисквало всички дами от двора на Луи XIV във Версай да имат обиколка на кръста най-много четирийсет сантиметра? И че роклите им са тежали между петнайсет и осемнайсет килограма?

О'Шонеси се улови, че не знае какво да отговори. Разговорът бе приел такъв странен и неочакван обрат, че за миг се почувства зашеметен.

— Освен това ми беше интересно да науча, че предницата на мъжките панталони от петнайсети век...

За късмет, бръщолевенето бе прекъснато от свирещите гуми, ролсът наби спирачки и зави, за да не блъсне едно такси, което пресичаше трите ленти на движението.

— Янки варвари — рече меко Пендъраст. — Докъде бях стигнал? Аха, да, до предницата на панталоните...

Ролсът вече бе затънал в трафика на центъра и О'Шонеси започна да се пита колко ли още щеше да продължи пътуването.

Голямата зала на Градския музей беше облицована в мрамор, украсена с огромни букети цветя, и беше почти непоносимо претъпкана. О'Шонеси изостана назад, докато онзи странен агент на ФБР разговаряше с една от непрекъснато атакуваните служителки на информационното бюро. Тя вдигна телефона, обади се някому, след това затвори с много раздражено изражение. О'Шонеси започна да се пита какво ли си бе наумил Пендъргаст. По време на продължителното им пътуване до центъра на града той не бе споделил нищо за намеренията си.

Огледа се. Определено публиката бе от Горен Ийст сайд — безупречно облечени дами, които потракваха насам-натам с токетата си, облечени в униформи ученици, строени и благовъзпитани, неколцина учени със сака от туид, които се мотаеха със замислени физиономии. Неколцина от публиката го гледаха неодобрително — сякаш бе проява на лош вкус униформено ченге да се появи в музея.

Пендъргаст му даде знак да приближи, двамата влязоха в музея, прегазвайки редицата билетни контролори, минаха покрай пълен с римско злато шкаф и най-накрая се озоваха в поредица от зали, изпълнени със статуи, вази, картини, мумии и всякакви други произведения на изкуството. Пендъргаст говори през цялото време, ала тълпите бяха толкова гъсти и шумът — толкова оглушителен, че О'Шонеси успя да долови само няколко фрази.

Минаха през няколко по-тихи зали с азиатско изкуство, след което стигнаха до лъскава, сива, метална врата. Пендъргаст я отвори без да почука и се озоваха в малка приемна. Зад писалище от светло дърво седеше удивително красива секретарка. Очите ѝ се разшириха леко при вида на униформата му. О'Шонеси я изглежда заплашително.

— С какво мога да ви помогна? — обърна се секретарката към Пендъргаст, но погледът ѝ продължи да се стрелка тревожно и към О'Шонеси.

— Сержант О'Шонеси и специален агент Пендъргаст — за среща с д-р Уелсли.

— Имате ли уговорена среща?

— Уви, не.

Секретарката се поколеба.

— Съжалявам. Специален агент...

— Пендъргаст. От Федералното бюро за разследване.

Сега тя се изчерви силно.

— Един момент.

Вдигна телефонната слушалка и О'Шонеси чу как звъни апаратът в съседната стая.

— Д-р Уелсли — рече секретарката, — тук са специален агент Пендъргаст от ФБР и един полицаи, които искат да се срещнат с вас.

Гласът, който отекна от съседната стая можеше да се чуе съвсем добре. Беше решителен, сериозен, женски, но леден глас с британски акцент, който не можеше да се сбърка и от който О'Шонеси настръхна.

— Освен ако не са тук да ме арестуват, Хедър, господата биха могли да си уговорят среща като всички останали. Заета съм.

Човек не можеше да сбърка трясъка от блъснатата върху вилката слушалка в другата стая с нищо друго.

Секретарката ги изгледа крайно изнервена.

— Д-р Уелсли...

Но Пендъргаст вече крачеше към кабинета, от който бе долетял гласът. Така вече по-бива, помисли си О'Шонеси, когато Пендъргаст отвори рязко вратата и застана в рамката ѝ. Въпреки всичките си претенции, този тип поне не се предаваше лесно. Знаеше как да постигне своето.

Невидимият глас, изпълнен със сарказъм, процепи въздуха.

— Аха, пословичният полицаи, запънал с крак вратата. Жалко, че не беше заключена, за да можете да я разбийете с палката си.

Пендъргаст все едно, че не чу нищо. Мекият му меден глас изпълни кабинета с топлина и чар.

— Д-р Уелсли, дошъл съм при вас, защото сте най-голямата специалистка по история на облеклото. Надявам се, ще ми позволите да кажа, че идентифицирането, което направихте на гръцкия пеплос от Вергина, за мен беше особено вълнуващо. Отдавна имам интерес към проблема.

Последва кратко мълчание.

— Ласкателството, господин Пендъргаст, ще ви осигури поне достъп в кабинета.

О'Шонеси последва агента в малък, но много добре подреден кабинет. Мебелировката беше дошла сякаш направо от колекциите на музея, по стените бяха окачени акварели на оперни костюми от осемнайсети век. О'Шонеси реши, че са изобразени Фигаро, Розина и

граф Алмавива от „Севилския бръснар“. Операта беше единственото му тайно удоволствие.

Седна, кръстоса крака, после ги прекръстоса, намърдвайки се в ужасно неудобния стол. Каквото и да правеше, той сякаш винаги заемаше прекалено много място. Синята му униформа изглеждаше непоносимо не на място на фона на тази елегантна обстановка. Погледна отново към акварелите и си позволи в съзнанието му да зазвучат няколко такта от ария от тази опера.

Уелсли бе привлекателна, безупречно облечена жена на около четирийсет и пет години.

— Виждам, че картините ми ви харесват — обърна се тя към О'Шонеси, пронизвайки го с поглед.

— Разбира се — рече О'Шонеси, — особено ако ви се харесва да танцувате с перука, обувки на токчета и с усмирителна риза.

Уелсли се обърна към Пендъргаст:

— Вашият колега има доста странно чувство за хумор.

— Наистина.

— А сега, какво мога да сторя за вас, господа?

Пендъргаст извади изпод костюма си вързоп, опакован с хартия.

— Бих искал да разгледате тази рокля — рече той и разгърна вързоба върху бюрото на уредничката.

Тя се отдръпна инстинктивно назад, леко ужасена, когато видя колко мръсна беше проснатата пред нея дреха.

На О'Шонеси му се стори, че долавя някаква специфична миризма. Стори му се, че този път Пендъргаст не играе номера, че всичко си беше истинско.

— Мили Боже! Моля ви — рече тя и отстъпи още назад, вдигнала ръка пред устата си, — не се занимавам с полицейски разследвания. Махнете това отвратително нещо.

— Това отвратително нещо, д-р Уелсли, е принадлежало на деветнайсет годишно момиче, убито преди повече от сто години, след което е било дисекирано, разчленено и зазидано в някакъв тунел в Долен Манхатън. В роклята е била защита бележка, написана от момичето със собствената му кръв. В нея се упоменава името, възрастта и адресът му. Нищо друго — подобно мастило не предразполага към многословие. Бележката е написана от момиче, което е знаело, че ще умре. Знаело е, че никой няма да му помогне,

никой няма да го спаси. Единственото му желание е било трупът му да бъде идентифициран, да не бъде забравено. Тогава не съм могъл да ѝ помогна, но мога да го сторя сега. Ето защо съм тук.

Роклята потрепна леко и О'Шонеси слисан установи, че ръката на агента на ФБР трепери от емоция. Поне на него така му се стори. Фактът, че служител от службите по сигурност реагира така, бе за него истинско откровение.

Мълчанието, последвало изявлението на Пендъргаст, бе наистина дълбоко.

Без да каже нищо Уелсли се наведе над роклята, обърна подплатата ѝ, внимателно разпъна тъканта настрани. Бръкна в едно чекмедже на писалището си и извади голяма лупа, с която започна да изследва шевовете и тъканта. Минаха няколко минути. След това тя въздъхна и се отпусна на стола си.

— Това е типична дреха на обитателка на приют за бедни — рече тя. — Типична за края на деветнайсети век. Евтин вълнен плат, бодящ и груб, но всъщност доста топъл, подплатен с небоядисана памучна материя. Ако се съди по кройката и шева, момичето навярно си е ушило само роклята, използвайки плата, отпуснат ѝ от приюта. Тези платове са били произвеждани в няколко основни цвята — зелен, син, сив и черен.

— Някаква идея кой е бил приютът?

— Невъзможно е да се каже. В Манхатън през деветнайсети век е имало доста такива приюти. Наричали са ги „домове на индустрията“. Приемали са изоставени деца, сираци и избягали от дома хлапета. Сурови, жестоки заведения, държани от т.нар. религиозни дейци.

— Можете ли да датирате по-точно роклята?

— Не много точно. Изглежда доста трогателна имитация на един стил, популярен около началото на осемдесетте години на XIX век, наричан „Мод Мейкин“. Момичетата от приютите обикновено се опитвали да копират модели, които си харесвали от популярни списания и рекламите в евтините издания. — Доктор Уелсли въздъхна, сви рамене. — Това е, боя се, че не мога да кажа нищо повече.

— Ако ви дойде още нещо наум, можете да се свържете с мен чрез сержант О'Шонеси.

Доктор Уелсли погледна към табелката с името на О'Шонеси и кимна.

— Благодаря ви, че ни отделихте от времето си. — Агентът от ФБР започна да свива роклята. — Между другото изложбата, която уредихте миналата година, беше чудесна.

Доктор Уелсли кимна отново.

— За разлика от повечето музейни експозиции в тази имаше чувство за хумор.

Скрита в опаковъчната си хартия, роклята изгуби ужасяващата си сила. Мрачното чувство, което витаеше в стаята, започнала се разсейва. О'Шонеси се улови, че повтаря думите на Къстър: какво търси един агент от ФБР в случай отпреди 120 години?

— Благодаря ви, че сте забелязали онова, което нито един от критиците не видя — отвърна жената. — Да, експозицията бе замислена като забавна. Когато човек се задълбочи и най-накрая я разбере, човешката дреха може да представлява и великолепен абсурд, извън необходимостта от топлина и скромност.

Пендъргаст се изправи.

— Доктор Уелсли, вашата експертна оценка бе изключително ценна.

Доктор Уелсли също се изправи.

— Моля, наричайте ме София.

О'Шонеси забеляза, че тя гледаше Пендъргаст с подновен интерес.

Пендъргаст се поклони и се усмихна. След което се обърна и тръгна. Уредничката заобиколи писалището си, за да го изпрати до преддверието. Пред външната врата София Уелсли се спря, изчерви се и каза:

— Надявам се да ви видя отново, господин Пендъргаст. Може би скоро. Може би за вечеря.

Последва кратко мълчание, Пендъргаст не отвърна нищо.

— Е — рече оживено уредничката, — знаете къде да ме намерите.

Двамата преминаха отново през блъсканицата на пълните със съкровища зали, покрай мощи, инкрустирани със скъпоценни камъни, покрай гръцки статуи и червени вази от Атика, и се спуснаха по изпълнените с народ стълбища към Пето авеню. О'Шонеси си подсвиркваше припева от „Smooth operator“ на Шаде. Ако Пендъргаст го чуваше, той не се издаде с нищо.

Малко след това О'Шонеси вече се плъзгаше в белия кожен пашкул на ролса. Когато вратата се затвори със солидното и вдъхващо доверие „щрак“, се възцари отново благословена тишина. Още не можеше да реши какво да си мисли за Пендъргаст — може би този мъж, въпреки твърде тежкарския си вкус, заслужаваше доверие. Във всеки случай обаче знаеше едно — ще си отваря очите на четири.

— През парка — към Нюйоркския природонаучен музей, моля — каза Пендъргаст на шофьора. Когато колата се ускори в трафика, агентът се обърна към О'Шонеси: — Откъде се е зародила у едно ирландско ченге тази любов към италианската опера?

О'Шонеси се сепна. Кога бе споменавал нещо за опера?

— Твърде зле прикривате мислите си, сержант. Докато гледахте рисунките от „Севилския бръснар“, забелязах да тактувате несъзнателно с десния си показалец ритъма на арията на Розина „Уна воче поко фа“.

О'Шонеси се вторачи в Пендъргаст.

— Обзалагам се, че се смятате за Шерлок Холмс.

— Човек не среща често полицаи, които обичат операта.

— А вие? Обичате ли операта? — върна му заядливо въпроса О'Шонеси.

— Ненавиждам я. Операта е била телевизията на деветнайсети век: шумна, вулгарна шарения, чиито сюжети могат да бъдат определени единствено като инфантилни.

О'Шонеси се усмихна за първи път. Поклати глава.

— Пендъргаст, мога само да кажа, че способностите ви да наблюдавате не са чак толкова забележителни, колкото си мислите. Господи, каква простащина!

Усмихна се още по-широко, когато забеляза как за миг по лицето на агента от ФБР пробяга облаче на раздразнение. Най-сетне му беше дал да се разбере.

[1] Куонтико — академията за обучение на кадри за ФБР. Б.пр. ↑

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Нора въведе Пендъргаст и дребния полицай със сурово изражение в Централния архив, леко поуспокоена, че този път намери без проблеми пътя.

Пендъргаст се спря за миг вътре и пое дълбоко дъх.

— А-а-ах! Ароматът на историята. Вдъхнете го, сержант.

Той протегна напред ръце с разтворени пръсти, сякаш да ги стопли с намиращите се там документи.

Райнхарт Пък приближи към Пендъргаст, клатейки глава. Изтри лъщящото си теме с носна кърпичка, след това я прибра в джоба с неловки пръсти. Присъствието на агента от ФБР едновременно го блазнеше и го плашеше.

— Доктор Пендъргаст — рече той. — Много ми е приятно. Мисля, че не сме се виждали от... чакайте да видя... от неприятностите през 95-а. Пътувахте ли тогава до Тасмания?

— Да, наистина пътувах, благодаря ви, че си спомнихте. И познанията ми за австралийската флора се увеличиха неимоверно.

— А как е... вашето управление?

— Чудесно — отвърна Пендъргаст. — Позволете ми да ви представя сержант О'Шонеси.

Полицаят пристъпи иззад Пендъргаст и лицето на Пък помрачня.

— О, Господи. Има едно правило, нали разбирате? Хора, които не са служители на музея...

— Мога да гарантирам за него — рече Пендъргаст с решителна нотка в гласа. — Той е виден представител на полицията в нашия град.

— Разбирам, разбирам — рече тъжно Пък, докато отключваше. — Е, ще трябва всички да се регистрирате. — Отдръпна се от вратата. — А това е господин Гибс.

Оскар Гибс кимна отсечено. Беше дребен, набит афроамериканец с безкосмести ръце и гладко избръсната глава. За ръста си бе толкова як, сякаш бе издялан от касапски пън. Целият бе в прах и изглеждаше нещастен да е на това място.

— Господин Гибс бе така любезен да подреди всичко, което ви е нужно, в Изследователската зала — рече Пък. — Ще извършим формалностите, след което ще ви помоля да ме последвате.

Подписаха се в регистъра, след това навлязоха в мрака. Пък осветяваше пътя както и преди чрез шалтерите от слонова кост. След едно почти безкрайно пътешествие стигнаха пред врата в шпаклованата задна стена на

архива, която имаше малко прозорче с армирано стъкло. Пък извади дрънчаща връзка ключове и с мъка отключи вратата, след което я отвори пред Нора. Осветлението блесна и тя едва не ахна от удивление.

Полирани дъбови ламперии се издигаха от мраморния под към украсения с позлата великолепен таван в стил „Рококо“. Масивни дъбови маси с крака, завършващи с птичи лапи заемаха средата на залата, около тях бяха подредени дъбови столове с червени кожени седалки и облегалки. Тежки полилеи от кована мед и кристал висяха над всяка маса. Две от масите бяха отрупани с най-различни предмети, а върху трета бяха подредени кутии, книги и вестници. В дъното на залата имаше масивна тухлена камина с корнизи от розов мрамор. Всичко бе побеляло от натрупаната през годините патина.

— Това е невероятно — рече Нора.

— Да, наистина — отвърна Пък. — Една от най-хубавите зали на музея. Историческите проучвания някога бяха много важни. — Въздъхна. — Времената се промениха. О темпора, о морес и тъй нататък. Моля извадете писалищните си пособия и сложете тези памучни ръкавици, преди да пипате каквото и да е. Ще трябва да взема куфарчето ви, докторе.

Пък хвърли неодобрителен поглед на висящите от колана на О’Шонеси пистолет и белезници, но не каза нищо.

— Аз ще се оттегля. Когато сте готови да тръгнете, обадете ми се по този телефон. Вътрешен номер 4240. Ако искате фотокопия на някакви документи, попълнете един от онези формуляри.

Вратата се затвори. Чу се превъртането на ключ в бравата.

— Той да не би да ни заключи? — попита О’Шонеси.

Пендъргаст кимна:

— Стандартна процедура.

О’Шонеси отстъпи назад в полумрака.

Странна птица, помисли си Нора. — Тих, непроницаем, симпатичен по някакъв свой ирландски начин. Пендъргаст изглежда го харесваше. А О’Шонеси, на свой ред, изглежда не харесваше никого.

Агентът склочи ръце зад гърба си и бавно обиколи първата маса, вирайки се във всеки от изложените предмети. Направи същото и с втората, а след това отиде при третата маса, отрупана с подредени документи.

— Да видим този опис, за който споменахте — обърна се той към Нора.

Нора посочи разписката с описа, която бе открила предишния ден. Пендъргаст я огледа, а след това с листа в ръка направи още една обиколка. Кимна към препарираното окапи.

— Това е от колекцията на Шотъм — рече той. — И това също. — Кимна към кутията, направена от слонско стъпало. — Тези три калъфа за пениси и десния китов бакулум. Тази смалена глава „Хиваро“. Всичко е от

Шотъм — плащания за услугите, извършени от Макфадън. — Наведе се да разгледа една смалена глава. — Менте. Маймунска е, а не човешка. — Вдигна очи към Нора. — Доктор Кели, бихте ли прегледали документите, докато аз оглеждам тези предмети?

Нора се настани край третата маса. Имаше една малка кутия с кореспонденцията на Шотъм, както и друга, по-голяма кутия и две папки — очевидно документи на Макфадън. Нора отвори първо кутията на Шотъм. Както бе отбелязал Пък, съдържанието ѝ се намираше в забележителен безпорядък. Малкото запазени писма бяха кажи-речи с еднакво съдържание: въпроси за класифициране и идентифициране, несъгласия с различни други учени по най-разнообразни теми. Тази кореспонденция осветляваше любопитна страна от естествената история на деветнайсети век, но не хвърляше светлина върху ужасяващото престъпление. Докато четеше късите писма, в съзнанието ѝ започна да се оформя образът на Дж. К. Шотъм. Това не бе образът на сериен убиец. Изглеждаше съвсем безвреден, придирчив, малко скандалджия може би, настроен срещу колегите си учени. Интересите на този човек бяха изключително свързани с естествената история. Е, човек никога не знае, помисли си тя, докато разлистваше мухлясалите страници.

След като не намери нищо интересно, тя се зае с далеч по-големите и по-елегантни — а и по-близки — кутии с документацията на Тинбъри Макфадън. Повечето от документите бяха бележки на отдавна починалия уредник по различни теми, изписани с фанатично дребен почерк: списък на класифицирани растения и животни, рисунки на различни цветя, някои от които — много добри. На дъното имаше дебел пакет с кореспонденция до и от различни учени и колекционери, завързан със старинен ластик, който се разпадна още като го докосна. Тя разрови писмата, докато най-сетне не стигна до пакет от писма на Шотъм до Макфадън. Първото започваше с „Многоуважаеми колега“.

Изпращам ви приложена странна находка, за която се смята, че е от остров Кут, Югоизточен Индокитай, изобразяваща човекоподобна маймуна в съвкупление с индуистка богиня — резба върху бивник на морж. Бихте ли били така добри да идентифицирате вида на маймуната?

Ваш колега,
Дж. К. Шотъм

Нора издърпа следващото писмо:

Скъпи колега,

На последното заседание на Академията професор Бикмор представи вкаменелост, за която твърдеше, че е криолит от Монтморанските Доломити от Девонския период. За жалост професорът греша, самият Лафльов датира Монтморанските Доломити в Пермския период, поради което е необходима корекция в следващия бюлетин на Академията...

Нора прелисти останалите документи. Имаше писма и до други хора — малък кръг от учени съмишленици, включващ и Шотъм. Очевидно са се познавали много добре. Може би убиецът щеше да излезе от този кръг. Изглеждаше доста вероятно, след като той бе имал достъп до „Музея на Шотъм“, ако не е бил и самият Шотъм.

Започна да съставя списък на кореспондентите и на характера на дейността им. Възможно беше, разбира се, това да е жива загуба на време, убиецът да е бил чистачът или въглищарят на сградата — но после се сети за чистите, професионални разрези със скалпел по костите, за едва ли не хирургическото разчленяване на труповете. Не, това е било дело на учен, в това бе сигурна.

Тя извади бележника си и започна да пише.

ПИСМА ДО/ОТ ТИНБЪРИ МАКФАДЪН:

КОРЕСПОНДЕНТ	ПРЕДМЕТ НА КОРЕСПОНД.	ПОЛОЖЕНИЕ	ДАТА НА КОРЕСПОНД.
Дж. С. Шотъм	Естеств. история, антропология, Академията	Собственик на „Музея на Шотъм за природни явления и чудатости“, Ню Йорк	1869–1881
Проф. Албърт Бикмор	Академията, музея	Основател на Нюйоркския природонаучен музей	1865–1878
Д-р Ейса Стаун Гилкрийз	Птици	Орнитолог Ню Йорк	1875–1880

Полк, сър Хетри С. Трокмортън, Барт	Африкански бозайници (едър дивеч)	Колекционер, изследовател, ловец	1874–1880
Проф. Енок Ленг	Класифициране	Таксономист химик Ню Йорк	1872–1887
Г-ца Жьоневър Ларю	Християнско мисионерство Ню Йорк	Филантропка в Бериебоола, Конго	1870–1872
Дюмонт Бърлей	Вкаменелости от динозаври, Академията	Търговец на масла, колекционер Колд спринг, Ню Йорк	1875–1881
Д-р Фърдинанд Хънт	Антропология археология	Хирург колекционер Оистър бей, Лонг айлънд	1869–1874
Проф. Хайръм Хюлет	Влечуги и земноводни,	Херпетолог Стормхевън, Мейн	1871–1875

Предпоследното име я накара да се спре. Хирург. Кой беше доктор Фърдинанд Хънт? Имаше доста негови писма, изписани с едри букви върху красиво изработена бланка на дебела хартия. Тя ги прелисти.

Скъпи Тинбъри,

Що се отнася до туземците в Одинга, варварският обичай Мале Патрум все още е преобладаващ. Когато бях във Волта, имах съмнителната привилегия да присъствам на раждане. Не ми бе позволено да помогна, разбира се, но можех да чувам доста добре писъците на съпруга, когато при всяка изпитана от нея контракция жената дърпаше въжетото, с което бяха свързани гениталиите му. Обработих раните на горкия човек — имаше сериозни разкъсвания — след раждането...

Скъпи Тинбъри,
Нефритовият олмекски фалос, който приложено изпращам от Ла Вента, Мексико, е за музея; доколкото разбирам нямате нищо от тази изключително любопитна мексиканска култура.

Нора прегледа пакета с писмата, всички си приличаха: д-р Хънт описваше различни чудата медицински обичаи, на които е бил свидетел при пътуванията си в Централна Америка и Африка, имаше и бележки, които очевидно придружаваха артефакти, изпратени до музея. Както изглеждаше, той е проявявал нездрав интерес към туземните сексуални практики; за Нора той бе главният кандидат заподозрян.

Усети нечие присъствие зад гърба си и се обърна рязко. Пред нея стоеше Пендъргаст, сключил ръце зад гърба си. Взираше се в бележките ѝ и по лицето му пробяга толкова мрачно изражение, че Нора усети как кожата ѝ настръхва.

— Винаги ме издебвате — рече тихо тя.

— Нещо интересно?

Въпросът прозвуча почти проформа. Нора чувстваше, че той вече бе открил нещо важно, нещо ужасно в описа — нещо, което обаче още не беше склонен да сподели.

— Нищо определено. Чували ли сте за този д-р Фърдинанд Хънт?

Пендъргаст хвърли бегъл поглед без да прояви интерес. Нора изведнъж се усета, че този мъж не излъчваше никакъв мирис — нито на тютюн, нито на някакъв одеколон, нищо.

— Хънт — рече най-сетне той. — Да. Видна фамилия от Северния бряг. Един от първите спомоществатели на музея. — Изправи се. — Огледах всичко, освен ковчето от слонско стъпало. Бихте ли помогнали?

Тя го последва към масата, отрупана със странните колекции на Тинбъри Макфадън — очевидно разнородна сбирщина. Пендъргаст си беше възвърнал спокойното изражение. Из сенките се появи полицаи О'Шонеси. Нора се запита какво общо имаше полицаят с Пендъргаст.

Застанаха пред голямото, гротескно на вид слонско стъпало, обковано с бронзови планки.

— Е, някакво слонско стъпало — рече О'Шонеси, — и какво толкоз?

— Не е просто стъпало, сержант — отвърна Пендъргаст. — Ковчеже, изработено от слонско стъпало. Често срещано при ловците на едър дивеч и колекционерите от миналия век. Доста добър екземпляр при това, макар и

малко поизносен. — Обърна се към Нора. — Да погледнем ли какво има вътре?

Нора разкачи планките и вдигна капака на ковчежето. Сивата кожа бе груба и на бучици под пръстите ѝ в памучните ръкавици. Отвътре се разнесе неприятна миризма. Ковчежето беше празно.

Тя погледна Пендъргаст. Ако агентът бе разочарован, то той не го показва с нищо.

Известно време малката група стоя неподвижна. След това Пендъргаст се наведе над ковчежето. Огледа го набързо, напълно неподвижен с изключение на бледосините му очи. След това пръстите му пробягаха по повърхността на ковчежето, натискаха тук и там, поспираха се, за да продължат отново бързия си ход. Изведнъж нещо изщрака и отдолу изскочи тясно чекмедженце, обвито в облак прах. Нора подскочи От изщракването.

— Доста хитро — каза Пендъргаст и извади от чекмеджето голям плик, избелял, изпъстрен с кафеникави петна. Обърна го замислен веднъж-дваж. След това прокара пръст под капака, отвори го и извади няколко листа жълтеникава хартия. Разгърна ги внимателно, и прокара длан по най-горния лист.

След това зачете.

ПЕТА ГЛАВА

ДО МОЯ КОЛЕГА ТИНБЪРИ МАКФАДЪН

12 юли 1881 година

Почитаеми колега,

Пиша ви тези редове с искрената надежда никога да не ви се налага да ги прочетете; че ще мога да ги скъсам и да ги хвърля в кофата с въглищата — тези мисли, плод на преуморен мозък и трескаво въображение. И все пак, дълбоко в душата си знам, че най-лошите ми опасения се оказаха верни. Всичко, което разкрих, сочи към този неоспорим факт. Винаги съм се стремил да мисля най-доброто за ближния си — в крайна сметка не сме ли създадени всички от една и съща глина?

Древните са вярвали, че животът се е появил спонтанно в богатата тиня на Нил; и кой съм аз да поставям под въпрос символизма, ако не и научния факт, на тази вяра? И все пак имаше Събития, Макфадън; ужасяващи събития, които не са подвластни на невинни обяснения.

Доста е възможно подробностите, които ще изложа, да ви накарат да се усъмните в моето здравомислие. Преди да продължа нека ви уверя, че съм изцяло с ума си. Предлагам този документ като доказателство както за ужасяващата си теорема, така и за действията, които предприех в нейна защита.

И преди говорех за нарастващите ми съмнения за тази работа с Ленг. Знаете, разбира се, причините, поради които му позволих да заеме стаите на третия етаж на музея. Разговорите в Академията доказваха задълбочените му научни и медицински познания. В таксономията и химията малцина могат да се мерят с него, ако изобщо някой може да го стори. Мисълта, че под моя покрив ще се провеждат

просветени и може би стигащи много далеч експерименти, беше много ласкателна. А и от практична гледна точка допълнителните средства от наема бяха добре дошли.

Отпървом моето доверие в този човек изглеждаше напълно оправдано. Уредническата му работа в музея се оказа великолепна. Въпреки че режимът му беше крайно непостоянен, той бе винаги любезен, макар и малко резервиран. Плащаше си наема редовно, дори ми предложи медицинските си съвети, когато ме нападнаха пристъпи на грип през зимите на 73-а и 74-а.

Трудно е да определя точно кога се появиха първите проблясъци на подозренията. Може би се започна с това, че според мен, делата му се обвиваха с все по-голяма тайнственост. Макар да бе обещал предварително, че ще споделя официалните резултати от експериментите си, ако изключим първоначалния съвместен оглед, когато подписахме договора за наем, никога повече не бях допуснат до покоите му. С годините, собствените му изследвания все повече го поглъщаха, поради което бях принуден сам да поема по-голямата част от уредническите задължения в музея.

Винаги съм смятал, че Ленг е доста чувствителен към собствената си работа. Вие несъмнено ще си спомните ранните и доста ексцентрични тези за телесните течности, които той изложи в Академията. Те не бяха добре приети някои членове дори проявиха лошото възпитание да се разкикотят веднъж-дваж по време на лекцията — и оттогава Ленг никога повече не се върна към темата. Следващите му лекции бяха до една примери за традиционна ерудиция. Затова отпървом аз отдавах колебанията му да обсъжда личната си работа със същото това негово вродено благоразумие. Но с течение на времето започнах да разбирам, че онова, което смятах за професионална свенливост, всъщност е било активно укриване.

Една пролетна вечер тази година ми се случи да остана до много късно в музея, приключвах работата си по

натрупалите се документи и подготвих място за излагане на последния си придобит експонат — детето с два мозъка, за което бяхме говорили с вас. Тази моя задача погълна повече време, отколкото уморителната писмена работа, затова доста се учудих, когато чух градският часовник да удря полунощ.

Малко след това, докато слушах как заглъхва ехото от камбанния звън, долових някакъв друг звук. Идваше отгоре: някакво тежко тътрене, сякаш някой носеше много тежък товар. Не мога да ви кажа точно защо, Макфадън, но този шум предизвика тръпки на ужас, които пробягаха по тялото ми. Заслушах се по-внимателно. Шумът бавно стихна, след това се чуха стъпки към по-отдалечена стая.

Нямаше, разбира се какво да сторя. На сутринта, когато си спомних случилото се, реших, че виновни за всичко това несъмнено бяха собствените ми опънати нерви. Нямаше причина да повдигам въпроса пред Ленг, освен ако не се появяха никакви по-зловещи съмнения, които да се свържат със стъпките — което ми се виждаше почти невъзможно. Отдадох тревогата си на раздражителното си по онова време съзнание. Бях успял да създам доста сензационна „сцена“ за излагане на детето с двата мозъка и това, плюс късния час, бе събудило по-болезнените страни на въображението. Реших да оставя всичко това зад гърба си.

Случи се така, че няколко седмици по-късно — на пети юли миналата седмица, ако трябва да бъда точен — имаше друго събитие, което по-сериозно привлече вниманието ми. Обстоятелствата бяха сходни: останах до късно в музея, подготвих статията си за следващия брой на списанието на Академията. Както знаете, писането за учена публика като тази в Академията, ми се отдава трудно, затова си бях изработил някои рутинни процедури, които да улеснят донякъде този процес. Старото ми писалище от тиково дърво, фината пергаментова хартия, на която пиша и тези си бележки, тъмночервеното мастило, производство на мосю Дюпен от Париж, — това са малките тънкости,

които правят съчинителството ми по-малко обременително. Тази вечер обаче вдъхновението идваше по-лесно от обичайното и към десет и половина вечерта сметнах за нужно да подостря няколко нови пера преди да продължа работата си. Напуснах за кратко писалището си, за да свърша това. Когато се върнах, забелязах за свое голямо удивление, че страницата, която пишех, бе покрита с няколко малки мастилени петънца.

Много съм придирчив към перата си и не можех никак да си обясня как е станало това. Чак когато взех попивателната, за да почистя петната, забелязах, че те се различават леко от мастилото ми — бяха малко по-светли. А когато ги попивах, видях, че са с по-гъста и по-лепкава консистенция от френското ми мастило.

Представете си ужаса ми, когато нова капка се приземи върху китката ми, докато вдигах попивателната от хартията.

Веднага погледнах към тавана над главата си. Що за дяволска работа беше това? Малко, но разширяващо се тъмноревено петно се процеждаше през дъските на пода на Ленговите покои.

Беше въпрос на секунди да изкача стълбите и да потропам на вратата му. Не мога да опиша точно последователността на мислите, които препускаха в главата ми — най-първата от тях обаче беше страхът, че докторът е станал жертва на някаква престъпна дейност. В квартала се носеха слухове за някакъв злокобен и безмилостен убиец, но човек не обръща много внимание на клюките на понизшите класи, а, уви, смъртта е честа посетителка на „Петте къшета“.

Междувременно Ленг отговори на отчаяните ми Викове, изглеждаше малко уплашен. Без да отваря вратата ми каза, че претърпял инцидент — порязал дълбоко ръката си по време на някакъв опит. Отклони предложението ми за помощ, каза че вече си бил направил нужната превръзка. Съжалявал за инцидента, но отказа да отвори. Накрая аз си тръгнах, изпаднал в смут и съмнения.

На сутринта Ленг се появи на прага ми. Никога дотогава не беше ме търсил в жилището ми и затова се изненадах да го видя. Забелязах, че едната му ръка бе превързана. Поканих го да влезе, но той отказа. След като се извини още веднъж, той си тръгна.

Гледах го с разтуптяно сърце как слезе на тротоара и се качи в един омнибус. Моля се да проявите разбиране, когато ди казвам, че това посещение на Ленг веднага след такива странни случки в музея имаше точно обратния ефект на замисления от него. Бях по-сигурен отвсякога, че каквото и да се бе случило, то нямаше да издържи на внимателната проверка на ярката дневна светлина.

Боя се, че тази вечер повече няма мога да пиша. Ще скрия това писмо в ковчежето от слонско стъпало, което след два дни ще ви бъде изпратено в музея ведно с други антики. Ако Господ пожелае, ще придобия сила на духа да се върна към него и да продължа писмото си утре сутринта.

13 юли 1881 година

Сега трябва да набера сили на волята й да продължа разказа си.

Като последица от посещението на Ленг, се озовах в лапите на ужасна вътрешна борба. Чувството на научен идеализъм, заедно с благоразумието, може би, настояваше да приема обяснението на човека като чиста монета. Но някакъв друг вътрешен глас ми нашепваше, че съм задължен като джентълмен и човек на честта да узная сам истината.

Най-сетне реших да разкрия същността на експериментите му. Ако се окажеха невинни, можех да бъда обвинен в прекалено любопитство и нищо повече.

Може би ще ме сметнете за жертва на немъжествени чувства. Мога само да кажа, че тези отвратителни тъмночервени капки сега вече изглеждаха като запечатани в съзнанието ми, досущ както върху китката ми и хартията. У Ленг имаше нещо — нещо в начина, по който ме

гледаше, застанал пред прага на вратата ми, — което ме караше да се чувствам едва ли не като чужденец в собствения си дом. Зад тези негови равнодушни очи се криеше някаква студена умозрителност, от която кръвта ми се смразяваше. Не можех повече да понеса присъствието на този човек под покрива си, без да знам за целия обхват на работата му.

Поради някакъв личен и необясним за мен каприз Ленг напоследък бе предложил безплатно медицинските си услуги на няколко местни приюта. В резултат на това той неизменно отсъстваше от къщи през късния следобед. Миналия понеделник, 11 юли, го видях през прозорците на музея да излиза от къщата. Пресече булеварда, очевидно на път към „Парк роу“ и приютите.

Знаех, че това не е случайност: съдбата ми предлагаше тази възможност.

С известен трепет се изкачих на третия етаж Ленг бе сменил ключалката на вратата си, но аз си бях запазил шперц, с който вдигнах резето. Вратата се отвори пред мен и аз пристъпих вътре.

Ленг бе обзавел антрето като приеман салон. Бях поразен от избора му на обзавеждане: по стените висяха безвкусни гравюри, върху масичките бяха пръснати в безпорядък вестници от жълтата преса и други ужасии. Ленг винаги ми бе правил впечатление на елегантен и изтънчен човек; тази стая обаче издаваше вкусовете на некултурен младеж. Това бе стая, която би се сторила привлекателна на някой скитник или на момиче с ниско възпитание. Всичко бе покрито с прах, сякаш Ленг напоследък не бе прекарвал много време в този салон.

Пред вратата, водеща към задните стаи, бе спусната тежка брокатова завеса. Отместих я с крайчеца на бастуна си. Мислех си, че съм подготвен за почти всичко, но онова, което открих, може би бях очаквал най-малко.

Стаите бяха почти празни. Имаше поне половин дузина големи маси тук и там, чиито нащърбени плотове безмълвно свидетелстваха за часове експериментална

работа. Липсваше обаче каквато и да е мебелировка. Във въздуха се носеше силна миризма на амоняк, която едва не ме задуши. В едно чекмедже намерих няколко тъпи скалпела. Всички останали чекмеджета, които проверих, бяха празни, ако не се броят прахоляка и паяците.

След старателно проучване установих мястото на пода, през чиито дъски се бе просмукала кръвта няколко дни преди това. Изглеждаше изчистено с киселина, съдейки по миризмата — *aqua regia* („царска вода“). Тогава огледах стените и забелязах други петна, някои — големи, други — малки, но всичките със следи от скорошно почистване.

Трябва да си призная, че в този момент се чувствах доста глупаво. Нямах нищо, което да предизвика тревога; нищо, което да предизвика и най-малкото подозрение дори у най-проницателния полицаи. И въпреки това чувството на страх отказваше да ме напусне изцяло. В онзи странно обзаведен салон, в миризмата на химикали, в педантично почистените стени и под имаше нещо, което ме безпокоеше. Защо бяха тези скрити задни стаи така почиствени, а салонът бе потънал в прах?

В този миг си спомних за сутерена. Преди години Ленг бе попитал небрежно дали би могъл да използва стария въглищен тунел в сутерена да складира излишното му лабораторно оборудване. От няколко години, след монтирането на нов котел, тунелът не се използваше и аз не се нуждаех от него. Дадох му ключа и веднага забравих за това.

Трудно Мога да опиша обзелите ме чувства, докато се спусках по стълбите към сутерена. В един миг се спрях и се запитах дали не би трябвало да повикам някого да ме придружи. Но отново надделя трезвият разум. Нямах никакъв признак за престъпна дейност. Не, можех единствено да продължа сам.

Ленг бе поставил катинар на вратата към въглищната изба. Като го видях, изпитах веднага чувство на облекчение. Бях направил всичко, което бе по силите ми; не ми

оставаше нищо друго, освен да поема нагоре по стълбите. Дори се обърнах и изкачих първото стъпало. Но същият този импулс, който ме бе докарал дотук, не искаше да ме напусне, докато не довърша цялата тази долна работа.

Понечих да ритна вратата. Но се поколебах. Хрумна ми, че ако съумееш да срежа катинара с ножица за желязо, Ленг щеше да си помисли това за дело на промъкнал се крадец.

Беше въпрос на пет минути да взема необходимите инструменти и да срежа скобите на катинара Пуснах го на пода, след това отворих широко вратата, за да може следобедната светлина да нахлуе свободно по стълбището зад гърба ми.

Веднага щом влязох, ме облада далеч по-различно чувство от онова, което ме владееше, докато бях на третия етаж. Онази работа, която Ленг бе прекратил в покоите си, очевидно беше в ход тук.

И пак усетих първо миризмата. Както и преди имаше миризма на киселинни съединения, премесени може би с формалдехид или етер. Но тези миризми бяха потиснати от нещо далеч по-силно. Това бе мирисът, който долавях, докато минавах покрай кланиците за свине на улиците „Пърл“ и „Уотър“; да, това бе миризма на кланица.

Нахлуващата от стълбището светлина направи безпредметно паленето на газовите лампа Тук също имаше множество маси — но тези маси, бяха отрупани с най-различни медицински инструменти, хирургически набори, мензури и реторта На една от масите имаше може би три комплекта малки стъкленици със светлокехлибарена течност, грижливо номерирани и етикетирани. Шкафовете покрай стените бяха пълни с най-различни химикали. Подът бе поръсен с дървени стърготини. На места те бяха влажни; като ги разрових с носа на обувката си, открих, че са хвърлени, за да попият голямо количество кръв.

Сега вече знаех, че опасенията ми не са изцяло лишени от смисъл. И все пак си казвах, че и тук нямаше

нищо тревожно: в крайна сметка дисекциите са крайъгълен камък на науката.

На най-близката до мен маса имаше дебел сноп внимателно изписани записки, сбрани в кожена папка. Бяха изписани с характерния почерк на Ленг. Разгърнах ги с облекчение. Най-сетне щях да узная към какво се стремеше Ленг в работата си. От тези страници със сигурност щеше да изскочи някаква благородна научна цел, която да изобличи в лъжа моите собствени страхове.

Но папката не направи нищо подобно.

Знаете, стари ми приятелю, че съм човек на науката. Никога не съм бил богобоязлив. Но този ден се побоях от Бог — или по-скоро от неговия гняв — за това, че такива сатанински дела — дела, достойни за самия Молох — са били извършвани под моя покрив.

В дневника на Ленг всичко бе записано със сатанински подробности без трепване на ръката. Това беше може би най-ясният, най-методичният комплект от научни бележки, на които някога съм имал нещастieto да се натъкна. Не е възможно да хвърля някакъв обясняващ външен блясък върху експериментите му; всъщност мога единствено да го изрека единствено колкото мога поткровено и сбито.

През последните осем години Ленг е работил по усъвършенстването на метод за удължаване на човешкия живот. На своя собствен живот, както сочеха бележките в дневника му. Но — в името на Бога, Тинбъри — той бе използвал като материал други човешки същества. Както изглежда, жертвите му са били предимно млади, но преминали юношеството си хора. Отново и отново в дневника му се споменаваха за дисекции на човешки черепи и гръбначни стълбове, като последните изглежда бяха привлекли извратеното му внимание. Последните записки в дневника се занимаха предимно с *cauda equina* — нервният възел в основата на гръбнака.

Четох десет, двамадесет минути, смръзнал се от удивление и ужас. След това хвърлих отвратителния

документ на масата и се отдръпнах. Може би в този миг наистина бях донякъде обезумял; защото все още се опитвах да открия някаква логика във всичко това. Рекох си, че открадването на трупове на наскоро починали от гробищата е злополучна, но необходима практика в медицинските среди в наши дни. Критичен си остава недостигът на трупове за изследвания и няма начин да се преодолее тази нужда по друг начин, освен да се прибегва до ограбване на гробовете. Казвах си, че и най-уважаваните хирурзи са принудени да слязат до тази практика. И макар че опитите на Ленг да удължи човешкия живот очевидно прекриваха дори тази граница, все пак още беше възможно той неумишлено да е постигнал други пробиви, които да имат положителен ефект...

Струва ми се, че точно в този момент долових шума.

Вляво от мен имаше маса, на която дотогава не бях обърнал внимание. Върху нея бе метната голяма мушам, която покриваше нещо едро и обемисто. Докато го гледах, долових отново слабите звуци, идващи изпод мушамата — звуците на някакво животно, лишено от език, небце и гласни струни.

Не мога да обясня откъде намерих сили да приближа, освен от обладалата ме нужда да узная всичко. Пристъпих и, преди да съм изгубил решителност, хванах мушамата и я отметнах.

Гледката, която се разкри пред мен на оскъдната светлина, ще ме преследва до края на дните ми. Той лежеше по корем. Там, където е била някога основата на гръбнака, зееше дупка.

Звукът, който бях чул, беше, както ми се стори, от изпусканите при разлагането газове.

Можете да си помислите, че не съм бил в състояние в този момент да изпитам нов шок. Но аз все пак забелязах с нарастващо чувство за нереалност, че и трупът, и раната изглеждаха пресни.

Поколебах се — може би пет, десет секунди. След това приближих, а съзнанието ми бе обладано от една,

единствена мисъл. Възможно ли беше точно този труп да бе кървил толкова обилно на пода на Ленг? Как иначе да си обясним прясната рана? Възможно ли беше — дори мислимо ли бе — Ленг да е използвал два трупа в продължение на една, единствена седмица?

Бях стигнал докрай — трябваше да узная всичко. Наведох се напред, за да обърна трупа и да го огледам.

Кожата беше еластична, плътта — топла във влажния летен въздух в сутерена. Когато обърнах трупа, се разкри лицето му. С неописуем ужас забелязах напоения с кръв парцал, който беше завързан около устата му. Отдръпнах ръце; трупят се претърколи с лице нагоре върху масата.

Отстъпих назад, зави ми се свят. В първоначалния си шок не успях веднага да осъзная ужасната важност на онзи напоен с кръв парцал. Мисля, че ако го бях сторил, щях да се обърна и да избягам и по този начин щях да си спестя последния ужас.

Защото тъкмо тогава, Макфадън, очите над парцала потрепериха и се отвориха. Някога са били човешки, но болката и ужасът бяха прогонили от изражението им всичко човешко.

И докато си стоях, парализиран от страх, се чу нов, тих стон.

Сега вече знаех, че това не се дължеше на газ, изпускан от трупа. И че това не беше дело на човек, имащ вземане-даване с търговци на трупове, с трупове, откраднати от гробищата. Горкото създание върху масата беше още живо. Ленг бе практикувал отвратителната си работа върху още живи хора.

Докато го гледах, ужасяващото, бъдещо жалост създание върху масата изстена още веднъж, след което издъхна. Намерих някак си присъствие на духа да обърна — трупа така, както го бях намерил, да го покрия с мушамата, да затворя вратата и да се изкача от онази костница към света на живите...

Оттогава почти не напускам покоите си в музея. Опитвах се да намеря смелост, за да свърша онова, което

според зова на сърцето се налага да сторя. Вие трябва да разберете, драги колега, че не може да има грешка, нито друго обяснение за онова, което намерих в сутерена. Дневникът на Ленг бе твърде изчерпателен, твърде дяволски подробен, за да може да става дума за някакво неразбирателство. Като допълнително доказателство възстанових върху приложения към писмото лист някои от научните наблюдения и процедури, които този ужасяващ човек е записал в дневника си. Ще отида в полицията, само дето мисля, че бих могъл да...

Но я почакай! Чувам стъпките му по стълбището и сега. Ще се наложи да прибера това писмо в тайника и да приключа утре.

Господ да ми дава сили за онова, което трябва да сторя!

ШЕСТА ШАВА

Роджър Бризбейн се изтегна в креслото в кабинета си и погледът му се плъзна по стъклената плоскост на писалището пред него. Беше дълга и приятна разходка — Бризбейн обичаше реда, чистотата и простота, а писалището светеше с огледалното си съвършенство. Найсетне очите му се спряха върху ковчето със скъпоценните камъни. По това време на деня го пронизваше слънчев лъч и превръщаше обитателите му в блещукащи сфери и овали от преплитащи се цветове и светлини. Човек би могъл да нарече смарагда „зелен“, а сапфирът — „син“, но думите не можеха да предадат истинските цветове. В никой човешки език не съществуват подходящи думи за такива цветове.

Скъпоценни камъни. Те бяха вечни, толкова твърди, студени и чисти, тъй неподвластни на тленността. Винаги красиви, винаги съвършени, винаги тъй свежи, както и в деня на раждането си в невъобразимата топлина и налягане. Толкова различни от човешките същества с тяхната непрозрачна гуменоподобна плът, с тяхното „благоуханно“ спускане от раждането към смъртта — история на слюнка, сперма и сълзи. Трябваше да стане специалист по скъпоценните камъни. Правната кариера, която баща му беше му избрал, не беше нищо друго освен отвратителна проява на човешкия провал. А работата му в музея го срещаше всеки божи ден с този ярко осветен провал.

Обърна се и се наведе с въздишка над компютърната разпечатка. Сега вече беше ясно, че музеят не биваше да взема кредит от сто милиона долара за изграждането на новия си планетариум. Необходими бяха още съкращения. Щеше да се наложи да се режат глави. Е, това поне не беше трудно постижимо. Музеят бе пълен с безполезни, облечени в туид скъпо платени уредници и чиновници, които винаги се оплакваха от бюджетните съкращения, никога не отговаряха по телефона, все бяха в някаква командировка да харчат парите на музея или да пишат книги, които никой изобщо не четеше. Удобни службици, синекурни, невъзможно бе човек да ги уволни, освен ако не се появят изключителни обстоятелства.

Той пусна разпечатката през стоящия наблизко апарат за унищожаване на документи, след това отвори едно чекмедже и извади няколко пакета вътрешноведомствена кореспонденция. Пощата на десетина подходящи за уволнение кандидати, прехваната, благодарение на човек в пощенския отдел, който бе заловен да организира залагания за Суперкупата в работно време. С малко късмет би открил в пощата множество изключителни обстоятелства. Беше по-лесно и по-удобно за оправдаване, отколкото да следи електронната поща.

Бризбейн разгледа съдържанието на пакетите, но нищо не привлече интереса му. Изведнъж се сепна от едно писмо. Ето един такъв случай — онзи тип Пък. По цял ден седеше в архивари какво правеше? Нищо, освен да създава неприятности.

Развърза пакетчето и прегледа пликите. Отпред и отзад имаше по десетина разчертани реда за вписване на адреси. Пликите имаха малки, червени, залепващи лентички, които можеха да се използват до разпадането им — необходимо беше само да се добави новият адрес на следващия празен ред. И ето че на предпоследния ред се мъдреше името на Пък. А до него бе името на Нора.

Бризбейн стисна по-здраво плика. Какво бе казал онзи високомерен агент от ФБР, Пендъргаст? По-голямата част от работата ще бъде архиварска по характер.

Отвори плика и извади единственото листче. От плика се вдигна облаче прах и Бризбейн бързо вдигна към носа си хартиена салфетка. Отдръпнал листчето на една ръка разстояние, той прочете:

Драга д-р Кели,

Намерих още една малка кутия с документи от „Музея на Шотъм“ която, кой знае как, е била поставена не на място. Не е толкова удивителна, колкото вече разкритото от вас, но е по своему интересна. Ще я оставя за вас в читалнята на Архива.

П.

Лицето на Бризбейн се зачерви, после отново побледня. Оказа се така, както си и мислеше — тя все още работеше за онзи арогантен

агент от ФБР и продължаваше да търси помощта на Пък. На това нещо трябваше да се сложи край, а Пък да си ходи. Само погледнете тази бележка, помисли си Бризбейн; напечатана ръчно на очевидно древна пишеща машина. Кръвта му кипна от такава некомпетентност. Музеят не беше социална програма за подпомагане на ексцентрици. Пък беше анахронична вкаменелост, която отдавна трябваше да се намира на друго място. Бризбейн щеше да събере подходящи доказателства, след което щеше да състави списък за прекратяване на договорите за пред следващото заседание на изпълнителния комитет. Името на Пък щеше да е първо в списъка.

Но какво да прави с Нора? Спомни си думите на директора на музея Кольпи при последната им среща. Умереност, умереност — бе прошепнал директорът.

И точно така щеше да бъде. Засега.

СЕДМА ГЛАВА

Смитбак стоеше на тротоара — на половината път между „Кълъмбъс“ и „Амстердам“, — вторачен замислено във фасадата от червени тухли пред себе си. Сградата с номер сто и осемнайсет на Западна деветдесет и девета улица представляваше широка жилищна кооперация, строена преди войната, необременена от някаква отличаваща я архитектура, ярко осветена от обедното слънце. Невзрачният външен вид не го безпокоеше. Онова, което имаше значение, бе вътре: апартамент с две спални близо до музея и то за непроменения наем от само хиляда и осемстотин долара месечно.

Отстъпи назад към улицата и още веднъж се огледа. Не беше най-очарователният район на Горен Уест сайд, който беше виждал, но си имаше своите предимства. Двама клошари седяха на близкото стълбище и пиеха от бутилка, скрита в хартиена торбичка. Погледна часовника си, Нора трябваше да пристигне след пет минути. Господи, това и без друго щеше да е трудна битка, тези клошари трябваше да се разкарат зад ъгъла. Бръкна в джоба си, извади петдоларова банкнота и пое небрежно към тях.

— Хубав ден, ако не завали — рече той.

Скитниците го изгледаха с подозрение.

Смитбак размаха петарката.

— Ей, момчета, що не идете да обядвате, а?

Единият се ухили, разкривайки редица изгнили зъби.

— За пет кинта? Човече, за петарка не можеш да си купиш и чаша кафе „Старбъкс“. Пък и краката ме болят.

— Аха — рече другият и се изсекна.

Смитбак извади дващестачка.

— Ох, как ме болят краката...

— Или ги вземаш, или...

По-близкият до него скитник грабна дващестачката и дуетът се надигна с театрални охкания и подсмърчания. Скоро след това вече завиваха зад ъгъла, поели несъмнено към най-близкия магазин за алкохол на „Бродуей“. Смитбак изгледа отдалечаващите се гърбове.

Поне бяха безобидни пияници, а не дрогиращи се с крек или нещо още по-лошо. Той се огледа и видя, че се приближава слаба като вейка жена, чиито токчета потракваха по тротоара — лицето ѝ бе разцъфнало в широка, подчертана от червилото усмивка. Посредничката от агенцията за недвижими имоти.

— Вие трябва да сте господин Смитбак — каза тя с дрезгавия глас на закоравяла пушачка, докато поемаше ръката му. — Аз съм Мили Лок. У мен е ключът за апартамента. Дойде ли вече... м-м-м... партньорката ви?

— Ето я.

Нора току-що бе завила зад ъгъла, памучният ѝ тренчкот се ветрееше, през рамо бе прехвърлила раничка. Помаха им. След миг вече се ръкуваха.

Влязоха в мръсно фоайе, върху едната му стена бяха окачени пощенски кутии, а върху другата — голямо огледало: плах опит тесният коридор да изглежда по-широк. Натиснаха бутона за асансьора. Някъде отвисоко се понесе вой и дрънчене.

— Мястото е идеално — обърна се Смитбак към Нора. — На двайсет минути пеш от музея, близо до станцията на метрото и на пресечка и половина от парка.

Нора не отговори. Беше вторачена в асансьорната врата и не изглеждаше весела.

Асансьорът се отвори със скърцане и тримата влязоха в него. Смитбак зачака мъчително дългото пътуване да свърши, като на ум увещаваеше асансьора да побърза. Имаше чувството, че не апартаментът, а самият той щеше да бъде изложен на оглед.

Най-сетне излязоха на шестия етаж, завиха надясно в мъждиво осветения коридор и спряха пред кафява метална врата с шпионка. Посредничката отключи четирите отделни ключалки и отвори широко вратата.

Смитбак беше приятно изненадан. Апартаментът гледаше към улицата и бе по-чист, отколкото очакваше. Подът беше настлан с дъбови дъски, малко поразкривени наистина, но все пак — дъбови. Едната стена бе гола тухла, другите — измазани и боядисани в сиво.

— Е, какво мислиш? — рече весело той. — Хубаво е, нали?

Нора не отвърна нищо.

— Това е сделката на века — каза посредничката. — Хиляда и осемстотин долара непроменим наем. Страхотно местоположение. Светъл, тих апартамент.

В кухнята имаше стари уреди, но беше чиста. Спалните бяха слънчеви, с гледаци на юг прозорци, които придаваха усещането за по-голямо пространство.

Спряха се по средата на всекидневната.

— Е, Нора — не издържа Смитбак, чувствайки необичайна свенливост, — какво мислиш?

Лицето на младата жена бе мрачно, челото ѝ бе сбърчено. Това не беше на добро. Посредничката се отдръпна на метър-два, за да им създаде лъжливото усещане за усамотение.

— Хубав е — произнесе Нора.

— Хубав ли? Хиляда и осемстотин кинта месечно за двустаен апартамент в Горен Уест сайд? В сграда отпреди войната? Това е страхотно!

Посредничката отново приближи към тях.

— Вие първи го виждате. Мога да ви гарантирам, че ще го наемат още преди залез слънце. — Тя бръкна в чантичката си, извади цигара и запалка, щракна запалката, а след това отдели длани и попита: — Може ли да запуша?

— Добре ли си? — попита Смитбак Нора.

Нора махна с ръка и направи крачка към прозореца. Сякаш се взираше в нещо много, много далечно.

— Говори ли вече с хазаина си, че ще се изнасяш?

— Не, още не съм.

Смитбак почувства как сърцето му леко се свива.

— Още не си му казала?

Тя поклати глава.

Сърцето му се сви още повече.

— Хайде, Нора, мисля, че вече взехме решение за това.

Тя погледна през прозореца.

— Това за мен е много важна стъпка, Бил. Искам да кажа — да заживеем заедно... — думите ѝ стихнаха.

Смитбак се огледа. Посредничката улови погледа му и веднага се извърна. Той сниши тона си.

— Нора, ти нали ме обичаш, а?!

Тя продължи да гледа през прозореца.

— Разбира се. Но... днес имах много лош ден, разбираш ли?

— Не е кой знае какво. Не е като да сме сгодени.

— Хайде да не говорим за това.

— Да не говорим ли? Нора, това е апартаментът. Никога няма да намерим по-добър. Нека се споразумеем за таксата на посредничката.

— Такса на посредничката ли?

Смитбак се обърна към агентката.

— Колко казахте, че ще е възнаграждението ви за този апартамент?

Посредничката издуха облак дим и леко се закашля.

— Радвам се, че попитахте. Съвсем разумно е. Вие, разбира се, не можете да наемете такъв апартамент просто ей така. Правя ви специална услуга само като ви го показвам.

— И така, колко е таксата? — попита Нора.

— Осемнайсет.

— Осемнайсет какво? Долара ли?

— Процента. От наема за първата година.

— Но това означава... — Нора се намръщи, докато пресмяташе наум. — Това прави почти четири хиляди долара.

— Евтино е, като се вземе предвид какво получавате насреща. И ви заявявам, че ако не го вземете, следващите веднага ще го лапнат. — Погледна часовника си. — Ще бъдат тук до десет минути. С толкова време разполагате, за да вземете решението си.

— Е, какво ще кажеш, Нора? — попита Смитбак.

Нора въздъхна.

— Ще трябва да си помисля.

— Не разполагаме с никакво време за размисъл.

— Разполагаме с всичкото време на света. Това не е единственият апартамент в Манхатън.

Последва кратка ледена пауза. Посредничката отново погледна часовника си.

Нора поклати глава.

— Бил, вече ти казах. Днес имах много лош ден.

— Виждам.

— Нали си спомняш за колекцията на Шотъм, за която ти споменах? Вчера намерихме писмо, едно ужасно писмо, скрито между

другите експонати.

Смитбак усети как го обзема чувство, близко до паниката.

— Не можем ли да поговорим за това по-късно? Аз наистина смятам, че това е апартаментът, който...

Тя се извърна към него с помрачняло лице.

— Не чу ли какво ти казах? Намерихме писмо. Знаем кой е убил онези трийсет и шест души!

Последва ново мълчание. Смитбак хвърли поглед през рамо към посредничката, която се правеше, че разглежда някакво черчево. Ушите му буквално пламтяха.

— Така ли? — успя да изрече.

— Изключително тъмна личност на име Енок Ленг. Изглежда е бил таксономист и химик. Писмото е написано от човек на име Шотъм, който е притежавал нещо като музей на това място, наречен „Музеят на Шотъм“. Ленг наел от Шотъм стаи в сградата и извършвал в тях експерименти.

Шотъм го заподозрял и огледал лабораторията му, докато онзи бил извън сградата. Разкрил, че Ленг отвличал хора, убивал ги, след което дисекирал част от централната им нервна система и си инжектирал сам част от извлечения материал.

— Мили Боже? И за какво?

Нора поклати глава.

— Няма да повярваш! Опитвал се е да увеличи продължителността на живота си.

— Това е невероятно!

Страхотна тема — гигантска тема! Смитбак погледна през рамо към посредничката на недвижими имоти. Тя внимателно разглеждаше пантите на вратите, очевидно забравила за следващата си уговорена среща.

— Точно това си помислих и аз — потръпна Нора. — Господи, не мога да прогоня това писмо от съзнанието си. Всички подробности бяха описани в него. А пък Пендъргаст... трябваше да видиш колко мрачно стана изражението му, докато четеше. Все едно четеше собствения си некролог или нещо подобно. А тази сутрин пък слизам долу да прегледам новоизлезли материали на Шотъм и разбирам, че са наредили да започнат консервационни работи в Архива. Включително — всички материали на Шотъм. И сега тях вече ги няма. Не ми казвай,

че е съвпадение. Това е дело на Бризбейн или на Кольпи, сигурна съм, но не мога, разбира се, да ида направо при тях и да ги попитам.

— Направи ли си фотокопия?

Мрачното изражение на Нора леко се разведри.

— Пендъргаст ме помоли да направя копие веднага след като прочетохме за първи път писмото. Тогава не разбирах защо е това негово бързане. Сега съм наясно.

— У теб ли е копието?

Тя кимна утвърдително към куфарчето си.

Смитбак се замисли за миг. Нора беше права; тези заповеди за консервационна дейност не бяха никаква случайност, разбира се. Какво прикриваше музеят? Кой беше този мъж на име Енок Ленг? Беше ли свързан по някакъв начин с ранната история на музея? Или беше просто поредната музейна параноя — че се бояха да не изпуснат да изтече някаква информация, която не е „полирана и лакирана“ от хората им за връзки с обществеността? А после пък — ето го и Феърхевън, предприемачът, който, не щеш ли, беше и един от големите дарители на музея. Цялата тази история започваше да се подрежда добре. Много добре.

— Мога ли да видя писмото?

— Възнамерявах да ти го дам за съхранение — не смея да го върна в музея. Но си го искам довечера.

Смитбак кимна. Тя му подаде дебел плик, който той мушна в куфарчето си.

Чу се рязко иззвъняване по домофона.

— Това са хората от следващата ми среща — рече посредничката. — Да им кажа ли, че наемате апартамента, или какво?

— Няма да го вземем — рече решително Нора.

Посредничката сви рамене, отиде до бутона на домофона и го натисне, за да ги пусне да влязат.

— Нора... — рече умолително Смитбак. Обърна се към посредничката: — Ще го наемем.

— Съжалявам, Бил, но просто не съм готова.

— Но миналата седмица ти каза, че...

— Знам какво съм казала. Но при сегашната ситуация не мога да мисля за апартаменти. Ясно ли е?

— Не, не е ясно.

Входният звънец иззвъня и брокерката отиде да отвори. Влязоха двама мъже, единият — нисък и плешив, другият — висок и брадат. Те хвърлиха бегъл поглед на всекидневната, минаха през кухнята и отидоха към спалните.

— Нора, моля те — рече Смитбак. — Виж сега, знам, че всичко това — преместването ти в Ню Йорк, постъпването ти в музея — не мина така гладко, както бе очаквала. Съжалявам за това. Но то не означава, че би трябвало да...

Последва дълга пауза, по време на която се чу как пускат — и после спират душа. След това двамината се върнаха във всекидневната. Огледът им бе траял по-малко от две минути.

— Чудесен е — рече плешивият. — Казахте, че брокерската комисиона е осемнайсет процента, нали така?

— Точно така.

— Страхотно. — Появи се чекова книжка. — На чие име да го напиша?

— Напишете „в брой“. Ще го осребрим във вашата банка.

— Хей, чакайте малко — намеси се Смитбак — Ние бяхме първи.

— Много съжалявам — отвърна единият от мъжете, който се извърна сепнат.

— Не им обръщайте внимание — каза грубо посредничката. — Те тъкмо си тръгваха.

— Хайде, Бил — взе да го избутва към вратата Нора.

— Ние бяхме първи! Сам ще го наема, ако трябва!

Чу се резкият звук на откъсването на чека. Посредничката го взе.

— Договорът за наемането е тук — рече тя и потупа чантата си. — Можем да го подпишем в банката.

Нора помъкна Смитбак към вратата и я хласна здраво зад гърба им. Слязоха по стълбите, потънали в напрегнато мълчание.

Миг по-късно вече стояха на тротоара.

— Трябва да се върна на работа — каза Нора и се извърна.

— Можем да поговорим за всичко това довечера.

— Определено ще го сторим.

Смитбак я изгледа как закрачи по Деветдесет и девета улица, озарена от полегатата светлина. Тренчкотът ѝ се издуваше зад перфектното задниче, дългата ѝ медноруса коса се ветрееше.

Почувства се смазан. След всичко, което бяха преживели, тя не искаше да заживеят заедно. Къде беше сбъркал? Понякога се питаше дали тя не го винеше за това, че я бе попритиснал да се премести на изток от Санта Фе. Но не беше негова вината, че службата ѝ в музея „Лойд“ бе пропаднала, нито пък за това, че шефът ѝ тук, в Манхатън, се бе оказал истински задник. Как можеше да промени решението ѝ? Как можеше да ѝ докаже, че наистина я обича?

В съзнанието му започна да се оформя една идея. Нора не ценеше високо ролята на пресата, особено пък на „Ню Йорк таймс“. Не разбираше колко хрисим, колко кротичък и готов за съдействие щеше да стане музеят, ако бъде изправен пред неблагоприятни по дух публикации. Да, помисли си той, това ще подейства. Тя ще се заеме отново със сбирките си, ще получи финансиране за датировките с въглерод-14, а и нещо повече. И в крайна сметка ще му бъде благодарна. Ако побърза, може дори да успее за първото издание.

Смитбак се сепна от силен вик:

— Ей, приятел!

Обърна се. Видя двамината скитници — вече „наквасени“, те се държаха един за друг и залитаха по тротоара. Единият вдигна хартиена торбичка:

— Ела, пийни едно от нас!

Смитбак извади още една двайсетачка и я размаха пред по-едрия и по-мръсния от двамата.

— Вижте к'во. След няколко минути от тази сграда заедно с двамина ще излезе една слаба дама, облечена в черно. Казва се Мили. Прегърнете я яката и я целунете от мен, става ли? Колкото по-мокра е целувката, толкова по-добре.

— Уф, има си хас!

Мъжът грабна банкнотата и я мушна в джоба си.

Смитбак пое по улицата към „Бродуей“, с леко разведрена глава.

ОСМА ГЛАВА

Антъни Феърхевън отпусна стройното си мускулесто тяло върху стола, разтвори кърпата върху скута си и погледна закуската, сервирана пред него. Беше оскъдна, ала подредена изключително внимателно върху безупречната бяла дамаска: чаша от китайски порцелан с чай, две бисквити, разкошен конфитюр. Изпи чая наведнъж, гризна разсеяно бисквита, след това избърса устни и даде на прислужницата рязък знак с ръка да му донесе вестниците.

Слънцето струеше през извитите стъкла на атриума, отреден за закуска. От върха на „Метрополитън тауър“ целият Манхатън лежеше прострян в краката му и блещукаше на утринната светлина — прозорците му намигаха в розово и златисто. Неговият собствен „Нов свят“ очакваше той да направи съдбовното си решение. Далеч под него тъмният правоъгълник на Сентръл парк изглеждаше като току-що изкопан гроб, а сградите по Пето авеню хвърляха върху него сенки като от решетка.

Чу се шумолене, докато прислужницата поставяше вестниците пред него — „Ню Йорк таймс“ и „Уолстрийт джърнъл“. Прясно „изгладени“, така както ги искаше. Взе „Таймс“-а, разгърна го, топлата миризма на печатарско мастило удари ноздрите му, сухите страници шумоляха. Разтърси леко вестника и го обърна на първата страница. Прегледа заглавията.

Мирни преговори в Близкия изток, дебати за кметските избори, земетресение в Индонезия. Погледна под сгъвката.

И дъхът му мигновено секна.

НОВООТКРИТО ПИСМО ХВЪРЛЯ СВЕТЛИНА ВЪРХУ УБИЙСТВОТА ОТ 19-ТИ ВЕК

от Уилям Смитбак Младши

Феърхевън примигна, пое дълбоко дъх и зачете.

НЮ ЙОРК 8 октомври. Едно намерено в архивите на Нюйоркския природонаучен музей писмо може да помогне за разгадаването на страховитата костница, открита в началото на миналата седмица в Долен Манхатън.

Тогава строителни работници, заети в изграждането на висока жилищна сграда на ъгъла на улиците „Хенри“ и „Кетрин“, разкопаха избен тунел, в който бяха намерени костите на трийсет и шест млади мъже и жени. Останките са били зазидани в дванайсет ниши в стар въглищарски тунел от средата на деветнайсети век. Предварителните проучвания на съдебномедицинските екипи показаха, че жертвите са били дисекирани или може би аутопсирани, след което са били разчленявани. Предварителната датировка, извършена на място от археоложката Нора Кели от Нюйоркския природонаучен музей, сочи, че убийствата са станали между 1872 и 1881 година, когато на ъгъла е имало триетажна сграда, в която се помещавал частен музей, известен като „Музеят на Дж. К. Шотъм за природни забележителности и рядкости.“ Музеят изгорял през 1881 година, а Шотъм загинал в пожара.

При последвалото проучване д-р Кели открила писмото, чийто автор е самият Дж. К. Шотъм. Написано малко преди смъртта на Шотъм, то описва как авторът му разкрил медицинските експерименти на наемателя си таксономист и химик на име Енок Ленг. В писмото си Шотъм обвинява Ленг, че извършвал медицински експерименти с човешки същества в опит да удължи собствения си живот. Както изглежда, опитите са включвали хирургическо отстраняване на живо на долната част на гръбначния стълб. Редакцията на „Ню Йорк таймс“ разполага с копие на писмото.

Ако останките наистина принадлежат на убити индивиди, това ще е най-голямото серийно убийство в историята на Ню Йорк, а може би и на целите Съединени щати. Джак Изкормвана, най-прочутият сериен убиец в Англия, е убил седем жени в лондонския район „Уайтчапъл“ през 1888 година. За Джефри Дамър, печално

известния американски сериен убиец, се знае, че е избил най-малко 17 души.

Човешките останки бяха отнесени в съдебномедицинската служба и не могат да бъдат проучени от други специалисти. Тунелът в избата бе разрушен в последствие от „Мойгън-Феърхевън Инк“, фирмата-предприемач на обекта, която продължи строителните си дейности. Според Мери Хил, говорителка на кмета Едуард Монтефиори, мястото не попадало под юрисдикцията на закона за опазване на археологическите и историческите ценности в Ню Йорк. „Това е старо местопрестъпление, което представлява малък исторически интерес заяви госпожица Хил. То просто не отговаря на критериите, изброени в закона. Нямахме основания да спрем строителството.“ Представители на Комисията за защита на забележителностите обаче зае по-различна позиция и се обърна към щатски сенатор с искане следствените органи на Ню Йорк да формират специален екип, който да се заеме със случая.

Една рокля бе спасена от мястото и бе изследвана от доктор Кели в музея. Доктор Кели откри заплата в роклята бележка, по всяка вероятност написана от млада жена, която е била убедена, че ѝ остава да живее съвсем малко: „*Аз съм Мери Грийн, възраст (sic) 19 години, улица «Воднъ» (sic), номер 16*“ Тестовете показаха, че бележката е била написана с човешка кръв.

От случая се е заинтересувало федералното бюро за разследване. Специалният агент Пендъргаст от службата на ФБР в Нови Орлеан, направи оглед на мястото. Службите на ФБР в Ню Йорк и в Нови Орлеан отказаха коментар. Не е известно каква точно е причината за участието на Пендъргаст, но той е известен като един от най-високопоставените специални агенти в Южния регион. И преди е работил по няколко много шумни дела в Ню Йорк. Междувременно Нюйоркското полицейско управление демонстрира твърде слаб интерес към престъплението отпреди повече от век. Капитан Шъруд

Къстър, в чийто участък бяха намерени останките, заяви, че случаят има предимно историческа стойност. „Убиецът е мъртъв. Всичките му съучастници със сигурност са мъртви. Ще оставим случая на историците и ще продължим да посвещаваме усилията си на предотвратяването на престъпления в двайсет и първия век.“

След откриването на писмото Нюйоркският музей извади колекцията на Шотъм от архивите. Роджър Бризбейн, първи заместник-директор на музея нарече този ход „част от отдавна започнал процес на консервиране съвпадение, което няма нищо общо със скорошните новини.“ Той препоръча всички следващи въпроси да бъдат отправяни към Хари Медоукър от отдела за връзки с обществеността на музея. Господин Медоукър не отговори на няколко телефонни обаждания от „Таймс“.

Репортажът продължаваше на вътрешна страница, където журналистът описваше доста увлекателно подробности за старите убийства. Феърхевън изчете статията докрай, след това се върна отново на отпечатаното на първа страница. Сухите листи на „Таймс“ шумоляха тихо в ръцете му в унисон с потрепващите сухи листа, останали по клоните на дръвчетата в саксии на балкона пред атриума.

Феърхевън бавно остави вестника на масата и погледна отново към града. Можеше да види Нюйоркския музей отвъд парка, гранитните му кули и медни покриви бяха облени от утринната светлина. Махна с ръка и пристигна втора чаша чай. Погледна я без особено удоволствие и изпи течността наведнъж. Друго махване е ръка му достави телефона.

Феърхевън знаеше много за строителството, за обществените отношения и за политиката в Ню Йорк. Знаеше, че тази статия е потенциално бедствие. Кое то изискваше твърди и бързи действия.

Замисли се за миг кому да телефонира първо. Миг по-късно вече набираше личния номер на кмета, който знаеше наизуст.

ДЕВЕТА ГЛАВА

Дорийн Холандър, от „Индиън федър лейн“ номер 21, Пайн крийк, Оклахома, остави съпруга си да похърква и мрънка на сън в хотелската им стая на двајсет и шестия етаж. Попи с поглед простора на Западния Сентръл парк и реши, че сега бе идеалният случай да разгледа водните лилии на Моне в музея „Метрополитън“. Искаше да хвърли едно око на прочутите картини още откакто ги бе видяла за първи път на плакат в дома на зълва си. Съпругът ѝ, техник по поддържането в „Оклахома кабел“, не проявяваше ни най-малък интерес към изобразителното изкуство. Възможно беше той още да спи, когато тя се върне от музея.

Дорийн погледна в туристическата карта, предоставена услужливо от хотела, и с радост установи, че музеят се намира току до отвъдната граница на Сентръл парк. Съвсем близо пешком, нямаше нужда да взема скъпо такси. Дорийн Холандър обичаше да върви пеш, а и това щеше да бъде великолепен начин да „изгори“ двете виенски кифлички с масло и мармалад, които най-неразумно бе погълнала на закуска.

Тръгна, навлезе в парка през Портата на Александър Хумболт и закрачи енергично. Беше хубав есенен ден и високите сгради на Пето авеню блестяха над върховете на дърветата. Ню Йорк сити. Чуден град, стига да не ти се налага да живееш в него.

Пътеката се спусна надолу и тя се озова до брега на красиво езерце. Огледа се. Отляво ли щеше да е по-добре да го заобиколи, или отдясно? Погледна картата и реши, че пътят отляво ще бъде по-къс.

Тръгна отново, понесена от здравите си крака на селско момиче, дишайки дълбоко. Въздухът беше учудващо свеж, помисли си тя. По криволичещата алея край нея профучаваха велосипедисти и ролеристи. Скоро се озова пред ново разклонение. Главната алея извиваше на север, но имаше пътечка, която продължаваше направо през горичка — в нейната посока. Пак погледна картата си. Пътечката не бе нанесена, но тя можеше да усети кой път е по-добрият, още щом го види. Продължа направо.

Пътечката отново се разклони, после — пак, криволичеше безцелно нагоре-надолу по хълмчетата и край малките, обсипани с камънак „плешивини“. Тук-там още можеше да зърне през дърветата редицата небостъргачи по Пето авеню — служеха ѝ за ориентир, показваха пътя ѝ. Гората стана по-гъста. Чак тогава тя започна да забелязва хората. Беше необичайно. Млади мъже стояха с ръце в джобовете и сякаш очакваха нещо. Но какво? Изглеждаха приятни на вид, добре облечени и подстригани. Отвъд гората есенното утро разцъфваше в ярка светлина и тя не се боеше ни най-малко.

Продължи да крачи във все по-гъстата гора. Спря се да се справи с картата си, леко озадачена, и откри, че се намира в район, наричан „Криволиците“. Подходящо име, реши Дорийн. На два пъти установи, че се върти в кръг. Сякаш човекът, проектирал този малък лабиринт от пътеки, е искал хората да се изгубят.

Е, Дорийн Холандър трудно можеше да се изгуби. Не и в една нищо и никаква горичка в градски парк, след като в крайна сметка бе отрасла в провинцията и бе пребродила сума полета и гори в Източна Оклахома. Тази нейна разходка се превръщаше в малко приключение, а Дорийн Холандър обичаше малките приключения. Точно заради това, на първо място, бе домъкнала мъжа си в Ню Йорк: да изживее малко приключение. Дорийн се насили да се усмихне.

И това ако не е номер — оказа се, че за трети път се е завъртяла в кръг. С мрачна усмивка се консултира отново с картата си. Но на картата „Криволиците“ бяха отбелязани просто като голяма зелена маса. Огледа се. Навярно някой от добре изглеждащите мъже би могъл да я упъти.

Но тук гората ставаше по-тъмна и по-гъста. Въпреки това забеляза през дървесния покров два силуета. Приблужи. Какво правеха там? Пристъпи, дръпна едно клонче настрани и се взря в пролуката. Взирането ѝ постепенно премина в озадачено вторачване, а после лицето ѝ се превърна в застиналата маска на ужаса.

После тя изведнъж се отдръпна назад, обърна се и закричи обратно колкото можеше по-бързо. Сега всичко ѝ беше ясно. Колко отвратително! Единствената ѝ мисъл вече беше как да изчезне възможно най-бързо от това ужасно място. Желанието да види водните лилии на Моне се бе изпарило изцяло от съзнанието ѝ. Не ѝ се искаше да повярва, но всичко си беше истина. Не беше като да чуеш в

телевизионното предаване „Клуб 700“, че Ню Йорк е олицетворение на съвременните Содом и Гомора. Тя се забърза, дъхът ѝ започна да излиза на къси пресекулки, огледа се само веднъж.

Когато бързите стъпки я застигнаха, Дорийн не чу нищо и не очакваше нищо. След като нахлузиха стегнатата черна качулка върху главата ѝ и неочакваното влажно зловоние на хлороформа атакува ноздрите ѝ, последното видение в съзнанието ѝ бе на изкривен лъч светлина, пронизващ обширна равнинна пустош, а в далечината се издигаше тънка струйка лют дим.

ДЕСЕТА ГЛАВА

Достолепният д-р Фредерик Уотсън Колъпи седеше зад огромното тапицирано с кожа писалище от деветнайсети век и си мислеше за мъжете и жените, негови предходници на този царствен пост. В годините на най-голяма слава на музея — годините, да речем, когато това голямо писалище е било още ново, — директорите на музея са били истински мечтатели, едновременно и учени, и пътешественици. Бърд, Трокмортън, Андрюс... Тези имена трябваше сега да бъдат излети от бронз, С приближаването към по-скорошните обитатели на този величествен ъглов кабинет вниманието му намаля — злополучният Уинстън Райт и наследилата го за кратко Оливия Мириъм. Изпитваше огромно удовлетворение, че бе възстановил старото достойнство и великолепиe на кабинета. Прокара длан по добре подстриганата си брада и, дълбоко замислен, докосна с показалец устните си.

И въпреки всичко, ето го — това упорито чувство на меланхолия.

Беше призван да направи жертви, за да спаси музея. Чувстваше се нещастен, че научните изследвания бяха изтласкани от галавечерите, от блестящите нови зали, от изложбите блокбастъри. „Блокбастър“^[1] — колко отблъскващо звучеше думата. Но какво да се прави, това беше Ню Йорк в зората на дваисет и първия век и онези, които не играеха по правилата на играта, нямаше да оцелеят. Дори на великите му предшественици им се бе налагало да носят кръста си. Човек се превива под напора на времето. Музеят бе оцелял — това бе важното, това бе най-важното и единствено важното.

Мисълта му се спря върху неговото собствено забележително родословие: прапрачичо му Амейса Грийноф, приятелят на Дарвин и прочутият откривател на рибата с хитинов „кожух“ в Индокитай; пралеля му Филомина Уотсън и нейната плодотворна работа с диваците от Огнена земя; дядо му Гарднър Колъпи, забележителният херпетолог^[2]. Замисли се и за собствената си вълнуваща работа по прекласифицирането на вида *Pondigae* в разцвета на младостта си. Може би с известен късмет и с необходимото снизхождение от

годините присъствието му в музея щеше да съперничи на великите директори от миналото. А може би и неговото име заслужаваше да бъде гравирано върху бронз в Голямата ротонда, та да го виждат всички.

Още не можеше да се отърси от обзелото го чувство на меланхолия. Тези тъй успокояващи спомени изглежда не помагаша. Чувстваше се не на място, старомоден и преуморен. Дори мислите за красивата му млада жена, с която се бе забавлявал тъй възхитително при тазсутрешната закуска, не успяха да прогонят това му чувство.

Погледът му обгърна кабинета камините от розов мрамор, продълговатите прозорчета на кулата, които гледаха към „Мюзийм драйв“, дъбовата ламперия с вековната ѝ патина, картините от Одюбон и Дьо Клефис. Огледа мислено и себе си: тъмния костюм със старомодна, почти свещеническа кройка, колосаният бял нагръдник, копринената папионка — символ на независимост в мислите и делата, обувките по поръчка и преди всичко — когато погледът му спря върху огледалото над лавицата на камината — симпатичното, дори интересно лице, макар и излъчващо известна суровост, което носеше товара на годините с толкова достойнство.

Обърна се към писалището с лека въздишка. Може би новината на деня беше причината да е толкова мрачен. Лежеше върху бюрото — разпростряла се в печатно слово — тази проклета статия, написана от същото отвратително приятелче, което бе причинило толкова много беди на музея през деветдесет и пета. Беше се надявал, че по-ранното изнасяне на изобличителните материали от архива ще потуши нещата. Но ето, че сега трябваше да се занимава и с това писмо. Откъдето и да го погледнеш, то носеше потенциала на истинско бедствие. Собственият му персонал — замесен; агент на ФБР души наоколо; Феърхевън, един от най-големите им поддръжници — подложен на обстрел. Главата на Колъпи се замая. Ако всичко това не бъде овладяно, може да хвърли сянка върху собствените му владения, или дори по-лошо...

Не отивай на това място, възпря се Фредерик Уотсън Колъпи, но миг след това се успокои. Щеше да се справи. Дори най-лошите беди могат да бъдат предотвратени с подходящото — каква бе модната думичка? — а, да, с подходящото извъртане. Да. Точно от това се нуждаеше тук — от деликатно и изкусно приложено извъртане. Музеят

няма да реагира — мислеше си той, — по обичайния си мекушав начин. Музеят няма даzakлейми разследването; няма да протестира срещу ровенето в архивите му, няма да осъди безотговорните действия на агента на ФБР; няма да отхвърли отговорността, няма да увърта или да прикрива. Нито пък ще се притече на помощ на най-големия си поддръжник Феърхевън. Поне не и явно. И все пак, много можеше да бъде свършено на тъмно, тъй да се каже. Можеше стратегически да се подхвърли някоя дума тук и там, да се дадат или да се оттеглят уверения, да се прехвърлят пари насам-натам. Нежно. Много нежно.

Той натисна бутона на интеркома си и произнесе с благ тон:

— Госпожо Сърд, бихте ли били така добри да съобщите на господин Бризбейн, че бих искал да го видя, когато му е удобно?

— Да, доктор Кольпи.

— Благодаря ви много, госпожо Сърд.

Пусна бутона и се облегна назад. След това грижливо сгъна „Ню Йорк таймс“ и го прибра в кутията с надпис „за действия“ в ъгъла на писалището си. И за първи път, откакто бе излязъл тази сутрин от спалнята си, той се усмихна.

[1] събитие, проява с шумен успех; трепач — Б.пр. ↑

[2] специалист по влечугите. — Б.пр. ↑

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Нора Кели знаеше за какво я викат. Беше видяла, разбира се, статията в сутрешния вестник. Всички в музея, а може би и цял Ню Йорк, говореха само за нея. Знаеше какъв ефект щеше да има статията върху човек като Бризбейн. Чакаше цял ден да я повика и сега, в пет без десет, най-накрая го стори. Беше изчакал до пет без десет. Не ще и дума — за да я изнерви. Запита се дали това не означаваше, че ще ѝ даде само десет минути, за да напусне музея. Не би я учудило.

На вратата на Бризбейн липсваше табелката с името му. Тя почука и секретарката я покани да влезе.

— Моля седнете — рече мършавата възрастна жена, която очевидно беше в лошо настроение.

Нора седна. Проклет да си Бил, помисли си тя. Какво ли си е въобразявал? Вярно, беше импулсивен човек — имаше склонност да действа преди да е включил в действие мозъчната си кора — но това вече беше прекалено. Ще му разкатае фамилията, както се изразяваше баща ѝ. Ще му отреже топките, ще ги върже на ремък и ще ги носи на кръста си като тежестите на ласо. Тази служба беше толкова важна за нея — а ето, че той на практика ѝ беше подписал заповедта за уволнение. Как можа да постъпи така с нея?

Телефонът на секретарката иззвъня.

— Можете да влезете — кимна ѝ по-възрастната жена.

Нора влезе във вътрешния кабинет. Бризбейн стоеше пред огледало, поставено в единия край на писалището си и си връзваше папийонка. Беше с черни панталони със сатенен кант и с колосана риза с перлени копчета. На стола му бе метнат смокинг. Нора спря до вратата и зачака, но Бризбейн не каза нищо, нито пък даде да се разбере, че е забелязал присъствието ѝ. Тя го гледаше как сръчно прехвърля единия край на връзката върху другия и го промушва през образувалата се примка.

Най-сетне той заговори:

— През последните няколко часа научих доста неща за вас, доктор Кели.

Нора не отвърна нищо.

— За катастрофално завършилата ваша експедиция в Югозападната пустиня, например, при която под съмнение са били поставени вашите качества на водач и дори на учен. И за някой си Уилям Смитбак. Не знаех, че сте в толкова близки отношения с този Уилям Смитбак от „Таймс“.

Последва нова пауза, през която той подръпна двата края на папийонката. Докато го правеше, проточи врат. Източни го от яката на ризата — мършав и блед, досущ пилешки.

— Разбрах, доктор Кели, че сте вкарали в архива на музея хора, които не са от персонала — в грубо нарушение на правилата на тази институция.

Той стегна връзката и я донагласи.

— Освен това сте се занимавали с несвойствена дейност в работно време, като сте помагали на онзи агент на ФБР. И пак — в грубо нарушение на правилата.

Нора знаеше, че ще е безполезно да напомня на Бризбейн, че той самият, макар и с неохота, бе разрешил тази й дейност.

— И накрая, нарушение на правилата на музея е да се контактува с пресата без преди това да се съгласува първо с отдела за връзки с обществеността. Има достатъчно основания за тези правила, доктор Кели. Те не са само някакви си бюрократични наредби. Свързани са със сигурността на музея, с целостта на неговите колекции и архиви и — особено — с неговата репутация. Разбирате ли за какво става дума?

Нора погледна Бризбейн, но не можеше да измисли какво да му отговори.

— Вашето поведение предизвика сериозно безпокойство тук.

— Вижте какво — рече тя, — ако сте решили да ме уволнявате, давайте да приключваме.

Бризбейн най-сетне я погледна, розовото му лице изобрази престорена изненада.

— Кой е споменавал нещо за уволнение? Не само, че няма да ви уволним, но ви забраняваме да напускате.

Нора го погледна изненадана.

— Доктор Кели, вие оставате в музея. В крайна сметка вие сте героинята на деня. С доктор Кольпи сме на едно мнение по въпроса. Не можем и да си помислим да ви пуснем — не и след тази

възвеличаваща ви и обслужваща интересите ви статия. Не, вие сте здраво бронирана. Засега.

Нора слушаше и изненадата ѝ бавно се превръщаше в гняв.

Бризбейн потупа папийонката си, огледа се за последен път в огледалото и се обърна.

— Всичките ви права са прекратени. Никакъв достъп до основните колекции и до архива.

— Ще мога ли да ползвам тоалетната?

— Никакви контакти с хора извън музея по въпроси, касаещи музея. И особено — никакви контакти с агента от ФБР или с онзи журналист, Смитбак.

Няма нужда да се безпокоиш за Смитбак, помисли си вече вбесената Нора.

— Знаем всичко за Смитбак. Там, долу, има негово досие, дебело една педя. Както сигурно ви е известно, преди няколко години той е написал книга за музея. Това е станало преди аз да дойда тук и не съм я чел, но дочух, че едва ли може да му донесе Нобеловата награда. И оттогава е персона нон грата тук.

Фиксира я със студените си и немигащи очи.

— Междувременно, всичко си остава постарому. Ще присъствате ли на откриването на новата Зала на приматите?

— Не бях го планирала.

— Започнете да го планирате. В крайна сметка вие сте нашата служителка на седмицата. Хората ще искат да ви видят, да ви чуят. Всъщност музеят ще пусне съобщение до пресата за нашата героична доктор Кели, в което междувременно ще се споменава колко отговорен пред обществото е музеят, какви дългогодишни традиции има в безкористната си дейност за града. Вие, разбира се, ще отклонявате всички въпроси по темата като казвате, че цялата ви работа е абсолютно конфиденциална. — Бризбейн взе сакото от стола и изискано го облече, махна някакво косъмче от рамото си и приглади безупречната си коса. — Сигурен съм, че ще намерите що-годе прилична рокля в гардероба си. Ще се радвам, ако не е някоя от онези смахнати одежди, които се радват напоследък на такъв успех на баловете на музея.

— И какво ще стане, ако откажа? Ако не се съглася да участвам във вашата програмка?

Бризбейн щракна копчетата на ръкавелите си и отново се обърна към нея. Погледът му обаче се измести към вратата и Нора го проследи.

На прага бе застанал със скръстени ръце самият доктор Кольпи. Слабоватата фигура на директора предизвикваше страховито, почти зловещо чувство, когато той тихичко се понасяше из залите на музея, облечен строго официално, с профила си на англикански пастор, с изправената си и отблъскваща стойка. Кольпи, произхождащ от славен род на джентълмени — учени и изобретатели, имаше енигматично поведение, говореше винаги тихо и никога не бе повишавал тон. На всичкото отгоре той притежаваше старинна къща на авеню „Уест енд“, в която живееше с великолепната си нова съпруга, четирийсет години по-млада от него. Отношенията им бяха предмет на безкрайни коментари и неприлични спекулации.

Днес обаче доктор Кольпи почти се усмихваше, пристъпи напред. Ъгловатите черти на бледото му лице изглеждаха по-меки от обичайното, дори беше донякъде оживен. Взе ръката ѝ между сухите си длани, погледна я отблизо в очите и Нора усети леко и напълно неочаквано вълнение. Тя изведнъж съзря онова, което и онази млада съпруга сигурно е видяла — много жизнен мъж, скрит зад обикновено непроницаема фасада. Сега вече Кольпи наистина се усмихна — и когато го стори, все едно, че се включи рефлекторен отоплител. Нора се почувства окъпана в излъчването на чар и енергичност.

— Познавам работата ти, Нора, и я следя с огромен интерес. Да се предположи, че големите руини в каньона Чако са били строежи, повлияни от ацтеките, ако не и тяхно дело — това е важно, а може би и фундаментално откритие.

— Ами, тогава...

Той стисна леко ръката ѝ да замълчи.

— Не знаех за съкращенията в бюджета за вашия отдел, Нора. Всички трябва да затягаме коланите, но може би сме го сторили малко безразборно.

Нора не можа да се сдържи и да не погледне Бризбейн; беше напълно изключил, изражението му — непроницаемо.

— За щастие сме в състояние да възстановим финансирането ви, а освен това и да ви осигурим осемнайсетте хиляди, необходими за онези жизненоважни датировки с въглерод-14. Аз самият имам личен

интерес към тази тема. Никога няма да забравя как като дете посетих онези великолепни руини в Чако със самия доктор Морис.

— Благодаря ви, но...

Той отново леко стисна ръката ѝ.

— Моля ви, не ми благодарете. Господин Бризбейн бе така добър да ми обърне внимание върху тази ситуация. Работата, която вършите тук, е важна; тя ще донесе престиж на музея; а аз лично бих искал да сторя всичко, за да я подкрепя. Ако имате нужда от още нещо, обадете ми се.

Много нежно пусна ръката ѝ и се обърна към Бризбейн.

— Трябва да отида да подготвя малката си реч. Благодаря ви.

След миг бе вече изчезнал.

Нора погледна Бризбейн, но лицето му представляваше непроницаема маска.

— Сега вече знаете какво ще стане, ако се включите в програмата — обади се той. — Не бих искал да се впускам в подробности какво би се случило, ако откажете.

Бризбейн се обърна към огледалото и се огледа за последен път.

— До довечера, доктор Кели — рече меко той.

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

О'Шонеси последва Пендъргаст по постаните с червени пътеки стълби към огромните бронзови порти на музея, сигурен, че всички са вперили поглед в него. Чувстваше се като абсолютен тъпанар в полицейската си униформа. Спусна небрежно лявата си ръка към дръжката на пистолета си и с удоволствие отбеляза как най-близкият облечен в смокинг мъж му хвърля боязлив поглед. Поуспокои се и от факта, че щеше да получи надница и половина за това префърцунено шоу — а да вземеш надница и половина от капитан Къстър никак не бе за изхвърляне.

Колите пристигаха една подир друга по „Мюзийм драйв“ и разтоварваха красиви и недотам красиви хора. Плюшени въжета ограждаха малка групичка от фотографи и журналисти. Проблясъците на светкавиците бяха малко и с големи промеждутъци. Една камионетка с логото на местна телевизионна станция вече си събираше техниката и си тръгваше.

— Това откриване на новата Зала на приматите е доста по-скромно от другите, на които съм присъствал — рече Пендъргаст, след като се огледа. — Предполагам, че се дължи на умора от празненствата. Напоследък музеят доста ги зачести.

— Примати ли? И всичките тези хора се интересуват от маймуни?

— Мисля, че мнозина от тях са тук, за да наблюдават приматите извън изложбените щандове.

— Много смешно.

Минаха през портите и пресякоха Ротондата. Допреди два дни О'Шонеси не бе влизал в музея от дете. Но ето ги динозаврите — както си бяха изглеждали винаги. А отвъд тях — слонското стадо. Червените пътеки и плюшените въжета ги водеха напред, към вътрешността на сградата. По маршрута се бяха разположили усмихнати млади дами и ги направляваха с кимане и с жестове. Много хубави млади дами, рече си О'Шонеси и реши, че няма да е лошо да направи едно посещение в музея, когато не е на служба.

Минаха през Африканската зала, през масивната ѝ врата, обкована със слонски бивници, и се озоваха в обширната зала за приеми, изпълнена с безброй масички с обредни свещи. Покрай едната стена се бе проточил огромен бюфет, отрупан с храна, а в двата му края имаше добре заредени питейни барове. В дъното на залата бе издигнат подиум, зает от струнен квартет; който стържеше прилежно виенски валс. О'Шонеси слушаше и не можеше да повярва на ушите си. Звучаха ужасно. Добре поне, че не се упражняваха върху Пучини.

Залата бе почти празна.

До вратата стоеше мъж с маниакален вид и с огромна табелка с името си под белия карамфил на петлицата. Той забеляза Пендъргаст и разтърси ръката му, почти обезумял от благодарност.

— Хари Медоукър, шеф на отдела за връзки с обществеността. Благодаря ви много, че дойдохте, сър, благодаря ви. Мисля, че новата зала ще ви хареса.

— Моята специалност е маймунското поведение.

— Ами да — рече О'Шонеси с най-заплашителния си тон.

Онзи се наведе напред и заговори с възможно най-негостоприемния си тон:

— Това е частно събитие, господин полицай. Съжалявам, но трябва да си тръгнете. Нямаме нужда от външни охранители...

— О, така ли? Знаеш ли, Хари, тук съм по разследването на дребното проблемче с онова музейно кокаиново кръгче.

— Музейно кокаиново кръгче ли? — Медоукър изглеждаше така, сякаш всеки момент щеше да получи сърдечен удар.

— Полицай О'Шонеси — долетя да ушите му мекото предупреждение.

О'Шонеси потупа онзи по рамото.

— Нито дума. Представете си как пресата ще се нахвърли върху темата. Помислете си за музея, Хари.

Оставиха Хари разтреперан и побледнял като стена.

— Гадно ми става, когато не уважават хората в синьо — рече О'Шонеси.

В следващия миг Пендъргаст го изгледа сериозно. След това кимна към бюфета.

— Правилата може и да забраняват пиенето по време на служба, но не забраняват да се хапват блини с черен хайвер.

— Блини с к'во?

— Малки елдени хапки, намазани с масло и покрити с черен хайвер. Възхитителни са.

О'Шонеси потръпна.

— Не обичам сурови рибешки яйца.

— Подозирам, че никога не сте опитвал истинското нещо, сержант. Пробвайте. Ще ви се сторят по-изкусителни дори от ария на валкириите, уверявам ви. Но има още и пушена есетра, гъши дроб, шунка по пармски и стриди от река Дамарискота. Музеят винаги спретва отлични софри.

— На мен ми стига свинско между две филии.

— Това може да се вземе и от онзи продавач с количката на ъгъла на седемдесет и седма и „Сентръл парк уест“.

В залата се бяха появили още хора, но все пак публиката беше рехава. О'Шонеси последва Пендъргаст към масите с храна. Избегна купчините с лепкавите сиви рибешки яйца. Взе няколко парчета шунка, отрязва си резен от питката сирене бри и си направи няколко малки сандвича. Шунката беше суховата, а сиренето биеше на амоняк, но като цяло сандвичите се ядяха.

— Имали сте среща с капитан Къстър, нали? — попита Пендъргаст. — Как мина?

О'Шонеси поклати шава, дъвчейки.

— Не дотам добре.

— Предполагам, че е имало някой и от кабинета на кмета.

— Мери Хил.

— А, мис Хил. Разбира се.

— Капитан Къстър искаше да знае защо не съм им казал за дневника, защо не съм им казал за роклята, защо не съм им казал за бележката. Но всичко това го имаше в доклада ми — който Къстър не беше чел — и затова в крайна сметка оцелях след срещата.

Пендъргаст кимна.

— Благодаря ви за помощта за този доклад. Ако го нямаше, щяха отново да ме сапунисат.

— Какъв странен израз. — Пендъргаст погледна зад рамото на О'Шонеси. — Сержант, бих искал да ви запозная с един стар мой познат. Уилям Смитбак.

О'Шонеси се обърна и видя дългурест, несръчен на вид мъж до бюфета, с щръкнал, лизнат, неподвластен на гравитацията кичур коса. Беше облечен в смокинг, който не му стоеше добре, и изглеждаше напълно погълнат от това да натовари върху чинията си колкото може повече храна за колкото е възможно по-малко време. Той погледна към тях и като забеляза Пендъргаст видимо трепна. Огледа се неловко, сякаш търсеше възможен изход. Но агентът от ФБР се усмихваше окуражително и мъжът на име Смитбак тръгна предпазливо към тях.

— Агент Пендъргаст — каза Смитбак с носовия си баритон. — Каква изненада!

— Наистина. Господин Смитбак, намирам ви в добро здраве. — Улови ръката на Смитбак и я разтърси. — Колко години минаха?

— Доста — отвърна Смитбак така, сякаш изминалото време не бе достатъчно. — Какво правите в Ню Йорк?

— Имам апартамент тук. — Пендъргаст пусна ръката му и изгледа писателя от глава до пети. — Виждам, че сте се издигнали до „Армани“, господин Смитбак. Далеч по-добра кройка от онези конфекции от Четиринайсета улица, с които се носехте. Но когато сте готов да предприемете истинска крачка напред в шивачеството, бих ли могъл да ви препоръчам „Бриони“ или „Ерменджилдо Дзения“?

Смитбак отвори уста да отговори, но Пендъргаст продължи напевно:

— Междувременно се чух с Марго Грийн. Тя е в Бостън и работи за корпорацията „Джийн Дайн“. Помоли ме да ви поздравя.

Смитбак отново зяпна, сетне затвори уста.

— Благодаря ви — успя да рече най-накрая. — А... лейтенант Д'Агоста? Във връзка ли сте с него?

— Той също замина на север. Сега живее в Канада и пише полицейски романчета под псевдонима Камбъл Дърк.

— Трябва да си взема някоя от книгите му.

— Още не е преуспял — не като вас, господин Смитбак, — но трябва да кажа, че книгите му са четивни.

Смитбак вече се бе посъвзел.

— А моите не са, така ли?

Пендъргаст склони глава.

— Честно да си кажа, не съм чел нито една. Бихте ли ми препоръчали специално някоя от тях?

— Много смешно — отвърна Смитбак, намръщи се и се огледа.
— Чудя се дали Нора ще дойде тук.

— Значи вие сте авторът на онази статия, така ли? — попита О'Шонеси.

Смитбак кимна.

— Вдигна малко шум, не мислите ли?

— Определено привлече всеобщо внимание — добави сухо Пендъргаст.

— И така би трябвало. Сериен убиец от деветнайсети век, който отвличал и обезобразявал безпомощни хлапета от приютите в името на някакъв експеримент да удължи собствения си жалък живот. Знаете ли, давали са „Пулицър“ и за по-незначителни теми.

Сега вече прииждаха повече хора и равнището на шума се повишаваше.

— Американското археологическо дружество настоява за разследване защо мястото е било разрушено. Разбрах, че и Съюзът на строителите също задава въпроси. При приближаващите избори кметът е принуден да заеме отбранителна позиция. Както можете да допуснете и „Мойгън-Феърхевън“ не се радват особено. А като говорим за вълка...

— Какво? — попита Смитбак, очевидно слиян от неочакваната забележка.

— Самият Антъни Феърхевън — отвърна Пендъргаст и кимна към входната врата.

О'Шонеси проследи погледа му. Застаналият на входа на залата мъж беше далеч по-младолик, отколкото бе очаквал; здравеняк, с физиката на колоездач или алпинист — жилив, атлетичен. Смокингът лягаше върху раменете и гърдите му леко, като излят, сякаш се беше родил с него. Но още по-изненадващо беше лицето. Беше открито, честно лице, а не мутрата на алчен и хищен строителен предприемач, каквото го беше обрисувал Смитбак в статията си в „Таймс“. И тогава се случи най-изненадващото: Феърхевън погледна към тях, забележа, че го гледат и им се усмихна широко, преди да продължи пътя си в залата.

Говорителите на озвучителната уредба изхриптяха; „Приказките от Виенската гора“ изведнъж секнаха. На подиума някакъв човек изпробваше микрофоните. Оттегли се и всред публиката се възцари мълчание. След малко друг, официално облечен мъж се качи на

подиума и отиде до микрофоните. Изглеждаше сериозен, достоен, интелигентен, благороден, спокоен. Накратко казано — беше всичко онова, което О'Шонеси ненавиждаше.

— Кой е този? — попита той.

— Достопочтеният доктор Фредерик Кольпи — отвърна Пендъргаст. — Директорът на музея.

— Жена му е на двацет и девет години — прошепна Смитбак, — можете ли да повярвате? Истинско чудо е, че успява да... — чакайте, ето я.

Той посочи към млада и изключително привлекателна жена, която бе застанала встрани. За разлика от останалите дами, които сякаш до една се бяха облекли в черно, тя носеше смарагдовозелена дълга рокля и подхождаща ѝ елегантна диамантена тиара. Комбинацията беше умопомрачителна.

— О, Господи — въздъхна Смитбак, — каква мацка!

— Дано мъжът ѝ да държи на нощното си шкафче електродите за в случай на инфаркт — промърмори О'Шонеси.

— Мисля да ида и да му дам телефонния си номер. Да му предложи да го отменя една нощ, в случай, че старикът се позадъха...

— Добър вечер, дами и господа — започна Кольпи. Гласът му беше тих, дрезгав, нетрепващ. — Когато бях младеж, предприех прекласифициране на класа *Pondigae*, големите маймуни...

Равнището на шума в залата спадна, но не изчезна съвсем. Хората тук повече ги интересува да хапнат и да пийнат, отколкото да слушат как някой им говори за маймуните, помисли си О'Шонеси.

— И тогава се сблъсках с проблем: къде е мястото на човечеството? Дали принадлежим на *Pondigae* или не? Дали принадлежим към рода на големите маймуни, или сме нещо по-специално? Това беше въпросът, пред който бях изправен...

— Ето я и доктор Кели — каза Пендъргаст.

Смитбак се обърна с живо, изпълнено с очакване изражение на лицето. Но високата, с медноруса коса дама мина покрай него без изобщо да го погледне и се насочи към масата с храната.

— Хей, Нора! Цял ден се мъча да се свържа с теб!

О'Шонеси видя как писателят хукна подире ѝ, а след това се зае със сандвича си с шунка и сирене. Доволен беше, че не му се налагаше да върши всичко това, за да си изкарва прехраната. Как издържаха? Да

се мотаеш, да бърбиш безцелно с напълно непознати хора, които никога повече няма да видиш, да се опитваш да проявиш някакъв интерес към блудкавите им доводи, и всичко това — на фона на велеречие и тъпотии. Струваше му се невъобразимо, че има хора, които харесват подобни празненства.

— И нашите най-близки живи роднини...

Смитбак вече се връщаше. Реверите му бяха изцапани с рибешки яйца и сладолед. Изглеждаше поразен.

— Да не би да ви се е случил инцидент?

— Може и така да се нарече.

О'Шонеси се озърна и видя тръгналата подир оттеглящия се Смитбак Нора. Никак не изглеждаше весела.

— Нора... — опита се отново да я заговори Смитбак.

Тя го застигна, изражението ѝ бе яростно.

— Как можа! Информацията, която ти дадох, беше конфиденциална!

— Но, Нора, аз го направих заради теб. Не разбираш ли? Сега не могат да пипнат с пръст...

— Тъпанар такъв! Цялата ми кариера е съсипана! След случилото се в Юта, със закриването на Музея на Лойд, тази служба беше последната ми възможност. А ти я съсипа!

— Нора, ако само можеше да видиш нещата от моята гледна точка, щеше...

— Ти ми обеща! А аз ти се доверих! Господи, не мога да повярвам, прецакана съм отвсякъде. — Тя се огледа, след това се извърна към него с удвоена свирепост: — Да не би това да е някакво отмъщение, загдето не поисках да наемем общ апартамент?

— Не, не, Нора, тъкмо наопаки, исках да ти помогна. Кълна се, че в крайна сметка ще си ми благодарна за...

Горкичкият, изглеждаше съвсем безпомощен. На О'Шонеси му стана жал за него. Не ще и дума — беше влюбен в тази жена, а ето, че съвсем очевидно беше провалил всичко.

Тя изведнъж се обърна към Пендъргаст:

— А и вие също!

Пендъргаст повдигна вежди, след което остави внимателно блината си в чинията.

— Да се промъквате по този начин в музея, да отваряте брави, да възбуждате подозрения. Вие започнахте всичко това!

Пендъргаст се поклони.

— Най-дълбоко съжалявам, ако съм ви причинил някаква неприятност, доктор Кели.

— Неприятност ли? Та те ще ме разпънат на кръст! И всичко това да излезе в днешния вестник. Иде ми да ви убия. Всички до един!

Тонът ѝ се беше повишил и хората започнаха да гледат към тях, а не към мъжа на подиума, който продължаваше да каканиже за класифицирането на големите маймуни.

След това Пендъргаст каза:

— Усмихнете се. Приятелят ни Бризбейн ни гледа.

Нора погледна през рамо и О'Шонеси проследи погледа ѝ към подиума. Видя, че в тях се беше втренчил добре облечен мъж — висок, изтупан, със зализана назад черна коса. Не изглеждаше никак доволен.

Нора поклати глава и сниши глас.

— Господи, аз дори не трябваше да разговарям с вас. Просто не мога да повярвам в какво положение ме поставихте.

— Въпреки всичко, доктор Кели, аз и вие трябва да поговорим — рече тихо Пендъргаст. — Нека се срещнем утре вечер в седем в „Тен Рен тий енд Гинсенг къмпани“, на улица „Мот“, номер 75. Моля ви.

Нора го изгледа все още свирепа и се отдалечи.

Бризбейн веднага дотърча с дългите си крака и се изтъпани пред тях.

— Каква приятна изненада — рече той с хладен обертон в гласа. — Агентът от ФБР, полицаят и журналистът. Най-несветата троица, която някога съм виждал.

Пендъргаст склони глава.

— А вие как сте, господин Бризбейн?

— О, в най-добра форма.

— Радвам се да го чуя.

— Не си спомням да съм виждал имената ви в списъка с гостите. Особено вас, господин Смитбак. Как успяхте да се промъкнете през охраната?

Пендъргаст се усмихна и заговори тихо:

— Сержант О'Шонеси и аз сме тук по служба. А що се отнася до господин Смитбак — е, сигурен съм, че нищо не би му допаднало

повече от това да го изхвърлите оттук. Какво по-добро продължение на днешната му статия в „Таймс“.

Смитбак кимна.

— Благодаря ви, така е.

Бризбейн не помръдваше, усмивката бе застинала върху лицето му. Погледна първо Пендъргаст, после — Смитбак. Забеляза изцапания смокинг на Смитбак.

— Майка ви не ви ли е казвала, че хайверът се поднася в устата, а не по реверите? — каза той, врътна се и тръгна.

— Идиот — прошепна Смитбак.

— Не го подценявайте — отвърна Пендъргаст. — Зад гърба му са „Мойген-Феърхевън“, музеят, а може би и кметът. И в никой случай не е идиот.

— Да де. Само че аз пък съм репортер на „Ню Йорк таймс“.

— Не правете грешката да си мислите, че дори това високо положение ще ви защити.

— ... а сега без повече шумотевица, нека открием най-новото творение на музея — Залата на приматите...

О’Шонеси наблюдаваше как лентата на подиума бе прерязана с прекалено големите ножици. Чуха се вели ръкопляскания и всички се устремиха към отворените врати на новата зала. Пендъргаст го погледна.

— Да идем ли?

— Защо не?

Каквото и да направеха, щеше да е по-добро от това да си стоят на място.

— Без мен — рече Смитбак. — Виждал съм тук достатъчно изложби, та да ми стигнат за цял живот.

Пендъргаст се обърна и улови ръката на репортера.

— Сигурен съм, че ще се срещнем отново. Скоро.

На О’Шонеси му се стори, че Смитбак едва доловимо трепна.

Малко след това минаха през вратите. Хората изпълваха просторна зала, която бе оброчена с диорами на препарирани шимпанзета, горили, орангутани и разни други маймуни и лемури, изложени в естествената им среда. О’Шонеси с известна изненада установи, че диорамите бяха интересни, дори по своему красиви. Приличаха на магически прозорци, отворени към някакви далечни

светове. Как бяха успели да го постигнат тези малоумници? Ами да, това, разбира се, не беше тяхно дело, а на уредниците и на художниците. Хората като Бризбейн бяха само ненужният баласт на борда. А той самият би трябвало да идва тук по-често.

Забеляза групичка хора да се събират пред един шкаф, в който бе изложено дюдюкащо шимпанзе, виснало от дървесен клон. Чуваха се приглушени разговори, лек смях. Не изглеждаше по-различен от другите шкафове, ала въпреки всичко бе привлякъл половината хора в залата. О'Шонеси се запита какво ли толкова интересно има в това шимпанзе. Огледа се. Пендъргаст бе в далечния ъгъл и разглеждаше с огромен интерес някаква маймунка с необичаен вид. Странен тип. Всъщност — малко плашещ, ако човек се замисли повечко.

Отиде да види витрината и застана зад тълпата. Долови още приглушени реплики, лек сподавен смях, няколко неодобрителни цъкалия с език. Някаква дама, отрупана с бижута, махаше с ръка да повика охраната. Когато хората осъзнаха, че е полицай, машинално му сториха път.

Тогава той забеляза, че към щанда бе прикрепен изпипан етикет. Беше красиво оформена дъбова табелка, върху която на черен фон беше изписано със златни букви:

РОДЖЪР С. БРИЗБЕЙН III
ПЪРВИ ВИЦЕПРЕЗИДЕНТ

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Кутията бе изработена от твърдо дърво. Беше си стояла непокътната и непотребна десетилетия наред и бе покрита с дебел слой прах. Достатъчно обаче беше едно изтриване с мекия велурен парцал, за да се махне напластената с годините „утайка“, а с второто изтриване — да блесне дървото под нея в старовремската си богата и мека лъскавина.

След това парцалът премина към обшитите с бронз ъгли, излъска ги до блясък. После — към бронзовите панти, полирани и леко смазани. Най-накрая стигна до златната табелка, закрепена към капака с четири миниатюрни винтчета. Едва когато всеки сантиметър от кутията, всеки неин елемент бяха полирани до блясък, пръстите преминаха към ключалката — и трепереци леко от важността на мига, — я отвориха и вдигнаха капака.

Инструментите вътре блестяха в леглата си от тъмнорвено кадифе. Пръстите пробягаха последователно по всички тях, докосваха ги леко, почти благоговейно, сякаш можеха да имат някакво целително въздействие. Както някога — и както щяха да правят в бъдеще.

Първи беше големият нож за ампутирание. Острието му бе извито надолу, досущ като на всички американски ножове за ампутирание, произведени в промеждутъците между Революцията и Гражданската война. Всъщност този комплект беше произведен през 1840 година от „Уиганд и Сноудън“ от Филадельфия. Изящен комплект, произведение на изкуството.

Пръстите се плъзнаха по гладкия кръг на „тигровото око“ — опал, който намигаше загадъчно на меката светлина върху триона за кости, после погалиха един след друг тънкия хирургически нож, форцепса за кости, форцепса за тъкани. Най-сетне се спряха върху големия трион. Погладиха го по дължина, след това го извадиха от гнездото му. Беше красавец — дълъг, внушителен, с удивително остър резец. Както и на останалите инструменти, дръжката му беше от слонова кост и каучук; чак през осемдесетте години на деветнайсети век, когато Листер публикува статията си за микробите, започнаха да

стерилизират всички хирургични инструменти. Оттогава нататък всички дръжки и ръкохватки вече се правеха от метал — порестите материали се превърнаха в рядкост за колекционерите. Жалко, наистина; старите инструменти изглеждаха толкова по-красиви.

Добре, че поне тук нямаше да има нужда от стерилизация.

В кутията имаше два тавички. С огромно почитание пръстите извадиха горната — комплекта за ампутация, — за да се разкрие още по-голямата красота на долния комплект, за неврохирургия. До далеч по-елегантните триончета лежаха инструментите за трепанация. А всички те бяха обрамчени от най-голямото съкровище — медицинският трион, дълга, тънка метална лента с изострени и наточени зъби, с дръжки от слонова кост от двете страни. Той всъщност принадлежеше към инструментите за ампутация, но поради голямата си дължина му бе отредено място в долната тавичка. Точно това бе инструментът, който човек ще използва, когато от значение е времето, а не изтънчеността. Беше ужасяващ на вид. Но беше и красив в съвършенството си.

Пръстите пробягаха по всички инструменти. След това горната тавичка бе внимателно положена на мястото ѝ.

От близката маса взе тежък кожен каиш и го постави пред отворената кутия. Пръстите втриха малко масълце върху каиша — бавно, без никакво бързане. Важното беше изобщо да не се бърза. Бързането винаги води до грешки, до хвърлени нахалост усилия.

Най-накрая пръстите се върнаха към кутията, избраха един нож, подложиха го под светлината. А след това — бавно, с обич — положиха лезвието върху кожения каиш и полека, полека започнаха да го движат по него. Каишът едва ли не замърка под движенията на източвания инструмент.

Щеше да отнеме доста време да се наточат всички остриета от хирургическия комплект. Но пък, от друга страна, имаше достатъчно време.

Всъщност, не разполагаше с нищо друго, освен с време.

III. В УРЕЧЕНИЯ ЧАС

ПЪРВА ГЛАВА

Пол Карп не можеше да повярва, че наистина ще стигне до желаното. Най-сетне. Вече беше на седемнайсет и най-накрая щеше да чука.

Той поведе момичето навътре в „Криволиците“. Това беше най-дивата, най-малко посещаваната част на Сентръл парк. Не беше най-доброто място, но трябваше да свърши работа.

— Защо просто не отидем у вас? — попита момичето.

— Моите са си у дома. — Пол я прегърна и я целуна. — Не се безпокой, тук е страхотно.

Лицето ѝ пламтеше, чуваше дишането ѝ. Потърси с поглед напред най-тъмното, най-уединеното местенце, което можеше да намери. Бързешком, тъй като не искаше да изпусне момента, той свърна от павираната пътека и се мушна в най-гъстите рододендроновии храсти. Тя го следваше с радост. При самата мисъл за предстоящото по त्याлото му пробяга тръпка. Рече си, че тук само изглеждаше пусто. Непрекъснато имаше хора.

Проби си път в най-гъстия храсталак. Въпреки че есенното слънце бе виснало ниско в небето, покровът от явори, лаврови храсти и азалии създаваше някакъв призрачен полумрак. Опита се да убеди сам себе си, че е уютно, почти романтично.

Най-сетне стигнаха до едно скрито местенце — дебел килим от мирт, оброчен с тъмни храсти. Тук никой нямаше да ги види. Бяха съвсем сами.

— Пол? Ами ако някой бандит...

— Никой бандит няма да ни види тук — отговори бързешком той, взе момичето в обятията си и го целуна. То отвърна, отначало колебливо, после по-пламенно.

— Сигурен ли си, че това място е безопасно?

— Разбира се. Съвсем сами сме.

Пол се огледа за последен път, полегна върху тревата и я притегни към себе си. Отново се целунаха. Пол мушна ръка под блузата ѝ и тя не го спря. Почувства как дишането ѝ се ускори, гърдите

й се завълнуваха бързо-бързо. Птиците вдигаха врява над главите им, а миртът ги обгръщаше като дебел зелен килим. Беше много хубаво. Пол си помисли, че това бе страхотен начин да го направи. Имаше да разказва после. Но най-важното бе, че щеше да се случи. Приятелите му нямаше повече да му се присмиват — последният девственик в горните класове на училището „Хоръс ман“.

Той я притисна нетърпеливо и разкопча няколко копчета.

— Не натискай толкова силно прошепна момичето и се извъртя.
— Земята е корава.

— Извинявай.

Отместиха се малко встрани върху гъстия мирт в търсене на по-удобно място.

— Сега пък някакво клонче ми убива на гърба.

Тя изведнъж се сепна.

— Какво?

— Счу ми се шумолене.

— От вятъра е.

Пол се отмести още малко и отново се прегърнаха. Усещаше пръстите си дебели и несръчни, докато дърпаше ципа на панталона й и доразкопчаваше блузата. Гърдите й се разлюляха освободени и при вида им — той усети, че се възбужда още повече. Положи длан върху голата й диафрагма и я плъзна надолу. Нейната далеч по-опитна ръка го изпревари и го улови първа. Усетил нежното й стискане, той изпъшка и я тласна напред.

— Ох. Почакай. Това клонче още ми убива.

Тя се изправи до седнало положение, задъхана, русите й коси се плиснаха върху раменете. Пол също седна, желанието се бе смесило с разочарование. Виждаше сплесканата трева там, където бяха лежали. Миртът бе смачкан и той видя очертанията на светлата клонка. Мушна ръка в мирта, хвана я и я дръпна ядно, опита се да я измъкне.

Нещо обаче не беше наред — на пипане беше странно, студено, меко и когато излезе изпод мирта, той видя, че изобщо не беше клон, а ръка. Листата се разпиляха и разкриха бавно, сякаш с нежелание, останалата част от тялото. Пръстите му се отпуснаха и ръката падна върху зеленината.

Момичето изпищя първо. Отдръпна се пълзешком, изправи се, препъна се, пак се изправи и затича, с разкопчан цип на джинсите с

плющяща около тялото му блуза. Пол също се бе изправил, но чуваше единствено шума от трошащите се под стъпките ѝ клонки. Всичко се бе случило толкова бързо, че сякаш беше някакъв сън. Усети как страстта му стихва заменена от облялата го вълна на ужаса. Обърна се да хукне. Но се спря и погледна потресен назад, ръководен от някакъв импулс да се увери дали всичко това бе истина. Пръстите бяха отчасти свити и бялата кожа бе изкаляна. А в мрачината по-нататък, под гъстия храсталак лежеше останалата част.

ВТОРА ГЛАВА

Доктор Бил Даусън се облегна на мивката и се вгледа без особен интерес в грижливо изрязаните си нокти. Още един, след това — обяд. Слава Богу. Чаша кафе и сандвич в магазина за деликатеси на ъгъла. Не беше съвсем сигурен за сандвича; може би синкавата кожа на последния труп го накара да си помисли за бекон. Във всеки случай доминиканецът зад щанда в магазина бе превърнал правенето на сандвичи в изкуство. Даусън почти можеше да усети хрупкавата салата, вкуса на доматиения резен върху майонезата...

Сестрата донесе картоната и той вдигна глава. Черната ѝ коса беше късо подстригана, имаше стегнато тяло. Хвърли поглед на картоната без да го вземе и ѝ се усмихна.

— Какво имаме тук? — попита.

— Убийство.

Въздъхна подсилено и извъртя очи.

— Колко станаха за днес — четири? Сигурно са открили ловния сезон. Огнестрелна рана ли е?

— Не. Множество прободни рани. Намерила са я в Сентръл Парк в „Криволиците“.

Той кимна.

— Там ги изхвърлят, нали? Представям си. — Страхотно. Още едно шибано убийство. Погледна часовника си. — Докарай го, ако обичаш.

Изгледа излизащата сестра. Хубавка, много хубавка. Завърна се след минута с количка, покрита със зелен чаршаф.

Той не пристъпи към трупа.

— Е, какво ще кажеш да вечеряме заедно днес, а?

Сестрата се усмихна.

— Не мисля, че идеята е добра, докторе.

— Защо?

— Казах ви и преди. Не излизам с лекари. Особено пък с онези, с които работя.

Той кимна, свали очилата си от челото и се ухили.

— Но аз съм твоят духовен приятел, нали не си забравила?

Тя се усмихна.

— Едва ли.

Забеляза обаче, че бе поласкана от интереса му. По-добре обаче ще е да не насилва нещата, не и в наши дни. С всичките тези приказки за сексуален тормоз и тъй нататък.

Въздъхна и се отгласна от мивката. Сложи си чифт нови ръкавици.

— Включи видеокамерите — каза на сестрата, докато се приготвяше.

— Добре, докторе.

Взе картон.

— Тук пише, че имаме бяла жена, идентифицирана като Дорийн Холандър, на 27 години, от Пайн крийк, Оклахома. Идентифицирана от съпруга ѝ.

Прегледа останалата част от първия лист. След това окачи картон на количката, вдигна хирургическата си маска и с помощта на сестрата премести трупа върху обшитата със стоманена ламарина маса за аутопсия.

Усети нечие присъствие зад гърба си и се обърна. До вратата стоеше висок, слаб мъж. Лицето и ръцете му изглеждаха съвсем бледи на фона на черния костюм. Зад мъжа стоеше униформено ченге.

— Да? — попита Даусън.

Мъжът приближи и отвори портфейла си.

— Специален агент Пендъргаст, доктор Даусън. А това е сержант О'Шонеси от нюйоркската полиция.

Даусън го изгледа от глава до пети. Това бе крайно необичайно. А и в този мъж имаше нещо много странно: тази толкова светлоруса коса, този тъй южняшки акцент.

— И?

— Мога ли да огледам?

— Делото на ФБР ли е?

— Не.

— Къде е разрешението ви?

— Нямам такава.

Даусън въздъхна с раздражение.

— Знаете правилата. Не можете да гледате за нищо на света.

Агентът от ФБР пристъпи крачка напред, наближи твърде много и това не се понрави на доктора. Едва потисна импулса си да отстъпи.

— Вижте, господин Пендъргаст, снабдете се с необходимата документация и елате пак. Става ли?

— Ще отнеме много време — отвърна мъжът на име Пендъргаст.
— Ще ви забави прекалено. Ще ви бъда много благодарен, ако ми разрешите да гледам.

В тона му имаше нещо, което звучеше далеч по-твърдо отколкото предполагаха сладкият като мед акцент и благите слова. Даусън се поколеба.

— Вижте, с цялото ми уважение...

— С цялото ми уважение, доктор Даусън, не съм в настроение да си разменям любезности с вас. Заемете се с аутопсията.

Тонът вече беше леден. Даусън си спомни, че видеокамерата беше включена. Хвърли крадешком поглед към сестрата.

Имаше усещането, че не е далеч от унижението. Това нямаше да бъде никак хубаво и по-късно можеше да доведе до неприятности. В крайна сметка онзи беше от ФБР. А и той в някаква степен се беше застраховал: беше заявил, че е необходимо оня да има разрешение.

Даусън въздъхна.

— Добре, Пендъргаст. Облечете със сержанта работни престилки.

Изчака да се върнат, след това отмахна с рязко движение чаршафа. Трупът лежеше по гръб — руса коса, млада, свежа жена. Хладното време през предната нощ бе предотвратило разложението. Даусън се наведе към микрофона и започна описанието си. Човекът от ФБР оглеждаше трупа с интерес. Но Даусън забеляза, че униформеният полицаи започна да се чувства неловко, пристъпваше от крак на крак, стиснал здраво устни. Последното нещо, което би желал, беше някой да му се издрайфа в залата.

— Ще се справи ли? — попита Даусън Пендъргаст, като кимна към полицая.

Пендъргаст се обърна.

— Не е необходимо да гледате всичко това, сержант.

Ченгето преглътна, погледна трупа, после — Пендъргаст, после — отново трупа.

— Ще бъда във фойето.

— На излизане изхвърлете престилката в кофата — рече Даусън със саркастично удовлетворение.

Пендъргаст изпроводи с поглед излизация полицай. След това се обърна към Даусън.

— Предлагам преди да направите Y-разреза да обърнете трупа по корем.

— И Защо?

Пендъргаст кимна към картона.

— Страница втора.

Даусън го взе, отгърна първата страница. Значителни разкъсвания, дълбоки порезни рани... Както личеше, момичето бе намушквано неколкократно под кръста. Или нещо по-лошо. Както винаги, от полицейския рапорт бе трудно да се разбере какво точно се е случило от медицинска гледна точка. На местопрестъплението не е имало съдебен лекар. Явно случаят е бил е нисък приоритет. Не са я сметнали за кой знае какво тази Дорийн Холандър.

Даусън остави картона.

— Сю, моля те, помогни ми да я обърнем.

Обърнаха трупа, за да се разкрие гърбът. Сестрата ахна и отстъпи назад.

Даусън също се вторачи изненадан.

— Изглежда така, сякаш е починала на операционната маса по средата на операция за отстраняване на тумор в гръбначния стълб.

Да не би да се бяха объркали отново там, долу? Миналата седмица — при това на два пъти — му бяха пращали несъвпадаща с труповете документация. Но Даусън веднага забеляза, че това не бе свързано с болница деяние. Не и с тази кал и с листата, стърчащи от прясната рана, която заемаше цялата област около кръста.

Това беше необичайно. Наистина необичайно.

Взря се по-отблизо и започна да описва раната за пред камерата, опитваше се да прикрие изненадата в тона си.

— При първи оглед това не прилича на случайно намушкване, разсичане или порезните рани, описани в рапорта. Изглежда като... като дисекция. Срезът — ако е срез — започва на около двацет и пет сантиметра под лопатката и на петнайсетина сантиметра над талията. Както изглежда, отстранена е цялата опашна част — *cauda equina* — от лумбален прешлен номер едно до кръстната кост.

В този момент агентът от ФБР изведнъж вдигна глава и го погледна.

— Дисекцията включва филум терминале. — Даусън се наведе по-близо. — Сестра, почистете ето тук.

Сестрата почисти Мръсотията около раната. В помещението се бе възцарила тишина, нарушавана единствено от шума на камерата и на смиващите се в дренажния канал на масата клонки и листа.

— Гръбначният стълб — по-точно опасната му част — липсва. Бил е отстранен. Дисекцията се простира периферно до неврофорамена и обратно. Сестра, обмийте лумбални прешлени от едно до пет.

Сестрата бързо обми посочената област.

— При дисекцията... ъ-ъ-ъ... е отстранена кожата, подкожната тъкан и окологръбначната мускулатура. Както изглежда, бил е използван самозадържащ се ретрактор. Виждам белезите ето тук, тук и тук — той внимателно посочи местата заради камерата.

— Гръбначните израстъци и пластове са отстранени заедно със сухожилния флавум. Външната обвивка на мозъка (дурата) е на място. Има разрез по дължина на дурата от лумбален прешлен едно до кръстната кост, който позволява да бъде отстранен мозъкът. Изглежда като много... хм... много професионално направен срез. Сестра, стереомикроскопът.

Сестрата докара поставения на колелца голям микроскоп. Даусън бързо огледа гръбначните израстъци.

— Изглежда са използвани тесни щипци за отстраняване на израстъците и обвиващите пластове от дурата.

Изправи се и избърса с ръкав челото си. Това не беше стандартната дисекция, която човек обикновено прави в медицинския колеж. По-скоро приличаше на неврохирургическа операция, практикувана при лекциите за напредналите в невроанатомията. Сети се за агента от ФБР Пендъргаст. Погледна го, за да види как възприема всичко това. Беше виждал сума шокиран народ на аутопсиите, но сега нямаше нищо подобно: мъжът изглеждаше не толкова шокиран, колкото мрачен като самата смърт.

Агентът заговори:

— Докторе, мога ли да ви прекъсна с няколко въпроса?

Даусън кимна.

— Тази дисекция ли е причина за смъртта?

Даусън изобщо не се бе замислял за това. Потрепери.

— Ако субектът е бил жив, когато е сторено това, да, това е била причината за смъртта му.

— В кой момент?

— Веднага щом е бил направен срез на дурата, гръбначната течност би трябвало да изтече. Само това е достатъчно да причини смъртта.

Той отново огледа раната отблизо. Изглежда операцията е предизвикала доста силно кървене от епидуралните вени и някои от тях бяха отстранени — индикация за травма приживе. Ала онзи, който бе извършил дисекцията, не бе работил около вените така, както би сторил хирург при жив пациент, а направо ги беше разрязал. Операцията, макар и извършена с голямо умение, очевидно е била направена много набързо.

— Разрязани са били голям брой вени, но само най-големите, онези, чието кървене би попречило на работата, са били защити. Субектът трябва да е починал от кръвозагуба преди разреза на дурата, в зависимост от това колко бързо... онзи е работил.

— Но субектът е бил жив, когато операцията е започнала?

— Така изглежда. — Даусън едва преглътна. — Но както по всичко личи, не е било направено никакво усилие субектът да остане жив по време на дисекцията.

— Бих препоръчал изследвания на кръвта и тъканите, за да се разбере дали субектът е бил упоен.

Лекарят кимна.

— Това влиза в стандартните процедури.

— По ваше мнение, докторе, доколко професионална е дисекцията?

Даусън не отговори. Опитваше се да сложи в ред мислите си. Цялата тази работа имаше потенциала да се превърне в нещо голямо и неприятно. Засега несъмнено щяха да се опитат да не шумят, да запазят колкото е възможно по-дълго информацията извън полезрението на нюйоркската преса. Но всичко щеше да излезе наяве — винаги излизаше — и след това щяха да се намерят сума хора, които да подложат действията му на съмнение. Най-добре щеше да бъде да намали темпото, да я кара стъпка по стъпка. Това не бе просто

поредното убийство, както пишеше в полицейското сведение. Слава Богу, че още не бе започнал фактическата аутопсия. Трябваше да бъде благодарен на агента на ФБР за това.

Обърна се към сестрата:

— Повикай Джоунс с голямоформатната камера и с камерата за микроскопа. Искам да присъства и втори съдебен лекар. Кой е на повикване?

— Доктор Лофтън.

— Необходимо ми е да дойде до половин час. Бих искал да се консултирам и с нашия неврохирург — доктор Фелдмън. Помоли го да дойде колкото е възможно по-скоро.

— Добре, докторе.

Обърна се към Пендъргаст.

— Не съм сигурен, че мога да ви допусна да останете тук без някакво официално позволение.

За негова изненада мъжът изглежда прие това.

— Разбирам, докторе. Смятам, че тази аутопсия е в сигурни ръце. Лично аз видях достатъчно.

Аз също, помисли си Даусън. Сега вече беше сигурен, че това бе дело на хирург. И от тази мисъл му призля.

О'Шонеси стоеше във фоайета Чудеше се дали да си купи кафе от автомата, но реши да не го прави. Определено се чувстваше объркан. Ужким се смяташе за кораво, язвително нюйоркско ченге, а се измъкна като мокра връв. Само дето не си издрайфа червата направо върху пода в залата за аутопсии. Гледката на онова голо момиче на масата, синьо и изпоцапано, с подпухнало младо лице, с отворена уста, с коса, от която стърчаха клечки и листа... Той потръпна от оживялата картина.

Освен това изпитваше силен гняв към онзи, който го бе сторил. Не беше ченге по убийствата и никога не бе искал да бъде, дори в началото на кариерата си. Не можеше да понася кървища. Но собствената му балдъза живееше в Олкахома. И беше на възрастта на това момиче. Сега вече чувстваше, че би понесъл всичко необходимо, за да заловят този убиец.

Пендъргаст се плъзна през стоманените врага като дух. Не погледна към О'Шонеси. Сержантът го последва на крачка, излязоха от сградата и мълчаливо се качиха в очакващата ги кола.

Нещо определено бе развалило настроението на Пендъргаст. Той и без друго си беше мрачен, но толкова навъсен досега не беше го виждал. О'Шонеси нямаше представа защо Пендъргаст толкова се интересуваше от новото убийство, та прекъсна работата си по убийствата от деветнайсети век. Но му се стори, че моментът не беше удобен да го пита.

— Ще оставим сержанта в участъка — нареди Пендъргаст на шофьора. — А след това можеш да ме откараш у дома.

Пендъргаст се облегна в коженото кресло. О'Шонеси се извърна и го погледна.

— Какво стана? — успя да попита. — Какво видяхте?

Пендъргаст гледаше през прозореца.

— Злото.

Не каза нищо повече.

ТРЕТА ГЛАВА

Уилям Смитбак Младши, облечен в най-хубавия си костюм („Армани“, наскоро взет от химическото чистене), с най-хубавата си бяла риза и с най-официалната си вратовръзка, стоеше на ъгъла на Авеню ъв ди Америкас и Петдесет и пета улица. Погледът му пробяга по огромния монолит от стъкло и хромирана стомана — сградата на „Мойгън-Феърхевън“, върху която отразената светлина ромолеше синьо-зелена като огромно водно огледало. Някъде в този куб за сто милиона долара се намираше жертвата му.

Беше почти сигурен, че ще успее да се договори за среща с Феърхевън. Биваше го в тези неща. Тази задача бе далеч по-обещаваща, отколкото убийството на туристката в „Криволиците“, което редакторът му бе поискал да отрази днес. Спомни си изражението на посивелия редактор, с огромните му зачервени очи зад дебелия лещи на очилата, пожълтелият от цигарите показалец, който му размахваше, докато обясняваше, че убийството на тази дама от Оклахома ще се окаже голяма работа. Голяма ли? В Ню Йорк сити непрекъснато убиваха туристи. Жалко, наистина, но факт. Криминалните репортажи бяха изтощителна работа. А имаше предчувствие за Феърхевън, за музея и за всичките онези убийства, от които Пендъргаст толкова се интересуваше. Винаги се бе доверявал на предчувствията си. Редакторът му нямаше да се разочарова. Щеше да хвърли стръвта във водата и, един Бог знае, Феърхевън можеше и да я захапе.

Пое още веднъж дълбоко дъх и пресече улицата — като междуременно показва среден пръст на един таксист, който мина на милиметри от него с натиснат клаксон, — и приближи входа от гранит и титанови сплави. Озова се в огромна зала, също облицована с гранит. Имаше голямо писалище, зад което стояха половин дузина охранители, зад които се намираха няколко реда асансьори.

Смитбак решително се насочи към бюрото на охраната.

— Бих искал да се срещна с господин Феърхевън.

Най-близкият до него охранител разлистваше някаква компютърна разпечатка.

— Име? — попита онзи, без изобщо да си направи труда да вдигне глава.

— Уилям Смитбак Младши, от „Ню Йорк таймс“.

— Момент — рече тихо охранителят и вдигна телефонната слушалка. Набра някакъв номер и я подаде на Смитбак.

Чу се звънлив глас:

— С какво мога да ви помогна?

— Тук е Уилям Смитбак Младши от „Ню Йорк Таймс“. Дошъл съм да се видя с господин Феърхевън.

Беше събота, но Смитбак пое риска да предположи, че той ще е в офиса си. Хора като Феърхевън никога не почиваха в събота. А в съботите обикновено бяха по-слабо охранявани от секретарки и бодигардове.

— Имате ли уговорена среща? — попита женският глас, долетял от петдесетина етажа по-високо.

— Не. Аз съм авторът на онази статия за Енок Ленг и за костите, открити на строителната площадка на улица „Кетрин“, и трябва да разговарям с него веднага. Спешно е.

— Трябва да се обадите първо да си уговорите среща.

Гласът беше напълно неутрален.

— Добре. Приемете това за обаждане. Бих искал да си уговоря среща за... — Смитбак погледна часовника си, — за десет часа.

— Господин Феърхевън в момента е зает — отвърна мигновено гласът.

Смитбак пое дълбоко дъх. Значи той наистина беше тук. Време беше да започне атаката. Освен тази секретарка на телефона сигурно имаше още десетина на други нива, но той бе преодолявал поне по толкова при други случаи.

— Вижте, ако господин Феърхевън е толкова зает да разговаря с мен, ще трябва да напиша в статията, която подготвям за понеделничното издание, че е отказал коментар.

— В момента той е зает — повтори роботизираният глас.

— „Без коментар“ — това ще направи истински чудеса за обществения му имидж. И като дойде понеделник, господин.

Феърхевън ще иска да узнае кой от офиса му е отблъснал репортера. Схващате ли накъде бия?

Последва дълга пауза. Смитбак пое отново дъх. Този процес често бе продължителен.

— Нали знаете... четете статия във вестника и тя е за някакъв съмнителен тип и той казва: „Без коментар“. Какво ще си помислите за този човек? Особено ако е строителен предприемач. Без коментар. Това „Без коментар“ може да ми свърши страшно много работа.

Последва нова пауза. Смитбак се питаше дали секретарката не бе прекъснала връзката. Но не, чу се някакъв шум от другата страна. Беше тих кикот.

Добра работа — рече нисък, приятен мъжки глас. — Хареса ми. Добра работа.

— Кой е насреща? — попита Смитбак.

— Един съмнителен строителен предприемач.

— Кой? — Смитбак нямаше да допусне да го подиграва някой лакей.

— Антъни Феърхевън.

— Аха! — В един миг Смитбак остана безмълвен, но се съвзе бързо. — Господин Феърхевън, вярно ли е, че...

— Защо не се качите, за да можем да поговорим лице в лице, като възрастни хора? На четирийсет и деветия етаж.

— Какво?

Смитбак бе още изненадан от бързината, с която постигна успеха си.

— Казах да се качите. Питам се кога ли ще се обадите, след като очевидно сте от онези амбициозни кариеристи в професията, за каквото ви смятах.

Кабинетът на Феърхевън не беше съвсем такъв, каквото си го бе представял Смитбак. Вярно, имаше няколко нива от секретарки и помощници, които охраняваха неговата светая светих. Но когато най-сетне достигна до кабинета на Феърхевън, той не се оказа огромна зала от хром, злато, абанос, картини от стари майстори на африканско изкуство, каквато бе очаквал. Кабинетът беше по-скоро семпъл и малък. Вярно, по стените имаше картини, но бяха недотам ценни

литографии на Томас Харт Бентън, изобразяващи дребни земеделци. Освен тях имаше и стъклена витрина — заключена и очевидно с охранителна система — в която имаше най-различни пистолети, положени върху черно кадифе. Единственото писалище беше малко, от светла бреза. Имаше две кресла и износен персийски килим на пода. Една от стените бе заета от книжни лавици, изпълнени с книги, които очевидно се четяха, а не бяха купувани на метър като украса. Ако се изключи витрината с пистолетите, кабинетът повече подходеше на професор, отколкото на строителен магнат. И все пак, за разлика от професорските кабинети, в който Смитбак бе попадал, този беше безукорно чист. Всяка повърхност светеше, безупречно лъсната. Дори книгите сякаш бяха излъскани. Носеше се лека миризма на почистващи препарати, но не беше неприятна.

— Моля, седнете — рече Феърхевън и разпери ръка към фотьойлите. — Ще желаете ли нещо? Кафе? Вода? Нещо безалкохолно? Уиски?

Усмихна се.

— Нищо, благодаря — отвърна Смитбак, докато седнаше.

Почувства познатата тръпка на очакване, която се появяваше преди напрегнато интервю. Феърхевън очевидно бе отракан, но беше богат и разглезен; определено му липсваха уличните хитринки. Смитбак бе интервюирал — и бе въртял на шиш — десетки като него. Това нямаше дори да бъде състезание.

Феърхевън отвори хладилник и извади малка бутилка с минерална вода. Наля си една чаша и седна, но не зад писалището си, а в другия фотьойл срещу Смитбак. Кръстоса крака, усмихна се. Бутилката с минералната вода блещукаше на слънцето, което струеше косо през прозорците. Смитбак погледна зад домакина си. Поне гледката беше страхотна.

После вниманието му отново се насочи към Феърхевън. Черна чуплива коса, силно чело, атлетична фигура, леки движения, язвителни пламъчета в очите. Трябва да беше трийсет, трийсет и пет годишен. Нахвърли няколко бележки.

— Е — рече Феърхевън с лека, самоиронизираща усмивка, — съмнителният строителен предприемач е готов да отговаря на въпросите ви.

— Мога ли да записвам разговора?

— Не бих очаквал нещо друго.

Смитбак извади диктофона от джоба си. Разбира се, че изглеждаше обаятелен. Хората като него са вещи в очароването и манипулирането. Но той никога не би позволил да го преметнат. Трябваше единствено да не забравя с кого си имаше работа — с безсърдечен, алчен бизнесмен, който би продал и собствената си майка за няколко долара повече от наемите!

— Защо разрушихте мястото на улица „Кетрин“?

Феърхевън го погледна благо и леко склони глава:

— Обектът изоставаше от графика си. Трябваше да побързаме с изкопите. Това щеше да ми струва четирийсет хиляди долара на ден. А и не съм в археологическия бизнес.

— Някои археолози твърдят, че сте разрушили едно от най-интересните места, открити в Манхатън през последните двама и пет години.

Феърхевън отметна глава.

— Така ли? Кои археолози?

— От Дружеството за американска археология, например.

Върху лицето на Феърхевън се появи цинична усмивчица.

— Аха, ясно. Е, те, разбира се, ще са против. Ако стане на тяхното, никой в Америка няма да може да изкопае и една лопата пръст, без до него да е застанал археолог със сито, мистрия и четка за зъби.

— Но да се върнем към това място...

— Господин Смитбак, онова, което направих, е напълно законно. Когато открихме онези останки, аз лично спрях цялата работа. Аз лично инспектирах мястото. Ние извикахме специалистите по съдебна медицина, които фотографираха всичко. Изнесохме най-внимателно останките, дадохме ги за изследвания и ги погребяхме както трябва — всичкото това на мои разноски. Възобновихме работата си след като получихме лично разрешение от кмета. Какво още бихте искали да направя?

Смитбак усети леко бодване. Разговорът не вървеше така, както бе очаквал. Беше оставил Феърхевън да диктува дневния ред — това беше проблемът.

— Казахте, че сте погребали останките. Защо? Да не би да е имало нещо, което може би сте се опитвали да скриете?

След този въпрос Феърхевън се разсмя, облегна се назад и разкри красиви зъби.

— Прозвуча много подозрително. Малко ми е неудобно да призная, но съм човек със свои малки религиозни ценности. Тези бедни хора са били убити по ужасен начин. Искях да бъдат прилично погребани — с църковна служба, но тихо и достойно, без никакъв медиен цирк. Това и сторих — погребях ги заедно с малкото им вещи в истинско гробище. Не исках костите им да свършат в някой музеен шкаф. Затова купих хубаво място в гробището „Гейт ъв Хевън“ във Валхала, Ню Йорк. Сигурен съм, че директорът на гробището ще ви покаже с радост мястото. Останките бяха моя отговорност и, честно казано, трябваше да старая нещо с тях. Градската управа определено не ги искаше.

— Така, така — рече Смитбак замислено.

От това щеше да излезе добро съпътстващо материалче — скромното погребение под разлистените брястове. Но после се намръщи. Господи, дали не го будалкаха?

Време беше да смени курса.

— Според информацияте, вие сте един от големите донори на кампанията за преизбиране на кмета. Строителният ви обект се забавя и кметът ви избавя от неприятностите. Съвпадение ли е?

Феърхевън се облегна назад.

— Оставете тази ококорена физиономия на попаднало в гората момченце. Знаете много добре как се правят нещата в този град. Когато давам пари за кампанията на кмета, аз упражнявам конституционното си право. Не очаквам някакво по-специално отношение и не моля за такова.

— Но ако го получите, толкова по-добре.

Феърхевън се усмихна широко, цинично, но не каза нищо. Смитбак пак усети тревожно бодване. Този тип внимаваше много какво точно казва. Бедата беше в това, че не можеше да запишеш циничната му усмивка на магнетофонна лента.

Изправи се и закричи с (надяваше се) небрежна самоувереност към картините с ръце на гърба, разгледа ги, докато се опитваше да очертае нова стратегия. След това премина към шкафа с оръжията. Полираните пистолети блестяха.

— Интересен избор за украса на кабинет — рече той и посочи с ръка шкафа.

— Колекционирам най-редки пистолети. Мога да си го позволя. Онзи, който сочите, например, е „Лугър“, пригоден за 45-ти калибър. Единственият, който някога е произвеждан. Имам и колекция от мерцедеси роудстъри. Но тъй като изискват по-голяма изложбена площ, ги държа в имението си в Сагхарбър. — Феърхевън го гледаше и продължаваше да се усмихва цинично. — Всички колекционираме разни неща, господин Смитбак. Каква е вашата страст? Музейни монографии и евтини книжлета, заети може би за проучване и невърнати обратно? Просто съвпадение, разбира се.

Смитбак го изгледа остро. Нима този бе претърсвал апартамента му? Не, Феърхевън просто опипваше почвата. Върна се на мястото си.

— Господин Феърхевън...

Феърхевън го прекъсна, тонът му изведнъж стана остър и недружелюбен.

— Вижте, Смитбак, знам, че упражнявате конституционното си право да ме въртите на шиш. Едрият строителен предприемач винаги е лесна мишена. А вие обичате лесните мишени. Защото вие и подобните ви сте скроени по един и същи шаблон. Всички вие си мислите, че вашата работа е важна. Но днешният вестник утре е вече постелка за птичетата в кафеза. Ефимерен е. Онова, което правете, погледнато на фона на големите неща, е нищожно.

Какво искаше да каже с това „нищожно“? Няма значение, важното бе, че е обидно. Значи влизаше под кожата на Феърхевън. А това беше хубаво, нали така?

— Господин Феърхевън, имам основания, да смятам, че оказвате натиск върху музея да прекрати разследването.

— Извинете, за какво разследване става дума?

— За Енок Ленг и убийствата от деветнайсети век.

— А, това разследване ли? Защо смятате, че давам пет пари за него? То не спря работата по обекта ми, а честно казано, това единствено ме интересува. Ако искат, могат да си разследват до посиняване. А на мен много ми харесва тази фраза, която вие, журналистите използвате: имам основания да смятам. Което всъщност означава: искам да смятам, но нямам никакви доказателства. Всички

вие сякаш сте изучавали един и същи урок по журналистика: как да се направя на глупак, докато се преструвам, че разследвам някаква тема.

Феърхевън си позволи нов изблик на циничен смях.

Смитбак седеше като вдървен, заслушан как смехът бавно стихва. И отново се опита да си внуши, че е влязъл под кожата на Феърхевън. Най-сетне заговори, като се стремеше тонът му да е колкото е възможен по-хладен:

— Кажете, господин Феърхевън, защо проявявате такъв голям интерес към музея?

— Защото обичам музея. Той е любимият ми музей на света. Аз буквално израснах там, разглеждайки динозаврите, метеоритите, скъпоценните камъни. Имах гувернантка, която ме водеше там. Тя и гаджето ѝ се гушкаха зад слоновете, докато аз си бродех сам из музея. Но това не ви интересува, защото не пасва на образа на алчния строителен предприемач, който сте си изградили. Смитбак, аз наистина съм наясно с играта ви.

— Господин Феърхевън...

Феърхевън се ухили.

— Желаете ли да направя признание?

Въпросът му за миг разколеба Смитбак.

Феърхевън сниши гласа си като за изповед:

— Извършил съм две непросними престъпления.

Смитбак се опита да запази нетрепващото изражение, което бе тренирал за подобни случаи. Знаеше, че онова, което щеше последва, ще е някакъв номер или шега.

— Моите две престъпления са следните... Гртов ли сте?

Смитбак провери дали диктофонът работи.

— Те са, че съм богат и че съм предприемач. Двата ми наистина непросними гряха. *Mea culpa*.

Противно на по-добрите си журналистически инстинкти, Смитбак усети как го обзема гняв. Беше изпуснал интервюто. Всъщност то направо бе безвъзвратно изгубено. Този тип бе слузест гадняр, но се справяше изключително изкусно с пресата. Дотук Смитбак не беше изкопчил нищо и нямаше да изкопчи нищо. Въпреки това направи още един опит.

— Все още не сте обяснили...

Феърхевън се изправи.

— Смитбак, ако само знаехте колко предвидими сте вие и вашите въпроси — ако само знаехте колко досаден и посредствен сте като репортер и, съжалявам да го кажа, като човешко същество — щяхте да потънете в земята.

— Бих искал обяснение на...

Но Феърхевън вече натискаше някакъв звънец. Гласът му заглуши края на въпроса на Смитбак.

— Госпожице Галахър, бихте ли била така добра да изпроводите господин Смитбак?

— Да, господин Феърхевън.

— Но това е доста рязко...

— Господин Смитбак, уморих се. Срегнах се с вас, защото не исках да прочета във вестника, че съм отказал коментар. Освен това бях любопитен да ви видя, за да разбера дали евентуално не сте с една глава над останалите. След като задоволих любопитството си, не виждам причини да продължавам този разговор.

Секретарката стоеше до вратата, солидна и непомръдваща.

— Господин Смитбак? Насам, моля.

На излизане Смитбак поспря в най-външната секретарска стая. Въпреки усилията си да се овладее, целият трепереше от възмущение. Феърхевън бе парирал неблагоприятните публикации за себе си повече от десетилетие и, разбира се, бе станал много добър в тази игра. Смитбак си беше имал и преди работа с други неприятни интервюирани, но този наистина успя да го вбеси. Да го нарича досаден, посредствен, ефимерен — за кого се мислеше той?

Самият Феърхевън бе прекалено хлъзгав, за да бъде прикован до стената. Нищо чудно. Но имаше и други начини да се научи това-онова за хората. Хората с власт си имат врагове, а враговете обичат да говорят. А понякога враговете работят за тях, под самите им носове.

Погледна секретарката. Беше млада сладурана и изглеждаше далеч по-достъпна от свирепите цербери, населяващи вътрешните кабинети.

— Всяка събота ли сте тук? — усмихна се безгрижно той.

— Повечето съботи — рече тя и вдигна глава от компютъра си. Беше хубавка с лъскавата си червена коса и опръсканите си с лунички бузи. Трепна вътрешно, защото изведнъж се сети за Нора.

— Кара ви здраво да работите, нали?

— Господин Феърхевън ли? Разбира се.

— Сигурно ви принуждава да работите и в неделя.

— О, не — отвърна тя. — Господин Феърхевън никога не работи в неделя. Тогава ходи на църква.

Смитбак изрази престорено учудване.

— На църква ли? Католик ли е?

— Презвитерианец.

— Обзалагам се, че не е лесно да се работи за него.

— Не, той е един от най-добрите началници, които съм имала. Всъщност много държи на нас, дребните рибки.

— Никога не бих го предположил — рече Смитбак, намигна ѝ и излезе от стаята.

Навярно си я чука, нея и останалите „дребни рибки“, помисли си той.

Когато излезе отново на улицата, Смитбак си позволи най-непрезвитерианска серия от клетви. Ще разрови миналото на този тип, докато не узнае и най-малките подробности — чак до името на проклетото му любимо плюшено мече. Човек не може да стане едър строителен предприемач в Ню Йорк и да не изцапа ръцете си. Трябваше да има, със сигурност имаше много мръсотия и той щеше да я открие!

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Манди Еклънд изкачи мръсните стълби на метростанцията към Първа улица, зави на север по авеню „А“ и се затътри към парка „Томпкинс скуеър“. Зад анемичните Дървета на парка се виждаше небето, едва обагрено от моравата зора. Ниско над хоризонта бледнееше зорницата.

Манди загърна шала си по-здравно върху раменете в безплоден опит да прогони утринния хлад. Чувстваше се леко замаяна; ходилата я наболяваха при всяка стъпка по тротоара. Ала вечерта в „Клуб Писоар“ беше страхотна: музика, безплатни питиета, танци. Цялата тайфа от агенцията „Форд“ беше там, както и група фотографи, хората от списания „Мадмоазел“ и „КОСМОПОЛИТЕН“, всички, които значеха нещо в света на модата. Тя наистина успяваше. Самата мисъл за това все още я смайваше. Само допреди шест месеца работеше в „Роднис“ в Бисмарк и правеше безплатни поправки на дрехите. Тогава в магазина се появи подходящият човек. И ето, че вече беше в ателиетата на агенцията „Форд“. Самата Айлийн Форд я бе взела под крилото си. Всичко ставаше по-бързо, отколкото някога си беше мечтала.

Баща ѝ телефонираше почти всеки ден от фермата. Странно беше, всъщност — много мило, как се тревожеше за това, че тя живее в Ню Йорк сити. Смяташе града за бърлогата на порока. Щеше направо да се побърка, ако разбере, че е стояла до призори. Той още искаше тя да постъпи в колеж. И може би щеше и да го направи — някой ден. Но сега точно беше на осемнайсет години и пред нея беше целият живот. Усмихна се нежно при мисълта за консервативния си стар баща, който караше своя трактор „Джон Диър“ и се безпокоеше за нея. Този път тя ще му се обади, ще го изненада.

Зави по Седма улица, пресичаща тъмния парк, като предпазливо се оглеждаше за бандити. Ню Йорк беше вече много по-безопасен град, но малко повече внимание никога не бе излишно. Бръкна в чантичката си и пръстите ѝ обвиха успокоително флакончето със сълзотворен спрей, прикрепено към ключодържателя ѝ.

Двамина бездомници спяха върху парчета от кашони, а един мъж с окъсан кадифен костюм седеше на пейка, пиеше и климаше с глава. Ранният бриз разлюля безучастните явори и листата им се разшумяха. Бяха започнали да се обагрят в жълто.

Отново ѝ се прииска апартаментът ѝ да не беше толкова далеч от метростанцията. Не можеше да си позволи таксита — поне още не — и да измине през нощта девет пресечки до дома не беше никак приятно. Отпървом кварталът ѝ се стори приятен, но после западналостта му започна да я дразни. Заселваха се и по-богати хора, но не достатъчно бързо: нечистите жилища и старите, изтърбушени сгради, зазидани със сгуробетонни блокчета, бяха потискащи. Районът „Флатайрън“ щеше да е по-добър, или може би дори Йорквил. Много от моделите на „Форд“, преуспелите, живееха там.

Излезе от парка и зави по авеню „С“. От двете му страни се издигаха старинни каменни къщи, а вятърът гонеше боклуците в канавките със сух, плащещ шум. От тъмните входове се носеше слабата амонячна миризма на урина. Никой не чистеше подир кучетата си и тя внимателно подбираше пътя си всред отвратително минно поле, осеяно с кучешки изпражнения. Тази част от пътя ѝ бе винаги най-неприятната.

Вида далеч пред себе си приближаващ по тротоара силует. Стегна се, помисли си да пресече улицата, но сетне се успокои: беше възрастен мъж, който крачеше с мъка, подпирайки се с бастун. Когато приближи, тя забеляза, че носеше странно бомбе. Беше навел глава и тя виждаше дори периферията на шапката и извитите очертания на купола ѝ. Не си спомняше да е виждала някого с такова бомбе, ако се изключат старите черно-бели филми. Изглеждаше много старомоден, тътреше се едва-едва. Запита се какво ли търсеше толкова рано навън. Може би страдаше от безсъние. Беше чувала, че старите хора често се оплакват от безсъние. Разхождат се в четири часа сутринта, не могат да заспят. Запита се дали и баща ѝ страдаше от безсъние.

Почти се бяха изравнили. Старецът сякаш изведнъж забеляза присъствието ѝ; вдигна глава и понечи да улови шапката си. Всъщност щеше да я поздрави.

Шапката се вдигна, а ръката му закриваше цялото лице с изключение на очите. Бяха удивително блестящи и студени и сякаш я

гледаха съсредоточено. Сигурно страда от безсъние, помисли си тя — въпреки ранния час старецът изобщо не изглеждаше сънен.

— Добро утро, госпожице — поздрави я със стар, дрезгав глас.

— Добро утро — отвърна тя, опитвайки се да прикрие изненадата в тона си.

Никой не поздравяваше никого на улицата. Беше толкова нетипично за Ню Йорк. Това я очарова.

Докато го подминаваше, усети изведнъж как нещо се увива около шията ѝ с ужасна бързина.

Опита се да се освободи и да извика, но лицето ѝ бе покрито с влажен и вонящ на сладникав химикал парцал. Тя инстинктивно се опита да спре дъха си. Ръката ѝ се зарови в чантичката, извади флакона със сълзотворния спрей, но ужасяващ удар я изби от ръката ѝ върху тротоара. Тя се заизвива и заудря, стенеше от болка и страх, дробовете ѝ горяха, пое изведнъж въздух, а след това всичко се завъртя пред очите ѝ и тя изгуби сваяст.

ПЕТА ГЛАВА

В претрупаната си кабинка на петия етаж на сградата на „Таймс“ Смитбак с неудоволствие прегледа списъка, който бе съставил в бележника си. Най-отгоре в него фразата „Служители на Феърхевън“ беше зачеркната. Не успя да се върне в сградата на „Мойген-Феърхевън“ — Феърхевън се беше погрижил за това. И „Съседи“ беше зачеркнато — от жилищната сграда на Феърхевън го бяха изхвърлили като скитник, въпреки всичките му номера и засукани стратегеме. Беше се разровил в миналото на Феърхевън, открил бе ранни негови партньори, но те или го засипваха с фалшиви похвала или просто отказваха коментар.

След това провери благотворителната дейност на Феърхевън. В Нюйоркския природонаучен музей удари на камък — никой, който познаваше Феърхевън, не поиска да говори за него по обясними причини. По-голям успех имаше с един от другите проекти на Феърхевън — детската клиника „Малкият Артър“. Ако изобщо можеше да се говори за успех. Клиниката беше малък изследователски център, който се грижеше за деца със „заболяванията на сираците“ — много редки болести, за които големите фармацевтични компании нямаха интерес да търсят лек. Смитбак се бе представил като себе си — репортер на „Ню Йорк таймс“, заинтригуван от работата им — без да предизвика подозрение. Организираха му дори опознавателна обиколка. Но в крайна сметка и това се оказа безплодна работа — лекарите, сестрите, родителите, та дори и децата пееха „Осанна!“ за Феърхевън. Просто да му се догади на човек: пуйки за Деня на благодарността, премии за Коледа, играчки и книжки за децата, посещения на стадиона на „Янките“. Феърхевън дори бе присъствал на няколко погребения, което няма да е било никак леко. И все пак, помисли си раздразнен Смитбак, всичко това доказваше, че Феърхевън грижливо е работил за обществения си имидж.

Този тип бе истински професионалист в PR-а — връзките с обществеността. Смитбак не можа да открие нищо. Нищичко.

Трябваше да закопае по-надълбоко. Във времето, отпреди Феърхевън да се заеме с професионалното изграждане на имиджа си. Когато е бил просто едно от многото пъпчиви гимназистчета. Значи Феърхевън смята, че Смитбак е просто един от многото еднакви репортери, занимаващ се с незначителни въпроси? Е, когато отвори понеделничния вестник, няма да се смее толкова силно.

Необходими му бяха десет минути в Мрежата, за да открие мръсотийка. Випускът на Феърхевън от „P. S.“ — 84 на авеню „Амстердам“ наскоро бе чествал петнайсет години от завършването си. Бяха създали уеб страница, в която бе включен годишният им дневник. Феърхевън не бе участвал в честването, възможно бе и да не е знаел за уеб страницата — цялата информация за него в стария дневник обаче си беше там, достъпна за всички: снимки, прякори, клубове, интереси, всичко.

Ето го: спретнато обикновено хлапе, усмихващо се наперено от поразмазаната абитуриентска снимка. Беше облечен с пуловер за тенис и карирана риза — типично облекло за богатско градско момче. Баща му беше в бизнеса с недвижими имоти, майка му — домакиня. Смитбак бързо узна неща от всякакъв характер: че е бил капитан на отбора по плуване; че е роден под знака на Близнаци; че е председателствал дискуссионен клуб; че любимата му рок група е била „Ийгълс“; че е свирел на китара, но зле; че искал да стане лекар; че любимият му цвят бил тъмnochрвеният и че всички са смятали, че е най-вероятно да стане милионер.

Докато Смитбак ровеше из уеб страницата, отново го обзе униение. Беше тъй невъобразимо досадно. Но имаше един детайл, който погледът му улови. Всички ученици си имаха прякори, този на Феърхевън беше „Касапина“. Усети как разочарованието му леко се изпарява. Касапина. Хубаво щеше да бъде, ако се окаже, че е имал таен интерес към измъчването на животните. Не беше кой знае какво, но все пак — нещо.

А и беше завършил само преди шестнайсет години. Щяха да се намерят хора, които да го помнят. Ако имаше нещо гадно, Смитбак щеше да го открие. Нека онзи негодник отвори вестника си следващата седмица и да види как самодоволната му усмивка бързо сте стопява.

P. S. 84. За късмет училището беше наблизо. Смитбак обърна гръб на компютъра, изправи се и посегна за сакото си.

Училището се намираше в потънало в зеленина каре от сгради в Горен Уест сайд, между авенютата „Амстердам“ и „Колумб“, недалеч от музея — дълга сграда от жълти тухли с ограда от ковано желязо. В сравнение с останалите училища на Ню Йорк това беше доста хубаво. Смитбак спря пред входната врата, но тя беше заключена — охрана, разбира се — и позвъни. Отвори му полицаи, Смитбак извади журналистическата си карта и ченгето го пусна.

Удивително беше как миришеше училището — досущ като неговата собствена гимназия, недалеч от тук и не много отдавна. И същата унила боя по стените от сгуробетонни блокчета. Изглеждат всички училищни директори са ползвали един и същи наръчник, помисли си Смитбак, докато ченгето го съпровождаше през металния детектор към кабинета на директора.

Директорката му се представи като госпожица Кайт. Смитбак я завари зад писалището ѝ, проверяваше писмени работи на учениците между часовете. Беше симпатична жена с побеляла коса и когато Смитбак спомена името на Феърхевън, доволен установи, че по лицето ѝ пробяга усмивката на спомена.

— О, да — рече тя. Гласът ѝ беше благ, но в него се усещаше и твърда нотка, която накара Смитбак да си помисли, че не бе някаква си лековата лелка. — Спомням си добре Тони Феърхевън, защото беше в първия дванайсети клас, който водех, и беше един от най-доброто ни ученици. Беше близо до спечелването на Националната награда за научни заслуги.

Смитбак кимна почтително и си записа нещо в бележника. Нямаше намерение да записва този разговор — някои хора веднага млъкваха при вида на касетофончето.

— Разкажете ми за него. Откъм неофициалната страна. Какъв беше?

— Беше умно момче, доста популярно. Мисля, че оглавяваше отбора по плуване. Добър, усърден ученик.

— Правил ли е бели?

— Разбира се. Всички правят бели.

Смитбак се опита да изобрази небрежност.

— Наистина ли?

— Носеше китарата си в училище и свиреше в коридорите, което бе нарушение на правилата. Свиреше много лошо и най-вече за да развесели другите ученици. — Замисли се за миг. — Един ден предизвика задръстване в коридора.

— Задръстване в коридора, значи — повтори в очакване Смитбак. — И после?

— Конфискувахме му китарата и толкоз. Върнахме му я след като завърши.

Смитбак кимна, учтивата усмивка не слизаше от лицето му.

— Познавахте ли родителите му?

— Баща му се занимаваше с недвижими имоти, но, разбира се, Тони всъщност постигна големия успех в бизнеса: Не помня майката.

— Братя? Сестри?

— По онова време беше единствено дете. Но, разбира се, имаше една семейна трагедия.

Смитбак неволно се наведе напред.

— Каква семейна трагедия?

— По-големият му брат Артър почина. От някаква рядка болест.

Смитбак веднага направи връзката.

— Случайно да са го наричали „Малкият Артър“?

— Мисля, че да. Баща му беше „Големият Артър“. Тони го изживя много тежко.

— Кога се случи това?

— Когато Тони беше в десети клас.

— Значи брат му е бил по-голям. И той ли учеше в това училище?

— Не. Беше хоспитализиран от години. Страдаше от някаква много рядка и обезобразяваща болест.

— Каква болест?

— Всъщност не знам.

— Казахте, че Феърхевън го е изживял тежко. Как?

— Затвори се, стана асоциален. Но в крайна сметка го преодоля.

— Да, да. Чакайте да видя... — Смитбак провери записките си. — Да видя. Имал ли е проблеми с алкохол, наркотици, някакви дребни престъпления...? — Смитбак се опита думите му да прозвучат небрежно, лековато.

— Не, не, тъкмо обратното — дойде лаконичният отговор. Чертите на лицето на директорката бяха станали по-сурови. — Кажете ми, господин Смитбак, защо точно ще пишете тази статия?

Смитбак „нахлузи“ най-невинната си маска.

— Работя по един биографичен очерк за господин Феърхевън. Нали разбирате, искаме да дадем пълна картина — и доброто, и лошото. Но не търся нещо особено.

Точно така.

— Разбирам. Е, Тони Феърхевън беше добро момче, беше настроен, враждебно към наркотиците и алкохола, дори към тютюнопушенето. Спомням си, че не пиеше дори кафе. — Тя се поколеба. — Не знам, но ако има нещо, то е, че беше прекалено добър. И понякога бе трудно да се разбере какво мисли. Беше доста затворено момче.

Смитбак надраска още няколко ненужни бележки.

— Някакви хобита?

— Говореше много за спечелването на пари. Работеше много след училище и поради това разполагаше с доста джобни пари. Мисля, че това не е учудващо, като се има предвид какво направи после. Чета от време на време статии за него, как е преодолял протестите на местните хора за този или онзи свой предприемачески обект. И, разбира се, четох вашата статия за разкритията на улица „Кетрин“. Нищо учудващо. Момчето просто се е превърнало в мъж и толкоз.

Смитбак бе слисан — тя не беше дала знак, че знае кой бе той, камо ли, че е чела нещо от него.

— Между другото, намерих статията ви за много интересна. И обезпокоителна.

Смитбак усети как се изчервява от удоволствие.

— Благодаря ви.

— Мисля си, че тъкмо затова се интересувате от Тони. Е, тези прибързани изкопни работи, за да може да завърши строежа — това е типично за него. Винаги е бил целеустремен, нетърпелив да стигне до края, да приключи, да успее. Предполагам, че затова има такива успехи като предприемач. Може да бъде и много саркастичен и нетърпелив с хората, които смята за стоящи по-долу от него самия.

Точно така, помисли си Смитбак.

— А имаше ли врагове?

— Чакайте да си помисля... Не, не си спомням. Той никога не беше импулсивен, винаги обмисляше действията си. Макар, че май имаше веднъж нещо, свързано с някакво момиче. Сбутали се с друго момче и беше изгонен от следобедните занятия. Нямаше разменени удари обаче.

— А другото момче?

— Трябва да е било Джоел Амбърсън.

— Какво стана с Джоел Амбърсън?

— Ами, нищо.

Смитбак кимна и кръстоса крака. Всичко това не водеше доникъде. Време беше да атакува фронтално.

— Имаше ли прякори? Знаете как децата вината си измислят прякори в гимназията.

— Не си спомням да е имал други имена.

— Аз погледнах в годишния дневник, публикуван във вашия уеб сайт.

Учителката се усмихна.

— Започнахме я преди няколко години. Оказа се доста популярна.

— Не ще и дума. Но в този дневник той има прякор.

— Наистина ли? И какъв?

— „Касапина“.

Лицето ѝ се смръщи, но почти веднага се проясни.

— А, да. Онзи прякор.

Смитбак се наведе напред.

— Онзи ли?

Учителката леко се засмя.

— Трябваше да правят дисекция на жаби в час по биология.

— И...?

— Тони беше малко гнуслив — два дни се опитваше отново и отново и все не успяваше. Децата го дразнеха за това и някой започна да му вика така — „Касапина“. И прякорът някак си остана, като шега, нали разбирате? В крайна сметка той преодоля слабостта си и — доколкото си спомням, получи отлична оценка по биология — но нали знаете какво става, като ви лепнат прякор.

Смитбак не потрепна. Не можеше да повярва. Нещата вървяха от лошо към по-лошо. Този тип бе кандидат за светец.

— Господин Смитбак?

Той се направи, че проверява нещо в бележките си.

— Нещо друго?

Любезната белокоса учителка се засмя тихо.

— Вижте, господин Смитбак, ако търсене някаква мръсотия за Тони — а аз виждам, че точно това е целта ви, изписано е върху лицето ви — просто няма да намерите такава. Той беше нормално, целеустремено, усърдно момче, което, както изглежда, се е превърнало в нормален, целеустремен и усърден мъж. А сега, ако нямате нищо против, бих искала да се заема отново с проверката на тези работи.

Смитбак излезе от P. S. 84 и тръгна мрачно към авеню „Колумб“. Всичко това не вървеше така, както го бе планирал. Изгуби огромно количество време, енергия, напразни усилия, а насреща нямаше нищо. Нима бе възможно инстинктите му да грешаха — нима гонеше призрци, нима се беше натресъл в задънена улица, воден единствено от жаждата за отмъщение. Но не, това бе немислимо. Беше опитен репортер. Когато имаше някакво предчувствие, то обикновено се оказваше вярно. Тогава защо не можеше да открие нищо за Феърхевън?

Когато стигна до ъгъла, погледът му спря върху вестникарската будка и върху първата страница на току-що отпечатания „Ню Йорк поуст“. Заглавието го накара да закове на място.

ЕКСКЛУЗИВНО!

НАМЕРЕН ВТОРИ ОБЕЗОБРАЗЕН ТРУП

Репортажът, който следваше, бе дело на Брайс Хариман.

Смитбак бръкна в джоба си за дребни, тръсна центовете върху очукания дървен щанд и грабна един вестник. Зачете с треперещи ръце:

НЮ ЙОРК, 10 окт. Все още неидентифициран труп на млада жена бе открит тази сутрин в парка „Томкинс скуеър“, в Ийст Вилидж. Тя очевидно е жертва на същия брутален убиец, който уби и туристка в Сентръл парк преди два дни.

„Поуст“ научи, че и в двата случая убиецът е изрязал част от гръбнака на жертвата, докато е умирала и е премахнал една част от него, известна като *cauda equina* — сноп нерви в основата на гръбначния мозък, който прилича на конска опашка.

Както изглежда, причина за смъртта е самата дисекция.

И в двата случая осакатяването на труповете е станало много внимателно и точно, навярно с хирургически инструменти. Анонимен източник потвърди, че полицията проучва възможността убиецът да е хирург или друг специалист по медицина.

Дисекцията наподобява на описание на хирургическа процедура Готкрито в стар документ, съхраняван в Нюйоркския природонаучен музей. Документът, намерен скрит в архивите, описва подробно серия от експерименти, извършени към края на деветнайсети век от Енок Ленг. Тези експерименти Ленг извършил в опит да удължи собствения си живот. На 1 октомври, по време на изкопни работи за жилищна сграда на улица „Кетрин“, бяха открити останките на трийсет и шест евентуални жертви на Ленг. Нищо повече не е известно за Ленг, освен, че е бил свързан с Нюйоркския природонаучен музей.

„Имаме си работа с убиец папагал — заяви полицейският комисар Карл С. Рокър. — Някакъв перверзен индивид, който е чел статията за Ленг и се опитва да наподоби работата му.“

Комисарят отказа да съобщи повече подробности за разследването, заяви само, че по случая работят над петдесет детектива и че делото е получило „най-висок приоритет.“

Смитбак нададе вой от мъка. Туристката в Сентръл парк, чието убийство той като пълен глупак отказа да отразява. Вместо това бе обещал на редактора си да му поднесе на тепсия главата на Фьърхевън. А сега не само, че не разполагаше с нищо, което да оправдае цял ден шляене из града, но и го бяха изпреварили в темата, която първи бе открил — и то го бе изпреварил не кой да е, а старият му съперник Брайс Хариман.

Сега неговата собствена глава трябваше да бъде поднесена на тепсия.

ШЕСТА ГЛАВА

Нора зави от „Канъл стрийт“ към „Мот“ и бавно си запробива път всред тълпите. Беше седем часът в петък вечерта и Китайският квартал беше претъпкан. В канавките се търкаляха листи от гъсто изпечатани китайски вестници. Щандовете на продавачите на риба бяха подредени на тротоарите — най-различни екзотични на вид риби бяха изложени върху лед. На витрините висяха на ченгели патици и сготвени сепии. Купувачите, предимно от китайски произход, се бутаха и викаха като обезумели под изумените погледи на преминаващите туристи.

Компанията „Тен Рен чай и сенсен“ се намираше на стотина метра по-надолу. Бутна вратата и се озова в продълговато, светло и подредено помещение. В чайния магазин витаеха безброй фини аромати. Отпървом си помисли, че чайната е празна. Но като се огледа по-внимателно, забеляза Пендъргаст на масичка в дъното, гушната между две изложбени витрини със сенсен и джинджифил. Би могла да се закълне, че допреди миг масичката беше празна.

— Обичате ли чай? — попита той, когато тя приближи и ѝ предложи да седне.

— Понякога.

Влакчето на метрото бе спряло между две спирки в продължение на двацет минути и тя разполагаше с достатъчно време да репетира онова, което щеше да каже. Щеше да приключи набързо и да си тръгне.

Но Пендъргаст очевидно не бързаше. Седяха в мълчание, докато той разглеждаше лист, изпъстрен с китайски йероглифи. Нора се запита дали това бяха различни видове чай, но изглеждаха прекалено много — навярно в целия свят нямаше толкова видове чай.

Пендъргаст се обърна към собственичката — дребна, жива жена — и заговори бързо:

— Ний хуей шох гуалнг донг хуа ма?

Жената поклати глава.

— Бу, уоа хуей шох гуо ю...

— На йех хънг хау. Ний дзин таен йен ий нар цонг дза?

Жената си обърна и след малко се върна с пръстено чайниче, от което наля миниатюрна чашка с чай. Положи чашката пред Нора.

— Знаете китайски? — попита Нора.

— Малко „мандарински“. Признавам, че владее далеч по-добре кантонския диалект.

Нора замълча. Кой знае защо не се изненада.

— Царският чай от Османтус Оолонг — рече Пендъргаст и кимна към чашката й. — Един от най-хубавите на света. Набран от храсти, растящи по слънчевите склонове на планината, като листенцата се берат само напролет.

Нора вдигна чашката. Деликатният аромат се понесе към ноздрите й. Сръбна една глътка и усети сложната смесица от зелен чай и други изтънчени и деликатни аромати.

— Много е хубав — съгласи се тя и остави чашката.

— Наистина е така.

Пендъргаст я погледна отново за миг. След това заговори отново на китайски, жената напълни една торбичка, изтегли я, запечата я и написа цената върху пластмасовото пакетче. Подаде го на Нора.

— За мен ли е? — попита Нора.

Пендъргаст кимна.

— Не желая подаръци от вас.

— Моля, приемете го. Чудесен е за храносмилането. Освен това е великолепен антиоксидант.

Нора го взе с известно раздражение, след това видя цената.

— Чакайте малко, тук пише двеста долара!

— Ще ви стигне за три или четири месеца — каза Пендъргаст. — Цената е ниска, ако се вземе предвид, че...

— Вижте какво, господин Пендъргаст — рече Нора и остави торбичката на масата, — дойдох тук, за да ви съобщя, че не мога да работя повече за вас. Кариерата ми в музея е изложена на опасност. Една торбичка с чай няма да промени решението ми, дори и да струва двеста кинта.

Пендъргаст я слушаше внимателно, леко склонил глава.

— Казаха ми — и намекът беше много ясен — че не бива повече да работя за вас. А аз обичам онова, което върша. Ако продължа с вас, ще си изгубя работата. Вече я изгубих един път, когато беше закрит

музеят на Лойд. Не мога да си го позволя отново. Тази служба ми е необходима.

Пендъргаст кимна.

— Бризбейн и Кольпи ми отпуснаха парите, необходими за въглеродните датировки. Сега ми предстои доста работа. Не мога да отделя никакво време.

Пендъргаст изчака, не отвърна нищо.

— А и за какво съм ви необходима? Аз съм археоложка, а няма вече площадка, която да бъде изследвана. Притежавате копие от писмото. Вие сте от ФБР, Трябва да имате десетки специалисти, които да ви се притекат на помощ при първо повикване.

Пендъргаст продължи да мълчи, докато Нора отпи нова глътка чай. Чашата издрънка, докато я оставяше върху чинийката.

— Така — рече тя. — Значи всичко вече е уредено.

Пендъргаст заговори:

— Мери Грийн е живеела на няколко преки оттук, на улица „Уотър“. Номер 16. Къщата е още там. На пет минути пешком е оттук.

Нора го погледна, свила вежди в изненада. Никога не ѝ бе минавало през ума, че се намираха толкова близо до квартала на Мери Грийн. Спомни си написаната с кръв бележка. Мери Грийн е знаела, че ще умре. Желанието и е било простичко: да не умре в пълна забрава.

Пендъргаст я улови леко за ръката.

— Елате — каза той.

Тя не го отблъсна. Той каза нещо на собственичката на чайната, взе торбичката с чай с лек поклон и в следващия миг се озоваха отново на оживената улица. Минаха през „Мот“, след това прекосиха първо „Баярд“, сетне — площад „Чатъм“ и навлязоха в лабиринт от тъмни и тесни улички, свършващи до Ийст ривър. Шумът от блъсканцита на Китайския квартал отстъпи място на тишината на индустриалните сгради. Слънцето бе залязло, оставило леко сияние в небето, което очертаваше едва-едва покривите на сградите. Когато стигнаха улица „Кетрин“, завиха на югоизток. Нора се огледа с любопитство към улица „Хенри“, докато подминаваха строежа на новия жилищен небостъргач на „Мойгън-Феърхевън“. Изкопът вече беше по-голям; масивни основи и носещи стени се издигаха в полумрака, от наскоро излятия бетон се виеха и се люлееха като тръстики арматурни жезла. От стария въглищен тунел не бе останало нищо.

Само след миг се озоваха на улица „Уотър“. От двете ѝ страни се издигаха стари производствени сгради и грохнали жилищни здания. Далеч отвъд лениво се носеше Ййст ривър — тънморавна на лунната светлина. Мостът „Манхатън“ се мержелееше над тях, а вдясно арката на Бруклинския мост се извисяваше над тъмната река и яркоосветеният му свод хвърляше отблясъци във водата под него.

Пендъргаст спря пред стара жилищна сграда до „Маркет слип“. Тя продължаваше да бъде необитаема — само един прозорец светеше с жълтеникава светлина. На първия етаж на фасадата се виждаше метална врата. До нея имаше очукан домофон с редица бутони.

— Ето го — рече Пендъргаст. — Номер шестнайсет.

Стояха там под сгъстяващия се мрак.

Пендъргаст заговори тихо в мрачината:

— Мери Грийн произхожда от работническо семейство. След като фермата на баща ѝ фалирала, той довел семейството си тук. Работил като стифадор на пристанището. Но и той, и майката на Мери починали по време на една холерна епидемия, когато момичето е било петнайсетгодишно. Причината за епидемията е била заразна вода. Имала е по-малък брат — Джоузеф, седемгодишен, и по-малка сестричка.

— Констанс, на пет години.

Нора мълчеше.

— Мери Грийн се опитала да се заеме с пране и шивачески услуги, но очевидно не изкарвала достатъчно да плати наема. Нямала друга работа, нямала начин да спечели пари. Изгонили ги. В крайна сметка Мери се заела с онова, което е трябвало да стори, за да издържа братчето и сестричето си, които очевидно обичала много. Станала проститутка:

— Какъв ужас! — прошепна Нора.

— Но и това не е най-лошото. Арестували я, когато била на шестнайсет години. Навярно по това време двете по-малки деца вече са били скитници. По онова време ги наричали улични деца, В никакви градски архиви няма повече данни за тях; навярно са умрели от глад. През 1871 година се е смятало, че по улиците на Ню Йорк са живеели двайсет и седем хиляди безпризорни деца. Във всеки случай по-късно Мери била изпратена в приюта, известен като „Девическо общежитие“ на улица „Деланси“. Бил е на практика дом за експлоатация на

обитателите му. Но е бил по-добър от затвора. На пръв поглед, това би трябвало да се оцени като щастливо избавление за Мери Грийн.

Пендъргаст замълчи. Един шлеп по реката изрева тъжно отдалеч.

— И какво й се е случило тогава?

— Документацията свършва с прекрачването й на входа на приюта — отвърна Пендъргаст.

Обърна се към нея, бледото му лице почти светеше в мрака.

— Енок Ленг — доктор Енок Ленг предложил медицинските си услуги на Девическото общежитие, както и на Дома на петте къшета — приют за сираци, който се е намирал там, където днес е площад „Чатъм“. Предложил услугите си безплатно. Както ни е известно, доктор Ленг е държал през седемдесетте години стаи на най-горния етаж в Музея на Шотъм. Няма съмнение, че е държал къща и някъде другаде в града. Свързал се е с двата приюта около година преди Музеят на Шотъм да изгори.

— Вече ни е известно от писмото на Шотъм, че Ленг е извършил тези убийства.

— Без съмнение.

— Тогава защо ви е нужна моята помощ?

— Никъде другаде за Ленг не съществуват никакви данни. Опитвах в Историческото дружество, в Нюйоркската градска библиотека, в Градския съвет. Сякаш е изчезнал от историческите архиви. Имам достатъчно основания да смятам, че той сам е ликвидирал тези архиви. Изглежда Ленг е бил един от първите спомоществователи на музея и ентузиазизиран таксономист. Убеден съм, че в музея може да има други документи за Ленг, най-малкото непряко свързани с него. Архивите са толкова огромни и толкова неорганизирани, че ще е било буквално невъзможно да бъдат прочистени.

— Но защо аз? Защо ФБР не издаде официално искане за документите или нещо подобно?

— Документите имат обичая да изчезват веднага, щом бъдат потърсени. Дори ако човек знае кои документи да търси. Освен това ви видях как действате. Подобна компетентност е голяма рядкост.

Нора едва поклати глава.

— Господин Пък беше — и несъмнено ще бъде — от голяма полза. А има и нещо друго. Дъщерята на Тинбъри Макфадън е още

жива. Живее в стара къща в Пийкскил. На деветдесет и пет години е, но доколкото разбрах, е в отлично състояние на ума. Може да има много неща за разказване за баща си. Възможно е дори да е познавала Ленг. Имам чувството, че ще бъде повече склонна да разговаря с млада жена като вас, отколкото с агент на Федералното бюро за разследване.

— Вие все още не сте обяснили всъщност защо се интересувате от това дело?

— Причините за моя интерес нямат никакво значение. Онова, което е важно, е, че едно човешко същество не бива да остане ненаказано за подобно престъпление. Дори това същество да е отдавна мъртво. Ние не забравяме и не прощаваме на Хитлер. Миналото е част от настоящето. А в момента, то на практика е прекалено голяма част от настоящето.

— Навярно имате предвид двете нови убийства.

Целият град жужеше около новините. И едни и същи думи бяха на устата на всички — убиец папагал.

Пендъргаст кимна безмълвно.

— Но наистина ли смятате, че убийствата са свързани? Че има някакъв смахнат, който е прочел статията на Смитбак, и сега се опитва да повтори експериментите на Ленг?

— Да, мисля, че убийствата са свързани.

Вече се беше стъмнило. Улица „Уотър“ и кейовете отвъд нея бяха пусти. Нора отново потрепери.

— Вижте, господин Пендъргаст, бих искала да помогна. Но както вече казах, не смятам, че бих могла да сторя още нещо за вас. По мое лично мнение по-добре ще е да разследвате новите, а не старите убийства.

— Точно това и правя. Ключът към разкриването на новите убийства е в старите.

Тя го изгледа озадачена.

— Как така?

— Не му е дошло още времето, Нора. Не разполагам с достатъчно информация, за да ви отговоря. Всъщност вече казах прекалено много.

Нора въздъхна раздражена.

— Тогава съжалявам, но изводът е, че аз просто не мога да си позволя да излагам повторно на риск службата си. Особено пък с още

информация. Разбирате, нали?

Последва кратко мълчание.

— Разбира се. Уважавам решението ви.

Пендъргаст леко кимна. Успя някак си да придаде и на този малък жест елегантен щрих.

Пендъргаст помоли шофьора си да го остави на една пряка от сградата на апартамента му. Докато Ролс-ройсът тихо се отдалечаваше, Пендъргаст крачеше замислен по тротоара. След няколко минути спря и се вторачи в резиденцията си: жилищният комплекс „Дакота“^[1], грамадата с чудати чупки и улуци на ъгъла на Сентръл парк. Но не тази гледка занимаваше мислите му, а малката жилищна сграда с изронена мазилка на улица „Уотър“ 16, където някога живяла Мери Грийн.

В къщата не можеше да се намери никаква специфична информация; не си струваше да се претърсва. И все пак тя притежаваше нещо по-трудно уловимо. Там нямаше да намери факти и данни, които трябваше да узнае, но трябваше да я усета, да я почувства. Мери Грийн бе израсла тук. Баща ѝ е бил част от онова голямо преселение от селото към града в годините слез Гражданската война. Детството ѝ е било трудно, но може и да е била щастливо. Стифадорите са изкарвали достатъчно пари за преживяване. Едно време тя е играела върху този паваж. Детските ѝ викове са отеквали от същите тези тухлени стени. А след това холерата е отнесла родителите ѝ и е променила живота ѝ завинаги. Поне трийсет и пет истории като нейната бяха завършили по такъв жесток начин в костницата в избата.

Пендъргаст мерна някакво движение в дъното и се обърна. Старец, облечен в черно, с бомбе на главата и с лека пътна чанта „Гладстон“ крачеше с мъка по тротоара. Беше прегърбен, използваше бастун. Все едно мислите на Пендъргаст бяха извикали някакъв призрак от миналото. Мъжът бавно крачеше към него ѝ бастунът му леко потракваше по тротоара.

Пендъргаст го изгледа за миг. След това се обърна и пое към „Дакота“, забави се за малко, за да проветри мозъка си. Но не намери

яснота — вместо това в съзнанието му се бе вселила Мери Грийн, момиченцето, което със смях подскачаше по паважа.

[1] В жилищния комплекс „Дакота“ се намираше и нюйоркският апартамент на Джон Ленън, пред който психопат застреля прочутия музикант. Б.пр. ↑

СЕДМА ГЛАВА

Много дни бяха минали, откакто Нора за последен път бе влизала в лабораторията си. Отвори старата метална врата, запали осветлението и спря на прага. Всичко си беше така, както го бе оставила. Покрай стената в дъното бе разположена бяла маса: двуокулярен микроскоп, флотационен комплект, компютър. Встрани имаше черни метални шкафове, в които бяха образците ѝ — дървени въглища, камъни, кости и други органични материали. Застоялият въздух миришеше на прах, долавяше се и лек мирис на дим, на хвойна. Веднага ѝ домъчня за Ню Мексико. И какво в крайна сметка търсеше в Ню Йорк? Нали беше археоложка от Югозапада? Брат ѝ Скип едва ли не всяка седмица настояваше да се връща в Санта Фе. Беше казала на Пендъргаст, че не може да си позволи да изгуби работата си в музея. Но кое беше най-лошото, което можеше да се случи? Можеше да си намери място в университета в Ню Мексико, или в щатския университет в Аризона. И в двата имаше превъзходни археологически департаменти, в които нямаше да се налага да защитава стойността на труда си пред кретени като Бризбейн.

Мисълта за Бризбейн я стресна. Кретени или не, но това беше Нюйоркският природонаучен музей! Никога не би могла да получи отново такава възможност — никога!

Бързо влезе в кабинета си, затвори и заключи вратата подире си. Сега, след като вече разполагаше с парите за датировките с въглерод-14, можеше отново да се заеме с истинска работа. Това поне бе единственото нещо, което цялото онова фиаско ѝ донесе — парите за изследванията. Сега можеше да подготви въглените и органичния материал за изпращане в радиовъглеродната лаборатория в Мичигънския университет. А след като получи датировките, щеше да започне сериозна работа по връзката „анасази-ацтеки“.

Отвори първия шкаф и внимателно извади тавичка, върху която бяха положени десетки запушени епруветки. Всяка бе с етикет и всяка съдържаше различни образци: парченце въглен, вкаменено зърно, част от царевичен кочан, късчета от дърво или кости. Извади три такива

тавички и ги постави върху бялата маса. След това включи компютъра и зареди каталожните матрици. Започна проверката за да се убеди, че всеки образец имаше правилен етикет и точно определено местоположение. При цена от 275 долара на една датировка беше много важно да бъде точна.

Докато работеше мислите ѝ запрепусаха към събитията от последните дни. Запита се дали отношенията ѝ с Бризбейн можеха да се поправят. Беше началник тъпанар, но все пак началник. А беше и хитър; рано или късно щеше да разбере, че за всички ще е най-добре, ако зароят томахащата...

Нора рязко поклати глава, малко гузна от този егоистичен ход на мисли. Статията на Смитбак не само бе „накиснала“ нея, тя очевидно бе вдъхновила убиец папагал, когото жълтите вестници вече наричаха „Хирурга“. Не можеше да разбере защо Смитбак си бе въобразил, че статията му ще ѝ помогне. Тя отдавна знаеше, че е карьерист, но това бе вече прекалено. Надут егоманиак. Спомни си кога го видя за първи път — в Пейдж, Аризона, заобиколен от празноглави девойчета по бански костюми, раздаваше автографи. Или поне се опитваше да го прави. Какъв майтап! Трябваше да се довери на първото си впечатление от него.

Мислите ѝ се отместиха от Смитбак към Пендъргаст. Странна птица. Не беше дори сигурна дали е упълномощен да работи по този случай. Нима ФБР ще пусне един от агентите си да работи така — „на свободна практика“? Защо отговори толкова уклончиво за интереса си? Дали не бе по природа тайнствен? Каквито и да бяха отговорите, нещата бяха много странни. Но тя вече се бе отървала и бе доволна. Много доволна.

И все пак, докато се заемаше отново с епруветките си, почувства, че не беше чак толкова доволна. Може би тези отегчителни проверки и подреждания си казваха своето, но тя усети, че Мери Грийн и нейният тъжен живот продължаваха да занимават част от съзнанието ѝ. Мрачната сграда, трогателната рокля, бъдещата състрадание бележка...

С голямо усилие прогони тези мисли. Мери Грийн и семейството ѝ отдавна не бяха на този свят. Беше трагично, ужасяващо, но не я засягаше.

След като завърши със сортирането, тя започна да поставя епруветките в специалните им контейнери за транспортиране,

облицовани с дунапрен. Най-добре ще е да ги раздели на три партиди, в случай, че един от контейнерите се изгуби. Запечатата контейнерите и се зае с товарителниците и етикетите на „Федеръл експрес“ за пратката.

На вратата се почука. Дръжката се завъртя, но металната врата само издрънча в рамката си. Нора погледна през рамо.

— Кой е? — извика.

Дрезгавият шепот бе заглушен от вратата.

— Кой?

Неочаквано се изплаши.

— Аз съм. Бил.

Плахият глас бе малко по-силен.

Нора се изправи, обзета от смесено чувство на облекчение и гняв.

— Какво търсиш тук?

— Отвори.

— Да не си мръднал? Махай се отгук. Веднага.

— Нора, моля те. Важно е.

— Важно е да се разкараш веднага и да стоиш настрана от мен.

Предупреждавам те.

— Трябва да говоря с теб.

— Край. Викам охраната.

— Не, Нора. Почакай.

Нора вдигна слушалката и набра номера. Охранителят, с когото бе свърза, ѝ заяви, че с най-голямо удоволствие ще изгони натрапника. Гардовете веднага ще дойдат.

— Нора! — извика Смитбак.

Нора седна до работната си маса и се опита да успокои мислите си. Затвори очи. Игнорирай го. Просто не му обръщай внимание. Охраната щеше да дойде всеки момент.

Смитбак продължаваше да я умолява иззад вратата.

— Пусни ме само за минута. Има нещо, което трябва да узнаеш.

Снощи...

Нора чу тежки стъпки и твърд глас:

— Господине, вие се намирате в забранена за външни лица зона.

— Ей! Пуснете ме! Аз съм репортер от...

— Моля ви, елате с нас, господине.

Чу се шум от боричкане.

— Нора!

В гласа на Смитбак прозвуча още по-силна нотка на отчаяние. Въпреки всичко Нора отиде до вратата, отвори я и надникна навън. Двама яки мъже от охраната държаха Смитбак помежду си. Той я погледна, лизнатият му кичур коса се тресеше укорително, докато се опитваше да се освободи.

— Нора, не мога да повярвам, че си повикала охраната!

— Добре ли сте, госпожице? — попита единият от мъжете.

— Добре съм. Но този човек не трябва да бъде тук.

— Насам, господине. Ще ви съпроводим до вратата.

Охранителите задърпаха Смитбак назад.

— Пусни ме дебелак, такъв! Ще се оплача от теб, господин 3467!

— Добре, господине, направете го, господине.

— Стига си ми викал „господине“. Това е нападение.

— Да, господине.

Двамината невъзмутимо го поведоха по коридора към асансьора.

Докато гледаше това, Нора бе обзета от объркани, противоречиви чувства. Горкият Смитбак. Какво недостойно изхвърляне. Но той пък сам си го бе заслужил, нали така? Нужен му беше подобен урок. Не можеше да се появява ей така, загадъчно и театрално и да очаква от нея...

— Нора! — понесе викът му от дъното на коридора. — Трябва да ме изслушаш, моля те! Пендъргаст е бил нападат, чух го по полицейския скенер. Намира се в „Сейнт Люкс — Рузвелт“, на Петдесет и девета. Той е...

В следващия миг Смитбак вече го нямаше, гласът му заглъхна зад затворените врати на асансьора.

ОСМА ГЛАВА

Никой не искаше да каже нищо на Нора. Мина цял час, преда да се срещне с лекаря. Най-сетне той се появи в чакалнята. Беше млад, уморен, с измъчено лице и с двудневна брада.

— Доктор Кели? — рече той, докато оглеждаше стаята, след като погледна и картоната, който носеше.

Тя се надигна и погледите им се срещнаха.

— Как е той?

Лицето на лекаря се разтегли в хладна усмивка.

— Ще се оправи. — Погледна я с любопитство. — Доктор Кели, вие медицински...

— Археоложка съм.

— Аха. И каква се падате на пациента?

— Приятелка. Мога ли да го видя? Какво се е случило?

— Снощи е бил намушкан с нож.

— Боже мой!

— Острието е минало на сантиметри от сърцето. Извадил е голям късмет.

— Как е сега?

— Той е в... — лекарят млъкна за миг и леката усмивка отново се появи — в отлично настроение. Странна птица е този господин Пендъргаст. Настояваше за местна упойка при операцията — крайно необичайно, всъщност дори нечувано, но инак не искаше да подпише документите, че е съгласен да бъде опериран. След това поиска огледало. Трябваше да донесем от родилното. Никога не съм имал толкова... хм... взискателен пациент. Дори си помислих, че на операционната ми се намира хирург. Те са най-лошите пациенти, нали разбирате?

— За какво поиска огледало?

— Настояваше да гледа. Жизнените му показатели спадаха, губеше кръв, но настояваше категорично да види раната от различни ъгли, преди да ни позволи да оперираме. Много необичайно. Каква е професията на господин Пендъргаст?

— ФБР.

Усмивката се изпари.

Разбирам. Е, това обяснява донякъде нещата. Отначало го настанихме в двойна стая, нямаше единични, но много скоро трябваше да му намерим отделна стая. Наложих се да преместим един сенатор.

— Защо? Пендъргаст ли се оплака?

— Не... не той. — Лекарят се поколеба за миг. — Взел да гледа видеофилм за някаква аутопсия. Много натуралистичен. Съквартирантът му, разбира се, се възпротиви. И добре, че го преместихме. Защото преди час се започна. — Лекарят сви рамене. — Отказа да яде болничната храна, настояваше да поръча ядене от „Балучи“. Отказа да го включим на системи. Отказа обезболяващи лекарства — никакъв оксиконтин, нито дори викодин или тиленол номер три. Сигурно изпитва адска болка, но не го показва. С тези нови правилници за правата на пациента ръцете ми са направо вързани.

— Звучи съвсем типично за него.

— Хубавото е, че най-трудните пациента обикновено се възстановяват най-бързо. Само дето ми е жал за сестрите. — Лекарят погледна часовника си. — Можете да го видите. Стая 1501.

Когато Нора приближи стаята, усети лек аромат във въздуха — нещо не съвсем на място сред миризмите на застояла храна и на медицински спирт. Нещо екзотично, благоуханно. От отворената врата долетя пронизителен вик. Тя се спря пред вратата и почука.

Подът на стаята бе отрупан с купчини книги, върху които бяха разтворени карти и други книжа. Дълги пръчици сандалово дърво стърчаха от сребърни чаши и от тях се издигаха тънки струйки дим. Ето откъде идва миризмата, помисли си Нора. Една сестра стоеше до леглото, стиснала пластмасова опаковка с хапчета в едната и спринцовка — в другата си ръка. Пендъргаст лежеше на леглото, облечен в черен, копринен халат. На екрана на вдигнатия над него телевизор се виждаше простряно тяло, нелепо и кърваво, върху което работеха най-малко трима лекари. Един от тях тъкмо изваждаше от черепа тресящ се мозък. Нора се извърна. Върху масичката до леглото имаше чиния с масло и останки от омарови опашки.

— Господин Пендъргаст, настоявам да приемете тази инжекция — викаше сестрата. — Претърпели сте тежка операция. Трябва да поспите.

Пендъргаст изтегли ръцете си изпод главата, взе прашното томче, което лежеше върху чаршафа и започна безгрижно да го прелиства.

— Сестро, нямам никакво намерение да приема тази инжекция. Ще спя, когато съм готов.

Пендъргаст духна праха от задната корица и запрелиства томчето.

— Ще извикам лекаря. Това е абсолютно неприемливо. И цялата тази мръсотия е недопустима от санитарна гледна точка.

Тя размаха ръце, за да разпръсне облачето прах.

Пендъргаст кимна и обърна следващата страница.

Сестрата изфуча покрай Нора и излезе.

Пендъргаст вдигна глава, видя я и се усмихна.

— А, доктор Кели. Влезте моля ѝ се настанете удобно.

Нора седна на стола до края на леглото.

— Добре ли сте?

Той кимна.

— Какво стана?

— Проявих небрежност.

— Но кой ви стори това? Къде? Кога?

— Пред жилището ми — отвърна Пендъргаст. Вдигна дистанционното, за да спре видеото, след което остави книгата настрана. — Мъж в черно, с бастун и бомбе. Опита се да ме упои с хлороформ. Задържах дъха си и се престорих, че губя съзнание; след това се освободих. Но той бе изключително силен и бърз, а аз го подцених. Намушка ме, след което избяга.

— Можел е да ви убие.

— Такова беше намерението му.

— Лекарят каза, че острието минало на няколко сантиметра от сърцето ви.

— Да. Когато усетих, че ще ме промуши, отклоних ръката му към по-безопасно място. Полезен номер, между другото, ако се окажете в подобно положение.

Той се наведе леко напред:

— Доктор Кели, убеден съм, че това е същият мъж, който е убил Дорийн Холандър и Манди Екълънд.

Нора го погледна сепната.

— Какво ви кара да мислите така?

— Зърнах оръжието му — хирургически скалпел с миринготомично острие.

— Но... но защо точно вас?

Пендъргаст се усмихна, ала в усмивката му имаше повече болка, отколкото веселост.

— Няма да е много трудно да се отговори на този въпрос. Някъде по пътя си сме се доближили твърде близо до истината. Предизвикали сме го. Това е много положително развитие на нещата.

— Положително развитие ли? Значи е възможно още да сте в опасност?

Пендъргаст вдигна глава и я погледна внимателно със светлите си очи.

— Не само аз, доктор Кели. Вие и господин Смитбак също трябва да вземете предохранителни мерки.

Той леко потрепна.

— Трябваше да вземете онова обезболяващо лекарство.

— За онова което възнамерявам да сторя, е жизненоважно главата ми да е ясна. Хората са се справяли векове наред без обезболяващи. Както вече ви казах, трябва да вземете предохранителни мерки. Не рискувайте да излизате вечерно време сама на улицата. Имам голямо доверие на сержант О'Шонеси. — Той мушна в ръката ѝ визитка. — Ако се нуждаете от нещо, обадете му се. А аз ще се вдигна на крака до няколко дни.

Тя кимна.

— Междувременно, може би ще е добра идея да напуснете града за ден. Има една приказлива и самотна стара дама в Пийкскил, която много обича посетители.

Тя въздъхна.

— Казах ви защо не мога да ви помагам повече. А и вие още не сте ми казали защо си губите времето с тези стари убийства.

— Каквото и да ви кажа, ще бъде непълно. Трябва да свърша сам още работа, да подредя още парченца от мозайката. Но нека ви уверя в едно нещо, доктор Кели: това няма да бъде някаква несериозна екскурзия. От жизнена важност е да узнаем повече за Енок Ленг.

Последва кратко мълчание.

— Направете го за Мери Грийн, не за мен.

Нора се надигна да си ходи.

— И още нещо, доктор Кели.

— Да?

— Смитбак не е чак толкова лошо момче. Знам от опит, че в тежка ситуация може да се разчита на него. Ще бъде по-спокоен, ако докато всичко това продължава, вие двамата действате заедно...

Нора поклати глава.

— В никакъв случай.

Пендъргаст вдигна нетърпеливо ръка.

— Направете го заради собствената си безопасност. А сега трябва да се заемам с работата си. С нетърпение очаквам да ви видя утре.

Тонът му беше безапелационен. Нора си тръгна обезпокоена. Пендъргаст отново я беше въвлякъл в този случай, а сега искаше и да я натовари с онова магаре Смитбак. Е, да оставим настрана Смитбак. Той просто изгаря от нетърпение да се добере до част втора на репортажа си. Той и тази негова лелеяна награда „Пулицър“. Добре, ще отиде до Пийкскил, но ще го стори сама.

ДЕВЕТА ГЛАВА

Стаята в сутерена беше малка и изпълнена с тишина. По простотата си напомняше монашеска килия. Само една дървена маса с тънки крака и неудобен стол с права облегалка нарушаваха монотонността на неравния каменен под и влажните неизмазани стени. Ултравioletовата лампа на тавана хвърляше призрачен синкав покров върху четирите неща върху масата: опърпан, разпадащ се бележник с кожена подвързия; автоматична писалка; гумена лента и спринцовка.

Човекът на стола огледа внимателно подредените предмети. След това много бавно посегна към спринцовката. Иглата блестеше със странна, магическа сила на ултравioletовата светлина, а серумът в стъкления цилиндър сякаш димеше.

Вторачи се в серума, завъртя го насам-натам, омаян от водовъртежчетата, от безбройните миниатюрни извивки. Това беше нещото, което древните са търсили: Философския камък, Свещения Граал, единственото истинско име на Бога. Големи жертви бяха дадени, за да бъде постигнат — от негова страна, от дългата верига от източници, които бяха дарили живота си за неговото рафиниране. Но всяка жертва бе приемлива. Тук пред него беше вселената на живота, заключена в стъклен затвор. Неговият живот. И като си помисли човек, че всичко започна с един-единствен материал — невронната мембрана на *cauda equina*, разклоняващият се сноп от гръбначни ганглии с най-дългите нервни корени. Да се облеят всички клетки на тялото с есенцията на невроните, клетките, които не умират — това бе простичката, а тъй дяволски трудна за разработване идея.

Процесът на синтез и рафиниране беше мъчителен. Ала въпреки това той изпита огромно удоволствие от него, толкова, колкото и от ритуала, който щеше да изпълни. Създаването на крайния продукт, изминаването на стъпка подир стъпка, се бе превърнало за него в религиозно преживяване. Беше като безбройните гностични акорди, които вярващият трябва да изсвири, преди да започне истинската молитва. Или органистът, който си проправя пътя през двайсет и

деветте вариации на Голдбърг, преди да достигне до финалната, чиста, неукрасена истина, която Бах е подразбирал.

Удоволствието от тези спомени бе за кратко смутено от мисълта за онези, които биха го спрели, ако могат — онези, които Ще го търсят, ще последват внимателно прикритите следи към тази стая и биха преустановили благородната му работа. Най-пакостливият вече беше наказан за предположенията си — макар и не изцяло наказан, каквито бяха намеренията. Но щеше да има други начини, други възможности.

Остави леко спринцовката настрана, взе бележника с кожената подвързия и отгърна корицата му. В стаята изведнъж се разнесе нова миризма — на плесен, на гниене, на разложение. Винаги го беше шокирала иронията на факта, че това томче, което с годините бе толкова изгнило, беше успяло да запази тайната на ликвидираното тление.

Запрелиства страниците бавно, с обич, разглеждаше ранните години на мъчителната работа и изследвания. Най-сетне стигна до края, където записките бяха още нови, пресни. Разви капачката на писалката и я постави върху последната бележка, готов да впише новите си наблюдения.

Би искал да се забави още, но не смееше — серумът изискваше специална температура и бързо ставаше нестабилен. Огледа масата и въздъхна, едва ли не със съжаление. Но това, разбира се, не беше съжаление, защото след инжекцията щеше да дойде краят на телесните отрови и оксиданти и щеше да спре процесът на стареене — накратко казано, онова, което бе убягвало на най-добрите мозъци в продължение на три дузини столетия.

Вече по-бързо взе гумената лента, завърза я над десния си лакът, потупа подулата се вена с нокът, постави иглата върху лакътната вдлъбнатина и я заби.

После затвори очи.

ДЕСЕТА ГЛАВА

Нора пое от червената сграда на пийкскилската гара, присвила очи на яркото утринно слънце. Когато се качи на влака в Гранд сентръл, валеше. Но тук синьото небе над стария градски център край реката бе изпъстрено само от няколко облачета. Триетажните сгради се гухеха близо една до друга, а избелелите им фасади гледаха към река Хъдсън. Тесните улички зад тях водеха нагоре към обществената библиотека и Градския съвет. А още по-нататък, върху скалистите хълмове бяха кацнали къщите от старите квартали с малките си градинки и престарели дървета. Между стареещите сгради бяха пръснати и по-малки, по-нови къщи, автомобилен сервиз, тук-таме — по някое латиноамериканско минимаркетче. Всичко изглеждаше овехтяло и свръхостаряло. Това беше горд, стар град в процеса на неприятен преход, който се придържаше към достойнството си пред заплахата от разруха и немара.

Нора провери записките си за маршрута, които Клара Макфадън ѝ бе продиктувала по телефона, и пое нагоре по Сентръл авеню. Зави по „Вашингтон“ към „Симпсън плейс“, праметнала чантата си през рамо. Наклонът бе стръмен и тя леко се задъха. През клоните на дърветата можеше да се зърнат насипите на Мечата планина: черга от есенно жълто и червено, прошарена с по-тъмните петна на смърчове и борове.

Къщата на Клара Макфадън беше разнебитена сграда в стил „Кралица Ана“ със скосени мансарда, с разчупени триъгълни покриви и с две купички, украсени с еркерна прозорци. Бялата боя бе напукана и се лющеше. Първият етаж бе обрамчен с веранда, оградена с перила с вретеновидни колонки. Докато пресичаше късата подходна алея се изви вихрушка и падащите листа я обгърнаха във водовъртежа си. Изкачи се на верандата и удари тежкото бронзово чукче на вратата.

Мина минута, после — две. Тъкмо се канеше да удари отново чукчето, когато си спомни, че старата дама ѝ бе казала да влиза направо.

Улови голямата бронзова дръжка и бутна вратата; тя се отвори с проскърцването на рядко използвани панти. Влезе в антрето и окачи палтото си върху единствената закачалка. Миришеше на прах, на стари тъкани и на котки. Нагоре се виеха изтъркани стъпала, а вдясно от себе си видя широка врата с арка, с резбована дъбова каса, която водеше към нещо, което приличаше на салон.

Отвътре долетя учудващо силен, макар и старчески глас:

— Влизайте смело.

Нора се спря на прага на салона. След ярката светлина навън той изглеждаше ужасно тъмен, високите прозорци бяха закрити с дебели зелени завеси със златисти пискюли. Когато очите и свикнаха, забеляза стара жена, облечена във вълнени и крепдешинови одежди, сгъшена във викториански фотьойл. Беше толкова тъмно, че Нора отпървом видя бяло лице и бели ръце, които сякаш висяха несвързани в мрака. Очите на жената бяха полупритворени.

— Не се бойте — рече безплътният глас от дълбокото кресло.

Нора пристъпи напред. Бялата ръка се отмести, посочи друго кресло, драпирано с дантели.

— Седнете.

Нора предпазливо седна. От креслото се вдигна прах. Чу се шумолене, иззад завесата изскочи черна котка и изчезна в мрака.

— Благодаря ви, че се съгласихте да ме приемете — рече Нора.

Вълнената блуза изшумоля, докато старицата вдигаше ръка.

— Какво желаете, мое дете?

Въпросът беше неочаквано директен, а тонът ѝ беше остър.

— Госпожице Макфадън, искам да ви задам някои въпроси за баща ви Тинбъри Макфадън.

— Мила моя, ще трябва да ми кажете още веднъж името си. Аз съм стара жена и паметта ми изневерява.

— Нора Кели.

Костеливата ръка на старицата се протегна и дръпна шнура на лампата до фотьойла ѝ. Абажурът бе украсен с тежки пискюли, а самата лампа хвърляше бледожълта светлина. Сега Нора можеше да види Клара Макфадън по-ясно. Лицето ѝ бе старческо и хлътноло, през тънката като пергамент кожа прозираха бледосини вени. Дамата я разглежда в продължение на няколко минути с блестящи очи.

— Благодаря ви, госпожице Кели — рече тя и угаси лампата. — И какво точно искате да узнаете за баща ми?

Нора извади една папка от чантата си, присвила очи в мрака, за да прочете въпросите, които бе нахвърляла във влака на път за Пийкскил. Добре, че се беше подготвила; интервюто взе да става неочаквано застрашително.

Старицата взе нещо от масичката до креслото си — старинна половинлитрова бутилка със зелен етикет. Наля си една чаена лъжичка, глътна течността и остави лъжичката. Друга черна котка, а може би — същата, скочи в скута на старата дама. Тя започна да я гали и котката замърка от удоволствие.

— Баща ви е бил уредник в Нюйоркския природонаучен музей. Бил е колега на Джон Канадей Шотъм, който е притежавал „музей“ с чудатости в централен Манхатън.

Старата дама не отговори.

— И се е познавал с учен на име Енок Ленг.

Госпожица Макфадън изведнъж притихна съвсем. След това заговори с язвителна острога, гласът ѝ сякаш режеше застоялия въздух. Сякаш името я беше събудило.

— Ленг ли? Какво за Ленг?

— Любопитно ми е дали знаете нещо за доктор Ленг; или дали имате писма или някакви документи, отнасящи се до него.

— Разбира се, че знам за Ленг — долетя пискливият глас. — Той уби баща ми.

Нора бе слисана. В онова, което бе чела за Макфадън, не се споменаваха нищо за убийство.

— Моля? — успя да каже най-сетне.

— О, знам, че всички твърдяха, че просто е изчезнал. Но грешаха.

— Откъде знаете?

Нещо отново изшумоля.

— Откъде ли? Чакайте да ви разкажа.

Госпожица Макфадън запали отново лампата и насочи вниманието на Нора към стара, сложена в рамка фотография. Беше избелял портрет на млад мъж в строг, закопчан догоре костюм. Беше усмихнат — на снимката блестяха два облечени в сребро предни зъба.

Едното му око бе скрито зад театрална превръзка. Имаше същите като на Клара Макфадън тясно чело и високи скули.

Тя заговори, гласът ѝ бе необичайно висок и гневен:

— Снимката е направена малко след като баща ми е изгубил дясното си око на остров Борнео. Той беше колекционер, сигурно разбирате. Като младеж прекарал няколко години в Британска Източна Африка. Създал значителна колекция от африкански бозайници и артефакта, събрани от туземците. Когато се завърнал в Ню Йорк станал уредник в новия музей, който току-що бил открит от колегите му от Академията. Нюйоркският природонаучен музей. Тогава нещата бяха много по-различни, госпожице Кели. Повечето от първите уредници на музея бяха господа, на които не им се налагаше да работят за хляба, досущ като моя баща. Липсваше им систематично научно обучение. Бяха любители в най-добрия смисъл на тази дума. Баща ми винаги се бе интересувал от необичайните, от странните неща. Запозната ли сте, госпожице Кели, е музеите за чудатости?

— Да — отвърна Нора и продължи да пише, колкото можеше по-бързо. Съжаляваше, че не бе взела диктофон.

— По онова време в Ню Йорк имаше доста такива. Но Нюйоркският музей бързо започна да ги изхвърля от бизнеса им. Задачата на баща ми в музея беше да придобива колекциите на фалиралите „музеи“. Общуваше с много от собствениците им — семейство Делапорт, Финейс Арнъм, братята Кадуолдър. Един от тези собственици беше Джон Канъдей Шотъм.

Старата дама си наля още една лъжичка от бутилката. Вече на светлината Нора успя да прочете етикетчето: „Зеленчуков тоник на Лидия Пинкъм“.

Нора кимна.

— „Музеят на Дж. К. Шотъм за природни забележителности и чудатости.“

— Точно така. В онези времена имаше само ограничен кръг учени хора и всички до един членуваха в Академията.

Бих добавила — хора с различни способности. Шотъм членуваше в Академията, но беше колкото учен, толкова и шоумен. Беше отворил „музея“ на улица „Кетрин“ и вземаше минимална входна такса. За разлика от своите колеги, Шотъм имаше идеи за подобряване на тежкото положение на бедните чрез образование. Ето защо откри

заведението си в толкова неприемлив район. Интересуваше се особено от използването на естествознанието за образование на младите. Във всеки случай той се нуждаеше от помощ при идентифицирането и класифицирането на колекцията си, която бе придобил от семейството на млад мъж, убит от туземците в Мадагаскар.

— Алигзандър Марисъс.

Откъм старата дама отново се дочу шумолене. Тя отново изгаси лампата, стаята потъна в мрак, а портретът на баща ѝ — в сянка.

— Както личи, знаете доста по тази тема, госпожице Кели — рече с нотка на подозрение Клара Макфадън. — Надявам се, че не ви отегчавам с моята история.

— Ни най-малко. Моля, продължете.

— „Музеят“ на Шотъм беше доста окаян. Баща ми му помагаше от време на време, но работата му тежеше. Колекцията не беше добра. Събирана напосоки, без система. За да привлече бедните, особено хлапетиите, експонатите ѝ клоняха към сензационното. Имаше дори нещо, наречено „Галерия на неестествени чудовища“. Мисля, че бе вдъхновена от „Стаята на ужасите“ на мадам Тюсо. Носеха се слухове, че някои от влезлите в нея хора повече не се появили на белия свят. Глупости на търкалета, разбира се, най-вероятно съчинени от самия Шотъм, за да увеличи посещаемостта.

Клара Макфадън извади дантелена кърпичката и се изкашля в нея.

— Точно по това време в Академията се появи мъж на име Ленг. Енок Ленг.

В тона ѝ прозвуча дълбока омраза.

Нора усети как сърцето ѝ се разтуптява.

— Вие познавахте ли Ленг?

— Баща ми говореше доста за него. Особено към края. Знаете ли, баща ми имаше проблеми със зрението и със зъбите. Ленг помогна да му направят сребърен мост и специални очила с необикновено дебели лещи. Беше нещо като енциклопедист.

Тя прибра кърпичката в някоя от многобройните гънки на одеждите си и отпи нова лъжичка от еликсира.

— Говореше се, че произхожда от Франция, от някакво планинско градче близо до белгийската граница. Говореше се също, че бил барон, роден в благородно семейство. Учените са големи клюкари,

нали знаете? Ню Йорк по онова време беше съвсем провинциален град и Ленг бе направил силно впечатление. Никой не се съмняваше, че е образован човек. Титулуваше се доктор, между другото, а се говореше, че бил хирург и химик.

В тона ѝ прозвуча кисела нотка.

В тежкия въздух се виеха облачета от пращинки. Мъркането на котката не спираше — досуц като турбина.

Пронизителният глас отново раздра въздуха:

— Шотъм търсеше уредник за „музея“ си. Ленг се заинтригува, макар че това бе навярно най-ниско платената уредническа служба сред всичките „музеи на чудатости“. Въпреки това Ленг се нанесе на етажа над Шотъм.

Дотук всички подробности от писмото на Шотъм съвпадаха.

— И кога беше това? — попита Нора.

— През пролетта на 1870 година.

— Ленг в сградата на „музея“ ли живееше?

— Човек с произхода на Ленг да живее на Петте къшета? Определено — не. Но той не казваше къде живее. Беше странен, недостъпен човек, много официален в говора и маниерите си. Някой, дори баща ми, не знаеше къде живее. Ленг не допускаше фамилиарности.

— Той прекарваше повечето от времето си у Шотъм или в Академията. Доколкото си спомням, работата му при Шотъм трябваше да трае само година или две. Отначало Шотъм беше много доволен от работата на Ленг. Ленг състави каталог на колекцията, написа подробни етикети на всички експонати. Но сетне нещо се случи — баща ми никога не узна какво — и Шотъм започна да изпитва все по-големи подозрения към Ленг. Искаше да го накара да напусне, но се колебаеше. Ленг плащаше добре за използването на третия етаж, а Шотъм се нуждаеше от тези пари.

— Какви експерименти е извършвал Ленг?

— Предполагам — обичайните. Всички учени притежаваха лаборатории. И баща ми — също.

— Казахте, че баща ви не знаел какви са основанията за подозренията на Шотъм. Това означава, че Макфадън никога не е чел писмото, скрито в сандъчето от слонско стъпало.

— Точно така. Баща ми не го притискаше по въпроса. Шотъм винаги си е бил ексцентрик, предразположен към опиума, имаше меланхолични пристъпи и баща ми подозираше, че е емоционално нестабилен. Сетне, през една лятна нощ на 1881 година, „Музеят на Шотъм“ изгоря. Пожарът беше толкова силен, че намериха само няколко парчета от овъглените кости на Шотъм. Говореше се, че огънят започнал от първия етаж. Причината била повредена газова лампа.

Още едно мрачно изсумтяване.

— Но вие не мислите, че е било така?

— Баща ми беше убеден, че пожарът е дело на Ленг.

— Знаете ли защо?

Дамата бавно поклати глава.

— Не ме посвети в тази тема.

След малко тя продължи:

— Долу-горе по времето на пожара Ленг престана да посещава събранията в Академията. Престана да ходи в Нюйоркския музей. Баща ми изгуби контакт с него. Той сякаш бе изчезнал от научните кръгове. Трябва да бяха минали трийсет години преди да се появи отново.

— Кога стана това?

— По време на Първата световна война. Тогава бях малко момиче. Баща ми се е оженил късно, нали разбирате? Та, тъкмо тогава получи писмо от Ленг. Много дружелюбно писмо, изразяващо желание за възстановяване на познанството. Баща ми отказа. Ленг настояваше. Започна да ходи в музея, да присъства на лекциите на баща ми, да прекарва известно време в архивите на музея. Баща ми се обезпокои, а след време се и изплаши. Толкова беше загрижен, та мисля, че дори се съветва по този въпрос с някои от членовете на Академията, с които беше близък. Джеймс Хенри Пърсивал и Дюмонт Бърли са две от имената, за които се сецам сега. Идваха на няколко пъти у дома преди края.

— Разбирам — рече Нора и нахвърля още няколко бележки. — Но вие никога не сте се срещали с Ленг?

Последва кратка пауза.

— Само веднъж. Дойде веднъж у дома късно вечерта с някакъв образец за баща ми, но бе отпратен. Остави образца. Някакъв истукан

от Южните морета, без особена стойност.

— И после?

— На следващия ден баща ми изчезна.

— И вие сте убедени, че това е дело на Ленг.

— Да.

— Защо?

Старата дама пооправи косата си. Острият ѝ поглед срещна погледа на Нора.

— Мило дете, откъде бих могла да знам?

— Но защо Ленг ще го убива?

— Мисля, че баща ми беше открил нещо за него.

— Музеят не проведе ли разследване?

— Никой не беше виждал Ленг в музея. Никой не го бе виждал да посещава баща ми. Нямаше никакви доказателства Нито Пърсивал, нито Бърли проговориха. На хората от музея им беше по-лесно да опетнят името на баща ми — да намекнат че е избягал поради някаква неизвестна причина — отколкото да проведат разследване. По онова време бях още момиче. Когато пораснах и поисках случаят да бъде разследван, не можех да предложа нищо ново. Искането ми беше отхвърлено.

— А майка ви? Тя имаше ли подозрения?

— По онова време тя беше вече починала.

— А какво стана с Ленг?

— След последното му посещение при баща ми никой повече не го е виждал или чувал.

Нора пое дълбоко въздух.

— Как изглеждаше Ленг?

Клара Макфадън не отговори веднага.

— Никога няма да го забравя — рече най-сетне. — Чела ли сте „Падането на къщата на вратаря“ от Едгар Алън По? Там има едно описание, което ме порази, когато попаднах на него. То сякаш обрисуваше точно Ленг. И до ден-днешен е запечатано в съзнанието ми и мога да цитирам части от него: „мъртвешки бледно лице; големи, блестящи и много светли очи... фино изваяна брадичка, която издаваше желание за известност, за морална енергия.“ Ленг имаше руса коса, сини очи и орлов нос. Старомодно черно палто, официално облечен.

— Това е много живо описание.

— Ленг беше от онзи вид хора, чийто образ остава у вас дълго след като самият него го няма. И въпреки това, знаете ли, аз запомних най-вече гласа му. Беше нисък, кънтящ, със силен акцент, звучеше много странно — все едно двамина души говорят в унисон.

Изпълващият стаята мрак някак необяснимо се беше сгъстил. Нора преглътна. Вече беше задала всички въпроси, които бе планирала да зададе.

— Благодаря ви много за времето, което ми отделихте, госпожице Макфадън — каза тя, докато се изправяше.

— Защо се занимавате с всичко това сега? — попита рязко старата дама.

Нора осъзна, че тя сигурно не бе виждала вестникарската статия, нито пък бе чувала нещо за скорошните „папагалски“ убийства, дело на „Хирурга“. Запита се какво да й каже. Огледа стаята, тъмна, застинала в сенките на викторианското си безредие. Не искаше именно тя да смути света на тази жена.

— Правя проучвания на ранните „музеи на чудатостите“.

Старата дама я фиксира с блестящите си очи.

— Интересна тема, дете мое. И може би — опасна.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Специален агент Пендъргаст лежеше в болничната си стая напълно неподвижен (ако се изключат бледосините му очи). Изглежда как Нора Кели излиза и затваря подире си вратата. Погледна към стенния часовник — точно девет вечерта. Тъкмо време да започва.

Обмисли отново всяка дума, която Нора бе изрекла по време на посещението си, търсеше и най-малкия факт или отправка, които би могъл да пропусне при първоначалното ѝ изслушване. Но нямаше нищо подобно.

Посещението ѝ в Пийкскил бе потвърдило най-мрачното му подозрение: Пендъргаст отдавна бе убеден, че Ленг е убил Шотъм и е изгорил „музея“ му. А сега изпитваше увереност, че изчезването на Макфадън също е причинено от Ленг. Шотъм сигурно е предизвикал Ленг малко след като е скрил писмото в кутията в слонското стъпало. Ленг го е убил и е прикрил престъплението с пожара.

Ала най-важните въпроси оставаха. Защо Ленг е избрал „музея“ за база на действията си? Защо е предложил услугите си на приютите, година преди да убие Шотъм? И къде е преместил лабораторията си, след като „музеят“ е изгорял?

Пендъргаст знаеше от собствен опит, че серийните убийци бяха „мърлячи“ — бяха невнимателни и оставяха улики. Но Ленг, разбира се, беше съвсем различен. Погледнато по-стриктно, той не беше сериен убиец. Беше забележително умен. Ленг оставяше някакъв негативен отпечатък навсякъде, където се появяваше; освен това се характеризираше с това колко малко се знае за него. Имаше още много неща за установяване, но те бяха скрити в огромната информация, пръсната из болничната стая. Имаше само един начин да се извлече тази информация. Само проучването нямаше да бъде достатъчно.

Освен това съществуваше проблемът на растящата му необективност по това дело, растящата му емоционална ангажираност. Ако не предприемеше най-строги мерки, ако не установеше обичайната си дисциплина, щеше да се провали. А той не можеше да си позволи това.

Време беше да започне пътуването си.

Погледът на Пендъргаст се отмести към купчините книги, карти и стари периодични издания, които изпълваха половин дузина медицински колички в стаята му. Погледът му се спираше ту на една, ту на друга наклонена повърхнина. Най-важният документ лежеше върху нощното му шкафче: плановете на „Музея на Шотъм“. Взе го за пореден път, вторачи се в него, запомняйки всяка подробност. Секундите неумолимо течаха. Остави настрана пожълтелите чертеж.

Време беше. Но първо трябваше да стори нещо за непоносимия шум, който го обгръщаше.

След като състоянието му премина от „сериозно“ към „стабилно“, Пендъргаст се премести от „Сейнт Люкс — Рузвелт“ в болницата „Ленъксхил“. Старата сграда на авеню „Лексингтън“ имаше най-дебелите стени от всички здания в града с изключение на „Дакота“, където беше апартаментът му. Ала дори тук го връхлитаха най-различни звуци: писукането на апарата за измерване на кислорода в кръвта над главата му; приглушените гласове на клюкарстващите сестри в стаята им; хъркането на пациента с тумора в съседната стая; бученето в тръбите на вентилационната система, вкопани в стените и тавана. Не можеше да стори нищо, за да отстрани физически тези шумове; ала те можеха да изчезнат посредством друг начин. Това бе мощна мисловна игра, която бе усвоил и развил — собствена адаптация на чонг ран, старинна техника за медитация, разработена от бутанските будисти.

Пендъргаст затвори очи. Представи си, че в съзнанието му е разположена шахматна дъска върху дървена масичка, ярко осветена от сноп жълта светлина. След това „създаде“ двама играчи. Единият направи първия ход, другият го последва. Започна партия по ускорен шахмат; след това — втора, трета. Двамата играчи променяха стратегиите си, предприемаха съответстващи контраатаки: обърната наопаки „Ханъм“, ендшпил с два офицера, Виенски гамбит.

Шумовете изчезваха един по един.

Когато последната партия завърши реми, Пендъргаст махна шахматната дъска. След това „създаде“ пред вътрешния си взор четирима играчи и ги настани около масичка за игра с карти. Пендъргаст винаги бе смятал бриджа за по-благородна и по-изтънчена игра от шахмата, но рядко играеше с други хора, тъй като ако се

изключат починалите членове на семейството му, не намираше стойностни партньори. И ето, че играта започна, всеки играч бе зает единствено със собствените си тринайсет карти, със собствени стратегии и интелектуални възможности. Играта започна с анонси на цветовете, шлемове и дълбоки хитрости. Пендъргаст се забавляваше с играчите, сменяше системите на Блакууд, Гербер и Стейман, принуждаваше анонсиращият да забравя, а Запад и Изток да си подават погрешни анонси.

Докато свърши първият робер, всички разсейващи шумове бяха изчезнали. В съзнанието му властваше дълбока тишина. Пендъргаст се обърна още по-навътре в себе си.

Време беше да започне със съпоставките на спомените.

Минаха няколко минути на интензивно умствено съсредоточаване. Най-накрая се почувства готов.

Мислено се надигна от леглото. Чувстваше се лек, „въздушен“, досущ като призрак. „Видя се“ как крачи из пустите болнични коридори, как слиза по стълбите, как прекосява сводестото фоайе и излиза на широко стълбище пред фасадата на болницата.

Само че сградата вече не беше болница. Преди сто и двадесет години тя бе известна като Нюйоркския санаториум за болни от туберкулоза.

Пендъргаст се спря за миг на най-горната площадка, огледа се в напирания мрак. На запад, към Сентръл парк, Горен Ййст сайд бе като шарена черга от свинеферми, пустеещи земи и скалисти възвишения. Тук-там се издигаха струпани набързо коптори, сгушили се така, сякаш да се защитят срещу природните стихии. По авенюто имаше газови лампи, макар и нарядко разположени, те хвърляха малки кръгове светлина върху мъглявия макадам.

Пейзажът беше неясен, мъгляв — подробностите в този район не бяха от значение. Пендъргаст обаче си позволи да опита въздуха. Миришеше силно на въглищен дим, влажна земя и конски тор.

Слезе по стълбите, зави по Седемдесет и шеста улица и пое покрай реката на изток. Тук беше най-гъсто населено, нови каменни сгради се издигаха досами старите здания с дървен гредоред и фасади. По наръсените със слама улици се клатушкаха карети. Хората го подминаваха мълчаливо; мъжете, облечени в дълги сюртуци с тесни ревери, а жените — с турнюри и шапки с воали.

На следващата пресечка се качи на трамвай и плати пет цента за пътуването до Четирийсет и втора улица. Там се прехвърли на вдигнатата над улицата железница „Бауъри и Трето авеню“ и плати още двадесет цента. Тази „огромна“ цена му осигури отделно купе със завеси и плюшени седалки. Парният локомотив, начело на композицията, носеше името „Чонси М. Дипю“. Докато фучеше на юг, Пендъргаст се отпусна без да помръдне в плюшеното си кресло. Бавно-бавно в света му отново започнаха да нахлуват звуци: първо, потракването на колелетата върху релсите, след това — бърбуренето на пътниците. Бяха погълнати от грижите на 1881 година: оздравяването на президента и неминуемата забрана на оръжия на баловете; ветроходната регата на яхтклуба „Кълъмбъс“ по река Хъдсън, проведена същия следобед; чудодейните лечебни свойства на магнетичните облекла на „Уилсония“.

Все още имаше, разбира се, празни места — смътни тъмни петна, досущ като мъгла — за които Пендъргаст имаше малко или никаква информация. Нито едно пътуване из паметта не беше цялостно. Напротив, имаше исторически подробности, които бяха безвъзвратно изгубени.

Пендъргаст слезе, когато влакът най-сетне стигна до ниската част на „Бауъри“ Постоля известно време на перона, този път се огледа по-внимателно. Релсите се издигаха над тротоарите, а не вървяха по средата на улиците, а навесите йод тях бяха покрити с мазен слой стичащо се масло и пепел. „Чонси М. Дипю“ издаде остър писък и яростно се втурна към следващата си спирка. Коминът му изблъва пушек и гореща сгурия, които се пръснаха в оловния въздух.

Той се спусна по дървената стълба на равнището на земята пред малък дюкян. Погледна фирмената му табела: „Джордж Уошингтън Абакус, лицев оператор и художник-бръснар.“ Широка улица пред него беше море от подскачащи цилиндри. Омнибуси и каруци препускаха по средата на пътя. Амбулантни търговци на всякакви стоки се бяха сбутали на тесния тротоар и рекламираха шумно стоките си.

— Тенджери, тигани — викаше калайджия. — Поправете тенджерите и тиганите си!

Някаква жена мъкнеше димящ котел на колела и викаше:

— Стриди! Тук са вашите най-хубави стриди!

Вляво от Пендъргаст един мъж, който продаваше варена царевица от детска количка, извади един кочан, избърса го с мазен парцал и го протегна подканващо. Пендъргаст поклати отрицателно глава и си запроправя път през тълпящите се хора. Избутах го встрани; за миг го обгърна мъгла, загуби концентрацията си, но бързо се съвзе. Сцената се появи отново.

Пое на юг, постепенно петте му сетива се възвърнаха и започна да възприема околната среда. Шумът беше почти смазващ — чаткане на копита, безброй откъслеци от музика и песни, викове, писъци, вой, ругатни. Въздухът бе напоен с миризмата на пот, тор, евтин парфюм и печено месо.

По-нататък по улицата — на „Бауъри“ 43 Бъфало Бил играеше в „Уиндзър“ своето шоу „Разузнавачи от равнините“. По-нататък имаше още няколко театъра, чиито големи табла рекламираха играещите се в момента пиеси: „Федора“, „Лошите момчета на Пък“, „Тъмнина на север“, „Кит“ и „Арканзаският пътешественик“. Сляп ветеран от Гражданската война седеше между два входа, протегнал умолително шапката си.

Пендъргаст мина покрай всичко това без изобщо да го погледне.

На ъгъла се спря, за да се ориентира, след това зави по „Източен Бродуей“. След трескавото оживление на „Бауъри“ тук попадна в потих свят. Мина покрай безброй дюкяни на стария град, затворени с кепенци в този късен час: сарачници, шапкарници, зложни къщи, касапници. Някои от сградите можеше да различи, други Пендъргаст не успя да разпознае — бяха замъглени, потънали в мрака, скрити зад някаква неуловима мъгла.

На улица „Кетрин“ той зави към реката. За разлика от „Източен Бродуей“ тук всички дюкяни бяха отворени — кафенета, предлагащи грог, моряшки общежития, стриди. Лампите хвърляха смъртнобледи червени ивици върху улицата. На ъгъла се мержелееше тухлена сграда — ниска и дълга, изпомацана със сажди. Гранитните ѝ корнизи и сводести трегери напомняха, че сградата е била построена в калпава имитация на неоготическия стил. Дървена табела със златни букви с черен кант висеше над вратата:

МУЗЕЙ НА ПРИРОДНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ
И ЧУДАТОСТИ НА ДЖ. К. ШОТЪМ

Три голи електрически крушки в телени „джобове“ осветяваха входа и хвърляха студена светлина върху улицата. „Шотъм“ бе отворен. Нает викач крещеше пред вратата. Пендъргаст не можеше да долови думите, удавени в шума и суетнята. Голяма табела на тротоара отпред рекламираше предлаганите атракции: „Вижте детето с двата мозъка и посетете новата ни атракция — омагьосани жени се къпят в истинска вода.“

Пендъргаст спря на ъгъла, останалата част от града избледня в мъгла, докато вниманието му се съсредоточаваше върху сградата пред него и педантично възстановяваше всяка подробност. Стените бавно-бавно добиваха по-ясни очертания — мръсните прозорци, интериорите, странните сбирки, лабиринта от изложбени зали, — докато съзнанието му свързваше и формираше огромното количество информация, която бе натрупал.

Когато беше готов, пристъпи напред и се нареди на опашката. Плати две пенита на мъжа с омазнен цилиндър на главата и влезе. Озова се в ниско фойе, доминирано от мамутски череп в дъното. До него се намираше проядена от молците препарирана мечка от Кодияк, индианско кану от брезова кора, вкаменен дънер. Погледът му пробяга по стаята. На отсрещната стена бе подпряна голямата бедрена кост на „Следпотопното чудовище“, а тук-таме безразборно бяха нахвърляни и други експонати. Знаеше, че по-добрите екземпляри се намират във вътрешните помещения на „музея“.

Коридорите водеха наляво и надясно към зали, препълнени с природни феномени. В свят без кино, телевизия и радио — в който пътуването бе възможност само за богатите — популярността на подобно заведение не бе никак учудваща. Пендъргаст пое наляво.

Първата част от залата се заемаше от системна сбирка от препарирани птици, изложени на лавици. Тази част от изложбата — плах опит да подтикне към образованост — не представляваше никакъв интерес за публиката, която минаваше бързешком по пътя си към по-впечатляващите експонати нататък.

Коридорът излезе в голяма зала, с горещ и застоял въздух. В средата й стоеше нещо като препариран човек — кафеникав и съсухрен, с ужасно криви крака, уловил се за някакъв стълб. На залепения под него етикет пишеше: „Пигмей от тъмните дебри на Африка, живял триста и петдесет години и умрял от ухапване на змия.“

Ако се вгледаше човек по-отблизо, щеше да забележи, че е обръснат орангутан, докаран да изглежда като човек, очевидно запазен чрез опушване. От него се носеше ужасна миризма. До него стоеше египетска мумия, изправена до стената в дървен саркофаг. Имаше и обезглавен скелет с надпис: „Красивата графиня Адел дьо Брисак, екзекутирана чрез гилотина през 1789 година в Париж.“ До него имаше ръждиво парче желязо, опръскано с червена боя и с надпис: „Острието, което я обезглавило“

Пендъргаст застана по средата на залата и насочи вниманието си към шумната публика. Испита лека изненада. Имаше много повече млади хора, отколкото бе предполагал, както и почти цялостна извадка на обществото — от най-висшата до най-низшата му прослойка. Млади джентълмени, пуфкащи пури, се смееха снизходително на експонатите. Мина група яки младежи, облечени в червени, вълнени пожарникарски пуловери, с клош панталони и зализани перчеми — очевидно бяха „Момчета от «Бауъри»“. Имаше млади момичета работнички, проститутки, хлапетии, амбулантни търговци и бармани. Накратко казано, това бе същата тълпа, която изпълваше и улицата навън. Сега, след като за мнозина работният ден бе свършил, те бяха дошли в „Шотъм“ за вечерно забавление. Двете пенита вход бяха по възможностите на всекиго.

Двете врати в дъното на залата водеха към още експонати — едната към омагьосаните дами, а на другата имаше табела „Галерия на неестествените чудовища“. Втората беше тясна и тъмна и тъкмо заради нея беше дошъл Пендъргаст.

Тук шумът на тълпата беше приглушен, имаше по-малко посетители, повечето поизплашени, зяпнали младежи. Карнавалната атмосфера бе отстъпила място на нещо по-тихо и по-призрачно. Тъмнината, тясното пространство, неподвижността — всичко това бе предназначено да създаде ефекта на страха.

При първия завой на галерията стоеше маса, върху която имаше голям буркан от дебело стъкло, затворен и запечатан, в който плуваше бебешко телце. Миниатюрните му, свършено оформени ръце стърчаха от челото. Пендъргаст се взря по-отблизо и забеляза, че за разлика от другите експонати, този не беше изкуствено променен. Продължи нататък. В една малка ниша имаше куче с котешка глава — определено менте, шевове се виждаха през оредялата козина. До него лежеше

гигантска отворена мида, в която се виждаха костите от човешко стъпало. Текстът на етикета ѝ разказваше страховитата история на гмуркач за перли. Зад следващия ъгъл имаше най-различни предмети в стъкленици с формалдехид: португалски военен кораб, гигантски плъх от Суматра, зловещо кафеникаво нещо с размера на сплескана диня, с надпис „Черен дроб от космат мамут, замръзнал в сибирския лед“. До него имаше ембриони на сиамски близнаци жирафи. След поредния завой се разкри лавица с човешки череп с отвратителен израстък на челото, с надпис „Човекът-носорог от Синсинати“.

Пендъргаст се спря и се заслуша. Сега вече шумът на тълпата бе едва доловим, беше останал сам. Затъмненият коридор пред него завършваше с последен остър завой. Стилизирана стрелка сочеше към невидим експонат зад ъгъла.

На табелката бе изписано: „Посетете Едноръкия Уилсън: за онези, които имат куража да го сторят.“

Пендъргаст се шумугна зад ъгъла. Тук вече цареше почти пълна тишина. В момента нямаше други посетители. Залата свършваше с малка ниша. В нея имаше един-единствен експонат: в стъклена витрина бе поставена отрязана глава. Сбръчканият език още се подаваше от устата, като пура, захапала между изкривените устни. До нея лежеше нещо, което приличаше на изсушен колбас, дълго около трийсет сантиметра, с ръждива кука, прикрепена с кожени ремъци към единия му край. От другата ѝ страна беше положен оръфаният край на примка от бесило.

Надписът обясняваше експонатите:

ГЛАВАТА

НА ПРОЧУТИЯ УБИЕЦ И РАЗБОЙНИК ЕДНОРЪКИЯ УИЛСЪН

ОБЕСЕН ДО СМЪРТ

ТЕРИТОРИЯ ДАКОТА

4 ЮЛИ 1868 ГОДИНА

ПРИМКАТА,

С КОЯТО Е БИЛ ОБЕСЕН

ОСТАНКАТА ОТ РЪКАТА С КУКАТА

НА УИЛСЪН ЕДНОРЪКИЯ,

С КОЯТО Е ОТМЪКНАЛ ХИЛЯДА ДОЛАРА

Пендъргаст огледа тясното помещение. Беше изолирано и много тъмно. Не се виждаше от другите зали, защото се намираше зад остър завой на коридора. В него можеше да се разположи спокойно само един посетител.

Евентуален вик за помощ не би могъл да бъде чул от основните галерии.

Малката ниша беше край на задънен коридор. Докато се взираше в нея, стената потрепна, след това изчезна, мъглата отново обгърна тази мислена реконструкция и образът изчезна. Но вече нямаше значение — той бе видял достатъчно, беше минал през достатъчно коридори, за да разбере.

И сега — най-сетне — той знаеше как Ленг се бе снабдявал с жертвите си.

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

Патрик О'Шонеси стоеше на ъгъла на седемдесет и втора улица и „Сентръл парк уест“ и гледаше фасадата на жилищната сграда „Дакота“. Имаше обширен сводест вход, който водеше към вътрешен двор, а след входа сградата заемаше почти една трета от карето до следващата пресечка. Точно тук, в мрака, бе нападат Пендъргаст.

Всъщност обстановката изглеждаше точно такава, каквато е била, когато Пендъргаст е бил намушкан — само дето липсваше старецът, разбира се; онзи с бомбето, когото Пендъргаст бе видял. Учудващото беше, че почти бе успял да надвие агента на ФБР, дори ако се отчете факторът изненада.

О'Шонеси се запита отново какво, по дяволите, диреше тук. Не беше на служба. Би трябвало да е в „J. W.“, да удари няколко питиета с приятели или да се мотае из апартамента си и да слуша новия запис на „Продадена невеста“. Не му плащаха, защо тогава да му пука?

Но колкото и да е странно, пукаше му.

Къстър, разбира се, се бе отнесъл пренебрежително като към обикновено улично нападение:

— Скапан провинциален дървеняк, нищо чудно, че са му наръгали задника.

Е, О'Шонеси знаеше, че Пендъргаст не беше дървеняк. Човекът навярно подчертаваше новоорлеанските си корени, само за да изненада хора като Къстър със свален гард. А и не мислеше, че Пендъргаст е станал жертва на случайно нападение. Но сега беше време да реши: какво трябва да предприеме по въпроса?

Бавно пое към мястото на нападението.

По-рано същия ден бе посетил Пендъргаст в болницата. Пендъргаст му бе намекнал, че ще бъде от полза — даже много от полза — да получат доклада на съдебния лекар за костите, намерени на строителната площадка. О'Шонеси осъзна, че за да го стори, трябваше да заобиколи Къстър. Пендъргаст искаше да получи и повече информация за предприемача Феърхевън — за когото Къстър бе дал да се разбере, че е извън досега им. Точно тогава О'Шонеси установи, че

бе прекрачил онази невидима линия, която разделяше това да работи за Къстър, и да работи за Пендъргаст; Беше ново, опияняващо чувство: за първи път през живота си работеше с човек, когото уважаваше. Човек, който не го осъждаше предварително за минали истории, нито пък се отнасяше към него като към безполезно ирландско ченге от пето поколение. Именно това бе причината да е тук, пред „Дакота“, без да е на служба. Точно това бе нещото, което единият партньор трябваше да стори, когато другият бе попаднал в беда.

Както и можеше да се очаква, Пендъргаст не бе словоохотлив за нападението. Но за О'Шонеси то не носеше белезите на случайна атака. Спомни си смътно дните на обучението си в Полицейската академия, всичките онези статистики за различни видове престъпления и как са били извършени. Тогава имаше големи намерения за онова, което щеше да извърши в полицията. Но това бе преди да беше взел двеста долара от една проститутка, само защото я бе съжалил.

И — трябваше да признае пред себе си — защото парите му трябваха.

О'Шонеси се закашля и се изплю на тротоара.

В академията ги учеха: мотив, средства, възможност. Да започнем от мотивите. Защо ще убиват Пендъргаст?

Подреди фактите. Първо: той разследва сериен убиец отпреди 130 години. Тук мотив липсва: убиецът е отдавна мъртъв.

Второ: появява се убиецът папагал. Пендъргаст се явява на аутопсията, още преди тя да е започнала. Господи, помисли си О'Шонеси, той трябва да е знаел за какво става дума, преди лекаря да научи. Пендъргаст бе направил връзката между убиеца на туристката и убийствата от деветнайсети век.

Но как?

Трето: Пендъргаст бива нападнат.

Това бяха фактите — такива, каквито ги виждаше О'Шонеси. Какво заключение можеше да се направи?

Че Пендъргаст вече е знаел нещо важно. И че убиецът папагал също го е знаел. Каквото и да беше, то бе достатъчно важно този убиец да поеме риска да го нападне на Седемдесет и седма улица — която не би могла да бъде наречена напълно пуста в девет вечерта — и почти да успее да го убие, което пък бе най-удивително.

О'Шонеси изруга. Голямата загадка бе самият Пендъргаст. Би му се искало Пендъргаст да се държи като равен, да сподели повече информация. Но той го държеше на тъмно. Защо? Сега именно това е въпросът, който си струваше да бъде зададен.

Отново изруга. Пендъргаст задаваше маса въпроси, но не споделяше в замяна нищо. И защо си губеше времето в тази хубава есенна вечер, да се скита край „Дакота“ и да търси несъществуващи улики за един човек, който не искаше помощ?

Я успокой топката, рече си О'Шонеси. Пендъргаст бе най-логичният и методичен човек, когото познаваше. Трябва да си има свои причини. Всичко с времето си. А междувременно тук само си губеше времето. Време беше за вечеря и за последното издание на „Оперни новини“.

О'Шонеси се обърна да поеме към дома. И точно тогава зърна появилия се иззад ъгъла висок силует.

Инстинктивно се мушна в най-близкия вход. Зачака. Силуетът стоеше на ъгъла, където самият той бе стоял преди няколко минути, огледа се. След тора пое бавно и потайно към него.

О'Шонеси се стегна, потъна по-дълбоко в сянката. Силуетът се промъкваше крадешком близо до сградата, спря на мястото, където бе нападат Пендъргаст. Светна с фенерче. Май оглеждаше тротоара, озърна се. Определено не беше ченге. А за нападението не беше съобщено в пресата.

О'Шонеси взе мигновено решение. Извади служебния си револвер с дясната ръка и полицейската си значка с лявата. След това излезе от сянката.

— Полиция — рече тихо, но твърдо. — Не мърдай. Искам да виждам ръцете ти.

Силуетът отскочи встрани с вик и вдигна мършавите си дълги ръце.

— Чакай! Не стреляй! Аз съм репортер!

Когато го позна, О'Шонеси се успокои.

— А, значи сте вие — рече и прибра разочарован револвера в кобура.

— Аха, и това сте вие — свали треперещите си ръце Смитбак. — Ченгето от откриването на изложбата.

— Сержант О'Шонеси.

— Точно така. И какво търсите тук?

— Предполагам същото, което и вие — отвърна О'Шонеси.

Но изведнъж замлъкна, спомни си, че разговаря с репортер. Никак нямаше да е хубаво, ако това стигнеше до Къстър.

Смитбак избърса челото си със замърсена носна кърпа.

— Изплашихте ме до смърт.

— Съжалявам. Изглеждахте подозрителен.

Смитбак поклати шава.

— Представям си. — Огледа се. — Намерихте ли нещо?

— Не.

Последва кратко мълчание.

— Кой мислите, че го е сторил? Смятате ли, че е някой уличен престъпник?

Макар Смитбак да преповтаряше същите въпроси, които сам си бе задавал допреди малко, О'Шонеси само сви рамене. Най-добре беше в случая да си държи устата затворена.

— Полицията сигурно има някакви версии.

О'Шонеси отново сви рамене.

Смитбак пристъпи по-близо и сниши гласа си:

— Вижте, разбирам кога работата е поверителна. Мога да ви цитирам като „източник, който пожела да остане анонимен“.

О'Шонеси нямаше да допусне да попадне в такъв капан.

Смитбак въздъхна и погледна сградата като за последно.

— Е, тук няма какво повече да се види. А щом сте решили да мълчите до дупка, ще ида да пийна нещо. Да се възстановя от този уплах, дето ми го натресохте. — Мушна кърпата в джоба си и рече: — Лека нощ, сержант.

Тръгна да си ходи. Но се спря изведнъж, сякаш му беше хрумнало нещо.

— Искате ли да дойдете с мен?

— Не, благодаря.

— Хайде — рече репортерът, — не изглеждате като да сте на служба.

— Казах не.

Смитбак направи крачка към него.

— Знаете ли какво, сега като си помислих, ние можем да си помогнем един другиму. Разбирате ли какво имам предвид? Аз трябва

да бъде в течение на това разследване на „Хирурга“.

— „Хирурга“ ли?

— Не сте ли чули? Така „Поуст“ кръсти серийния убиец. Хитро, нали? Както и да е, имам нужда от информация, а бас ловя, че И вие имате нужда от информация. Прав ли съм?

О’Шонеси не отвърна нищо. Той наистина се нуждаеше от информация. Но се съмняваше дали Смитбак разполага с нещо, или просто бръцолевеше глупости.

— Ще бъда откровен с вас, сержант. Провалих се с онова убийство на туристката в Сентръл парк. И сега трябва да издрапам до нови разкрития, инак редакторът ще ме излапа на закуска. Нужно ми е малко предварителна информация тук и там, нищо специално, само едно кимване от приятел — от вас, например. Това е всичко.

— С каква информация разполагате? — попита предпазливо О’Шонеси. Сети се за онова, което Пендъргаст му беше казал. — Имате ли нещо, да речем, за Феърхевън?

Смитбак изблеци очи.

— Да не се майтапите? Разполагам с цяла торба информация за него. Не че ще ви свърши кой знае каква работа, но съм готов да я споделя. Хайде да поговорим за това на едно питие.

О’Шонеси огледа улицата. Въпреки че бе взел решение, се почувства изкушен. Смитбак може и да беше проститутка, но поне — от почтените проститутки. А и бе работил преди с Пендъргаст, макар че репортерът изглежда не беше особено — ентусиазиран да си спомня за това. А пък в крайна сметка Пендъргаст го бе помолил да направи досие на Феърхевън.

— Къде?

Смитбак се усмихна.

— Да не ме будалкате? Най-добрите барове на Ню Йорк са само на една пряка западно от тук, на „Колумб“. Знаем страхотно място, където ходят всички типове от музея. Нарича се „Жостите“. Хайде, първият ред питиета е от мен.

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Мъглата се сгъсти за миг. Пендъргаст изчака, запазвайки съсредоточеността си. Тогава мъглата замига в оранжево и жълто. Пендъргаст усети как лицето му пламва. Мъглата започна да се разсейва.

Стоеше пред „Музея на Шотъм за природни забележителности и чудатости“. Беше нощ. Сградата гореше. Яростни пламъци се издигаха от прозорците на първия и втория етаж и пробиваха облаците от остър черен дим. Неколцина пожарникари и група полицаи се опитваха отчаяно да отцепят улицата около сградата и да избутат назад любопитните минувачи от района на големия пожар. Вътре в отцеплението няколко групи пожарникари обливаха с безнадеждни струи вода пламтящата къща, докато други тичаха да изгасят газовите фенери по улицата.

Топлината беше като физическа сила — истинска стена. Застаналият на ъгъла Пендъргаст гледаше с одобрение пожарната кола: голям черен котел върху колесна платформа, бълваща пара — върху потните му хълбоци бе изписано със златни букви „Амоскийг манифакчъринг къмпани“. След това се обърна към зяпачите. Дали Ленг беше сред тях, възхитен от творението си? Не, отдавна би трябвало да си е заминал. Ленг не беше пироманиак. Би трябвало да е в сигурното укритие на къщата си в центъра на града (местоположение — неизвестно).

Големият въпрос бе именно местоположението на къщата. Но оставаше и друг, може би по-неотложен въпрос: къде бе преместил Ленг лабораторията си?

Разнесе се страхотен, раздиращ въздуха тътен; гредите на тавана се срутиха навътре в рояк от искри; от тълпата се изтръгна одобрителен ропот. Пендъргаст погледна обречената сграда и си запробива път в тълпата.

Изведнъж в полезрението му се появи момиченце — не беше на повече от шест години, облечено бе в овехтели дрешки и изглеждаше

плашещо слабичко; метеше усърдно пространството пред него от тора и други досадни боклуци с надеждата да получи някоя монета.

— Благодаря ти — каза Пендъргаст и му хвърли няколко големи медни пенита.

То погледна монетите, широко разтвори очи при неочаквания късмет, след което се поклони несръчно.

— Как се казваш, детенце? — попита благо Пендъргаст.

Момиченцето вдигна глава и го погледна, сякаш изненадано да чуе възрастен човек да му говори тъй загрижено.

— Констанс Грийн, господине.

— Грийн ли? — намръщи се Пендъргаст. — От улица „Уотър“?

— Не, господине, вече не.

Изглежда нещо изплаши момиченцето, защото след още един поклон то се обърна и изчезна в изпълнената с хора странична уличка.

Пендъргаст гледа известно време западната улица с разбунената ѝ тълпа. След това с тревожно изражение на лицето се обърна и бавно пое по обратния път. На входа на ресторанта „Браун“ стоеше пекар, който редеше менюто със силен, задъхан и безкраен речитатив.

Пендъргаст го подмина замислен, доту как камбаната на Градския съвет оповестяваше пожарна тревога. Докато прекосяваше „Бауъри“ към „Парк роу“ мина покрай затворена аптека със спуснатата решетка, на чиято витрина бяха подредени най-различни по размер и цвят шишенца: „Съединение от целина на Пейн“; „Блатни корени“; „Индианско лечебно масло на Д. & А. Йонс (става за хора и за животни).“

След като измина две преки по „Парк роу“ спря рязко. Вниманието му беше крайно изострено, попиваше всеки детайл. Беше изследвал усърдно този район на Ню Йорк и мъглата на мисловната възстановка се отдръпна надалеч. Тук улиците „Бакстър“ и „Уърт“ се срещаха под остър ъгъл и създаваха сложната плетеница на Петте къшета, В мрачния пейзаж на упадъка на града, който се простираше пред него, нямаше нищо, което да наподобява безгрижното пиршество на „Бауъри“, на което бе свидетел по-рано.

Трийсет години по-рано, през 50-те на XIX век, „Къшетата“ са били най-бедняшкия квартал на Ню Йорк, в цяла Америка, по-противен дори от лондонския „Севън дайълс“. И сега продължаваше

да бъде жалко, мръсно и опасно място — убежище за петдесет хиляди престъпници, наркомани, проститутки, сираци, мошеници, всякакви бандит и мръсници. Неравните улици с изровени опасни коловози преливаха от боклуци и мърша. Наоколо бродеха прасета, които ровеха и се въргаляха из мръсните канавки. Страдате изглеждаха преждевременно остарели, със строшени прозорци, с висящи парчета от насмолена хартия по покривите си и с увиснали греди. Самотен газов фенер хвърляше светлина върху пресечката. От нея се разклоняваха тесни улички, които продължаваха в безкрайната тъма. Вратите на кръчмите на първите етажи бяха отворени широко заради лятната жега. От тях струеше миризмата на алкохол и на пури. Жени с разголени гърди се поклащаха пред входовете и си разменяха мръсни шеги с проститутките от съседните кръчми или примамваха минувачите с ужасяващи предложения. Отсреща имаше нощен приют за по двацет и пет цента, въшлясало гнездо на зарази, вмъкнато между очуканите магазинчета за крадени стоки.

Пендъргаст грижливо се огледа, като търсеше в топографията и архитектурата специално някакви улики, някаква скрита връзка, която изследването на историческите архиви не можеше само да осигури. Накрая се обърна на изток, където се издигаше пететажна сграда — разрушаваща се, наклонена, тъмна дори на осветлението на газовия фенер. Това бе Старата пивоварна, едно време — най-лошата жилищна сграда от всичките на Петте къшета. Говореше се, че за родените в нея деца минавали месеци, дори години, преди да вдишат глътка чист въздух. А сега, благодарение на женската благотворителна организация „Лейдис Хоум“ това се бе превърнало в „Приюта на петте къшета“. Ранен проект за обновяване на града, за който през 1880 година доктор Ленг бе предложил медицинските си услуги *безвъзмездно*. Беше продължил работата си там и до началото на деветдесетте, когато изведнъж архивните данни за Ленг приключваха.

Пендъргаст бавно пое към сградата. Изписаната с боя старинна табела на Старата пивоварна беше останала да личи върху горния етаж и доминираше над по-новата и по-чиста табела с името на Приюта на Петте къшета под нея. Запита се дали да влезе вътре, но реши да не го прави. Преди това трябваше да направи друга визита.

Източно зад Приюта на Петте къшета малка алея водеше на север към задънена улица. Влажен и зловонен въздух се просмукваше

в мрака. Преди много години, когато районът на Петте къшета беше заблатено езеро, известно като „Каптажа“, Аарон Бър бе монтирал на това място голяма подземна помпа за естествените извори и основа водната компания „Нов Амстердам“. Езерото ставаше обаче все по-зловонно и в крайна сметка бе засипано, за да се строят върху него жилища.

Пендъргаст се спря замислен. По-късно тази алея бе станала известна като „Кравешкия кът“, една от най-опасните улици на Петте къшета. От двете ѝ страни се издигаха високи дървени сгради с имена като „Тухлената резиденция“ и „Вратите на ада“, населени от буйни алкохолици, които биха заклали човек само за дрехите на гърба му. Досущ като множество сгради около Петте къшета, и тези бяха „зайчарници“ с вонящи стаи, преградени с тайни стени и с врати, които ги свързваха с други сгради на съседните улици чрез мрежа от подземни проходи, даващи на престъпниците възможност да избягат от преследващите ги правоохранители. Сега това бе седалището на компания за доставка на лед, на кланица и на изоставена подстанция на градската водопроводна мрежа, затворена през 1879 година, когато изграденият резервоар в горната част на града я направи излишна.

Пендъргаст измина още една пресечка разстояние, след което зави по улица „Литъл Уотър“. В дъното беше Девическото общежитие, още един приют за сирачета, удостоено с медицинските грижи на Енок Ленг. Беше висока сграда в стил „Бозар“, прекъсната в северния си край с кула. Върху мансардния ѝ покрив имаше малка квадратна площадка с метална ограда. Сградата изглеждаше печално не на място всред овехтелите дървени къщи и незаконно вдигнатите паянтови съборетини.

Вторачи се във високите прозорци. Защо Ленг бе избрал да предложи услугите си точно на тези две заведения, едно подир друго, през 1880 година — годината преди да изгори „Музеят на Шотъм“? Ако е търсел безкраен източник на бедни жертви, чиято липса няма да предизвика ничия тревога, „Музеят“ беше по-добър избор, отколкото приютите. В крайна сметка човек можеше да е в дъното на толкова тайнствени изчезвания, колкото да не предизвикат подозрения. И защо Ленг бе избрал именно тези заведения? В долен Манхатън имаше безброй подобни. Защо Ленг бе решил да работи — и, най-вероятно, да събира жертвите си — именно тук?

Пендъргаст отстъпи назад върху паважа, оглеждаше булеварда и мислеше усилено. От всички улици, които бе посетил, единствено „Литъл Уотър“ вече не съществуваше през двайсети век. Беше засипана, върху нея имаше строежи, беше забравена. Беше я виждал на стари карти, разбира се; но нито една карта нея налагаше върху сегашния Манхатън...

По улицата се спускаше невероятно опърпан мъж с конска каруца, дрънкаше звънец и събираше боклук срещу заплащане, а подире му тичаха чифт питомни прасета. Пендъргаст не му обърна внимание. Вместо това се върна на тясното пътче, като се спря на входа на „Кравешкия кът“.

Макар че след изчезването на улица „Литъл Уотър“ по съвременните карти беше трудно да се прецени, Пендъргаст вече бе наясно, че и двата приюта се намираха на гърба на тези ужасни жилищни сгради. Тях вече ги нямаше, но плетеницата от тунели, която някога бе обслужвала престъпните жители, би трябвало да е останала.

Огледа алеята към двете ѝ страни. Кланица, фабрика за лед, изоставена водна подстанция... Изведнъж осъзна, че в това имаше абсолютна логика.

Вече по-бавно Пендъргаст тръгна обратно, насочи се към улица „Бакстър“ и северните ѝ разклонения. Можеше, разбира се, да прекрати пътуването си в този момент — да отвори очи към съвременните книги, телевизори и мониторни екрани — но предпочете да продължи мисловното си упражнение, за да се завърне по дългия път към болницата „Леноксвил“. Любопитен беше да види дали пожарът на „Музея на Шотъм“ е бил овладян. Можеше и да наеме карета за по-нататъшния си път. Или още по-добре — да мине покрай кръга на Медисън скуеър, покрай „Делмонико“, покрай палатите по Пето авеню. Имаше достатъчно време за размисъл, далеч повече, отколкото си бе мислил, а 1881 година беше достатъчно добро място, където да стори това.

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Нора се спря пред сестринската стая да попита коя е новата стая на Пендъргаст. Въпросът ѝ срещна море от враждебни лица. Очевидно — помисли си Нора, — в „Ленокс“ Пендъргаст е толкова популярен, колкото беше и в „Сейнт Люкс — Рузвелт.“

Намери го в леглото, щорите бяха плътно спуснати. Изглеждаше много изморен, лицето му бе посивяло. Бяло-русата му коса се бе слепнала на челото, очите му бяха затворени. Когато влезе, те бавно се отвориха.

— Съжалявам — рече Нора, — изглежда идвам в неподходящо време.

— Съвсем не е така. Аз ви помолих да дойдете. Моля ви, разчистете онзи стол и седнете.

Нора свали купчината книги и вестници от стола на пода и отново се запита за какво беше всичко това. Вече му бе докладвала за посещението си при старата дама и му бе казала, че това е последната задача, която изпълнява за него. Той трябваше да разбере, че беше време тя да се заеме отново с кариерата си. Колкото и да беше заинтригувана, нямаше никакво намерение да си прави професионално харакири заради тази работа.

Очите на Пендъргаст се притвориха почти напълно, но между почти слепилите се клепачи можеха да се видят бледосините му ириси.

— Как сте?

Вежливостта изискваше да зададе този въпрос, но нямаше да пита нищо друго. Щеше да изслуша каквото имаше да ѝ каже и след това да си тръгне.

— Ленг е отмъквал жертвите си от самия „музей“ — каза Пендъргаст.

— Откъде знаете?

— Залавял ги е в дъното на една от залите, най-вероятно задънен коридор, в който е имало особено зловещ експонат. Изчаквал е посетителят да остане сам, след това го е сграбчвал и е измъквал нещастника през врата зад експоната — врата, която е водела към

въглищната изба. Постановката е била съвършена. По онова време от този район непрекъснато изчезвали хора. Ленг несъмнено е подбирал жертвите си така, че изчезването им да не бъде забелязано — улични хлапета, момчета и момичета от приютите.

Говореше монотонно, сякаш преговаряше наум откритията си, а не ги обясняваше на Нора.

— Използвал е за тази цел „музея“ от 1872 до 1881 година. Знаем за трийсет и шест жертви, но може би са били повече, от които Ленг се е избавил по някакъв начин. Както знаете, носели са се слухове, че от „шкафа“ изчезват хора. Това несъмнено е увеличавало популярността му.

Нора потръпна.

— През 1881 година е убил Шотъм и е изгорил сградата. Ние, разбира се, знаем защо. Шотъм е разкрил какво върши. Поне го излага в писмото си до Макфадън. Но това писмо донякъде ме подвеждаше непрекъснато. Ленг би убил Шотъм и без друго. — Пендъргаст направи пауза и пое на няколко пъти дълбоко дъх. — Сблъсъкът му с Шотъм е бил извинението, което му е било нужно, за да изгори „музея“. Разбирате ли — първата фаза от работата му била завършена.

— Първата фаза ли?

— Постигнал е онова, което е възнамерявал. Усвършенствал е формулата си.

— Нима сериозно смятате, че Ленг е бил в състояние да удължи живота си?

— Той определено е вярвал, че може. Вече бил в състояние да започне производство. Щели да са необходими още жертви, но далеч по-малко отпреди. „Музеят“ с големия трафик на хора вече не му бил необходим. Всъщност той се бил превърнал в бreme. За Ленг било задължително да заличи следите си и да започне на чисто.

Последва кратко мълчание, след което Пендъргаст продължи:

— Година преди сградата да изгори, Ленг е предложил услугите си на два приюта в квартала — приюта „Петте къшета“ и „Девическото общежитие“. Те били свързани с лабиринт от подземни тунели, който през деветнайсети век покривал целия район на Петте къшета. По времето на Ленг двата приюта били свързани с уличка на име „Кравешкия кът“. Освен с окаяните си сгради, тя била известна и със старинна подземна помпена станция, останала от времето на

езерото. Водопроводите били запечатани около месец преди Ленг да се свърже с приютите. И това не е никакво съвпадение на дата.

— Какво искате да кажете?

— Изоставената помпена станция е била мястото на производствената лаборатория на Ленг. Мястото, където се е преместил след изгарянето на „Музея на Шотъм“. Било е безопасно място и нещо повече — имало е лесен достъп под земята до двата приюта. Идеално място да започне производство на веществото, което, както вярвал, ще продължи живота му. Разполагам тук с планове на помпената станция и на водопроводите — Пендъргаст махна леко с ръка.

Нора погледна сложните чертежи. Питаше се какво бе изтощило толкова агента. Преди един ден изглеждаше много по-добре. Надяваше се състоянието му да не се беше влошило.

— Днес, разбира се, приютите, жилищните сгради, дори много от улиците вече ги няма. Точно над производствената лаборатория на Ленг била построена триетажна каменна къща. На улица „Дойърс“ номер 99, издигната през двайсетте години наблизко до площад „Чатъм“. Разпределена на едностайни жилища с отделен апартамент с две спални на партера. Всички следи от лабораторията на Ленг ще са скрити под тази сграда.

Нора се замисли за миг. Да се разкопае производствената лаборатория на Ленг несъмнено щеше да бъде вълнуващ археологически проект. Там щеше да има доказателства и тя като археоложка можеше да ги открие. Запита се още веднъж защо Пендъргаст се интересуваше толкова от тези убийства през деветнайсети век. Щеше да донесе някакво историческо утешение да узнае, че убиецът на Мери Грийн е разкрит... Ходът на мислите ѝ изведнъж секна. Тя си имаше работа, която да свърши, трябваше да спасява кариерата си. Трябваше да си напомни още веднъж, че всичко това бе история.

Пендъргаст въздъхна и се обърна леко в леглото си.

— Благодаря ви, доктор Кели. А сега най-добре си вървете. Страшно се нуждая от сън.

Нора го погледна изненадана. Очакваше нова молба за помощ.

— Но защо поискахте да дойда?

— Вие ми помогнахте много в това разследване. Неведнъж ви молих за повече информация, отколкото аз можех да ви дам. Предположих, че бихте искали да узнаете какво съм открил. Най-малкото заслужихте това. Има един отвратителен термин, който човек напоследък може да чуе често: „приключване“. Отвратителен, но в този случай — подходящ. Надявам се чутото да ви донесе в известна степен чувството за „приключване“, за да можете да продължите работата си в музея, без да изпитвате усещането за несвършена работа. Приемете най-искрените ми благодарности за помощта ви. Тя беше безценна.

Нора усети как я бодна обида от това рязко отстраняване. Напомни си, че бе желала точно това... Нали така? След малко заговори:

— Благодаря ви за добрите думи. Но ако питате мен, тази работа изобщо не е довършена. Ако сте прав, то следващата логична стъпка изглежда е улица „Дойърс“ номер 99.

— Точно така. Партерният апартамент сега е незает и едни разкопки под всекидневната ще бъдат много полезни. Възнамерявам да го наема и да предприема разкопките. И точно затова трябва да се възстановя колкото е възможно по-бързо. Пазете се, доктор Кели — рече той и се размърда, за да даде знак, че е приключил разговора.

— Кой ще извърши разкопките? — попита тя.

— Ще намеря друг археолог.

Нора го изгледа остро.

— Откъде?

— Чрез офиса ни в Нови Орлеан. Там са по-гъвкави, когато стане реч за моите... проекти.

— Точно така — отвърна бързешком Нора. — Но това не е типична археоложка работа. Изисква се човек, който има по-специални умения в...

— Да не би да предлагате себе си?

Нора замълча.

— Разбира се, че не. Затова не ви и помолих. Вие неведнъж изразявахте желанието си да се върнете към по-нормално русло на работа. Аз ви натоварих прекалено много. Освен това разследването поел опасно направление — далеч по-опасно, отколкото първоначално

предполагах. Предположение, за което скъпо си платих, както виждате. Не бих искал да ви излагам на повече опасности, отколкото досега.

Нора се изправи.

— Е — рече тя, — предполагам, че това е решено. За мен беше удоволствие да работя с вас, господин Пендъргаст, ако удоволствие е точната дума. Но определено беше интересно.

Тя изпитваше някаква смътна неудовлетвореност от този изход, макар че беше дошла тук, за да го постигне.

— Наистина — каза Пендъргаст. — Много интересно.

Тя тръгна към вратата, но се спря, спомнила си нещо.

— Но аз пак ще бъда във връзка с вас. Получих бележка от Райнхарт Пък от архивите. Съобщава, че е открил някаква нова информация и ме моли да се отбия при него по-късно следобед. Ако ми се види полезна, ще ви я предам.

Бледосините очи на Пендъргаст продължаваха да я гледат внимателно.

— Направете го непременно. Още веднъж приемете благодарностите ми, доктор Кели. И бъдете много внимателна.

Тя кимна, обърна се и усмихната посрещна злобните погледи, докато минаваше покрай сестринската стая.

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Вратата на архива остро изскърца, когато Нора я отвори. Никой не отговори на почукването ѝ, а вратата бе отключена — очевидно нарушение на правилата. Много странно.

Мирисът на стари книги и документи, на гниене, с който изглежда бе проникнат целият музей, атакува ноздрите ѝ. Писалището на Пък беше обляно в кръг светлина, отвъд който се издигаше стена от пълен мрак. Самият Пък не се виждаше никъде.

Нора погледна часовника си. Беше четири следобед. Бе дошла точно навреме.

Пусна вратата и тя бавно се затвори. Завъртя ключа и приближи към писалището, точетата ѝ потракваха по мраморния под. Регистрира се машинално — написа името си най-отгоре на новата отгърната страница. Писалището беше по-подредено от обикновено, по средата на зелената филцова подложка имаше само една бележка. Погледна я. „При трицератопса в дъното съм.“

Трицератопса, помисли си Нора, вгледана в мрака. Само Пък можеше непрекъснато да бърше праха от старите реликви. Но къде, по дяволите, беше трицератопсът? Не си спомняше да го е виждала. А и осветлението не бе запалено, за да го види. Огледа се. Нямахте и план на архива. Естествено.

Почувствала как я обзема раздражение, тя тръгна към таблото с ключовете от слонова кост. Щракна няколко напосоки. Тук и там във вътрешността на архива пламнаха светлини. Хвърляха дълги сенки върху металните лавици. Най-добре е да ги включи всичките, рече си тя, и с опакото на ръката си прецрака цялата редица. Но дори когато светнаха всички лампи, архивът си оставаше странно тъмен — преобладаваха огромни „джобове“ от пълна тъмнина, а проходите между лавиците бяха здрачни.

Тя изчака, може би Пък щеше да я повика. Но не се чуваше нищо друго, освен далечно прокапване на тръбите на парното и съскането на вентилационната система.

— Господин Пък? — извика тихо тя.

Ехото от гласа ѝ стихна. Никакъв отговор.

Извика отново, този път по-силно. Архивът беше толкова обширен, че се запита дали виковете ѝ биха могли да се чуят до дъното му.

За миг си помисли дали да не се отбие друг път. Ала бележката на Пък беше много настоятелна.

Нора смътно си спомни, че при последното си идване бе виждала някакви вкаменени скелети. Може би щеше да намери трицератопса всред тях.

Пое с въздишка по един от проходите, заслушана в потракването на токчетата си по мрамора. В началото си проходът беше ярко осветен, но скоро потъна в полумрак. Удивително беше колко слабо осветено бе това помещение; в средата на проходите беше толкова тъмно, че човек би се нуждаел от фенерче, за да види експонатите по лавиците.

Под следващата лампа Нора се озова на кръстовище, от което тръгваха коридори под различни ъгли. Спря се и се замисли по кой да поеме. Тук е досущ като в приказката за Хензел и Гретел, помисли си тя. А аз тъкмо съм привършила трохите.

Спомни си, че проходът вляво от нея водеше към някакви препарирани животни. Но малкото лампи бяха изгорели и коридорът завършваше в мрак. Нора сви рамене и пое по следващия проход.

Да върви тук сама бе съвсем различно, отколкото преди — последния път бе тук с Пендъргаст и Пък. Мислеше си за Шотъм и не обърна голяма внимание на онова, което я окръжаваше. След като Пък показваше пътя, тя дори не си даде труда да забележи колко странни завои правеха тези проходи, под какви неочаквани ъгли се срещаха. Това бе възможно най-невъобразимият план, а необичайността му се подсилваше от огромните размери.

Мислите ѝ прекъсна резкият завой на прохода наляво. След като зави тя неочаквано се натъкна на няколко африкански бозайника — жирафи, хипопотам, два лъва, антилопи гну, куду, воден бивол. Всички животни бяха обвити в найлон, което им придаваше призрачен вид.

Нора опря. Никакъв трицератопс. А проходите отново се разклоняваха в половин дузина направления. Тя избра един напосоки, зави веднъж, още веднъж и пак се озова на пресечка.

Това вече ставаше нелепо.

— Господин Пък! — извика силно.

Ехото от гласа ѝ постепенно стихна. Съскането на вкарвания силом въздух по вентилационните тръби подсилваше тишината.

Нямаше повече време за губене. Ще дойде по-късно, но преди това ще телефонира, за да е сигурна, че Пък ще я чака зад писалището си. Или пък ще му каже да занесе онова, което искаше да ѝ покаже, направо на Пендъргаст. Тя и без друго вече не работеше по случая.

Обърна се и тръгна на излиза от архива по най-прекия според преценката ѝ път След няколко минути се спря до един носорог и няколко зебри. Изглеждаха като тромави часовои под вездесъщия найлон и излъчваха силна миризма на парадихлоробензин.

Тези проходи не ѝ изглеждаха познати. А и май не беше наближила изхода.

В един миг почувства как я обзема страх. Отърси се от него с пресилен смях. Трябваше да стигне до жирафите и оттам да се върне по същия път, по който бе дошла.

Обърна се и стъпи в локвичка вода. Вдигна шава и една капка я плесна по челото. Кондензат от тръбите над нея. Поклати глава и продължи.

Но изглежда не можеше да намери пътя към жирафите.

Започваше да става смешна. Беше се ориентирала в пустини и джунгли без всякакви пътища. Как би могла да се изгуби в музей посред Ню Йорк?

Огледа се и осъзна, че бе изгубила чувство за ориентация. При всичките тези завиващи под всякакви ъгли проходи, с тези мъждиво осветени пресечки, бе невъзможно да се прецени къде се намираше изходът. Трябваше да...

Изведнъж замръзна на място и се заслуша напрегнато. Тихо почукване. Трудно беше да се установи откъде идва, но беше наблизо.

— Господи Пък! Вие ли сте?

Нищо.

Напрегна слух и долови отново лекото почукване. Просто някъде капе вода, помисли си. Но дори и да бе така, изпита още по-силно нетърпение да намери пътя към вратата.

Избра напосоки един проход и пое бързешком по него, токчетата ѝ загракаха ускорено по мрамора. Лавиците от двете страни на прохода бяха отрупани с кости, подредени като клони, всяка със завързан

накрая ѝ пожълтял етикет. Етикетите шумоляха, раздвижени от преминаването ѝ. Това място беше като крипта. В тази тишина, в мрака и сред таласъмски образци, беше трудно човек да не се сети за серията от страховити убийства, извършени само преди няколко години точно в това подземие. Все още в трапезарията за персонала се шушукаше и се носеха слухове за тях.

Проходът завършваше с още един завой.

По дяволите, изруга наум Нора и огледа дългите редици от лавици, които чезнеха в мрака. Отново я обзе страх, този път ѝ беше по-трудно да го потуши. А после отново и отново чу — или ѝ се струваше, че чува — шум зад гърба си. Този път не бе почукване, а стърженето на подметка по камъка.

— Кой е там? — извика тя и се завъртя на пета. — Господин Пък?

Не се чуваше нищо, освен съсъка на пара и тупкащите по пода калки.

Тя отново тръгна, този път малко по-бързо, повтаряше си да не се бои; че шумовете произтичат от непрестанното движение и наместване на старата, грохнала сграда. Самите коридори сякаш бяха живи и я наблюдаваха. Тракането на токетата ѝ бе непоносимо.

Зави зад поредния ъгъл и стъпи в нова локва вода. Дръпна се отвратена. Защо не вземаха никакви мерки за тези стари тръби?

Отново погледна локвичката. Водата беше черна, мазна — не, изобщо не беше вода. На пода бе изтекло масло или може би някакъв химически консервант. Имаше странна, кисела миризма. Но не виждаше да е изтекла от където и да е: беше заобиколена от лавици с препарирани птици с разтворени човки и широко отворени очи, с разперени криле.

Каква бъркотия, помисли си тя и обърна скъпата си обувка „Бали“ настрана, за да установи, че мазноватата течност бе замърсила подметката и част от шева. Това място беше истински позор. Извади голяма носна кърпа от джоба си — необходимо „снаряжение“, когато работиш в пращен музей — и избърса ръба на обувката. И тогава замръзна на място. На белия фон на кърпата течността не беше черна. Беше тъмно и лъщящо червена.

Пусна кърпата и направи неволно крачка назад, сърцето ѝ се разтуптя. Погледна локвата, след което се вторачи, обзета от внезапен

ужас. Беше кръв — много кръв. Огледа се като обезумяла — откъде идваше кръвта? Дали бе изтекла от някой експонат? Но локвата сякаш просто си седеше там — голяма локва кръв по средата на прохода. Нора вдигна глава, но не видя нищо — само неясно очерталия се в полумрака таван на десетина метра над нея, оплетен в тръби.

След това чу нещо, което отново ѝ прозвуча като стъпка и през лавицата с най-различни експонати зърна някакво движение. След това отново настъпи тишина.

Но тя определено бе чула нещо. Давай, действай! — диктуваха ѝ инстинктите.

Нора се обърна и пое бързо по дългия проход. Дочу нов шум — бързи стъпки? Шумолене на дрехи? Спря се и се вслуша. Не долови нищо друго, освен тихото капане от тръбите. Опита се да надзърне през отворите тук и там между експонатите на лавиците. Имаше истинска стена от буркани с образци — свити на кравай змии във формалдехид, и тя се напрегна да види нещо отвъд тях. Стори ѝ се, че вижда някакъв силует от другата страна — голям и черен, разкривен от стъкленниците. Направи стъпка... и силуетът направи стъпка. Сега вече беше сигурна.

Бързо се оттегли назад задъхана и тъмният силует последва движенията ѝ. Изглежда я следеше от съседния проход, може би я дебнеше да стигне единия или другия му край. Можеше да види и да чуе силуета — толкова близо вече — който също се движеше, поддържайки нейното темпо.

— Господин Пък? — рискува да извика тя с треперещ глас.

Отговор не последва.

Нора изведнъж се усети, че тича. Стрелна се по прохода, спринтирайки с най-голяма скорост.

Пред нея зееше дупка — там, където двата прохода се събираха в един. Трябваше да я подмине, да изпревари онзи в съседния проход.

Профуча през дупката и за частица от секундата зърна големия черен силует, в чиято облечена в ръкавица ръка проблесна метал. Спринтира към следващия проход, премина през още една празнина и се спусна отново по прохода. При следващата пресечка зави рязко надясно по друг проход. Избра напосоки нов и затича по него в полумрака пред себе си.

Наполовината път до следващата пресечка се спря с разтуптяно сърце. Беше тихо и в един миг я обля вълна на облекчение — беше успяла да се изтръгне от преследвача си.

И веднага долови шум от дишане от съседния проход.

Облекчението ѝ се изпари тъй бързо, както се беше и появило. Не беше успяла да го надбяга. Независимо какво правеше, накъде тичаше, той продължаваше да я следва от съседния проход.

— Кой си ти? — попита накрая.

Чу се леко шумолене на дреха, а после — почти беззвучен смях.

Нора се огледа наляво и надясно, мъчеше се да потисне паниката, отчаяно се опитваше да измисли кой е най-прекият път към изхода. Тези лавици бяха покрити с купчини от сгънати кожи, сухи като пергамент, с отвратителната воня на гнилоч. Нищо не ѝ изглеждаше познато.

На около седем метра пред себе си зърна празнота в лавиците от другата, противоположната страна на преследвача ѝ. Спринтира и се мушна в процепа, след това хукна обратно по съседния проход. Спря, наведе се, зачака.

През няколко прохода от нея се чуваха стъпки, приближаваха, после отново се отдалечаваха. Явно я беше изгубил.

Нора се обърна и тръгна колкото е възможно по-тихо, крадешком, по проходите, опитваше се да увеличи колкото е възможно повече разстоянието между себе си и преследвача си. Но накъдето ѝ да свърнеше, колкото и бързо да тичаше, винаги когато спреше да поеме дъх, чуваше стъпките — бързи, неумолими, които изглежда поддържаха темпото ѝ.

Трябваше да установи къде се намира. Ако продължеше да бяга безцелно, той в крайна сметка щеше да я докопа.

Огледа се. Този проход стигаше до стена. Беше стигнала до края на помещението на архива. Сега поне можеше да следва стената и да си проправи път към изхода.

Все така приведена тя пое колкото бе възможно по-бързо, вслушана напрегнато за шум от стъпки, докато погледът ѝ бързешком оглеждаше полумрака пред нея. Изведнъж нещо зейна пред нея от мрака — беше черепът на трицератопса, поставен на стената. Очертанията му бяха смътни на слабото осветление.

Усети как я облива вълна на облекчение. Пък би трябвало да е някъде тук; натрапникът не би се осмелил да нападне и двама им.

Понечи да извика тихо. Но изведнъж се спря, когато се вгледа по-внимателно в неясните очертания на динозавъра. Имаше нещо странно — силуетът не беше наред. Придвижи се предпазливо напред към него. И тогава пак спря изведнъж.

Там, набит върху роговете на трицератопса лежеше отпуснат труп, гол от кръста нагоре, с висящи ръце и крака. Три кървави рога се подаваха от гърба на мъжа. Изглеждаше така, сякаш трицератопсът бе промушил човека и го бе вдигнал на роговете си.

Нора отстъпи назад. Съзнанието ѝ бързо възприемаше подробностите сякаш някъде отдалеч: оплешивяващата глава с кичури сива коса; отпуснатата кожа, съсухрените ръце. Там, където роговете бяха пробили тялото в кръста, плътта представляваше една дълга, зееща рана. Кръвта се събираше в основата на роговете, спускаше се в ручейчета по торса и капеше върху мрамора.

„Аз съм при трицератопса отзад“.

Отзад.

Нора чу вик и в следващия миг осъзна, че се бе изтръгнал от собственото ѝ гърло.

Слепешком се оттласна и побягна, залитна веднъж, втори, трети път и отново се понесе по проходите толкова бързо, колкото я държаха краката. И тогава изведнъж се озова в задънена улица. Завъртя се и се опита да потърси път обратно — и точно там, препречил дъното на коридора стоеше силует в старинно облекло с бомбе.

Нещо бляскаше в ръкавиците му.

Нямаше накъде да ходи, освен нагоре. Без изобщо да се замисли тя се обърна, улови се за ръба на една лавица и се закатери.

Силуетът я последва по прохода, черното наметало се издуваше подире му.

Нора бе опитна алпинистка. Не бяха забравени годините, прекарани като археоложка в Юта, катеренето към пещерните жилища на индианците анасази. За минута стигна до последната лавица, която се залюля и изпъшка под неочакваната тежест. Обърна се отчаяна и се

улови за първото нещо, което ѝ се мярна — оказа се препариран сокол, — и отново погледна надолу.

Мъжът с черната шапка вече беше отдолу, катереше се, а лицето му бе скрито от мрака. Нора се прицели и замахна.

Соколът се удари в рамото му и отхвърча без да причини никаква вреда.

Тя се огледа, отчаяно търсеше нещо друго. Кутия с хартия, още една препарирана птица, още кутии. Хвърли едната, после другата — никакъв ефект. Бяха прекалено леки и не подействаха.

А мъжът продължаваше да се изкачва.

Тя изхлипа ужасена, прекрачи най-горната лавица и започна да се спуска от другата страна. Изведнъж между лавиците се появи ръка в ръкавица и я сграбчи за блузата. Нора изпищя и се отскубна. Блесна стомана и тънко острие профуча край лицето ѝ, само на сантиметри от окото. Тя се залюля встрани в мига, в който острието изписа нова блестяща арка към нея. В дясното ѝ рамо изведнъж изригна болка.

Тя извика, пусна се. Падна на крака и уби силата на удара като се претърколи встрани.

Мъжът от другата страна на лавиците бързо започна да се спуска надолу. Сега вече слизаше направо през лавиците, събаряше и изригваше стъкленици и кутии с образци.

Тя отново хукна с все сили накъдето ѝ видят очите от проход към проход.

Изведнъж от мрака пред нея се появи едър силует. Беше космат мамут. Нора веднага го позна — беше го виждала и преди, когато беше тук с Пък.

Но в коя посока бе изходът? Докато се оглеждаше, Нора осъзна, че никога нямаше да успее да стигне до него — преследвачът ѝ щеше да я настигне след броени секунди.

Тя изведнъж разбра, че ѝ оставаше да направи само едно.

Стигна до ключовете за осветлението в края на прохода и с рязко движение ги изключи, след което прилежащите коридори отново потънаха в мрак. Бързо и пипнешком се мушна под боцкация корем на мамута. Ето го — дървеният лост. Дръпна го и тайната вратичка се отвори.

Опитвайки се да вдига колкото е възможно по-малко шум, тя се намъкна в горещия, лепкав търбух, след което вдигна вратичката.

Зачака. Вътре в мамута. Въздухът вонеше на гнилоч, на прах и плесен.

Чу няколко остри изщраквания. Светлините отново бяха запалени. През малка дупчица в гърдите на животното проникваше лъч светлина — това бе „шпионката“ за цирковия работник.

Нора погледна навън, опитваше се да овладее пресекливото си дишане, да прогони паниката, която заплашваше да я съкруши. Мъжът с бомбето стоеше на метър и половина от нея, обърнат гърбом. Той бавно се завъртя на 360 градуса — оглеждаше се и се ослушваше напрегнато. Държеше в ръце много странен инструмент: две полирани дръжки от слонова кост, свързани с тънък и гъвкав стоманен трион с малки зъбци. Приличаше на някакъв страховит старинен хирургически инструмент. Той го сви и стоманата се изви и проблесна.

Погледът му спря върху мамута. Пристъпи към него, лицето му бе засенчено. Сякаш знаеше къде бе скрита тя. Нора се напрегна, готова да се бори докрай.

И тогава изведнъж — както бе тръгнал към нея — той изчезна.

— Господин Пък? — чу се някакъв вик. — Господин Пък, тук съм! Господин Пък?

Беше Оскар Гибс.

Нора чакаше, прекалено ужасена, за да помръдне. Гласът приближи и най-сетне Оскар Гибс се появи иззад ъгъла на прохода.

— Господин Пък, къде сте?

Нора посегна с трепереща ръка надолу, отключи вратичката и се спусна от търбуха на мамута. Гиос се обърна, отскочи назад и се спря, зяпнал.

— Видя ли го? — попита с хрипящ глас Нора. — Видя ли го?

— Кого? Какво правите тук? Ей, ама вие кървите!

Нора погледна рамото си. Там, където я бе резнал скалпелът, кървавото петно се уголемяваше.

Гибс приближи.

— Вижте, не знам какво правите тук, нито какво става, но нека да ви отведе в лекарския кабинет. Става ли?

Нора поклати глава.

— Не, Оскар, трябва да повикаш веднага полиция. Господин Пък... — гласът ѝ потрепери и секна за миг, — господин Пък е убит. А убиецът е тук. В музея.

IV. МНОГО ЧЕРВЕИ

ПЪРВА ГЛАВА

Със споменаването на някои имена и с малки заплахи тук и там Бил Смитбак бе успял да си осигури най-доброто място в залата. „Залата“ беше помещението за пресконференции на Полицейски площад номер едно, пещероподобна стая, боядисана в традиционния за държавните институции цвят; известен навсякъде като „зелена бълвоч“. Беше вече пълно с тичащи напред-назад телевизионни екипи и забързани журналисти. Смитбак обичаше наелектризираната атмосфера на големите пресконференции, свикани набързо след някое ужасно събитие, претъпканата зала с общински служители и висши полицейски чиновници, шито се мъчеха неуспешно да овладеят неуправляемата четвърта власт на Ню Йорк.

Той си стоеше на мястото спокоен, кръстосал крака, с готово магнетофонче с насочен микрофон пистолет, докато около него врявата достигаше краен предел. Можеше да подуши с професионалния си нюх, че днес тук миришеше по-различно. Носеше се някакъв обертон на уплах. Всъщност нещо повече от страх — по-близо беше до зле прикрита истерия. Беше я усетил, докато пътуваше сутринта към центъра на града с метрото, докато вървеше по улиците край Градския съвет. Тези три „папагалски“ убийства, извършени за кратко време, бяха прекалено необичайни. Хората говореха само за тях. Целият град бе на ръба на паниката.

Зърна встрани Брайс Хариман, който увещаваеше някакъв полицай, отказващ да го пусне по-напред. Да си хаби в „Ню Йорк поуст“ цялото онова професионално обучение във факултета по журналистика на Колумбийския университет. Би трябвало да заеме някое тихо професорско място в старата си алма матер и да обучава неопитните младежи как да пишат безупречно по метода „обърната пирамида“. Вярно, негодникът го бе изпреварил при второто убийство, бе развил темата за убиеца имитатор, но това си беше чист късмет. Не е ли така?

В публиката се усети раздвижване. Страничните врати на пресзалата избълваха група в сини костюми, следвани от кмета на Ню Йорк

сити Едуард Монтефиори. Той бе едър и солиден мъж и беше наясно, че всички погледи са вперени в него. Спря се, кимна на познати тук и там с изражение, което отговаряше на сериозността на момента. Кметската предизборна кампания в Ню Йорк сити бе в разгара си и както винаги се водеше на равнището на двегодишни деца. Беше задължително той да залови убиеца, да сложи край на тези папагалски убийства; последното нещо, което кметът желаше, бе да даде още „храна“ на и без това гадните реклами на съперника му, който клеймеше растящата напоследък престъпност в града.

На подиума се качваха още хора. Говорителката на кмета Мери Хил, висока, изключително спокойна афроамериканка; дебелият полицейски капитан Шъруд Къстър, в чийто участък бе започнала цялата тази бъркотия; комисарят на полицията Рокър — висок, уморен на вид мъж; и накрая — доктор Фредерик Колъпи, директор на музея, следван от Роджър Бризбейн. Смитбак усети как го облада гняв при изискания вид на Бризбейн с отлично скроения му сив костюм. Бризбейн бе виновен всичко между него и Нора да се прецака. Дори след като Нора бе направила ужасяващото си откритие — мъртвия Пък, дори след като бе преследвана и едва не бе убита от „Хирурга“, тя отказваше да се срещнат, да му позволи да я утеши. Сякаш едва не го кореше за случилото се с Пък и с Пендъргаст.

Шумът в залата достигна оглушително равнище. Кметът се качи на подиума и вдигна ръка. След този негов жест помещението бързо утихна.

Кметът зачете предварително подготвеното си изявление, тежкият му бруклински акцент изпълваше залата.

— Дами и господа от пресата — започна той. — От време на време нашият голям град, поради размерите и разнообразието на населението си, става прицел за серийни убийци. Слава Богу, минаха много години откакто сме имали подобна напаст. Сега обаче изглежда сме изправени пред нов сериен убиец, истински психопат. Трина души бяха убити в рамките на една седмица и то по особено жесток начин. Докато градът сега се радва на най-ниския процент убийства от всички големи градове в страната — благодарение на енергичните усилия на правоохранителните органи и на нулевата толерантност към нарушенията на закона — тези три убийства определено ни идват прекалено много. Свиках тази пресконференция, за да споделя с

обществото какви силни и ефективни мерки предприемаме да открием този убиец и да отговорим по най-добрия начин на въпросите, които бихте задали за този случай и за донякъде сензационните му аспекти. Както знаете, откритостта винаги е била най-висш приоритет за моята администрация. Ето защо съм довел със себе си Карл Рокър, комисарят на полицията; Шърууд Къстър, участъков капитан; директора Фредерик Кольпи и вицепрезидента Роджър Бризбейн от Нюйоркския природонаучен музей, където бе разкрито последното убийство. Моята говорителка Мери Хил ще води пресконференцията. Но първо ще помоля комисар Рокър да ви информира за случая.

Кметът отстъпи назад и Рокър взе микрофона.

— Благодаря ви, господин кмете. — Ниският му интелигентен глас, сух като пергамент, изпълни залата. — Миналият четвъртък в Сентръл парк бе открит трупът на млада жена на име Дорийн Холандър. Била е убита и под кръста ѝ е била извършена странна дисекция или хирургическа операция. Докато с§ провеждаше официалната аутопсия и се анализираха резултатите бе извършено второ убийство. Друга млада жена — Манди Екълнд бе намерена в парка „Томпкинс скуеър“. Анализът на съдебните медици показва, че начинът на убийството и насилието, упражнено спрямо нея, съвпадат с тези от случая с Дорийн Холандър. А вчера в архива на Нюйоркския музей бе открит трупът на петдесет и четири годишния Райнхарт Пък. Той е бил главният архивист на музея. Върху тялото бяха открити следи от обезобразяване, сходни с тези на госпожица Екълнд и госпожа Холандър.

Настана суматоха — вдигнати ръце, викове, жестове. Комисарят ги потуши, като вдигна двете си ръце.

— Както знаете в същия този архив бе открито писмо, отнасящо се до сериен убиец от деветнайсети век. В това писмо се описват подобни осакатявания извършвани като научни експерименти от лекар на име Ленг в Долен Манхатън преди сто и двайсет години. На строителна площадка на улица „Кетрин“ бяха открити останките на трийсет и шест лица — навярно това е било мястото, където доктор Ленг е извършвал своята извратена дейност.

Последва нов взрив от викове.

Намеси се отново кметът.

— Статия за писмото се появи миналата седмица в „Ню Йорк таймс“. В нея подробно се описваше как Ленг е осакатявал жертвите си преди повече от век, както и причината, поради която го е правел.

Кметът огледа събралите си и погледът му се спря за миг върху Смитбак. Журналистът усети тръпката на гордостта от признанието. Ставаше дума за неговата статия.

— Както изглежда, тази статия е имала злополучен ефект — тя е стимулирала убиеца папагал. Един съвременен психопат.

Какво искаше да каже той? Самодоволството на Смитбак се стопи от бързо надигналото се чувство на обида.

— Полицейските психиатри ми казаха, че този убиец е убеден по някакъв перверзен начин, че като убива тези хора ще постигне онова, което се опитал да постигне Ленг преди век — тоест, да удължи живота си. Ние смятаме, че сензационният подход на статията в „Таймс“ е вдъхновила убиеца и го е подтикнала към действие.

Това бе оскърбително! Кметът обвиняваше *него*.

Смитбак се огледа и забеляза, че много погледи бяха вперени в лицето му. Потисна първия си импулс да се изправи и да протестира. Та той просто си беше свършил работата като репортер! Как смееше кметът да го превръща в без вина виновен?

— Не обвинявам никого — продължи да дрънка Монтефиори, — но ще ви помоля — вас, дами и господа от пресата, да проявите съдържаност в писанията си. И без друго имаме везе три убийства. Решени сме да не допуснем повече. Всички версии се проверяват най-енергично. Нека повече да не нагнетяваме обстановката. Благодаря ви.

Мери Хил пристъпи напред, за да се заеме с въпросите. Последва рев, мигновена врява, всички скочиха на крака и замахаха лудешки с ръце. Смитбак си остана седнал, силно зачервен. Чувстваше се опозорен. Опита се да събере мислите си, ала шокът и обидата му пречеха да мисли.

Мери Хил приемаше първия въпрос.

— Казахте, че убиецът правел някаква операция на жертвите си — попита някой. — Бихте ли обяснили по-подробно?

— Най-общо казано, и на трите жертви е премахната долната част на гръбначния мозък — отговори самият комисар.

— Твърди се, че последната операция всъщност е била направена в музея — извика друг репортер. — Вярно ли е?

— Вярно е, че в архива на музея бе открита голяма локва кръв недалеч от жертвата. Очевидно кръвта е била на жертвата, но в момента се извършват допълнителни тестове от съдебните медици. Дали... ъ-ъ-ъ... операция е била наистина извършена, ще трябва да се разбере след допълнителни лабораторни изследвания.

— Разбрах, че от ФБР са били на местопрестъпленията — извика младата жена. — Можете ли да ни обясните естеството на тяхната намеса?

— Това не е съвсем точно — отвърна Рокър. — Агент на ФБР е проявил неофициален интерес към убийствата от деветнайсети век. Но той няма връзка с този случай.

— Вярно ли е, че третият труп е бил набит върху рогата на динозавър?

Комисарят леко потрепна.

— Да, трупът бе открит върху черепа на трицератопс. Очевидно си имаме работа със съвсем побъркан индивид.

— За осакатяването на труповете. Вярно ли е, че само хирург би могъл да го направи?

— Това е една от версиите, по които работим.

— Искам да изясним един момент — извика друг репортер. — Твърдите ли, че материалът на Смитбак в „Таймс“ е причината за тези убийства?

Смитбак се обърна. Беше Брайс Хариман, този негодник.

Комисар Рокър се намръщи.

— Онова, което кметът Монтефиори каза...

Кметът отново се намеси:

— Аз помолих само за сдържаност. Вярно е, че бихме искали тази статия да не беше се появявала. Трима души днес можеха да са живи. А и според мен методите на репортера за събиране на информация подлежат на етична оценка. Но не, не съм казал, че статията е причина за убийствата.

Друг репортер:

— Не е ли отклоняване на вниманието, Ваша чест, да обвинявате репортер, който само си е свършил работата?

Смитбак изви врат да види кой зададе въпроса. Щеше да го почерпи едно питие.

— Не съм казал такова нещо. Казах само, че...

— Но вие съвсем ясно внушихте, че статията е задействала убийствата.

Да, ще почерпи този колега и питие, и вечеря. Смитбак се огледа и забеляза, че много от погледите към него изразяваха съпричастие. Нападайки него, кметът бе нападнал целия журналистически корпус. Харимън си беше вкарал автогол, като повдигна въпроса. Почувства се окуражен — сега вече щяха да се съобразяват с него. Щеше да им се наложи да го правят.

— Следващия въпрос, моля? — рече Мери Хил.

— Имате ли заподозрени?

— Разполагаме с доста добро описание на облеклото на заподозрения — отвърна комисар Рокър. — Висок, слаб, бял мъж, висок между метър и осемдесет и метър и осемдесет и пет, със старомодно черно палто и бомбе е бил забелязан в архива на музея по времето, когато е бил намерен трупът на господин Пък. Мъж с подобен вид, със свит чадър или бастун е бил забелязан в близост до второто местопрестъпление. Не мога да ви съобщя повече подробности.

Смитбак се изправи и помахаша с ръка. Мери Хил не му обърна внимание.

— Госпожа Перес от списание „Ню Йорк“, вашия въпрос, моля.

— Имам въпрос към доктор Коълпи от музея. Господине, мислите ли, че убиецът, известен като „Хирурга“, е служител на музея? Имам предвид — след като последната жертва изглежда е била убита и дисекирана в музея?

Коълпи се прокашля и пристъпи напред.

— Убеден съм, че полицията ще провери това — рече той с добре модулиран глас. — Но ми се струва, че такава вероятност е крайно малка. Всички наши служители преминават проверка за криминални проявления, правят им се психологични портрети и щателни тестове за наркотици. А и бих добавил, че още не е доказано, че убийството наистина е станало в музея.

Последва нов рев, докато Хил се оглеждаше на кого да даде думата. Смитбак извика и размаха ръце заедно с останалите. Господи, наистина ли щяха да го пренебрегнат?

— Господин Дилър от „Нюздей“, вашият въпрос, моля.

Тази вещица нарочно го отбягваше.

— Въпросът ми е към кмета. Господин кмете, как стана така, че мястото на улица „Кетрин“ беше „неумишлено“ разрушено? Нямаше ли то историческа стойност?

Кметът пристъпи напред.

— Не, то нямаше историческа стойност...

— Нямало историческа стойност ли? Местопрестъплението на най-голямата серия от убийства в историята ни?

— Господин Дилър, тази пресконференция е за днешните убийства. Моля ви, нека не смесваме двете неща. Нямахме никакви законни причини да спираме строежа на сграда за сто милиона долара. Костите и вещите бяха фотографирани, изследвани от съдебни медици и иззети за по-нататъшни проучвания. Не можеше да бъде направено нищо друго.

— Може би защото „Мойгън-Феърхевън“ е голям дарител за вашата кампания...

— Следващият въпрос — изръмжа Хил.

Смитбак скочи на крака и извика:

— Господин кмете, след като бях оклеветен...

— Госпожа Епстийн от WNBC — извика Мери Хил и мощният ѝ глас заглуши неговия.

Изправи се стройна жена с микрофон в ръка и една камера се обърна към нея.

— ИЗВИНЕТЕ! — Смитбак бързо се възползва от временното затишие. — Госпожо Епстийн, тъй като бях лично нападат, бих ли могъл да отговоря?

Прочутата телевизионна водеща не се поколеба и за миг.

— Разбира се — отвърна любезно тя и се обърна към оператора си, за да се увери, че снима.

— Бих искал да се обърна към господин Бризбейн — продължи Смитбак, без да губи и секунда. — Господин Бризбейн, защо писмото, от което започна всичко, е потулено, заедно с всички вещи от колекцията на Шотъм? Да не би музеят да се опитва да скрие нещо?

Бризбейн се изправи, спокойно усмихнат.

— Съвсем не. Тези материали просто са временно иззети за консервация. Това е стандартна процедура в музея. Във всеки случай писмото вече задейства един убиец папагал; да се публикува сега ще

бъде безотговорно. Материалите са достъпни за квалифицирани изследователи.

— Не е ли вярно, че сте се опитали да попречите на ваши служители да работят по случая?

— Съвсем не. Ние оказваме съдействие през цялото време. Самите архиви говорят за това.

Глупости. Смитбак мислеше трескаво.

— Господин Бризбейн...

— Господин Смитбак, бихте ли дали думата и на някой друг от колегите? — гласът на Мери Хил отново прорязва атмосферата.

— Не! — извика Смитбак и предизвика изблици на смях. — Господин Бризбейн, не е ли вярно, че компанията „Мойгън-Феърхевън“, която е дарила миналата година на музея два милиона долара — да не споменаваме, че самият Феърхевън е във вашия борд — е оказала натиск върху музея да спре това разследване?

Бризбейн се изчерви и Смитбак разбра, че този път въпросът му бе улучил в десетката.

— Това е безотговорно обвинение. Както вече казах, ние оказваме съдействие...

— Значи вие отричате, че сте заплашили вашата служителка доктор Нора Кели и сте ѝ забранили да работи по случая? Имайте предвид, господин Бризбейн, че още не сме изслушали самата Нора Кели. Същата тази, която намери трупа на третата жертва — и трябва да добавя — която е била преследвана и едва не е била убита от „Хирурга“.

Ясният намек беше, че Нора Кели може да има нещо за казване, което няма да е в съзвучие с думите на Бризбейн. Лицето на Бризбейн помрачня, почувства се притиснат до стената.

— Няма да отговарям на тези грубиянски въпроси.

Стоящият до него Кольпи изглеждаше мрачен.

Смитбак усети как се понася на вълната на триумфа.

— Господин Смитбак — рече язвително Мери Хил, — вие да не би да искате да монополизирате тази пресконференция? Очевидно е, че убийствата от деветнайсети век нямат нищо общо с днешните серийни убийства, освен че са вдъхновени от тях.

— А вие откъде сте сигурна в това? — извика Смитбак, триумфът му вече бе осигурен.

Сега към него се обърна кметът:

— Да ни би да искате да ни внушите, господине — рече шеговито той, — че доктор Ленг е още жив и продължава дейността си?

В залата избухна силен смях.

— Съвсем не...

— Ами тогава ви предлагам да седнете, приятелю.

Смитбак седна, сподирен от нова вълна смях, триумфалното му чувство бе смачкано. Отбеляза точка, но и те знаеха как да отвърнат на удара.

Въпросите продължиха да се низжат, а той бавно осъзна какво бе сторил на тази пресконференция — беше замесил името на Нора. Не му трябваше много време, за да осъзнае и каква щеше да бъде реакцията ѝ.

ВТОРА ГЛАВА

Улица „Дойърс“ бе съвсем тясна, почти пътечка в югоизточния ъгъл на Китайския квартал. В единия ѝ край бяха струпани чайни и магазини за хранителни стоки, украсени с гирлянди от неоновии надписи на китайски. Тъмни облаци се плъзгаха по небето, а вятърът разнасяше из канавките хартии и опадали листа. Чуваше се далечен тътен — приближаваше буря.

О’Шонеси се спря пред пустата уличка, а Нора спря зад него. Тя потрепери от страх и от студ. Видя го как оглежда тротоара напред и назад, нащрек за какъвто и да е знак за опасност, за евентуалното им проследяване.

— Номер деветдесет и девет е по средата между двете пресечки — каза тихо той. — Онази каменната къща.

Нора погледна нататък. Беше тясна сграда, като всички останали — триетажна постройка от мръснозелени тухли.

— Сигурна ли сте, че не искате да дойда с вас? — попита О’Шонеси.

Нора преглътна.

— Мисля, че ще е по-добре да останете тук и да наблюдавате улицата.

О’Шонеси кимна и се мушна в сянката на един вход.

Нора пое дълбоко дъх и закрачи напред. Запечатаният плик с банкнотите, който Пендъргаст ѝ даде, тежеше като олово в чантичката ѝ. Потрепери отново и се огледа в тъмната уличка, борейки се с вълнението си.

Нападението срещу нея и бруталното убийство на Пък промени всичко. Те доказаха, че вече не ставаше дума за психарски папагалски убийства. Всичко бе внимателно планирано. Убиецът имаше достъп до вътрешните пространства на музея. Беше използвал старата пишеща машина „Роял“ на Пък, за да напечата бележката, с която да я подмами в архива. Преследва я ужасно хладнокръвно. Тя бе усетила присъствието на мъжа, който там, в архива, се намираще на сантиметри от нея. Почувства дори „ужилването“ на скалпела му. Той

не беше лунатик: беше рационален тип, който знаеше точно какво прави и защо го прави. Каквато и да беше връзката между старите и новите убийства, на това трябваше да бъде турен край. Ако можеше да стори нещо — каквото и да е — за да бъде заловен убиецът, тя бе готова до го направи.

Под пода на номер 99 на улица „Дойърс“ се криеха отговори. И тя бе готова да намери тези отговори.

Мислите ѝ се върнаха към ужасяващото преследване, особено към проблясъка от острието на скалпела на „Хирурга“, насочен към нея, по-бърз от нападаща змия. Беше картина, която не можеше да забрави. След това — безкрайните разпити на полицията; а после пък — посещенията ѝ при Пендъргаст, за да му съобщи, че е променила мнението си за улица „Дойърс“. Пендъргаст се разтревожи от разказа ѝ за нападението и отначало отказа, но Нора беше упорита. Независимо дали той би дал съгласието си или не, тя щеше да отиде на улица „Дойърс“. В крайна сметка Пендъргаст отстъпи — при условие, че Нора ще бъде непрекъснато съпровождана от О’Шонеси. Освен това я накара да вземе дебелия пачка с пари в плика.

Тя изкачи стъпалата към входната врата и се стегна предвид предстоящата ѝ задача. Видя че имената на звънците бяха изписани на китайски. Натисна звънеца на апартамент №1.

Някакъв глас изляя на китайски.

— Интересувам се само да наема апартамента на партера — извика тя.

Ключалката избръмча и се отвори, тя бутна вратата и се намери в коридор, слабо осветен от луминесцентни лампи. Вдясно от нея нагоре се виеше тясно стълбище. Чу как в края на коридора безкрайно дълго се отключваше някаква врата. Най-сетне тя се отвори, появи се прегърбен и потиснат мъж, по риза и торбести панталони, който се взря в нея.

Нора приближи.

— Господин Линг Ли?

Той кимна и отвори вратата да влезе. Озова се във всекидневна със зелен диван, масичка с гетинаксов плот, няколко фотьойла и изпипан барелеф в червено и златисто на стената, изобразяващ пагода и дървета. Прекалено голям за пространството полилей властваше над стаята. Тапетите бяха лилави, а килимът — червено-черен.

— Седнете — каза мъжът.

Гласът му беше слаб, уморен.

Нора седна и изведнъж потъна дълбоко в дивана.

— Откъде научил за този апартамент? — попита Ли.

По изражението му Нора разбра, че не се радваше да я види.

Нора започна да излага версията си.

— Една дама, която работи в „Ситибанк“ на една пряка оттук, ми каза за него.

— Коя дама? — попита Ли още по-остро.

Пендъргаст й бе обяснил, че в Китайския квартал собствениците предпочитали да отдават апартаментите под наем на свои.

— Не й знам името. Чичо ми каза да говоря с нея, каза, че знаела как да намеря апартамент в този квартал. Тя ми каза да ви потърся.

— Чичо ви ли?

— Да. Чичо Хуанг. Работи в ОНОЖ.

Тази информация бе посрещната със слисано мълчание. Пендъргаст бе преценил, че споменаването на китайски родственик ще я улесни да наеме апартамента. А това, че работи в Отдела за настаняване и обновяване на жилищата — градското управление, което определяше наемите — беше само от полза.

— Името ви?

— Бетси Уинчъл.

— Нора забеляза голяма черна сянка да преминава от кухнята и да се появява на вратата на всекидневната. Очевидно беше съпругата на Ли — със скръстени ръце, три пъти по-едра от него и много строга на вид.

— По телефона казахте, че апартаментът е свободен.

Готова съм да го наема веднага. Моля, покажете ми го.

Върнаха се в коридора, излязоха от апартамента и слязоха по стълбите. Нора се огледа бързо, но не забеляза О'Шонеси, Ли извади ключ, отвори вратата на партерния апартамент и запали осветлението. Тя го последва. Той затвори вратата и демонстративно заключи с не по-малко от четири ключалки.

Апартаментът беше дълъг и мрачен. Единственият прозорец бе зарешетен квадрат до входната врата. Стените бяха от боядисани тухли, някога бели, а сега сиви, подът бе със стара тухлена настилка — напукана и нацърбена. Какво ли имаше под нея? Пръст? Пясък?

Бетон? Подът изглеждаше неравен и влажен, тъй че сигурно настилката е била положена направо върху пръстта.

— Кухня и спалня — отзад — каза Ли без да си дава труда да посочва.

Нора тръгна към задната част на апартамента. Там имаше тясна кухничка, през която се стигаше до две тъмни спални и баня. Нямаше вградени шкафове. Един прозорец на задната стена пропускаше през дебелиите си решетки кафеникавата светлина от въздушна шахта.

Нора се върна. Ли проверяваше ключалката на входната врата.

— Трябва поправи брава — каза със зловец тон. — Много крадец опитвал влезе.

— Много пъти ли са влизали?

Ли закима оживено.

— О, да. Много крадец. Много опасно.

— Наистина ли?

— Много крадец. Много бандит — поклати тъжно глава Ли.

— Този апартамент поне изглежда сигурен.

Нора се заслуша. Таванът изглеждаше добре изолиран — поне тя не долавяше никакъв шум отгоре.

— Квартал несигурен за момиче. Всеки ден убийство, грабеж, кражба. Изнасилване.

Нора знаеше, че въпреки окаения си вид Китайският квартал бе един от най-безопасните в града.

— Не ме е страх — каза тя.

— Много правило за апартамента — каза Ли, опитвайки друг подход.

— Така ли?

— Никакъв музика. Никакъв шум. Никакъв мъж нощем. — Ли се опитваше да измисли още неща, които една млада жена ще намери за нежелателни. — Никакви цигара, никакви пиене, всеки ден чисти.

Нора слушаше и кимаше одобрително.

— Добре. Звучи ми чудесно. Искам едно чисто и тихо местенце. А и нямам приятел.

С нов пристъп на гняв си помиен за Смитбак и за това как я бе въвлякъл в тази бъркотия с публикуването на статията си. До известна степен той наистина бе отговорен за тези папагалски убийства. А вчера пък бе имал наглостта да спомене името ѝ на кметската

пресконференция, та да разбере за нея и целият град. Вече бе сигурна, че след случилото се в архива оставането ѝ в музея бе още по-проблематично от преди.

— Газта не е включена в цена.

— Разбира се.

— Няма климатик.

Нора кимна.

Ли бе изпаднал в затруднение, но лицето му изведнъж светна от нова идея.

— След самоубийство, никакъв оръжие в апартамента.

— Самоубийство ли?

— Млада жена обесила. На ваша възраст.

— Обесила ли се е? Нали споменахте оръжие?

Той се обърка в първия миг, но лицето му отново светна.

— Обесила, но не става. После застреляла.

— Ясно. Предпочела е всестранния подход.

— Като вас, тя няма приятел. Много тъжно.

— Какъв ужас!

— Случило точно тук — посочи Ли кухнята. — Не намерили труп три дни. Лош миризма. — Той облещи очи и добави с драматичен обертон: — Много червей.

— Ужасно — рече Нора и се усмихна. — Но апартаментът е направо прекрасен. Ще го наема.

Отчаянието на Ли се задълбочи, но не каза нищо.

Тя го последва към неговия апартамент. Нора седна на дивана без да я канят. Съпругата пак беше там — внушително присъствие на вратата на кухнята. Върху лицето ѝ бе изписана подозрителност и неудоволствие. Ръцете ѝ изглеждаха като свински бутове.

Мъжът седна с нещастен вид.

— Е — рече Нора, — да приключваме. Искам да наема апартамента. Нуждая се от него веднага. Днес.

— Трябва проверки банка — отвърна неуверено Ли.

— Няма време, а и ще платя в брой. Апартаментът ми трябва още тази вечер, инак няма да имам къде да спя.

Докато говореше, тя извади плика на Пендъргаст. Бръкна в него и извади пачка стодоларови банкноти.

Появата на парите предизвика шумно неодобрение от жената. Ли не отговори. Не откъсваше поглед от банкнотите.

— Тук е наемът за първия месец, за последния месец и осигурителен депозит за един месец. — Нора тръшна пачката на масата. — Шест хиляди и шестстотин долара. В брой. Дайте договора.

Апартаментът беше окаян, а исканият наем — чудовищно висок, поради което навярно си стоеше ненает. Надяваше се, че Ли не би могъл да си позволи да игнорира парите в брой.

Последва нова остра забележка от жена му. Ли я пренебрегна. Отиде отзад и се завърна след малко с два договора. Бяха на китайски.

— Трябва банкова проверка — рече упорито жената на английски заради Нора. — Трябва проверка кредита.

Нора не й обърна внимание.

— Къде да подпиша?

— Тук — посочи мъжът.

Нора написа с размах Бетси Уинчъл и на двата екземпляра и след това добави разписка: 6600 долара, получени от господин Линг Ли.

— Чичо ми Хуанг ще ми го преведе. Надявам се за ваше добро да няма нищо незаконно в него. А сега подпишете вие. За разписката.

Жената пак издаде остър звук.

Ли подписа на китайски; насърчен, както изглеждаше, от съпротивата на жена си.

— А сега ми дайте ключовете и приключваме.

— Трябва направи копие от ключове.

— Дайте ми тези ключове. Сега вече апартаментът е мой. Аз ще направя копия за своя сметка. Трябва да започна да се нанасям веднага.

Ли с неохота й подаде ключовете. Нора ги взе, сгъна единия екземпляр от договорите, мушна го в джоба си и се изправи.

— Благодаря ви много — рече весело тя и протегна ръка.

Ли я стисна едва-едва. Докато вратата се затваряше, Нора чу ново остро избухване на жената. Кавгата, изглежда, щеше да продължи дълго.

ТРЕТА ГЛАВА

Нора веднага се върна в апартамента долу. О'Шонеси се появи, докато отключваше вратата. Двамата влязоха във всекидневната и Нора затвори вратата с всичките резета и вериги. След това отиде до зарешетения прозорец. В двата края на перваза стърчаха гвоздеи, на които някой бе окачвал импровизирана завеса. Тя съблече палтото си и го простря върху гвоздеите, за да не може да се вижда отвън.

— Уютно местенце — рече О'Шонеси, душейки наоколо. — Мирише като на местопрестъпление.

Нора не отговори нищо. Гледаше вторачено пода, вече мислено си представяше разкопките.

Докато О'Шонеси оглеждаше апартамента, Нора обиколи всекидневната, изследва пода, разчерта го наум, планираше следващите си действия. След това клекна и извади джобно ножче — брат й Скип й го бе подарил за шестнадесетия й рожден ден и тя никога не се разделяше с него — и го мушна между две тухли. Бавно и внимателно изчисти слоя мръсотия и стар восък за полиране. Завъртя ножа между тухлите, за да разхлаби леко настилката. След това размърда първата тухла и само след миг я измъкна от гнездото й.

Пръст. Миризмата на влага връхлетя ноздрите й. Бръкна с пръст — беше хладна, влажна и леко слузеста пръст. Мушна ножа и установи, че беше компактна, но поддаваща маса с малко камъчета. Чудесно.

Изправи се и се огледа. О'Шонеси стоеше зад нея и я гледаше с любопитство.

- Какво правите? — попита.
- Проверявам настилката под пода.
- И?
- Насипана пръст, не е цимент.
- Това добре ли е?
- Страхотно е.
- Щом казвате.

Тя върна тухлата отново на мястото ѝ и се изправи. Погледна часовника си. Три часът, петък следобед. Музеят щеше да затвори след два часа.

Обърна се към О'Шонеси.

— Виж какво, Патрик, искам да отидеш в кабинета ми в музея, да разбиеш шкафчето ми и да ми донесеш някои инструменти, които ще ми трябват.

О'Шонеси поклати глава.

— Няма да правя нищо подобно. Пендъргаст ми нареди да бъда с вас.

— Помня. Но тук съм в безопасност. Онази врата има поне пет ключалки, а аз няма да ходя никъде. Тук ще съм по-сигурна, отколкото ако съм на улицата. Освен това убиецът знае къде работя. Нима ще предпочетеш аз да ида до центъра, а ти да чакаш тук?

— Защо да ходим някъде? Защо е това бързане? Не можем ли да почакаме Пендъргаст да излезе от болницата?

Тя го изгледа с почуда.

— Часовникът тиктака, Патрик. Там навън се разхожда убиец.

О'Шонеси я погледна. Колебаеше се.

— Не можем да си позволим да стоим тук със скръстени ръце. Надявам се, че няма да ми пречиш. Тези инструменти ми трябват и то веднага.

Той продължаваше да се колебае.

Нора усети как гневът ѝ се засилва.

— Просто го направи. Разбрано?

О'Шонеси въздъхна.

— Заклучете добре подире ми и не отваряйте никому. Нито на хазаина, нито на пожарната, нито на Дядо Коледа. Само на мен. Обещавате ли?

Нора кимна:

— Обещавам.

— Добре, веднага се връщам.

Тя набързо нахвърли списък на нещата, даде наставления на О'Шонеси, заключи внимателно подире му и изолира тътена на надвисналата отвън буря. Бавно се извърна от вратата, огледа стаята, докато накрая погледът ѝ спря върху настилката на пода. Преди сто години Ленг, при цялата си гениалност, не би могъл да предвиди какви

ще са възможностите на съвременната археология. Щеше да разкопае мястото най-внимателно, да достигне до старата му лаборатория, отстранявайки пласт подир пласт, щеше да вложи цялото си умение, за да намери и най-малкото доказателство. А доказателства щеше да има, знаеше това. На света не съществува такова нещо като безплодна археологическа площадка. Хората — независимо къде отиват и какво правят — винаги оставят следи.

Извади джобното ножче, клекна и отново вкара острието между старите тухли. Внезапно изтрещя нова гръмотевица — по-силно, отколкото предишните; Нора се сепна, сърцето ѝ се бе разтуптяло от страх. Овладя се и поклати тъжно глава. Никакъв убиец нямаше да ѝ попречи да открие онова, което се криеше под този под. Запита се за миг какво ли би казал Бризбейн за тази ѝ работа. Да върви по дяволите, реши накрая.

Завъртя ножчето в ръце, затвори го с въздишка. През целия си професионален живот бе изравяла и описвала човешки кости без всякакви емоции — без да изпитва някаква друга обвързаност с древните скелети, освен факта, че и те принадлежаха към човечеството. Но при Мери Грийн нещата се оказаха коренно различни. Там, пред дома на момичето, Пендъргаст бе очертал остро и релефно краткия живот и ужасната смърт на Мери Грийн. За първи път Нора осъзна, че бе изровила, че бе държала костите на човек, когото можеше да разбере и за когото можеше да скърби. Историята на Пендъргаст за момичето проникваше все по-дълбоко и по-дълбоко в съзнанието ѝ, въпреки опитите ѝ да поддържа професионална дистанцираност. А сега тя почти се бе превърнала във втора Мери Грийн.

Всичко това бе лично. Много лично.

Мислите ѝ бяха прекъснати от изскърцалата от вятъра врата и от нов, малко по-слаб тътен на гръм. Нора коленичи, отвори отново ножчето и започна да чегърта енергично тухлената настилка. Очертаваше се дълга нощ.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Вятърът блъскаше в заключената врата, от време на време в стаята нахлуваха проблясъците на светкавици и тътенът на гръмотевици. След като О'Шонеси се бе завърнал, двамата работеха заедно — полицаят изнасяше пръстта, а Нора се съсредоточи върху разкриването на подробностите. Работеха под светлината на една-единствена жълта крушка. Стаята миришеше силно на гнилоч. Въздухът бе застоял, влажен и задушлив.

Насред пода във всекидневната бяха разрили площадка от четири квадратни метра. Беше внимателно рамкирана, спускаше се стъпаловидно на всеки прокопан метър, за да може да се излиза от удълбочаващия се изкоп. Тухлите от настилката бяха внимателно подредени до стената в дъното. Вратата към кухнята бе отворена и през нея се виждаше голяма купчина кафява пръст, струпана в средата на стаята върху дебел найлон. До него имаше по-малък найлон, върху който бяха струпани поставените в торбички предмети, намерени при разкопките.

Нора най-сетне се спря и остави настрани шпаклата и метличката, с които работеше. Свали предпазната каска, избърса с ръка челото си и отново наложи каската. Отдавна бе минало полунощ и вече се чувстваше изтощена. В най-ниската си точка изкопът бе стигнал на метър и двайсет под пода — доста работа. Беше трудно да се работи толкова бързо без да се нарушават професионалните правила.

Обърна се към О'Шонеси:

— Пет минути почивка. Бих искала да изследвам този разрез.

— Време беше.

Той се изправи и се подпря на лопатата си. Челото му лъщеше от пот.

Нора освети с фенерчето си грижливо подравнената стена от пръст и се „зачете“ в нея така, както хората четат книги. От време на време бръсваше леко с метличката, за да види по-добре.

Най-отгоре имаше пласт с дебелина от двайсетина сантиметра, очевидно насипан като основа за последната настилка от тухли. Под

него имаше около деветдесет сантиметра по-груб пълнеж, осеян с парченца от глинени и порцеланови съдове от периода след 1910 година. Не забеляза обаче никакви следи от лабораторията на Ленг — поне нямаше нищо очевидно. И въпреки това тя най-усърдно вземаше проби и ги прибираще в торбички — по всички правила на науката.

Под грубия пълнеж попаднаха на пласт; съдържащ парчета боклук — гниеци бурени, зеленияли парчета от бутилки, кокали и скелета на куче — очевидно останки от времето, когато мястото е било пустеещо. Под него имаше пласт от тухли.

О'Шонеси се протегна и разтри мускулите на гърба си.

— Защо трябва да копаем толкова дълбоко?

— В повечето градове равнището на почвата се повдига с определено темпо във времето — за Ню Йорк то е около седемдесет и пет сантиметра на сто години. — Нора посочи дъното на дупката. — Тогава това е било земното равнище.

— Значи тези стари тухли са първият под на партера?

— Така мисля. Подът на лабораторията.

Лабораторията на Ленг.

И въпреки всичко имаше малко улики. Липсваха боклуци, сякаш подът е бил грижливо изметен. Нора намери стъкълца в пукнатините на тухлената настилка; стара скара с останки от въглища; едно копче; изгнил трамваен билет и още това-онова. Изглежда Ленг не е искал да остави никакви следи подире си.

Нова светкавица отвън успя да пробие „завесата“ от палтото ѝ, метнато около прозореца. Секунда по-късно избуча поредният гръм. Единствената крушка премигна, потъмня, но отново светна.

Тя продължаваше да се вира замислена в пода. Най-сетне проговори:

— Необходимо е първо да разширим изкопа. А след това мисля, че ще се наложи да копаем по-дълбоко.

— По-дълбоко ли? — попита недоумяващият О'Шонеси.

Нора кимна.

— Ленг не е оставил нищо върху пода. Но това не означава, че не е оставил нищо и под него.

Последва кратка, изпълнена с хлад тишина.

Отвън улица „Дойърс“ бе залята от силния дъжд. Водата се стичаше от водостоците и изчезваше в аварийните канали, като носеше със себе си боклуци, кучешки изпражнения, удавени плъхове, гниеци зеленчуци и рибешки вътрешности от пазара по-надолу по улицата. Блясащите от време на време светкавици осветяваха тъмните фасади, хвърляха огнени стрели светлина върху вълматата мъгла, която се виеше и сякаш ближеше паважа.

Прегърбен силует с бомбе, почти скрит под черен чадър, крачеше по тясната улица. Движеше се бавно, мъчително, подпирайки се на бастуна си. Спря се за миг пред номер 99 на улица „Дойър“, след това потъна в миазмите на мъглата — сянка в сенките — и човек трудно би могъл да каже, че изобщо някога се бе мярнал там.

ПЕТА ГЛАВА

Къстър се облегна назад в креслото си с прекалено висока облегалка и въздъхна. Беше дванайсет без четвърт в събота следобед и по всички правила на играта би трябвало да е в боулинг клуба и да пие бира с приятелчетата си. Та той беше шеф на участък, по дяволите, а не някой скапан детектив по убийствата. Защо ще го викат на работа в шибаната събота? Безсмислените глупости на отдела за връзки с обществеността. Цяла сутрин не прави нищо друго, освен да си седи на задника и да слуша шума на парното в радиатора. Чиста загуба на един хубав уикенд.

Поне Пендъргаст бе за известно време извън строя. Но какво точно целеше агентът? Когато попита О'Шонеси, онзи бе дяволски уклончив. Човек би очаквал полицаи с досие като неговото да трупа точки, да знае чий задник да целува и кога. Е, на Къстър му бе дошло до гуша. Да дойде понеделник и ще му набие обръчите, ще му скъси каишката на това пале.

Интеркомът на писалището му избръмча и Къстър ядно натисна копчето:

— Какво, по дяволите, пък има сега? Нали казах никой да не ме безпокои?

— На линията е комисар Рокър, капитане — чу се грижливо неутралният глас на Нойс.

Господи и вси светии, това копеле, помисли си Къстър.

Треперещата му ръка увисна над премигващата лампичка на телефона. Какво пък искаше сега комисарят от него? Нима не бе направил всичко, което бяха поискали — кметът, шефът всички? Каквото и да бе станало, вината не беше негова.

Дебелият треперещ пръст натисна бутона.

— Къстър? — долетя до него сухият глас на комисаря.

— Какво има, сър? — изписка Къстър в неуспешен опит да намали височината на тона си.

— Твоят човек. О'Шонеси.

— Да, сър? Какво за О'Шонеси?

— Нещо тук предизвика любопитството ми. Защо точно той е изискал копие от доклада на съдебната медицина за останките, намерени на улица „Кетрин“? Ти ли си го упълномощил?

Гласът бе бавен, уморен.

Какво, по дяволите, бе замислил О’Шонеси? Мислите на Къстър запрепусаха бързо. Можеше да каже истината, да рече, че О’Шонеси не е спазил нарежданията му. Но така щеше да изглежда глупак — човек, който не може да ръководи хората си. А от друга страна, можеше и да излъже.

Лой избра втория, по-обичайния вариант.

— Господин комисар? — успя да сниши тона си до сравнително мъжки тембър. — Аз го упълномощих. Нали разбирате, не разполагахме тук с копие за архива си. Това си е формалност, нали разбирате, да туряме на всяка седморка чертичка и над всяко „и“ точка. Караме я по правилата, сър.

Последва кратко мълчание.

— Къстър, след като си толкова наясно с афоризмите, сигурно знаеш израза „да оставим кучето заровено“?

— Да, сър.

— Мислех си, че кметът даде ясно да се разбере: искаме точно това куче да си остане заровено.

По тона на Рокър можеше да се долови, че не е твърде очарован от решението на кмета.

— Да, сър.

— О’Шонеси не действа на своя глава, нали, Къстър? Да не би случайно да помага на онзи агент на ФБР, докато е на лечение, а?

— Той е солиден полицаи, лоялен и послушен. Аз го накарах да вземе доклада.

— В такъв случай съм изненадан от теб, Къстър. Сигурно си наясно, че след като докладът постъпи в участъка, всяко ченге ще има достъп до него. Коеето означава, че сме на една крачка от това да го подхвърлим пред прага на „Ню Йорк таймс“.

— Съжалявам, сър. Не помислих за това.

— Искам този доклад — всяко копие от него — да ми бъде изпратено обратно. Лично. С куриер. Разбираш ли? Никакво копие не бива да остава в участъка.

— Тъй вярно, сър.

Господи, как по дяволите ще успее да го направи? Ще трябва да го вземе от онзи негодник О'Шонеси.

— Къстър, имам странното чувство, че не разбираш докрай ситуацията, в която се намираме. Онова на улица „Кетрин“ няма нищо общо с криминалното разследване. То е история. Онзи доклад на съдебната медицина е собственост на „Мойгън-Феърхевън“. Там е частна собственост. Платили са за нея и Останките са били намерени на тяхна земя. Онези останки са били погребани почтено и анонимно в частно гробище с подходящите религиозни обреди, всичко това — уредено от „Мойгън-Феърхевън“. Въпросът е приключен. Следваш ли мисълта ми дотук?

— Да, сър.

— Сега... „Мойгън-Феърхевън“ е добър приятел на кмета — както кметът изрично ми подчерта — и господин Феърхевън работи много яко за преизбирането му. Но ако тази ситуация се задълбочи, възможно е Феърхевън да не бъде толкова ентусиазиран в подкрепата си. Може да реши да се оттегли и да изчака. Може дори да реши да подкрепи другия кандидат.

— Разбирам, сър.

— Добре. Сега си имаме работа с един психопат, дето му викат „Хирурга“, който кълца хората. Ще ти бъда много благодарен, капитане, ако съсредоточиш усилията си върху него. Всичко хубаво.

Чу се изщракване и връзката изведнъж прекъсна.

Къстър се надигна на стола, все още стиснал слушалката, цялото му свинеподобно тяло се тресеше. Преглътна, овладя треперещия си глас и натисна бутона на интеркома.

— Свържи ме с О'Шонеси. Опитай всичко — радио, аварийни честоти, клетъчни телефони, домашния му номер, всичко.

— Той не е на служба, капитане — каза Нойс.

— Не давам и пет пари къде е. Намери го!

— Слушам, сър.

Говорителят изпука и замлъкна.

ШЕСТА ГЛАВА

Нора взе шпаклата, клекна и се зае да измъкне една от старите тухли от стария под. Беше почти разпаднала се и пропита с вода, затова се натроши под инструмента. Тя бързо измъкна парчетата и подхвана съседните тухли. О'Шонеси стоеше над нея и гледаше. Работиха цяла нощ и до обяд на следващия ден разшириха изкопа на осем квадратни метра. Нора бе неописуемо уморена. Но това бе една задача, която искаше да изпълни сама.

След като научи за напредъка й Пендъргаст се застави да стане от болничното легло — въпреки протестите на уплашените лекари и сестри — и отиде сам на улица „Дойърс“. Сега лежеше близо до изкопа на ортопедичен дюшек, доставен от „Дъксиана“ Лежеше с кръстосани на гърдите ръце и затворени очи и почти не помръдваше. С черния си костюм и бледото си лице изглеждаше съвсем като мъртвец. По молба на Пендъргаст Проктър, шофьорът му, бе донесъл от апартамента в „Дакота“ някои вещи: масичка, лампа от „Тифани“, различни лекарства и мазила, френски шоколади, както и купчина съмнителни на вид книга и карти.

Почвата под пода на старата лаборатория на Ленг бе пропита с вода и миришеше лошо. Нора разчисти един квадратен метър от тухлената настилка и започна диагонален пробен изкоп. Оттук нататък не й оставаше много. Почти беше достигнала до водното равнище.

Натъкна се на нещо. Сръчно разчисти с метличката и се разкри ръждясал, почти изгнил чадър от деветнайсети век — само дръжката от китова кост бе останала непокътната. Внимателно разчисти около него, фотографира го на място, след това го извади и постави ръждясалите части върху пласт специална безкиселинна хартия за образци.

— Намерихте ли нещо? — попита Пендъргаст без да отваря очи. Дългата бяла ръка се протегна, взе един шоколадов бонбон и го лапна.

— Останки от чадър.

Тя работеше вече по-бързо. Пръстта беше по-рехава, по-разкаляна.

На трийсетина сантиметра по-надолу, в левия край на изкопа шпаклата ѝ се натъкна на нещо твърдо. Заразчиства калта около него. После изведнъж отдръпна инстинктивно ръка. Беше се разкрил кичур коса върху гладкия купол на кафява кост.

Далечен гръм прониза тишината. Бурята все още вилнееше във.

Чу как О'Шонеси тихо пое дъх.

— Да? — долетя веднага гласът на Пендъргаст.

— Открихме череп.

— Продължете да копаете, моля — тонът на Пендъргаст не издаде никакво учудване.

Работейки внимателно с четката, с разтуптяно сърце, Нора отстрани още пръст. Изпод нея бавно се появи лицевата част, след това двете очни кухини, в които още имаше слюзеста, лепкава материя. Разнесе се отвратителна миризма и на Нора ѝ се повдигна. Това не беше чист скелет на индианец анасази, погребан преди хиляда години в сух пясък.

Нора покри носа и устата си с тениската и продължи. Разкри се част от носовата кост, в отвора се виждаше извито парче хрущял. А когато се разкри горната челюст, проблесна метал.

— Моля, опишете — слабият глас на агент Пендъргаст наруши мълчанието в стаята.

— Почакайте още минутка.

Нора почисти с четката лицевите кости. След като лицето вече беше изцяло почистено, тя седна на петите си.

— Добре. Имаме череп на възрастен мъж, с остатъци от коса и част от меките тъкани, запазили са се вероятно поради анаеробната среда. Под горната челюст има два сребърни зъба, отчасти откъснати от челюстта, прикрепени към някакъв стар мост. Под тях, в устната кухина виждам чифт очила със златни рамки, едното им стъкло е непрозрачно, черно.

— Аха. Намерили сте Тинбъри Макфадън. — След кратка пауза Пендъргаст продължи: — Не трябва да спираме. Остава да се намерят Джеймс Хенри Пърсивал и Дюмонт Бърлей, членове на Академията и колеги на доктор Ленг. Дватамата са имали нещастieto Дж. К. Шотъм да им се довери. Малкият кръг се затваря.

— Това ми напомня... — прекъсна го Нора, — ... сетих се нещо, докато копаех снощи. Първия път, когато помолих Пък да ми покаже

материалите на Шотъм, той подхвърли, че напоследък Шотъм се радвал на доста голяма популярност. Тогава не обърнах внимание на думите му. Но след всичко, което се случи, започнах да се питам кой... — тук младата жена замлъкна.

— Кой е предприел това пътешествие преди нас — довърши мисълта ѝ Пендъргаст.

Изведнъж се чу изтракването на бравата.

Всички погледи се устремиха към вратата.

Дръжката изхлопа, завъртя се веднъж, втори път.

Проехтяха силни удари по вратата, които отекнаха в малкия апартамент. След малка пауза последва нов залп от обезумели удари.

О'Шонеси вдигна глава, ръката му се спусна към револвера.

— Кой е?

Отвън се чу пронизителен женски глас.

— Какво става там? Какъв тази миризма? Какво прави там? Отвори!

— Това е госпожа Ли — въздъхна Нора, докато се изправяше. — Хазайката.

Пендъргаст не помръдна. Бледосините му котешки очи се отвориха само за миг, след това отново се склопиха. Сякаш се гласеше да си подремне.

— Отвори! Какво става вътре?

Нора се изкатери от изкопа и отиде до вратата.

— Какъв е проблемът? — попита тя, опитвайки се да намери спокоен тон.

О'Шонеси застана до нея с изваден револвер.

— Проблем с миризма! Отвори!

— Тук няма никаква миризма — каза Нора. — Сигурно идва от другаде.

— Идва оттук, през този врата! Подушила снощи, а сега още по-лош, като излязла от апартамент. Отвори!

— Просто готвех, това е. Вземам уроци по готварство, но изглежда още не съм се усъвършенствала достатъчно, та...

— Това не миризма от готвене! Миризма — лайна! Този хубава апартамент! Ще викам полиция!

Последва ново яростно блъскане по вратата.

Нора погледна към Пендъргаст, който лежеше спокойно, като призрак, със затворени очи. Обърна се към О'Шонеси.

— Нали търси полиция — рече той и сви рамене.

— Но ти не си с униформа.

— Значката ми е у мен.

— Какво ще ѝ кажеш?

Думкането продължаваше.

— Истината, разбира се.

О'Шонеси отиде до вратата, отключи я и я отвори.

Ниската и яка хазяйка се появи на прага. Погледът ѝ се стрелна покрай О'Шонеси, забеляза гигантската дупка на пода във всекидневната, купчините пръст и подредените зад тях тухли, изкопаната горна част от скелет. Върху лицето ѝ се изписа дълбок ужас.

О'Шонеси отвори портфейла си, за да покаже значката, но жената изглежда не го забеляза. Беше като парализирана от дупката в пода и от черепа, който ѝ се хилеше от дъното.

— Госпожо... Ли беше, нали? Аз съм сержант О'Шонеси от Нюйоркската полиция.

Дамата все още гледаше зяпнала изкопа.

— В този апартамент е било извършено убийство — рече делово О'Шонеси. — Трупът е бил закопан под пода. Правим разследване. Знаем, че за вас е шокиращо. Съжалявам, госпожо Ли.

Жената като че ли най-сетне го забеляза. Обърна се бавно, погледна го първо в лицето, след това погледна значката и пистолета му.

— Ка-а-а-кво?

— Убийство, госпожо Ли. Във вашия апартамент.

Тя отново се вторачи в голямата дупка. Вътре в нея скелетът си лежеше мирно, загърнат в пръстената си мантия. Горе Пендъргаст лежеше без да помръдва, с все още кръстосани на гърдите ръце, в почти същата поза на покой.

— А сега, госпожо Ли, ще ви помоля да се приберете тихичко, във вашия апартамент. И да не казвате на никого за това. Няма да се обаждате никому. Заклучете вратата си. Не отваряйте на никого, освен ако ви покажат това — О'Шонеси вдигна значката си близо до лицето ѝ. — Разбрахте ли, госпожо Ли?

Тя кимна безмълвна, очите ѝ продължаваха да са ококорени.

— Качете се сега горе. Трябват ни двацет и четири часа пълно мълчание. После, разбира се, ще дойде голяма група полиция. Лекарци, съдебни медици — пълна бъркотия. Тогава можете да говорите. Но засега — той вдигна пръст пред устните си и изигра пантомимно едно преувеличено „Ш-ш-ш-ш-т“

Госпожа Ли се обърна и се затътри по стълбите. Движенията ѝ бяха бавни, като на лунатичка. Нора чу как вратата горе се отваря и затваря. А сетне се възцари отново тишина.

Пендъргаст отвори едно око. Погледна О'Шонеси, после — Нора.

— Отлично се справихте двамата — каза с тих глас. Устните му помръднаха в едва забележима усмивка.

СЕДМА ГЛАВА

Когато патрулната кола с капитан Шърууд Къстър зави към улица „Дойърс“, капитанът се взря през предното стъкло в шумната групичка репортери. Не бяха много на брой, но отдалеч виждаше, че са от най-гадните.

Нойс спря колата до бордюра, Къстър отвори вратичката и измъкна туловището си на улицата. С приближаването му към къщата, репортерите започнаха да му подвикват. А там беше и най-гадният — Смитбът ли, или както там му беше името — който се караше с униформения полицаи, застанал на входните стълби.

— Не е честно! — викаше той с все сила, а лизнатият му кичур коса се люлееше на темето. — Щом пуснахте него, трябва да пуснете и мен!

Полицаят не му обърна внимание, а се отдръпна, за да направи път на Къстър да премине през жълтата лента опасваща местопрестъплението.

— Капитан Къстър! — извика репортерът и се обърна към него: — Комисар Рокър отказа да разговаря с пресата. Вие бихте ли коментирали случая, моля?

Къстър не отговори. Комисарят, помисли си. Самият комисар беше тук. Щеше здравата да си изпати. Да оставим точно това куче заровено — това му беше казал той. Къстър не само бе разлял кучето, но то го беше ухапало за задника.

Благодарение на О'Шонеси.

На вратата го вписаха в дневника и Къстър влезе вътре, следван по петите от Нойс. Бързо се спуснаха към партерния апартамент. Навън още се чуваше гласът на протестиращия репортер.

Първото нещо, което Къстър забеляза с влизането си в апартамента, беше една голяма дупка и купчина пръст. Там бяха обичайните фотографии, прожектори, съдебният лекар. Там беше и комисарят.

Той вдигна глава и забеляза Къстър. По лицето му пробяга яден спазъм.

— Къстър! — извика комисарят и му кимна да приближи.

— Да, сър.

Къстър преглътна и тихо скръцна със зъби. Край.

— Поздравления.

Къстър замръзна на място. Сарказмът на Рокър бе лош знак. И на всичкото отгоре — пред всички.

Вдърви се.

— Съжалявам сър, всичко това е извършено без разрешение от начало до край и аз лично ще...

Комисарят го прегърна през рамо и го притегли по-близо до себе си. Къстър усети в дъха му миризмата на застояло кафе.

— Къстър?

— Да, сър?

— Моля те, само слушай — прошепна му комисарят. — Не говори. Не съм тук, за да слушам извинения. Дошъл съм, за да ти възложат ръководството на това разследване.

Това наистина бе лош знак. И преди беше ставал жертва на сарказма на комисаря, но не и чак дотам. Никога.

Къстър премигна.

— Наистина много съжалявам, сър, но...

— Ти не ме слушаш, капитане. — Все още прегърнал го през рамо, комисарят отведе Къстър по-далеч от представителите на пресата — към дъното на тесния апартамент. — Разбрах, че твоят човек О'Шонеси има нещо общо с тези разкопки.

— Да, и аз най-строго ще го порицая...

— Капитане, ще ме оставиш ли да довърша?

— Да, сър.

— Кметът ми се обаждат два пъти тази сутрин. Много е доволен.

— Доволен ли?

Къстър не беше сигурен дали това беше нова саркастична забележка, или нещо още по-лошо.

— Доволен, да. Колкото повече вниманието се отклонява от тези нови папагалски убийства, толкова е по-доволен. Новите убийства действат зле на рейтинга. Благодарение на това откритие, ти си сега ченгето на деня. Поне за кмета.

Мълчание. На Къстър му стана ясно, че Рокър не споделя напълно доброто мнение на кмета.

— Сега всичко изяснено ли е, капитане? Разследването отсега нататък се ръководи официално от теб.

— Какво разследване?

Къстър се почувства напълно объркан. Нима започваха официално разследване и на онези стари убийства?

— Разследването на „Хирурга“. — Рокър махна пренебрежително с ръка към огромната дупка с нейните скелети. — Това е нищо. Само археология. Това не е разследване.

— Да, точно така. Благодаря ви, сър — каза Къстър.

— Не благодари на мен, а на кмета. Негово е... ъ-ъ-ъ... предложението ти да поемеш случая.

Рокър отдръпна ръка от рамото на Къстър. Отдръпна се и изглежда капитана от глава до пети — дълъг, оценяващ поглед.

— Мислиш ли, че ще справиш, капитане?

Къстър кимна. Вдървеността му постепенно взе да изчезва.

— Първото правило в занаята е да се ограничат пораженията. Тези стари убийства ще ти дадат ден, а може би два дни отдих, преди общественото внимание да се насочи отново към „Хирурга“. Кметът може и да се радва, че тези стари убийства привличат вниманието, но, честно казано, аз не се радвам. Те ще дадат на убиеца папагал нови идеи, ще го нахъсят. — Посочи с палец зад рамото си. — Доведох Брайс Хариман. Познаваш ли го?

— Не.

— Той първи публикува темата за папагалските убийства. Трябва да го държим винаги под око. Ще му дадем ексклузивно интервю, но винаги ще контролираме онова, което ще узнава. Разбрано ли е?

— Да, сър.

— Добре. Той е добро момче, готов е да угоди. Чака там, отпред. Не забравяй да ограничаваш разговора до старите кости и до това местопрестъпление. Нищо за „Хирурга“ или за новите убийства. Обществото може и да ги свързва, но не и ние, в никакъв случай.

Къстър се обърна към всекидневната. Но Рокър протегна ръка и го спря.

— Още нещо, капитане. След като свършиш с Хариман, се заеми с този твой нов случай. Веднага се залавяй за работа. Залови този убиец. Не ти е необходим още един, нов труп, нали така? Както вече казах, имаш известно време. Възползвай се от него.

— Слушам, сър.

Рокър продължи да го гледа изпод свъсените си вежди. След това изсумтя, кимна и даде знак на Къстър да тръгне преди него.

Всекидневната изглеждаше още по-претъпкана отпреди, ако това изобщо беше възможно. По знак на комисаря един висок, строен мъж пристъпи от сенките, хвърляни от прожекторите; беше е очила в рогови рамки, с пригладена коса, със сако от туид, синя риза и мокасини с пискюли.

— Господин Хариман? — рече Рокър. — Запознайте се с капитан Къстър.

Харимън раздруса по мъжки ръката на Къстър.

— Радвам се да се запозная лично с вас, сър.

Къстър отвърна на ръкостискането. Въпреки инстинктивното си недоверие към пресата, това почтително поведение на човека му се понрави. Сър. Кога за последен път някой от пресата се бе обръщал към него със „сър“?

Погледът на комисаря се плъзна от единия към другия.

— А сега, ако ме извините, капитане, ще трябва да се върна на площад „Полиция“, номер едно.

Къстър кимна.

— Разбира се, сър.

Изглежда как широкият гръб на комисаря изчезва през вратата.

Изведнъж пред Къстър се появи Нойс с протегнатата ръка.

— Позволете ми аз пръв да ви поздравя, сър.

Къстър раздруса отпуснатата му ръка. След това се обърна към Хариман, който се усмихваше изпод роговите си рамки, безупречно завързаната му вратовръзка елегантно се спускаше от закопчаната догоре яка. Тъпанар, не ще и дума. Но много полезен тъпанар. На Къстър му хрумна, че даването на ексклузивно интервю на Хариман щеше да посмачка малко фасона на онзи досаден репортер, чийто глас още се чуваше да вдига врява отвън. Ще го забави, ще отърве задниците им от него поне за известно време. Усети прилив на одобрение — колко бързо навлизаше в тази ся нова отговорност.

— Капитан Къстър? — рече мъжът, извадил бележник.

— Да?

— Мога ли да ви задам няколко въпроса?

Къстър направи великодушен жест.

— Давайте.

ОСМА ГЛАВА

О'Шонеси влезе в преддверието на кабинета на капитана и машинално се огледа за Нойс. Беше съвсем наясно защо го беше извикал Къстър. Чудеше се дали темата за двестата долара на проститутката ще бъде извадена отново, както ставаше винаги, когато проявяваше известна независимост, неприятна за всеки блюдолизец. Обикновено не би обърнал внимание на това; години наред бе тренирал да не обръща внимание. Каква ирония на съдбата — помисли си той, — че всичко това щеше да се стовари отгоре му точно сега, когато се бе заел с разследване, на което наистина държеше.

Нойс се появи иззад ъгъла, дъвчеше дъвка, носеше наръч документи, а постоянно влажната му долна устна висеше и разкриваше редица кафеникави зъби.

— А, ти ли си? — рече той.

Пусна купчината на писалището си, отпусна се с удоволствие на стола си и след това се наведе към говорителя.

— Тук е — извика в него.

О'Шонеси седна и погледна Нойс. Винаги дъвчеше тези гадни дъвки със старомоден аромат на виолетки, любим на вдовици и алкохолици. Преддверието вонеше от тях.

Десет минути по-късно капитанът се появи на вратата, вдигна панталона си и напъха ризата вътре. Друсна брадичка по посока на О'Шонеси в знак, че е готов за него.

О'Шонеси го последва в кабинета му. Капитанът потъна тежко в креслото си. Облещи очи към О'Шонеси с поглед, който би трябвало да изразява твърдост, но издаваше само злоба.

— Иисусе Христе, О'Шонеси. — Поклати глава насам-натам, а бузите му се размахаха като на ловна хрътка. — Господи, мили Боже!

Последва мълчание.

— Дай ми доклада.

О'Шонеси пое дълбоко дъх.

— Не мога.

— К'во искаш да кажеш с това „не мога“?

— Вече не е у мен. Дадох го на специален агент Пендъргаст.
Капитанът се вторачи в О'Шонеси в продължение на поне една минута.

— Дал си го на онзи шибаняк?

— Да, сър.

— Мога ли да попитам защо?

О'Шонеси не отговори веднага. Истината беше, че не иска да го отстранят от разследването. Харесваше му да работи с Пендъргаст. Много му харесваше. За първи път от години насам се улавяше, че се буди нощем и мисли за случая, опитва се да слепи заедно парченцата от мозайката, мислеше за нови посоки в разследването. Но въпреки това нямаше намерение да целува ничии задници. Да става каквото ще.

— Той го поиска. За разследването си. Вие ми наредихте да му помагам и аз направих точно това.

Бузите на онзи продължаваха да се друсат.

— О'Шонеси, мисля, че бях съвсем ясен, че трябва да се правиш, че му помагаш, а не да му помагаш.

О'Шонеси се направи на изненадан.

— Струва ми се, че не съм ви разбрал така, сър.

Капитанът скочи от стола си и изрева:

— Много добре разбираше за какво става дума!

О'Шонеси не отстъпи, изобрази изненада и озадаченост.

— Не, сър, не мисля.

Бузите вече се тресяха от ярост.

— О'Шонеси, ти, безсрамен, малък... — Кътлър се спря, преглътна, отпита се да се овладее. Над дебелията му горна устна изби пот. Пое дълбоко дъх. Отстранявам те временно от работа.

По дяволите.

— На какво основание?

— Не ми пробутвай тези номера. Знаеш защо. За неизпълнение на мои преки заповеди, за работа на своя шава за оня агент на ФБР, за подкопаване на департамента — да не говорим, че си се замесил в онези разкопки на улица „Дойърс“.

О'Шонеси много добре знаеше, че откритието бе добре дошло за Къстър. То бе намалило за известно време натиска върху кмета, а кметът се бе отблагодарил на Къстър, като му възложи ръководството на разследването.

— Сър, в работата си като свързка със специален агент Пендъргаст следвах процедурата.

— Как ли не! Държа ме на тъмно за всяка негова стъпка, въпреки безкрайните си шибани рапорти, които непрекъснато пишеше, след като много добре знаеше, че нямам време да ги чета. Заобиколи ме при сдобиването си с онзи доклад. Господи, О'Шонеси, дадох ти достатъчно възможност, а ти ме прецака.

— Ще подам жалба в профсъюза, сър. А освен това искам да заявя официално, че като католик съм дълбоко обиден от вашето ругателско споменаване на нашия Спасител.

Последва слисано мълчание и О'Шонеси забеляза, че Къстър е на път да изгуби напълно самообладание. Капитанът запелтечи, преглътна, сви и отпусна юмруци.

— Що се отнася до полицейския профсъюз — рече Къстър с напрегнат, висок тон, — доведи ги. А пък за другото — не си мисли, че можеш да се направиш на по-голям светец от мен, престорено набожно говедо. А сега давай тук значката и ютията си — той потропа по писалището — и веднага изнасяй ирландския си задник от участъка. Иди си у дома и си свари картофи и зеле. Отстранен си временно, докато се произнесе вътрешният отдел след разследването си. Още едно разследване на вътрешния отдел, бих добавил. Ще поискам освобождаването ти от полицията. С това твое досие няма да е особено трудно да го защитя.

О'Шонеси знаеше, че това не беше празна заплаха. Извади револвера и значката си и ги пусна последователно върху писалището.

— Това ли е всичко, сър? — попита с възможно най-леден тон.

С удоволствие забеляза как лицето на Къстър отново потъмнява от гняв.

— Всичко ли? Малко ли ти е? Почвай да си събираш партакешите, О'Шонеси! Знам едно заведение на „Макдоналдс“ в Южен Бронкс, където търсят за охранител бивш полицай за кучешката смяна.

Докато си тръгваше, О'Шонеси забеляза как Нойс го съпровожда с очи, навлажнени от подлизурско удовлетворение.

Спря се на стълбите на участъка, заслепен за миг от слънчевата светлина. Помисли си колко пъти се бе тътрил нагоре-надолу по тези стълби, поел на поредното безсмислено патрулиране, или да изпълни

поредната безсмислена бюрократична задача. Стори му се странно — въпреки всичко усещаше известно съжаление. Пендъргаст и разследването ще трябва да минат без него. Но въздъхна, сви рамене и слезе по стълбите. Кариерата му бе свършена и толкоз.

За негова изненада една позната кола — Ролс-ройс модел „Сребърен призрак“ — бе паркирана с работещ двигател до бордюра. Вратата се отвори от невидима фигура в дъното на купето. О’Шонеси приближи, наведе се и надникна.

— Отстраниха ме от работа — съобщи той на човека на задната седалка.

Облегналият се назад Пендъргаст кимна.

— За доклада ли?

— Аха. А и онази моя грешка отпреди пет години не бе от полза.

— Колко жалко! Извинете ме за ролята ми в това нещастие. Но влезте, ако обичате. Не разполагаме с много време.

— Не чухте ли какво казах?

— Чух. Отсега нататък ще работите за мен.

О’Шонеси се спря на място.

— Всичко е уредено. Книжата вече се движат, докато си говорим. От време на време имам нужда да се консултирам със... ъ-ъ-ъ... специалисти. — Пендъргаст потупа снопче листа върху седалката до него. — Всичко е изписано тук. Можете да подпишете документите в колата. Ще се отбием в офиса на ФБР в центъра, за да ви направят снимка за служебната карта. Е, не е полицейска значка, но върши почти същата работа.

— Съжалявам, господин Пендъргаст, но трябва да знаете, че се започва вътрешно...

— Знам всичко. Влезте, моля.

О’Шонеси се качи в колата, затвори вратичката и усети леко замайване.

Пендъргаст посочи документите.

— Прочетете ги, няма да намерите неприятни изненади. Петдесет долара на час, гарантирани минимум трийсет часа на седмица, осигуровки и всичко останало.

— Защо правите всичко това?

Пендъргаст го погледна благо.

— Защото видях, че се издигнахте до равнището на предизвикателството; Необходим ми е човек, който има смелостта да отстоява убежденията си. Видях ви как действате. Познавате района, улиците, можете да разговаряте с хората по начин, който аз не владея. Вие сте един от тях. Аз не съм. Освен това не мога да работя сам по това дело. Необходим ми е човек, който е наясно с византийските номера на Нюйоркското полицейско управление. А вие проявявате съчувствие. Не забравяйте, че съм гледал онзи запис. И това съчувствие ще ми е нужно.

О'Шонеси посегна да вземе документите, все още като замаян. Спря се.

— При едно условие — рече той. — Вие знаете много повече от онова, което споделяте. А аз не обичам да работя на тъмно.

Пендъргаст кимна.

— Напълно сте прав. Време е да поговорим. Това ще е следващата ни работа, когато приключим с документите. Става ли?

— Става.

О'Шонеси взе документите и бързо ги прегледа.

Пендъргаст се обърна към шофьора:

— Площад „Федерален“, моля ви, Проктър. И по-бързо.

ДЕВЕТА ГЛАВА

Нора спря пред високия свод, издялан от камък с пясъчен цвят и със сиви жилки. Макар да бе почистван наскоро, готическият вход изглеждаше стар и отблъскващ. Напомняше на Нора за „Портата на предателя“ в лондонската кула „Тауър“. Едва ли не очакваше да види железните зъби на подвижна крепостна врата да се спускат от тавана, рицарите защитници на кулата да надничат от тесните амбразури, да димят готови котли с разтопена смола.

В основата на съседната стена, пред ниските железни перила Нора видя останките от наполовина изгорели свещи, изсъхнали цветя и стари снимки със строшени рамки. Изглеждаше почти като в храм. Чак тогава се сети, че тази арка трябва да е била мястото, където бе застрелян Джон Ленън, а дрънкулките наоколо бяха останки от приношенията на верните му почитатели. А и самият Пендъргаст бе намушкан недалеч от тук, на половин пресечка от входа. Вдигна глава нагоре. Готическата фасада на сградата „Дакота“ се издигаше високо, украсена със скосен покрив и каменни апликации. Тъмни облаци се плъзгаха над мрачните, потънали в сенки кули. Какво ужасно място за живеене, помисли си тя. Огледа се внимателно, проучваше околния пейзаж с предпазливост, която бе станала обичайна за нея след преследването в архива. Не забеляза никакви очевидни признаци за опасност. Тръгна към сградата.

До арката имаше голяма караулка от бронз и стъкло, в която стоеше вратарят, взрян с неумолимо изражение към седемдесет и втора улица, безмълвен и изпънат като гвардеец пред Бъкингхамския дворец. Сякаш не забелязваше присъствието ѝ. Но когато пристъпи под арката, той мигом се озова пред нея — учтив, но без да се усмихва.

— С какво мога да ви помогна? — попита той.

— Имам уговорка да посетя господин Пендъргаст.

— Името ви?

— Нора Кели.

Охранителят кимна, сякаш я бе очаквал.

— Югозападното фоайе — рече той, отстъпи встрани и ѝ посочи пътя.

Докато преминаваше през тунела към вътрешния двор на сградата, тя забеляза, че пазачът се бе върнал в будката си и бе вдигнал телефонна слушалка.

Асансьорът миришеше на стара кожа и на лакирано дърво. Издигна се няколко етажа нагоре, след което бавно спря. Вратите се отвориха към коридор с една-единствена дъбова врата в дъното му. Вратата беше отворена. На прага ѝ стоеше агент Пендъргаст, стройната му фигура беше като с ореол от приглушената светлина.

— Много се радвам, че успяхте да дойдете, доктор Кели — рече той с напевния си тон и отстъпи встрани, за да ѝ направи път да влезе.

Думите му бяха както винаги изключително любезни, ала в тона му се чувстваше умора и някаква мрачност. Все още не се е възстановил, помисли си Нора. Изглеждаше слаб, почти мъртвешки блед, лицето и ръцете му бяха по-бели отвсякога, ако това изобщо беше възможно.

Нора пристъпи във висока стая без прозорци. Огледа се с любопитство. Три от стените бяха боядисани в тъмнорозово, рамкирани с черни корнизи. Четвъртата стена бе изцяло от черен мрамор, по който от тавана до пода се стичаше тънък слой вода. В основата, където водата бълбукаше тихо в басейнче, плаваше китка лотосови цветове. Стаята бе изпълнена с тихия и приятен ромон на вода и с едва доловимия аромат на цветя. Наблизо имаше две черни лакирани масички. Върху едната от тях имаше обрасла с мъх тавичка, в която растяха няколко дръвчета „бонзай“ — изглеждаха като миниатюрни кленове. На другата, в прозрачен куб бе изложен череп на котка във фина рамка. Като приближи, Нора видя, че всъщност черепът беше резбован от цял къс китайски нефрит. Беше произведение на забележително, свършено майсторство, камъкът бе толкова тънък, че почти прозираше черната тъкан в основата му.

На един от малките кожени дивани седеше сержант О’Шонеси, облечен цивилно. Ту кръстосваше крака, ту ги разкръстосваше, чувстваше се неуютно.

Пендъргаст затвори вратата и тръгна към Нора с ръце на гърба.

— Мога ли да ви предложа нещо? Минерална вода? „Лиле“? Шери?

— Нищо, благодаря.

— Тогава ви моля да ме извините за миг.

Пендъргаст изчезна през врата, почти невидима на фона розовата стена.

— Хубав апартамент — обърна се тя към О'Шонеси.

— Още не сте видели и половината. Откъде толкоз пари?

— Бил Сми... един мой бивш познат каза, че били наследени от старо семейно богатство. Спечелени от фармацевтиката или нещо подобно.

— Хм.

Потънаха в мълчание, заслушани в шепота на водата. След няколко минути вратата се отвори отново и Пендъргаст надникна през нея.

— Бихте ли били тъй любезни да дойдете с мен? — попита той.

Последваха го в дълъг и тъмен коридор. Повечето от вратите, покрай които минаваха, бях затворени, но Нора зърна библиотека — пълна с подвързани с кожа томове и нещо, което ѝ заприлича на клавесин от розово дърво — както и тясна стая, чиито стени бяха покрити с маслени картини, по четири-пет една над друга, в тежки златни рамки. Друга стая без прозорци имаше стени от оризова хартия, а подът ѝ бе застлан с килими татами. Беше почти без никакви мебели — и като всички останали стаи — потънала в полумрак. Пендъргаст ги въведе в обширна, с висок таван стая с тъмна, изящно резбована махагонова ламперия. В дъното ѝ голямо място заемаше богато украсена мраморна камина. Три големи прозореца гледаха към Сентръл парк. Цялата стена вдясно бе заета от подробна карта на Манхатън от деветнайсети век. В средата на стаята имаше голяма маса. Върху найлонова покривка върху нея се намираха няколко неща: две дузини стъклени парчета, буца въглища, ръждив чадър и продупчен трамваен билет.

Нямаше къде да се седне. Нора се отдръпна от масата, докато Пендъргаст я обиколи няколко пъти, досущ като акула, преследваща плячката си. След това спря и погледна първо Нора, а после — О'Шонеси. В погледа му се четеше напрегнатост; някаква обсебеност, която тя намери за смущаваща.

Пендъргаст се обърна към голямата карта, отново с ръце на гърба. Гледа безмълвно секунда-две, след това заговори — тихо, едва

ли не на себе си:

— Знаем къде е вършил своите дела доктор Ленг. Но сега сме изправени пред още по-труден въпрос. Къде е живеел? Къде се е криел докторът на този пренаселен остров? Благодарение на доктор Кели, разполагаме с няколко улики, за да стесним кръга на търсенето си. Трамвайният билет, който изровихте, е бил за Уестсайдския трамвай. Затова е логично да допуснем, че доктор Ленг е живеел в Уест сайд.

Той се обърна към картата и с червен флумастер начерта линия по Пето авеню, разделяйки по дължина Манхатън надве.

— Въглицата притежават уникален химически „подпис“ на примесите си, в зависимост от това къде са добити. Тази бучка е изкопана от отдавна нефункционираща мина край Хадънфийлд, Ню Джързи. В Манхатън е имало само един дистрибутор на тези въглища — „Кларк и синове“. Тяхната територия на доставки се е простирала от 110-а до 139-а улица.

Пендъргаст начерта две успоредни линии, прекосяващи Манхатън — едната на 110-а, другата на 139-а улица.

— Разполагаме с чадъра. Той е направен от коприна. Коприната е мека на пипане тъкан, но под микроскоп се вижда груба, почти назъбена фактура. Когато вали, в коприната се набиват частици — особено цветен пращец, полен. Микроскопските изследвания на чадъра показаха, че той е силно импрегниран с пращец от растението *Trisimegigistus gonfalonii*, по-известно като блатна трева. Растяла е в блатата из цял Манхатън, но към 1900 година районът ѝ се е ограничил до блатистите места покрай бреговете на река Хъдсън.

Той начерта червена линия по „Бродуей“, след това посочи малкия квадрат, който се оформи.

— Ето защо е разумно да предположим, че нашият доктор Ленг е живеел западно от тази линия, на не повече от една пряка от Хъдсън.

Той затвори флумастера и погледна отново Нора и О’Шонеси.

— Някакви забележки дотук?

— Да — каза Нора. — Казахте, че „Кларк и синове“ са доставяли въглища в този район на града. Но защо намерихме тази бучка в лабораторията му в центъра?

— Ленг е работил тайно в лабораторията си. Не е могъл да поръча да му доставят въглища там. Затова сигурно е пренасял малки количества от къщата си.

— Разбирам.

Пендъргаст продължи да я гледа изпитателно.

— Нещо друго?

Въпросът му бе посрещнат с мълчание.

— Тогава можем да приемем, че нашият доктор Ленг е живеел на „Ривърсайд драйв“ между 110-а и 139-а улица, или на една от уличките между „Бродуей“ и „Ривърсайд драйв“. Тук трябва да съсредоточим търсенето си.

— Но въпреки всичко, това означава стотици, може би хиляди жилищни сгради — рече О’Шонеси.

— Хиляда триста и пет, ако трябва да бъдем точни. Което ме води към стъклените парчета.

Пендъргаст безшумно направи нов кръг около масата, след което взе с пинсета с облицовани с гума крайчета едно от стъклените парчета и го вдигна към светлината.

— Анализирах останките по това стъкло. То е било грижливо измито, но със съвременните методи могат да се открият микроскопични остатъци. В тази стъкленница имаше много странна смесица от химикали. Намерих подобни и върху парчетата, които взех от пода на костницата. Доста плашеща смес, когато човек започне да я разбива на съставките ѝ. Имаше един рядък органичен химикал — 1,2 алумино-фосфоцианид — чиито съставки биха могли да се закупят само в пет аптеки в тогавашния Манхатън, между 1890 и 1918 година, когато Ленг е използвал лабораторията си в центъра на града. Сержант О’Шонеси свърши голяма работа да установи местонахождението им.

Той отбеляза с маркера пет точки върху картата.

— Нека първо да предположим, че доктор Ленг е купувал химикалите от най-удобната аптека. Както виждате, такава до лабораторията му в центъра няма, значи нека приемем, че е купувал химикалите в близост до дома си. Така можем да елиминираме тези две аптеки в Ийст сайд. Така остават три в Уест сайд. Но едната е твърде далеч, тъй че можем да елиминираме и нея. — Той зачерта с кръстчета три от петте точки. — Така ни остават тези двете. Въпросът е коя от двете?

Въпросът му отново срещна мълчание. Пендъргаст остави стъкленото парченце и обиколи отново масата, след което спря отново пред картата.

— Не е купувал от нито една от двете. — Замълча за миг и продължи: — Тъй като 1,2 алумино-фосфоцианидът е опасна отрова. Човек, който я купува, може да привлече вниманието. Затова нека предположим, че е купувал от аптеката, най-отдалечена от местата, които е посещавал: къщата му, музеят, лабораторията в центъра. Място, където няма да го познаят. Определено това трябва да е била тази — аптеката на „Източна дванайсета“ улица. Аптека „Ню Амстердам“. — Загради с кръгче мястото. — Ето, оттук Ленг е купувал химикалите си.

Пендъргаст се обърна и закричи напред-назад пред картата.

— Истински късмет е, че аптеката „Ню Амстердам“ още е в бизнеса. Може да има архиви, дори някакви предавани спомени. — Обърна се към О’Шонеси. — Ще ви помоля да разследвате. Посетете мястото и проверете старите им архиви. След това, ако е необходимо, потърсете в квартала стари хора. Действайте като при полицейско разследване.

— Слушам, сър.

Последва кратко мълчание. След това Пендъргаст заговори отново:

— Убеден съм, че доктор Ленг не е живеел на някоя от улиците между „Бродуей“ и „Ривърсайд драйв“. Живеел е на самата „Ривърсайд драйв“. Това ще ограничи търсенето ни от над хиляда до по-малко от сто сгради.

О’Шонеси се вторачи в него.

— Откъде знаете, че Ленг е живеел на „Драйв“?

— Внушителните къщи са били все на „Ривърсайд драйв“. Още могат да се видят там, повечето разбити на малки апартаменти или изоставени, но са си там — поне някои от тях. Нима допускате Ленг да е живеел на някоя странична уличка, в жилище, типично за средната класа? Този човек е разполагал с много пари. Доста време мислих за това. Той не би искал дом, който да бъде засенчен след време от друг строеж. Искал е светлина, здравословен приток на чист въздух и приятна гледка към реката. Гледка, която никога няма да бъде заслонена. Знам, че е мислил така.

— Но откъде го знаете? — попита Пендъргаст.

Нора изведнъж схвана за какво ставаше дума.

— Защото е очаквал да прекара там много, много време.

В хладната и просторна стая се възцари дълго мълчание.

Върху лицето на Пендъргаст бавно се появи нехарактерна за него усмивка.

— Браво — рече той.

Отиде до картата и начерта червена линия по „Ривърсайд драйв“ от 139-а до 110-а улица.

— Ето, тук трябва да търсим доктор Ленг.

Изведнъж настъпи неловко мълчание.

— Искате да кажете — да търсим къщата на доктор Ленг — рече О’Шонеси.

— Не — отвърна Пендъргаст преднамерено бавно. — Имам предвид *доктор Ленг*.

V. ΚΟΗΣΚΑ ΟΠΑΨΚΑ

ПЪРВА ГЛАВА

Уилям Смитбак се настани с тежка въздишка в очуканото дървено сепаре в дъното на кръчмата „Бларни Стоун“. Разположена точно срещу южния вход Нюйоркския музей, таверната беше любимо място за служителите на музея. Бяха прекръстили заведението на „Костите“ заради увлечението на собственика да кове кости от всякакъв размер, форма и животински видове върху всяка свободна повърхност. Шегобийците от музея обичаха да твърдят, че ако полицията вземе костите за изследване, половината от случаите на безследно изчезнали в града ще бъдат веднага разнищени.

В миналото Смитбак бе прекарал много дълги вечери тук, с бележниците си и с опръскания с бира лаптоп, работеше по различни книги: книгата му за убийствата в музея; продължението ѝ за клането в метрото. Тук винаги се беше чувствал у дома си — беше като убежище от негодите на света. Ала тази вечер дори „Костите“ не му носеха утешение. Спомни си една фраза, която бе прочел някъде — май беше от Брендън Биън — да изпитваш толкова силна жажда, че тя да хвърля сянка. Точно така се чувстваше.

Това бе най-лошата седмица от живота му — като се почне с ужасните отношения с Нора и се свърши с безполезното му интервю с Феърхевън. А на всичкото отгоре шибаният „Поуст“ — чрез стария му съперник Брайс Харимън, — го бе прецакал на два пъти. Първо за убийството на туристката в Сентръл парк, а после и за костите, намерени на улица „Дойърс“. Това по право беше негова тема. И как онзи пикльо Харимън бе успял да вземе ексклузивно интервю? Та той самият не можеше да вземе такова интервю от собственото си гадже, за Бога! Кого ли познаваше Хариман? И като се сети как той, Смитбак, бе оставен навън с всички останали репортерчета, а Харимън го посрещнаха като кралска особа, дадоха му възможност за репортаж „от мястото на събитието“... Господи, как му се пиеше.

Сервитьорът с висналите уши дойде — навъсените му черти бяха почти толкова познати на Смитбак, колкото и собствените му.

— Както обикновено ли, господин Смитбак?

— Не. Имате ли от онова, петдесетгодишното уиски „Глен Грант“?

— На цена трийсет и шест долара — отвърна снизходително сервитьорът.

— Донеси ми. Искам да пийна нещо, което е толкова старо, колкото стар се чувствам самият аз.

Келнерът се стопи в тъмната, задимена атмосфера. Смитбак погледна часовника си и раздражено се огледа. Закъсня с десет минути, но, както изглежда, О’Шонеси закъсняваше с повече. Ненавиждаше хора, които закъсняват повече от самия него, почти толкова, колкото мразеше и хора, които идваха точно навреме.

Сервитьорът се материализира отново, понесъл чашка с един пръст кехлибарена течност на дъното ѝ. Постави я почтително пред Смитбак.

Той я поднесе под носа си, завъртя я, вдъхна опияняващия аромат на шотландски малц, дим и изворна вода, която, както твърдяха шотландците, е текла през торф и върху гранит. Вече се чувстваше по-добре. Докато оставяше чашката си, вида Бойлън, собственикът, да подава през бара чаша тъмна бира с ръка, която сякаш бе резбована от парче тютюн за дъвчене. А до Бойлън стоеше току-що влезлият и озъртащ се О’Шонеси. Смитбак му помахаше и отклони погледа: си от евтиния полиестерен костюм, който направо искреше, въпреки слабото осветление и цигарения дим. Как може уважаващ себе си човек да облече такъв костюм?

— Самият той — рече Смитбак в несполучлив опит да имитира ирландски акцент при приближаването на О’Шонеси.

— Тъй вярно — отвърна полицаят, докато седнаше в дъното на сепарето.

Сервитьорът се появи отново като фокусник, кланяйки се почтително.

— Същото и за него — рече Смитбак и добави: — нали знаеш, от 12-годишното.

— Разбира се — отвърна келнерът.

— Какво е то? — попита О’Шонеси.

— „Глен Грант“. Чисто малцово шотландско уиски. Най-доброто в света. Аз черпя.

О’Шонеси се ухили.

— Ти к'во, искаш да задавиш един презвитерианец-оранжист с такава гадост? То е все едно да слушаш Верди в превод. Предпочитам „Пауърс“.

— Този боклук? Повярвай ми, ирландското уиски става само за почистване на омаслени двигатели, не и за пиене. Ирландците произвеждат по-добри писатели, шотландците — по-добро уиски.

Сервитърът се отдалечи и скоро се върна с втора чашка. Смитбак изчака, докато О'Шонеси помирише, потръпне и отпие.

— Става за пиене — рече той след малко.

Докато посръбваха мълчаливо, Смитбак хвърли крадешком поглед на седналия срещу него полицай. Дотук не бе измъкнал почти нищо от споразумението им, макар че му бе снесъл купища информация за Феърхевън. Ала въпреки това той му се нравеше — О'Шонеси имаше лаконичен, циничен, дори фаталистичен възглед за живота, който Смитбак напълно разбираше.

Смитбак въздъхна и се облегна назад.

— Е, какво ново?

Лицето на О'Шонеси веднага потъмня.

— Уволниха ме.

Смитбак рязко се изправи.

— Какво? Кога?

— Вчера. Е, не е точно уволнение. Още не. Отстранен съм временно. Започват разследване. — Огледа се. — Но това е между нас двамата.

Смитбак пак се облегна.

— Разбира се.

— Следващата седмица ще ме изслушат пред профсъюзния борд, но както изглежда с мен е свършено.

— Защо? Защото си порботил малко настрани ли?

— Къстър е бесен. Ще извади една стара история. Един подкуп, който взех преди пет години. Това, плюс неподчинение и неизпълнение на заповеди, ще е достатъчно да ме удави.

— Този тлъст негодник.

Последва ново мълчание. Единственият потенциален източник отива на кино, помисли си Смитбак. Жалко. Свестен човек е.

— Сега работя за Пендъргаст — добави съвсем тихо О'Шонеси, наведен над чашката си.

Това беше още по-голям шок.

— За Пендъргаст ли? И как така?

Може би не всичко беше изгубено.

— Необходим му беше Петкан. Някой, който да му проправя пътя, да внимава нещата да са под контрол. Поне така каза. Утре трябва да ходя до Ийст вилидж и да шпионирам един магазин, от който, както смята Пендъргаст, Ленг си е купувал химикалите.

— Боже мой!

Това наистина бе интересно развитие на нещата: О'Шонеси да работи за Пендъргаст и вече да не бъде ограничен от Нюйоркското полицейско управление да разговаря с журналисти. Може би нещата бяха още по-добре отпреди.

— Ако откриеш нещо, ще ми обадиш ли? — попита Смитбак.

— Зависи.

— От какво?

— От това дали можеш да направиш нещо за нас.

— Не съм много сигурен, че разбирам за какво става дума.

— Нали си репортер? И правиш разследвания?

— Това е малкото ми име. Но защо пък вие, момчета, ще се нуждаете от моята помощ? — Смитбак отклони поглед встрани. — Какво ще каже Нора, ако заработя с нея?

— Тя не знае. Нито пък Пендъргаст.

Смитбак го изгледа изненадан. Но О'Шонеси не даде вид, че ще каже още нещо. Безполезно е да се опитваш да измъкнеш от този човек нещо силно, помисли си Смитбак. Ще изчакам докато е готов и сам реши да го каже.

Пое в друга посока.

— Е, как намерихте досието ми за Феърхевън?

— Дебело. Много дебело. Благодаря.

— Боя се, че бе пълно с глупости.

— Пендъргаст изглеждаше доволен. Каза ми да те поздравя.

— Пендъргаст е свестен човек — каза предпазливо Смитбак.

О'Шонеси кимна, сръбна от питието си.

— Но човек винаги остава с чувството, че знае повече, отколкото споделя. Всичките тези приказки, че трябва да внимаваме, че животът ни е в опасност. Но не иска да каже всичко. И сетне, изневиделица ти

хвърля истинска бомба. — Очите му се присвиха. — И точно тук можеш да помогнеш.

Ето, започва се.

— Аз ли?

— Искам да се поразровиш малко. Да откриеш нещо за мен. — Последва леко колебание. — Виждаш ли, това нараняване може би е подействало на Пендъргаст по-тежко, отколкото си мислехме. Той има една шантава хипотеза. Толкова шантава, че когато я чух, едва не си взех чукалата да си вървя.

— Така ли?

Смитбак небрежно отпи от чашката, като внимаваше да прикрие интереса си. Беше съвсем наясно какво можеше да означава „шантава теория“, когато принадлежеше на Пендъргаст.

— Така. Искам да кажа; че ми харесва да работя по това дело. Няма да ми е приятно да изляза от него. Но не мога да работя за човек, който се е побъркал.

— Разбирам те. Е, и каква е шантавата теория на Пендъргаст?

Този път О'Шонеси се колеба по-дълго. Определено у него се водеше вътрешна борба.

Смитбак стисна зъби. Я да му поръчам още едно питие...

Махна на сервитьора да дойде.

— Ще вземем още по едно.

— Моето нека да е „Пауърс“.

— Както искаш. Пак аз черпя.

Изчакаха да дойдат новите им питиета.

— Как върви вестникарлъкът? — попита О'Шонеси.

— Кофти. „Пост“ ме прецака. На два пъти.

— Забелязах.

— Можеше да ми помогнеш тук, Патрик. Дето ми позвъни за улица „Дойърс“ беше хубаво, но то не ме вкара вътре.

— Ей, аз ти подсказах, твоя работа е как ще вкараш задника си вътре.

— Как е успял Хариман да вземе ексклузивно интервю?

— Не знам. Знам само, че те мразят. Обвиняват те, че си дал началото на тези папагалски убийства.

Смитбак поклати глава.

— Навярно ще ми бият шута.

— Не и за едно прецакване.

— Две. И не бъди толкова наивен, Патрик. Този бизнес е сокоизстисквачка. Или ти изстискваш, или тебе те изстискват.

Метафората не прозвуча точно така, както бе възнамерявал Смитбак, но посланието беше ясно.

О'Шонеси се изсмя невесело.

— Това важи с всичка сила и за моя бизнес. — Изражението му стана още по-сериозно. — Но във всеки случай знам какво е да те изритат.

Смитбак се наведе заговорнически напред. Време беше да го понатисне малко.

— И каква е хипотезата на Пендъргаст?

О'Шонеси отпи от питието си. Изглежда бе стигнал до някакво лично решение.

— Ако ти кажа, ще използваш ли източниците си, за да провериш дали има някакъв шанс да е вярна?

— Разбира се. Ще направя всичко, което е по силите ми.

— И ще си мълчиш? Никаква статия — поне засега?

На Смитбак не му стана приятно, но успя да кимне в съгласие.

— Добре — поклати глава О'Шонеси. — То и без друго не можеш да я публикуваш. Защото е напълно непубликуема.

Смитбак кимна.

— Разбирам.

Звучеше му все по-привлекателно, О'Шонеси го погледна.

— Пендъргаст смята, че онзи тип Ленг е още жив. Мисли, че Ленг е успял да удължи живота си.

Смитбак бе поразен. Усети как го обзема разочарование.

— По дяволите, Патрик, това е лудост Това е абсурдно.

— Нали ти казах?

Смитбак бе облян от вълна на отчаяние. Това бе по-лошо и от нищо. Пендъргаст се беше побъркал. Всички знаеха, че вилнее убиец папагал. Ленг да е жив след век и половина? Статията, която възнамеряваше да напише, започна да чезне неумолимо в далечината. Улови се с ръце за главата.

— Но как?

— Пендъргаст е убеден, че резултатите от аутопсиите на костите на улица „Бойърс“ и на Дорийн Холандър показват един и същ маниер

и едни и същи белези.

Смитбак продължи да клати глава.

— Значи Ленг е убивал през всичкото това време — колко, през последните сто и трийсет години?

— Точно това мисли Пендъргаст. Той смята, че онзи още живее някъде на „Ривърсайд драйв“.

Смитбак мълча известно време, играеше си с кибрита. Пендъргаст очевидно се нуждаеше от дълга почивка.

— Накара Нора да провери актовете за собственост отпреди 1900 година, за да установи кои къщи не са били превърнати в апартаменти. Да потърси актове, които не са били предмет на завещание от много време. Ей такива неща. Опитва се да открие Ленг.

Абсолютна загуба на време, помисли си Смитбак. Какво става с Пендъргаст? Допи вече изгубилото вкуса си уиски.

— Не забравяй обещанието си. Ще провериш ли? Прегледай некролозите, прерови старите издания на „Таймс“, може да изпадне някоя троха. Провери дали има някаква възможност Пендъргаст да е прав.

— Разбира се, разбира се.

Господи, какъв майтап. Смитбак вече съжаляваше, че се бе съгласил на това споразумение. Само щеше да си загуби времето.

О’Шонеси изглежда се успокои.

— Благодаря ти.

Смитбак прибра кибрита в джоба си и изпразни чашата си. Махна на сервитьора.

— Колко ти дължим?

— Деветдесет и два долара — рече с нотка на съжаление келнерът. Както винаги нямаше касова бележка. Смитбак бе сигурен, че доста голяма част от парите ще влязат в джоба на сервитьора.

— Деветдесет и два долара! — извика О’Шонеси. — Колко питиета си ударил преди да дойда?

— Хубавите неща в живота не са безплатни, Патрик — рече скръбно Смитбак. — А това с особена сила важи за истинския малцов скок.

— Като си помисли човек за горките гладуващи деца.

— Мисли си за горките жадни журналисти. Следващият път ти черпиш. Особено ако дойдеш пак с някоя толкова шантова история.

— Предупредих те. И се надявам, че няма да имаш нищо против да пиеш „Пауърс“. Няма да намериш истински жив ирландец да плати такава сметка. Само шотландец може да си позволи толкоз за едно питие.

Замисленият Смитбак зави по авеню „Кълъмбъс“. Изведнъж спря. Макар теорията на Пендъргаст да беше нелепа, тя му подсказа една идея. Въпреки възбудата, предизвикана от папагалските убийства и находката на улица „Дойърс“, никой всъщност не се бе заел със самия Ленг. Кой бе той? Откъде се беше появил? Къде е завършил медицина? Каква е била връзката му с музея? Къде е живеел?

Сега вече нещата му изглеждаха по-розови.

Статия за масовия убиец доктор Енок Ленг. Да, да — това беше. Това би могло да му спаси задника в „Таймс“.

Като си помисли човек, идеята беше даже много добра. Този тип е предхождал Джак Изкормвача. „Енок Ленг — портрет на първия сериен убиец в Америка.“ Можеше да стане уводна статия на „Таймс сънди мегъзин“. Така щеше да удари два заека с един куршум — щеше да направи проучването, което бе обещал на О’Шонеси, и същевременно да разучи миналото на Ленг. И нямаше да злоупотреби с ничие доверие — защото след като установеше кога е починал, това щеше да сложи край на шантавата теория на Пендъргаст.

Изведнъж усети как потреперва от страх. Ами ако Хариман вече рови историята на Ленг? Най-добре ще е веднага да се залавя за работа. Имаше поне едно голямо предимство пред Хариман — беше страхотен изследовател. Ще започне с вестникарската „морга“ — ще потърси дали и кога е споменавано нещо за Ленг или Шотъм, или Макфадън. Ще потърси сведения за още убийства, извършени по метода на Ленг: с характерната дисекция на гръбначния мозък. Ленг сигурно е убил повече хора, отколкото бяха открити на улица „Кетрин“ и „Дойърс“. Може би някои от тези убийства са излезли на бял свят и са попаднали в пресата.

А му оставаше и архивът на музея. От проучванията за предишната си книга той го познаваше отлично. Ленг е бил свързан с музея. Там имаше истинска златна мина за информация, само да знае човек къде да я намери.

Щеше да има и допълнителна изгода — би могъл да предаде на Нора информацията, която тя търсеше — къде е живял Ленг. Един малък жест, който би могъл върне отношенията им в старото русло. А и кой знае? Може би да върне и разследването на Пендъргаст в старото русло.

Срещата му с О'Шонеси в крайна сметка не беше пълна загуба.

ВТОРА ГЛАВА

Източна дванайсета улица бе типична за Ийст вилидж, реши О'Шонеси, докато завиваше по нея от Трето авеню: смесица от пънкари, набедени поети — реликви от шейсетте години, както и стари обитатели, които просто нямаха енергията или парите да се преместят. Улицата бе станала малко по-своятна през последните години, но пак изобилстваха очукани жилищни сгради между по-лъскавите магазини, барове и дюкяните за грамофонни плочи втора употреба. Забави крачка, наблюдаваше минувачите: бедни туристи, които се опитваха да се правят на важни; застаряващи пънк рокери с отдавна излезлите от мода стърчащи кичури червена коса; художници с изпоцапани с бои дънки, които влачеха платна; изтощени от дрогата скинари в кожени облекла с дрънчащи синджири. Заобикаляха отдалеч: нищо не изпъкваше на нийоркските улици повече от полицаи в цивилни дрехи, дори когато е временно отстранен и разследван.

Забеляза магазина далеч пред себе си. Беше малко дюкянче, смачкано между две стари сгради, които сякаш бяха с увиснали плещи от безбройните пластове графити. Витрината на магазинчето бе потънала в прах, пълна със старинни кутии и лавици, толкова избелели от времето и слънцето, че бе невъзможно да се прочетат етикетите. С малки мазни букви над витрината бе изписано: „Аптека Ню Амстердам“.

О'Шонеси спря и огледа фасадата. Трудно беше да се повярва, че подобна реликва е оцеляла, след като на съседния ъгъл имаше магазин на „Дуейн Рийд“. Никой не влизаше и не излизаше.

Пристъпи напред, приближи вратата. Имаше звънец и малка табелка, на която пишеше: „Само в брой.“ Натисна звънеца, чу го да издрънчава глухо някъде далеч далеч навътре. Доста време не долови никакъв друг шум. След това дочу тътрещи се стъпки. Ключалката изщрака, вратата се отвори и пред него застана някакъв мъж. Поне О'Шонеси си помисли, че беше мъж: с плешива като билиардна топка глава и мъжки дрехи, но лицето му бе тъй странно безизразно, че бе трудно да се определи полът му.

Без да каже нищо, човекът се обърна и се затътри отново навътре. О’Шонеси го последва оглеждайки се с любопитство. Бе очаквал да се озове в стара аптека с характерната чешмичка за газирана вода и дървени лавици, отрупани с аспиринови пакети лигнин. Но вместо това се оказа в невероятна миша дупка с наблъскани един върху друг кашони, паяжини и прах. Едва сдържал се да не се закашля, О’Шонеси продължи по сложния проход към задната част на магазина. Тук се озова пред мраморен тезгях, малко по-малко прашен от останалата част на дюкяна. Човекът, който го пусна, бе заел мястото си зад него. До стената зад гърба му бяха подредени дървени шкафове с малки чекмеджета, О’Шонеси присви очи да прочете хартиените етикети, мушнати в медни рамки върху всяко от чекмеджетата: амарант, нукс вомика, коприва, върбинка, кукуряк, куче грозде, нарцис, овчарска торбичка, перлен трилистник. На съседната стена имаше стотици стъкленици, а под тях няколко реда сандъци, върху които с червен маркер бяха надраскани химически формули. Върху тезгяха лежеше книга със заглавие „Рецептурник“.

Мъжът — на О’Шонеси му беше по-лесно да го смята за мъж — се вторачи в него с очаквателно изражение на бледното си лице.

— О’Шонеси, консултант на ФБР — рече той и извади служебната карта, която му бе осигурил Пендъргаст. — Бих искал да ви задам няколко въпроса, ако е удобно.

Мъжът се вгледа внимателно в картата и в един миг О’Шонеси си помисли, че няма да я уважи. Но продавачът само сви рамене.

— Какви хора посещават магазина ви?

— Най-вече онези врачки.

Лицето на мъжа се изкриви.

— Врачки ли?

— Аха. Врачки. Поне така се наричат напоследък.

О’Шонеси изведнъж се светна.

— Имате предвид вещици.

Мъжът кимна.

— Други? Лекари, да речем.

— Не, няма такива. Посещават ни и аптекари. Понякога — хобисти. От онези, дето търсят подсилващи организма билки.

— Някой, който се облича по старомоден или необичаен начин?

Мъжът махна неопределено към Източна дванайсета улица.

— Там всички се обличат необичайно.

О’Шонеси се замисли за миг.

— Разследваме едни стари престъпления, случили се в началото на века. Интересува ме дали имате стари архиви, които мога да проуча, списък на клиентите и тям подобни.

— Може би имаме — отвърна мъжът. Гласът му бе висок, гърлен. Отговорът му изненада О’Шонеси.

— Какво искате да кажете?

— През 1924 година магазинът е изгорял до основи. След това е бил построен отново и дядо ми — той тогава е въртял магазина — започнал да държи архива си в огнеупорна каса. След като баща ми е поел бизнеса, не е използвал много касата. Всъщност използвал я е, за да държи в нея някакви неща на дядо ми. Почина преди три месеца.

— Съжалявам — рече О’Шонеси. — От какво почина?

— Казват — от удар. Както и да е, няколко седмици по-късно дойде един търговец на антики. Огледа магазина, купи няколко стари мебели. Когато видя сейфа, ми предложи много пари, ако съдържа нещо с историческа стойност. Затова го разбих. — Мъжът подсмръкна. — Но в него нямаше кой знае какво. Честно казано, очаквах да намеря стари златни монети, може би — стари акции или ценни книги. Онзи си тръгна много разочарован.

— И какво имаше вътре?

— Книжа. Счетоводни книги. Ей такива неща. Затова ви казах „може би имаме“.

— Мога ли да погледна този сейф?

Онзи сви рамене:

— Защо не?

Сейфът се намираше в зле осветена задна стая, всред купчини мухлясали кашони и прогнили дървени каси. Беше висок до рамото на средно висок човек, направен от дебел, боядисан в зелено метал. На мястото на ключалката зееше цилиндрична дупка — последица от разпробиването ѝ с дрелка.

Мъжът отвори вратата и отстъпи назад, за да направи място на О’Шонеси. Той клекна и надникна вътре. Прашен облак висеше като плащеница във въздуха. Съдържанието на сейфа беше дълбоко навътре.

— Можете ли да включите още осветление?

— Не мога. Няма друго.

— Да имате под ръка фенерче?

Мъжът поклати отрицателно глава.

— Но почакайте.

Затътри се нанякъде ѝ след минута се върна със запалена восъчна свещ в бронзов свещник.

Господи, това е невероятно, помисли си О'Шонеси. Но прие свещника, промърмори благодарностите си и го пъхна в сейфа.

Ако се вземе предвид големината му, той бе почти празен. О'Шонеси завъртя свещника, за да огледа по-добре и да запомни съдържанието му Купчина стари вестници в единия ъгъл; различни пожълтели книжа, свързани в малки вързопи; няколко реда старинни на вид счетоводни книги; две по-съвременни на вид, подвързани в ослепително червен найлон; половин дузина кутии от обувки с надраскани върху челата им дати.

О'Шонеси остави свещта на дъното на касата и грабна нетърпеливо старите счетоводни книги. Първата, която отвори, бе просто инвентарен списък на наличностите за 1925 година: страница подир страница изписани с разкрачен почерк позиции. Другият том бе същият — полугодишен инвентарен списък, завършващ през 1942 година.

— Кога е поел магазина баща ви? — попита О'Шонеси.

Мъжът се замисли за миг.

— По време на войната. Може би през 41-ва или 42-а.

Логично, помисли си О'Шонеси. Върна книгите на мястото им и прелисти купчината вестници. Не намери нищо друго, освен нов облак прах.

Премести свещника на една страна и, борейки се с нарастващото разочарование, взе вързопчетата книжа. Бяха сметки и фактури от търговци на едро от същия период — от 1925 до 1942 година. Не се съмняваше, че ще съвпадат с описите в счетоводните книги.

Подвързаните с червен найлон книги бяха твърде скорошни, за да представляват някакъв интерес. Оставаха кутиите от обувки. Последна възможност. О'Шонеси взе най-горната, издуха праха от капака ѝ и я отвори.

Вътре имаше стари данъчни разписки.

По дяволите, рече си О'Шонеси, докато връщаше кутията на мястото ѝ. Избра напосоки друга, отвори капака ѝ. Още разписки.

О'Шонеси се отпусна на пети. С едната ръка държеше свещта, с другата — кутията от обувки. Нищо чудно, че онзи антиквар си е тръгнал с празни ръце, помисли си той. Е, нищо. Струваше си поне да опита.

Въздъхна и се наведе напред да върне кутията. Докато правеше това, мярна отново червените папки. Странно — човекът каза, че баща му използвал сейфа само за старите неща от дядо му. Ала пластмасовите подвързии бяха от по-ново време, нали така? Във всеки случай са се появили доста след 1942 година. Обзет от любопитство, той взе една от книгите и я отвори.

Видя лист с разчертани редове, изписан гъсто със старомоден почерк. Страницата бе покрита със сажди, отчасти обгорена, превърнатите в пепел ъгли лесно се трошаха.

Огледа се. Собственикът на магазина се бе отдръпнал и ровеше нещо в картонен кашон.

О'Шонеси бързешком сграбчи двете книги с найлонова подвързия, духна свещта и се изправи.

— Боя се, че няма нищо интересно. — Вдигна двете книги с престомена небрежност. — Но като формалност ще задържа тези двете в офиса ни за ден или два. С ваше разрешение, разбира се. Така ще спестя на вас и на себе си сума писмена работа, съдебни разрешителни и прочее подобни неща.

— Съдебни разрешителни ли? — рече мъжът и върху лицето му се изписа тревожно изражение. — Разбира се, разбира се. Задръжте ги колкото е необходимо.

След като излезе на улицата О'Шонеси се спря, да изтупа праха от раменете си. Всеки миг можеше да завали, светлините обливаха сградите с апартаментчета и кафенета, разположени по цялото продължение на улицата. Тътен на далечен гръм успя да надделее над трафика. О'Шонеси вдигна яката на сакото си, пхна грижливо книгите под мишница и забърза към Трето авеню.

От отсрещния тротоар, в сянката на стълбището на старинна сграда, един мъж наблюдаваше как О'Шонеси си заминава. След това тръгна, с ниско нахлупено бомбе, с дълго черно палто, с потропващ върху тротоара бастун — и след като се огледа внимателно наляво и

надясно — бавно прекоси улицата в посока към аптеката „Ню Амстердам“.

ТРЕТА ГЛАВА

Бил Смитбак обичаше моргата на „Ню Йорк таймс“ — висока, хладна стая с редици метални лавици, които изнемогваха под тежестта на подвързаните с кожа течения. Точно тази сутрин залата бе съвсем пуста. Репортерите рядко я използваха, предпочитаха дигиталните, онлайн архивни издания, които обаче се простираха само допреди 25 години. Или, ако се наложи, машините за микрофилми, които бяха отворителни, но сравнително бързи. И все пак, Смитбак смяташе, че нищо не е по-интересно или само по себе си любопитно, от това да разлистваш сам старите страници. Често намираще поредица от информации в няколко последователни броя — или по различни страници на един и същи брой — които човек би пропуснал, ако гледа само ролките на микрофилмите.

Когато предложи на редактора да се заеме със статия за Ленг, онзи изръмжа уклончиво — сигурен знак, че идеята му допада. Докато си тръгваше, чу как онова ококорено чудовище измърмори:

— Само гледай да е по-хубава от оня боклук за Феърхевън, ясно ли е? Нещо, в което да има хъс.

Е, щеше да бъде по-добра от онази за Феърхевън. Трябваше да бъде.

Когато се настани в „моргата“ вече беше следобед. Библиотекарят му донесе първите течения, които бе поискал и той ги разлисти с благоговение, вдъхвайки мириса на гниеща хартия, старо мастило, мухъл и прах. Томът с това течение бе от януари 1881 година и той бързо намери статията, която търсеше — за изгорелия „музей“ на Шотъм. Беше на първа страница, с красива гравюра на извиващите се пламъци. В статията се говореше за видния професор Джон К. Шотъм, който се смятал за изчезнал, най-вероятно — за мъртъв. В статията се споменаваеше също така и за изчезналия мъж на име Енок Ленг, който бе описан смътно като наемател и „помощник“ на Шотъм. Очевидно авторът не е знаел нищо за Ленг.

Смитбак продължи да разлиства напред, докато не намери следващата статия, в която се споменаваеше, че след пожара били

намерени останките на Шотъм. Никакво споменаване на Ленг.

После Смитбак пое назад, преглеждайки страниците с градските новини, търсеше информации за музея, за Академията, каквото и да е споменаване на имената на Ленг, Шотъм или Макфадън. Беше уморителна работа и вниманието на Смитбак често се отвлечаше от различни вълнуващи, но несвързани с темата статии.

Няколко часа по-късно започна вече да нервничи. Разполагаше с маса статии за музея, с няколко за Академията, тук и там се споменаваха Шотъм и колегата му Тинбъри Макфадън. А още не успяваше да открие нищо за Ленг, освен за появата му в Академията, където от време на време се споменаваха само за „присъствието сред участниците и на проф. Ленг“. Очевидно Ленг не е искал да се набива на очи.

Така няма да стигна доникъде — още по-малко пък бързо, помисли си той.

Предприе втора офанзива, която обещаваха да е още по-трудна. Започвайки от 1917 година, когато Ленг е напуснал лабораторията си на улица „Дойърс“, Смитбак започна да разлиства вестниците в търсене на сходни с маниера му убийства. Всяка година излизаха 365 броя на „Таймс“. По онова време убийствата са били достатъчно редки събития, за да излязат на първа страница, тъй че той се ограничи до разглеждането на първите страници, както и на страниците с некролозите, търсейки съобщение за смъртта на Ленг, което го интересуваше толкова много, колкото и О’Шонеси.

Можеше да прочете за маса убийства, както и редица много интересни некролози, ала Смитбак се усети, че прекалено се заинтригува. Така работата вървеше бавно.

Но ето, че попадна на заглавие от 10 септември 1918 година, което бе току под сгъвката на първа страница: „Обезобразен труп в бедняшко жилище“. Следвайки старомодния стил, статията се стремеше да щади чувствата на читателите и да не споменава какви точно са били обезобразяваният, но изглежда ставаше дума за долната част на кръста.

Зачете се, репортерските му инстинкти отново сработиха. Значи Ленг е бил още „в действие“, още е убивал и след като е изоставил лабораторията си на улица „Дойърс“.

До края на деня успя да установи още половин дузина убийства, по едно на всеки две години, които можеха да бъдат дело на Ленг. Или е имало други неразкрити трупове; или пък Ленг е престанал да заравя труповете в подземията из най-различни краища на града. Жертвите винаги са били просяци. Само в един случай трупът е бил идентифициран. Всички са били погребани в общинските гробища. В резултат на всичко това никой не е забелязал приликите. Полицията не е направила връзка между тях.

Последното убийство по „метода“ на Ленг изглежда е станало през 1935 година. След тава се съобщаваше за множество убийства, но нито едно не бе с характерните осакатявания „подписът“ на Ленг.

Смитбак направи бързи изяснения: Ленг се е появил в Ню Йорк през седемдесетте години на XIX век — може би млад мъж, около тридесетгодишен. През 1935-а би трябвало да е на около седемдесет години. Защо убийствата са престанали тогава?

Отговорът беше абсолютно очевиден — Ленг е починал. Не намери некролог във вестника; но пък Ленг се е стремил изобщо да не се шуми около него, тъй че появата на некролог би била малко вероятна.

Е, дотук с теорията на Пендъргаст, помисли си Смитбак. Колкото повече разсъждаваше, толкова повече добиваше увереност, че Пендъргаст не би могъл наистина да повярва в подобен абсурд. Не, Пендъргаст ги пращаше за зелен хайвер поради някаква своя, съмнителна причина. Това бе много характерно за него — артистичен, уклончив, с безкрайни недомлъвки. Човек никога не знаеше какво мисли, нито какъв е планът му. Ще обясни всичко това на О'Шонеси, когато се видят следващия път; не ще и дума, че ченгето ще се успокои, като разбере, че Пендъргаст не се е побъркал.

Смитбак прегледа за некролози още една годишнина, но не откри нищо за Ленг. Логично: той не е искал да остави никаква следа в историческите архиви. Беше почти ужасяващо.

Погледна часовника си: време бе да прекратява. Беше прекарал в архива цели десет часа.

Но бе направил добър старт. С един удар бе разкрил още половин дузина нерешени случаи на убийства, които биха могли да бъдат приписани на Ленг. Разполагаше може би с още ден-два преди редакторът да започне да изисква резултати. А може би и с повече, ако

съумееше да покаже, че работата му е довела до разкриване на златна жила.

Едно от разкритите в целодневното му проучване неща беше, че Ленг е бил гост-изследовател в музея. Смитбак знаеше, че по онова време всички гостуващи учени е трябвало да бъдат проучени от академичното ръководство, за да получат неограничен достъп до колекциите. В това проучване са се съдържали такива подробности като: възраст, образование, научни степени, специалности, публикации, брачен статус и адрес. Оттам можеше да се стигне до други съкровищници на документи — актове за собственост, договори за наем, съдебни действия и тъй нататък. Ленг може и да е успял да се скрие от общественото внимание — но архивите на музея щяха да са съвсем друга опера.

И когато Смитбак приключи, ще познава Ленг като свой собствен брат.

Тази мисъл му донесе приятната тръпка на очакването.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

О'Шонеси стоеше на стъпалата пред сградата на ФБР „Джейкъб Джавитс“. Дъждът бе спрял и тук-там по тесните улички на Долен Манхатън се виждаха локвички. Пендъргаст не беше в „Дакота“, нямаше го и тук — в офиса на Бюрото. О'Шонеси бе обзет от смесени чувства — нетърпение, любопитство, ентузиазираност. Беше доста разочарован, че не можеше да покаже веднага откритието си на Пендъргаст. Той със сигурност щеше да оцени важността му. Може би това щеше да е ключът за разгадаването на случая.

Мушна се зад една от гранитните колони на сградата, за да разгледа още веднъж дневниците. Погледът му пробяга по разделените на колонки страници, по безбройните вписвания с избеляло синьо мастило. Съдържаха всичко: имената на купувачите, списъци на химикали, количества, цени, адреси за доставка, дати. Отровите бяха отбелязани с червено. На Пендъргаст това много щеше да му хареса. Ленг, разбира се, би трябвало да е правил покупките си под псевдоним, може би е давал фалшив адрес — но би трябвало да е използвал един и същи псевдоним за всяка покупка. А след като Пендъргаст вече бе съставил списък поне на някои от редките химикали, използвани от Ленг, щеше да е проста работа да бъдат сравнени е описите от тази книга и по този начин да бъде разкрит псевдонимът на Ленг. Ако под същото име Ленг е правил и други сделки, тази малка книга би могла да ги отведе твърде далеч.

О'Шонеси погледна томчетата още веднъж, след това ги мушна под мишница и закрачи замислен по улица „Уърт“ към Градския съвет и метрото. Томчетата покриваха периода 1917 — 1923 година и предхождаха пожара, изпепелил аптеката. Очевидно само те бяха оцелели от огъня. Били са собственост на дядото, а бащата после ги е преподвързал. Ето защо онзи антиквар не си е дал труда да ги прегледа — изглеждали са твърде съвременни. А О'Шонеси бе извадил чист късмет...

Антикварят. Като се замисли сега за него, му се стори подозрително някакъв антиквар просто да се появи в магазина няколко

дни след смъртта на стария и да се заинтересува от сейфа. Може би в крайна сметка смъртта не е била случайна. Може би убиецът папагал е бил в магазина преди него и е търсел повече информация за купуваните от Ленг химикали. Но не — това не беше възможно. Папагалските убийства бяха започнали след публикуването на статията. О'Шонеси се укори, че не бе поискал описание на антикваря. Е, винаги можеше да се върне отново. Може би и Пендъргаст ще поиска да дойде с него.

Изведнъж се спря. Машинално бе подминал станцията на метрото на улица „Ан“. Понечи да се върне, но се поколеба.

Сети се, че се намира недалеч от улица „Уотър“ номер 16, където бе живяла Мери Грийн. Пендъргаст вече я бе посетил заедно с Нора, но О'Шонеси не беше я виждал. Не че имаше кой знае какво за гледане, разбира се. Но след като вече беше напълно ангажиран с този случай, искаше да види всичко, да не пропусне нищо. Мислите му отново се върнаха към Музея на изкуствата — към трогателната рокличка и отчаяната бележка, защита в нея.

Отклонението щеше да му отнеме десетина минути. Вечерята можеше да почака. Продължи по улица „Ан“, сетне зави по „Голд“, подсвирквайки си „Каста дива“ от „Норма“ на Белини. Беше най-страхотното изпълнение на Мария Калас и една от любимите му арии. Беше в прекрасно настроение. Сега преоткриваше, че детективската работа може да бъде и много забавна. Преоткри и още нещо: че тя му идва отръки.

Залязващото слънце надникна през облаците и той видя своята сянка пред себе си — дълга и самотна на улицата. Вляво се намираще виадуктът на „Саут стрийт“, а отвъд него — кейовете на Ийст ривър. Административните сгради отстъпваха място на жилищните — някои с реставрирани тухлени фасади, други — изоставени, сякаш кухни, изпразнени от съдържание.

Захладняваше, но последните лъчи на слънцето върху лицето му бяха приятни. Зави наляво по улица „Джон“ към реката. Пред него се виждаше редица от стари пирсове. Някои бяха асфалтирани и още се използваша, други бяха клюмнали опасно към водата; а някои бяха дотам рухнали, че представляваха само стърчащи от водата колове. Слънцето се скри, но остана заревото му в небето — от тъмночервено до жълто на фона на спускащата се мъгла. Отвъд Ийст ривър светваха

светлините на ниските старинни сгради на Бруклин. Той закрачи побързо, можеше вече да вижда дъха си.

Когато прекоси улица „Пърл“, у О’Шонеси се появи усещането, че е следен. Не знаеше точно защо се бе появило — дали подсъзнателно бе чул нещо, или просто се дължеше на шестото чувство на опитно ченге. Продължи да върви без да променя темпото си, без да се озърта назад. Отстранен или не, но в кобура под мишницата бе личният му револвер 38-и калибър, а той знаеше как да си служи с него. Тежко и горко на бандюгата, който си помисли, че изглежда лесна плячка.

Спря се и огледа малкия лабиринт от улички, които водеха към речния бряг. Докато правеше това, усещането му се засили. О’Шонеси отдавна се бе научил да се доверява на подобни усещания. Както и останалите опитни ченгета, той бе развил у себе си високочувствителен уличен „радар“, който предсещаше кога нещо не е наред. Щом си ченге, или развиваш този радар бързо, или ще ти прострелят задника и Свети Петър ще ти го поднесе като красиво опакован подарък с червена панделка отгоре. Почти беше забравил, че притежава подобен инстинкт. Години наред не беше влизал в употреба, но тези неща отмират трудно.

Продължи да върви, докато не стигна ъгъла на „Бърлинг“. Зави зад него, бързо се шумугна в сянката и се притисна до стената, като едновременно с това извади револвера „Смит и Уесън“. Зачака със затаен дъх. Чуваше лекия шум от плискащата се о пирсовете вода, далечния рев на автомобилния трафик, лай на куче. И нищо друго.

Надзърна зад ъгъла. Все още имаше достатъчно светлина, за да вижда ясно. Жилищните сгради и складовете по брега изглеждаха безлюдни.

Излезе по на светло, без да крие готовия за стрелба револвер. Ако някой го бе проследил, би трябвало да види оръжието. И да се махне.

Бавно прибра револвера в кобура, огледа се отново и зави по улица „Уотър“. Защо обаче не изчезваше усещането, че е следен? Дали в крайна сметка инстинктът му не беше вдигнал фалшива тревога?

Когато стигна до средата между двете пресечки — където според него трябваше да е номер 16 — му се стори, че зърна тъмна сянка да се скрива зад ъгъла, като че чу и шум от подметки по асфалта. Втурна се

напред, забравил изцяло за Мери Грийн, зави зад ъгъла с отново извадения револвер в ръка.

Пред него беше улица „Флечър“ — тъмна и пуста. Но над далечния ъгъл светеше улична лампа и на нейната светлина забеляза бързо изчезваща сянка. Този път нямаше никакво съмнение.

Спринтира по улицата, зави зад следващия ъгъл. Там спря.

Черна котка прекоси пустата улица с високо вдигната опашка, чийто край потрепваше при всяка нейна стъпка. Беше на няколко преки от рибния пазар „Фултън“ и го лъхна вонята на риба. Над пристанището се понесе тъжния вой на корабна сирена.

О’Шонеси се надсмя тъжно над себе си. Обикновено не бе предразположен към параноя, но нямаше друга дума за случилото се. Беше се втурнал да преследва една котка. Случаят, по който работеше, изглежда си казваше своето.

Стисна здраво дневниците и продължи на запад към „Уолстрийт“ и към метрото.

Но този път нямаше никакво съмнение — стъпки, при това близки. Леко закашляне.

Обърна се и отново извади револвера. Вече доста се беше стъмнило и очертанията на улицата, на старите докове, на каменните входи се размиваха в дълбоки сенки. Онзи, който го следеше, беше и упорит, и ловък. Не беше някой долнопробен уличен джебчия. А кашлицата беше жива заблуда. Онзи искаше О’Шонеси да разбере, че е следен. Опитваше се да го сплаши, да го изнерви; да го принуди да направи грешка.

О’Шонеси се обърна и хукна. Не от страх, а защото искаше да провокира проследяващия го да го последва. Стигна до пресечката, зави и продължи да тича до средата между двете преки. Там спря, бавно се върна и потъна в мрака на един вход. Стори му се, че чува стъпките на тичащ по улицата човек. Опря гръб на вратата зад себе си и зачака с изваден револвер, готов за скок.

Тишина. Продължи минута, две, пет. Бавно премина такси, лъحوвете на сдвоените му фарове се лутаха в мъглата и мрака. О’Шонеси предпазливо излезе от укритието си и се огледа. И отново видя само пустош. Пое по тротоара в посоката, от която бе дошъл, вървеше бавно, придържайки се близо до стените на сградите. Може

би онзи бе завил в друга посока. Или се беше отказал. Или, в крайна сметка, всичко това бе плод на собственото му въображение.

Точно, тогава от близкия вход се стрелна силует — нещо се нахлузи на главата му и го стегна за гърлото — тогава сладникавата миризма на някакъв химикал нахлу в ноздрите му. О'Шонеси посегна с една ръка да махне качулката, докато с другата конвулсивно натисна спусъка. А след това започна да пада, да пада, до безкрай...

Трясъкът на изстрела отекна в пустата улица, ехото се оттласкваше отново и отново от старите сгради, докато най-сетне не замря. Над доковете и вече пустите улици отново се възцари тишина.

ПЕТА ГЛАВА

Патрик О'Шонеси съвсем бавно идваше в съзнание. Усещаше главата си така, сякаш бе разсечена с брадва, кокалчетата на пръстите му туптяха, а езикът му бе надебелял и в устата си имаше метален вкус. Отвори очи, но не видя нищо, цареше пълен мрак. Опасявайки се, че е ослепял, той инстинктивно понечи да вдигне ръце пред очите си. Тогава осъзна с някакво притъпено вцепенение, че не можеше да ги помръдне. Дръпна по-силно и нещо издрънча.

Вериги. Беше окован във вериги.

Размърда крака и разбра, че и те бяха оковани.

Почти веднага вцепенението му изчезна и отстъпи място на студената реалност, която го обгърна. Споменът за предишната вечер — стъпките, играта на котка и мишка по пустите улици, задушавачата го качулка — се върна с пълна и безмилостна яснота. В следващия миг се напъна с все сила, усетил как паниката се надига в гърдите му. След това се отпусна, опита се да се овладее. Паниката няма да реши нищо. Трябва да мислиш.

Къде се намираше?

В някаква килия. Беше затворен. Но от кого?

Веднага щом си зададе въпросите, дойде и отговорът — от убиеца папагал. От „Хирурга“.

Това прозрение бе последвано от нова вълна паника, прекъсната от остър лъч светлина — ярка, дори болезнена след всепоглъщащия мрак.

Огледа се бързешком. Намираше се в малка, гола стая със стени от грубо издялан камък, прикован към пода — студен, влажен бетон. В едната стена имаше врата от ръждясал метал и светлината струеше през малък прорез в нея. Изведнъж светлината намаля и през прореза се дочу глас. О'Шонеси видя движещите се червени и влажни устни.

— Моля, не се вълнувайте — изрече утешително гласът — Всичко това скоро ще свърши. Борбата е безсмислена.

Процепът изтрака и се затвори и О'Шонеси отново потъна в пълен мрак.

Чу къртенето на отдалечаващите се стъпки по каменния под. Беше напълно наясно какво предстои. Беше виждал резултатите в кабинета на съдебния лекар. „Хирурга“ щеше да се върне; да се върне и...

Не мисли за това. Мисли как да се освободиш.

О’Шонеси се опита да се успокои, да се съсредоточи чрез дълги и бавни вдишвания и издишвания. Сега полицейското обучение му беше от полза. Усети как го обладава спокойствие. Няма безнадеждни ситуации, а дори най-предпазливите престъпници правят грешки.

Беше се държал глупаво, изгубил бе обичайната си предпазливост, когато намери счетоводните книги. Забравил бе за предупреждението на Пендъргаст да бъдат непрекъснато нащрек.

Е, оттук нататък вече нямаше да постъпва глупаво.

Всичко това скоро ще свърши — така бе казал гласът. Значи скоро щеше да се върне. О’Шонеси ще бъде готов да го посрещне.

Преди „Хирурга“ да успее да направи нещо, той трябваше да се освободи от оковите си. И тогава да връхлети върху него.

Но „Хирурга“ очевидно не беше глупав. Как го беше проследил, как го нападна из засада — това изискваше хитрост и здрави нерви. Номерът няма да мине, ако О’Шонеси само се престори на заспал.

Въпросът беше ясен — или го правиш, или умираш. Трябваше да се справи добре.

Пое дълбоко дъх, после — още веднъж. След това затвори очи и хласна с оковите на ръката си челото и после се одра странично отляво надясно.

Кръвта потече почти веднага. Изпита и болка, но тя беше на добро — поддържаше остротата на вниманието му, стимулираше мисленето му. Раните на челото обикновено кървят силно — това също бе на добро.

Обърна се на хълбок, зае такава поза, сякаш бе припаднал и бе одрал главата си, докато се е свличал на пода. Усети с бузата си хладината на камъка; топлата кръв се стичаше по клепачите към носа му. Това трябваше да сработи. Трябваше да сработи. Не му се искаше да свърши като Дорийн Холандър — разрязан и неподвижен върху масата за аутопсии.

О’Шонеси отново подави надигащата се паника. Скоро всичко щеше да свърши. „Хирурга“ ще се върне, ще чуе стъпките му по

каменния под. Вратата ще се отвори. А когато оковите му бъдат свалени, той ще го изненада, ще надделее над него. Ще спаси живота си и междувременно ще „закопчее“ убицеца папагал.

Успокой се. Успокой се. Затворил очи, с кръв, капеща върху студения и влажен камък, О'Шонеси нарочно насочи мислите си към операта. Дишането му се успокои. И скоро в съзнанието му мрачните стени на килията зазвъняха с изящните и красиви звуци на „Аида“, които с лекота се издигаха към улицата и към мирното небе над нея.

ШЕСТА ГЛАВА

Пендъргаст стоеше на широката улица, стиснал малък кафяв пакет под мишница, загледан замислено в двойката лъвове, които охраняваха входа на Нюйоркската градска библиотека. Над града се бе излял кратък, но проливен дъжд, и светлините на фаровете на автобусите и такситата блещукаха, отразени от безброй локви. Пендъргаст вдигна поглед от лъвовете към фасадата зад тях — дълга и импозантна, с Тежки коринтски колони, които се издигаха към дълбокия архитрав. Беше девет вечерта и библиотеката отдавна бе затворила: преди доста време вълните студенти, учени, туристи и непубликувани поети бяха се излели от входовете.

Огледа се още веднъж, погледът му обгърна каменния площад и тротоара отвъд него. След това намести пакета под мишницата си и бавно заизкачва стъпалата.

От едната страна на масивния портал в гранитната фасада имаше по-малка врата. Пендъргаст приближи към нея и почука леко по бронзовата ѝ повърхност. Почти мигновено тя се отвори навътре и пред нея изникна охранител. Беше много едър, с късо подстригана руса коса, с яка мускулатура. В месестата си ръка държеше „Орландо фуриозо“^[1].

— Добър вечер, агент Пендъргаст — поздрави охранителят. — Как сте тази вечер?

— Доста добре, благодаря, Франсис — отвърна Пендъргаст. Кимна към книгата. — Харесва ли ви Ариосто?

— Много. Благодаря за предложението.

— Надявам се да сте се сдобили с превода на Бейкън.

— Несмит от отдела за микрофишовете взел книгата. Всичките останали екземпляри са заети.

— Напомнете ми да ви изпратя екземпляр.

— Ще го направя, сър. Благодаря.

Пендъргаст кимна отново, мина през коридора и пое по мраморните стълби нагоре. Не чуваше нищо друго, освен собствените си стъпки. Пред входа на зала 315 — Главната читалня — той отново

се спря. Редици дълги дървени маси бяха разположени под снопове жълтеникава светлина. Пендъргаст влезе и се насочи към голямата конструкция от тъмно дърво, която разделяше читалнята наполовина. През деня това бе работното място на библиотекарите, които приемаха поръчките и ги изпращаха в подземните хранилища с тематична поща. Сега обаче, с падането на нощта, приемната бе тиха и пуста.

Пендъргаст отвори вратата в дъното на приемната, влезе вътре и се отправи към вратичка, до която в дълга редица бяха строени много колички. Отвори я и се спусна по стълбата.

Под Главната читалня имаше хранилище на седем равнища. Първите шест бяха огромни „градове“ от лавици, редица подир редица, ниво подир ниво. Таваните на тези „етажи“ бяха ниски, а високите лавици с подредени книги създаваха клаустрофобично усещане. И въпреки това, докато вървеше под мъждивото осветление на първото равнище — вдишвайки миризмата на прах, плесен и гниеца хартия, — Пендъргаст изпитваше рядкото усещане за покой. Болката от прободната рана, тежкото бреме на случая, с който се беше заел, сякаш намаляваха. При всеки завой, на всяко кръстовище, съзнанието му се изпълваше със спомени за някое предишно идване: за откривателски пътешествия, литературни експедиции, които често завършваха със следователско богоявление, с изведнъж решени дела.

Но сега нямаше време за спомени, затова той продължи пътя си. Стигна до тясна и още по-стръмна стълбичка, която се спускаше още по-дълбоко сред стелажите.

Най-сетне Пендъргаст се спусна по тази прилична на килерна стълба на седмото равнище. За разлика от безупречно подредените равнища по-горе, това бе миша дупка с тайнствени проходи и задънени „улички“, посещавани рядко, въпреки удивителните сбирки, които бяха погребани тук. От стълбищния кладенец се разклоняваха няколко коридора, обрамчени от книжни шкафове; тези коридори се пресичаха отново и отново под най-различни ъгли.

Пендъргаст се спря за миг. Свръхострият му слух долови в тишината почти неосезаемо драцено — колониите от сребристи червеи, които си проправяха пътя в бездънната яма с храна.

Дочу и друг звук — по-силен и по остър. Клъц.

Пендъргаст се обърна и пое в посоката, от която идваше звукът, зави първо в една посока, после в друга. Звукът идваше вече по-

отблизо.

Клъц. Клъц.

Пендъргаст забеляза пред себе си ореол от светлина. Зави зад последния ъгъл и видя голяма дървена маса, ярко осветена от О-образното светлинно тяло, характерно за зъболекарските кабинети. В единия край на дългата маса бяха подредени няколко предмета: игла, шпула с дебел конец, чифт бели памучни ръкавици, книговезки нож, туба с лепило. До тях имаше купчина справочници: „Враговете на книгата“ на Блейд; „Градска ентомология“ на Иблинг; „Грижа за книжните произведения на изкуството“ от Клап. Върху количка до масата имаше висока купчина стари томове в различен стадий на разложение — с орфани корици, с разкъсани гръбчета и коли.

Зад масата, гърбом към Пендъргаст седеше някакъв мъж. Дълга, гъста и бяла коса се спускаше от черепа върху прегърбените му рамене. Клъц.

Пендъргаст се облегна на най-близкия стелаж и — за да запази дистанцията на учтивостта — почука леко по метала.

— Чух почукване — рече човекът с висок, ала определено мъжки тембър. Не извърна глава. Клъц.

Пендъргаст почука отново.

— Ей сега, ей сегичка! — отвърна мъжът.

Пендъргаст почука за трета път, този път — по-силно.

Мъжът изправи рамене и въздъхна раздражен.

— Ще събудиш Дънкан^[2] с твойто чукане! — извика той. — Аз тъй си мисля!

След това той остави настрана чифт книговезки ножици и старата книга, която преподвързваше, след което се обърна.

Белите му вежди си отиваха с побелялата коса, ирисите на очите му бяха жълтеникави и придаваха на погледа му нещо лъвско, почти необузвано. Като разпозна Пендъргаст, старото сбръчкано лице разцъфна в усмивка. А като видя и пакета под мишницата му, усмивката стана още по-сърдечна.

— Какво виждат очите ми — нима специалния агент Пендъргаст! — извика той. — Пендъргаст, най-специалният от специалните агенти.

Пендъргаст склони глава.

— Как сте, Рен?

— Най-сърдечно ви благодаря, добре, добре. — Мъжът махна с костеливата си ръка към количката с книги, които очакваха да бъдат ремонтирани. — Но имам толкова малко време и толкова много пострадали деца.

В Нюйоркската градска библиотека бяха намерили пристанище множество странни души, но никой не бе по-странен от призрака, известен като Рен. Никой не знаеше нищо за него — дали Рен бе малкото или фамилното му име, или дали изобщо се казваше така. Никой не знаеше откъде бе дошъл или дали е на щат към библиотеката. Никой не знаеше къде и с какво се храни — някои го подозираха, че вечеря с канцеларско лепило. Единственото нещо, което се знаеше за него, беше, че никога не е бил виждан да напуска библиотеката и че имаше следотърсачески инстинкт за изгубените съкровища на седмото ниво.

Рен изгледа посетителя си, жълтите му очи бяха остри и ярки като бухалски.

— Днес изглеждате не на себе си — рече той.

— Не ще и дума — отвърна Пендъргаст, но не каза нищо повече, а и Рен не очакваше друго. — Чакайте сега да видим — какво беше то? О, да — онези книжки за старата Бродуейска водна компания и за Петте къшета — свършиха ли работа?

— Напълно.

Рен посочи пакета.

— И какво ми носите днес, лицемерни четецо?

Пендъргаст се оттласна от стелаж и извади пакета изпод мишницата си.

— Това е ръкопис на Ифигения в Аулис, превод от древногръцки на вулгата^[3].

Рен го слушаше безизразно.

— Ръкописът е бил илюстриран в стария манастир Сен Шапел към края на четиринайсети век. Една от последните книги, издадени там преди ужасния пожар през 1397 година.

В жълтеникавите очи на старика проблесна пламъче на интерес.

— Книгата привлякла вниманието на папа Пий III, който я обявил за светотатска и заповядал всички копия да бъдат изгорени. Прочута е и с бележките и рисунките, направени от преписвачите в

полетата на ръкописа. Твърди се, че са копия на рисунките от изгубения непълнен текст на Чосър „Приказка за готвача“

Пламъчето на интереса изведнъж лумна в очите на Рен и той протегна ръце.

Пендъргаст я задържа настрани от него.

— Искам в замяна една услуга.

Рен отдръпна ръце.

— Естествено.

— Чували ли сте за завещанието на Уилрайт?

Рен се намръщи и поклати глава. Белите кичури се размятаха насам-натам.

— Бил е директор на Поземлената служба на града от 1866 до 1894 година. Бил е забележителен книжен плъх и в крайна сметка дарил на библиотеката голям брой рекламни листовки, диплянки, циркулярни писма и други периодични публикации.

— Това обяснява защо не съм го чувал — отвърна Рен. — Така както ми се вижда, дарението няма особена стойност.

— Уилрайт е завещал и значителна сума пари.

— Което обяснява защо документацията на дарението е запазена.

Пендъргаст кимна.

— Но би трябвало да е прехвърлено на седмо ниво.

Пендъргаст кимна отново.

— А защо те интересува то, лицемерни четецо?

— Съдейки по публикуваните некролози, преди да почине Уилрайт е работил върху научна история на богатите земевладелци от Ню Йорк. Като част от изследването си той държал копия от всички актове за собственост на стойност над 1000 долара в Манхатън, преминали през службата му. Трябва да разгледам тези актове за собственост.

Рен присви очи.

— Тази информация би могла да бъде придобита по-лесно чрез Нюйоркското историческо дружество.

— Да. Така би трябвало да бъде. Но някои от актовете необяснимо защо липсват от архива — голям район с имоти на „Ривърсайд драйв“, ако трябва да бъдем по-точни. Помолих един човек в дружеството да ги потърси, но нямаше успех. Беше много объркан, като установи липсата им.

— И затова дойдохте при мен.

В отговор Пендъргаст му подаде пакета.

Рен го взе жадно, обърна го почитателно в ръце, след това срязва опаковъчната хартия с ножа си. Остави го на масата и започна внимателно да отстранява опаковката с найлонови балончета. Сякаш напълно бе забравил за присъствието на Пендъргаст.

— Ще се върна да разгледам дарението и да си взема илюстрирания ръкопис до четирийсет и осем часа — каза Пендъргаст.

— Може да отнеме повече време — отвърна Рен, гърбом към Пендъргаст. — Доколкото знам, това дарение вече не съществува.

— Имам голямо доверие във възможностите ви.

Рен промърмори нещо нечленоразделно. Навлече ръкавиците, разкопча емайлираните закопчалки на ръкописа и се вторачи жадно в ръкописните страници.

— Още нещо, Рен?

Нещо в тона на Пендъргаст накара старикът да го погледне през рамо.

— Мога ли да предложа да намерите първо дарението, а после да се заемете с ръкописа? Спомнете си какво се случи преди две години.

Изражението на Рен изрази потрес.

— Агент Пендъргаст, знаете, че винаги поставям вашите интереси на първо място.

Пендъргаст се вгледа в лукавото старческо лице, сега изкривено от болка и негодувание.

— Разбира се.

След което се въртна и изчезна в сенките на стелажите.

Жълтеникавите очи на Рен премигаха, а след това вниманието му се насочи отново към украсения ръкопис. Знаеше много добре къде се намира дарението — щеше да му отнеме петнайсет минути да го намери. Така му оставаха четирийсет и седем часа и три четвърти, за да изследва ръкописа. Бързо се възцари тишина. Сякаш идването на Пендъргаст бе просто сън.

[1] „Орландо фуриозо“ („Лудият Орландо“) — поема от Ариосто (1532 г.), замислена като продължение на историята за любовта на Орландо към Анджелика, написана от Боярдо. Б.пр. ↑

- [2] Алюзия с убития от Макбет Дънкан от шекспировата пиеса.
Б.пр ↑
- [3] Вулгата — латински превод на Библията. Б.пр. ↑

СЕДМА ГЛАВА

Мъжът крачеше по „Ривърсайд драйв“ с къси и точни стъпки, металният накрайник на бастуна му ритмично потропваше по асфалта. Слънцето се издигаше над река Хъдсън и оцветяваше водата в мазно розово, а дърветата на Ривърсайд парк стояха безмълвни и неподвижни в студената есенна утрин. Пое дълбоко въздух и сетивата му поеха миризмите на неизбродимата гора на града — катран и нафта откъм водата, влага от парка, кисела воня от улиците.

Зави зад ъгъла и спря. Обляната от ранната утринна светлина къса улица бе пуста. От една пресечка разстояние можеше да чуе шума на трафика по „Бродуей“, да види избледнелите светлини на магазините. Но тук беше много тихо. Повечето от сградите на улицата бяха изоставени. Неговата се издигаше на място, където преди много години е имало малка кръгла площадка, където са яздели най-богатите млади дами. Площадката отдавна я нямаше, разбира се, на нейно място имаше малка безименна уличка, разклоняваща се от „Ривърсайд“, служеща за изолиране на сградата му от трафика. Островчето, оформено от тази уличка, бе потънало в трева и дървета, имаше и статуя на Жана д'Арк. Това бе едно от най-тихите и забравени местенца на целия остров Манхатън — забравено може би от всички, освен от самия него. То притежаваше и допълнителното предимство, че нощем из него бродеха банди и поради това имаше репутацията на опасно място. Всичко това бе много удобно.

Мина по подходната алея и през странична врата влезе в тясно помещение, което миришеше на мухъл. Опипом — беше тъмно, прозорците бяха заковани с капаци — той преминало мрачен коридор, после по още един и стигна до врата на килер. Отвори я. Килерът беше празен. Влезе в него и завъртя дръжката на врата в дъното му. Тя се отвори и пред него се разкри каменно стълбище, водещо надолу.

Мъжът спря в основата му и опипом пръстите му намериха на стената старинен ключ. Завъртя го, светнаха редица голи крушки, които осветиха стар каменен пасаж, усоеен и много влажен. Закачи черното си палто на бронзова кука, остави бомбето си върху

прилежаща лавица за шапки и пусна бастуна си в стойката за чадъри. След това пое по пасажа, стъпките му закънтяха по каменния под. Стигна до тежка желязна врата с квадратна шпионка на равнището на лицето му.

Шпионката бе затворена.

Мъжът се спря за миг пред вратата. След това извади ключ, отключи я и я бутна напред.

В килията нахлу светлина и разкри оплисканите с кръв под и стени, безразборно нахвърляните вериги и окови.

Затвори вратата и отново я заключи, а после продължи по коридора към голяма подземна стая. Включи яркото електрическо осветление и приближи стоманена количка. Върху нея имаше старомодна пътна чанта и два дневника, подвързани с евтина, червена, изкуствена материя. Мъжът взе горния дневник и заразливства страниците му с голям интерес. Беше такава забавна ирония на съдбата. Тези дневници би трябвало да изгорят в пламъците преди много години. Попадали в неподходящи ръце, те можеха да нанесат значителни щети. И биха ги нанесли, ако той не се бе появил навреме. Но сега те се бяха върнали там, където им беше мястото.

Остави дневника и още по-бавно отвори медицинската чанта.

В нея имаше цилиндричен контейнер от твърда, сива, болнична пластмаса, поставен върху димящо легло от парченца сух лед. Мъжът навлече чифт гумени ръкавици. След това извади контейнера от куфарчето, постави го върху количката и го отвори. Бръкна в него много внимателно извади дълга, сива маса на конци. Ако не беше кръвта и все още полепналата по нея плът, щеше да прилича на онези тежки, многожилни, поддържащи мостовите конструкции въжета — прорязаната с червени ивици външна обвивка съдържаше хиляди тънки, влакнести нишки. Лека усмивчица изкриви устните на мъжа, а беззъбните му очи светнаха. Вдигна тъканта към светлината и тя пламна, пронизана от лъчите. След това я отнесе до близката мивка и внимателно я обля с бутилка дестилирана вода, изми парченцата кости и други остатъци. После постави почистения орган в голяма машина, затвори капака ѝ и я включи. Стаята се изпълни с висок вой — тъканта се превръщаше в пюре.

На определени интервали мъжът проверяваше в една книга и добавяше със сръчни и прецизни движения някакви химикали през

гумен мехур върху капака на машината. Пихтиестата маса просветля, избистри се. После с все така внимателни движения мъжът откочи филтъра и наля пихтиеобразната течност в дълга стоманена тръба, постави я в съседната центрофуга, затвори капака и щракна ключа. Чу се леко бръмчене, което бързо се ускори, а после се стабилизира.

Центрофугирането на серума щеше да отнеме дващест минути и половина. Това бе само първият етап на един дълъг процес. Човек трябваше да бъде абсолютно прецизен. Последиците и от най-малката грешка на всеки етап се умножаваха дотам, че крайният продукт ставаше безполезен. Но сега, след като бе решил да извършва всички операции тук, в лабораторията, а не в полеви условия, нещата щяха да вървят с далеч по-голяма устойчивост.

Върна се при мивката, в която имаше голяма, грижливо навита кърпа. Хвана я за единия край и я остави да се развие сама. Половин дузина окървавени скалпели се плъзнаха в мивката. Започна да ги мие бавно, нежно. Бяха старовремски — тежки, добре балансирани. Разбира се не бяха толкова удобни като съвременните японски модели със сгъваеми остриета, но старите лягаха много добре в ръката. И не се изтъпяваха бързо. Старите инструменти си имаха своето място дори в тази епоха на супер точни смесващи машини и разчитащи ДНК кода апарати.

След като остави скалпелите в автоклав, за да се подсушат и стерилизират, той свали ръкавиците, изми грижливо ръцете си, след това ги избърса в ленена кърпа. Извърна се и погледна как работи центрофугата. След това отиде до малък шкаф, отвори го и извади лист хартия. Постави го върху количката, до куфарчето. Върху хартията с елегантен калиграфски почерк бяха изписани пет имена:

Пендъргаст

Кели

Смитбак

О'Шонеси

Пък

Последното име беше вече зачеркнато. Мъжът извади от джоба си автоматична писалка. След това — елегантно, с дългите си тънки пръсти — изчерта точна линия върху четвъртото име, завършвайки линията с малка завъртулка.

ОСМА ГЛАВА

Смитбак бавно закусваше в любимото си квартално кафене, знаеше, че музеят отваря чак в десет. Още веднъж прегледа фотокопията на статиите, които бе подбрал от старите издания на „Таймс“. Колкото повече ги четеше, толкова повече се убеждаваше, че убийствата са били дело на Ленг. Дори в географията им се забелязваше последователност — те бяха извършени в Долен Ийст сайд и покрай речния бряг — колкото е възможно по-далеч от „Ривърсайд драйв“.

В девет и половина поиска сметката си и пое по „Бродуей“ за освежителна разходка до музея. Заподсвирква си. Макар че още не беше оправил отношенията си с Нора, си оставаше непоправим оптимист. Ако можеше да ѝ поднесе желаната от нея информация върху сребърен поднос, това щеше да я слиса. Не можеше да му се сърди вечно. Имаха толкова общо помежду си, бяха делили и добро, и лошо. Само да не беше толкова темпераментна!

Имаше и други причини да е доволен. Макар че от време на време инстинктите му го подвеждаха — случаят с Феърхевън беше добър пример за това, — повечето време журналистическият му нюх беше безпогрешен. А статията му за Ленг бе тръгнала добре. Сега се нуждаеше само да изрови някои лични подробности, за да съживи този луд човек — може би дори да намери фотография. А той имаше идея къде да открие всичко това.

Премигна от ярката есенна светлина и вдиша свежия въздух.

Преди години — когато работеше по тема, която се превърна в история на музейната експозиция на суеверията — Смитбак бе изучил много добре самия музей. Познаваше ексцентричните му навици, преките пътища, куриозните неща, скритите кътчета и различните архиви. Ако вътре в тези стени имаше някаква скрита информация за Ленг, той щеше да я открие.

Когато големите бронзови порти се отвориха, Смитбак се сля с тълпата, внимаваше да запази колкото е възможно анонимността си. Плати входната такса и закачи билетчето на бутониерата си, прекоси

Голямата ротонда, заляпан като всички останали посетители към извисяващите се скелети.

Скоро се отдели от туристите и слезе на първия етаж. Тук се намираше един от най-малко познатите, но и един от най-полезните архиви на музея. Разговорно наричан „Стария архив“, той съдържаше безброй шкафове с лични картони, като се започне от основаването на музея докъм 1986 година, когато системата бе компютъризирана и преместена в блестяща зала на четвъртия етаж, преименувана с лъскавото ново име „Човешки ресурси“. Колко добре помнеше „Стария архив“: мириса на нафталин и на пожълтяла хартия, безбройните досиета на отдавна мъртви служители на музея, на негови сътрудници и изследователи. „Стария архив“ все още съдържаше поверителна информация, беше заключен и охраняван. Последният път, когато го посети, беше по официални дела и разполагаше с писмено разрешение. Този път щеше да се наложи да използва друг подход. Охранителите можеха да го познаят; но пък след като бяха минали години, можеха и да не го познаят.

Мина през голямата, кънтяща и пуста Зала на птиците и започна да обмисля как да процедира. Скоро се озова пред двойната обкована порта с табелка „Архив на персонала Стар“. Надникна през процепа и видя двама пазачи — седяха край маса и пиеха кафе.

Двама охранители. Два пъти по-голяма възможност да го познаят, наполовина възможност да ги заблуди. Трябваше да се отърве от единия. Обърна се и закрачи отново из залата, а в главата му започна да се оформя план. Изведнъж се обърна на пета и излезе в коридора, изкачи се по стъпалата и влезе в Голямата мемориална зала. Там обичайната групичка приветливи стари дами бяха заели местата си в информационния център. Смитбак свали знака си на посетител и го захвърли в кошчето за боклук. След това отиде при най-близката дама.

— Казвам се професор Смитбак — рече усмихнат той.

— Да, професоре. Какво мога да направя за вас?

Дамата бе с къдрава бяла коса и виолетови очи.

Смитбак я дари с най-очарователната си усмивка.

— Мога ли да ползвам телефона ви?

— Разбира се.

Жената извади телефона изпод писалището. Смитбак разлисти вътрешния указател на музея, откри номера и го набра.

— Стар архив — отговори му груб глас.

— Рук на смяна ли е там? — излая Смитбак.

— Рук ли? Тук нямаме Рук. Набрал си погрешен номер, приятел. Смитбак изсумтя раздражено в слушалката.

— Кой тога е в Архива?

— Аз и О'Нийл. Кой е насреща? — гласът беше агресивен и издаваше глупостта на пазача.

— „Аз“? Какво означава това „Аз“?

— Какъв ти е проблемът, приятел? — долетя отговорът.

Смитбак възприе най-студеният и официален тон, на който бе способен.

— Пак ще повторя. Мога ли да проявя нахалството да попитам кой сте вие, господине, или ще пожелаете да бъдете порицан за неподчинение.

— Казвам се Бълджър, сър.

Грубият тон на охранителя мигновено се стопи.

— Аха, Бълджър. Разбирам. Точно вие сте човекът, с когото трябва да говоря. Тук е господин Ръмрахъм от „Човешки ресурси“. — Смитбак изрече всичко това бързо и а яден тон, като смотолени името.

— Да, съжалявам, сър, не разбрах. С какво мога да ви помогна, господин...?

— Със сигурност не можете да ми помогнете, Бълджър. Тук имаме проблем с някои... ъ-ъ-ъ... несъответствия в личното ви досие, Бълджър.

— Какъв проблем? — в тона му определено се почувства необходимото безпокойство.

— Поверително е. Ще го обсъдим, като дойдете тук.

— Кога?

— Веднага, разбира се.

— Да, сър, но не можах да чуя добре името ви...

— И кажете на О'Нийл, че ще изпратя междувременно човек да провери как изпълнявате процедурите. Имаме някои обезпокоителни доклади за небрежност.

— Да, сър, разбирам, но...?

Смитбак затвори телефона. Вдигна глава и видя, че старата дама доброволка го гледа с любопитство, дори с известно подозрение.

— За какво става дума, професоре?

Смитбак се ухили и прокара ръка по лизнатия си кичур.

— Един малък номер на колега. Нали разбирате имаме си един майтап... Трябва от време на време да правим нещо, за да се разведри тази стара грамада.

Дамата се усмихна. Горкичката наивница, помисли се малко гузно Смитбак, докато се спускаше отново по стъпалата към Стария архив. По пътя си се размина с единия от пазачите, които бе зърнал през процепа: тътреше се по коридора, коремът му се тресеше, а върху лицето му бе изписана тревога. Отдел „Човешки ресурси“ на музея имаше лоша слава и от него се бояха; в него работеха твърде много чиновници, както и в цялата администрация. На пазача щяха да са му необходими десет минути да стигне дотам, още десет минути да се лута и да търси несъществуващия господин Ръмрахъм и други десет минути, за да се завърне. Така Смитбак щеше да разполага с половин час, за да влезе и да намери онова, което му трябваше. Времето не беше много, но Смитбак познаваше архивните системи на музея като собствените си джобове. Беше безкрайно уверен в способността си да намери всичко необходимо за нула време.

Прекося коридора и стигна до общитата с мед врата на Стария архив. Изправи рамене, пое дълбоко дъх и потропа повелително.

Останалият вътре охранител отвори. Изглеждаше млад, едва завършил гимназия. Вече изглеждаше подплашен.

— Да, с какво мога да ви помогна?

Смитбак улови отпуснатата ръка на изненадания пазач, докато едновременно с това влизаше в помещението.

— О’Нийл? Аз съм Морис Фанин от „Човешки ресурси“. Изпратиха ме тук да оправя нещата.

— Да оправите нещата ли?

Смитбак продължи навътре, огледа редовете стари метални шкафове, очуканата маса, отрупана с пластмасови кафеени чаши и угарки, жълтеникавите като урина стени.

— Това е позор — рече той.

Последва неловко мълчание.

Смитбак изгледа строго О’Нийл.

— Извършваме една малка проверка на вашия район и, трябва да ви кажа, О’Нийл, никак не сме доволни. Никак!

О’Нийл веднага и напълно се гипсира от страх.

— Съжалявам, сър. Може би трябва да говорите с моя началник господин Бълджър.

— О, да, това и правим. Ще имаме дълъг, дълъг разговор с него. — Смитбак отново се огледа. — Кога, например, сте правили за последен път проверки на картотеките?

— Какво да сме правили?

— Проверка на картотеките. Кога го правихте за последно, О'Нийл?

— Ъ-ъ-ъ, аз не знам какво означава това. Моят началник не ми е казвал нищо за проверка на картотеки...

— Странно, мислех, че знаете всички процедури. Ето какво имах предвид, О'Нийл — небрежност. Пълна небрежност. Е, отсега нататък ще изискваме ежемесечни проверки на картотеките.

Смитбак присви очи, отиде до един шкаф и дръпна първото попаднало му чекмедже. Както и очакваше, то бе заключено.

— Заключено е — рече охранителят.

— Виждам. Всеки идиот може да го види. — Раздруса дръжката. — Къде е ключът?

— Ей там — пазачът показа един стенен шкаф. Той също беше заключен.

На Смитбак му хрумна, че климатът на страх, на сплашване, който новата администрация налагаше, се оказа доста полезен. Мъжът бе тъй ужасен, че последното нещо, за което можеше да си помисли, бе да се възпротиви на Смитбак или да му поиска документ за самоличност.

— А къде е ключът за този шкаф?

— На моята връзка.

Смитбак се огледа отново, попивайки бързо всяка подробност, претендирайки, че търси още нарушения. Шкафовете с картотеките си имаха етикети с изписани върху тях дати. Започваха с 1865 година, когато е бил основан музеят.

Смитбак знаеше, че всички външни изследователи, на които е било издавано разрешение за достъп до колекциите, е трябвало да бъдат одобрени от комитет, съставен от уредници на музея. Техните доводи и обсъждания, както и въпросниците, които кандидатите е трябвало да попълват, би трябвало да се намират още тук. Почти сигурно беше, че Ленг е разполагал с такъв пропуск до колекциите.

Ако досието му беше още тук, то щеше да съдържа цяла съкровищница от лична информация: пълно име, адрес, образование, научни степени, специализация, списък от публикации, може би — дори копия от тези публикации. Можеше да има дори снимка.

Почука със свит показалец по шкафа с етикет „1880“.

— Ето, например, тази картотека. Кога за последен път сте проверявали този шкаф?

— Доколкото знам — никога.

— Никога ли? — Тонът на Смитбак прозвуча така, сякаш не можеше да повярва на ушите си. — Е, какво чакате?

Охранителят се разбърза, отключи стенния шкаф, запипка се, докато намери ключа, след което отключи картотеката.

— А сега да ви покажа как се прави проверка.

Смитбак отвори шкафа и бръкна вътре, разръчка папките и вдигна облак прах, докато същевременно съобразяваше бързо. От първата папка стърчеше индексна карта и той я измъкна. В нея бе описано всяко досие в шкафа по име, по азбучен ред, по дата и с отправки за справка. Красота. Да благодарим на Бога за тези първи бюрократи на музея.

— Виждате ли, започва се с тази индексна карта.

Смитбак я размаха пред лицето на пазача.

Той кимна.

— Тук е записано всяко досие в картотеката. След това проверяваш дали всички папки са в наличност. Това се нарича проверка на картотеката.

— Ясно, сър.

Смитбак бързо прегледа имена на картата. Името на Ленг го нямаше. Мушна картата обратно и хласна чекмеджето.

— А сега ще проверим 1879-а. Отворете шкафа, моля.

— Да, сър.

Смитбак извади индекса за 1879 година. Името на Ленг отново липсваше.

— Ще трябва да установите по-грижливи процедури тук, О'Нийл. Това са изключително ценни картотеки. Отворете следващата — за 1878-а.

— Слушам, сър.

По дяволите! Ленг пак липсваше.

— Нека прегледаме набързо някои от останалите.

Смитбак го накара да отключи още шкафове и провери жълтите индекси, като през цялото време непрекъснато разпалено обясняваше на О'Нийл колко е важно да се проверяват картотеките. Годишите се точеха неумолимо назад и Смитбак започна да се отчайва.

И ето, че в картотеката от 1870 година намери името — Ленг.

Сърцето му се разтуптя. Забравил за охранителя, Смитбак бързо прелисти папките и се спря на буквата „Л“. Тук се забави, запреглежда ги една по една. Три пъти прегледа досиетата с буква „Л“, но папката на Ленг липсваше.

Очевидно Ленг го беше изпреварил.

Смитбак се почувства смазан. А идеята беше толкова добра.

Изправи се и погледна изплашеното и едновременно угодливо изражение на пазача, Цялата идея се оказа провал. Каква загуба на енергия и на интелект, а й само дето изплаши горкото момче за нищо. Това означаваше да започне пак от нулата. Но първо трябваше да се измъкна оттук колкото можеше по-бързо, преди Бълджър да се е завърнал бесен, готов за разправия.

— Сър? — рече плахо пазачът.

Смитбак уморено затвори шкафа. Погледна часовника си.

— Трябва да се връщам. Продължете. Добре се справяте, О'Нийл. Продължавайте.

Обърна се да си върви.

— Господин Фанин?

В първия миг Смитбак се зачуди към кого се обръщаше охранителят. После се сети.

— Да?

— А копията също ли трябва да се проверяват?

— Копията ли? — спря се Смитбак.

— Онези, в хранилището.

— В хранилището?

— В хранилището, ей там.

— О-о, разбира се. Благодаря ви, О'Нийл. Недоглеждане от моя страна. Покажете ми хранилището.

Младият охранител го отведе към вратата в дъното към голям стар сейф с никелирано колело за отваряне на тежката стоманена врата.

— Ето тук.

Сърцето на Смитбак се сви. Изглеждаше като Форт Нокс.

— Можете ли да го отворите?

— Той вече не се заключва. След като бе открита зоната за строго секретните материали.

— Ясно. Какви са тези копия?

— Дубликати на онези досиета в залата.

— Да хвърлим едно око. Отворете.

О'Нийл отвори с мъка вратата. Зад нея имаше малко помещение, претъпкано с шкафове.

— Нека да погледнем... например 1870 година.

Пазачът се огледа.

— Ето го.

Смитбак веднага се насочи към шкафа и го отвори рязко. Досиетата бяха копирани чрез някаква старинна система, приличаха на старовремски, лъскави, оцветени в цвят сепия фотографии, избелели и поразмазани. Бързо ги прерови до буквата „Л“.

И ето го! Разрешението за достъп на Ленг от 1870 година: няколко тънки като оризова хартия листа, избелели до светлокафяво, изписани с грижлив почерк. С едно бързо движение Смитбак ги измъкна от папката и ги мушна в джоба на самото си, като прикри шума със силно закашляне.

Обърна се.

— Много добре. Всичко това също трябва да се проверява, разбира се.

Излезе от хранилището.

— Ако не се броят проверките на картотеките, вие очевидно се справяте добре тук. Ще ви похваля.

— Благодаря ви, господин Фанин. Опитвам се, наистина се старая...

— Де да можех да кажа същото и за Бълджър. А ето, че у вас виждам истинско отношение.

— Прав сте, сър.

— Всичко хубаво, О'Нийл.

Смитбак предприе светкавично оттегляне.

И тъкмо навреме. В коридора отново се размина с Бълджър, който се връщаше с покрито с червени петна лице, втъкнал палци в

гайките на колана си, с издадени агресивно напред устни и корем. Ключовете на колана му се люлееха и дрънчаха. Изглеждаше бесен.

Докато Смитбак се измъкваше през най-близкия изход, имаше усещането, че откраднатите документи ще прогорят дупка в подплатата на сакото му.

VI. СТАРА ТЪМНА КЪЩА

ПЪРВА ГЛАВА

След като се измъкна на улицата, Смитбак се мушна в Сентръл парк през вратата откъм Седемдесет и седма улица и се настани на пейка до езерото. Ярката есенна утрин вече преминаваше в топъл ден от циганското лято. Пое дълбоко дъх и си помисли отново за това какъв блестящ репортер беше. Брайс Хариман не би се докопал до тези документи, дори ако разполагаше с година време и с подкрепата на всичките индустриалци и магнати, които му бяха под ръка. С радостно предчувствие извади трите листа от джоба си. Лекият мирис на прах го удари в ноздрите, когато светлината се спусна върху първата страница.

Беше старо копие под индиго, избеляло и трудно за четене. Най-отгоре беше изписано:

ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА ДОСТЪП ДО КОЛЕКЦИИТЕ: НЮЙОРКСКИ ПРИРОДОНАУЧЕН МУЗЕЙ.

Заявител: проф. Енок Ленг, доктор по медицина, доктор по философия (Оксфорд), носител на ордена на Британската империя, член на Британската академия на науките и др.

Препоръчител: проф. Тинбъри Макфадън, департамент по млекопитаещи

Втори поръчител: проф. Огъстъс Спраг, департамент по орнитология

Заявителят е помолен да обясни накратко пред комитета целта на заявлението си:

Заявителят доктор Енок Ленг желае достъп до колекциите по антропология и на млекопитаещи, за да извършва изследвания по таксономия и класификация, както и да подготви трудове по физическа антропология, остеология и френология.

Заявителят е помолен да съобщи научната си квалификация, получените степени и оценки със съответните дати:

Заявителят проф. Енок Ленг се е дипломирал като бакалавър с отличие в колежа „Ориел“, Оксфорд; доктор по философия от „Ню колидж“ в Оксфорд със защитена с отличие дисертация; избран за член на Кралското дружество (Академията на науките) през 1865 година; удостоен с Ордена на жартуерата през 1869 година.

Заявителят е помолен да съобщи постоянния си адрес и друга квартири в Ню Йорк, ако има такива:

*Проф. Енок Ленг
„Ривърсайд драйв“ 891, Ню Йорк
Ню Йорк*

*Изследователска лаборатория
в „Музея на Шотъм за природни забележителности
и чудатости“
улица „Кетрин“, Ню Йорк
Ню Йорк*

Заявителят е помолен да заяви списък на публикациите и да предложи копия на поне две от тях за преглед от комитета.

Смитбак прелисти страниците и осъзна с безгранично огорчение, че бе пропуснал точно тази.

Решението на комитета е следното:

Професорът получава с настоящото разрешение за свободен и безплатен достъп до колекциите и

библиотеката на Нюйоркския природонаучен музей,
считано от 27 март 1870 година.

Подпис на упълномощения представител на
комитета: *Тинбъри Макфадън*

Подпис: *Е. Ленг.*

Смитбак изруга шепнешком. Почувства се Напълно смазан. Материалът беше рехав — наистина много рехав. Жалко, че Ленг не бе завършил образованието си в Америка — тогава щеше да бъде много по-лесно да се проведе. Може би щеше да е в състояние да измъкне информация от Оксфорд и по телефона — но бе напълно възможно академичните степени и награди да са фалшиви. Най-лесно щеше да е да провери списъка с публикациите, а това би било и най-интересно, но нямаше как да се върне и да го вземе. Толкова добра беше идеята му и толкова добре я бе осъществил. По дяволите!

Смитбак прегледа още веднъж книгата. Нямаше снимка, нямаше автобиография, от която поне да вземе мястото и датата на раждане. Единственото, което оставаше, беше адресът.

По дяволите. По дяволите.

Но после му хрумна друга мисъл. Спомни си, че Нора се опитваше да намери адреса. Е, той поне можеше да послужи като приношение в името на мира.

Смитбак пресметна набързо, че номер 891 на „Ривърсайд“ трябваше да се намира някъде около Харлем. В онази част на „Ривърсайд“ имаше още доста стари къщи — повечето или изоставени, или „разбити“ на апартаменти. Възможно беше, разбира се, къщата на Ленг отдавна да е разрушена. Но беше възможно и още да си е там. Щеше да излезе добра снимка, дори ако беше развалина. Особено пък, ако беше на една развалина. Като се помисли човек, в нея можеше дори да се намерят погребани още трупове. Или — зазидани в избата ѝ. Може би щяха да намерят и трупа на Ленг, съсухрен в някой ъгъл. О’Шонеси щеше да е доволен, а щеше да помогне и на Нора. А какво страхотно заглавие за собствената му статия — разследващият журналист открива трупа на първия сериен убиец в Америка. Вероятността беше съвсем малка, но въпреки това...

Смитбак погледна часовника си. Почти един часът.

О, Господи. Толкова блестяща детективска работа, а успя да се сдобие само с един шибан адрес. Е, беше въпрос на час или два да отиде и просто да провери дали къщата още си беше там.

Смитбак напъха книгата в джоба си и пое по „Сентръл парк уест“. Нямахме смисъл да взема такси — щяха да му откажат да го откарат чак толкова далеч от центъра, а и там пък нямаше да успее да вземе такси за дома. Макар да бе посред бял ден, нямаше никакво намерение да се мотае из толкова опасен район.

Най-добре да наеме кола. „Таймс“ имаше специално споразумение с „Хърц“, а фирмата имаше клон недалеч — на авеню „Колумб“. Сега се, че ако къщата още съществуваше, навярно щеше да му се прииска да я разгледа отвътре, да разговаря със сегашните ѝ обитатели, да разбере дали по време на обновяването ѝ не се е намерило нещо необичайно, и тъй нататък.

Значи преди да е приключил, щеше да се е стъмнило.

И точно това ще направи — ще вземе кола под наем.

Четирийсет и пет минути по-късно вече шофираше сребрист форд таурус по „Сентръл парк уест“. Настроението му отново се оправи. От всичко това все още можеше да излезе голяма статия. След като огледаше къщата, можеше да продължи проучванията си в Нюйоркската градска библиотека, да види дали нямаше да излязат някои публикации на Ленг. Можеше дори да провери полицейските архиви — дали в съседство с къщата на Ленг не се беше случило нещо необичайно, докато е бил още жив.

Съществуваха още достатъчно силни улики, които да бъдат проследени. Ленг можеше да се окаже не по-малко интересен като образ от Джак Изкормвана. Приликите бяха налице. Оставаше само един журналист да го възкреси от миналото.

Ако се сдобиеше с достатъчно информация, това можеше да бъде следващата му книга.

И тогава той, Смитбак, щеше да е сигурен за онзи „Пулицър“, който все му убягваше. И нещо по-важно — е, поне не по-малко важно — щеше да му даде възможността да се оправи с Нора. Щеше да спести на нея и на Пендъргаст сума време, което щяха да изгубят да се ровят из нотариалните актове. И Пендъргаст, когото смяташе за свой

негласен съюзник, също щеше да бъде доволен. Да, в крайна сметка всичко щеше да свърши добре.

Когато стигна до края на парка, той пое на запад по „Кътидръл паркуей“, след което зави по „Ривърсайд драйв“. Когато мина покрай 125-а улица, пресичаща от „Морнингсайд хайтс“ към „Манхатънвил“, той намали и започна да се вглежда в номерата на грохналите здания. Четиристотин и седемдесет. Петстотин и едно. Мина още десет пресечки. Продължи на север още по-бавно, затаил в очакване дъх.

И ето, че погледът му се спря върху номер 891.

Къщата не беше разрушена. Не можеше да повярва на късмета си — собствената къща на Ленг.

Дълго я оглежда, докато преминаваше покрай нея, след това зави надясно по следващата пряка, 138-а, и обиколи карето с разтуптяно сърце.

Сградата с номер 891 бе стара резиденция в стил „Бозарт“, разпростряла се от едната до другата пресечка, с колони на входа и със спускащи се следбарокови гирлянди за украса. Над портата имаше дори издялан от камък герб. Беше разположена навътре от улицата и към нея водеше малка алея, която формираше триъгълно островче, прилежащо към „Ривърсайд драйв“. До вратата нямаше подредени в редици звънци, а прозорците на първия етаж бяха затворени с дървени капаци обшити с ламарина. Както изглежда, къщата никога не е била преустройвана в отделни, апартаменти. Досуц като много стари сгради по „Драйв“ тя просто е била изоставена преди години — прекалено скъпа за поддържане, прекалено скъпа за разрушаване, прекалено скъпа за преустройство. Почти всички подобни сгради ставаха притежание на градската управа заради неплатени данъци. А управата само им заковаваше капаци на прозорците и ги запазваше.

Наведе се над дясната седалка и присви очи, за да я огледа по-добре. Прозорците на втория етаж нямаха капаци, а и не видя някой от тях да е счупен. Чудесно. Сградата просто изглеждаше като дом на масов убиец. Ето ни и снимката за първа страница. Смитбак можеше да си представи как статията му предизвиква полицейско претърсване на къщата, как откриват още трупове. Всичко вървеше от добре към по-добре.

Кой бе най-добрият начин на действие? В това да надникне през някой прозорец нямаше нищо лошо — стига да намери място да

паркира.

Потегли, заобиколи отново карето и пое по „Ривърсайд“ в търсене на място за паркиране. Като се има предвид колко бедни бяха жителите на квартала, имаше необичайно много коли: стари трошки, поочукани вече лимузини, модерни джипове с огромни говорители, монтирани под ъгъл до задното стъкло. Измина шест или седем пресечки, преди най-сетне да намери полузаконно място за паркиране в странична уличка на „Ривърсайд“. Трябваше да си наеме униформен шофьор, по дяволите, който да го чака, докато оглежда къщата. А сега се налагаше да се връща девет преки назад през Харлем. Точно онова, което се бе опитал да избегне.

Намърда наетата кола на свободно място и се огледа внимателно. След това излезе от нея, заключи я и бързо, но не толкова бързо, че да привлече внимание, пое обратно по 137-а улица.

Когато стигна до ъгъла намали темпото и пое като на разходка към входния портал. Там се спря да огледа къщата по-внимателно, като се стараеше да изглежда колкото е възможно по-небрежен.

Някога сигурно е била много величествена: четириетажна постройка от мрамор и тухли, със застлан с плочки мансарден покрив, овални прозорци, кулички и малки пътечки между тях. Фасадата бе украсена с дялани от варовик елементи, вградени в тухлите. Отпред дворът бе ограден с висока желязна ограда с шипове — беше ръждясала и изпочупена. Дворът бе обрасъл в бурени и пълен с боклуци, имаше храсти смрадлика и аилантус и два изсъхнали дъба. Тъмните прозорци на горните етажи гледаха към река Хъдсън и към пречиствателната станция на Норт ривър.

Смитбак потрепери, огледа се още веднъж, след това пресече пътчето и пое по подходната алея. Някога елегантната фасада от мрамор и тухли бе цялата изписана е графити. Довеяният от ветровете боклук се бе натрупал до метър височина в нишите. В края на алеята видя яка дъбова врата. Тя също бе изпъстрена с графити, но изглеждаше в ред. Нямаше прозорче или шпионка.

Смитбак продължи по алеята, придържайки се близо до външната стена. Миришеше на урина и екскременти. Някой бе изхвърлил торба с пелени пред вратата, а в ъгъла имаше купчина чували за боклук, разкъсани от кучета и плъхове. Сякаш по поръчка

невероятно дебел плъх изпълзя от боклука, повлякъл корем по земята, изгледа го нахално и изчезна в мръсотията.

Смитбак забеляза два малки овални прозореца от двете страни на вратата. И двата бяха закрити с ламарина, но може би щеше да намери начин да отвори единия. Приблужи и натисна внимателно по-близкия прозорец, да го опита. Беше твърд като скала — нямаше никакъв процеп, през който да погледне. Другият беше също тъй здраво затворен. Огледа черчеветата, търсеше процепи в тях, но не намери. Отново опита вратата, но и тя не помръдна. Тази къща — бе яко затворена, почти непристъпна. Може би е била заключена веднага след смъртта на Ленг. А вътре навярно имаше негови лични вещи. Смитбак отново се запита дали вътре имаше и останки от жертвите му.

Когато полицията нахлуе, щеше да изгуби възможността да научи нещо повече.

А му беше много интересно да надникне вътре.

Вдигна глава и погледът му проследи очертанията на къщата. Имаше известен алпинистки опит, придобит от пътуване из каньоните на Юта. Пътуването, при което се запозна с Нора. Отдръпна се назад, огледа фасадата. Имаше доста корнизи и фризове, за които можеше да се улови здраво. Тук, далеч от улицата, едва ли някой щеше да го забележи. С малко късмет би могъл да се изкатери до някой от прозорците на втория етаж. Само да погледне.

Обърна се и огледа отново подходната алея. Улицата беше пуста, а къщата — мъртвешки тиха.

Смитбак разтърка длани, приглади лизнатия си кичур. След това мушна носа на лявата си обувка в дупка в зидарията и започна да се катери.

ВТОРА ГЛАВА

Капитан Къстър погледна часовника на стената в кабинета си. Беше почти пладне. Капризният му стомах изкурка, прииска му се поне за двацети път обядът да побърза, за да може да поеме към деликатесния магазин на Дили, да си вземе двоен сандвич с говеждо и сирене с ръжен хляб и повечко майонеза. Представи си как захапва огромния сандвич. Винаги огладняваше, когато е нервен, а днес беше много, много нервен. Бяха минали само четирийсет и осем часа, откакто му възложиха следствието на „Хирурга“, но вече започнаха да му звънят. Кметът му се обади, комисарят му се обади. Трите убийства бяха докарали града близко до паниката. А още нямаше какво да докладва. Отлагането, което бе получил с онази статия за старите кости, вече изтичаше. Петдесетте детектива, които работеха по случая, отчаяно проверяваха най-различни версии и улики. Но накъде водеха те? Наникъде. Той изсумтя и поклати шава. Некомпетентни задници.

Стомахът му изкурка отново, този път по-силно. Напрежението и тревогата го обгръщаха като с влажна хавлия. Ако това означаваше да ръководиш голямо разследване, то никак не му се нравеше.

Погледна отново часовника. Още пет минути. Да не излиза да обядва преди дванайсет, за него бе въпрос на дисциплина. Като полицаи той бе наясно, че всичко зависи от дисциплината. За това ставаше дума. Нямаше да се остави напрежението да го сломи.

Спомни си как комисарят го бе изгледал косо в онзи коптор на улица „Дойърс“, когато му възложи разследването. Рокър никак не изглеждаше уверен в способностите му. Къстър си спомни съвсем точно съветите му: „Предлагам ти веднага да се заемеш с това ново дело. Веднага се залавяй за работа. Залови този убиец. Не искаш нов труп да ти се стовари на главата, нали?“

Стрелката на минутите измина още едно деление.

Може би решението е в привличането на още хора, помисли си той. Можеше да прехвърли още дузина детективи да работят по онова убийство в архива на музея. То беше най-скорошно, значи следите щяха да се най-пресни. Уредничката, която бе открила трупа — онази

студена кучка, как ѝ беше името — не беше от най-разговорливите. Ако можеше да...

И тогава, тъкмо когато и втората стрелка приближи дванайсетия час, го осени прозрението.

Музейният архив. Музейната уредничка...

Беше толкова смазващо, тъй заслепяващо, че временно прогони от главата му мислите за сандвича с говеждо.

Музеят. Музеят бе центърът, около който се въртеше всичко.

Третото убийство, бруталната операция? Случи се в музея.

Археоложката Нора Кели? Работеше в музея.

Инкриминиращото писмо, което онзи репортер Смитбанк или както там му беше името, бе публикувал? Писмото, от което започна всичко? Намерено бе в архива на музея.

Онзи ужасен дъртак Кольпи, който бе разрешил изваждането на писмото? Директор на музея.

Феърхевън? В борда на музея.

Убиецът от деветнайсети век? Свързан с музея.

А и самият архивист — Пък — бе убит. Защо? Защото е открил нещо. Нещо в архивите.

Необичайно прояснен, умът на Къстър запрепуска из възможностите, из безбройните комбинации и варианти. Необходимо беше силно, решително действие. Трябваше да открие онова, което Пък е открил. И това щеше да е убиецът.

Нямаше време за губене, нито минутка.

Изправи се и натисна бутона на интеркома.

— Нойс? Ела тук. Веднага.

Онзи се появи на вратата преди още Къстър да отдръпне пръст от бутона.

— Искам десетте водещи детективи по делото на „Хирурга“ на поверително съвещание в кабинета си. До половин час.

— Слушам, капитане.

Нойс повдигна въпросително, но и по съответстващо раболепен начин вежда.

— Гепих го, Нойс. Разгадах го.

Нойс престана на дъвче дъвката си.

— Ключът към убийствата на „Хирурга“ е в музея. Там, в архивите. Един Господ знае, може би дори самият убиец да е там,

всред служителите на музея. — Къстър грабна сакото си. — Ще действаме решително и бързо там, Нойс. Те дори няма да се усетят откъде ще ги връхлети ударът.

ТРЕТА ГЛАВА

Като се улавяше и стъпваше по корнизите и каменните приложения, Смитбак бавно се катереше по стената към каменната амбразура на един от прозорците на втория етаж. Беше по-трудно, отколкото очакваше; успя да одраска бузата си и да си премаже един пръст. И, разбира се, съсипваше чифт ръчно изработени италиански мокасини за двеста и петдесет долара. Може би „Таймс“ щеше да го възмезди. С разперени ръце и крака, залепнал за къщата, той се чувстваше ужасно нелепо, като разголен. Сигурно има и по-лесен начин човек да спечели „Пулицър“, помисли си. Сграбчи перваза на прозореца и се издигна с пъшкане. След като достигна перваза, той постоя така известно време, за да си поеме дъх и да се огледа. Улицата още беше тиха. Изглежда никой не бе забелязал нищо. Насочи вниманието си към мръсното стъкло на прозореца.

Стаята зад него изглеждаше съвсем празна и тъмна. На анемичните, коси снопчета светлина, се виеха облачета пращинки. В дъното ѝ се виждаше затворена врата. Но нищо не подсказваше какво има отвъд тази стая, в останалата част от къщата.

Ако искаше да научи повече, трябваше да влезе.

Каква вреда можеше да причини? Къщата определено бе необитаема от десетилетия. Навярно беше вече публична собственост — на градските власти. Ако се откажеше сега, щеше да се наложи да започне отначало. В съзнанието му нахлу лицето на редактора, размахал снопче ръкописи, с облещени от гняв очи. Ако искаше да го възмездят за съсипаните обувки, най-добре щеше да е да се сдобие с нещо, което да им покаже.

Опита прозореца и, както и очакваше, той се оказа заключен. Или може би клеясал с времето. За миг се поколеба, огледа се отново. Мисълта да се спуска отново по стената бе още по-неприятна от самото изкатерване дотук. Онова, което виждаше през прозореца, не му говореше нищо. Трябваше да влезе — само да огледа набързо. А и не можеше вечно да стои на перваза. Ако някой мине и го види...

Тогава забеляза полицейската кола на няколко пресечки южно по „Ривърсайд драйв“. Тя бавно се носеше на север.

Бързо свали самото си, сви го на топка и го опря на най-долното от големите стъкла. Натисна с рамо и то поддаде с остро изпукване. Измъкна парчетата, остави ги на перваза и пропълзя вътре.

Вече в стаята, той се изправи и надникна през прозореца. Всичко беше спокойно — никой не бе забелязал проникването му. След това се обърна е се ослуша напрегнато. Тишина. Подуши въздуха. Миришеше, не неприятно, на стари тапети и на прах — не беше застоялият въздух, който очакваше. Пое на няколко пъти дълбоко дъх.

Мисли си за статията. Мисли за „Пулицър“-а. Мисли за Нора. Ще направиш една бърза разузнавателна обиколка и ще се измъкнеш.

Изчака, за да свикнат очите му с тъмнината. В дъното имаше лавица с една-единствена книга върху нея. Смитбак отиде и я взе. Беше трактат от деветнайсети век, озаглавен „*Mollusca*“ със златна гравюра на мида върху корицата. Смитбак почувства как сърцето му се разтуптя — книга по естествознание. Отвори я, надяваше се да намери печат с надпис „Екскалибрис Енок Ленг“. Нямаше. Прелисти страниците, търсеше някакви бележки в нея, после остави книгата на мястото ѝ.

Време беше да огледа къщата.

Внимателно събу обувките си, постави ги до прозореца и продължи по чорапи. С тихи стъпки се отправи към затворената врата. Подът изскърца и той спря. Но отново се възцари дълбока тишина. Едва ли в къщата имаше някой — тя изглеждаше така, че дори наркоманите и клошарите я бяха пощадили — но въпреки това разумно беше да е предпазлив.

Сложи ръка върху топката на бравата, завъртя я съвсем бавно и откряна вратата с няколко сантиметра. Надникна през процепа. Тъмнина. Отвори я по-широко за да може мъждивата светлина от прозореца зад гърба му да нахлуе в коридора. Забеляза, че е много дълъг, доста внушителен, с тъмнозелени релефни тапети. В позлатени ниши на стените висяха картини, обвити с бели платна, окачени по тежките рамки. В дъното на коридора широко мраморно стълбище се спускаше надолу и чезнеше в по-гъстия мрак. На горната площадка на стълбището стоеше нещо — навярно статуя? — също обвито в бял чаршаф.

Смитбак затаи дъх. Наистина изглеждаше, че къщата е била затворена и необитавана след смъртта на Ленг. Фантастично!

Нима всичките тези неща са принадлежали на Ленг?

Пристъпи няколко крачки по коридора. Тогава усети как миризмата на плесен и прах се примеси с нещо по-неприятно — някакъв органичен, сладникав мирис на гниене. Сякаш старото сърце на къщата най-сетне бе спряло.

Може би подозренията му бяха основателни и Ленг бе погребал телата на жертвите си зад старите викториански тапети.

Спря се на една ръка разстояние пред някаква картина. Воден от любопитство, посегна и повдигна единия край на бялото платно. Изгнилият плат падна в облак от прах и парцали и той отстъпи назад, сепнат за миг. Разкри се тъмна картина. Смитбак се вгледа по-отблизо. Картината изобразяваше вълча глутница, разкъсваща елен в гъста гора. Беше ужасяваща с анатомичните си подробности, но въпреки това великолепно живописвана и без съмнение струваше цяло състояние. С нараснало любопитство Смитбак пристъпи към следващата ниша, чието покривало също се превърна в прах при докосването му. Сюжетът на тази картина бе лов на кит — огромен спермацетов кит, обвързан с въжетата на харпуните, мятан се в предсмъртен гърч, от отвора за дишане изригваше яркочервена артериална кръв, а опашката му бе запратила във водата цяла лодка харпунисти.

Смитбак не можеше да повярва на късмета си. Беше попаднал на златна жила. Но това не беше само гол късмет — беше резултат на тежък труд и внимателно проучване. Даже Пендъргаст още не бе установил къде е живял Ленг. Така щеше да спаси службата си в „Таймс“, а може би — дори връзката си с Нора. Защото беше сигурен, че каквато и информация за Ленг да търсеха Нора и Пендъргаст, тя се намиреше тук.

Смитбак зачака, вслушан напрегнато, ала не чу никакъв шум да идва отдолу. Пое по покрития с килимена пътека коридор — бавно, с малки, безшумни крачки. След като стигна до покритата статуя до перилата на стълбището, посегна и сграбчи платното. Изгнило като останалите, то се разпадна и се свлече на пода на купчинка. Във въздуха се вдигна облак прах, разнесе се суха миризма на гнилоч и на плесен.

Отначало изпита страх и сливане при гледката, докато най-сетне не започна да схваща видяното. Всъщност то представляваше увиснало на клон препарирано шимпанзе.

Молците и плъховете бяха изгризали по-голямата част от лицето, оставяйки вдлъбнатини и дупки, през които се виждаха кафеникави кости. И устните ги нямаше, затова шимпанзето имаше ухиленото изражение на агонизираща мумия. Едното му ухо висеше на „косъм“ от изсъхнала плът и докато Смитбак гледаше, то меко тупна на земята. Едната ръка на шимпанзето държеше покрит с восък плод; с другата, се държеше за корема, сякаш го болеше. Само мънистата на очите му изглеждаха като живи и те сезираха в Смитбак с маниакална сила.

Сърцето на Смитбак се разтуптя силно. В крайна сметка Ленг бе таксономист^[1], колекционер и член на Академията. Дали и той, както и Макфадън и останалите, е имал своя собствена колекция, или тъй наречения „музей на чудатости“? Дали това разложило се шимпанзе не беше част от колекцията му?

Отново изпита нерешителност. Дали да не си тръгне веднага?

Отстъпи крачка назад от шимпанзето и надникна към стълбището. Нямаше никаква светлина, освен оскъдните снопчета лъчи, прокрадващи се през закованите дъски на капациите и дървените жалузи. Постепенно започна да долавя неясните очертания на нещо, което приличаше на зала за приеми с дъбов паркет на пода. По него бяха пръснати различни екзотични кожи — на зебра, на лъв, на тигър, на антилопа орикс, на пума. Имаше и маса предмети, завити в бели чаршафи. До облицованите с ламперия стени бяха подредени старинни шкафове със стъклени вратички. Върху тях бяха поставени в изложбени витрини различни предмети, всеки с бронзова табелка, прикрепена в основата на витрината.

Да, това наистина беше колекция — колекцията на Енок Ленг.

Смитбак стоеше, здраво стиснал най-горната топка на перилата. Въпреки факта, че, както личеше по всичко, нищо в къщата не изглеждаше да е пипнато, дълбоко в себе си той имаше усещането, че тя не е била пуста през всичкото това време. Струваше му се, че по някакъв начин за нея някой се е грижил. Това означаваше, че трябва да има пазач. Необходимо бе веднага да се обърне и да изчезва.

Но тишината бе толкова дълбока, че той се поколеба. Колекциите долу си струваха да им хвърли едно око: Интериорът на къщата и

колекциите в нея щяха да изиграят голяма роля в статията му. Ще слезе долу за малко — само за малко — да види какво се крие под белите платна. Направи една предпазлива крачка, после втора... и след това чу тихото изщракване зад гърба си. Обърна се мигновено с разтуптяно сърце.

На пръв поглед нищо не се беше променило. След това осъзна, че сигурно вратата, през която бе влязъл, се бе затворила. С облекчение пое дълбоко дъх: порив на вятъра от счупения прозорец бе затръшнал вратата.

Продължи да се спуска по виещото се мраморно стълбище, стиснал здраво перилото. На най-долната площадка сиря, присви очи и се взря в още по-гъстия мрак. Тук миризмата на гнило и на разложение изглеждаше по-силна.

Погледът му се спря върху някакъв предмет по средата на залата. Едно от платната бе дотолкова изгнило, че се бе свлякло от нещото, което покриваше. В тъмното изглеждаше странно, сякаш осакатено. Смитбак пристъпи напред и се взря — изведнъж осъзна какво беше — вдигнат на пиедестал екземпляр на малък хищен динозавър. Беше обаче изключително добре запазен — вкаменената тъкан още бе прилепена към костите, имаше няколко вкаменени вътрешни органа, дори големи ивици вкаменена кожа. А върху кожата се виждаха очертания, които човек не можеше да сбърка — на пера.

Смит застина слисан на мястото си. Това бе изумителен екземпляр с неоченима за науката стойност. Напоследък учените подхванаха хипотези, че някои динозаври, дори Тиранозавър Рекс може би са имали оперение. Ето го доказателството. Сведе поглед. Върху бронзовата табелка бе изписано: „Неизвестен коелораптор от река Ред Диър, Албърта, Канада.“

Смитбак насочи вниманието си към шкафовете, погледът му се спря върху няколко човешки черепа. Приближи. Малката бронзова плочка под тях съобщаваше: „Серия от хуманоиди от пещерата «Шварткопе»“, Южна Африка. Смитбак не можеше да повярва на очите си. Знаеше достатъчно, за да е наясно, че вкаменелостите на хуманоиди са изключително редки. А тези десетина черепа бяха най-добре запазените от всички, които беше виждал. Това щеше да предизвика революция в изследването на хуманоидите.

Някакъв блясък привлече погледа му към следващия шкаф. Пристъпи към него. Беше отрупан със скъпоценни камъни, но вниманието привлечаше голям, зелен камък с размера на яйце от червеношийка. Върху етикета пишеше: „Диамант, безукорен екземпляр от Тера Новотни, Сибир, 216 карата, смята се за единственият зелен диамант в света.“ До него, в голяма стъклена кутия имаше огромни рубини, сапфири и по-екзотични камъни, чиито имена дори не би могъл да произнесе без усилия. Те намигаха в мрака — скъпоценни камъни, поне равни по качество на най-хубавите, притежавани от Нюйоркския музей. Те изглежда са били „гвоздеят на програмата“ всред останалите експонати. На една съседна лавица бяха поставени златни кристали, невероятно красиви, дантелени като снежинки, но единият бе голям колкото грейпфрут. Под тях имаше редица теюгити — повечето грозни черни бучки, но някои с красив тъмнозелен или виолетов оттенък.

Смитбак отстъпи крачка назад. Умът му трудно възприемаше богатството и разнообразието на изложеното. Само като си помисли човек, че всичко това е стояло тук, в тази съборетина, цели сто години... Обърна се и импулсивно дръпна плата от малък образец зад себе си. Платът се разпадна и пред очите му се появи странно препарирано животно — едър, приличащ на тапир бозайник с огромна муцуна, силни предни крака, глава като луковица и извити бивни. Никога не беше виждал подобно създание — някаква приумица на природата. Наведе се, за да прочете едва различимия в мрака етикет: „Единствен екземпляр на Мегалопедус с бивни, описан от Плиний, смятан за измислица, докато този екземпляр не е бил застрелян в Белгийско Конго от английския изследовател полковник сър Хенри Ф. Мортън през 1869 година.“

Мили Боже, помисли си Смитбак, възможно ли бе да е вярно? Голямо млекопитаещо, напълно неизвестно на науката? Или беше фалшификат? Изведнъж му хрумна тази мисъл: възможно ли бе всички тези екземпляри да са фалшификати? Огледа се и осъзна, чене бе възможно. Ленг не би събирал фалшификати, дори в сумрака можеше да се убеди, че бяха истински. Тези бяха истински. А ако и останалата част от колекцията в къщата беше като тази, тогава тя беше може би най-голямата природонаучна сбирка в света. Това не беше просто „музей на чудатостите“. Беше твърде тъмно, за да си води записки, но

Смитбак знаеше, че щеше да мине и без тях — онова, което бе видял, се запечата завинаги Й съзнанието му.

Подобна възможност можеше да се случи само веднъж в живота на репортера.

Дръпна още едно покривало и насреща му се озова масивният, изправен на задните си крака вкаменен скелет на късомуцунеста пещерна мечка, застинала в миг на безмълвен рев с остри като кинжали черни зъби. Гравираната бронзова табелка върху дъбовата поставка сочеше, че находката е от катранените шахти на каньона Къц в Ню Мексико.

Прекоси безшумно, по чорапи, залата за приеми, дръпваше тук и там чаршафите-покривала, за да разкрие цяла редица от бозайници от Плейстоцена — великолепни екземпляри, равностойни, или дори похубави от тези в музея, — която завършваше с няколко чудесно запазени неандерталски скелета, някои с оръжия и оръдия на труда, а един от тях — с нещо като огърлица от зъби.

— Смитбак погледна настрани и забеляза мраморна арка, която водеше към съседна зала. В средата ѝ бе изложен огромен, надупчен метеорит, най-малко два метра в диаметър, оброчен с редици шкафове.

Метеоритът бе с рубинен цвят.

Извърна поглед от него и вниманието му привлякоха предметите на махагоновите лавици до близката стена. Там имаше странни маски, кремъчни остриета на копия, череп, инкрустиран с тюркоази, ножове, украсени със скъпоценни камъни, жаби в стъкленници, хиляди пеперуди в кутии със стъклени капаци — всичко подредено до последния детайл, съгласно систематиката и класификацията.

Смитбак забеляза, че осветителните тела не бяха електрически. Бяха газови, всяко с малка тръбичка, водеща до „чорапче“, покрито с кристален абажур. Беше невероятно. Това трябваше да бъде къщата на Ленг — такава, каквато я бе оставил. Все едно просто бе излязъл от нея, бе наредил да я обковат с капаци и си бе тръгнал...

Смитбак спря, вълнението му изведнъж стихна. Очевидно тази къща не бе останала същата — недокосната след смъртта на Ленг. Трябваше да има пазач, който да я навестява постоянно. Някой бе обковал с ламарина прозорците и бе покрил с платна предметите от

колекцията. Отново го обзе чувството, че къщата не бе празна, че в нея имаше още някой.

Тишината; „бдителните“ експонати и гротескни екземпляри, всепоглъщащият мрак, особено гъст в ъглите — и преди всичко засилващата се воня на разложение — предизвикваше все по-силно чувство на безпокойство и тревога. Потрепери неволно. Какво още търсеше тук? Вече бе събрал достатъчно материал за „Пулицър“. Статията бе готова — и затова, бъди разумен и се измитай веднага навън.

Обърна се и бързо изкачи стъпалата, мина покрай шимпанзето и картините и се насочи към вратата, от която беше влязъл. Всички врати по коридора бяха затворени и той изглеждаше по-тъмен, отколкото преди няколко минути. Спря се и изведнъж осъзна, че бе забравил от коя врата бе дошъл. Беше близо до дъното на коридора — това помнеше. Приближи, до най-вероятната, опита дръжката ѝ и за своя изненада я намери заключена. Сигурно съм сбъркал, помисли си, и премина към следващата.

Тя също беше заключена.

С нарастващо чувство на тревога той опита вратата от отсрещната страна на коридора. И тя бе заключена. Съседната, другата до нея — също. Докато по гърба му пробягваха ледени тръпки, той пробва и останалите — всички, до една, бяха заключени.

Смитбак стоеше в тъмния коридор и се опитваше да овладее паниката, която заплашваше да го парализира изцяло.

Беше заключен.

[1] Специалист по систематика на биологичните видове. Б.пр. ↑

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Необозначената със специални знаци кола на Къстър спря със свирене на гумите пред служебния вход на музея и веднага около нея се струпаша още пет патрулни коли с виещи сирени и светнали буркани, които хвърляха червено-бели отражения върху фасадата в стил „Римско възраждане“. Той се изтърколи от автомобила и се заизкачва решително по стъпалата, последван от морска вълна от сини униформи.

На импровизираното съвещание с водещите си детективи, а и после, докато пътуваше към музея, хипотезата, която го бе връхлетяла като гръм от ясно небе, се превърна в твърдо, непоколебимо убеждение. Изненадата и бързината са начинът този случай да бъде разрешен, помисли си той като вдигна глава и погледна гранитната грамада. Удряш силно и бързо, свят да им се завие — това непрекъснато повтаряше инструкторът му в Полицейската академия. Комисарят искаше действия. И точно действия под формата на капитан Шърруд Къстър щеше да получи.

Охранител на музея стоеше на вратата, светлините от полицейските „буркани“ се отразяваха върху стъклата на очилата му. Изглеждаше слисан. Още няколко охранителя се присъединиха към него, погледнаха към стъпалата, не по-малко объркани. Няколко туристи приближаваха по „Мюзийм драйв“ с люлеещи се на вратовете им фотоапарати и с пътеводители в ръце. Когато видяха струпаните полицейски коли, те спряха. След краткотрайно обсъждане групата се обърна и пое обратно към близката станция на метрото.

Къстър дори не си даде труда да извади значката си.

— Капитан Къстър, седми участък — излая той. — Прехвърлен към „Убийства“.

Охранителят преглътна с мъка.

— Да, капитане?

— Тук ли е началникът на охраната на музея?

— Да, сър.

— Доведи го. Веднага.

Пазачът изтича вътре и след минути се появи висок мъж с кафеникав костюм и черна коса, пригладена назад с малко повече гел от нужното. Неприятен тип, помисли си Къстър, но пък толкова много хора в охранителния бизнес бяха такива. Недостатъчно добри, за да служат в полицията.

Мъжът протегна ръка и Къстър я пое неохотно.

— Джак Манети, директор по сигурността. Какво мога да направя за вас, господа полицаи?

Без да каже и дума, Къстър показа отпечатаната върху бланка с релефен надпис, нотариално Заверена съдебна заповед, която бе успял да издейства за отрицателно време. Директорът я пое, прочете я и я върна на Къстър.

— Това е крайно необичайно. Мога ли да попитам какво се е случило?

— Скоро ще стигнем до същността — отвърна Къстър. — А засега тази заповед ви е достатъчна. Хората ми ще получат неограничен достъп до музея. Ще ми трябва стая за разпити, в която да разпитам определени хора от персонала. Ще работим колкото е възможно по-бързо и всичко ще мине гладко — стига да ни сътрудничите. — Млъкна за миг и се огледа властно. — Наясно сте, разбира се, че сме овластени да изземем всичко, което, според нас, има отношение по делото.

— Но това е невъзможно, почти е време да затваряме. Не може ли да се почака до утре?

— Правосъдието не може да чака, господин Манети. Искам пълен списък на музейния персонал. Ще определим хората, които искаме да разпитаем. Ако някои от тях са си тръгнали по-рано, трябва да бъдат повикани обратно. Съжалявам, но музеят ще трябва да изтърпи тези неудобства.

— Но това е нечувано. Трябва да съгласувам с директора на музея...

— Направете го. Всъщност нека идем лично при него. Искам да сме наясно по всички точки на заповедта, тъй че когато разследването ни започне, да нямаме затруднения и забавяния. Ясно ли е?

Манети кимна, върху лицето му се изписа раздражение. Добре, помисли си Къстър, колкото по-объркани и обезпокоени са всички,

толкова по-бързо щеше да разкрие убиеца. Нека се мъчат да отгатнат, не им давай време да мислят. Чувстваше се ободрен.

Обърна се.

— Лейтенант детектив Канъл, вземете трима души и нека тези господа ви отведат до входа за персонала. Искам всички, които напускат района да бъдат идентифицирани и да бъдат проверени личните им данни. Искам телефонните номера, номерата на клетъчни телефони и адресите им. Искам всеки да може да бъде повикан обратно в най-кратък срок, ако това е необходимо.

— Слушам, сър.

— Лейтенант детектив Пайлс, вие идвате с мен.

— Слушам, сър.

Къстър изгледа строго Манети.

— Отведете ни в кабинета на доктор Колъпи. Трябва да поговорим по работа.

— Последвайте ме — рече директорът по сигурността с още по-нешастно изражение.

Къстър даде знак на останалите и те го последваха в големите кънтящи зали, изкачиха се със също тъй гигантски асансьор няколко етажа по-нагоре, минаха през още зали, пълни с най-различни експонати — Господи, това Място бе тъпкано с всевъзможни странни неща — докато най-сетне стигнаха до голяма тапицирана врата, която водеше към още по-голям кабинет с ламперии. Вратата бе наполовина отворена и през нея се виждаше дребна жена, седнала зад писалище. Като ги видя, тя се изправи.

— Дошли сме да се срещнем с доктор Колъпи — заяви Къстър и се огледа, питайки се защо секретарката имаше толкова хубав кабинет.

— Съжалявам, сър — отвърна жената. — Но доктор Колъпи не е в кабинета си.

— Не е ли? — рекоха в хор Къстър и Манети.

Секретарката поклати глава, изглеждаше объркана.

— Не се е връщал след обяд. Каза, че имал да свърши някаква важна работа.

— Но от обяд минаха няколко часа — каза Къстър. — Няма ли начин да се свържем с него?

— Има личен клетъчен телефон — отвърна секретарката.

— Наберете номера. — После Къстър се обърна към Манети: — А вие позвънете на другите началници и вижте дали не знаят къде е този Кольпи.

Манети отиде до друго писалище и вдигна слушалката. Големият кабинет потъна в тишина, ако не се броят изписуванията на набраните номера. Къстър се огледа. Кабинетът бе с ламперия от много тъмно дърво и бе пълен с мрачни картини и отблъскващи експонати зад стъклени витрини. Господи, това тук беше „къщата на ужасите“.

— Клетъчният телефон е изключен, сър — каза секретарката.

Къстър поклати глава.

— Няма ли някакъв друг номер, на който да позвъните? У дома му, например?

Секретарката и Манети се спогледаха.

— Не ни е разрешено да му звъним там — каза тя, още пообъркана.

— Не ме интересува какво ви е разрешено. Става дума за неотложна полицейска работа. Обадете се у дома му.

Секретарката отключи едно чекмедже на писалището, разрови се в папка с индексни картони, извади един. Погледна го така, че да го заслони от погледите на Къстър и Манети. Върна картончето на мястото му, заключи чекмеджето и набра номера.

— Никой не отговаря — рече тя след малко.

— Продължете да звъните.

Мина още половин минута. Секретарката остави слушалката върху вилката.

— Никой не отговаря.

Къстър извъртя очи.

— Добре, слушайте сега. Не можем да губим повече време. Имаме достатъчно основания да смятаме, че ключът към разкриването на серийния убиец, известен като „Хирурга“ — а може би към самото му залавяне, — ще бъде намерен тук, в музея. Времето е от изключително значение. Аз лично ще ръководя щателното претърсване на музея. Лейтенант детектив Пайлс ще ръководи разпитите на определени хора от персонала.

Манети не каза нищо.

— При условие, че персоналът ни сътрудничи, мисля, че можем да приключим до полунощ, ако не и по-рано. Ще ни трябва помещение за разпитите. Още — хранване за записващата апаратура, тонтехник и електротехник. Искам всички да представят документи за самоличност, както и постоянен достъп до личните досиета на всички.

— Кои точно хора ще разпитвате? — попита Манети.

— Ще решим като видим досиетата.

— Персоналът ни се състои от две хиляди и петстотин души.

Този факт временно приземи Къстър. Две хиляди и петстотин души да работят в един нищо и никакъв музей? Каква социална програма! Пое дъх и внимателно преподреди мислите си.

— Ще се справим. За начало ще трябва да разпитаме, да речем... нощните пазачи, които може да са забелязали необичайно влизане и излизане на хора. И онази археоложка, която изкопа скелетите на улица „Дойърс“, и...

— Нора Кели.

— Точно така.

— Мисля, че в полицията вече я разпитвах.

— Значи ще я разпитаме отново. Ще трябва да разговаряме с шефа на охраната — тоест, с вас, — за правилата за безопасност в архивите и навсякъде. Искам да разпитаме всички, свързани с архивите и с откриването на трупа на... ъ-ъ-ъ... господин Пък. Стига ли за начало?

Къстър се усмихна изкуствено.

Въпросът му бе посрещнат с мълчание.

— А сега ме отведете в архивите, моля.

В един миг Манети само го гледаше втренчено, сякаш бе извън възможностите му да схване ситуацията.

— Отведете ме в архивите, господин Манети, и то веднага, ако обичате.

Манети премигна.

— Добре, капитане. Последвайте ме.

Докато вървяха из залите, последвани от ченгета и административен персонал, Къстър усети как го обзема силното вълнение на новопридобитото му самочувствие. Най-накрая бе открил своето истинско призвание. Трябваше още от самото начало да се заеме с убийствата. Очевидно бе роден за това; тази работа му идваше

отръки. Фактът, че му бяха възложили това дело, не беше никаква щастлива случайност. Беше пръстът на Съдбата.

ПЕТА ГЛАВА

Смитбак стоеше в тъмния коридор и се бореше да овладее страха си. Тъкмо страхът беше проблемът му, а не заключените врати. Поне една от тях щеше да е отключена — онази, през която бе влязъл.

Пое колкото можеше по-решително по коридора и отново опита всички врати, този път натискаше по-здраво дръжките, дори с риска да вдигне шум, блъскаше пантите, искаше да се увери, че вратите не са просто заяли. Но те всички бяха здраво заключени.

Дали някой не бе заключил вратата, през която влезе? Но това беше невъзможно. Стаята беше празна. Порив на вятъра я бе затръщнал. Поклати глава и потърси неуспешно някакъв забавен елемент в собствената си параноя.

Реши, че вратите сигурно се заключват автоматично, когато се затворят. Може би е било характерно за старите къщи като тази. Няма проблем — щеше да намери друг начин да излезе от къщата. На долния етаж, през приемния салон и през някоя врата или прозорец. Може би през вратата за прислугата, която изглеждаше използвана — всъщност именно нея навярно ползваше пазачът на къщата. При тази мисъл изпита облекчение. Щеше да бъде по-лесно; поне щеше да си спести неприятностите да се спуска по външната стена.

Трябваше само да намери пътя си в тъмната къща.

Постоя още в коридора, чакаше сърцебиенето му да спре. Беше тихо, толкова необичайно тихо, че усети как ушите му са наострени да доловят и най-малкия шум. Тази тишина, каза си той, е добър знак. Значи пазачът го нямаше. Навярно идва най-много веднъж седмично; или може би веднъж годишно, ако се съди по праха в къщата. Смитбак разполагаше с всичкото време на света.

Почувства се малко глуповато. Върна се отново при стълбището и надникна надолу. Стори му се, че вратата за прислугата би трябвало да е вляво, някъде в приемния салон. Слезе по стъпалата и се спря предпазливо в основата им, взрял се пак в множеството необичайни експонати. Отново не чу нищо. Къщата определено бе празна.

Спомни си хипотезата на Пендъргаст. Ами ако Ленг наистина е успял...?

Изсмия се пресилено на глас. Какво, по дяволите, си мислеше той? Никой не може да стигне 150-годишна възраст. Тъмнината, тишината и загадъчната колекция очевидно му бяха повлияли.

Спря се и се огледа внимателно. Един коридор водеше вляво от залата — във върнатата посока, както си помисли той. Беше потънал в пълен мрак, ала изглеждаше най-обещаващ. Трябваше да се сети да вземе фенерче. Няма значение, щеше да опита първо този коридор.

Пристъпвайки внимателно, като избягваше стъклените витрини и покритите с платна експонати, той пое по коридора и свърна в страничното му отклонение. Зениците му повече не можеха да се разтворят, коридорът си оставаше потънал в пълен мрак — почти осезаем мрак, който сякаш го поглъщаше. Бръкна в джоба си и намери кутийката с кибрит, която взе от „Бларни стоун“. Запали една клечка — драскането и пукването на пламъчето прозвуча неприятно силно в тишината.

Трепкащата светлина разкри коридор, който водеше към друга голяма стая, също тъй претъпкана с дървени шкафове. Пристъпи няколко крачки напред, докато клечката не угасна. Продължи да върви доколкото посмя в тъмнината, опипом намери касата на вратата и се прилепи за нея. Вече застанал в касата, запали нова клечка.

Тук беше разположена по-различна колекция: редици екземпляри в стъкленици с формалдехид. Зърна редица гигантски, сякаш взрени в него очи — дали не бяха очи на китове? За да не пилее светлината, той избърза напред, спъна се в голяма стъкленица върху мраморен пиедестал, в която имаше нещо като огромна плаваща торба. Изправи се и като запали нова клечка, прочете надписа: „Стомах на мамут, съдържащ последното му ядене, от ледените полета на Сибир...“

Продължи колкото можеше по-бързо напред покрай строените шкафове, докато не стигна до малка и очукана, дървена врата. Догарящата клечка го опари, той изруга, пусна я и запали нова. Отвори осветената врата. Водеше към обширна кухня, настлана с черни и бели плочки. В стената бе вградена дълбока камина. В останалата част от стаята доминиращо място заемаха огромна чугунена печка, редица фурни и няколко маси с вградени мивки. Всичко изглеждаше

запуснато, покрито с дебел слой прах, паяжини и миши изпражнения. Допаднал беше в задънена улица.

Къщата беше огромна. А и кибритените клечки нямаше да стигнат до безкрай. Какво щеше да прави, когато свършат?

Стегни се, Смитбак, рече си наум. В тази кухня очевидно никой не бе готвил поне през последните сто години. Никой не живее в тази къща. Тогава от какво се боиш?

Разчитайки на паметта си, без да пали повече клечки, той се върна в голямата стая, като заобикаляше опипом шкафовете със стъклени витрини. В един миг допря нещо с рамото си. Миг по-късно в краката му се разнесе страхотен трясък, последван от задушливата, остра миризма на формалдехид. С опънати нерви той изчака ехото да стихне. Пригответи се да запали клечка, но размисли — възпламеним ли беше формалдехидът? Най-добре щеше да е да не експериментира точно сега. Пристъпи напред, кракът му се докосна до нещо голямо и меко, поддаващо. Екземплярът от голямата стъкленница. Бързо го заобиколи.

В коридора имаше и други врати. Ще ги опита една по една. Но първо спря да събуе чорапите си, които се бяха напоили с формалдехид. След това излезе отново в пасажа и рискува с нова клечка кибрит. Видя четири врати — две отляво и две отдясно.

Отвори най-близката и се озова пред старовремска баня с ламперия от поцинкована ламарина. Хилеше му се, поставен в средата на постлания с плочки под, череп на алозавър. Втората врата водеше към голям килер, пълен с препарирани птици; третата — пак към килер, но този път с препарирани гуцери. Четвъртата — към кухненско помещение с напукани и нашарени с плесен стени.

Клечката изгасна и Смитбак потъна в мрака. Чуваше шумното си, накъсано дишане. Бръкна в кутийката и опипом преброи останалите клечки — бяха шест. Опита се отново — този път с по-малък успех — да пребори пълзящата паника, която заплашваше да го съкруши, И преди беше попадал в трудни ситуации, по-тежки от тази. Това е само една празна къща. Просто намери изход от нея.

Върна се в приемния салон е неговата покрита е чаршафи колекция. Това, че отново можеше да вижда, макар и трудно, го поуспокои — в абсолютния мрак имаше нещо абсолютно ужасяващо. Огледа още веднъж поразителната колекция, ала единственото, което

можеше да изпита сега беше засилващия се страх. Тук лошата миризма беше по-силна — сладникавият мирис на разложение, на нещо, което по правило би трябвало да е зарито на метър под земята.

Смитбак пое на няколко пъти дълбоко дъх, за да се успокои. Дебелият пласт прах на пода доказваше, че къщата е изоставена; че дори и пазачът, ако изобщо имаше такъв, идва съвсем рядко.

Отново се огледа с широко отворени за слабата светлина очи. В дъното коридорът изглежда свършваше със сводест вход към на пръв поглед голямо помещение. Зашляпа с боси крака по паркета и мина под арката. Стените на стаята зад нея бяха с ламперия от тъмно дърво, издигаща се до оформения на баклавички таван. Това помещение също бе пълно с изложбени експонати — някои „зачохлени“, други вдигнати на каменни или метални колонки-пиедестали. Но тук изложението бе съвсем различно от видяното досега. Той пристъпи, огледа се, объркването му се смеси със силно вълнение. Имаше огромни моряшки сандъци, някои със стъклени стени, обвързани с кожени ремъци; никелирани контейнери като стари гюмове за мляко, затворени яко с капаци с дебели болтове; голям, със странна форма дървен сандък с обшити с медна ламарина кръгове, изрязани върху горния му капак и върху страниците; сандък с формата на ковчег, прободен от половин дузина саби. На стената висяха въжета, навързани една за друга усмирители ризи, окови, вериги, белезници с най-различни размери. Изложеното беше необяснимо, призрачно, още повече, че нямаше връзка с онова, което бе видял дотук.

Смитбак се промъкна до средата на стаята, държеше се далеч от тъмните ъгли. Пресметна, че фасадата на къщата би трябвало да се намира точно пред него. Задната ѝ част се оказа задънена улица; тук би трябвало да има повече шанс. А ако се наложи, ще разбие входната врата.

В дъното на това помещение някакъв коридор водеше отново в мрака. Той предпазливо влезе в него, опипом търсеше пътя си близо до едната стена и плъзгаше крака в малки, внимателни стъпки. На слабата светлина забеляза, че коридорът водеше към друга стая, далеч по-малка от останалите, през които бе минал. Тук изложените образци бяха по-малко — само няколко шкафа, пълни с мидени черупки и няколко повдигнати на постаменти скелети на делфини. Изглежда, някога тази стая е била гостна или някаква приемна. А може би — като

си го помисли надеждата му отново възкръсна — може би беше входен вестибюл.

Единствената светлина идеше от тънък като молив лъч, пронизал отсрещната стена и изпълнения с прах въздух. Малка дупчица в един от закованите с капаци прозорци. Изпитал огромно облекчение, той бързо прекоси стаята и започна да опипва с пръсти стената. Тук имаше тежка дъбова врата. Надеждата му се засили още повече. Пръстите му намериха мраморната топка на бравата, прекалено голяма и студена на пипане. Стисна я здраво и се опита да я завърти.

Тя не помръдна.

Натисна отново, събрал в отчаянието си всички сили. Никакъв успех.

Отстъпи назад, изпъшка отчаяно и затърси с ръце по вратата някакво резе, някаква допълнителна ключалка, каквото и да е. Съкрушаващият го страх се бе възродил отново.

Без да внимава повече да не вдига шум той се хвърли срещу вратата — веднъж, дважд, — напъна я с цялата си тежест в отчаян опит да я разбие. Кухите избумтявания от атаките му отекнаха в стаята и по коридора. След като вратата не пожела да поддаде, той се спря, облегна се на нея и изпъшка отчаяно.

Когато ехото от ударите затихна напълно, нещо в кладенеца на мрака в дъното на стаята помръдна. Дочу се нисък и сух като прах от мумия глас:

— Драги приятелю, нима си тръгвате толкова рано? Та вие току-що дойдохте.

ШЕСТА ГЛАВА

Къстър отвори с трясък вратата на архива и застана на входа с ръце на кръста. Чу тропането на тежките обувки полицаите се подреждаха зад гърба му. Бързо и яростно, напомни си той. Не им давай време да се опомнят. Забеляза с голямо удоволствие вцепенението на двамата служители, които скочиха на крака при внезапното нахлуване на десетина униформени полицаи.

— Това помещение ще бъде претърсено — излая Къстър.

Нойс излезе иззад гърба му и размаха заповедта с прекалено усърдие. Къстър забеляза с одобрение, че Нойс гледаше служителите от архива не по-малко свирепо, отколкото самият той.

— Но, капитане — протестира Манети, — архивът вече беше претърсван. Веднага след като бе открит трупът на Пък, от Нюйоркското полицейско управление изпратиха екипи от съдебни медици, кучета, специалисти по дактилоскопия, фотографи и...

— Чел съм доклада, Манети. Но тогава си е било за тогава. Сега си е за сега. Имаме ново доказателство, важно доказателство. — Къстър се огледа нетърпеливо. — Запалете осветлението, за Бога!

Един от архивистите скочи, щракна редицата от старинни ключове и в залата светнаха няколко лампи.

— Само това ли е осветлението? Тук е тъмно като в рог.

— Да, сър.

— Добре. — Къстър се обърна към детективите си. — Знаете какво да правите. Работете ред по ред, лавица по лавица. Да не остане камък необърнат.

Последва кратка пауза.

— Е, на работа, господа!

Мъжете се спогледаха. Но без да изразят и капчица съмнение те усърдно се пръснаха между лавиците. В следващия миг вече ги нямаше — попиха като вода в сунгер — и Манети и Къстър останаха с двамата изплашени архивисти до писалището за справки. В залата заехтя шум от стъпки, от тропот, от удари и трясъци — хората на

Къстър сваляха от лавиците разни експонати, за да ги огледат. Шум, който му носеше удовлетворение — шумът на започналата работа.

— Седнете, Манети — каза Къстър със снизходителен тон. — Да поговорим.

Манети се огледа, не видя столове и си остана прав.

— Добре. — Къстър извади бележник с кожена подвързия и златна писалка — купи я от „Мейси“, веднага щом комисарят му възложи новата задача — и се приготви да си води записки. — Какво има в този архив? Купчини хартии? Вестници? Стари ресторантски менюта? Какво?

Манети въздъхна.

— В архива се съхраняват документи, както и образци, за които е преценено, че не са достатъчно важни, за да влязат в основните колекции. Тези материали са достъпни за историците и задруги специалисти с професионални интереси. Това е район с ниска степен на сигурност.

— Ниска степен, то е ясно — рече Къстър, — толкова ниска, че да набучат задника на онзи Пък на шибаните, вкаменени, динозавърски рога. Добре, къде се държат ценните неща?

— Онова, което не е в колекциите, се съхранява в зона на висока сигурност с автономна охранителна система.

— А как се регистрират посетителите на архива?

— Има дневник.

— Къде е дневникът?

Манети кимна към масивната книга върху писалището.

— Направихме фотокопие за полицията след смъртта на Пък.

— И какво се регистрира в този дневник?

— Всеки, който влиза или излиза от района на архива. Но полицията вече откри, че няколко от последните страници са били изрязани.

— Всеки ли? И служителите, и външните посетители?

— Всички. Но...

Къстър се обърна към Нойс и му посочи книгата.

— Прибери я.

Манети го стрелна с поглед.

— Това е собственост на музея.

— Беше. Сега е вещественно доказателство.

— Но вие вече взехте всички важни доказателства — като пишещата машина, на която са били написани онези бележки и...

— Когато свършим тук, ще получите разписка за всичко. — Ако помолите учтиво, помисли си Къстър. — И така, какво имаме тук? — повтори той.

— Предимно стари архиви от другите отдели на музея. Документи с историческа стойност, докладни записки, писма, бележки. Всичко, освен досиетата на персонала и някои документи на отделите. Музеят съхранява всичко, разбира се, след като е публична институция.

— А какво ще кажете за онова писмо, намерено тук? Онова, за което писаха вестниците, дето описвало онези убийства. Как е било намерено то?

— Ще трябва да попитате специален агент Пендъргаст, който го е открил заедно с Нора Кели. Намерил го скрито в някаква кутия. Доколкото си спомням — направена от слонско стъпало.

Пак тази Нора Кели. Къстър си отбеляза наум да я разпита лично, когато свърши тук. Тя ще бъде главният му заподозрян, ако прецени, че би могла да вдигне тежък мъж и да го надене на динозавърския рог. Може пък да е имала съучастници.

Къстър си записа нещо.

— Нещо да е внасяно или изнасяно оттук през последния месец?

— Може да е имало рутинно внасяне на материали. Мисля, че около веднъж месечно носят тук ненужните архиви. — Манети направи кратка пауза и продължи: — А след като писмото бе открито, то и всички свързани с него документи бяха изпратени горе за преглед. Заедно с други материали.

Къстър кимна.

— Кольпи е наредил това, нали?

— Мисля, че всъщност заповед за това издаде заместник-директорът и главен юрист на музея Роджър Бризбейн.

Бризбейн — беше чувал и това име. Къстър си записа още нещо.

— И какви точно бяха свързаните с писмото документи?

— Не знам. Ще трябва да попитате господин Бризбейн.

Къстър се обърна към двамата служители зад бюрото.

— Този човек Бризбейн. Често ли идва тук?

— Напоследък — доста — отвърна единият.

— И какво прави?

Служителят сви рамене:

— Просто задава много въпроси, нищо друго.

— Какви въпроси?

— Въпроси за Нора Кели, за човека на ФБР... Искаше да разбере какво са търсили, къде са ходили, ей такива неща. И за един журналист. Искаше да разбере дали тук е идвал един журналист Не мога да си спомня името му.

— Смитбрик?

— Не, но нещо подобно.

Къстър разлисти бележника си. Ето го.

— Уилям Смитбак младши.

— Точно така.

Къстър кимна.

— А този агент Пендъргаст? Някой от вас да го е виждал тук?

Двамата се спогледаха.

— Само веднъж — отговори първият.

— А Нора Кели?

— Аха — отвърна същият мъж — младеж с толкова късо подстригана коса, че изглеждаше почти плешив.

Къстър се обърна към него.

— Познавахте ли добре Пък?

Мъжът кимна.

— Името ви?

— Оскар. Оскар Гибс. Бях негов помощник.

— Гибс, Пък имаше ли врагове?

Къстър забеляза, че двамината отново се спогледаха, този път по-многозначително.

— Ами... — поколеба се Гибс, но продължи: — Веднъж Бризбейн слезе тук и наистина се нахвърли върху господин Пък. Викаше, крещеше, заплашваше, че ще го погребее, че ще го уволни.

— Наистина ли? Защо?

— Ставаше дума, че господин Пък изнасял информация, без да съблюдава правата за интелектуална собственост на музея. Нещо от този сорт. Мисля, че беше бесен, защото отдел „Човешки ресурси“ не подкрепи предложението му за уволнение на господин Пък. Каза, че

още не бил приключил с него, хич да не си въобразява. Това е всичко, което си спомням.

— Кога се случи това?

Гибс се замисли за миг.

— Чакайте да си спомня. Трябва да е било тринайсети. Не, дванайсети. Дванайсети октомври.

Къстър взе бележника си и отново записа нещо, този път по-дълго. Някъде от търбуха на архива се чу трясък; последва вик и продължителен шум от раздиране. Къстър усети топлото чувство на удовлетвореност. Когато свършат тук, няма да има повече скрити писма в слонски крака. Насочи вниманието си отново към Гибс.

— Други врагове?

— Не. Да ви кажа правичката, господин Пък бе един от най-добрите хора в целия музей. За мен беше истински шок да видя как Бризбейн се нахвърли върху него.

Този Бризбейн май не го обичат много, помисли си Къстър. Обърна се към Нойс:

— Намери ми тоя Бризбейн. Искам да говоря с него.

Нойс тръгна към бюрото и точно в този миг врата се отвори с трясък. Къстър се обърна и видя мъж в смокинг, черната му връзка бе изкривена, а кичури от намазаната с брилянтин коса се спускаха върху челото над разярената му физиономия.

— Какво, по дяволите, става тук? — изкрещя мъжът на Къстър. — Не можете да нахлувате по този начин и да преобръщате всичко с тавата надолу. Искам да видя заповедта ви!

Нойс започна да бърка в джобовете си да я търси, но Къстър го спря с ръка. Беше наистина забележително колко твърда усещаше ръката си, колко спокоен и съсредоточен беше в този повратен момент от кариерата си.

— А вие кой собствено ще бъдете? — попита с най-ледения си тон.

— Роджър Бризбейн III. Първи вицепрезидент и главен юрист на музея.

Къстър кимна.

— А, господин Бризбейн. Тъкмо с вас исках да се срещна.

СЕДМА ГЛАВА

Смитбак замръзна на място, взрян в тъмния далечен ъгъл на стаята.

— Кой е? — успя най-сетне да попита задавено.

Отговор не последва.

— Пазачът ли сте? — Изсмя се с напрегнат глас. — Можете ли да си представите? Заключих се и не мога да изляза.

Отново — мълчание.

Може би си беше въобразил, че е чул глас. Бог му е свидетел, че бе видял в тази къща достатъчно, за да се изпари завинаги желанието му да гледа филми на ужасите.

Опита отново:

— Е, мога само да кажа, че се радвам, че дойдохте. Ако можете да ми покажете пътя към вратата...

Думите му секнаха от неволен спазъм на ужас.

От сянката в полумрака бе излязъл силует. Беше облечен в дълго палто, а бомбе криеше чертите на лицето му. В една от вдигнатите си ръце държеше тежък, старовремски скалпел. Острието блесна слабо, когато мъжът го завъртя, едва ли не нежно между тънките си пръсти. В другата му ръка проблесна спринцовка.

— Неочаквано удоволствие за мен е да ви видя тук — каза силуетът с нисък и сух глас, докато галеше скалпела. — Но е и много удобно. Всъщност идвате тъкмо навреме.

Някакъв примитивен инстинкт за самосъхранение, по-силен дори от ужаса, който го бе обхванал, подтикна Смитбак към действие. Той се обърна и хукна. Но беше толкова тъмно, а силуетът — тъй заслепяващо бърз...

По-късно — не знаеше колко време беше минало — Смитбак се събуди. Беше обхванат от вцепенение, от някакво странно объркване, примесено с безразличие. Спомни си, че беше сънувал ужасен сън; но той бе отминал и всичко беше наред, щеше да се събуди в тази хубава

есенна утрин, а отвратителните, разпилени на части спомени ще потънат в подсъзнанието. Ще стане, ще се облече, ще закуси както винаги в любимото си гръцко кафене и бавно, както всяка сутрин, ще потече земният му работен ден.

Ала сигналът за тревога в съзнанието му ставаше все по-силен, след като разбра, че разпокъсаните спомени, ужасяващите неясни фрагменти не се изпаряват. По някакъв начин той бе попаднал в капан. В тъмното. В къщата на Ленг.

Къщата на Ленг...

Тръсна глава. Прониза го страхотно силна, пулсираща болка.

Мъжът с бомбето бе „Хирурга“. В къщата на Ленг.

От шок и страх Смитбак изведнъж изпадна във вцепенение. Една мисъл изпъкна на фона на обърканите, панически мисли, които се щураха из главата му в този ужасяващ миг: Пендъргаст бе прав. Пендъргаст беше прав още от самото начало.

Енок Ленг беше още жив.

И тъкмо той бе „Хирурга“.

А Смитбак бе влязъл направо в дома му.

Шумът, който чуваше, това зловец, накъсано съскане, бе собственото му дишане, въздухът, всмукван под стегнатата през устата му превръзка. Застави се да успокои дишането си, да обмисли нещата. Носеше се силен мирис на плесен, беше тъмно като в рог. Въздухът беше студен и влажен. Болката в главата му се усили. Смитбак вдигна ръка към челото си, но нещо я дръпна на половината път — усети оковата около китката си, чу подрънкването на верига. Какво, по дяволите, означаваше това?

Сърцето му се разтуптя лудо, все по-бързо и по-бързо, след като празнотите в паметта му започнаха постепенно да се запълват: безкрайните кънтящи стаи, гласът от тъмнината, мъжът, който пристъпва от сенките... проблясващият скалпел. О, Господи, нима наистина беше Ленг? След 130 години? Ленг?

Опита машинално да се изправи, тласкан от паниката, ала мигновено се свлече отново сред нестроен метален звън и дрънчене. Беше чисто гол, прикован за ръцете и краката към земята, а през устата му бе стегнатата груба превръзка.

Не, това не можеше да бъде. О, Божичко, това беше жива лудост.

Не беше казал никому, че идва тук. Никой не знаеше къде се намира. Никой не подозираше дори, че е изчезнал. Ако беше се обадил на някого, на секретарката на отдела във вестника, на О'Шонеси, на праядо си, на полусестра си, на когото и да е...

Отпусна се, главата му бумтеше, отново се задушаваше, сърцето му биеше до пръсване.

Мъжът в черно го бе упоил и приковал — мъжът с черното бомбе. Това поне беше ясно. Без съмнение това бе същият мъж, който се бе опитал да убие Пендъргаст, който бе убил Пък и останалите. „Хирурга“. Намираще се в тъмницата на „Хирурга“.

„Хирурга“. Професор Енок Ленг.

Долови шум от стъпки и застана нащрек. Чу се стържещ звук, след това в стената от пълен мрак се появи болезнено ярък квадрат светлина. На отразената светлина Смитбак успя да забележи, че се намира в малко подземно помещение с циментиран под, каменни стени и желязна врата. Усети как го облива вълна на надежда, дори на благодарност.

В квадратния отвор на вратата се появиха влажни устни. Те се движеха.

— Моля не се безпокойте — долетя гласът до него. — Всичко скоро ще свърши. Борбата е безсмислена.

В този глас имаше нещо почти познато, ала беше същевременно необяснимо странен и ужасяващ, като шепота при някой кошмар.

Отворът на шпионката се затвори и Смитбак отново потъна в мрака.

VII. ВСИЧКИ МАЛКИ УЖАСИ

ПЪРВА ГЛАВА

Големият Ролс-ройс се плъзгаше по еднолентовия път, който пресичаше остров Литъл Гавърнърс. Блатата и падините бяха потънали в мъгла, която скриваше заобикалящата острова Ийст ривър и крепостите на Манхатън отвъд реката. Светлините на фаровете минаха покрай редица стари, отдавна изсъхнали кестени, след това осветиха тежките порти от ковано желязо. Колата спря и светлините на фаровете се установиха върху бронзовата табелка: „Болница «Маунт мърси» за криминално проявени душевноболни.“

Един охранител излезе от будката си в светлината и приближи към колата. Беше як, висок и дружелюбен на вид. Пендъргаст свали прозорчето и мъжът се надвеси вътре.

— Времето за посещения свърши — рече той.

Пендъргаст бръкна в сакото си, извади значката си я показа на пазача.

Мъжът е огледа внимателно, сетне кимна, сякаш не се беше случило нищо особено.

— И с какво мога да ви помогна, специален агент Пендъргаст?

— Дошъл съм да посетя една пациентка.

— И как се казва пациентката?

— Пендъргаст. Мис Корнелия Деламиър Пендъргаст.

Последва кратко, неловко мълчание.

— Посещението ви официално и по служба ли е? — Гласът на охранителя вече не звучеше толкова дружелюбно.

— Да.

— Добре. Ще се обадя в Голямата къща. Тази вечер дежурен е доктор Остръм. Можете да паркирате колата си на служебния паркинг вляво от централния вход. В приемната ще ви очакват.

Няколко минути по-късно Пендъргаст следваше добре облечения и гнуслив на вид доктор Остръм по дългия кънтящ коридор. Двама охранители вървяха пред тях, двама — подире им. Под безбройните слоеве характерна за държавните учреждения боя все още можеше да се види, че коридорът някога е бил с красива ламперия и гипсови

орнаменти. Преди едно столетие, когато туберкулозата е косила наред всички класи от нюйоркското общество, болницата „Маунт мърси“ е била величествен санаториум за лечение на потомците на богатите. А сега, отчасти заради уединеното си местоположение, тя бе превърната в строго охранявана болница за хора, извършили ужасни престъпления, но признати за невинни поради невменяемост.

— Как е тя? — попита Пендъргаст.

В отговора на лекаря прозвуча леко колебание:

— Горе-долу в същото състояние.

Най-накрая спряха пред дебела стоманена врата с малко, хлътноло в нея зарешетено прозорче. Един от водещите ги пазачи отключи вратата и застана с партньора си пред нея, докато Пендъргаст, последван от другите двама охранители, влезе вътре.

Стояха в малка, специално обезшумена и почти гола стая. По стените нямаше картини. Малко канапе с изкуствена тапицерия, два пластмасови стола, маса. Всичко това — прикрепено с болтове към пода. Не се виждаше часовник, а единствената флуоресцентна лампа на тавана бе обвита с яка, гъста мрежа. Нямаше нищо, което би могло да се използва за оръжие, или да послужи за самоубийство. На отсрещната стена имаше друга, още по-дебела желязна врата без прозорче. Над нея висеше табела с едър надпис „Внимание, опасност от бягство.“

Пендъргаст седна на един от пластмасовите столове и кръстоса крака.

Двамата охранители изчезнаха през вътрешна а врата. Няколко минути в малката стая цареше тишина, нарушавана единствено от далечни писъци и още по-слабо доловимо, ритмично чукане. А след това — по-силно и по-отблизо — долетя пронизителният протестиращ глас на стара жена. Вратата се отвори и един от гардовете вкара в стаята инвалиден стол. Привързващите пациента към стола кожени колани, монтирани към пет точки, почти не се виждаха от дебелите слоеве гума, с които бе покрита всяка негова метална повърхност.

В стола, здраво привързана с коланите, седеше официално облечена в траурни одежди възрастна жена. Беше с дълга, старомодна рокля от тафта, викториански обуца с копчета и черен воал. Когато видя Пендъргаст, оплакванията ѝ веднага секнаха.

— Вдигнете воала ми — изкомандва тя.

Единият от пазачите повдигна воала от лицето ѝ и, придържайки се на почитателно разстояние, го отметна назад.

Жената се вторачи в Пендъргаст, полупарализираното ѝ, изпъстрено със старчески петна лице леко потрепваше.

Пендъргаст се обърна към доктор Остръм.

— Бихте ли били така добри да ни оставите насаме?

— Някой трябва да остане — каза Остръм. — И моля ви, дръжете се на известно разстояние, господин Пендъргаст.

— Последният път, когато идвах, ми беше позволено да остана насаме с пралея си.

— Ако си спомняте, господин Пендъргаст, предният път, когато идвахте... — рязко го прекъсна Остръм.

Пендъргаст вдигна ръка.

— Така да бъде.

— Твърде късен час сте избрали за посещение. Колко време ви е необходимо?

— Петнайсет минути.

— Добре.

Лекарят кимна към охранителите, които застанаха от двете страни на изхода. Самият Остръм отиде до външната врата, колкото е възможно по-далеч от жената, кръстоса ръце и зачака.

Пендъргаст понечи да премести стола си по-близо, но се сети, че е неподвижно закрепен за пода, затова се наведе, вгледан внимателно в старицата.

— Как си, лельо Корнелия? — попита.

Жената също се наведе към него и прошепна дрезгаво:

— Скъпи мой, колко се радвам да те видя. Мога ли да та предложа малко чай със сметана и захар?

Единият от гардовете се изкикоти, но веднага замлъкна, след като Остръм го стрелна строго с поглед.

— Не, благодаря, лельо Корнелия.

— Е, толкова по-добре. Обслужването тук се влоши ужасно през последните няколко години. Тези дни е много трудно да намериш добра прислуга. Защо не си идвал толкова време? Знаеш, че на моята възраст не мога да пътувам.

Пендъргаст се наведе още по-напред.

— Господин Пендъргаст, не толкова близо, моля ви — рече тихо доктор Остръм.

Пендъргаст се облегна назад.

— Имах много работа, лельо Корнелия.

— Работата е за средната класа, скъпи. Пендъргастови не работят.

Пендъргаст сниши гласа си.

— Боя се, че нямаме много време, лельо Корнелия. Искам да ти задам няколко въпроса. За твоя прачичо Антоан.

Старата дама сви устни в знак на неодобрение.

— Прачичо Антоан? Казват, че отишъл да север, в Ню Йорк сити. Станал янки. Но това е било преди много години. Преди да се родя.

— Разкажи ми какво знаеш за него, лельо Корнелия.

— Ти сигурно си чувал тези истории, момчето ми. Нали разбираш, за нас това е неприятна тема.

— Няма значение, бих искал да ги чуя от теб.

— Добре! Той наследи фамилната склонност към лудостта. Но слава Богу... — старицата въздъхна състрадателно.

— Каква точно лудост?

Пендъргаст знаеше, разбира се, отговора, но искаше да го чуе отново. Винаги можеше да се появят нови подробности, нови нюанси.

— Още като момче той бил обладан от някои ужасни идеи фикс. Бил доста умен младеж, нали разбираш: саркастичен, остроумен, странен. На седемгодишна възраст никой не можел да го победи на шах или табла. Станал експерт във виста й дори предложил някакви подобрения, които доколкото знам, са довели до създаването на аукционния бридж. Страшно се интересувал от естествената история и започнал да събира колекция от ужасни неща в тоалетната си стая — насекоми, змии, кости, вкаменелости, ей такива неща. Освен това наследил интереса на баща си към еликсирите, укрепителните, химикалите. И отровите.

При споменаването на отровите в очите на старата дама проблеснаха странни пламъчета и пазачите нервно се размърдаха.

Остръм се прокашля.

— Господин Пендъргаст, колко още време ви е необходимо? Не искаме да безпокоим пациентката.

— Десет минути.

— Но не и повече.

Старата дама продължи:

— След трагедията с майка му той станал мрачен и затворен. Прекарвал много време сам в смесване на химикали. Но ти, разбира се, знаеш причината за това увлечение.

Пендъргаст кимна.

— Той разработил свой вариант на фамилия герб, който представляваше стар аптекарски знак с три позлатени топки. Окачил го над вратата си. Казват, че отровил шестте кучета на семейството, докато правел някакъв опит. А след това започнал да прекарва много време долу... там, долу. Нали разбираш какво имам предвид?

— Да.

— Казват, че се чувствал много по-добре с мъртвите, отколкото с живите, нали разбираш? А когато не бил там, обикновено посещавал гробището „Сейнт Чарлз“ и онази ужасна старица Мари Лъоклер. Нали разбираш — черни магии, шаманство и прочее...

Пендъргаст отново кимна.

— Помагал ѝ в приготвянето на лекарства, в магиите, да прави ужасните куклички от клечки и да бележи гробовете. След това пък дошла онази неприятност с нейния гроб, след като починала...

— Неприятност ли?

Старицата въздъхна и сведе глава.

— Разкопаването на гроба ѝ, насиленият ѝ труп и всичките онези ужасни малки разрези. Но ти сигурно си чувал тази история.

— Бях я забравил.

Тонът на Пендъргаст бе мек, благ, опипващ.

— Той вярвал, че може да я върне към живота. Възникнал въпросът дали тя не го била подтикнала към това преди да умре, дали не му била възложила някаква ужасна задача след смъртта ѝ. Липсващите парчета от трупа изобщо не били намерени, нито едно. Не, не е съвсем така. Мисля, че намерили едно ухо в търбуха на алигатор, който убили седмица по-късно в блатото. Познали го, разбира се, по обещата.

Гласът ѝ стихна. Обърна се към един от охранителите и заговори със студен, заповеднически тон:

— Косата ми трябва да се оправя.

Един от пазачите — онзи, който носеше хирургически ръкавици, — приближи и внимателно подреди косата ѝ, като се придържаше на безопасно разстояние.

Тя отново се обърна към Пендъргаст.

— Тя е имала някакво сексуално влияние над него, колкото и ужасно да звучи, като се има предвид разликата от шейсет години във възрастта им. — Старата дама потрепери, отчасти от отвращение, отчасти от удоволствие. — Определено е насърчила интереса му към прераждането, към чудодейните лекарства и тям подобни глупости.

— А какво си чула за изчезването му?

— Станало е, когато е бил на двацет и една години и вече бил влязъл във владение на наследството си. Но „изчезване“ не е най-точната дума, нали разбираш — бил помолен да напусне дома. Поне на мен така ми казаха. Той започнал да говори за спасяването, за изцеляването на света — имайки предвид стореното от баща му, предполагам, — но останалата част от семейството не му хващали вяра. Години по-късно, когато братовчедите му се опитали да потърсят следите на парите, които наследил и отнесъл със себе си, той сякаш бил потънал вдън земя. Били ужасно разочаровани. Защото ставало въпрос за много пари, нали разбираш?

Пендъргаст кимна. Последва дълго мълчание.

— Имам един последен въпрос към теб, лельо Корнелия.

— Какъв е той?

— Въпросът е от морално естество.

— Морално естество. Колко любопитно. Да не би случайно да е свързан по някакъв начин с прачичо Антоан?

Пендъргаст не отговори директно.

— Последния месец издирвам един мъж. Този мъж пази една тайна. Много близо съм да открия местонахождението му и е въпрос само на време да се изправя срещу него.

Старицата не каза нищо.

— Ако спечеля битката — което никак не е сигурно, — мога да се изправя пред въпроса какво да правя с тайната му. Има вероятност да се наложи да взема решение, което може да има огромно въздействие върху човешкия род.

— И каква е тази тайна?

Пендъргаст сниши тона си до едва доловим шепот.

— Мисля, че е медицинска формула, която би позволила всекиму, който спазва определена диета, да удължи живота си най-малко със сто години, а може би и повече. Няма да избегне смъртта, но значително ще я отложи.

Последва кратка пауза. Очите на старата дама отново светнаха.

— Кажи ми, колко ще струва това лечение? Евтино ли ще е, или скъпо?

— Не знам.

— И колцина още ще имат достъп до тази формула, освен теб?

— Ще бъда само аз. Ще разполагам с много малко време, може би само секунди, за да реша какво да правя с нея, след като попадне в ръцете ми.

Последвалото мълчание се проточи с минути.

— И как е била разработена тази формула?

— Достатъчно е да кажа, че е струвала живота на много невинни хора. Отнети по рядко жесток начин.

— Това добавя ново измерение на проблема. Отговорът обаче е съвсем ясен. Когато тази формула попадне в ръцете ти, трябва да я унищожих мигновено.

Пендъргаст я изгледа озадачен.

— Сигурна ли си? Нали към това се е стремилa медицината още от зараждането си?

— Има едно старо френско проклятие: нека се сбъднат най-лелеяните ти желания. Ако това лечение е евтино и достъпно за всички, то ще унищожи света чрез свръхпренаселеност. Ако е скъпо и достъпно само за богатите, ще предизвика бунтове, войни, нарушаване на социалния мир. И в двата случая ще доведе до човешко страдание. Какъв е смисълът да се живее дълго, а животът да премине в бедност или нещастие?

— Ами какво ще кажеш за неизмеримото увеличение на мъдростта, до което ще доведе това откритие, ако се вземат предвид стотите или може би двестата години допълнително учене и изследвания, отпуснати на един блестящ ум? Помисли си, лельо Корнелия, какво биха могли да направят за човечеството хора като Гьоте, Коперник или Айнщайн, ако бяха живели двестата години.

Старицата се изсмя презрително.

— Броят на жестоките и глупавите надхвърля хилядократно броя на мъдрите и добрите. Когато предоставиш на Айнщайн двеста години, за да усъвършенства науката си, същевременно ще дадеш на хиляда други двеста години, за да усъвършенстват жестокостта си.

Този път последвалото мълчание се проточи още повече. Доктор Остръм се размърда до вратата.

— Добре ли си, скъпи? — попита старата дама, след като се вгледа в Пендъргаст.

— Да.

Той също се вгледа в тъмните, странни очи, пълни с толкова мъдрост и прозрение, колкото и с най-дълбока лудост.

— Благодаря ти, лельо Корнелия — рече той накрая, След това се изправи.

— Доктор Остръм?

Лекарят го погледна.

— Приключихме.

ВТОРА ГЛАВА

Къстър стоеше в кръга светлина пред писалището при входа на архива. От мрачните проходи между лавиците се носеха облаци прах, вдигнати: от продължаващото претърсване. Помпозният задник Бризбейн продължаваше да протестира зад гърба му, но Къстър не му обръщаше внимание.

Разследването, което започна толкова мощно, започна да буксува. Дотук хората му бяха открили удивително количество боклуци — стари карти, схеми, змийски кожи, кутии със зъби, отвратителни Бог знае какви органи, потопени в стогодишен спирт, — но нищо, което дори да приличаше донякъде на улика. Къстър беше предварително убеден, че след като влезе веднъж в архива, мозайката веднага ще се подреди; че с новооткритото си детективско умение ще направи веднага онази критично важна връзка, която всички досега бяха недогледали. Но дотук нямаше мозъчни атаки, нямаше никакви връзки. Пред очите му беше лицето на комисар Рокър — как го гледа скептично изпод свъсените си вежди. Усети как крайниците му се наливат с тежестта на зле прикривана неловкост. А и залата бе огромна — при това темпо щяха да са необходими седмици, за да бъде претърсена.

Юристът на музея вече говореше по-високо и Къстър си наложи да се вслуша в думите му.

— Това не е нищо друго, освен търсене на риба в мътна вода — редеше Бризбейн. — Не можете да влезете просто ей така и да обърнете всичко с главата надолу! — Посочи яростно сандъците за доказателства с надпис „Нюйоркско полицейско управление“ и към сбирщината от предмети във и около тях. — А и всичко това е собственост на музея!

Къстър разсеяно махна към заповедта, която Нойс държеше.

— Видяхте заповедта.

— Да, видях я, И тя не струва дори колкото хартията, върху която е написана. Никога не съм се сблъсквал с толкова мъгляви и общи

формулировки. Възразявам срещу тази заповед и заявявам за протокола, че няма да позволя повече претърсване в музея.

— Да оставим на шефа ви доктор Кольпи да реши това. Някой да е успял да се свърже с него?

— Като юридически съветник на музея, аз съм упълномощен да говоря от името на доктор Кольпи.

Къстър прекръстоса ръцете си с мрачно изражение. От дъното на залата се чу нов трясък, някой извика, пак прозвуча шум, като че нещо бе раздрано. Скоро се появи полицай, понесъл препариран крокодил, от чийто прясно разрязан търбух се сипеше памук. Постави го в един от сандъците с доказателства.

— Какво, по дяволите, правят там вътре? — извика Бризбейн. — Ей, вие! Да, вие! Вие сте повредили този екземпляр!

Полицаят го изгледа с тъпо изражение, след което се затътри отново към редицата от лавици.

Къстър не каза нищо. Тревогата му нарастваше. Дотук не бяха стигнали доникъде и с разпитите на музейния персонал — все същите неща, които бяха установени и от предишното разследване. Това бе неговото призвание, неговата операция. Негова и единствено негова. Ако грешеше — непоносимо бе дори да си го помисли, но ако, все пак грешеше щяха да го окачат на простира като прани гащи.

— Ще наредя на охраната на музея да изхвърлил и вас, и хората ви — бучеше Бризбейн. — Това е непоносимо. Къде е Манети?

— Именно Манети ни пусна — отвърна разсеяно Къстър.

Ами ако бе допуснал грешка, огромна грешка?

— Не би трябвало да го допуска. Къде е той? — Бризбейн се обърна и зърна Оскар Гибс, помощник-архиваря. — Къде е Манети?

— Излезе — отвърна Гибс.

Къстър наблюдаваше разсеяно, но забеляза нахалния тон на младежа, мрачното му изражение, което недвусмислено говореше за мнението му за Бризбейн. Бризбейн не го обича — помисли си отново Къстър. — Има сума врагове. Пък сигурно също го е ненавиждал, след като онзи се е нахвърлил върху него по такъв начин. Не бих го винил ни най-малко за това...

И точно тогава го осени прозрението. Досуц като първоначалното, само че по-голямо — далеч по-голямо. Погледнато в ретроспектива, беше толкова очевидно, а в същото време толкова

трудно стигна до него. Това бе онзи блестящ скок на интуицията, за който хората обикновено получаваха награди от управлението. Беше достоен за Шерлок Холмс скок в дедукцията.

Обърна се и се взря хитро, но и внимателно в Бризбейн. Загладеното му лице лъщеше от пот, кожата му беше разрошена, а очите му ядно блестяха.

— Къде отиде? — настояваше Бризбейн.

Гибс сви нахално рамене.

Бризбейн отиде до писалището и вдигна слушалката на телефона. Къстър продължи да го наблюдава. Онзи набра няколко номера и издаде тихи, но с възбуден тон нареждания.

— Капитан Къстър — рече той и се обърна. — Още веднъж настоявам хората ви да напуснат това място.

Къстър отвърна на погледа му изпод свъсените си вежди. Трябваше да подходи много внимателно.

— Господин Бризбейн — рече той с (надяваше се) благоразумен тон, — бихме ли могли да обсъдим всичко това в кабинета ви?

В първия миг Бризбейн се слиса.

— В моя кабинет ли?

— Насаме. Може и да не се наложи да претърсваме повече музея. Може би ще уредим всичко в кабинета ви. Веднага.

Бризбейн са замисли за миг.

— Добре. Последвайте ме.

Къстър кимна към своя човек — лейтенант детектив Пайлс.

— Ти поемаш командването тук.

— Слушам, сър.

След това се обърна към Нойс. Едва забележимото свиване на дебелия му показалец докара мигновено дребосъка до него.

— Нойс, искам да ме придружиш — рече тихо. — Носиш ли служебната си „ютия“?

Нойс кимна, а сълзящите му очи блеснаха в мрака.

— Добре. Да вървим тогава.

ТРЕТА ГЛАВА

Шпионката се отвори отново. В безкрайния период на тъмнина и ужас Смитбак бе изгубил представа за времето. Откога се намираще тук? От Десет минути? Час? Ден?

Гласът заговори отново, устните блестяха в осветеното квадратче.

— Колко мило от ваша страна, че ме посетихте в моята много стара и много интересна къща. Надявам се, че колекцията ми ви е доставила наслада. Особено много си харесвам коридона. Между другото, успяхте ли да го видите?

Смитбак се опита да отговори, забравил, че устата му е запушена.

— О, колко глупаво от моя страна. Не си правете труда да отговаряте. Аз ще говоря, а вие ще слушате.

Мислите На Смитбак се втурнаха към възможностите за бягство. Не намери нито една.

— Да, коридонът е особено интересен. Както и мезозавърът от варовиците в Канзас. И дургатът от Тибет е доста необичаен, единият от общо два намерени на планетата. Доколкото знам е бил оформен от черепа на петнайсетото прераждане на Буда.

Смитбак дочу сух смях, досущ като шумоленето на изсъхнали листа.

— Като цяло много интересен „музей на чудатостите“, драги господин Смитбак. Мъчно ми е, че толкова малко хора са имали възможността да го видят и че онези, които са получили тази чест, не са имали възможността да се завърнат.

Последва кратко мълчание. След това гласът продължи — тихо и благо:

— Ще ви оправя добре, господин Смитбак. Няма да пожаля никакви усилия.

Крайниците на Смитбак се сковаха от спазъм на страх, какъвто не бе изпитвал никога. „Ще ви оправя добре“... Смитбак осъзна, че му

предстои да умре. А изпаднал в най-дълбок ужас, той не забеляза веднага, че Ленг се бе обърнал към него по име.

— Ще бъде впечатляващо изживяване — по-впечатляващо, отколкото за онези преди вас. Направих големи, забележителни крачки напред. Успях да постигна най-точната хирургическа процедура. Ще бъдете в съзнание до самия край. Разбирате ли, съзнанието е ключът — сега осъзнах това. Уверявам ви, че ще вложа цялото си усърдие.

Последва кратко мълчание, в което Смитбак се постара да не полудее веднага.

Устните се свиха.

— Не бих искал повече да ви бавя. Да тръгваме ли към лабораторията?

Ключалката изтрака и желязната врата се отвори. Тъмната фигура с бомбе, която приближи, държеше този път дълга игла от спринцовка. На върха ѝ трептеше блестяща капчица. Беше надянал старовремски очила с кръгли, опушени стъкла.

— Това е инжекция, която само ще отпусне мускулите ви. Съставът ѝ е много подобен на отровата кураре. Парализиращо вещество; ще усетите слабост, подобна на онази, която човек изпитва като сънува. Знаете какво имам предвид: опасността идва, опитвате се да избягате, но усещате, че не можете да помръднете. Не се бойте, господин Смитбак. Въпреки че няма да можете да помръднете, ще останете в съзнание през по-голямата част от операцията — докато не бъде извършен последният разрез и извличането. Така за вас ще бъде далеч по-интересно.

С приближаването на иглата, Смитбак опита, гърчейки се, да се съпротивлява.

— Вижте, това е много деликатна операция. Изисква много стабилна и безкрайно опитна ръка. Не можем да си позволим пациентът да се мята по време на процедурата. И най-малкото отклонение на скалпела ще съсипе всичко. И човек трябва да се избави от източника и да започне наново.

Иглата приближаваше.

— Предлагам ви сега да поемете дълбоко въздух, господин Смитбак.

Събрал цялата сила, породена от натрупалия се ужас, Смитбак се замята от една на друга страна, в безумен опит да се отскубне от

веригите. Отвори широко уста, въпреки плътната превръзка, пробва отчаяно до изкреци и почувства как част от кожата на устните му се сцепва в това усилие. Подскочи яростно, опита да се освободи от белезниците, ала силуетът със спринцовката неумолимо приближаваше. Сетне усети убождането, когато иглата проникна в плътта му, топлината, която се разля по вените му, а след това — ужасяваща слабост — тъкмо онази, която Ленг беше описал, чувството, че си парализиран, случващо се на човек в най-лошите му сънища и то в най-гадните моменти от тях.

Ала Смитбак беше наясно, че това в никакъв случай не беше сън.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

На сержанта от полицията Пол Дж. Финистър цялата тази работа му беше наистина противна. Беше ужасно, престъпно губене на време. Огледа редицата дървени маси, подредени успоредно върху килима на библиотеката; старомодно облечените в сака от туид, ококорени и изпоядени от молци типове, които седяха край масите срещу ченгетата. Някои изглеждаха изплашени, други — обидени. Ясно бе, че никой от тези музейни мухльовци не знаеше нищо — бяха просто група учени с лоши зъби и с още по-лош дъх. Откъде ги изравяха тези типове? Направо се побъркваше от мисълта колко изкарани с пот на челото долари на данъкоплатците отиваха да се поддържа тази шибана каменна грамада. И не само това, ами вече беше десет вечерта и като се върнеше у дома, жена му щеше да го убие. Няма значение, че това му беше работата, че му плащаха надница и половина, че плащаха ипотеката за готиния апартамент на хълма Кобъл, който тя го бе накарала да купи, и че имаха бебе, чийто памперси струваха цяло състояние. Тя наистина щеше да го утрепе. Ще се върне у дома и вечерята ще е станала на въглен във фурната — където си е седяла от шест вечерта при 250 градуса температура, самата тя ще си е легнала и ще е изгасила лампите, но ще е будна, нащрек като заредена пушка, бясна, а бебето ще реве, без никой да му обръща внимание. Жената няма да каже нищо като си легне, просто ще му обърне гръб с огромна самосъжалителна въздишка и...

— Финистър?

Финистър се обърна към партньора си О'Грейди, който се бе вторачил в него.

— Добре ли си, Финистър? Изглеждаш тъй, сякаш някой е умрял. Финистър въздъхна.

— Де да бях аз.

— Я стига, бе. Хайде, идва следващият.

В тона на О'Грейди имаше нещо, което накара Финистър да погледне към масите. Вместо поредния тъпанар, този път беше жена — неочаквано хубава жена всъщност — с дълга медноруса коса и пъстри

очи, със стегнато атлетично тяло. Усети се как се стяга, как глътва корема си и надува бицепса. Жената седна срещу тях и него го лъхна парфюма ѝ — скъп, хубав, много изтънчен. Господи, тази си я биваше. Погледна към О'Грейди и забеляза същите промени и у него. Финистър грабна подложката си за писане и прегледа списъка на разпитваните. Аха, значи това била Нора Кели. Прочутата или печално прочутата Нора Кели. Същата онази, която бе намерила третия труп, която била преследвана из архива. Не очакваше да е толкова млада. Или толкова привлекателна.

О'Грейди го изпревари с представянето.

— Доктор Кели, моля, настанете се удобно. — Гласът му бе приел копринен, меден тон. — Аз съм сержант О'Грейди, а това е сержант Финистър. Можем ли да записваме разговора ни?

— Ако е необходимо — отвърна жената.

Гласът ѝ не беше толкова секси, колкото вида. Беше отсечен, твърд, издаваше раздражение.

— Имате право на адвокат — продължи О'Грейди, все още с нисък и успокояващ тон, — и можете да отклоните въпросите ни. Искаме да сте наясно, че е доброволно.

— А ако откажа?

О'Грейди се засмя дружелюбно.

— Решението няма да го взема аз, нали разбирате, но могат да ви призоват официално, да ви привикат в участъка. Адвокатите струват скъпо. Ще бъде неразумно да се викат. Имаме само няколко въпроса, не е кой знае какво. Вие не сте заподозряна. Просто се нуждаем от малко помощ.

— Добре — отвърна жената. — Давайте. Разпитваха ме още няколко пъти преди вас. Предполагам, че още веднъж няма да ми навреди.

О'Грейди понечи да заговори отново, ала този път Финистър бе нащрек и го прекъсна. Нямахше никакво намерение да стои като идиот и да остави само О'Грейди да приказва. Него не го биваше повече и от жена му.

— Доктор Кели — рече бързешком, може би малко по-високо, но веднага прикривайки тона си с усмивка, — радваме се, че желаете да ни помогнете. Моля ви за протокола, съобщете името и фамилията си, адреса, датата и часа. На стената ей там има часовник, но не, виждам

че имате свой ръчен. Това е формалност, нали разбирате, за да са в ред записите ни, да не ги объркаме. Не бихме искали да арестуваме онзи, когото не трябва.

Той се разсмя на шегата си и бе леко разочарован, че и тя не се разсмя заедно с него.

О'Грейди го изгледа съчувствено, снизходително. Финистър усети как раздражението към партньора му нараства. Ако трябва да си го кажем правичката, той направо не можеше да го понася. Усети се, че би искал О'Грейди скоро да се изправи на пътя на някой куршум. Най-добре — утре.

Жената съобщи името си. След това Финистър в скоропоговорка изрече своето, а О'Грейди го последва малко завистливо. След като бяха изпълнени още няколко формалности, Финистър дръпна настрани листа с официалните данни и извади списъка с предварително подготвените въпроси. Беше по-дълъг от предишните и той с изненада забеляза няколко написани на ръка най-долу върху страницата. Сигурно са били добавени и то набързо. Кой, по дяволите, се беше бъркал в списъка им със свои въпроси? Цялата тази работа беше сбъркана. Ама съвсем сбъркана.

О'Грейди възприе мълчанието на Финистър като възможност:

— Доктор Кели — намеси се той, — бихте ли описали със свои думи вашето участие в този случай? Моля ви, не се притеснявайте от времето, за да си припомните всички подробности. Ако не си спомните нещо, или ако не сте сигурна, моля ви да ни го кажете. Знаем, че е по-добре човек да каже, че не помни, отколкото да ни съобщи подробности, които могат да се окажат неточни.

Той се усмихна, сините му очи заблещукаха почти конспиративно.

Мамицата му, помисли си Финистър.

Жената въздъхна раздражено, кръстоса крака и заговори.

ПЕТА ГЛАВА

Смитбак усети как го обладава парализа, пълна безпомощност. Не чувстваше крайниците си, беше неподвижен, тялото му сякаш беше чуждо. Не можеше дори да примигне. И най-лошото — ама наистина най-лошо — беше, че дори не можеше да си поеме дъх. Тялото му бе напълно обездвижено. Паникьоса се, когато се опита да напълни дробовете си и с мъка пое дълбоко въздух. Беше същото, като че се давеше, само че по-лошо.

Ленг се въртеше някъде над него — тъмен силует, осветен контражур от квадратчето светлина на шпионката, с изпразнена вече спринцовка в ръка. Лицето му беше под сянката на периферията на бомбето.

Ръката му се протегна и хвана крайчеца на превръзката, която още стягаше устата на Смитбак.

— Вече няма нужда от нея — рече Ленг и я махна. — А сега да ви интубираме. В крайна сметка не бихме искали да се задушите преди да започне процедурата.

Смитбак се опита да поеме дъх и да извика. Едва успя да прошепне нещо. Езикът му беше надебелял, чувстваше го невероятно голям в устата си. Долната му челюст увисна, по брадичката му протече струйка слюнка. Струваше му нечовешко усилие дори да поеме дъх.

Силуетът отстъпи назад и изчезна зад вратата. В коридора се чу някакво тракане и Ленг се върна с желязна количка-носилка и голяма, четвъртитата машина на гумени колелца. Постави количката до Смитбак, наведе се и със стар железен ключ бързо отключи оковите на китките и краката му. Въпреки обзелия го ужас Смитбак успя да подуши мухлясалия дъх на проядени от молци стари дрехи, както и лекия полъх на евкалипт, все едно Ленг дъвчеше бонбонче.

— Сега ще ви прехвърля върху количката — каза Ленг.

Смитбак усети, че го повдигат. След това почувства студения, неподдаващ метал под голото си тяло. Носът му течеше, но не можеше да повдигне ръка да го избърше. Изпитваше остър недостиг на

кислород. Беше напълно парализиран — но най-ужасното от всичко беше, че запазваше пълна яснота на съзнанието и усещанията си.

Ленг отново се появи в полезрението му, стиснал тясна пластмасова тръба в ръка. Хвана Смитбак за долната челюст и отвори широко устата му, Смитбак усети как тръбата опира в дъното на гърлото му, как се плъзга надолу по трахеята му. Колко ужасно бе това силно, непреодолимо чувство да повърне — ала в същото време не бе в състояние да направи и най-малкото движение. Чу се съскане и вентилиращата машина изпълни дробовете му с въздух.

Облекчението бе толкова голямо, че в първия миг Смитбак забрави за кошмарното положение, в което се намираше.

Количката вече се движеше. Над главата му преминаваше нисък тухлен таван, тук-там осветен от голи крушки. Малко след това таванът промени формата си, издигна се в някакво пещероподобно помещение. Количката се завъртя отново и спря. Ленг се наведе и излезе от полезрението му. Смитбак чу четирите отмерени щраквания, които означаваха, че количката е застопорена. Светеха силни лампи, а дъхът на спирт и на бетадин потискаха по-трудно доловима, но далеч по-лоша миризма.

Ленг пхна ръце под мишниците на Смитбак, повдигна го отново и го отместа от количката върху друга желязна маса, по-широка и по-студена. Преместването бе внимателно, почти нежно.

А след това с напълно различно, икономично и издаващо удивителна сила движение той обърна Смитбак по корем.

Смитбак не успя да затвори уста и езикът му докосна металната количка, неволно поемайки киселия вкус на хлор и на други дезинфектанти. Това го наведе на мисълта кой ли още е бил на тази маса и какво му се е случило. Заля го вълна на страх, повдигна му се. Вентилиращата тръба закъркори в устата му.

Тогава Ленг приближи, прокара длан по лицето на Смитбак и затвори очите му.

Масата беше студена, много студена. Чуваше как Ленг се движи наоколо. Усети натиск върху лакътя си, леко убождане, когато интравенозната игла се заби близо до китката му, чу раздиращия звук на изтръгнатия от кутийката лейкопласт. Можеше да подуши евкалиптовия дъх, да чува ниския глас. Говореше шепнешком.

— Боя се, че ще изпитате болка — каза гласът, докато коланите фиксираха краиците на Смитбак. — Всъщност болката ще бъде доста силна. Но добрата наука никога не е освободена напълно от болката. Тъй че не се безпокойте. И мога ли да ви предложа един съвет?

Смитбак се опита да се бори, ала тялото му беше сякаш някъде далеч от него. Шепотът продължи — мек и успокояващ:

— Бъдете като газела в челюстите на лъва: отпуснат, приемащ, примирен. Доверете ми се. Така ще е най-добре.

После се чу шуртене на вода, подрънкването на стомана о стомана, инструментите се плъзнаха в металната мивка. Светлината в стаята изведнъж стана много по-силна. Пулсът на Смитбак се ускори бясно, сърцето му биеше все по-бързо и по-бързо, докато не доби усещането, че масата под него сякаш подскача при всеки обезумял удар на сърцето му.

ШЕСТА ГЛАВА

Нора се размърда на неудобния дървен стол и погледна може би за пети път часовника си. Десет и половина. Този разпит приличаше на първия, който понесе след като откри трупа на Пък, само че беше по-лош, много по-лош. Макар че нарочно сви разказа си до минимум и ограничаваше отговорите си до едно-две изречения, въпросите следваха в безкраен тъп поток. Въпроси за работата ѝ в музея. Въпроси за преследването ѝ от „Хирурга“ в архива. Въпроси за напечатаната на пишещата машина бележка на Пък — или по-скоро от убиеца, престорил се на Пък, — която той ѝ бе изпрател, а тя отдавна бе предала на полицията. На всички въпроси вече бе отговорила по два или три пъти на далеч по-интелигентен и по-разумен полицаи от тези двамата. И което беше още по-лошо — двете ченгета срещу нея, единият — яко джудже, а другият — приличен на вид, но с прекалено самочувствие, не даваха признаци, че приближават края на списъка си с въпроси. Прекъсваха се един другото, мятаха си злъчни погледи, състезаваха се Бог знае поради каква причина. Сякаш не можеха да се понасят, очевидно не биваше да работят заедно. Боже мой, какво представление.

— Доктор Кели — рече по-ниският, Финистър, който за хиляден път погледна в книгата си, — вече сме към края.

— Слава на Всевишния.

Забележката ѝ бе посрещната с кратка пауза. След това О'Грейди се върна на мястото си и се зачете в изписан на ръка лист, който току-що му бяха подали.

— Познавате ли господин Уилям Смитбак?

Раздразнението ѝ изведнъж се разсея и тя застана нащрек.

— Да.

— Какви са отношенията ви с господин Смитбак?

— Бивши гаджета сме.

О'Грейди завъртя листа в ръцете си.

— Имаме тук рапорт, че по-рано днес господин Смитбак се представил за служител по сигурността и получил неоторизиран

достъп до някои строго секретни документи в музея. Имате ли представа защо?

— Не.

— Кога за последен път сте разговаряли с господин Смитбак?

Нора въздъхна.

— Не помня.

Финистър се облегна назад и скръсти мускулестите си ръце.

— Моля ви, опитайте се да си спомните.

Имаше лъскаво кубе с доматиночервен цвят, върху което сгърчеше кичур толкова гъста и остра коса, че приличаше на остров по средата на плешивата му глава.

Това вече бе непоносимо.

— Може би преди седмица.

— При какви обстоятелства?

— Той ме обезпокои в кабинета ми.

— Защо?

— Искаше да ми съобщи, че агент Пендъргаст бил намушкан с нож. Охраната на музея го изгони. Сигурно са регистрирали инцидента.

Какво, по дяволите, е търсил Смитбак отново в музея? Този човек беше непоправим.

— Имате ли представа какво е търсил господин Смитбак?

— Мисля, че вече ви отговорих.

Последва кратко мълчание, докато О'Грейди преглеждаше записките си.

— Тук пише, че господин Смитбак...

Нора го прекъсна нетърпеливо.

— Вижте, защо не се заемете с търсене на истински улики? Като онези бележки, написани на машина от убиеца — онази, която ми изпрати и другата, която беше на бюрото на господин Пък? Очевидно убиецът е човек, който има достъп до музея. Защо са всичките тези въпроси за Смитбак? Не съм разговаряла с него цяла седмица. Не знам какво е бил замислил и, честно казано, пет пари не давам за това.

— Ние трябва да зададем тези въпроси, доктор Кели — отвърна О'Грейди.

— Защо?

— Те са в списъка ми. Това ми е работата.

— Господи! — Тя избърса с ръка челото си. Целият този епизод бе типичен за Кафка. — Давайте.

— След като бе издадена заповед за задържането на господин Смитбак, намерихме взетата от него кола под наем, паркирана в горната част на „Ривърсайд драйв“. Знаете ли защо му е потрябвало да наеме кола?

— Колко пъти трябва да ви повтарям? Не съм говорила с него от седмица насам.

О’Грейди обърна листа.

— Откога познавате господин Смитбак?

— От почти две години.

— Къде се запознахте?

— В Юта.

— При какви обстоятелства?

— По време на археологическа експедиция.

Нора вече изпитваше затруднения да вниква във въпросите. „Ривърсайд драйв“? Какво, по дяволите, е търсил Смитбак там?

— Каква археологическа експедиция?

Нора не отговори.

— Доктор Кели?

Нора го погледна.

— Къде точно на „Ривърсайд драйв“?

О’Грейди се сконфузи.

— Моля?

— Къде на „Ривърсайд драйв“ е била намерена колата на Смитбак?

О’Грейди обърна листа.

— Тук пише „в горната част на «Ривърсайд»“. На пресечката на „Ривърсайд“ със сто тридесет и първа улица.

— Сто трийсет и първа? Какво е правел там?

— Точно това се надявахме вие да ни кажете. А сега за онази археологическа експедиция...

— Казахте още, че идвал тук сутринта и получил достъп до някакви документи. Какви документи?

— Стари секретни документи.

— Кои?

О’Грейди прелисти няколко други страници.

— Тук се казва, че е било старо лично досие.

— Чие?

— Не се посочва.

— Как го е направил?

— Ами, не се казва и...

— Не можете ли да разберете, за Бога?

Лицето на О'Грейди порозовя от гняв.

— Нека се върнем към въпросите, моля.

— Аз знам нещо по този въпрос — неочаквано се намеси Финистър. — Бях дежурен по-рано днес. Когато отиде за кафе и понички, О'Грейди. Спомняш ли си?

Нора изглежда О'Грейди с възможно най-ледения си поглед.

— Как мога да ви отговоря, ако вие не ми давате нужната ми информация?

Лицето на О'Грейди почервения още повече.

— Не виждам защо...

— Тя е права, О'Грейди. Има правото да знае. — Финистър се обърна към Нора, лицето му грейна в угодническа усмивка. — Господин Смитбак е подмамил по телефона единия от охранителите да отиде в отдел „Човешки ресурси“. А после, представяйки се за служител на същия този отдел, накарал другия охранител да отключи някои шкафове от картотеката. Казал, че извършва някаква проверка на досиетата.

— Така ли? — Въпреки безпокойството си, Нора не може да се сдържи да не се усмихне. — И какви точно досиета?

— Стари разрешителни за достъп, отпреди сто години.

— И затова е загазил, така ли?

— Това е най-малкото. Охранителят мисли, че го е видял да взема някакви книжа от един от шкафовете. Тъй че може да се добави и кражба към...

— Кой точно шкаф?

— Мисля, че беше шкафът с лични досиета от 1870 година — спомни си с нескрита гордост Финистър. — А след като възникнали подозренията на охранителя, проверили досиетата и открили, че на едно от тях липсвали първите страници. Буквално е било опразнено.

— Чие е било това досие?

— На онзи сериен убиец от деветнайсети век, как му беше името? Онзи, за който писа „Таймс“. Очевидно това е търсел, повече информация за...

— Енок Ленг?

— Аха. Той беше.

Нора бе поразена.

— А сега, бихме ли могли да се върнем към въпросите, доктор Кели? — намеси се О'Грейди.

— И колата му е била намерена на „Ривърсайд драйв“? И на 131-ва улица? Откога е там?

Финистър сви рамене.

— Той я е наел веднага след като откраднал досието. Тя е под наблюдение. Веднага щом отиде да я вземе, ще разберем.

О'Грейди се намеси отново:

— Финистър, след като вече успя да разкриеш всички поверителни подробности, може би ще млъкнеш за минутка. А сега, доктор Кели, тази археологическа експедиция...

Нора бръкна в чантичката си потърси клетъчния си телефон и го извади.

— Никакви обаждания, докато не завършим, доктор Кели — обади се отново О'Грейди с все по-яден тон.

Тя мушна телефона обратно в чантичката си.

— Извинете. Трябва да си вървя.

— Ще си тръгнете веднага щом свършим с въпросите. — О'Грейди бе пребледнял като платно. — А сега, доктор Кели, за онази археологическа експедиция...

Нора не чу края на въпроса. Мислите ѝ препускаха другаде.

— Доктор Кели?

— Но не можем ли... ъ-ъ-ъ... да довършим по-късно? — Нора се опита да се усмихне, да създаде най-приятно впечатление. — Възникна нещо наистина много важно.

О'Грейди не отвърна на усмивката ѝ.

— Това е криминално разследване, доктор Кели. Ще приключим, когато свършим с въпросите, не и преди това.

Нора се замисли за миг. След това погледна О'Грейди в очите.

— Трябва да вървя. Имам предвид — в тоалетната.

— Сега ли?

Тя кимна.

— Съжалявам, но се налага да ви придружим. Такива са правилата.

— В тоалетната ли?

Той се изчерви.

— Не, разбира се, а до нея. Ще ви чакаме отвън.

— Тогава да побързаме. Наистина трябва да отида. Болни бъбреци.

О'Грейди и Финистър се спогледаха.

— Бактериална инфекция. Пипнах я при разкопки в Гватемала.

Полицаите се изправиха пъргаво. Прекосиха голямата зала „Рокфелер“, минаха покрай десетки маси, до които пред полицаите рецитираха показанията си други служители на музея, и влязоха в главната библиотека. Нора изчака, дебнеше сгодния момент, докато вървяха към входа. Нямаше смисъл да вдига повече тревога от необходимото.

Самата библиотека бе потънала в тишина, изследователите и учените отдавна си бяха заминали. Голямата зала вече беше зад гърба им, не се чуваха задаваните въпроси и получаваните отговори. Пред тях бе двойната врата, която водеше към коридора и стаите за почивка. Нора приближи вратата, следвана по петите от двете ченгета.

Тогава тя изведнъж хукна, блъсна вратите подире си в лицата на полицаите. Чу тъпия удар, нещо изтрополя на земята, разнесе се вик на изненада. А след това до ушите ѝ долетя силен лаещ говор, все едно морж надаваше предупредителен рев. Последваха викове и шум от тичащи крака. Финистър и О'Грейди минаха през вратите и хукнаха да я преследват.

Нора беше в много добра форма, но Финистър и О'Грейди я изненадаха. Те също се оказаха бързи. Към края на коридора тя се обърна и забеляза, че по-високият сержант, О'Грейди, я застигаше.

Отвори вратата към стълбището и полетя надолу по стъпалата, вземаше ги през едно. Няколко секунди по-късно вратата се отвори отново — тя чу силните гласове, топуркането на стъпките им.

Втурна се надолу още по-бързо. Стигна до сутерена, натисна аварийния бутон на вратата и нахлу в палеонтологическото хранилище. Пред нея се разкри дълъг коридор, прав като конец, боядисан в сиво, осветен от голи крушки в мрежести клетки. От двете

му страни имаше врати с табелки: *Probiscidia*, *Eohippii*, *Bovidae*, *Pongidae*.

Тропотът от крака изпълни стълбището зад гърба ѝ. Възможно ли бе да я застигат? Защо не ѝ се паднаха двата шопара, които бе зърнала на масата вляво?

Спринтира по коридора, зави рязко зад един ъгъл и продължи да тича. Трескаво мислеше — *накъде?* Наблизо бе огромното хранилище за динозавърски кости. Ако искаше да се отърве от онези двамината, там беше най-добрата ѝ възможност. Бръкна в чантичката си в движение. Слава богу, не беше забравила да вземе ключовете си за лабораторията и хранилищата.

Едва не връхлетя върху вратата, докато търсеше ключа. Обърна се и мушна ключа в бравата, точно когато ченгетата се появиха иззад ъгъла.

Мамицата му! Видяха ме! Нора затвори вратата, заключи я и се обърна към дългите редици от високи стелажи, готова да хукне отново.

Тогава ѝ хрумна нещо друго.

Отключи отново вратата, след това пое по най-близкия проход, свърна вляво при първата пресечка, след това надясно, отклонявайки се от вратата. После клекна, потъна в сянката и се опита да поеме дъх. Чу тропота на крака в коридора. След това вратата издрънча силно.

— Отвори! — долетя до нея приглушения рев на О'Грейди.

Нора се огледа — търсеше по-добро укритие.

Помещението се осветяваше само от мъждивата крушка на аварийното осветление на високия таван. За да се включи допълнително осветление бе необходим ключ — стандартна процедура в хранилищата на музея, в които светлината можеше да увреди експонатите. Дългите проходи бяха потънали в полумрак. Чу пъшкане, потреперването на вратата в касата ѝ. Надяваше се да не са толкова глупави да разбиват незаключена врата. Това щеше да провали всичко.

Вратата потрепери след поредния силен удар. Накрая ония вдянаха — почти с облекчение тя чу подрънкването на дръжката и изскърцването на отварящата се врата. Предпазливо, безшумно се оттегли в огромната гора от кости.

Музейната колекция от динозавърски кости бе най-голямата в света. Динозаврите се складираха без да се възстановяват скелетите им, костите бяха подредени разчленени върху масивни железни

стелажи. Самите лавици бяха направени от стоманени греди и винкели, занитени здраво, за да създадат достатъчно здрава паяжина, способна да издържи хиляди тонове — огромни купчини дебели колкото дървесни стволоче кости от крака, черепи с размерите на автомобил, масивни парчета скали с вкаменени в тях кости, очакващи длетото на реставраторите. Помещението миришеше като вътрешността на древна каменна катедрала.

— Знаем, че сте тук! — долетя до нея задъханият глас на Финистър.

Нора отстъпи още по-дълбоко в сенките. Един плъх изтопурка в краката ѝ и се изкатери да потърси убежище в зеещата очна ябълка на някакъв алозавър. Костите се издигаха от двете страни като големи купчини гигантски подпалки, лавиците се извисяваха високо в залата. Както и повечето хранилища на музея, и това бе алогична бъркотия от лавици и стелажи, които се бяха разраствали безразборно през изминалия век и половина.

Много удобно място да се изгуби човек.

— Бягството от полицията не е донесло никому добро, доктор Кели! Предайте се и ще бъдем снизходителни към вас!

Тя приклепна зад гигантска черупка на костенурка, голяма колкото таванска гарсоньера, опита се да възстанови мислено плана на хранилището. Не си спомни при предишните си посещения да бе виждала друга врата. От съображения за сигурност повечето хранилища бяха с една врата. А сега трябваше да ги накара да се поразмърдат.

— Доктор Кели, сигурен съм, че можем да стигнем до някакъв приемлив изход! Моля ви!

Нора се усмихна на себе си. Каква двойка ахмаци! Смитбак би се позабавлявал с тях.

Усмивката ѝ се стопи, като се сети за Смитбак. Вече бе сигурна какво бе сторил. Смитбак бе отишъл в дома на Ленг. Може би бе чувал за теорията на Пендъргаст — че Ленг е още жив и че обитава старата си къща. Може би бе измъкнал това от О'Шонеси. Смитбак можеше да накара и ням човек да проговори.

Освен това го биваше в разследванията. Познаваше архива на музея. Докато тя и Пендъргаст се занимаваха с актовете за собственост, той бе отишъл в музея и бе уцелил в десетката. И тъй като

го познаваше добре, тя бе сигурна, че бе хукнал направо към къщата на Ленг Ето защо е наел кола и е отишъл на „Ривърсайд драйв“. Само да провери дали къщата е там. Но Смитбак никога няма да се ограничи до една проста проверка. Глупак, проклет глупак...

Нора внимателно опита да набере номера на Смитбак на клетъчния си телефон, приглушавайки шума с чантичката си. Но телефонът ѝ не работеше: заобиколена беше от няколко хиляди тона стомана и динозавърски кости, да не говорим за каменната грамада на музея над главата ѝ. Това означаваше поне, че и радиостанциите на ченгетата ще бъдат също тъй безполезни. Ако планът ѝ успееше, това щеше да се окаже от полза.

— Доктор Кели!

Гласовете вече идваха от лявата ѝ страна, далеч от вратата.

Тя пропълзя между лавиците, напрегна очи да ги зърне, но не видя нищо друго, освен лъча на фенерче, който играеше по тъмните купчини от кости.

Не разполагаше с повече време — трябваше да излиза.

Заслуша се внимателно в стъпките на ченгетата. Чудесно — изглежда още бяха заедно. В общия си стремеж да я пипнат за яката, бяха направили глупостта единият да не остане да пази вратата.

— Добре! — извика тя. — Предавам се! Извинете, мисля, че просто си изгубих ума.

Дочу бързо разменени шепнешком реплики.

— Идваме! — извика О'Грейди. — Не мърдайте от мястото си!

Чу ги да се приближават, крачеха бързо, лъчът на фенерчето подскачаше. Като видя направлението му, тя хукна встрани към входа на хранилището колкото можеше по-безшумно и ниско приведена.

— Къде сте? — чу вик, доста по-слаб, на няколко прохода от нея. — Доктор Кели?

— Тук беше, О'Грейди.

— По дяволите, Финистър, много добре знаеш, че беше по-далеч...

В следващия миг Нора бе вече до вратата. Затръшна я и завъртя ключа в бравата. След още пет минути вече крачеше по „Мюзийм драйв“.

Едва поемайки си дъх, тя извади клетъчния си телефон и отново набра номера.

СЕДМА ГЛАВА

„Сребристият призрак“ се плъзна безшумно и спря до бордюра на седемдесет и втора улица. Пендъргаст излезе и се спря за миг в сянката на сградата „Дакота“, дълбоко замислен. Колата работеше тихо на празни обороти.

Разговорът с пралелята му бе внушил непознатото за него чувство на страх. Ала този страх всъщност се бе зародил още в мига, в който бе научил за откритието на костницата под улица „Кетрин“.

Години наред той бе в състояние на безмълвно бдение, следеше в разработките на ФБР и Интерпол в търсене на определен *modus operandi*^[1]. Искрено се надяваше той да не изплува на повърхността — ала винаги, някъде в дълбините на съзнанието си, се боеше, че това ще се случи.

— Добър вечер, господин Пендъргаст — каза охранителят и излезе от будката си, когато той приближи. Държеше плик в ръката си, облечена в бяла ръкавица. При вида на плика страховете на Пендъргаст се засилиха безмерно.

— Благодаря ви, Джонсън — отвърна Пендъргаст, без да поеме пратката. — Дойде ли сержант О’Шонеси, както ви бях споменал?

— Не, сър. Не се е появявал цяла вечер.

Пендъргаст се замисли и последва дълга пауза.

— Ясно. Вие ли получихте писмото?

— Да, сър.

— Мога ли да попитам от кого го получихте?

— От един много мил, старомоден джентълмен, сър.

— С бомбе ли?

— Точно така, сър.

Пендъргаст погледна калиграфски изписания текст върху плика: *За сър А. Кс. Пендъргаст, д.ф., сграда „Дакота“, лично и поверително.* Пликът беше саморъчно направен от тежка, старинна хартия на резки — герипт, с неизрязани краища. Точно такава хартия някога е произвеждал фамилният доставчик на канцеларски материали

на Пендъргастови. Макар че хартията бе пожълтяла от времето, написаното върху него бе скорошно.

Пендъргаст се обърна към охранителя:

— Джонсън, бих ли могъл да заема ръкавиците ви?

Вратарят бе твърде добре обучен, за да покаже каквато и да е изненада. Пендъргаст нахлузи ръкавиците, отиде под кръга светлина, хвърлян от будката, и строши печата на плика с опакото на ръката си. Много внимателно го разтвори. Вътре имаше само един лист хартия, сгънат на две. В гънката имаше някаква малка, сивкава нишка. За необученото око би могла да мине за парче от рибарска корда. Пендъргаст веднага го разпозна като нервно окончание, несъмнено от *cauda equina*, намираща се в основата на гръбначния мозък.

Върху сгънатия лист не беше написано нищо. Вдигна го към светлината, но нямаше нищо друго, дори и воден знак на хартията.

В този момент звънна клетъчният му телефон. Пендъргаст остави внимателно плика настрани, извади телефона от джоба на сакото си и го вдигна към ухото си.

— Да? — рече със спокоен, неутрален тон.

— Нора е. Слушайте, Смитбак е узнал къде живее Ленг.

— И?

— Мисля, че е отишъл там. Смятам, че е влязъл в къщата.

[1] начин на действие — лат. Б.пр. ↑

VIII. ИЗДИРВАНЕ

ПЪРВА ГЛАВА

Нора видя как „Сребристият призрак“ приближава към нея с опасна скорост, как си проправя път в трафика по „Сентръл парк уест“ с нелепо проблясващ „буркан“, поставен върху арматурното табло. Колата спря със свирене на гумите до нея и задната врата се отвори.

— Влизайте! — извика ѝ Пендъргаст.

Тя се качи и внезапното ускорение залепи гърба ѝ върху бялата кожа на седалката.

Пендъргаст бе спуснал облегалката помежду им. Гледаше право напред, по-мрачен Нора не беше го виждала. Сякаш не виждаше нищо, не забелязваше нищо, докато колата се носеше бясно на север, леко се люлееше, подскачаше на дупките и цепнатините в асфалта. Вдясно от Нора препускаше Сентръл парк, очертанятията на дърветата бяха размити.

— Опитах да се свържа със Смитбак по клетъчния му телефон — каза Нора. — Не отговаря.

Пендъргаст не коментира.

— Наистина ли смятате, че Ленг е още жив?

— Знам го със сигурност.

Нора замълча за миг. Но трябваше да попита:

— Смятате ли... смятате ли, че е заловил Смитбак?

Пендъргаст не отговори веднага.

— В квитанцията, която Смитбак е попълнил при наемането на колата, пише, че възнамерявал да я върне до пет часа следобед.

До пет следобед... Нора усети как я обзема тревога, паника. Смитбак вече бе закъснял с повече от шест часа.

— Ако е паркирал близо до къщата на Ленг, може би ще успеем да го намерим. — Пендъргаст се наведе напред, отвори прозорчето, което изолираше задната част на колата. — Проктър, като наближим 131-а улица, ще търсим сребрист форд таурус, с нюйоркски регистрационен номер ELI-7734, с обозначения, че е кола под наем.

Затвори прозорчето и се облегна назад. В колата, която летеше по „Кътидръл паркуей“ към реката, отново се възцари тишина.

— Щяхме да узнаем адреса на Ленг до четирийсет и осем часа — рече той, като че си говореше сам. — Бяхме много близо до успеха. Нужно бе само малко повече внимание, малко повече методичност. А сега не разполагаме с четирийсет и осем часа.

— Ас колко?

— Боя се, че с няколко — отвърна тихо Пендъргаст.

ВТОРА ГЛАВА

Къстър гледаше как Бризбейн отключва вратата на кабинета си, как я отваря, а след това се отдръпва неприязнено встрани, за да му направи път да влезе. Докато пристъпваше през прага, Къстър усети как възвръщащото се самочувствие придава тежест на походката му. Нямахше нужда да се бърза; вече не. Обърна се и се огледа — много чисто и модерно, сума никел и стъкло. Два големи прозореца гледаха към Сентръл парк и отвъд — към блещукащата стена от светлини, която представляваше Пето авеню. Погледът му се спря върху писалището, което доминираше в средата на стаята. Старинна мастилница, сребърен часовник, скъпи дреболии. И стъклена кутия, пълна със скъпоценни камъни. Скъпичко, бая скъпичко.

— Хубав кабинет — рече той.

Бризбейн пренебрегна забележката, окачи смокинга си на облегалката на стола и седна зад писалището.

— Не разполагам с много време — каза с агресивна нотка в гласа си. — Часът е единайсет. Очаквам от вас да кажете каквото имате за казване и хората ви да напуснат района, докато не стигнем до взаимно приемливо решение какво да се предприеме.

— Разбира се, разбира се.

Къстър продължи да крачи из кабинета, тук ще вземе попивателна преса, там ще се загледа възхитен в някоя картина. Виждаше, че раздражението на Бризбейн нараства. Така. Нека се поопържи в собствената си лой. В крайна сметка можеше и да изтърве нещо.

— Да започваме, капитане — Бризбейн с пресилен жест му даде знак да седне.

Но също тъй преднамерено Къстър продължи да обикаля кабинета. Ако се изключат дреболиите, кутията със скъпоценни камъни и картините по стените, кабинетът изглеждаше доста пуст. Е, едната стена бе заета с лавици и с врата към килер.

— Господин Бризбейн, доколкото разбрах, сте главен юрист на музея?

— Точно така.

— Доста важен пост.

— Така е, наистина.

Къстър отиде до лавиците и се вгледа в перлена автоматична писалка, изложена на една от тях.

— Разбирам какви чувства ви вълнуват след нашето нахлуване тук, господин Бризбейн.

— Това е насърчително.

— До известна степен смятате това място за свое. Искате да защитите музея.

— Така е.

Къстър кимна, а погледът му се плъзна по лавицата към старинна китайска кутия за енфие, инкрустирана със скъпоценни камъни. Взе я.

— На, вас, разбира се, никак не ви се нрави тук да нахлуе глутница полицаи.

— Честно казано, така е. Вече ви го заявих на няколко пъти. Това е много ценна кутия за енфие, капитане.

Къстър я остави на мястото ѝ и взе нещо друго.

— Предполагам, че всичко това ви се отразява зле. Първо, откритието на онези скелети, оставени от серийния убиец от деветнайсети век. А сега пък — онова писмо, намерено в архивите на музея. Много неприятно.

— Враждебният тон на публикациите може лесно да навреди на музея.

— А после пък онази уредничка...

— Нора Кели.

Къстър усети нещо ново в тона на Бризбейн — неприязън, неодобрение, а може би и някаква обида.

— Същата, която намери скелетите и скритото писмо, нали така? На вас не ви се е понравило, че работи по случая. Безпокоели сте се от враждебни публикации, нали?

— Смятах, че трябва да се занимава със собствените си изследвания. За които ѝ се плаща заплата.

— Не искахте тя да сътрудничи на полицията?

— Напротив, желаех да помогне с каквото може на полицията. Просто не исках да пренебрегва задълженията си в музея.

Къстър кимна умно.

— Разбира се. А после я гонили из архива, едва не я убили. „Хирурга“.

Отиде до най-близката лавица с книги. Единствените книги върху нея бяха половин дузина юридически томове. Дори подвързиите им успяваха да създадат впечатлението за абсолютна тъпота. Почука с пръст един от томове по гръбчето.

— Вие юрист ли сте?

— Главен юрист обикновено означава юрист.

Думите му отекнаха без никакво видимо трепване у Къстър.

— Разбирам. Отдавна ли работите тук?

— Малко повече от две години.

— Харесва ли ви?

— Интересно е да се работи тук. А сега, вижте какво, мислех си, че си говорим за вашите хора там, в музея.

— Скоро и това ще стане — обърна се Къстър. — Често ли посещавате архива?

— Не много. Напоследък — по-често, разбира се, след това развитие на събитията.

— Ясно. Интересно място е този архив, а? — Обърна се, за да види реакцията на Бризбейн на тази реплика. Очите. Наблюдавай очите му.

— Мисля, че някои го смятат за интересно.

— Но не и вие.

— Кашоните с документи и плесенясалите експонати не ме интересуват.

— Но сте ходили там... нека проверя — Къстър отвори бележника си за справка, — най-малко осем пъти през последните десет дни.

— Съмнявам се, че е било толкова често. Но във всеки случай съм ходил по работа.

— Във всеки случай. — Къстър се обърна и се вторачи в Бризбейн. — Архивът. Там, където е бил открит трупът на Пък. Където е била преследвана Нора Кели.

— Вече споменахте това.

— А после Пък и Смитбак, онзи досаден журналист?

— „Досаден“ е меко казано.

— Не искате да ви се мотае из краката, нали? Е, кой би искал?

— Точно така смятам. Знаете, разбира се, че се е представил за служител по сигурността? Че е откраднал материали на музея?

— Чух, чух. Истината е, че го търсим, но, както изглежда, е изчезнал. Да не би случайно да знаете къде се намира? — добави с леко натъртване на последната си фраза.

— Разбира се, че не знам.

— Разбира се. — Къстър насочи отново вниманието си към скъпоценните камъни. Погали стъклото с дебел пръст.

— А пък имаме и онзи агент от ФБР Пендъргаст. Онзи, дето беше нападател. Също — неприятност.

Бризбейн замълча.

— Не ви е било много приятно да се мотае тук, а, господин Бризбейн?

— Достатъчно полиция ни се струпа на главата. Защо да се съобразяваме и с ФБР? А като стана дума за полицията...

— Просто ми се вижда много интересно, господин Бризбейн...
— Къстър нарочно не довърши изречението.

— Кое ви се вижда интересно, капитане?

От съседния кабинет се разнесе врява, след което вратата рязко се отвори. Влезе сержант от полицията — прашен, ококорен, потен.

— Капитане! — рече той, едва поемайки си дъх. — Тъкмо разпитвахме онази жена, уредничката и тя заключи...

Къстър погледна укоризнено мъжа — да, О'Грейди, така се казваше.

— Не сега, сержант. Не виждате ли, че водя разговор тук?

— Но...

— Чухте какво каза капитанът — намеси се Нойс и избута протестиращия сержант към вратата.

Къстър изчака, докато вратата отново се затвори, след което се обърна пак към Бризбейн.

— Намирам за много интересно, че вие толкова се интересувате от случая — рече той.

— Това ми е работата.

— Знам. Знам, че сте много отдаден на работата си. Забелязах също, че сте много отдаден и на въпросите, свързани с персонала. Наемане, уволняване...

— Точно така.

— Райнхарт Пък, например.

— Какво за него?

Къстър отново направи справка с бележника си.

— Защо сте се опитали да уволните господин Пък само два дни преди убийството му?

Бризбейн понечи да каже нещо, но се поколеба. Изглежда му хрумна друга мисъл.

— Необичаен избор на време, не мислите ли, господин Бризбейн?

Онзи се усмихна тънко.

— Капитане, намирах положението за нетърпимо. Музеят има финансови затруднения. А господин Пък беше... ъ-ъ-ъ... ами не особено сговорчив. Разбира се, това няма нищо общо с убийството.

— Но не ви позволиха да го уволните, нали?

— Той работеше в музея от двайсет и пет години. Сметнаха, че уволнението му може да повлияе на духа на персонала.

— Сигурно сте се ядосали, след като са ви отрязали по такъв начин.

Усмивката на Бризбейн замръзна на лицето му.

— Капитане, надявам се не намеквате, че аз имам нещо общо с убийството.

Къстър повдигна вежда в престошена изненада.

— Нима съм го направил?

— Тъй като смятам, че си задавате риторични въпроси, няма да си давам труда да им отговарям.

Къстър се усмихна. Не знаеше какво означава риторичен въпрос, но можеше да ясно да усети, че въпросите му попадат в целта. Отново погали стъкленото сандъче със скъпоценните камъни и се огледа. Беше наясно с целия кабинет; оставаше само килерът. Отиде до него, хвана дръжката и се спря.

— Но се ядосахте, нали? Имам предвид, че ви се противопоставиха по такъв начин.

— На никого не е приятно да отменят решенията му — отвърна с леден тон Бризбейн. — Онзи човек беше истински анахронизъм, стилът му на работа — определено неефикасен. Погледнете само пишещата машина, чрез която настояваше да води цялата си кореспонденция.

— Да. Пишещата машина. Онази, която убиецът е използвал да напише една, не, две бележки. Вие, доколкото разбирам, сте знаели за машината, нали?

— Всички знаеха. Той беше печално прочут с отказа си да му поставят компютърен терминал, отказваше да ползва електронна поща.

— Разбирам — кимна Къстър и отвори килера.

Сякаш съвсем навреме отвътре изпадна старомодно черно бомбе, търколи се по пода и продължи да се върти в кръг, докато най-сетне не спря в краката му.

Къстър го погледна изненадан. И в криминале на Агата Кристи не би могло да се случи нещо по-ефектно. Подобни неща просто липсват в реалната полицейска работа. Не можеше да повярва на очите си.

Вдигна глава и погледна Бризбейн, с повдигнати въпросително вежди.

Бризбейн изглеждаше първоначално слиян, после объркан, накрая — ядосан.

— Това беше за маскения бал в музея — рече юристът. — Можете сами да проверите. Всички са ме виждали с него. От години го използвам.

Къстър мушна глава в килера, разрови се и извади дълъг, добре свит черен чадър. Извади го, изправи го на върха му и го пусна. Чадърът падна до бомбето. Отново вдигна глава и погледна Бризбейн. Секундите бавно изтичаха.

— Това е абсурдно! — избухна Бризбейн.

— Не съм казал нищо — рече Къстър. Погледна към Нойс. — Ти да си казал нещо?

— Съвсем не, сър, не съм казал нищо.

— Е, какво точно е абсурдно тогава, господин Бризбейн?

— Онова, което си мислите... — човекът не можеше да намери точните думи, — ... че аз съм... нали разбирате... О не, това е абсолютно нелепо!

Къстър склочи ръце зад гърба си. Тръгна напред бавно, стъпка подир стъпка, докато стигна до писалището. А там съвсем преднамерено се надвеси напред и над него.

— Какво съм си мислел, господин Бризбейн? — попита тихо.

ТРЕТА ГЛАВА

Ролсът полетя по „Ривърсайд“. Шофьорът им умело пресичаше различните ленти с движещи се автомобили, прекарваше голямата кола през невероятно тесни пролуки, понякога принуждаваше другите да се притиснат към бордюрите. Минаваше единайсет вечерта и трафикът започваше да изтънява. Но на самия булевард „Ривърсайд“ и на съседните улички нямаше и едно място за паркиране.

Колата зави по 131-а улица и намали рязко ход. И почти веднага, на не повече от десетина коли от тях, Нора го забеляза — сребрист форд таурус, с нюйоркски номер ELI-7734.

Пендъргаст излезе, отиде до паркираната кола, наведе се напред към таблото ѝ, за да установи идентичността ѝ. След това отиде до дясната врата и с неуловим за окото внезапен удар строши стъклото ѝ. Алармената инсталация зави остро, докато той претърсваше жабката и купето. Двама полицаи се появиха почти веднага от позицията ся на засада с извадени револвери. Пендъргаст извади значката си и им заговори — накъсо, остро. Те прибраха револверите в кобуриите си и крадешком си измъкнаха. След малко Пендъргаст се върна.

— В колата няма нищо — каза той на Нора. — Трябва да е взел адреса със себе си. Да се надяваме, че къщата на Ленг е наблизо.

След като нареди на Проктър да паркира пред гробницата на Грант и да изчака да му се обадят, Пендъргаст пое по 131-а улица с дълга крачка. След малко стигнаха до самия „Ривърсайд“. Паркът се простираше отвъд булеварда, дърветата му се издигаха като мършави часовои пред голямото, непознато черно пространство. Отвъд парка течеше Хъдсън, водите ѝ блещукаха на слабата лунна светлина.

Нора се огледа наляво и надясно — безброй грохнали жилищни блокове, стари, изоставени къщи и бедняшки приюти се простираха и в двете посоки.

— Как ще я намерим? — попита тя.

— Трябва да притежава определени характеристики — отвърна Пендъргаст. — Ще бъде частна къща, най-малко на сто години, няма да е преустройвана в отделни апартаменти. Ще изглежда навярно като

изоставена, но ще бъде много добре защитена. Ще тръгнем първо на юг.

Но преди да продължат той спря и сложи ръка върху рамото ѝ.

— При нормални обстоятелства, никога не бих позволил на цивилен човек да участва в полицейска акция.

— Но нали моят приятел е...

Пендъргаст вдигна ръката си.

— Нямаме време за спорове. Вече съм обмислил много внимателно пред какво сме изправени. Ще бъда колкото е възможно по-откровен. Ако намерим къщата на Ленг, шансовете ми да успея без чужда помощ ще бъдат много малки.

— Добре. И без това нямаше да ви позволя да ме оставите да чакам.

— Знам. Знам също, като имам предвид хитростта на Ленг, че двама души имат по-голяма възможност да успеят, отколкото голяма — и шумна — официална компания. Дори ако можем да си осигурим такава компания навреме. Но трябва да ви кажа, доктор Кели, че ви забърквам в ситуация с може би безброй неизвестни. Казано накратко, това е ситуация, при която е много, много възможно един от нас, или и двамата да бъдем убити.

Нора пое дъх и след секундна пауза изрече:

— Гогова съм да поема този риск.

— Тогава — една последна бележка. По мое мнение Смитбак е вече мъртъв, или ще бъде мъртъв докато намерим къщата, влезем в нея и задържим Ленг. Ето защо спасителната операция вече навярно е провалена.

Нора само кимна, неспособна да отвърне нищо.

Пендъргаст не каза нищо повече, а се обърна и пое на юг.

Минаха покрай няколко стари къщи, за които бе очевидно, че са били преустроени в апартаменти, покрай приют, чиито обитатели алкохолици ги изгледаха апатично, седнали на стъпалата. После следваше редица от стари и мръсни жилищни сгради.

На площад „Тимън“ Пендъргаст се спря пред една изоставена сграда. Беше сравнително малка резиденция със заковани с капаци прозорци и липсващ звънец. Огледа я набързо, след това бързо отиде да я огледа отстрани, надникна през разрушената ограда и се върна.

— Какво мислите? — прошепна Нора.

— Мисля да влезем.

На мястото на вратата бяха заковани две тежки и свързани с верига парчета шперплат. Пендъргаст сграбчи катинара на веригата. Бялата му ръка се плъзна в джоба на сакото и излезе с малко устройство, от което стърчаха метални пръчици, досущ като клечки за зъби. То проблесна, отразило светлината на уличната лампа.

— Какво е това? — попита Нора.

— Електронен шперц — отвърна Пендъргаст, докато го нагласяше към катинара.

Катинарът изщрака и веригата увисна в дългите му бели ръце. Той я измъкна от шперплатовите плотове и приведен влезе, следван от Нора.

От мрака се носеше отвратителна воня. Пендъргаст извади фенерчето си и лъчът му освети страховита картина на разруха: гниещ боклук, умрели плъхове, оголени летви от обшивката, игли от спринцовки и стъкленици за загряване на крек, локви застояла вода. Без да изрече и дума той се обърна и излезе, последван от Нора.

Продължиха така чак до 120-а улица. Там вече обстановката бе по-добра и повечето от жилищата бяха обитавани.

— Няма смисъл да вървим повече нататък — отсече Пендъргаст. — Ще тръгнем на север.

Върнаха се бързешком на 131 — а улица — там, откъдето бе започнало търсенето им — и поеха на север. Този път се придвижваха по-бавно. Обстановката се влошаваше непрекъснато, докато накрая изглеждаше, че почти всички къщи в околността са изоставени. Пендъргаст отхвърли няколко от тях, но проникна в една, после във втора, в трета, докато Нора наблюдаваше на улицата.

На 136-а улица се спряха пред поредната съсипана къща. Пендъргаст я огледа, вторачи се във фасадата ѝ, след това се извърна на север, мълчалив и замислен. Беше блед; досегашните усилия очевидно се бяха отразили на отслабеното му здраве.

Тук изглеждаше така, сякаш целият булевард, някога обрамчен с елегантни жилищни домове, сега представляваше една дълга и опустошена развалина. На Нора ѝ се струваше, че Ленг би могъл да обитава която и да е от тези къщи.

Пендъргаст сведе глава и рече тихо:

— Както изглежда, господин Смитбак е имал затруднения да намери място за паркиране.

Нора кимна и усети как я обзема все по-голямо отчаяние. „Хирурга“ очевидно държеше Смитбак поне от шест часа насам, а може би и повече. Не ѝ се искаше мислите ѝ да достигнат до логичното заключение.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Къстър остави Бризбейн да се поопържи в собствената си лой минута, две. След което се усмихна — едва ли не заговорнически — на юриста.

— Ще имате ли нещо против, ако...? — започна и кимна към чудатия стол от никелирани желяза и стъкло пред писалището на Бризбейн.

Бризбейн кимна.

— Моля.

Къстър седна и се опита да нагласи туловището си в най-удобното положение, което столът би позволил. После отново се усмихна.

— Вие като че ли искахте да кажете нещо?

Вдигна единия си крак, опита се да го прехвърли връз другия, но странният наклон на стола го върна рязко на пода. Без да губи самообладание той отметна глава и повдигна въпросително вежди.

Но и Бризбейн бе възвърнал самообладанието си.

— Нищо. Просто си помислих, че онази шапка...

— Какво?

— Нищо.

— В такъв случай ми разкажете за маскените балове в музея.

— Музеят често организира празненства за събиране на средства. Откриване на зали, партита за големите дарители, неща от този сорт. От време на време — и маскен бал. Аз винаги се обличам по един и същи начин — като английски banker, поел към Ситито. С бомбе, с раирани панталони, редингот.

— Разбирам. — Къстър погледна към чадъра. — А чадърът?

— Всеки носи черен чадър.

Сякаш върху емоциите му се бе спуснал воал. Юридически тренинг, не ще и дума.

— Откога притежавате тази шапка?

— Вече ви казах.

— А откъде я купихте?

— Чакайте да си спомня... в някакъв антикварен магазин във Вилидж. Или май в „Трайб-кей“. Мисля, че е на улица „Лиспинард“.

— Колко ви струва?

— Не помня. Трийсет-четирийсет долара. — За миг в спокойствието на Бризбейн сякаш се получи лека пробойна. — Вижте какво, защо се интересувате толкова от тази шапка? Маса хора носят бомбета.

Наблюдавай очите му. А очите изглеждаха като паникьосани. Очите изглеждаха като гузни.

— Наистина ли? — отвърна равнодушно Къстър. — Маса хора? Единственият човек, за който знам със сигурност, че носи бомбе в Ню Йорк, е убиецът.

За първи път се споменаваеше думата убиец и Къстър съвсем леко натърти върху нея. Той наистина водеше играта красиво — като умел въдичар, хванал голяма пъстърва. Как му се искаше всичко това да бе записано на видео лента. Шефът би поискал да го види, може би да превърне записа в учебна касета за по-младите детективи.

— Нека се върнем към чадъра.

— Купих го... не мога да си спомня откъде. Непрекъснато купувам чадъри и ги губя.

Бризбейн сви рамене, но някак си вдървено.

— А останалата част от костюма?

— В килера е. Хайде, хвърлете един поглед.

Къстър не се съмняваше, че останалата част от костюма ще съвпада с описанието на черно, старомодно палто. Пренебрегна опита да бъде отвлечено вниманието му.

— Откъде го купихте?

— Мисля, че намерих панталона и палтото в онзи магазин за дрехи втора употреба до „Блумингдейлс“. Но просто не мога да се сетя за името му.

— Несъменено. — Къстър погледна изпитателно Бризбейн. — Странен избор на костюм за маскен бал, не намирате ли? Да се предрешите като английски banker, искам да кажа.

— Не обичам да изглеждам смешен. Носил съм този костюм поне на половин дузина музейни празненства. Използвал съм го доста.

— О, не се съмнявам, че сте го използвали доста. Доста, наистина.

Къстър хвърли поглед към Нойс. Той бе възбуден, имаше някак си гладно изражение, сякаш щяха да му потекат слюнките. Той поне разбираше какво щеше да последва.

— Къде бяхте, господин Бризбейн, на 12 октомври между одинайсет вечерта и четири часа на следващата сутрин?

Това бе времевата рамка, която съдебният лекар бе определил за смъртта на Пък.

Бризбейн изглежда се замисли.

— Чакайте да видим... Трудно е да си спомня.

И се засмя.

Къстър също се засмя.

— Не мога да си спомня какво съм правил онази вечер. Не и точно. След дванайсет или към един съм бил в леглото, разбира се. Но преди това... Да, спомних си. Бях си у дома онази вечер. Наваксвах с четенето.

— Сам живеете, нали, господин Бризбейн?

— Да.

— И няма кой да удостовери, че сте си били у дома? Хазяйка, например? Приятелка? *Приятел!*

Бризбейн се намръщи.

— Не, не, няма нищо подобно. Така че, ако това е всичко, което имате да...

— Един момент, господин Бризбейн. И къде казахте, че живеете?

— Не съм казал. На Девета улица, близо до „Юнивърсити плейс“.

— Хм. На не повече от дузина пресечки от „Томпкинс скуеър парк“. Където е станало второто убийство.

— Това е много интересно съвпадение, не ще и дума.

— Така е. — Къстър погледна през прозореца. Сентръл парк долу бе под мантията на мрака. — И несъмнено е съвпадение, че първото убийство е станало на един хвърлей място от тук — в „Криволиците“?

Бризбейн се смръщи още повече.

— Наистина, детектив, мисля, че стигнахме дотам, където въпросите свършват и започват спекулациите. — Изтегли се със стола назад, готвеше се да стане. — А сега, ако нямате нищо против, бих искал да се заемем с въпроса за извеждането на хората ви от музея.

Къстър му даде знак да си седи на мястото и отново погледна към Нойс. Бъди готов.

— Има само още едно нещо. Третото убийство. — Той небрежно извади листче от бележника си. — Познавате ли Оскар Гибс?

— Да, мисля, че го познавам. Помощникът на господин Пък.

— Точно така. Според показанията на господин Гибс, на 12 октомври следобед вие и господин Пък сте имали малък... ъ-ъ-ъ... спор в архива. Станало е след като сте разбрали, че „Човешки ресурси“ не подкрепят препоръката ви Пък да бъде уволнен.

Бризбейн леко се изчерви.

— Аз не бих вярвал на всичко, което чуя.

Къстър се усмихна.

— Аз — също, господин Бризбейн. Повярвайте ми, аз — също. — Къстър си позволи си една дълга, възхитителна пауза.

— А сега, този господин Оскар Гибс твърди, че вие и Пък сте си крещели един на друг. Или по-скоро вие сте крещели на Пък. Бихте ли ми казали със свои думи за какво?

— Мъмрих господин Пък.

— За какво?

— За пренебрегване на нарежданията ми.

— Които бяха какви...?

— Да се придържа само към задълженията си.

— Да се придържа към задълженията си. А как точно се отклоняваше той от тях?

— Вършеше странична работа, помагаше на Нора Кели за външните ѝ проекти, след като аз изрично...

Време беше. Къстър се втурна в настъпление.

— Според господин Оскар Гибс, вие (тук ще цитирам): викаше, крещеше, заплашваше, че ще го погребете, че ще го уволни, че изобщо не му се е разминало. — Къстър свали листчето, погледна Бризбейн. — Точно тази дума сте използвали: „погребете“.

— Това е често използвана метафора.

— А след това, по-малко от двацет и четири часа по-късно, трупът на Пък е намерен набучен на рогата на динозавър в архива. Една подобна операция изисква време, господин Бризбейн. Тя определено е извършена от човек, който е познавал много добре музея. Някой, който е имал допуск от охраната. Някой, който е можел да се

движи из музея без да предизвика подозрение. Вътрешен човек, ако щете. Тогава Нора Кели получава фалшивата бележка, напечатана на машината на Пък, с която той ужким я моли да слезе в архива — там и тя е нападната, преследвана е с намерение да бъде убита. Нора Кели. Другият трън в петата ви. Третият трън, агентът на ФБР е бил в този момент в болница, нападат от човек с бомбе.

Бризбейн го гледаше с невяра.

— Защо не сте искали Пък да помага на Нора Кели в нейните — как ги казахте — външни проекти?

Този въпрос бе посрещнат с мълчание.

— Какво сте се бояли, че ще открие? Че те ще открият?

Бризбейн едва отвори уста:

— Аз... аз...

Сега вече Къстър заби ножа.

— Защо избрахте този папагалски подход, господин Бризбейн? Да не би да е продиктуван от нещо, което сте открили в архива? То ли ви накара да го направите? Да не би Пък да е бил близо до разкриването на нещо?

В този момент Бризбейн най-сетне успя да проговори. Скочи на крака.

— Чакайте сега, една минутка...

Къстър се обърна:

— Сержант Нойс?

— Да? — отвърна нетърпеливо Нойс.

— Сложете му белезници.

— Не! — ахна Бризбейн. — Глупак такъв, правиш ужасна грешка...

Къстър се надигна с мъка от неудобния стол — не се получи плавното движение, както би искал — и започна гръмко да му изрежда правата:

— Имате право да мълчите...

— Това е оскърбление...

— ... имате право на адвокат...

— Няма да го допусна!

— ... имате правото...

Избоботи докрай стандартния текст, заглушавайки протестите на Бризбейн. Гледаше как радостният Нойс щраква белезниците му. Това

бе арестът, който му бе доставял най-голямо удовлетворение досега. Всъщност това бе най-добрата полицейска работа, която бе свършил през живота си. Готова да се превърне в легенда. Години наред щяха да разказват историята за това как капитан Къстър щракнал белезниците на „Хирурга“.

ПЕТА ГЛАВА

Пендъргаст пое отново по „Ривърсайд“, черното му сако бе разкопчано и пешовете му се развяваха в манхатънската нощ. Нора подтичваше подире му. Мислите ѝ се върнаха към Смитбак, затворен в някоя от тези мрачни сгради. Опита се да прогони образа му от съзнанието си, но той продължаваше да се връща отново и отново. Усещаше почти физическа болка от безпокойството си за онова, което може би се случваше — онова, което може би вече се бе случило.

Запита се как е могла да му се ядосва толкова много. Вярно, през повечето време той бе невъзможен — импулсивен, суетен, все търсец някакъв скрит замисъл, винаги подозиращ интрига, вечно забъркан в неприятности. И въпреки всичко, именно тези негови слабости сега ѝ се струваха трогателни. Спомни си как се бе предрешил на клошар, за да ѝ помогне да вземе старата рокля от изкопа; как бе дошъл да я предупреди след като Пендъргаст бе намушкан. Появяваше се винаги, когато ставаше напечено. А тя се бе държала ужасно грубо с него. Но вече беше прекалено късно да се извинява. Едва потисна хлипа на най-горчивото си разкаяние.

Вървяха покрай обзетите от разруха и тление, някога елегантни къщи, сега превърнати в убежища за наркомани. Пендъргаст оглеждаше внимателно всяка от тях, но ги отхвърляше с леко поклащане на глава.

Нора се замисли за миг и за Ленг. Струваше ѝ се невъзможно да е още жив, притаил се в някоя от тези руини. Огледа отново булеварда. Трябваше да се съсредоточи, да се опита да познае коя точно бе неговата къща. Където и да живееше, би трябвало къщата да е комфортна. Човек, живял над сто и петдесет години, би трябвало да държи изключително на удобствата. Но несъмнено, погледната отвън, тя трябваше да създава впечатлението на необитавана. И щеше да бъде почти непристъпна — Ленг не би допуснал нежелани посетители. Това бе идеалният район за такава къща: занемарена, ала някога елегантна; външно овехтяла, а вътре — удобна за живеене; със заковани врати и прозорци; много уединена.

Бедата се състоеше в това, че твърде много постройки наоколо отговаряха на тези критерии.

И тогава, на ъгъла на 138-а улица Пендъргаст изведнъж закова на място. Обърна се бавно срещу поредната изоставена къща. Беше голяма, рушаща се резиденция, груба *сянка*, на отминало величие, издигната навътре от улицата, с която я свързваше малък пасаж. Досуц като много други подобни сгради, първият етаж и на тази бе със здраво обковани с ламарина капаци на прозорците и вратите. Приличаше на поне дузина други сгради, които бяха подминали. Ала въпреки това Пендъргаст я наблюдаваше тъй напрегнато, както Нора не го бе забелязвала да гледа друга сграда.

Той бавно зави зад ъгъла на 138-а. Нора го последва без да го изпуска из очи. Агентът от ФБР вървеше бавно, навел глава, само от време на време стрелваше с поглед сградата. Продължиха до ъгъла на „Бродуей“. Когато завиха зад него, Пендъргаст произнесе:

— Тази е.

— Откъде разбрахте?

— От герба, издялан върху щита над вратата. Три аптекарски топки върху клонка бучиниш. — Махна с ръка. — Извинете ме, че ще оставя обясненията за по-късно. Следвайте ме. И бъдете много, много внимателна.

Продължиха да обикалят карето, докато не стигнаха до пресечката на „Ривърсайд драйв“ и 137-а. Нора гледаше сградата със смесица от любопитство, опасения и чиста проба страх. Беше голяма, четириетажна постройка, изградена от камък и тухли, която заемаше цялото пространство между две пресечки. Дворът пред фасадата ѝ бе заграден с ограда от ковано желязо, ръждясалите изострени шипове бяха обвити в бръшлян. Градината зад нея отдавна не съществуваше, превзета от буренак, храсти и боклуци. Подходна алея обикаляше задната част на сградата и излизаше на 138-а улица. Прозорците на първия етаж бяха здраво заковани, но поне един от прозорците на втория бе строшен. Тя се взря в герба, за който бе споменал Пендъргаст. Видя трите топки, клонката бучиниш. Надпис на гръцки обикаляше ръба му.

Порив на вятъра изшумоля в голите клони на дърветата в двора; отразената лунна светлина, плъзгащите се в небето облаци трепкаха

върху стъклата на горните етажи. Къща, обитавана от духове — така изглеждаше.

Пендъргаст приведен пое по подходната алея, Нора го следваше отблизо. Агентът ритна настрани някакъв боклук и, след като бързешком се огледа, застана до солидната дъбова врата в дълбоката сянка под свода ѝ. На Нора ѝ се стори, че Пендъргаст само погали бравата, след което вратата безшумно се отвори на добре смазаните си панти.

Бързо се мушнаха вътре. Пендъргаст затвори вратата и Нора чу изщракването на ключалката. Тъмнината бе непрогледна. Стояха без да помръднат, опитваха се да доловят някакви шумове отвътре. Старата къща бе безмълвна. След минута се появи тънкия жълт лъч на заслоненото фенерче на Пендъргаст, който обходи стаята, в която бяха попаднали.

Намираха се в малко предверие. Подът бе от полиран мрамор, а стените бяха с тапети от тежка, кадифена материя. Всичко бе покрито с прах. Пендъргаст не помръдваше, насочил лъча към серия отпечатъци — част от които от обувки, а друга част — от стъпки по чорапи. Гледа ги толкова дълго — така както студент по изкуствата изучава някой стар майстор, — че Нора започна да усеща как я обзема непреодолимо нетърпение. Най-сетне тръгна — бавно прекоси стаята и пое по късо коридорче, което водеше до голям и дълъг вестибюл. Беше облицован с много красиво, тъмно дърво, а ниският таван бе изящно оформен в стил, смесица от готика и суров аскетизъм.

Залата бе пълна с най-различни предмети, чието предназначение Нора не можеше да схване — странни масички, шкафове, големи кутии, железни клетки, необикновени апарати.

— Склад на магьосник — прошепна Пендъргаст в отговор на неизречения ѝ въпрос.

Прекосиха вестибюла, преминаха под свод и се озоваха в голям приемен салон. Тук Пендъргаст отново спря да проучи редицата от следи, които прекосяваха на няколко пъти настлания с паркет под.

— Сега вече бос — чу го да си говори сам. — И този път е тичал.

Набързо обходи огромното пространство с лъча на фенерчето си. Нора видя удивително разнообразие от находки: изправени скелети, вкаменелости, шкафове със стъклени врати, пълни с чудати и ужасяващи артефакти, скъпоценни камъни, черепи, метеорити,

блещукащи във всички цветове на дъгата бръмбари. Лъчът на фенерчето пробяга бързо по всичко това. Въздухът бе наситен с миризмата на паяжини, кожа и на стара мушама, която прикриваше друга, далеч по-неприятна миризма.

— Какво е това? — попита Нора.

— „Музеят на чудатостите“ на Ленг.

В лявата ръка на Пендъргаст се бе появил пистолет. Сега вонята бе по-силна — сладникава, мазновата, тя изпълваше въздуха като мъгла, полепваше по косата, по крайниците, по дрехите ѝ.

Той предпазливо тръгна напред, лъчът играеше по най-различни предмети в помещението. Някои от предметите бяха разкрити, но повечето — зачохлени с платна. Покрай стените бяха подредени стъклени шкафове и Пендъргаст пое към тях, лъчът на фенерчето му ги осветяваше един подир друг. Стъклото проблясваше, когато лъчът спираше върху него; тъмните сенки, хвърляни от предметите вътре, се отдръпваха като живи.

Изведнъж лъчът се закова на място. Нора видя как бледото лице на Пендъргаст изгуби и малкото цвят; който обикновено имаше. Отначало той просто се вторачи без да помръдва, дори сякаш не дишаше. След това бавно приближи сандъка. Лъчът на фенерчето потрепваше, докато вървеше. Нора го последва, питаше се какво бе въздействало тъй наелектризиращо на агента.

Този стъклен сандък не беше като останалите. В него нямаше скелет, препариран ловен трофей или някое резбовано божество. Зад стъклото се виждаше фигурата на мъртъв мъж, чиито ръце и крака бяха оковани с груби железни белезници и окови, сякаш взети от някоя музейна експозиция. Мъжът беше облечен в черно, с редингот от деветнайсети век и панталони на райе.

— Кой...? — успя да прошепне Нора.

Ала Пендъргаст беше като парализиран, не чуваше нищо, лицето му бе като вкаменено. Цялото му внимание бе приковано към изложения мъртвец. Светлината безмилостно шареше по трупа. Спря се задълго върху един детайл — бледа ръка, със сгърчена и съсухрила се плът. От разкъсаната гниеща плът стърчеше кокалче на пръст.

Нора се взря в оголеното кокалче — обагрено в червено и жълтеникаво на фона на пергаментовата кожа. Повдигна ѝ се, когато осъзна, че на ръката ѝ липсваха всичките нокти; всъщност кранчетата

на пръстите представляваха кървави пънчета, пробити от стърчащите кости.

След това — бавно и неумолимо — светлината тръгна нагоре по трупа. Лъчът премина върху копчетата на редингота, върху колосания нагръдник и едва тогава спря върху лицето.

Беше мумифицирано, сбръчкано, съсухрено. Въпреки това обаче беше удивително добре запазено, всичките му черти бяха тъй добре моделирани, сякаш бяха издялани от камък. Изсъхналите, сбръчкани устни бяха разтворени, сякаш се усмихваха, и разкриваха две редици хубави зъби. Само очите ги нямаше — зейналите очни ябълки бяха като бездънни кладенци, в които не можеше да проникне никаква светлина.

Стори ѝ се, че откъм вътрешността на черепа се дочу кухо, приглушено шумолене.

Проникването дотук в къщата вече бе изпълнило Нора с ужас. Но сега съзнанието ѝ напълно блокира от още по-жесток шок: шокът на разпознаването.

Тя машинално се обърна към Пендъргаст, изгубила дар слово. Той не помръдваше, широко отворените му очи бяха вторачени в трупа. Каквото и да бе очаквал да открие, то във всеки случай не беше тъкмо това.

Отмести ужасена погледа си отново към трупа. Дори смъртта не можеше да я разколебае. Трупът имаше същата мраморно бяла кожа, същите фини черти, същите тънки устни и орлов нос, същото високо и гладко чело и изтънчена брадичка, същата мека и много светла коса — като Пендъргаст.

ШЕСТА ГЛАВА

Къстър огледа заподозрения — вече бе започнал да го нарича така — с дълбоко задоволство. Той стоеше в собствения си кабинет, с ръце, заключени зад гърба му с белезници, с кривната вратовръзка и омачкана бяла риза, разрошен, с тъмни потни петна под мишниците. Как наистина се срутват величията. Държал се бе дълго, поддържаше високомерната си, нетърпелива фасада. Но сега очите му бяха зачервени, устните му трепереха. Не можеше да повярва, че това би могло да се случи именно с него. Дължеше се на въздействието на белезниците, помисли си Къстър, уповавайки се на опита. Много пъти беше виждал подобни реакции и преди, и то на хора, далеч по-корави от Бризбейн. Имаше нещо в студеното стягане на белезниците около китките ти, в осъзнаването на факта, че си арестуван, безпомощен — *хванат*, — което хората не можеха да понесат.

Истинската, чистата полицейска работа бе свършила — сега оставаше само да се съберат всички малки съпътстващи улики, работа, която можеха да свършат и по-нискостоящите от екипа му. А самият Къстър можеше да се оттегли от сцената.

Погледна към Нойс и видя възхитата, изписана върху дребното му, кучешко лице. След това се обърна към заподозрения:

— Е, Бризбейн, всичко си идва на мястото, нали?

Бризбейн го погледна с нищо неразбиращи очи.

— Убийците винаги си мислят, че са по-умни от всички останали. Особено пък — от полицията. Но когато човек се замисли, Бризбейн, изобщо не си действал умно. Да държиш, например, костюма си за предрешаване тук, в кабинета си. А и всичките тези свидетели. Да се опитваш да криеш доказателства, да ме лъжеш колко пъти си ходил в архива. Да убиваш хора толкова близо до местоработата или до жилището си. Списъкът може да бъде продължен, нали?

Вратата се отвори и униформен полицаи подаде на Къстър някакъв факс.

— А ето, че пристигна и още една малка подробност. Да, малките факти могат да се окажат много неудобни. — Зачете се във факса. — Аха. А сега вече знаем откъде си получил медицинските си познания, Бризбейн — учил си медицина през първата си година в „Йейл“. — Подаде факса на Нойс. — После си се прехвърлил към геологията. А след това — към правото.

Къстър поклати отново глава, сякаш не можеше да повярва в безкрайната глупост на престъпниците.

Бризбейн най-сетне намери сили да проговори:

— Не съм убиец! Защо ще убивам всичките тези хора?

Къстър сви рамене, философски примирен.

— Същият въпрос ти зададох и аз. Но защо изобщо убиват серийните убийци? Защо е убивал Джак Изкормвача? Или Джефри Дамър? Това е въпрос, на който трябва да отговорят психиатрите. Или може би Господ Бог.

Бедната след тези реплики той се обърна към Нойс.

— Свикай пресконференция за полунощ. На площад „Полиция“, номер едно. Не, почакай, нека я направим на стълбището на музея. Обади се на комисаря, на пресата. И най-важното — обади се на кмета на личния му номер в резиденцията „Грейси“. Това ще е едно от обажданията, на което ще се зарадва, че го измъква от леглото. Кажим, че сме арестували „Хирурга“.

— Слушам, сър — отвърна Нойс, завъртя се кръгом и тръгна.

— Господи, какъв ще е отзвукът... — Гласът на Бризбейн бе висок, задавен. — Капитане, ще се погрижа да ти отнемат значката за всичко това...

Задави се от ярост и страх и не можа да продължи.

Къстър обаче не го слушаше. Беше замислил нов гросмайсторски ход.

— Почакай! — извика на Нойс. — Нека кметът бъде наясно, че ще е звездата на шоуто. Ще го оставим той да съобщи новината.

След като вратата се затвори, мислите на Къстър поеха отново към кмета. Изборите бяха след седмица. Тази помощ щеше да му дойде много добре. Да го остави той да направи съобщението, беше хитър, много хитър ход. Носеха се слухове, че след изборите длъжността на комисаря щяла да стане вакантна. А, в крайна сметка, никога не беше прекалено рано човек да започне да се надява.

СЕДМА ГЛАВА

Нора отново погледна Пендъргаст. И отново бе поразена от дълбочината на шока му. Не можеше да откъсне очи от трупа: пергаментовата кожа, фините, аристократични черти, толкова светлата коса, която би могла да бъде и бяла.

— Лицето. То е съвсем като... — Нора се опитваше да разбере, да изрази мислите си.

Пендъргаст не отговори.

— Приличате си поразително — успя да изрече най-сетне Нора.

— Да — долетя шепотът му. — Много.

— Но кой е той...?

— Енок Ленг.

Нещо в тона му накара Нора да настръхне.

— Ленг? Но как е възможно? Мислех си, че го смятахте за жив.

Пендъргаст с видимо усилие успя да откъсне очи от стъкления сандък и да се обърне към нея. Тя прочете в тях много неща: ужас, божа, страх. Лицето му бе напълно лишено от кръв в полумрака.

— Бил е жив. Доскоро. Но някой го е убил. Измъчвал го е до смърт. И го е положил в този сандък. Изглежда сега ще си имаме работа с онзи, другия.

— Още не мога да...

Пендъргаст вдигна ръка и успя да каже само:

— Не мога да говоря за това сега.

Извърна се от трупа — бавно, почти болезнено; лъчът на фенерчето му потъна в дълбокия мрак.

Нора вдиша застоялия, пълен с прах въздух. Всичко бе толкова необичайно, толкова ужасно и неочаквано; толкова свръхестествено, колкото може да се случи само в един кошмар. Опита се да успокои ускореното си сърцебиене.

— Сега той е в безсъзнание, влачат го — прошепна Пендъргаст. Отново бе забил поглед в пода, ала гласът и поведението му се бяха променили драстично.

Водени от лъча на фенерчето, те поеха по следите и след като прекосиха приемния салон стигнаха до затворени врати. Пендъргаст ги отвори и зад тях се разкри приятно помещение, постлано с килим — двуетажна библиотека, пълна с подвързани с кожа томове. Лъчът на фенерчето продължи по-нататък, пронизвайки носещите се облаци прах. Нора забеляза, че освен книгите по много от лавиците имаше различни образци с грижливо изписани етикети. В стаята имаше и изправени екземпляри, покрити с прогнило платно. Из библиотеката бяха разположени кресла и дивани, чиято кожена тапицерия бе изсъхнала и нацепена, виждаше се пълнежът им.

Лъчът на фенерчето се плъзна по стените. Върху масичка наблизо имаше поднос с кристална гарафа, която някога е била пълна с портвайн или шери — по дъното ѝ имаше кафеникава коричка. До подноса стоеше малка празна чаша. До нея пък лежеше недопушена пура, сбръчкана и плесенясала. В една от стените бе вградена камина от сив мрамор, готова за запалване. Пред нея бе просната одрипавяла кожа от зебра, доста проядена от молци. В бюфета до нея имаше още кристални гарафи, всяка с изсъхнало в нея кафяво или черно вещество. Череп на хуманоид с втъкната в него свещ — Нора го определи като на австралопитек — бе поставен върху една от масичките. До него лежеше разтворена книга.

Пендъргаст задържа лъча върху книгата. Нора видя, че е старинен медицински трактат, написан на латински. Беше отворена на гравюра, показваща различни стадии на анатомична дисекция. От всички предмети в библиотеката само книгата изглеждаше така, сякаш е била пипана наскоро. Всичко останало бе потънало в прах.

Пендъргаст отново насочи вниманието си към пода и Нора забеляза ясните следи върху проядения от молците прогнил килим. Следите изглежда свършваха до една от стените с книжните лавици.

Пендъргаст приближи стената. Лъчът на фенерчето пробяга по гръбчетата на книгите, а той съсредоточено запреглежда заглавията. Спираше се често, вадеше книги, разглеждаше ги и ги връщаше обратно. И изведнъж, когато Пендъргаст извади особено масивен том, Нора чу силно металическо изщракване. Две съседни книжни лавици се разтвориха. Пендъргаст предпазливо ги издърпа, разкри се сгъваема бронзова решетка. Зад нея имаше солидна кленова врата. Само след миг Нора се сети какво беше това.

— Стар асансьор — прошепна тя.

Пендъргаст кимна.

— Да. Старият сервизен асансьор до сутерена. Имаше точно такъв в...

Той изведнъж млъкна: След като настъпи отново тишина, на Нора ѝ се стори, че откъм затворения асансьор долетя някакъв шум. Може би ускорено придихание, едва доловим стон.

Изведнъж ужасната мисъл я облада напълно. В същото време и Пендъргаст сякаш се напрегна.

Тя неволно изохка.

— Това да не е...

Не можа да намери сили да произнесе името на Смитбак.

— Трябва да побързаме.

Пендъргаст внимателно огледа с лъча на фенерчето бронзовата решетка. Предпазливо се опита да завърти дръжката. Не помръдна. Клекна пред вратата и се наведе напред да огледа отблизо механизма на резето. Нора видя как извади някакъв плосък и гъвкав метален предмет от джоба на сакото си и го мушна в механизма. Чу се леко изщракване. Пендъргаст започна да движи пластината напред-назад, опитваше заключващия механизъм, докато не прозвуча второ изщракване. След това той се изправи и крайно предпазливо придърпа бронзовата решетка. Тя се сви съвсем лесно и почти безшумно. Пендъргаст отново се приближи, клекна пред бравата на кленовата врата и се вторачи напрегнато в нея.

Отново се чу шум — едва доловим, агонизиращ опит на някой да поеме дъх. Сърцето му се сви от страх.

Неочакван стържещ звук изпълни помещението. Пендъргаст отскочи рязко назад, след като вратата се отвори сама.

Нора бе парализирана от ужас. В малкото помещение се очерта някакъв силует. В първия миг остана неподвижен. А след това с раздиращия звук на разкъсващ се прогнил плат той бавно се засвлича към тях. В първия ужасен миг Нора си помисли, че ще падне върху Пендъргаст. Но фигурата изведнъж спря рязко, задържана от въжетото около врата ѝ, увисна под нелеп ъгъл към тях с разлюлени ръце.

— Това е О'Шонеси — рече Пендъргаст.

— О'Шонеси!

— Да. И е още жив.

Той пристъпи напред, с мъка изправи тялото и освободи врата му от въжето. Нора бързешком отиде при тях и му помогна да положи тялото на сержанта върху пода на асансьора. Докато правеше това, тя забеляза огромна зееща дупка в гърба на мъжа. О'Шонеси се изкашля, главата му се люшна на една страна.

Последва неочакван трус, жално скрибуцане на някаква машинария и след това подът под краката им изведнъж изчезна.

ОСМА ГЛАВА

Къстър поведе импровизираната процесия надолу по дългите кънтящи коридори и зали към Голямата ротонда и към парадното стълбище на музея отвъд нея. Бе дал на Нойс половин час да свика пресата и докато чакаше, бе обмислил процедурата до последната подробност. Той вървеше пръв, разбира се, следван от двама униформени полицаи, между които бе заподозреният, а след тях крачеше цялата фаланга от двайсетина лейтенанти и детективи. Подир тях вървеше нестройната, объркана, неорганизирана група от музейни служители. Сред тях бяха шефът на отдела за връзки с обществеността; директорът по сигурността Манети; цяло ято техни помощници. Всички бяха напълно объркани, очевидно изгубили ума и дума. Ако бяха по-благоразумни, ако бяха помогнали, а не бяха възпрепятствали полицейската работа по време на целия й процес, този цирк би могъл да бъде избегнат. Но сега той щеше да им даде да разберат. Щеше да даде пресконференция на собствения им терен, на тези красиви широки стълби, пред огромната призрачна фасада на музея като фон — перфектна картинка за ранните утринни новини. Камерите направо щяха да я глътнат. А сега, докато групата прекосяваше Ротондата и ехото от стъпките се смесваше с шепнещите гласове, Къстър високо вдигна глава и прибра корем. Искеше да бъде сигурен, че моментът ще бъде добре съхранен за потомството.

Величествените бронзови порти на музея се отвориха и пред тях се разкри „Мюзийм драйв“ с жужащата тълпа репортери. Въпреки предварително свършената работа, Къстър пак се удиви колко много се бяха събрали — като мухи на мед. Веднага засвяткаха светкавици, последвани от острата и постоянна ярка светлина на прожекторите на телевизионните камери. Посрещна го вълна от извикани на висок глас въпроси, ревът бе толкова силен, че трудно можеха да се отличат отделните гласове. Самите стъпала бяха оградени с опънати от полицията въжета, но когато Къстър се появи, следван от заподозрения, тълпата се втурна напред като един. Последва миг на

върховна възбуда, обезумели крясъци и бутане, преди ченгетата да възстановят реда и да изтласкат журналистите обратно зад кордона.

Заподозреният не бе промълвил и думица през последните двайсетина минути, очевидно бе изпаднал в унеса на шока. Дотолкова беше объркан, че дори не се постара да скрие лицето си, когато вратите се отвориха в хладната нощ. И сега, когато цяла батарея прожектори светна в лицето му — когато видя морето от лица, камери и протегнати напред микрофони — той наведе глава, опитвайки се да се скрие, сви се и се наложи да бъде къде избутан, къде отнесен до очакващата го патрулна кола. Вече при колата, както ги бе инструктирал, конвоиращите му предадоха заподозрения. Къстър лично щеше да го набута на задната седалка. Знаеше отлично, че това бе снимката, която следващата сутрин щеше да цъфне на първата страница на всеки вестник в града.

Но да поеме заподозрения означаваше да улови подхвърлен му чувал, тежък осемдесет килограма, и той едва не го изпусна, опитвайки се да го вкара в колата. Успя най-сетне под вълната от залповете на светкавиците. Колата бе с включени фарове и сирена и веднага потегли.

Къстър я изгледа как си пробива път в тълпата, след това се обърна с лице към пресата. Вдигна ръце като Мойсей и зачака да замлъкнат. Нямаше никакво намерение да лишава кмета от шоуто — снимките как набутва окования в белезници заподозрян в колата щяха да са достатъчни всички да разберат кой го е арестувал — но трябваше да каже нещо, за да овладее тълпата.

— Кметът е на път за насам — извика той с ясен, овладян глас. — Ще пристигне след няколко минути и ще направи важно съобщение. Дотогава няма да има никакви коментари.

— Как го разкрихте? — изкряска някой и въпросът веднага бе удавен от последвалия рев; обезумели викове, махане, прътове с микрофони, насочени към него. Но Къстър съвсем благоразумно ги пренебрегна. Изборите бяха след седмица. Нека кметът да направи съобщението и да обере славата. Къстър щеше да си получи наградата по-късно.

ДЕВЕТА ГЛАВА

Първото нещо, което почувства, бе болка. Нора бавно идваше в съзнание — бавно и много болезнено. Изстена, преглътна, опита се да се помръдне. Чувстваше хълбока си като разкъсан. Премигна, премигна отново, след това осъзна, че я заобикаляше пълен мрак. Усети кръв по лицето си, но когато се опита да го докосне, не можа да помръдне ръка. Опита отново и разбра, че и ръцете, и краката ѝ бяха оковани.

Беше объркана, сякаш сънуваше нещо и не можеше да се събуди и да го прогони. Какво търсеше тук? Къде се намираше?

От тъмното долетя глас — нисък и слаб:

— Доктор Кели?

Като чу името си тя постепенно започна да излиза от унеса. А с проясняването на съзнанието си Нора почувства и силния шок на страха.

— Пендъргаст е — прошепна гласът. — Добре ли сте?

— Не знам. Може би няколко натъртени ребра. А вие?

— Донякъде.

— Какво стана?

Последва кратко мълчание и Пендъргаст заговори отново:

— Много, много съжалявам. Трябваше да предвидя този капан. Колко брутално — да използва по такъв начин О'Шонеси за стръв. Безкрайно брутално.

— А дали О'Шонеси е...?

— Той умираше, когато го открихме. Не би могъл да оцелее.

— Господи, какъв ужас — изстена Нора. — Какъв ужас!

— Беше добър човек, лоялен. Нямам думи.

Последва дълго мълчание. Толкова силен беше страхът на Нора, че сякаш дори задушаваше мъката и ужаса, предизвикани от случилото се с О'Шонеси. Тя бе започнала да осъзнава, че същото ги чакаше и тях, а навярно същото се бе случило и със Смитбак.

Слабият глас на Пендъргаст наруши мълчанието.

— Не успях да поддържам необходимата интелектуална дистанцираност в този случай — рече той. — Просто бях прекалено навътре в него, още от самото начало. Всеки мой ход бе погрешен...

Пендъргаст изведнъж замлъкна. След малко Нора чу шум и високо в стената пред нея се появи квадратче светлина. Беше достатъчна, за да огледа очертанията на затвора им — малка и влажна каменна килия.

В квадратчето се появиха влажни устни.

— Моля не се безпокойте — чу се монотонният глас с акцент, който удивително наподобяваше този на Пендъргаст. — Скоро всичко ще свърши. Борбата е безсмислена. Простете, че не мога в момента да бъда ваш домакин, но трябва да свърша една спешна работа. Уверявам ви, че след това ще ви отделия цялото си внимание.

Квадратчето се затвори със стържещ звук.

Минута или може би две Нора остана безмълвна в мрака, едва поемаше дъх в ужаса си. С голяма мъка успя да овладее съзнанието си отново.

— Агент Пендъргаст? — прошепна тя.

Отговор не последва.

И тогава далечен, приглушен писък — някак си изкривен, задавен, задушен — процепи натежалия мрак.

Нора веднага го позна — нямаше и капка съмнение — това бе гласът на Смитбак.

— О, Господи! — изпищя тя. — Агент Пендъргаст, чухте ли го?

Пендъргаст не й отговори.

— Пендъргаст!

Мракът й отвърна с мълчание.

IX. B MPAKA

ПЪРВА ГЛАВА

Пендъргаст затвори очи в мрака. Постепенно в съзнанието му започна да се появява шахматната дъска — материализираше се от смътната мъглица. Фигурите от слонова кост и абанос, заоблени от безбройните години употреба, си стояха неподвижни и очакваха играта да започне. Студът, идващ от влажния каменен под, грубата хватка на оковите, болката в ребрата му, изплашеният глас на Нора, долитащите отдалеко и от време на време викове — всичко това постепенно изчезваше, за да останат единствено всепоглъщащият мрак и шахматната дъска, осветена от кръг мека, жълта светлина. Ала Пендъргаст още изчакваше, дишаше дълбоко и пулсът му постепенно се успокояваше. Най-сетне се присегна, докосна хладната фигура и премести пешката пред царя две полета напред. Играта започна, отначало бавно, ала темпото постоянно се ускоряваше и ускоряваше, докато накрая фигурите се разлетяха от дъската. Пат. Нова партия, после още една — всичките с еднакъв резултат. И тогава изведнъж настъпи мракът — пълният мрак.

Когато най-сетне бе готов, Пендъргаст отново отвори очи.

Стоеше на широката площадка на стълбището в „Мезон дьо ла Рошеноар“, величествената стара къща на улица „Дофен“ в Нови Орлеан, където бе израснал. Някогашен манастир, построен от потънал в неизвестността кармелитски орден, комплексът от сгради бил закупен през осемнайсети век от прапрадядо на Пендъргаст, многократно бил разрушаван и строен, докато се превърнал в ексцентричен лабиринт от сводести стаи и сенчести коридори.

Макар че „Мезон дьо ла Рошеноар“ била изгорена до основи от бандители малко след като Пендъргаст бе постъпил в пансион в Англия, той продължаваше често да се връща мислено в къщата. В съзнанието му сградата се беше превърнала в нещо повече от къща. Беше станала дворец на спомените, склад на знанието и познанието, убежище за най-дълбоките му и трудни размисли. В нея бяха поместени всички негови лични преживявания и наблюдения, всичките тайни на фамилията

Пендъргаст. Само там, в сигурната пазва на готическата сграда, можеше да размишлява без да се бои някой да го прекъсне.

А имаше много неща, за които да медитира. Това бе един от малкото случаи през живота му, в които се беше провалил. Ако имаше разрешение на проблема, то се криеше някъде вътре, зад тези стени — някъде в собственото му съзнание. Търсенето на решението щеше да означава ново бродене из двореца на спомените.

... Той пое замислен по широк, обкичен с гоблени коридор, на еднакви разстояния в розовите стени бяха вдълбани мраморни ниши. Във всяка имаше само по една изящна, подвързана с кожа миниатюрна книга. Някои от тях наистина бяха съществували в старата къща. Други бяха чист мисловен конструкт — хроники на стари събития, факти, числа, химически формули, сложни математически или метафизични доказателства — всичките складирани от Пендъргаст в къщата като физически проявления на паметта, които да използва недейно кога в бъдещето.

Спря се пред тежката дъбова врата на собствената си стая. Обикновено отключваше вратата и дълго се мотаеше вътре, заобиколен от познати неща, от успокояващата среда, от детството си. Днес обаче продължи пътя си, спря се само да прокара леко пръсти по бронзовата топка на бравата. Онова, което го интересуваше, бе другаде — долу, където имаше по-стари и далеч по-непознати неща.

Беше споменал на Нора за неспособността си да поддържа подходящата интелектуална дистанцираност от този случай и това беше неоспорим факт. Точно заради това той и тя — а за негово най-дълбоко съжаление и Патрик О'Шонеси — бяха изпаднали в сегашната беда. Онова, което не разкри пред Нора, бе дълбокия шок, който изпита, когато видя лицето на мъртвеца. Това беше, както вече знаеше, Енок Ленг — или, ако трябва да бъдем по-точни, собственият му прапрачичо, Антоан Ленг Пендъргаст.

Защото прапрачичо му Антоан бе успял да осъществи младежката си мечта — да удължи живота си.

Последните останки от старинната фамилия Пендъргаст — поне онези, които бяха с всичкия си — бяха приели, че Антоан е умрял преди много години, навярно в Ню Йорк, където изчезнал в средата на деветнайсети век. Заедно с него, за голямо съжаление на всички

правоимащи наследници, бе изчезнала и голяма част от богатството на фамилията.

Ала преди няколко години, докато работеше по случая, наречен „Клането в метрото“, благодарение на Рен, познатия си библиофил, Пендъргаст бе попаднал случайно на някои стари вестникарски публикации. В тях се описваше внезапно нарастване на изчезванията — изчезвалия, започнали малко след като Антоан би трябвало да е пристигнал в Ню Йорк. Един труп бил намерен да плува по Ийст ривър със странни белези от някаква сатанинска хирургическа намеса. Тъй като трупа бил на бездомник, престъплението изобщо не било разкрито. Ала някои обезпокоителни подробности караха Пендъргаст да смята, че това е било работа на Антоан, навеждаха го към чувството, че той се е опитвал да постигне младежката си мечта за безсмъртие. Внимателното проучване на по-сетнешни вестници извади на бял свят половин дузина подобни престъпления, които продължаваха чак докъм 1935 година.

И тогава Пендъргаст осъзна, че въпросът вече бе следният: беше ли постигнал Ленг успех? Или е починал през 1935 година?

Най-вероятният отговор беше, че е починал. Ала въпреки това Пендъргаст не се освободи от чувството си за безпокойство. Антоан Ленг Пендъргаст бе човек с непостижим гений, съчетан със също тъй непостижима лудост.

И така Пендъргаст зачака нащрек. В крайна сметка чувстваше отговорността да бди, ако някой ден, колкото и да бе невероятно, се появи доказателство за продължаващото съществуване на прародителя му. И когато научи за откритието на улица „Кетрин“, той веднага заподозря какво се бе случило там и кой бе отговорен за него. А когато пък бе разкрито убийството на Дорийн Холандър, той вече бе убеден, че онова, от което най-много се бе опасявал, беше истина: Антоан Пендъргаст бе постигнал успех.

Но сега Антоан беше мъртъв.

Не можеше да има никакво съмнение, че мумифицираният труп в стъкления сандък принадлежеше на Антоан Пендъргаст, приел при преместването си на север името Енок Ленг. Пендъргаст бе дошъл в къщата на „Ривърсайд драйв“, очаквайки да се възправи срещу праотеца си. А вместо това беше открил прапрачичо си мъртъв, след

като е бил измъчван до смърт. Някой друг — кой знае как? — бе заел мястото му.

Кой бе убил човека, именуван се сам Енок Ленг? Кой ги държеше сега като затворници? Съдейки по състоянието на трупа, Енок Ленг е бил убит наскоро — преди не повече от два месеца — което означаваше, че убийството на Енок Ленг е станало преди разкриването на костницата на улица „Кетрин“.

Това разположение на събитията във времето беше много, много интересно.

А освен това имаше и друг проблем — много смътното, но упорито чувство, че трябва да се направи друга връзка — чувство, което тормозеше Пендъргаст още от мига, в който пристъпи в къщата на Ленг.

Продължи мислено пътя си по коридора. Следващата врата — някога тя водеше към стаята на брат му, — бе запечатана от самия Пендъргаст с нареждането никога повече да не бъде отваряна. Той бързо продължи нататък.

Коридорът свършваше с площадката на величествено вито стълбище, което водеше надолу към голяма зала. Над мраморния под, на позлатена верига, от изографисания свод висеше тежък кристален полилей. Пендъргаст се спусна по стъпалата дълбоко замислен. От едната му страна отворени високи врати водеха към двуетажна библиотека; от другата — дълга зала потъваше нейде в мрака. Пендъргаст пое първо към залата, която първоначално е била манастирска трапезария. В спомените си той я беше населил с най-различни семейни вещи — тежки бюфети от палисандрово дърво, прекалено големи пейзажи от Бирщат и Коул. Тук имаше и други, по-необичайни неща — тесте карти за таро, кристални глобуси, апаратура за спиритически сеанси, вериги и окови, подиуми, на които илюзионисти и магьосници да изнасят представленията си. В ъглите имаше и други предмети с неясни, скрити прекалено дълбоко в сенките очертания, които трудно можеха да бъдат определени.

Докато се оглеждаше, в съзнанието му отново нахлуха вълните на безпокойството — за онази връзка, която още не бе направена. Тя беше тук, всичко бе около него и само чакаше той да го види. Ала въпреки че витаеше някъде наблизо, то бе извън досега му.

Това помещение не можеше да му каже нищо повече. Излезе, прекоси отново къртящата зала и влезе в библиотеката. Огледа се за миг, наслади се на книгите — истински и въображаеми, — които се издигаха редица подир редица досами високия таван. Пристъпи към една от лавиците до най-близката стена. Огледа редицата книги, намери онази, която искаше, и я извади. С тихо, едва доловимо щракване лавицата се отдели от стената.

... И след това Пендъргаст изведнъж се озова в къщата на Ленг на „Ривърсайд драйв“, застанал във величествения вестибюл, заобиколен от удивителните колекции на Ленг.

Поколеба се, слисан за миг. Такава промяна, такава бърза смяна на местоположението не беше му се случвала никога при преброяването на паметта.

Но докато чакаше, оглеждайки завитите с платна скелети и лавици, изпълнени със съкровища, причината му се изясни. Когато той и Нора минаха през стайте на лентовата къща — величествения вестибюл; дългата, с нисък таван изложбена зала; двуетажната библиотека — Пендъргаст бе изпитал неочакваното, неловко чувство на познатост. Сега вече знаеше защо — в тази къща на „Ривърсайд драйв“ Ленг бе пресъздал по свой тъмен и перверзен начин старата резиденция на Пендъргастови на улица „Дофен“.

Най-накрая бе направил критично важната връзка. Дали бе така?

„Прачичо Антоан? — бе попитала леля Корнелия. — Той замина на север, в Ню Йорк, стана янки.“ Точно така е направил. Но досущ като всички членове на фамилията Пендъргаст, той не е бил в състояние да избяга от наследството си. И тук, в Ню Йорк, той бе пресъздал своя собствена „Мезон дьо ла Рошеноар“ — идеализирана къща, в която да помести колекциите си и да извършва експериментите, необезпокояван от любопитстващи роднини. Не беше нереално, разбра Пендъргаст, щом самият той бе пресъздал „Мезон дьо ла Рошеноар“ в собственото си съзнание като дворец на спомените.

Дотук това поне беше ясно. Но съзнанието му оставаше неспокойно. Нещо друго му убягваше — нещо, което витаеше съвсем наблизо, което той почти усещаше. Ленг е разполагал с цял живот, с няколко живота, през които да завърши собствения си „музей на чудатостите“. И ето я сега тук — може би най-хубавата колекция по

естествена история, събирана някога. И все пак, докато се оглеждаше, Пендъргаст осъзна, че тя беше непълна. Една от частите ѝ липсваше. И то не коя да е от тях, а всъщност — главната колекция — онова, което бе омаяло най-силно младия Антоан Ленг Пендъргаст. Усети как удивлението му нарастваше. Антоан — като Ленг — бе имал на разположение век и половина, за да завърши своя „музей на чудатостите“. Защо я нямаше тук тази част?

Пендъргаст знаеше, че тя съществува. Трябваше да съществува. Тук, в тази къща. Въпросът беше само къде...

Някакъв шум от външния свят — странно приглушен писък — изведнъж прекъсна броденето из паметта на Пендъргаст. Той бързешком се оттегли отново, гмурна се колкото можеше по-дълбоко в защитната тъмнина и мъгла на собствените си мисловни възстановки, опитвайки се да постигне необходимата чистота на съсредоточаването.

Времето течеше. И тогава, в мислите си той отново се озова в старата къща на улица „Дофен“ — в библиотеката ѝ.

Изчака малко, аклиматизираше се към заобикалящата го среда, даде време на подозренията и на въпросите си да съзреят. Наум ги записа върху пергамент, мушна ги между позлатените корици, постави книгата на една от лавиците до дълга редица от подобни книги — всичките до една изпълнени с въпроси книги. След това насочи вниманието си към книжния шкаф, който се бе отворил. Зад него се виждаше асансьор.

Влезе в него все така замислен и се спусна надолу.

Килията на бившия манастир на улица „Дофен“ беше влажна, а стените ѝ бяха покрити с плесен. Избените помещения на къщата се състояха от обширни каменни коридори, покрити с кора от зеления салавар и със сажди от лоените свещи. Пендъргаст си проправи път в лабиринта, докато най-сетне стигна до задънена „улица“, оформена от малка сводеста стая. Беше празна, лишена от всякаква украса, ако се изключи едно-единствено украшение, издялано от камък — представляваше щит на герб, който висеше над иззидана от тухли арка на една от стените. Върху щита беше изобразено око без клепки и мигли над две луни: едната — сърп, другата — пълна. Йод тях лежеше готов за скок лъв. Това бе фамилният герб на Пендъргастови — същият, който Ленг бе изопачил върху собствения си герб, поставен на фасадата на къщата на „Ривърсайд драйв“.

Пендъргаст приближи стената, застана за миг под герба и се взря в него. Положи двете си ръце върху студения камък и рязко натисна. Стената веднага поддаде и разкри кръгло стълбище, което се спускаше под голям наклон надолу към подизбените помещения.

Пендъргаст спря на най-горната площадка и усети постоянния поток от хладен въздух, който нахлуваше като някакво призрачно издихание от дълбините под него. Спомни си деня, когато, преди много години, за пръв път пристъпи към фамилните тайни — тайния панел в библиотеката, каменните помещения под тях, стоята с герба. И най-накрая тази — най-голямата тайна.

В истинската къща на улица „Дофен“ стъпалата бяха тъмни, по тях човек можеше да се спусне само с фенер. Но в съзнанието на Пендъргаст от дълбините извираше слаба зеленикава светлина. Заспуска се по стълбите.

Те се виеха спираловидно надолу. Най-накрая Пендъргаст стигна до къс тунел, който водеше към сводесто пространство. Подът бе пръстен. Редиците тухли, иззидани в сглобка на длаб, се издигаха до високия кръстосан свод. Ред факли осветяваше стените, в медни мангали димеше тамян, чийто аромат се наслагваше върху далеч посилната миризма на пръст, на мокър камък и на смърт.

В средата на помещението имаше настлана с тухли пътека, от двете страни на които се издигаха каменни гробници и крипти. Някои бяха от мрамор, други — от гранит. Едни имаха сложна украса от фантастични минарета и арабески, други бяха просто обемиста черни монолити. Пендъргаст пое по пътеката, като се вглеждаше в бронзовите вратички на фасадите им, с гравирани върху плочките от потъмнял бронз познати имена.

Пендъргаст никога не бе узнал за какво са използвали тази крипта монасите. Но преди почти двеста години тя се бе превърнала в семейния некропол на Пендъргастови. Тук бяха погребани, а по-често дори препогребвани над дузина поколения от фамилията — изпадналия клон от френски аристократи, тайнствените обитатели на заблатената пустош. Пендъргаст продължи да крачи, склучил ръце зад гърба си, вторачен в гравирани имена. Ето го Анри Пендъргаст дьо Мускетон, шарлатан от седемнайсети век, който вадел зъби, правел фокуси, изнасял представления и практикувал знахарска медицина. Тук, положен в мавзолей, украсен с кварцови минарета, беше Едуард

Пендъргаст, известен лекар от улица „Харли“ в Лондон през осемнайсети век. Тук беше и Комсток Пендъргаст, прочут хипнотизатор, магьосник и настойник на Хари Худини.

Пендъргаст продължи по-нататък, мина покрай художници и убийци, водевилни артисти и виртуози цигулари. Най-накрая спря пред мавзолей, който беше по-голям от останалите: тежко копие на самата резиденция на Пендъргастови, издялано от бял мрамор. Това бе гробницата на Йезекия Пендъргаст, собствения му прапрадядо.

Погледът на Пендъргаст се зарея по познатите кулички и ъгли, скосените покриви и прозорците с ясно отличими гредички между крилата. Когато Йезекия Пендъргаст се появил на бял свят, семейното богатство на Пендъргастови било почти изчерпано. Йезекия навлязъл в живота беден, но с големи амбиции. Първоначално амбулантен търговец на змийско масло, свързан с пътуващите панаири, той скоро станал известен като лечителя-мъдрец, чиито церове можели да излекуват почти всяка болест. На сцената се явявал между номерата на акробата Ал-Гаази и укротителя на кучета Хари Н. Пар. Лекарството, което продавал по време на тези представления, се харчело бързо, независимо от високата цена по пет долара на шишенце. Йезекия скоро открил свое собствено шоу и едновременно с него разработил хитър маркетинг. Неговият еликсир и укрепващото половата сила лекарство скоро се превърнали в първите широко разпространени патентовани лекове в Америка. Йезекия Пендъргаст се превърнал в баснословен, непостижим и за най-алчните умове богаташ.

Пендъргаст сведе поглед към дълбоките сенки, които обграждаха гробницата. Година след пускането на еликсира на Йезекия започнали да се носят слухове: истории за полудяване, за малформации при раждане, за ненужни жертви. Ала продажбите нараствали. Лекарите протестирали срещу еликсира, обявили, че употребяващите го се пристрастявали силно към него и че увреждал сериозно мозъка. Но продажбите продължавали да растат. Йезекия Пендъргаст лансирал много успешна формула за деца: „Гаранция, че децата ви ще се успокоят.“ В крайна сметка един репортер от „Колиърс“ съвместно с химик на държавна служба най-сетне разкрил, че еликсирът е смъртоносна смесица от хлороформ, кокаин-хидрохлорид, ацетанилид и растителни подправки. Наложено било прекратяване на

производството, но не и преди собствената съпруга на Йезекия да се пристрасти към лекарството и да почине. Констанс Ленг Пендъргаст.

Майката на Антоан.

Пендъргаст се извърна от гробницата. Спря се и се обърна назад. До големия мавзолей стоеше по-малък и по-прост, изграден от сив гранит. Върху бронзовата плочка бе изгравирано простичко — „Констанс“.

Спря се и си спомни думите на пралеля си: „И тогава той започна да прекарва много време долу... там, долу. Нали разбираш за какво говоря?“ Пендъргаст бе чувал историите за това, че любимото място на Антоан след смъртта на майка му бил некрополът. Прекарвал там дни наред, година подир година — в сенките на гробницата ѝ, тренирал магическите номера, на които баща му и дядо му го били научили, правил опити с малки животни, но особено внимание обръщал на химикалите, разработвал лекарство-панацея и отрови. Какво друго му бе казала леля Корнелия? „Казват, че се чувствал по-добре с мъртвите, отколкото с живите.“

Пендъргаст бе чувал слухове, които дори леля Корнелия нямаше желание да засегне: слухове, много по-лоши, отколкото онези за отношенията му с Мери Лъоклер; слухове за някакви отвратителни неща, които били намерени в мрака на гробниците; слухове, че това била истинската причина за прогонването завинаги на Антоан от къщата на улица „Дофен“. Но вниманието на Антоан не било привлечено единствено от продължаването на живота. Не, винаги бе съществувало и нещо друго, нещо освен продължаването на живота, някакъв проект, който той бе стаявал като най-дълбоката си тайна...

Пендъргаст гледеше табелката с името и изведнъж бе осенен от неочаквано проникновение. Онези подземни гробници са били работните помещения на малкия Антоан, когато е бил дете. Там е играел и е учел, събирал е ужасяващите си колекции. Там е правел опитите с химикали; там, в тъмното подземие е складирали огромната си колекция от ботанически, химически и отровни екземпляри. Там, където температурата и влажността никога не се променяли, условията са били идеални.

Сега Пендъргаст се обърна по-бързо и пое обратно по пътеката, мина под тунела и започна дългото изкачване към завръщането си в съзнание. Засега беше узнал поне къде в къщата на „Ривърсайд драйв“

можеше да се намери липсващата колекция на Антоан Пендъргаст — или Енок Ленг.

ВТОРА ГЛАВА

Нора чу трополенето на веригите, след това едва доловимо издишване някъде наблизко. Облиза сухите си устни, опита се да заговори:

— Пендъргаст?

— Тук съм — дочу слабия глас.

— Мислех си, че сте умрял — рече тя и едва сподави стона си. —
Добре ли сте?

— Извинете, наложи се да ви изоставя за малко. Колко време измина?

— Господи, да не сте оглушали? Онзи побъркания прави ужасни неща на Бил...

— Доктор Кели...

Нора се опита силно да се освободи от оковите. Беше погълната от ужас и мъка, от отчаяние, което буквално парализираше тялото ѝ.

— Измъкнете ме от тук!

— Доктор Кели... — гласът на Пендъргаст бе неутрален, — овладейте се. Можем да направим нещо. Но трябва да останете спокойна.

Нора престана да се мятта, отпусна се, опита да се овладее.

— Облегнете се на стената. Затворете очи. Поемайте дълбоко въздух на равни интервали.

Тонът му бе нисък, хипнотизиращ.

Нора затвори очи, опита се да отхвърли обгръщащия я ужас, да изравни дишането си.

Последва дълго мълчание. След което Пендъргаст заговори отново:

— Добре ли сте?

— Не знам.

— Дишайте. По-бавно. А сега?

— По-добре съм. Какво ви стана? Наистина ме изплашихте, бях сигурна, че...

— Няма време за обяснения. Трябва да ми се доверите. А сега ще ви махна тези вериги.

Нора отначало не повярва. Чу подрънкване и трополене, последвано от внезапна тишина.

Напъна веригите си, заслушана напрегнато. Какво правеше той? Да не бе изгубил ума си?

А след това изведнъж някой я улови за лакътя и едновременно това длан запуши устата ѝ.

— Аз се освободих — прошепна Пендъргаст в ухото ѝ. — Скоро и вие ще бъдете свободна.

Нора бе унесена и недоверчива. Затрепери.

— Отпуснете крайниците си. Отпуснете ги напълно.

Той сякаш докосна съвсем леко ръцете и краката ѝ. Тя усети как оковите и веригите просто се свличат от нея. Беше като магия.

— Как успяхте...?

— По-късно. Какви обувки носите?

— Защо?

— Просто отговорете на въпроса.

— Чакайте да помисля. Мокасини. Черни. Без токове.

— Ще заема една от обувките ви.

Нора усети как тесните длани на Пендъргаст събуват едната от обувките ѝ. Дочу слаб звук, някакво металическо стържене, след което обувката ѝ отново се върна на мястото си. След това чу леко потропване, сякаш той свързваше железните окови заедно.

— Какво правите?

— Тихо.

Въпреки всичките ѝ усилия усети как ужасът отново надделява над съзнанието ѝ. Няколко минути отвън не се чуваха никакви шумове. Едва сподави нов стон.

— Бил...

Хладната суха ръка на Пендъргаст се спусна върху нейната.

— Каквото и да е станало, то вече е станало. А сега искам да ме изслушате много внимателно. Отговорете ми с „да“, като стиснете ръката ми. Повече не говорете.

Нора стисна ръката му.

— Трябва да бъдете силна. Трябва да ви кажа, че според мен Смитбак е вече мъртъв. Но има други два живота — вашият и моят —

които трябва да бъдат спасени. А освен това ние трябва да спрем този мъж, който и да е той, иначе мнозина още ще умрат. Разбирате ли?

Нора стисна отново ръката му. След като най-лошите ѝ страхове се потвърдиха тъй откровено, като че ли се почувства малко по-добре.

— Направих един малък инструмент от парче метал от подметката на обувката ви. Ще излезем от тази килия съвсем скоро — ключалката несъмнено е доста примитивна. Но трябва да сте готова да правите само онова, което ви кажа.

Тя стисна.

— Необходимо е първо да узнаете нещо. Сега вече знам поне донякъде какво е правел Енок Ленг. Крайната му цел не е била удължаването на живота само за себе си. Той е използвал удължаването като средство за постигане на целта. Работил е по проект, по-значим от удължаването на живота, проект, който, както разбрал, щял да изисква няколко човешки живота. Ето защо е вложил толкова усилия да удължи живота си — за да може да постигне другата си цел.

— Какво може да е по-значимо от удължаването на живота? — успя да изрече Нора.

— Ш-ш-ш-т. Не знам. Но то ме плаши много.

Последва мълчание. Нора чуваше само тихото дишане на Пендъргаст. Сетне той заговори отново:

— Какъвто и да е този проект, той е тук, скрит в тази сграда.

Пак мълчание, този път по-кратко.

— Слушайте внимателно. Сега ще отворя вратата на тази килия. След тежа ще отида в операционната на Ленг и ще се изправя пред мъжа, който е заел мястото му. Вие ще останете скрита тук десет минути — нито повече, нито по-малко — и след това сама ще отидете в операционната. Както вече казах, смятам, че Смитбак е мъртъв, но трябва да се уверим в тежа. След десет минути аз и онзи шарлатан няма да сме там. В никакъв случай не се занимавайте с нас. Независимо какво ще чуете, не се опитвайте да помогнете. Не ми се притичвайте на помощ. Сблъсъкът ми с този мъж ще бъде решаващ. Един от двамата ни няма да оцелее. Другият ще се върне. Да се надяваме, че това ще бъде аз. Разбрахте ли ме дотук?

Ново стискане на ръката.

— Ако Смитбак е жив, направете каквото можете за него. Ако е безсмислено да му се помага, излезте от подземията и от къщата по най-бързия начин. Намерете начин да се качите на втория етаж и да избягате през някой прозорец — мисля, че всички изходи на първия етаж ще бъдат непристъпни за вас.

Нора слушаше внимателно.

— Има вероятност планът ми да се провали и да ме намерите мъртъв на пода на операционната. В този случай трябва да бягате, да се борите за живота си — или, ако е необходимо, да се самоубиете. Тази алтернатива е ужасна, но... Ще можете ли да го направите?

Нора сподави стона си. След това отново стисна ръката му с разтреперана длан.

ТРЕТА ГЛАВА

Мъжът огледа разреза, който се простираше от втория лумбален прешлен до сакрума. Беше прекрасно свършена работа, за която толкова високо го оценяваха в медицинския колеж — преди да започнат неприятностите.

Вестниците го бяха кръстили „Хирурга“. Прякорът му харесваше. Като гледаше разреза сметна, че е много уместен. Беше се справил перфектно с анатомията. Първо дълъг вертикален срез от мястото на проникване по гръбнака, направен само с едно решително движение. След това бе удълбочил среза в подкожната тъкан чак до фасцията, като клампираше, разделяше и зашиваше големите кръвоносни съдове с викрилов конец три-нула. Бе отворил фасцията, след това използва периостален повдигач, за да очисти от мускулна тъкан гръбначния стълб. Толкова се наслаждаваше на работата си, че тя му отне повече време, отколкото предвиждаше. Парализиращият ефект на *succinyl choline* намаля и на този етап имаше доста борба и шум, ала работата му дотогава напомняше тази на усърдна шивачка. След като отстрани меката тъкан с кюрета, гръбначният стълб постепенно се разкри, сив на фона на яркочервената заобикаляща го плът.

„Хирурга“ извади още едни самозадържащи щипци от кофичката с инструменти, след това се отдръпна, за да огледа разреза. Доволен беше: работа като по учебник, тесен в краищата и леко разширяващ се в средата срез. Можеше да се види всичко — нервите, кръвоносните съдове, цялата великолепна вътрешна „архитектура“. Зад ламината и лигаментум флаум се виждаше прозрачната обвивка на гръбначния мозък. Синкавата течност вътре в нея пулсираше в такт с дишането на „източника“. Пулсът му се ускори, като гледаше как течността къпе *cauda equina*. Несъмнено това бе най-добрият разрез, който бе правил досега.

Хирургията, помисли си той, е повече изкуство, отколкото наука — изисква търпение, вдъхновение, интуиция и сигурна ръка. В нея има твърде малко рационализъм; твърде малко е участието на интелекта в

играта. Тя е акт, едновременно физически и творчески, като рисуването или скулптирането. Би могъл да стане добър художник, ако бе избрал тази насока. Но щеше да има време, щеше да има много време...

Замисли се отново за следването си по медицина. Сега, след като бе овладяна анатомията, следващата стъпка би трябвало да е овладяването на патологията, а после да се коригира тази патология. Но това, разбира се, бе моментът, в който работата му се отклоняваше от хода на обичайната операция и се приближаваше повече към аутопсията.

Погледна към подредените в близост до масата инструменти, за да се убеди, че всичко необходимо за изрязването е подготвено — длетата, бургията с диамантен връх, восъкът. След това хвърли око на мониторите. Макар че, за съжаление, „източникът“ бе изпаднал в безсъзнание, основните му жизнени параметри още бяха твърде добри. Не би могло да има подобрение, но въпреки това извличането и подготовката би трябвало да преминат успешно.

Обърна се към издигнатата над количката торбичка с физиологичен разтвор завъртя пластмасовото ѝ кранче — упойката и интубацията повече не бяха необходими. Номерът сега беше „източникът“ да продължи да живее колкото е възможно по-дълго по време на операцията. А имаше да се върши още много, като се започне от костния разрез — отстраняването на ламината с ронгъора на Керисън. Целта на този етап беше жизнените параметри на „източника“ да не са затихнали съвсем, когато операцията завърши и *cauda equina* бъде извадена и непокътната бъде поставена в охладения контейнер, който той бе направил, за да я поеме. Досега беше постигал тази цел само на два пъти — със стройната млада жена и с полицая, — ала този път усещаше по-голяма увереност в себе си и в уменията си. Знаеше, че отново ще успее.

Дотук всичко вървеше по план. Великият детектив Пендъргаст, от когото толкова се боеше, се бе оказал не чак толкова велик. Смехотворно лесно се оказа използването срещу него на един от многото капани в тази странна стара къща. Останалите бяха само незначителни натрапници. Беше ги отстранил до един със смайващо малко усилия. Наистина беше удивително колко трогателни бяха всички. Колосалната глупост на полицията, слабоумните служители на музея — всичко бе минало тъй възхитително, тъй забавно. В тази

ситуация имаше справедливост, справедливост, която единствен той можеше да оцени.

А ето, че сега почти беше постигнал целта си. Почти. Беше сигурен, че след като обработи тези тримата, вече ще стигне до финала. И каква ирония на съдбата, че точно тези тримата щяха да му помогнат да го достигне.

Усмихна се леко, наведе се и постави нови самозадържащи щипци. И точно тогава мярна с периферното си зрение някакво движение.

Обърна се. Беше агентът от ФБР Пендъргаст — небрежно облегнат на сводестия изход от операционната.

Мъжът се изправи, овладя безкрайно неприятната изненада, която изпита. Ала ръцете на Пендъргаст бяха празни; беше, разбира се, невъоръжен. С бързо и икономично движение „Хирурга“ взе оръжието на Пендъргаст — внушителен пистолет, който лежеше на масичката с инструментите — вдигна предпазителя с палец и го насочи срещу агента.

Той продължаваше да стои облегнат на стената. В един миг погледите им се срещнаха и в бледите котешки очи се мярна удивление. След това Пендъргаст заговори:

— Значи вие сте този, който е измъчвал и убил Енок Ленг. Чудех се кой ли е самозванецът. Изненадан съм. Не обичам изненадите, но какво да се прави.

Мъжът се прицели внимателно.

— Вие държите моето оръжие — каза Пендъргаст и разтвори ръце. — А аз съм невъоръжен.

Продължаваше да стои небрежно облегнат на стената.

Пръстът на мъжа се сви около спусъка. Изпита отново неприятно чувство — вътрешно раздвоение. Пендъргаст беше много опасен. Несъмнено най-добре би било да натисне веднага спусъка и да приключи въпроса. Но ако го разстреля, щеше да съсипе един екземпляр. Освен това трябваше да разбере как Пендъргаст се бе измъкнал. А трябваше да има предвид и жената...

— Но всичко си идва на мястото — продължи Пендъргаст. — Да, сега вече ми е ясно. Вие строите онзи небостъргач на улица „Кетрин“. Откриването на онези кости не е плод на случайност. Не, вие сте ги търсели, нали така? Вече сте знаели, че Ленг ги е погребал там преди

130 години. И как сте научили за тях? Аха, всичко се подрежда логично — интересът ви към музея, посещенията ви в архива. Именно вие сте преглеждали материалите за Шотъм преди доктор Кели. Нищо чудно, че бяха в такъв безпорядък — вие сте измъкнали всичко, което сте счели, че ще влезе в работа. Но не сте знаели за Тинбъри Макфадън, нито за кутията от слонско стъпало. Първо сте научили за Ленг и за работата му, за дневниците и бележниците му от личните книжа на Шотъм. Но когато в крайна сметка сте открили Ленг жив, той не бил толкова разговорлив, колкото ви се е искало. Не ви е разкрил формулата. Дори след мъченията, нали така? Затова е трябвало да се опрете на онова, което Ленг е оставил подире си — жертвите му, лабораторията му, може би дневниците, закопани под „Музея на Шотъм“. А единственият начин да се доберете до тях е бил да купите земята, да разрушите къщата, издигната на нея и да изкопаете основите на нова сграда. — Пендъргаст кимна сякаш на себе си. — Доктор Кели спомена за липсващи страници в дневника на архива; страници, изрязани с бръснач. Това са били страниците, върху които е фигурирало вашето име, нали? А единственият, който е знаел, че често посещавате архива, е бил Пък. Ето защо е трябвало да умре. Както и останалите, които вече са били по следите ви — доктор Кели, сержант О’Шонеси, аз самият. Защото колкото по-близо стигдохме до откриването на Ленг, толкова приближавахме да открием и вас.

Върху лицето на агента се изписа болезнена гримаса.

— Как можах да съм толкова глупав, та — да не се сетя? Трябваше да ми стане ясно, още като видях трупа на Ленг. Когато разбрах, че Ленг е бил измъчван до смърт преди да бъдат открити костите на улица „Кетрин“.

Феърхевън не се усмихна. Тези умозаклучения бяха удивително точни. Просто го убий — чу гласът в главата си.

— Как наричат смъртта арабските мъдреци? — продължи Пендъргаст. — Разрушителната на всички земни удоволствия. И колко е вярно: старостта, болестите и накрая смъртта ни спохождат всички. Някои се утешават с религията, други — чрез отхвърляне, трети чрез философията или просто чрез стоицизъм. Но за вас, човек който вече е в състояние да купи всичко, смъртта сигурно е изглеждала като ужасна несправедливост.

Образът на по-големия му брат се появи неканен в съзнанието на „Хирурга“: умиращ от прогерия, младото му лице, линеещо, със старчески кератози, с изкривени крайници, с набръчкана кожа още от съвсем невръстна възраст. Фактът, че болестта бе толкова рядка, че причините за нея са неизвестни, не носеше никакво утешение. Пендъргаст не знаеше всичко. Нито пък щеше да узнае.

С мъка прогони образа от съзнанието си. Просто убий този мъж. Ала кой знае защо ръката му не реагираше — още не, не и докато не е научил още.

Пендъргаст кимна към неподвижното тяло на масата.

— Вие никога няма да постигнете това, господин Феърхевън. Уменията на Ленг са били безкрайно по-големи от вашите. Няма никога да успеете.

Не е вярно, отговори си мислено Феърхевън. Аз вече успях. Аз ще съм онова, което би трябвало да бъде Ленг. Само чрез мен работата на Ленг може да постигне истинското си съвършенство...

— Знам — продължаваше Пендъргаст. — Вие смятате, че греша. Вярвате, че сте успели. Но не сте и никога няма да успеете. Попитайте се сам: чувствате ли се по-различно? Усещате ли някакво съживяване на крайниците, някакво ускоряване на жизнения пулс? Ако бъдете откровен пред себе си, ще трябва да признаете, че още усещате как ви притиска ужасното бреме на времето; това ужасно, безжалостно телесно разложение, което непрекъснато ни преследва. — Усмихна се леко, уморено, сякаш познаваше прекалено добре това усещане. — Разбирате ли, вие допуснахте една фатална грешка.

„Хирурга“ не отвърна нищо.

— Истината е — рече Пендъргаст, — че не знаете най-важното нещо за Ленг или за неговата истинска работа. Работа, заради която удължаването на живота е било средство, а не цел.

Годините на самодисциплина, на корпоративна дейност на най-високо равнище бяха научили Феърхевън да не разкрива нищо — нито чрез изражението си, нито чрез въпросите, които задава. Ала изненадата, която сякаш го прободеше, последвана веднага от недоумение, бе трудно да се скрие. За каква истинска работа ставаше дума? Какво имаше предвид Пендъргаст?

Няма да попита. Мълчанието е винаги по-добро от въпросите. Ако замълчиш, в крайна сметка другият винаги изплюва отговора.

Такава е човешката природа.

Ала този път Пендъргаст бе онзи, който замълча. Просто си стоеше, облегнат едва ли не нагло на касата на вратата, и оглеждаше стените на стаята. Мълчанието продължаваше и Феърхевън се замисли за „източника“, който лежеше на масата. Без да сваля пистолета хвърли едно око върху показанията за жизнените му параметри. Добри бяха, но започваха да спадат. Ако не се заемеше скоро за робата, екземплярът щеше да се повреди.

Убий го — прошепна отново гласът.

— Каква истинска работа? — попита Феърхевън.

Пендъргаст продължаваше да мълчи.

Феърхевън почувства лек спазъм на съмнение, но бързо го овладя. Каква игра играеше агентът? Губеше му времето, а несъмнено имаше причина да му губи времето, което означаваше, че трябва просто да го убие веднага. Беше поне сигурен, че жената не може да избяга от подземие. Щеше да се заеме с нея, когато ѝ дойде времето. Пръстът му обра хлабината на спусъка.

Най-накрая Пендъргаст заговори:

— В крайна сметка Ленг не ви е казал нищо, нали така? Измъчвали сте го безрезултатно, защото продължавате да си блъскате главата, да погубвате всичките тези хора. Но аз наистина знам за Ленг. Познавам го много добре. Може би сте забелязали приликата?

— Какво?

Феърхевън отново бе изненадан.

— Ленг беше мой прапрачичо.

Чак сега Феърхевън се сети. Пръстите му, обхванали пистолета се отпуснаха. Спомни си изтънченото бяло лице, бялата коса, много светлите сини очи — очи, които го гледаха без да молят, без да искат пощада, независимо колко ужасно бе положението му. Очите на Пендъргаст бяха същите. Но Ленг в крайна сметка бе умрял, ще умре и той.

Ще умре и той — повтори вътрешният глас по-настоятелно. Информацията му не е толкова важна, колкото смъртта му. Този „източник“ не си заслужава риска. Убий го.

Пръстът му отново се сви на спусъка. От толкова близко разстояние нямаше да пропусне целта.

— Знаете ли, той е скрит тук, в тази къща. Главният проект на Ленг. Но вие не сте го открили. През цялото време сте търсили не онова, което трябва. И в резултат ще ви постигне бавна, мъчителна и напразна смърт на стари години. Досущ като всички нас. Не можете да успеете.

Натисни спусъка — настояваше вътрешният му глас.

Но усети нещо в тона на агента. Той знаеше нещо, нещо важно. Не беше просто безсмислено бърборене. Феърхевън си бе имал работа с блъфьори и знаеше, че този мъж не блъфира.

— Казвай каквото имаш да казваш — рече Феърхевън. — Или ще умреш веднага.

— Елате с мен. Ще ви покажа.

— Какво ще ми покажеш?

— Ще ви покажа върху какво Ленг е работел наистина. То е в къщата. Тук, под носа ви.

Вътрешният глас вече не шепнеше, той буквално крещеше. Не му позволявай да продължава да говори, няма значение колко важна може да бъде информацията му. И Феърхевън най-сетне се вслуша в разума на този съвет.

Пендъргаст се бе облегал на стената, отпуснат, ръцете му се виждаха ясно. Не би било възможно за времето, докато той натиска спусъка, да бръкне в сакото си и да извади резервно оръжие. Освен това той нямаше друго оръжие. Феърхевън го бе претърсил щателно. Взе отново на мушка Пендъргаст, затаи дъх и увеличи натиска върху твърдия спусък. Последва внезапно избумтяване пистолетът „ритна“ в ръката му. И веднага разбра: изстрелът му беше точен.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Вратата на килията остана отворена и в нея се процеждаше слаба светлина от коридора. Нора чакаше, свита в тъмното петно зад вратата. Десет минути. Пендъргаст бе казал десет минути. В мрака сърцето ѝ туптеше до пръсване, всяка минута ѝ се струваше час, а и беше почти невъзможно да прецени хода на времето. Застави се да брой всяка секунда. Сто и едно, сто и две... При всяко отброяване мислите ѝ неизменно се връщаха към Смитбак, към онова, което вероятно ставаше с него. Или вече му се беше случило.

Пендъргаст ѝ бе казал, че смята Смитбак за мъртъв. Каза ѝ го, за да ѝ спести шока, да разбере това сама. Бил е мъртъв. Бил е мъртъв. Опита се да го преглътне, ала усети как съзнанието ѝ се възпротивява да приеме този факт. Струваше ѝ се нереален. Всичко ѝ се струваше нереално. Сто и трийсет. Сто трийсет и едно. Секундите изтичаха една подир друга.

На шестата минута и двайсет и петата секунда чу гърма от изстрела, оглушителен в тясното пространство на килията.

Цялото ѝ тяло се скова от страх. Това беше единствената ѝ реакция, за да не изкрещи. Приклезна, изчака да намалее прескачанията в пулса ѝ. Ужасяващият пукот отекна на няколко пъти, буча и тътна из коридорите на подземиеето. Най-накрая тишината се възвърна — мъртвешка тишина.

Дишаше на пресекулки. Сега вече ѝ беше два пъти по-трудно да брой. Пендъргаст ѝ бе казал да изчака десет минути. Дали бе минала минута след изстрела? Реши да възобнови броенето си от седем минути нататък, надяваше се монотонното, повтарящо се действие да успокои нервите ѝ. Не стана.

И тогава чу шума от забързани стъпки, които кънтяха по камъка. Следваха необичайна, синкопна последователност, сякаш някой се спускаше по стълби. После шумът отслабна. Отново се възцари тишина.

Копито стигна до десет минути, спря да брой. Време беше да тръгва.

В първия миг тялото ѝ отказа да се подчини. Сякаш бе парализирано от страх.

Ами ако онзи беше още там? Ами ако намери Смитбак мъртъв? Ами ако Пендъргаст също е мъртъв? Дали щеше да намери сили да бяга, да се съпротивлява, да умре, вместо онзи да я залови и да я сполети далеч по-лоша съдба?

Безполезно бе да разсъждава. Просто щеше да следва нарежданията на Пендъргаст.

Изправи се с огромно усилие на волята, след това излезе от тъмното петно и мина през отворената врата. Коридорът отвън беше дълъг и влажен, неравните стени и подът бяха ошарени с ивици вар. В края му се виждаше врата, която водеше към ярко осветена стая — както изглежда, единственият източник на светлина в целия сутерен. Тъкмо в тази посока бе поел Пендъргаст; оттам долетя и гърмът на изстрела; оттам дочу и шума от бягащите стъпки.

Направи колеблива стъпка напред, след нея — втора, а после закрачи с треперещи нозе към ослепителния правоъгълник от светлина.

ПЕТА ГЛАВА

„Хирурга“ не можеше да повярва на очите си. Там, където Пендъргаст би трябвало да лежи умиращ в локва кръв, нямаше нищо. Онзи бе изчезнал.

Огледа се обезумял. Беше невероятно, физически невъзможно... И тогава забеляза, че онази част от стената, върху която Пендъргаст се бе облягал, всъщност е била врата. Изобщо не знаеше, че тази врата съществува, въпреки че бе претърсил старателно къщата.

„Хирурга“ зачака, успокои мислите си с огромно усилие на волята. Беше установил отдавна, че абсолютно необходима за успеха е решителността във всичко. Точно поради това бе стигнал толкова далеч и именно с решителност щеше да надделее и оттук нататък.

Пристъпи напред, готов отново да използва пистолета на Пендъргаст. В дъното на отвора забеляза стълбище, което водеше надолу в мрака. Агентът от ФБР явно искаше да го последва, да се спусне по стълбището, чийто край бе скрит зад тъмната извивка на каменна стена. Би могло да бъде и капан. Всъщност, можеше да бъде единствено капан.

Но „Хирурга“ разбра, че нямаше никакъв друг избор. Трябваше да спре Пендъргаст. Трябваше и да разбере какво се крие там, долу. Беше въоръжен, а Пендъргаст — не, а може би беше и ранен от изстрела. Спря се за миг, за да прегледа пистолета. „Хирурга“ поназнайваше нещо за оръжията, затова го определи като „Лес Байър“, 45-и калибър, модел, одобрен за въоръжение в държавните служби. Обърна го в ръцете си. С тритиевия си прицел за нощно виждане и с лазерния си мерник сигурно струваше поне три хиляди долара. Пендъргаст явно имаше вкус. По ирония на съдбата това толкова хубаво оръжие щеше да се обърне срещу притежателя си.

Отдръпна се от фалшивата стена. Без да изпуска из очи стълбището, извади мощно фенерче от едно чекмедже, след което хвърли изпълнен със съжаление поглед към лежащия на масата екземпляр. Сега вече жизнените му параметри спадаха бързо, операцията определено бе провалена.

Върна се при стълбището и светна с фенерчето в мрака. Ясно се виждаха следите на Пендъргаст по праха, покриващ стълбите. Имаше обаче и нещо друго, освен следите — капка кръв. И още една.

Значи бе улучил агента. Независимо от това трябваше да удвои вниманието си. Когато са ранени, хората са най-опасни, досущ като животните.

Спря се на първото стъпало, чудеше се дали да не се заеме първо с жената. Дали беше още прикована към стената? Или Пендъргаст бе успял да освободи и нея? И в двата случая тя представляваше малка опасност. Къщата бе като крепост, сутеренът бе яко затворен. Тя нямаше да може да избяга. По-неотложният проблем беше Пендъргаст. След като го убие, ще може да намери другия „източник“ и да замести с нея Смитбак. Веднъж бе направил грешката да изслуша Пендъргаст. Когато го открие, няма да допусне отново същата грешка. Ще умре преди да е успял да отвори уста.

Стълбището се спускаше спираловидно надолу, като тирбушон, забит безкрайно дълбоко в земята. „Хирурга“ се спускаше бавно, смяташе всеки завой за ъгъл, зад който можеше да го дебне Пендъргаст. Най-сетне стигна до края на стълбището. То излизаше в тъмна, мрачна стая, изпълнена с миризмата на плесен, влажна земя и... какво още? Амоняк, соли, бензол — миризмите на химикалите едва се усещаха. По пода имаше много следи и още капки кръв. Пендъргаст трябва да е спирал тук. „Хирурга“ освети най-близката стена — редица стари бронзови фенери висяха на дървени чепове. Един от чепове не беше зает.

Направи крачка встрани и — като използва масивната каменна колона на стълбището като прикритие — вдигна тежкото фенерче и го насочи в мрака.

Пред него се разкри удивителна гледка. Насреща му блещукаше стена от скъпоценни камъни — хиляда, десет хиляди блестящи отражения в безброй цветове, досущ като повърхността на окото на муха под мощен микроскоп. Потисна изненадата си и тръгна предпазливо напред с готов за стрелба пистолет.

Озова се в тясно помещение, чиито каменни колони се издигаха към нисък сводест таван. Покрай стените бяха подредени безброй стъклени бутилки с еднаква форма и размер. Бяха складирани върху дъбови лавици от пода до тавана, редица подир редица, наблъскани

плътно една до друга, затворени зад стъклени витрини. Никога не беше виждал толкова много бутилки на едно място. Помещението изглеждаше като същински музей на течностите.

Дишането му се учести. Ето я къде беше — последната лаборатория на Ленг. Несъмнено това бе мястото, където бе усъвършенствал тайнствения си чудотворен лек — арканумът, формулата за продължаване на живота. Тук трябваше да е скрита тайната, заради която безуспешно го бе измъчвал. Спомни си чувството на разочарование, почти отчаяние, когато разбра, че сърцето на Ленг бе спряло да бие — когато осъзна, че бе отишъл твърде далеч. Но това сега нямаше значение — формулата беше тук, под носа му, както бе казал Пендъргаст.

Спомни си обаче какво още каза Пендъргаст — че Ленг работел върху нещо съвсем друго. Това беше абсурдно, очевидно го пращаше за зелен хайвер. Какво можеше да бъде по-голямо от продължаването на човешкия живот? За какво би могла да служи тази огромна колекция от химикали, ако не за това?

Прогони тези мисли от главата си. След като се справи с Пендъргаст и оперира жената, ще разполага с достатъчно време за проучвания.

Огледа с фенерчето пода. Имаше още кръв, както и криволичещи следи, които водеха през коридора между бутилките. Трябваше да бъде предпазлив, изключително предпазлив. Последното нещо, което би желал, щеше да е да се наложи да стреля в тези редици от скъпоценни течности, да разруши самото съкровище, което така копнееше да сграбчи. Вдигна ръка и се прицели, стисна здраво дръжката на пистолета.

Върху далечната стена се появи малка червена точка. Великолепно. Лазерният лъч щеше да намали до минимум възможността да сгреша.

Намали натиска върху дръжката, за да изключи лазера и пое през обширната аптека. Сега вече можеше да види, че всяка бутилка имаше етикет, върху които бяха педантично изписани името и химическата формула на съдържанието ѝ. В дъното се наведе и през нисък свод премина в подобно помещение. Бутилките в него бяха пълни с твърди химикали — парченца минерали, блещукащи кристали, прахове, метални стружки.

Както изглеждаше, арканумът, — формулата, беше много сложна, отколкото си бе представял. Защо иначе ще са му били нужни на Ленг всичките тези химикали?

Продължи по следите на Пендъргаст. Тук стъпките не следваха права линия покрай безкрайните редици с бутилки и буркани. „Хирурга“ забеляза, че се отклоняваха към един или друг шкаф, сякаш онзи търсил нещо.

След малко, в края на шкафовете, се озова пред свод в романски стил. Входът бе закрит с гоблен със златисти брокатови ресни. Приблужи и като се прикриваше отново зад колона, отмести завесата с дулото на пистолета и светна с фенерчето през процепа. Разкри се ново помещение — по-голямо, по-широко, пълно с дървени сандъци със стъклени капаци. Следите на Пендъргаст водеха към тях.

„Хирурга“ се придвижи напред много предпазливо. И отново следите на Пендъргаст сочеха, че той сякаш бе изследвал колекцията, спирал беше пред някои сандъци. Следите не вървяха по права линия, а се виеха. Приличаха на дирята, оставена от тежко ранено животно — Кръвта не намаляваше. Дори кръвенето комай се бе увеличило. Нямаше нужда да бърза, да форсира сблъсъка. Колкото повече изчака, толкова повече ще отслабне Пендъргаст.

Стигна до малко по-голяма локвичка кръв, която блесна под лъча на фенерчето. Пендъргаст очевидно бе спирал тук. Беше разглеждал нещо и „Хирурга“ се взря в сандъка, за да вида какво бе то. В него нямаше химикали, както очакваше. Вместо това сандъкът бе пълен с хиляди еднакви на пръв поглед насекоми. Беше странен на вид бръмбар с остри рогчета върху главата във всички цветове на дъгата. Отиде при следващия сандък. Странно: в него имаше буркани, пълни с части от насекоми. Имаше стъкленици, пълни с прозрачни крилца на водни кончета, докато други — с извити коремчета на пчели. В други пък имаше безброй малки, изсушени бели паяци. Отиде при следващия сандък. Той съдържаше изсушени саламандри и сбръчкани жаби с най-различни ярки цветове; редица стъкленици бяха пълни с всякакви опашки на скорпиони; други стъкленици — с безброй зли на вид оси. В следващия сандък имаше малки изсушени риби, охлюви и насекоми, каквито „Хирурга“ никога не бе виждал. Помещението изглеждаше като скривалището на някоя вещица, в което да вари и смесва различните си илачи и да прави магиите си.

Беше доста странно, че Ленг е имал нужда от толкова голяма колекция лекарства и химикали. Може би също като Исак Нютон е пропилял живота си в алхимични експерименти. Може би като спомена за „крайният проект“ на Ленг Пендъргаст все пак не го бе пратил за зелен хайвер. Можеше да бъде и някакъв безполезен опит за превръщане на оловото в злато, или някаква подобна глупотевина.

Следите на Пендъргаст водеха към нова сводеста врата. „Хирурга“ пое предпазливо по тях с готов за стрелба пистолет. Отвъд следваха няколко по-малки помещения — по-скоро отделни каменни крипти или ниши — всяка от които съдържаше отделна колекция. Следите на Пендъргаст се виеха напред-назад между тях. Още дъбови шкафове, пълни този път с дървесни кори, листа и изсушени цветя. Феърхевън спря за миг и се огледа с любопитство.

Но веднага си напомни, че неотложната му задача бе Пендъргаст. Ако се съдеше по виещите се следи, той вече се придвижваше трудно.

Но като знаеше какъв бе Пендъргаст, това можеше да бъде и хитрина. Облада го ново подозрение и затова клекна до най-близките алени капчици, докосна една от тях и разтърка пръсти. След това близна. Нямаше съмнение — беше кръв, при това още топла. Това нямаше как да се фалшифицира. Пендъргаст определено беше ранен. При това — тежко.

Изправи се, вдигна отново пистолета и тръгна крадешком напред, опипвайки с лъча на фенерчето кадифения мрак пред себе си.

ШЕСТА ГЛАВА

Нора пристъпи предпазливо през прага. След мрака на килията светлината беше толкова ярка, че тя отстъпи временно заслепена назад. След малко продължи.

Предметите започнаха да придобиват очертанията си, след като очите ѝ се адаптираха. Метални маси с пръснати по тях лъскави инструменти. Празна количка. Отворена врата, водеща към спускащо се надолу вито стълбище от грубо издялан камък. И едно завързано върху стоманената повърхност на операционната маса тяло, обърнато по корем. Само че тази операционна маса бе по-различна от онези, които бе виждала. От двете ѝ страни вървяха канали, водещи към колектор, вече пълен с кръв и някаква друга течност. Повече приличаше на маса за аутопсии, отколкото на операционна.

Главата и торсът на тялото, както и кръста и краката бяха покрити с бледозелени чаршафи. Само долната част на кръста бе открита. Когато приближи, Нора видя ужасна рана — ален разрез дълъг почти шейсет сантиметра. Метални щипци разтваряха разреза. Видя разкрития гръбнак, светлосив на фона на розовото и червеното на разрязаната плът. Раната бе кървяла обилно, червени ручейчета съсирена кръв бяха изтекли от двете страни на вертикалния срез и по масата се бяха стекли в каналите ѝ.

Нора знаеше и без да вдига чаршафите, че това бе тялото на Смитбак. Едва сподави вика си.

Опита се да се вземе в ръце, напомни си какво ѝ бе казал Пендъргаст. Трябваше да свърши някои неща. И първото от тях беше да се увери, че Смитбак е мъртъв.

Пристъпи напред и огледа бързешком операционната. До масата стоеше стойката на система, прозрачната ѝ тръбичка се спускаше виейки се и изчезваше под зелените чаршафи. Пак близо до масата имаше голяма метална кутия на колела, чийто преден панел бе целия в тръби и циферблати — навярно беше апарат за изкуствено дишане. В метална мивка се търкаляха няколко окървавени скалпела. Върху поднос за хирургически инструменти стояха пинсети, стерилни гъби,

пластмасова бутилка с бетадинов разтвор. Други инструменти бяха пръснати върху количката, където очевидно са били захвърлени, когато операцията е била прекъсната.

Погледна към челото на масата, където редица уреди следяха за жизнените параметри на оперирания. Разпозна екрана на електрокардиографа — призрачна, начупена, зелена линия вървеше отляво надясно. Следеше сърдечния ритъм. Боже мой, сепна се тя, нима е възможно Бил да е още жив?

Пристъпи бързо напред, пресегна се над зеещия срез и махна чаршафа от раменете му. Вече можеше да вижда чертите на Смитбак — познатата ѝ разрошена коса с непокорния лизнат кичур, кльощавите ръце и рамене, къдрицата на врата му. Протегна ръка и докосна врата му, усети слабия пулс на сънната артерия.

Наистина беше жив. Или по-скоро — полужив.

Дали е бил упоен? Какво трябваше да направи? Как би могла да го спаси?

Усети се, че диша трескаво и се опита да намали темпото и на дишането, и на мислите си. Огледа уредите и се опита да си спомни лекциите от подготвителния курс по медицина, който бе преминала в колежа; да си припомни лекциите по анатомия, по биологична и съдебна антропология, които бе слушала в университета; да си припомни и наученото по време на краткия ѝ военизиран стаж в болницата.

Веднага премина към следващия уред, опитвайки се да си очертае цялостната картина. Този уред определено бе предназначен да измерва кръвното налягане. Видя показанията за систоличното и диастоличното налягане — 91 на 60. Добре поне, че освен пулс имаше и някакво кръвно налягане. Но ѝ се видя ниско, твърде ниско. До този апарат имаше друг, свързан с кабел, защипан със щипка към показалеца на Смитбак. На чичото на Нора бяха поставили подобен уред, когато преди година лежа в болницата заради силна сърдечна недостатъчност — това бе пулсов оксиметър, измерваше наситеността на кръвта с кислород. Показанието на сатурацията бе 80. Това добре ли беше? Доколкото си спомняше, показания под 95 бяха причина за безпокойство.

Нора погледна отново електрокардиографа и данните за пулса, изписани в долния му десен ъгъл. Пулсът си оставаше 125.

Изведнъж апаратът за кръвно налягане започна да излъчва тревожен сигнал.

Наведете се над Смитбак, вслуша се в дишането му. Беше ускорено, накъсано, едва доловимо.

Изправи се и като огледа отново апаратурата изстена отчаяна. Господи, трябваше да направи нещо. Не можеше да го мести; това означаваше сигурна смърт. Каквото и да трябваше да се направи, то следваше да стане тук и то веднага. Ако не може да му помогне, Смитбак ще умре.

Опита се да овладее паниката си, да изтръгне повече от паметта си. Какво означаваше това — ниско кръвно налягане, необичайно висок пулс, ниска сатурация на кислород в кръвта?

Голяма загуба на кръв. Погледна ужасяващо пълния колектор под масата. Смитбак страдаше от масивна загуба на кръв.

Как реагира тялото в такива случаи? Опита се да си припомни отдавнашните лекции, които бе слушала с половин ухо. Първо — чрез тахикардия, когато сърцето започва да бие по-често в опит да достави на тъканите достатъчно кислород. После — какъв беше проклетият термин? — спазъм на съдовете. Бързо протегна ръка и опипа пръстите на Смитбак. Както и очакваше, бяха ледено студени, а кожата бе изпъстрена с петна. Тялото бе прекратило достъпа на кръв до крайниците, за да увеличи кислорода за по-важните си органи.

Кръвното налягане спада последно. А кръвното на Смитбак вече спадаше. И след това...

Не искаше да си помисли какво идваше след това.

Усети как ѝ се повдига. Всичко това бе една лудост. Та тя не беше лекар. И всичко, което би сторила, би могло да влоши нещата.

Пое дълбоко дъх, взряна в дълбоката рана, опита се да се съсредоточи. Дори да знаеше как да затвори и да зашие разреза, това нямаше да помогне кой знае колко — загубата на кръв вече беше прекалено голяма. Не забеляза наоколо кръвна плазма за преливане, а и да имаше, да осъществи трансфузията бе извън способностите ѝ.

Но знаеше, че пациентите с голяма загуба на кръв, могат да бъдат рехидрирани с кристалоиди или със солен разтвор.

Погледна отново към стойката със системата до масата. На нея висеше торбичка с хиляда кубика физиологичен разтвор, тръбичката ѝ се спускаше надолу и влизаше с игла във вена на Смитбак. Кранчето

на системата обаче бе спряно. Наполовина празна спринцовка се люлееше, забита в най-ниската точка на тръбичката. Схвана какво означаваше това — местна упойка, вливана чрез системата — навярно версед, тъй като верседът действаше не по-дълго от пет минути. Така жертвата остава в съзнание, но навярно се намаляват съпротивителните ѝ сили. Защо „Хирурга“ не бе използвал обща упойка, или поне упойка на гръбнака, докато е извършвал процедурата?

Това нямаше значение. Въпросът бе Смитбак да се рехидратира по най-бързия начин, да се вдигне кръвното му налягане. А за това имаше средства.

Нора измъкна спринцовката от тръбичката и я захвърли надалеч. След това завъртя докрай кранчето на еднолитровата торбичка с физиологичен разтвор.

Няма да е достатъчен, помисли си тя, докато гледаше как течността бързо капе в тръбичката. Не е достатъчно, за да се възстанови количеството на течностите в организма. О, Господи, какво още мога да направя?

Но изглежда не можеше да стори нищо повече.

Отдръпна се, безсилна, и отново погледна към показанията на апаратите. Пулсът на Смитбак се бе вдигнал до 140. Но още поплашец бе спадът в кръвното му налягане — 80 на 45.

Наведе се към масата и улови неподвижната, студена ръка на Смитбак в своята.

— По дяволите, Бил — прошепна тя, докато му стискаше ръката. — Трябва да се справиш. Налага се.

Зачака неподвижна под прожекторите, впила поглед в мониторите на апаратурата.

СЕДМА ГЛАВА

В каменните избени помещения под къщата на булевард „Ривърсайд“ номер 891 въздухът миришеше на прах, плесен и амоняк. Пендъргаст с мъка си пробиваше път в мрака, вдигаше от време на време капака на фенера, колкото да огледа колекциите на Ленг и да очертае пътя си. Спря, задъхан, по средата на стая, пълна със стъкленици и поставки за различни екземпляри. Вслуша се напрегнато. Свръхчувствителният му слух долови стъпките, които Феърхевън правеше ужким крадешком. Разделяше ги едно, максимум две помещения.

Разполагаше с толкова малко време. Беше тежко ранен, не разполагаше с оръжие, кървеше силно. Ако можеше по някакъв начин да изравни възможностите, то това трябваше да дойде от самия „музей“ на Ленг. Единственият начин да победи Феърхевън, бе да разбере каква бе крайната цел на Ленг, да разбере защо е искал да удължи живота си.

Отново отвори капачето на фенера и огледа помещението пред себе си. Стъклениците съдържаха изсушени насекоми, които блестяха във всички цветове на дъгата под лъча. Една от стъклениците бе с етикет *Pseudopena valenatus* — Пендъргаст се сети, че това бе бръмбарът с фалшиви перести криле от блатата на Мато Гросо — леко отровен бръмбар, който туземците са използвали за приготвяне на лекарства. На долния ред имаше няколко стъкленици с изсушени смъртоносни блатни бръмбари от Уганда, оцветени в блестящо пурпурно и жълто. Пендъргаст продължи по-нататък и отново вдигна капачето на фенера. В следващия сандък имаше стъкленици, пълни с изсушени гущери — с безвредния пещерен албинос от Коста Рика, стъкленица с изсушен екстракт от жлезите на „чудовището“ от Гила от пустинята Соноран, две стъкленици, пълни със сбръчкалите се телца на малкия червенокоремест австралийски гущер. По-нататък следваха безброй хлебарки, като се почне от гигантската мадагаскарска съскаща хлебарка и се свърши с красивите кубински насекоми, които намигаха от стъклениците си като малки смарагдови листа.

Пендъргаст се сети, че тези създания не бяха събирани за таксономични или класификационни цели. На никого не му трябваша хиляди блатни паяци, за да извърши таксономичните си проучвания. А и изсушаването на насекомите в никакъв случай не бе най-добрият начин да се запазят биологичните им особености. А и бяха нахвърляни в това помещение без никакъв видим ред.

Възможен бе само един отговор на загадката — тези насекоми са били събирани, поради сложния си химически състав. Това бе чисто и просто колекция от биологично активни съединения. На практика то бе продължение на колекциите от неорганични съединения, които бе видял в предишните помещения.

Пендъргаст все повече се убеждаваше, че тази величествена зала на чудатостите — тази изумителна колекция от химикали — бе директно свързана с истинската работа на Ленг. Онова, което той е правел, е изисквало огромно разнообразие от химически съединения. Но какво точно е правел? Какъв е бил величавият му проект?

Пендъргаст затвори отново фенера, опита се да прогони с усилия на волята болката дотолкова, че да може да разсъждава. Според пралеля му, като заминавал на север, за Ню Йорк, Ленг говорел за спасяването на човешката раса. Спомни си каква дума бе използвала пралелята — изцеляване. Ленг щял да изцери света. Тази огромна зала с химикали и съединения е играла основна роля в проекта му. А той се е състоял от нещо, което Ленг е смятал, че ще донесе полза на човечеството. Или...

Пендъргаст изпита силен спазъм на болка, едва не се преви на две. С огромно усилия на волята успя да се съвземе. Трябваше да продължи и да търси отговор на въпроса.

Излезе от гъмжилото от шкафове и мина под закрития с гоблен свод в следващата стая. В това време го връхлетя втори спазъм на болка. Спря се, изчака да мине.

Номерът, който възнамеряваше да изиграе на Феърхевън — да се мушне през тайния панел без онзи да го улучи — изискваше изключително точна преценка за мига. Докато бяха заедно, Пендъргаст наблюдаваше много внимателно лицето на Феърхевън. Почти всички хора издават чрез изражението си мига, в който решават да убият, да сложат край на нечий живот. Ала Феърхевън не му подаде подобен сигнал. Натисна спусъка с такова хладнокръвие, че изненада

Пендъргаст. Използва собственото оръжие на Пендъргаст — колт, модел „Лес Байър“. Смяташе се за един от най-надеждните полуавтоматични пистолети 45-ти калибър и Феърхевън определено знаеше как да го използва. Ако не бе затаил дъх миг преди да натисне спусъка, куршумът щеше да улучи Пендъргаст в корема и да го убие със сигурност.

Вместо това той го бе поел с хълбока си. Мина вляво, току под гръдния кош и проникна в перитонеалната кухина. Пендъргаст отново се замисли, колкото можеше по-обективно, за точната форма и характер на болката. Куршумът най-малкото беше разкъсал далака и може би беше пробил околодалачната сгъвка на дебелото черво. Не беше засегнал коремната аорта — в такъв случай досега да беше умрял от загуба на кръв — но сигурно бе одраскал или лявата коремна вена или някои „притоци“ на порталната вена, тъй като кръвенето беше все пак значително. Полицейският куршум модел „Черния нокът“ бе нанесъл значителни щети, раната щеше да се окаже фатална, ако лечението ѝ не започне до няколко часа. Но нещо още по-лошо, тя го бе отслабила значително, забавяше го. Болката беше мъчителна, но в повечето случаи той можеше да се справи с болка. Не можеше обаче да преодолее все по-силното вкочаняване, което обезсилваше крайниците му. Тялото му, наранено от скорошното падане, ненапълно възстановено от намушкването с нож, не разполагаше с резерви, на които да се облегне. Отпаднаше бързо.

И отново потънал неподвижен в мрака, Пендъргаст се замисли за това как се бяха провалили плановете му, как бе сбъркал в преценките си. Още отначало знаеше, че това ще бъде най-трудният случай в кариерата му. Но не беше предвидил собствените си психологически недостатъци. Беше го взел прекалено присърце; случаят бе станал твърде важен за него. Това повлия на преценките, навреди на обективността му. И сега за първи път осъзна, че съществуваше възможност — при това със значителна доза вероятност — да претърпи провал. А провалът означаваше не само, че ще последва неговата смърт — което не беше от съществено значение — но и смъртта на Нора, на Смитбак и на много още невинни хора в бъдеще.

Пендъргаст се спря, за да изследва с ръка раната си. Кървенето се бе засилило. Свали сакото си и го завърза колкото можа по-здраво

около долната част на торса си. След това отвори отново фенера и го вдигна високо.

Сега се намираше в по-малка стая и се изненада от видяното в нея. Вместо още химически съединения, помещението бе пълно с шкафове с препарирани птици. Мигриращи птици. До една подредени по таксономичен принцип. Великолепна колекция, включваща чифт от вече изчезналите странстващи гълъби. Но какво общо имаше тази колекция с останалите? Пендъргаст бе изумен. Но дълбоко в себе си беше убеден, че всичко е свързано, че е част от някакъв велик план. Но какъв?

Продължи препъвайки се, стремеше се да пази раната, и премина в следващата стая. Вдигна отново фенера и този път застина в пълно изумление.

Колекцията тук бе напълно различна от останалите. Светлината от фенера разкри чудата сбирка от дрехи и аксесоари, с които бяха облечени изкуствени манекени — бяха подредени в шкафове покрай двете стени: пръстени, яки, шапки, автоматични писалки, чадъри, рокли, ръкавици, обувки, часовници, огърлици, вратовръзки — всички грижливо запазени и аранжирани като в музей, този път обаче без очевидни систематизиране. За Ленг това беше много нехарактерна, разхвърляна колекция от вещи от последните две хиляди години, събрана от цял свят. Какво общо имаше бяла мъжка ръкавица от чортова кожа, характерна за парижаните от деветнайсети век, с някакво средновековно жабо? Или пък чифтът древни римски обеци с английския чадър, или с часовника марка „Ролекс“ до тях, или с обувките с високи токове от далеч по-късната палава епоха? Пендъргаст мъчително се придвижи напред. В шкаф до стената в дъното имаше най-различни дръжки за врати — нито една не представляваше ни най-малък художествен или естетичен интерес, — а до него бяха подредени напудрени перуки от осемнайсети век.

Пендъргаст затвори капачето на фенера и се замисли. Това беше абсолютно чудата колекция от всекидневни вещи, нито една от които не се отличаваше с нещо, свързано с времето или вида си. Ала въпреки това те бяха запазени в каси, сякаш бяха най-скъпоценните неща на земята.

Стоеше в тъмното, заслушан в капчука на собствената си кръв по каменния под, и за първи път се запита дали в крайна сметка Ленг не

се беше побъркал. Това определено приличаше на последната колекция на един луд човек. Може би при удължаването на живота състоянието на мозъка все пак се беше влошило, докато това на тялото — не. Тази гротескна колекция нямаше никакъв смисъл.

Пендъргаст поклати глава. Отново реагираше емоционално, оставяше преценката му да се повлияе от чувството за семейна вина. Ленг не бе полудял. Никой луд не би събрал такава колекция, която той току-що бе огледал бегло, може би най-голямата сбирка на химикали, органични и неорганични, която светът е виждал. Безвкусните експонати в тази стая бяха само свързани с останалото. Сигурно и тук имаше систематична подредба, която той не можеше да съзре. Тук беше ключът към проекта на Ленг. Трябваше да разбере какво е правел Ленг и защо. Иначе...

Тогава чу стърженето на подметка по камъка, забеляза лъча на фенерчето на Феърхевън да се стрелка над главата му. Върху предницата на ризата му изневиделица се появи червената точица на лазерния лъч. Хвърли се встрани в мига, в който изстрелът изтрещя в затвореното пространство.

Усети как куршумът засегна десния му лакът, удар като с парен чук, който го събори по гръб. Полежа известно време на пода, докато лазерният лъч се стрелкаше в прашния въздух. След това се изправи на крака и закуцука напред, като се прикриваше зад различните шкафове, докато прекосяваше стаята.

Позволил си беше странната колекция да го разсее; не се ослушваше за приближаването на Феърхевън. И отново се бе провалил. С осъзнаването на това за първи път осъзна и факта, че бе на път да загуби.

Направи нова крачка напред, подкрепяйки разтрошения си лакът. Куршумът изглежда бе преминал през надкондиларния ръб и бе излязъл над короноидното продължение на лакътната кост. Кръвотечението щеше да се увеличи, нямаше да може да се съпротивлява. Трябваше да влезе в следващата стая. Всяко от помещенията си имаше своите „ключове“ и може би следващата щеше да му разкрие тайната на Ленг. Но като пое, усети как го обзема главозамайване, последвано от пристъп на повдигане. Олюля се, но запази равновесие.

Възползва се от отразената светлина на фенерчето на Фърхевън и се шмугна под свода към следващата стая. Напрежението от падането, шокът от втория куршум бяха изцедили и последните капки от енергията му и скоро щеше да се спусне завесата на изгубеното съзнание. Облегна се задъхан на вътрешната стена, широко отворил очи в мрака.

Лъчът на фенерчето прониза сводестия вход, след това отново се отклони. На отразената му светлина Пендъргаст видя блясъка на стъкло, редицата мензури и реторти; колоните на дестилационната апаратура, които се издигаха над дългите работни маси.

Беше навлязъл в тайната лаборатория на Ленг.

ОСМА ГЛАВА

Нора стоеше до металната маса, погледът ѝ се стрелкаше от мониторите на апаратурата към бледния Смитбак и обратно. Махна разтварящите щипци, доколкото можа почисти и превърза раната. Кървенето най-сетне бе спряло. Но увреждането беше вече налице. Апаратът за кръвното налягане продължаваше да издава зловецките си предупредителни сигнали. Погледна към торбичката със солен разтвор — беше почти празна, но катетърът беше твърде малък и дори при максимален вток трудно би възстановил бързо изгубените телесни течности.

Обърна се бързо, когато чу ехото на втория изстрел, долетяло от тъмното стълбище. Беше слабо, приглушено, сякаш идеше дълбоко изпод земята.

В първия миг остана неподвижна, вцепенена от страх. Какво стана? Дали бе стрелял Пендъргаст, или по него беше стреляно?

След това се обърна отново към безжизненото тяло на Смитбак. Само един мъж щеше да се изкачи по онова стълбище — или Пендъргаст, или другият. Щеше да се занимава с това, когато му дойде времето. Засега отговорностите ѝ се ограничаваха до Смитбак. А тя нямаше намерение да го остави да умре.

Погледна отново показанията на апаратурата — кръвно налягане 70 на 35; пулсът също намаляваше, бе стигнал до 80. Отначало данните за пулса ѝ донесоха известно облекчение. Но след това ѝ хрумна друга мисъл и тя положи длан върху челото на Смитбак. Беше студено като крайниците му.

Брадикардия, помисли си тя и паниката веднага зае мястото на отлитащото чувство на облекчение. Когато загубата на кръв е постоянна и тялото няма повече зони, които да изключи, пациентът декомпенсира. Критичните зони започват да изключват. Пулсът намалява. А най-накрая и спира.

Все още с длан върху челото на Смитбак Нора се обърна и погледна отчаяно електрокардиографа. Показанията изглеждаха някак

си умалени, връхчетата — по-ниски, честотата — по-малка. Пулсът сега беше 50 удара в минута.

Нора улови Смитбак за раменете и го раздруса грубо.

— Бил — извика, — съвземи се, по дяволите! Моля те!

Бибипкането на електрокардиографа стана неравно. Забави се.

Нямаше какво повече да направи.

Гледа известно време мониторите, усещаше как я обзема ужасното чувство на безсилие. След това затвори очи и склони глава върху рамото на Смитбак — голо, неподвижно, студено като мраморна гробница.

ДЕВЕТА ГЛАВА

Пендъргаст се запрепъва около дългите маси на старата лаборатория. Нов пристъп на болка го преряза през корема и той се спря за малко, опита се да я прогони мислено. Въпреки сериозността на раните си досега бе успял да запази едно ъгълче на съзнанието си ясно, остро, неразсеяно. Опита се да се съсредоточи в него, преминавайки през сгъстяващата се мъгла на болката; опита се и да огледа и да разбере онова, което го заобикаляше.

Апарати за филтриране и дестилиране, мензури и реторти, горелки; множество стъклария и метални инструменти. И въпреки тази обширна и натъпкана с апаратура стая, нямаше кой знае какви нишки, които да водят към проекта, върху който бе работил Ленг. Химията си беше химия, човек използва една и съща апаратура, независимо какви химикали синтезира или изолира. Имаше доста по-голямо количество маски и кашони със старинни ръкавици, отколкото Пендъргаст бе очаквал, а това говореше, че Ленг е използвал в лабораторията си отровни или радиоактивни материали. Но дори това не потвърждаваше ни най-малко догадката му.

Единствената изненада бе състоянието на лабораторията. В нея липсваше мас-спектрометър, апаратура за установяване на разпръскването на рентгеновото лъчение, апарат за електрофореза, нямаше и апаратура за изследване на ДНК. Нямаше компютри, нищо, което да свързва всичко в една интегрирана система. Нищо, което да говори за революцията в технологиите на биохимията, започнала през шейсетте години. Съдейки по старостта и занемареността на апаратурата, изглеждаше, че всяка работа в нея е била прекратена преди около петдесет години.

Но в това нямаше логика. Ленг със сигурност е бил в течение на последните научни разработки, би трябвало да се е снабдил с най-модерната апаратура, която да му помогне в търсенията. А той е бил жив съвсем доскоро.

Възможно ли бе Ленг да е завършил проекта си? Ако бе така, къде трябваше да е той? Какво трябваше да представлява? Някъде тук

в огромното подземие ли беше? Или се е отказал?

Лъчът на фенерчето на Феърхевън проблясваше вече по-наблизо и Пендъргаст престана да размишлява, а се застави да продължи напред. В дъното на лабораторията имаше врата и той се завлачи към нея, смазан от божата. Ако това бе лабораторията на Ленг, оставаше едно, най-много две работни помещения. Обля го мощна вълна на замайване. Беше стигнал дотам, че едва пристъпваше. Беше дошъл ендшпилът.

Пендъргаст откряна вратата, направи пет крачки в следващото помещение. Махна капачето на фенера и се опита да го вдигне, за да се ориентира, да изследва съдържането на стаята, да направи последен опит да разреши загадката.

Точно тогава краката му поддадоха.

Когато падна, фенерът се тресна о пода, търколи се настрани и светлинката му заигра лудо по стените. Стотици наточени стоманени лезвия отразяваха светлината към Пендъргаст.

ДЕСЕТА ГЛАВА

Когато ехото на втория изстрел затихна, „Хирурга“ освети жадно с фенерчето стаята. Под лъча му попаднаха проядени от молци дрехи, старинни дървени витрини, във въздуха се виеха облачета прах. Беше сигурен, че отново бе улучил Пендъргаст.

Първият изстрел — в корема — бе нанесъл по-сериозни поражения. Раната би трябвало да е била болезнена, обезсилваща, а и би трябвало непрекъснато да се влошава. Рана, която в никакъв случай не би пожелал човек, опитващ се да избяга. Вторият изстрел бе улучил крайник — очевидно ръка, щом агентът от ФБР още можеше да върви.

Изключително болезнено, а и при известна доза късмет би могъл да засегне вена и да увеличи кръвотечението на Пендъргаст.

Спря се там, където бе паднал Пендъргаст. Близкият шкаф бе опръскан с кръв, а там, където агентът очевидно се бе претърколил, имаше по-голямо петно. Феърхевън отстъпи назад, огледа се, изпълнен с презрение. Това бе поредната абсурдна сбирка на Ленг. Явно е бил невротизиран колекционер и подземие то бе част от цялото, което представляваше къщата. Тук нямаше да намери нито арканиум, нито философски камък. Пендъргаст очевидно се бе стремил да го извади от равновесие с приказките си за крайната цел на Ленг. Каква цел би могла да бъде по-велика от удължаването на човешкия живот? И ако тази нелепа колекция от чадъри, бастуни и перуки бе пример за крайния проект на Ленг, то той говореше колко неподготвен е бил за собственото си откритие. Може би в хода на дългите самотни години бе дошла и лудостта. Макар че Ленг изглеждаше с всичкия си, когато преди шест месеца се изправи за първи път пред него — доколкото можеше да разбере това от такъв мълчалив и аскетичен човек. В такива случаи външният вид не означава нищо. Човек никога не знае какво става в главата на другите. Но в крайна сметка това нямаше значение. Очевидно откритието бе предопределено за него. Ленг бе само носителят, който да пренесе този изумителен напредък през годините. Той само бе проправил пътя, досущ като Йоан Кръстител. Съдбата бе отредила еликсира за Феърхевън. Бог го бе поставил на пътя му. Той

ще се превърне в Ленг, в онова, което Ленг би трябвало да бъде — и навярно би успял да стане, ако не бяха слабостите му, фаталните му грешки.

След като постигне успеха той, Феърхевън, няма да се завре по такъв начин в уединението на някаква къща и да остави годините да си текат до безкрайност. След като трансформацията приключи — след като усъвършенства еликсира като погълне всичко, което Ленг можеше да му даде — той ще се появи отново като пеперуда от какавида. Ще използва дългия си живот по най-добрия начин — за пътуване, любов, образование, удоволствия, екзотични преживявания. Парите нямаше да са проблем.

„Хирурга“ се застави да отхвърли настрана тези мисли и отново да поеме по криволичетите следи на Пендъргаст. Следите ставаха все по-размазани на петите, очевидно онзи влачеше краката си. Възможно бе, разбира се, Пендъргаст да манкира сериозността на раната си, но Феърхевън усещаше, че случаят не бе такъв. Никой не може да манкира тежката загуба на кръв. Не можеше да скрие, че бе улучен — при това не веднъж, а два пъти.

Стигна по следите до следващата врата и мина под свода ѝ в следващото помещение. Лъчът на фенерчето освети старинна лаборатория — дълги маси, отрупани с всякакви странни стъкленици с фантастични форми, колби, спирали и реторти, издигащи се почти до неизмазания каменен таван. Беше старинна и прашна, в епруветките бяха засъхнали ръждиви на цвят утайки. Ленг очевидно не бе използвал лабораторията в продължение на години. На най-близката маса една от етажерките бе ръждясала толкова, че стъкларията бе изпадала от нея и се бе разтрошила на парченца върху тъмното дърво.

Стъпките на Пендъргаст преминаваха направо през лабораторията без спирания към вратата в дъното ѝ. Феърхевън ги последва този път по-бързо с вдигнат пистолет, с пръст на спусъка. Време е, рече си той като приближи вратата. Време е да приключваме с всичко това.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Още с влизането си в стаята Феърхевън забеляза Пендъргаст — беше коленичил с клюмнала глава в разширяваща се локва кръв. Край на криеницата, на извъртането, на хитрите преструвки.

На Феърхевън му приличаше на животно, което умира от рана в корема. То не пада веднага мъртво. Всичко се случва постепенно. Първо животното стои право, в шок и леко потреперва. След това бавно коленичи и остава в тази поза минута или повече, сякаш се моли. След това поддават задните му крака и то сяда. Така може да стои няколко минути, преди изведнъж да се килне настрани. Този балет на забавен каданс винаги завършва със спазъм, с рязко потрепване на краката в мига на смъртта.

Пендъргаст се намираще във втория стадий. Можеше да оцелее още няколко часа — безпомощен като бебе, разбира се. Но нямаше да живее толкова дълго. Преследването му бе увлекателно, но Феърхевън го очакваше по-належаща работа горе. Смитбак вече не ставаше за работа, но го очакваше жената.

„Хирурга“ приближи към Пендъргаст с протегнатата напред ръка, в която стискаше пистолета. Позволи си да се наслади за кратко на триумфа си. Хитрият, дяволски лукавият специален агент Пендъргаст лежеше пред него: вцепенен, несъпротивляващ се. След това отстъпи назад, за да има достатъчно дистанция за изстрела и, без да изпитва особено любопитство, освети с фенерчето си стаята. Не искаше да повреди нещо с куршума, в случай, че в помещението имаше нещо, което да е от полза.

Удиви се от видяното. Поредната чудата сбирка на Ленг. Само че тази бе по-различна. Състоеше се единствено от оръжия и брони. Мечове, кинжали, арбалети, копия, стрели и боздугани бяха омешани с по-модерни револвери, пушки, ръчни гранати и гранатомети. Имаше и средновековни доспехи, железни шлемове, изплетени от халкички ризници, военни каски от Кримската, Испано-американската и Първата световна война; ранни образци на бронирани жилетки и маса муниции

— същински арсенал от римско време до първите години на двайсети век.

„Хирурга“ поклати глава. Иронията на съдбата бе невероятна. Ако Пендъргаст се бе добрал дотук няколко минути по-рано, можеше да се въоръжи с достатъчна огнева мощ да отблъсне цял батальон. И тогава дуелът щеше да има съвсем друго развитие. Но той бе прекарал твърде много време да разглежда останалите колекции. Твърде късно беше стигнал дотук. И сега лежеше полумъртъв в локва от собствената си кръв, с падналия в краката му фенер. Феърхевън се изсмя силно, все едно излая и гласът му отекна в подземиято. Вдигна пистолета.

Смехът му изглежда пробуди агента, който вдигна глава и го погледна с блестящите си като стъклени очи.

— Моля само да приключите бързо — рече той.

Не го оставяй да ти говори, прошепна вътрешният глас. Просто го убий.

Феърхевън се прицели, взе главата на Пендъргаст на тритиевата мушка. Попадението на куршума с кух връх щеше направо да обезглави агента от ФБР. Не можеше и да се мисли за по-бърза смърт. Пръстът му на спусъка започна да се свива.

Но тогава му хрумна нещо друго.

Пендъргаст заслужаваше нещо по-различно от бързо приключване. Беше му причинил маса неприятности. Беше открил следите му; беше съсипал последния екземпляр; докара му безпокойства и страдания в самия миг на триумф.

Както си стоеше над агента усети как в гърдите му се надига омраза; същата омраза, която бе изпитвал и към другия — към Ленг, — който така си приличаше с този. Омразата, която изпитваше към опекуните и професорите си от медицинския факултет, които отказваха да споделят мечтите му. Омраза към дребнавостта и ограничеността, които пречеа на хората като него да постигнат истинско величие.

Значи Пендъргаст искаше да свършва бързо? Не, не и с този арсенал, който му беше под ръка.

Отиде до Пендъргаст и отново претърси внимателно несъпротивляващия се мъж, изпита известно отвращение от лепкавата топла кръв, с която бе пропит хълбока му. Нищо. Не беше успял да измъкне никакво оръжие от окръжаващите го стени. Всъщност той видя, че следите на препъващия се Пендъргаст водеха направо към

средата на стаята, където и беше колабирал. Но нямаше нищо лошо в това да бъде предпазлив. Дори и в това си трагично състояние Пендъргаст бе опасен. Ако се опита да говори, най-добре да го застреля. Думите, излитащи от устата на този човек, бяха лукави и гибелни.

Огледа се отново, този път по-внимателно. По стените бяха окачени всевъзможни оръжия. Беше чел за някои от тях, други бе изучавал в музеите. Изборът щеше да се окаже забавен.

Тъкмо тази дума — забавление — завладя ума му.

Без да изпуска Пендъргаст от очи, Феърхевън освети стените и най-накрая избра меч с обсипана със скъпоценни камъни дръжка. Свали го от стената, вдигна го, обърна го под лъча на фенерчето. Можеше да свърши работа, но бе твърде тежък, а и острието му беше силно ръждясало и може би нямаше да е достатъчно наточено. Освен това дръжката лепнеше и бе неприятна. Окачи меча обратно на лавицата и избърса ръце с кърпата, която използваше при операциите.

Пендъргаст продължаваше да седи и да го гледа с бледите си забулени очи.

Феърхевън се ухили:

— Имаш ли някакви предпочитания?

Отговор не последва, но Феърхевън забеляза как по лицето му пробяга мъчително изражение.

— Точно така, агент Пендъргаст. „Бързата смърт“ вече не е включена в програмата.

Лекото, ужасено разтваряне на очите бе единственият отговор на Пендъргаст. Но той бе достатъчен. „Хирурга“ почувства как го облива вълна на удовлетворение.

Пое покрай колекцията, взе една кама с обкована със злато и сребро дръжка, обърна я в ръце и я остави. До нея върху лавицата стоеше шлем с формата на човешка глава, с шипове навътре, които бавно да проникват в черепа на жертвата. Прекалено примитивно, прекалено мръсно. На стената висеше прекалено голяма кожена фуния. Чувал бе за това: мъчителят я напъхва в устата на жертвата и започва да налива вода, докато горкият нещастник или се удави, или експлодира. Екзотично, но също така отнемащо много време. Наблизо имаше голямо колело, завързаните на него хора можеха да бъдат измъчвани до смъртта — прекалено много работа. Бич с девет края,

обковани с метални куки. Вдигна го, размаха го над глава и го върна на мястото му, след което отново избърса ръце. Беше прекалено мръсен. Всичките тези боклуци сигурно висяха в подземията на Ленг поне от век насам.

Тук трябваше да има нещо, което да бъде подходящо за намеренията му. И тогава погледът му се спря върху една ексекюторска брадва.

— Какво знаеш ти? — рече Феърхевън и усмивката му се разшири. — Може би в крайна сметка желанието ти ще бъде удовлетворено.

Свали брадвата от куките, на които бе окачена, и замахна няколко пъти. Дървената дръжка беше дълга почти метър и половина, обкована с няколко реда потъмнели бронзови гвоздеи. Беше тежка, но добре уравновесена и остра като бръснач. Размахана, свистеше във въздуха. Под брадвата, на пода бе положен вторият атрибут от екипировката на палача — дървен пън, доста нащърбен и покрит с тъмна патина. В него бе издялана полукръгла кухня — очевидно предназначена за врата на жертвата. Очевидно пънът е бил доста използван, беше накълцан на много места. Остави брадвата и затъркаля пъна към Пендъргаст и го изправи пред агента.

Пендъргаст най-неочаквано се възпротиви, опита се да се бори и „Хирурга“ го ритна зверски в хълбока. Агентът отпървом се вдърви от болката, а след това изведнъж се отпусна напълно. „Хирурга“ изпита за миг неприятното усещане на дежа ви като си спомни как бе прекалил с Ленг и в резултат се сдобил само с труп. Но не, Пендъргаст още бе в съзнание. Очите му, макар и замъглени от болката, си оставаха отворени. Щеше да е в съзнание, когато брадвата се стовари върху врата му. Знаеше какво го чака. А това беше важно, много важно за „Хирурга“.

Хрумна му друга мисъл. Спомни си как когато трябвало да ексекутират Ана Болейн, тя изпратила да доведат френски палач, който бил усвоил уменията да обезглавява с меч. Това бе по-чист, по-бърз и по-сигурен начин на ексекуция, отколкото с брадва. Тя коленичила с изправена глава, без да е необходим неподобаващия за церемонията пън. А и освен всичко друго дала на палача солиден бакшиш.

Ритна пъна настрани. Пендъргаст вече коленичеше, сякаш се подготвяше да заеме позиция, отпуснал ръце, с клюмнала глава,

безпомощен и примирен.

— Съпротивата ти коства онази бърза смърт, която пожела — рече Феърхевън. — Но мисля, че ще стигнем до нея след не повече от два-три удара. Във всеки случай ще изпиташ нещо, което винаги ме е интересувало. Колко дълго остава тялото живо след като се търкулне отрязаната му глава? Дали виждаш как светът се върти, докато главата пада в кошницата с талаш? Когато палачът вдигал отрязаните глави в „Тауър ярд“ с вика „Ето я главата на предателя!“, очите и устните продължавали да мърдат. Дали наистина са виждали собствения си обезглавен труп?

Размаха пробно брадвата. Защо беше толкова тежка? Ала въпреки всичко се наслаждаваше до безкрай на мига.

— Знаеш ли, че Шарлот Кордей, която била гилотинирана заради убийството на Марат по време на Френската революция, се изчервила, когато палачът зашлевил на няколко пъти отрязаната ѝ глава пред събралата се тълпа? Чувал ли си за онзи пиратски капитан, който бил заловен и осъден на смърт? Строили хората му и му казали, че ако може да върви след като го обезглавят, всички от екипажа, покрай които мине, ще бъдат опростени. И тъй, отсекли главата му и — представяш ли си — обезглавеният капитан тръгнал бавно покрай строените си хора. Палачът бил толкова разочарован, че няма да има повече жертви, че протегнал крак и го препънал.

След тези думи „Хирурга“ избухна в смях. Пендъргаст не му пригласяше.

— Е, добре — рече Феърфхевън. — Аз никога няма да узная колко време трае животът, след като човек бъде обезглавен. Но ти ще узнаеш. Много скоро.

Вдигна брадвата над дясното си рамо като бухалка за бейзбол и се прицели внимателно.

— Много поздравя на прапращичо ти — рече той, докато напрягаше мускули, за да стовари удара.

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

Нора бе склонила глава върху рамото на Смитбак и сълзите ѝ се стичаха от затворените клепачи. Отчаянието я бе изтощило. Направила бе всичко по силите си — но въпреки това то не бе достатъчно.

Но после, в мъглата на мъката си, изведнъж осъзна, че звукът; издаван от електрокардиографа се бе стабилизирал.

Бързо вдигна глава и погледна мониторите. Кръвното налягане се бе стабилизирало, пулсът леко се бе повишил — до 60 удара в минута.

Стоеше в хладната стая и трепереше. В крайна сметка физиологичният разтвор бе изпълнил ролята си. Благодаря ти. Благодаря ти.

Смитбак беше още жив. Но опасността далеч не беше преминала. Ако не продължеше да възстановява телесната течност, той скоро щеше да изпадне в шок.

Торбичката с физиологичен разтвор бе празна. Огледа стаята и забеляза малък хладилник. Отвори го. Вътре имаше половин дузина еднолитрови торбички с такъв разтвор, опасани с тръбичките към системата. Взе една, извади старата тръбичка от катетъра, махна празната торбичка, захвърли я настрани, окачи на стойката новата и включи тръбичката ѝ. Видя как течността бързо закапа в прозрачната тръбичка. Междувременно жизнените параметри на Смитбак оставаха слаби, но стабилни. С малко късмет щеше да се оправи — ако успееше да го измъкне оттук и да го отведе в болница.

Огледа количката. Беше на колела, но те бяха вдигнати. Имаше и колани. Ако можеше да намери изход от подземиято, може би щеше да успее да измъкне количката нагоре по стълбите. Струваше си да опита.

Претърси шкафовете в операционната, измъкна половин дузина зелени хирургически чаршафи и зави Смитбак с тях. Намери едно фенерче-писалка и го мушна в джоба си. Хвърли отново един поглед на мониторите в челото на операционната маса, след това погледна към тъмния отвор, който водеше надолу. Оттам бе долетял гърмът на втория изстрел. Ала изходът от къщата се намираше нагоре, а не надолу. Не ѝ се искаше да изоставя Смитбак дори само за миг, но беше

от жизненоважно значение той да получи медицинска помощ колкото е възможно по-бързо.

Извади фенерчето от джоба си, прекоси стаята и излезе от вратата в отвъдния каменен коридор.

Беше въпрос на пет минути да изследва подземието — лабиринт от тесни коридори и малки влажни стаи, — всичките с неизмазани каменни стени. Проходите и коридорите бяха ниски и тъмни и тя на няколко пъти изгуби посоката си. Намери сгромолясалия се асансьор — и, за жалост, трупа на О'Шонеси — но асансьорът бе извън строя и нямаше никакъв начин за изкачване по шахтата му. В крайна сметка откри масивна желязна врата, обкована и занитена, която определено трябваше да води нагоре. Заключена беше. Помисли си, че Пендъргаст би могъл да я отключи, но Пендъргаст го нямаше.

Най-сетне се върна в операционната, зъзнеща и паднала духом. Ако имаше някакъв друг изход от подземието, то той бе твърде добре прикрит, за да го открие. Намираха се в капан.

Приблужи към Смитбак, който беше още в безсъзнание, и погали кестенявата му коса. Погледът ѝ отново се спря върху отвора в стената, който водеше към спускащо се надолу стълбище. Беше тъмно като в рог и не се чуваше никакъв шум. Дойде ѝ на ума, че бе тъй тихо от доста време, от последния изстрел. Какво ли би могло да се случи? — запита се тя. — Възможно ли е Пендъргаст да...

— Нора?

Гласът на Смитбак бе едва доловим шепот. Погледна веднага към него. Очите му бяха отворени, бледото лице — изтерзано от болка.

— Бил! — извика тя и сграбчи ръцете му. — Слава Богу!

— Тая работа взе да ми става навик — прошепна той.

Отпървом тя си помисли, че не е на себе си.

— Какво?

— Ами да ме ранят и да се събудя и да видя как се грижиш за мен. Същото се случи и в Юга, не помниш ли? Веднъж стига.

Опита се да се усмихне, но болката изкриви чертите на лицето му.

— Бил, не говори — рече тя и го погали по бузата. — Ще се оправяш. Ще те измъкнем оттук. Ще намеря...

Но, слава Богу, той отново бе изпаднал в безсъзнание.

Погледна показанията за жизнените му параметри и усети огромно облекчение. Бяха се подобрили — вярно, едва-едва. Торбичката с физиологичен разтвор продължаваше да влива жизненоважната течност в организма му.

И точно тогава тя чу писъка.

Долетя откъм тъмното стълбище — слаб и приглушен. Въпреки това беше най-страховитият, най-смразяващият писък, който някога бе чувала. Започна като висок, пронизителен крясък — почти нечовешки. Остана все така пронизителен поне минута, след което потрепна, премина във вой, преди да се превърне в задъхано, хленчещо ръмжене. А след това се чу далечен звън от удар на метал върху камък.

После отново настана тишина.

Тя се бе вторачила в отвора в стената и мислите ѝ бързо запрепускаха из различните възможности. Какво се бе случило? Дали Пендъргаст бе мъртъв? Ами противникът му? Дали и двамата не бяха мъртви?

Ако Пендъргаст бе ранен, тя трябваше да му помогне. Той можеше да отвори желязната врата или да намери някакъв друг начин да измъкне Смитбак от тази дяволска дупка. От друга страна, ако „Хирурга“ беше още жив, а Смитбак — мъртъв, — на нея рано или късно щеше да ѝ се наложи да се изправи пред него. Най-добре — по-скоро, за да може тя да диктува условията. Проклетата да е, ако остане тук да чака — като мюре за „Хирурга“, който ще се върне и ще я ликвидира — а след това ще довърши и работата си по Смитбак.

Взе от подноса с хирургически инструменти скалпел с широко лезвие. След това със скалпела в едната ръка и с фенерчето в другата приближи вратата, която водеше към подземиято.

Тесният изтеглен встрани каменен панел бе перфектно прикрит, за да изглежда като част от стената. Зад нея бе кладенец, пълен с мрак. Тя насочи лъча на фенерчето напред и започна да се спуска — бавно и тихо.

Когато стигна последната извивка на спиралата, изгаси фенерчето и спря с разтуптяно сърце. Питаше се какво да предприеме. Ако светне да се огледа, може да издаде присъствието си и да се превърне в идеална мишена за „Хирурга“, ако той я дебнеше там в мрака. Но без светлината просто не можеше да продължи.

Фенерчето беше риск, който трябваше да поеме. Включи го отново, слезе до долу и неволно ахна.

Беше се озовала в дълга и тясна стая, пълна от пода до тавана с бутилки. Силният лъч, който се стрелкаше по безкрайните редици, хвърляше безброй цветни отблясъци по стените, създаваше у нея впечатлението, че е попаднала някак си зад витрина от цветно стъкло.

Още колекции. Какво можеше да означава това?

Нямаше обаче време да се спира, да се чуди. Два чифта отпечатъци водеха към мрака напред. А по пращия под се виждаха и капки кръв.

Прекося стаята колкото е възможно най-бързо, мина под свода и се озова в друга стая, пълна с бутилки. Следите продължаваха. В края на тази стая имаше сводест вход, затворен с гоблен с ресни.

Изгаси фенерчето и тръгна към нея. Там изчака в непрогледния мрак и се вслуша напрегнато. Не долови никакъв шум. Безкрайно предпазливо отдръпна гоблена и се взря в тъмнината. Не можеше да види нищо. Помещението отвъд изглеждаше безлюдно, но нямаше как да бъде сигурна в това — трябваше просто да рискува. Пое дълбоко дъх и включи фенерчето.

То освети по-голямо помещение, изпълнено с дървени изложбени шкафове. Забърза напред, заобикаляше шкафове, за да стигне до свода в дъното, който водеше към поредица от по-малки ниши. Мушна се в най-близката от тях, пак изгаси фенерчето и се заслуша за някакъв звук, който би ѝ подсказал, че са усетили присъствието ѝ. Нищо. Включи отново фенерчето и продължи напред към стая, пълна с жаби и гуцери, змии и хлебарки, паяци с най-разнообразни форми и цветове. Нямаше ли край този „музей на чудатостите“ на Ленг?

В края на помещението спря пред поредния сводест вход, водещ към мрака, отново приклезна, изгаси фенерчето и се опита да чуе шум, който идва отвъд.

И тогава чу звукът.

Достигаше до нея слаб, отекнал и изкривен от преминаването си през каменните коридори. Колкото и да беше далечен, той мигновено вледени кръвта ѝ — беше нисък нечленоразделен стон, който ту се надигаше, ту спадаше в зловеща последователност.

Изчака настръхнала още миг. Първоначално мускулите ѝ се напрегнаха, готови да предприемат неволно отстъпление. Но сетне с безкрайно усилие на волята тя успя да се овладее. Каквото и да имаше отвъд, тя трябваше рано или късно да се изправи лице в лице срещу него. Пендъргаст може би се нуждаеше от помощта ѝ.

Събра смелост, включи фенерчето си и хукна напред. Прекоси още няколко стаи, пълни с шкафове със стъклени врати; през помещение с, както изглежда, стари одежди; а след това — през старинна лаборатория, пълна с колби и стъклени спирали, покрити с прах апарати с множество циферблати и ръждясали ключове. Тук между лабораторните маси тя спря рязко, за да се послуша отново.

Чу отново звук, вече доста по-близо, може би идваше от съседното помещение. Беше шум от стъпките на вървящ човек — шум от тътрене. Вървеше към нея.

Почти без да се замисли тя се хвърли под най-близката маса, изключвайки едновременно с това фенерчето.

До ушите ѝ долетя нов шум, ужасяващо нереален и все пак човешкият му произход не можеше да се сбърка.

Започна като ниско потракване, като картечен откос на тракащи зъби, пресичан на няколко пъти от дълбоко и мъчително вдишване. След това дойде високият едва поносим вой. Изведнъж целият този шум секна. И тогава Нора отново долови в тишината шума на тътрещи се стъпки, които идваха към нея.

Остана скрита зад масата, парализирана от страх, а шумът от тътрещи се крака приближаваше в непрогледния мрак. Изведнъж ужасяващ писък раздра тъмата. Той бе последван от закашляне, шум от повръщане и пликане на течност върху камъка. Ехото от писъка затихна бавно, отеквайки в каменните помещения зад гърба ѝ.

Нора се опитваше да успокои сърцебиенето си. Въпреки животинския си рев, нещото, което приближаваше към нея, бе човек. Не можеше да бъде друго и тя не биваше да го забравя. А щом бе човек, кой друг би могъл да бъде, освен Пендъргаст или „Хирурга“? Нора почувства някак си, че това трябва да е „Хирурга“. Може би беше ранен от Пендъргаст. Или беше напълно луд.

Разполагаше с едно предимство — той, изглежда, не знаеше къде се намира тя. Можеше да го нападне из засада и да го убие със скалпела. Ако бе в състояние да събере достатъчно смелост за това.

Приклепна зад лабораторната маса, стиснала скалпела в треперещата си ръка, фенерчето — в другата, стаена в обгръщация я мрак. Тътрещите се стъпки спряха. После ги чу отново — стържещи, несигурни. Той вече беше в същото помещение, в което се намираше и тя.

Стъпките бяха неравни, прекъсвани от чести паузи. Мина минута, през която не се чуваше никакво движение, после — четирипет несигурни крачки. Сега вече можеше да чува и дишането му. Не само че не бе нормално, но беше някак си насечено, придружено от всмукващ звук, сякаш въздухът преминаваше през мокър отвор.

Последва внезапна шумова експлозия — онзи се препъна в някакъв голям апарат, събори го на земята с трясъка на строшена стъклария. Шумът отекна на няколко пъти в каменните сводове.

Дръж се, рече си Нора. Дръж се. Ако това беше „Хирурга“, Пендъргаст трябва да го е ранил тежко. Ала къде тогава беше той? Защо не следваше „Хирурга“?

Сега шумът идваше от не повече от седем метра разстояние. Дочу драскане, глух ропот, тежко дишане, издрънчаха някакви стъклени отломки; онзи се изправяше след падането. Чу първата провлачена стъпка, после втора. Той продължаваше да върви към нея мъчително бавно. И през цялото време чуваше това негово дишане — хъркащо, с гъргорене, сякаш въздухът преминаваше през пробит шнорхел. Нора никога не беше чувала подобно нещо през живота си — толкова обезсилено човешко дишане.

Три метра. Нора стисна по-здраво скалпела, след като потокът от адреналин в кръвта ѝ се засили. Ще включи фенерчето и ще се хвърли напред. Изненадата щеше да ѝ даде предимство, особено ако той бе ранен.

Чу ново силно изхъркване, последвано от тежка стъпка; тежко вдишване — и пак стъпка; тишина, после — тътрузене на крак. Почти беше стигнал до нея. Тя приклепна, напрегна всички мускули, готова да го заслепи с фенерчето и да нанесе фаталния удар.

Още една стъпка, ново тътрене, след което тя атакува. Светна фенерчето, но вместо да се хвърли напред със скалпела, тя замръзна на място, с вдигната ръка, в която острието проблесна в лъча светлина.

А след това тя изпищя.

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Къстър стоеше на горната площадка на величественото стълбище, издигащо се от „Мюзийм драйв“, вгледан в морето от представители на пресата с неописуемо чувство на удовлетворение. Вляво от него беше кметът на Ню Йорк сити, току-що пристигнал с група шумни помощници; вдясно — комисарят на полицията. А току зад него стояха двамата му водещи детективи и неговият човек — Нойс. Беше изключително струпуване. Имаше толкова много зяпачи, че се наложи да затворят движението по „Сентръл парк уест“. Над главите им висяха вертолетите на пресата с виснали камери и с ярки прожектори, чиито лъчи се въртяха из тълпата. Залавянето на „Хирурга“, още именуващ се Роджър С. Бризбейн III — уважавания юрист и първи вицепрезидент на музея — бе приковало вниманието на медиите. Убиецът папагал не бе някой побъркан бездомник, живеещ в кашони в Сентръл парк. Оказа се един от стълбовете на манхатънското общество, усмихнатият и сърдечен домакин на толкова много блестящи празненства за набиране на средства и откриване на експозиции. Беше мъж чието лице и безупречно облечена фигура често се срещаше по светските страници на „Авеню“ и „Венити феър“. А ето, че сега бе разкрит като един от обвеляните с най-мрачна слава серийни убийци в Ню Йорк. Какъв материал за публикации! И той, Къстър, бе решил случая собственоръчно.

Кметът разговаряше шепнешком с комисаря и с директора на музея Кольпи, когото най-сетне бяха намерили в собствената му резиденция в Уест енд. Погледът на Къстър се задържа върху Кольпи. Лицето му бе слабо, изпито като на проповедник, а и беше облечен като актьор от филм на Бела Лугоси^[1].

Полицаяте в крайна сметка бяха разбили входната врата на жилището му, подозиращи нещо нередно, след като забелязали движещи се фигури зад спуснатите завеси. Разправяха, че го намерили в розова дантелена нощница, завързан на леглото си, докато съпругата му и друга дама били облечени с кожени униформи. Като го гледаше, Къстър не можеше да повярва на тези слухове. Вярно, тъмните му

дрехи бяха малко поомачкани. Ала все пак не беше възможно този стълб на богатата прослойка да се е отдавал на подобни забавления, нали така?

Къстър забеляза, че погледът на кмета Монтефиори се стрелва към него. Явно говореха за него. Макар че запази невъзмутимото си изражение, нахлузил маската на дълга и послушанието, той не можеше да предотврати вълната на удоволствието да пробяга по тялото му.

Комисарят Рокър се отдели от кмета и Кольпи и дойде при него. Къстър с изненада забеляза, че той не беше никак радостен.

— Капитане?

— Да, сър.

Комисарят се поколеба за миг, изражението му бе загрижено. После се наведе по-близо.

— Сигурен ли си?

— Сигурен за какво, сър?

— Че е Бризбейн.

Къстър усети как сам бе прободен от съмнение, но бързо го прогони. Доказателствата бяха смазващи.

— Да, сър.

— Той направи ли самопризнания?

— Не, не точно самопризнания, но направи някои изявления, които го инкриминират. Предполагам, че ще направи самопризнания, когато бъде разпитан официално. Винаги си признават. Имам предвид серийните убийци. Освен това намерихме инкриминиращи доказателства в кабинета му в музея...

— Не грешите, така ли? Господин Бризбейн е много видна личност.

— Не грешим, сър.

Рокър продължи да го гледа втренчено още миг. Къстър се размърда неловко. Очакваше поздравления, а не укори.

След това комисарят се наведе още по-близо към него и сниши гласа си до едва доловим шепот:

— Къстър, мога само едно да ти кажа: дано да си прав!

— Прав съм, сър.

Комисарят кимна, лицето му придоби изражение на леко облекчение, примесено все още със загриженост.

Къстър отстъпи почитателно назад, за да даде възможност на кмета и помощниците му, на Кольпи и на комисаря да се изправят пред тълпата репортери.

Кметът вдигна ръка и репортерите замлъкнаха. Къстър осъзна, че той нямаше да разреши дори на помощниците си да го представят. Щеше да се погрижи за всичко сам. След като изборите бяха толкова близо, нямаше да изпусне и трошица от славата.

— Дами и господа от пресата — започна кметът. — Извършихме арест по случая със серийния убиец, известен като „Хирурга“. Задържаният заподозрян бе идентифициран като Роджър С. Бризбейн III, вицепрезидент и главен юрист на Нюйоркския природонаучен музей.

Последва масово ахване. Макар всички журналисти вече да знаеха това, съобщението на кмета превръщаше новината в официална.

— Въпреки че е важно да се декларира, разбира се, че господин Бризбейн трябва да се смята засега за невинен, доказателствата срещу него са значителни.

Кметът направи кратка пауза и продължи:

— В ролята си на кмет аз наредих този случай да получи най-висок приоритет. Бяха привлечени всички налични ресурси. И ето защо искам да благодаря преди всичко на отличните служители от Нюйоркското полицейско управление, на комисар Рокър, на мъжете и жените от отдел „Убийства“ за неуморната им работа по този труден случай. Бих искал специално да отлича капитан Шъруд Къстър. Както разбрах, капитан Къстър не само е ръководил разследването, но и лично е решил случая. И аз като мнозина от вас съм шокиран от необичайния обрат, който прие този трагичен случай. Мнозина от тук присъстващите познаваме лично господин Бризбейн. Въпреки това комисарят ме увери, че полицията несъмнено е арестувала точно когото трябва и аз съм доволен, че мога да разчитам на неговите уверения.

Направи кратка пауза и обяви:

— Доктор Кольпи от музея би искал да каже няколко думи.

Като чу това, Къстър изтръпна. Директорът сигурно щеше да брани упорито своята дясна ръка; щеше да оспори полицейското

разследване на Къстър и методите му, щеше да го представи в лоша светлина.

Кольпи застана пред микрофона, изправен и вдървен, с ръце зад гърба. Заговори с хладен, величествен, премерен тон:

— Първо, бих искал да добавя и своите благодарности към отличните мъже и жени от Нюйоркското полицейско управление, на комисаря и на кмета за неуморната им работа по този трагичен случай. Това е един тъжен ден за музея и за мен лично. Бих искал да поднеса най-дълбоките си извинения на град Ню Йорк и на близките на жертвите за ужасните постъпки на нашия ползвал се с огромно доверие служител.

Къстър слушаше с непрекъснато растящо облекчение. Ето, собственият шеф на Бризбейн го хвърляше на лъвовете. Дотук — добре. Испита и леко негодувание към прекалената загриженост на комисаря Рокър за Бризбейн — загриженост, която дори собственият му шеф не споделяше.

Кольпи отстъпи назад и пред микрофона се завърна кметът.

— Сега ще отговоря на въпросите ви — рече той.

Последва рев и гора от вдигнати ръце. Говорителката на кмета Мери Хил пристъпи напред, за да поеме ръководството на импровизираната пресконференция.

Къстър огледа тълпата. В съзнанието му за миг се появи неприятният образ на онзи копой Смитбак, но с радост установи, че той липсваше сред морето от лица.

Мери Хил извика някакво име и Къстър чу зададени с висок тон въпрос:

— Защо го е направил? Наистина ли се е опитал да удължи живота си?

Кметът поклати глава.

— Не мога засега да спекулирам за мотивите.

— Въпрос към капитан Къстър! — извика друг глас. — Как установихте, че е Бризбейн? Какво беше решаващото доказателство?

Къстър пристъпи напред и отново прие невъзмутима изражение.

— Бомбе, чадър, черен костюм — отговори важно-важно и замълча за миг. — Когато е излизал да издебва жертвите си, тъй нареченият „Хирург“ бил облечен по този начин. Аз лично открих тази премяна в кабинета на господин Бризбейн.

— Намерихте ли оръжието на убийствата?

— Продължаваме да претърсваме кабинета му, изпратихме екип, който да претърси апартамента на господин Бризбейн и вилата му на Лонг айлънд. При претърсването на Лонг айлънд — добави многозначително той — ще участват и кучета, обучени за откриване на труповете.

— Каква беше ролята на ФБР в този случай? — извика телевизионен репортер.

— Никаква — отвърна бързешком комисарят. — Нямаха никаква роля. Цялата работа бе извършена от местните превоохранителни органи. В началото неофициален интерес прояви и агент от ФБР, но неговите улики не доведоха доникъде и, доколкото ми е известно, той се е отказал от случая.

— Друг въпрос към капитан Къстър, моля! Как се чувствате, господине, след като разкрихте най-сложния случай след Сина на Сам?

Въпросът бе зададен от онзи предварително подготвен дребосък Брайс Хариман. Въпрос, за който Къстър копнееше. И този репортер отново му се бе притекъл на помощ. Нещата се развиваха просто красиво.

Къстър успя да намери най-безстрастния си тон.

— Аз изпълнявах дълга си на полицаи. Нито повече, нито по-малко.

След това се отдръпна назад, за да се окъпе безизразното му лице в последвалата безкрайна канонада от светкавици.

[1] Холивудски режисьор, работил в периода 1930–1956 година.
Б.пр. ↑

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Образът, който се появи в лъча на нориното фенерче беше толкова неочакван, толкова ужасяващ, че тя инстинктивно се отдръпна назад, пусна скалпела и хукна. Единственото ѝ съзнателно желание бе да увеличи разстоянието между себе си онази ужасна гледка.

Но до вратата се спря. Мъжът — трябваше да го смята за мъж — не я следваше. Всъщност той се тътреше както и преди, като зомбиран, без да си дава сметка за присъствието ѝ. С трепереща ръка тя отново насочи фенерчето към него.

Дрехите висяха върху тялото му на дрипи, кожата му бе раздрана, кървяща, сякаш в резултат на обезумяло разчесване. Скалпът бе разкъсан, кожата висеше на парцали там, където бе откъсната от черепа. Пръстите на дясната му ръка стискаха кичури окървавена коса, а епидермата на самата ръка бе обелена слой подир слой, за да разкрие изсъхнала като пергамент плът. Устните му се бяха издули до нелепи размери, приличаха на тъмнокафяви банани, покрити с белези. Между тях се подаваше напуканият му почернял език. Клокочещ звук извираше дълбоко от гърлото му, а при всеки опит да поеме дъх или да издиша езикът потреперваше. През дупките на разкъсаната му риза Нора виждаше разлютени циреи на гърдите и корема, от които се процеждаше бистра течност. Под мишниците имаше гъсти колонии пришки, като малки червени ягоди, някои от които — като при бързо прожектирани диапозитиви — се подуваха с бясна скорост; докато гледаше една от тях се пръсна с отвратителен пукот, а на мястото ѝ веднага се появиха нови бързо подуващи се мехури.

Но онова, което поразя най-много Нора, бяха очите. Едното бе два пъти по-голямо от нормалния си размер, потънало в кръв, невероятно изпъкнало от очната си ябълка. То потрепваше и се въртеше на всички посоки, без да вижда нищо. Другото пък, тъкмо обратното — беше почерняло и сгърчено, неподвижно, потънало дълбоко в орбитата си.

Нора потрепери отново от отвращение. Това сигурно беше някоя от трагичните жертви на „Хирурга“? Но какво бе станало с нея? Какво

страховито мъчение бе претърпяла?

Докато я гледаше като омагьосана, фигурата спря и сякаш за първи път я забеляза. Главата се вдигна и кървясалото око комай я фиксира. Тя напрегна мускули, готова да побегне. Но този миг отмина. Фигурата потрепери силно от глава до пети, след това отпусна глава и отново пое пътя си заникъде.

Отклони лъча на фенерчето от отвратителната сцена, повдигаше ѝ се. Но по-лошо от гнусната гледка беше неочакваното разпознаване. Стана за миг, когато кървясалото око срещна погледа ѝ — тя познаваше този мъж. Колкото и нелепо да бе деформирано сега, тя си спомни, че бе виждала това характерно лице и преди — излъчващо сила, самоувереност; то се появи от лимузината пред строителната площадка на улица „Кетрин“.

Шокът беше толкова силен, че дъхът ѝ спря. Видя с ужас, че фигурата се връщаше назад. Какво бе сторил „Хирурга“ с него? Можеше ли тя да му помогне с нещо?

Но още докато си го помисли, вече знаеше, че нищо не можеше да помогне на този мъж. Свали фенерчето от гротескния силует, който се тътреше бавно и безцелно и се отдалечаваше от нея към стая отвъд лабораторията.

Насочи лъча на фенерчето напред. И тогава малко встрани от лъча забеляза Пендъргаст.

Той беше в съседната стая, легнал на хълбок, потънал в кръв. Изглеждаше мъртъв. Близко до него на пода лежеше голяма ръждясала брадва. А до нея — обърнат пън за екзекуции.

Потисна вика си и изтича през свода, съединяващ двете помещения и приклепна до него. За нейна изненада агентът от ФБР отвори очи.

— Какво стана? — извика тя. — Добре ли сте?

Пендъргаст се усмихна леко.

— Никога не съм бил по-добре, доктор Кели.

Тя освети локвата кръв и аленото петно, което покриваше предницата на ризата му.

— Но вие сте ранен!

Пендъраст я погледна, бледосините му очи бяха леко забулени.

— Да, боя се, че ще имам нужда от вашата помощ.

— Но какво се случи? Къде е „Хирурга“?

Очите на Пендъргаст сякаш се проясниха малко.

— Не го ли видяхте... не мина ли покрай вас?

— Какво? Мъжът, целият покрит с язви? Феърхевън? Той ли е убиецът?

Пендъргаст кимна.

— Господи! И какво му се е случило?

— Отровен е.

— Как?

— Пипа някои от предметите в тази стая. Внимавайте да не последвате примера му. Всичко, което виждате тук, е експериментална система за отравяне. Когато вземаше в ръце различни оръжия, Феърхевън несъмнено е поел чрез кожата си доста силен коктейл от отрови — невротоксини и други бързодействащи отровни вещества.

Той сграбчи ръката ѝ със своята хлъзгава от кръвта ръка.

— Смитбак?

— Жив е.

— Слава Богу!

— Ленг бе започнал да го оперира.

— Знам. Стабилизиран ли е?

— Да, но не знам за колко време. Трябва да го отведем — него и вас — веднага в болница.

Пендъргаст кимна.

— Имам един познат лекар, който може да уреди всичко.

— Но как ще излезем оттук?

Пистолетът на Пендъргаст лежеше на пода близо до него и той се протегна да го вземе, като направи лека болезнена гримаса.

— Моля ви да ми помогнете да се изправа. Трябва да се върнем в операционната, да проверим състоянието на Смитбак и да спрем моето кървене.

Тя му помогна да стане на крака. Пендъргаст залитна, опря се тежко на ръката ѝ.

— Осветете за миг нашия приятел, ако обичате — рече той.

Нещото, което бе представлявало Феърхевън, се тътреше покрай една от стените. Налетя на голям дървен шкаф, спря, върна се, тръгна пак напред, сякаш не можеше да преодолее препятствието. Пендъргаст го изгледа, след което се обърна.

— Повече не представлява заплаха — прошепна той. — Да се връщаме горе колкото е възможно по-скоро.

Поеха по обратния път през подземните помещения.

Пендъргаст спираше от време на време да си почине. Мъчително бавно се изкачиха по стълбите.

Смитбак лежеше на масата в операционната все още в безсъзнание.

Нора прегледа набързо мониторите — жизнените параметри бяха слаби, но стабилни. Литровата торбичка с физиологичен разтвор беше почти празна и тя я смени с трета. Пендъргаст се наведе над журналиста, дръпна чаршафите и го прегледа. След малко отстъпи назад и рече простичко:

— Ще оцелее.

Нора почувства огромно облекчение.

— А сега аз самият се нуждаю от малко помощ. Помогнете ми да сваля сакото и ризата си.

Нора развърза сакото от кръста на Пендъргаст, след това му помогна да свали ризата. Видя раната с неправилна форма в хълбока, оброчена с кървава коричка. От разтрошения му лакът течеше още кръв.

— Докарайте онази количка с хирургическите инструменти — рече той и я посочи със здравата си ръка.

Нора докара количката с подноса върху нея. Забеляза, че торсът му, макар и строен, бе изваян от силни мускули.

— Вземете и онези клампи ей там, моля ви — Пендъргаст почисти кръвта от раната, след това я поля с бетадин.

— Не искате ли нещо за болката? Знаю, че има...

— Няма време.

Пендъргаст пусна кървавата марля на пода и насочи прожектора към раната си.

— Трябва да зашия тези кървящи места, преди да съм отслабнал съвсем.

Нора го гледаше как преглежда раната.

— Снежете тази светлина малко по-ниско, моля. Така, така е по-добре. А сега, бихте ли ми подали онези клампи?

Макар Нора да имаше здрави нерви, веднага й се догади, като гледаше как Пендъргаст бърника из раната си. След малко остави

клампата, взе скалпел и направи къс разрез, перпендикулярен на раната.

— Да не би да възнамерявате да се оперирате сам?

Пендъргаст поклати глава.

— Не, това е само едно бързо и несръчно усилие да спра кръвенето. Но трябва да стигна до тази коремна вена, която поради напрегането ми, за съжаление се е отдръпнала навътре.

Замлъкна за миг, стиснал зъби, направи нов малък разрез, след това бръкна в раната с голям инструмент, приличащ на пинсети.

Нора потрепери, опита се да мисли за нещо друго.

— Как ще се измъкнем оттук? — попита тя по-скоро себе си, без да очаква отговор. Но Пендъргаст промълви:

— През подземните тунели. — Пое си дъх и продължи: — Проучванията ми разкриха, че в този район на „Ривърсайд“ някога е живял речен разбойник. Съдейки по размера на подземията, сега вече съм сигурен, че тук е била резиденцията му. Забелязахте ли великолепната гледка към Хъдсън, която къщата има?

— Не — рече преглъщайки Нора. — Не мога да кажа, че съм я видяла.

— Разбираемо, тъй като пречиствателната станция на Норт ривър сега закрива голяма част от гледката — рече Пендъргаст, докато измъкваше клампираната вена. — Но преди сто и петдесет години къщата е разполагала с панорамна гледка към долен Хъдсън. В началото на осемнайсети век речните пирати се срещали доста често. Промъквали се незабелязани по реката след мръкване, за да отвлекат закотвени кораби или да заловят пътници и да търсят откуп. — Замълча, за да огледа „оперативното поле“ и да издуха ситните капчици пот, избили по горната му устна. — Ленг трябва да е знаел това. Голямо подземие е било първото нещо, което му е било необходимо в една къща. Ето защо съм убеден, че ще намерим път към реката през подземията. Подайте ми онзи саморазгражащ се конец, моля. Не този, по-дебелия, 4–0. Благодаря ви.

Нора потръпна вътрешно, докато Пендъргаст лигираше вената.

— Добре — рече той след малко, махна клампата и остави конца настрана. — Тази вена причиняваше най-голямо кръвотечение. Не мога да сторя нищо за далака си, който очевидно е перфориран,

затова само ще обгоря по-малките източници на кръвене и ще затворя раната. Бихте ли ми подали електрообгорителя, моля? Да, това е.

Нора взе уреда — тясна синя писалка в края на кабел, с два бутона — „срязване“ и „обгаряне“ — от едната му страна. Подаде го на агента. Той отново се надвеси над раната си. Чу се остро изпукване, след това — друго, по-дълго, а във въздуха се издигна тънка струйка дим. Нора извърна поглед.

— Каква е била крайната цел на Ленг? — попита тя. Струваше й се, че като отвлича вниманието му с въпросите си, той някак си ще изпитва по-малка болка.

Пендъргаст не отговори веднага.

— Енок Ленг е искал да излекува човешката раса — отвърна той, все още наведен над раната си. — Искал е да я спаси.

В първия миг на Нора й се стори, че не го беше чула добре.

— Да спаси човечеството ли? Но той е убивал хора. Маса хора.

— Така е.

Ново изпукване.

— И как да го спаси?

— Като го елиминира.

Нора отново го погледна.

— Това е бил величественият проект на Ленг: да отърве земята от човечеството, да спаси расата от самата нея, от собствената й непригодност. Търсел е безупречната отрова, затова тези стаи са пълни с химикали, растения, отровни насекоми и влечуги. Аз, разбира се, разполагах с доста косвени доказателства отпреди: отровните вещества върху стъклените парченца, които вие изровихте от старата лаборатория на Ленг, например. Или гръцкият надпис в герба на къщата. Забелязахте ли го?

Нора кимна унесено.

— Това са последните думи на Сократ, след като изпил фаталната отрова. „Крито, дължа на Асклепий един петел, не забравяй да платиш дълга ми.“ Още едно нещо, за което трябваше да се сетя порано. — Той обгори още един кръвоносен съд. — Чак когато видях стаята, пълна с оръжия, направих връзката й осъзнах мащаба на плановете му. Тъй като създаването на съвършената отрова не било достатъчно, трябвало да създаде система за пренасянето й — начин, по който тя да обхване цялото земно кълбо. Чак тогава за мен придобиха

смисъл другите, по-странни и необясними части от колекцията му — дрехите, оръжията, прелетните птици, пренасяни по въздуха спори и всичко останало. Сред другите неща, докато правел проучванията си за тази система, той събирал всякакви отровени вещи — дрехи, оръжия, аксесоари. А по-голямата част от тях били заразени с отрова от него — ненужни опити с всякакви видове отрови.

— Боже мой — рече Нора. — Какъв шантав план!

— Планът определено е бил амбициозен. План, чието изпълнение изисквало време, равно на няколко човешки живота. Ето защо разработил своя... хм... метод за удължаване на живота.

Пендъргаст остави внимателно електрообгорителя настрана. Беше страшно пребледнял и видимо изтощен. Но самообладанието му беше неимоверно.

— Не забелязах тук следи от средства за затваряне на рани — рече той. — Очевидно Феърхевън не се е нуждаел от такива. Ако ми подадете онази марля и лейкопласта, ще затворя раната временно, докато може да получи необходимото внимание. И отново ще ми бъде необходима вашата помощ.

Нора му подаде поисканите неща, след това му помогна да превърже раната.

— Успял ли е да открие съвършената отрова? — попита тя.

— Не. Съдейки по състоянието на лабораторията му, той се е отказал около 1950 година.

— Защо?

— Не знам — отвърна Пендъргаст, докато облепяше с лейкопласт външната рана. Върху лицето му отново се завърна загриженото изражение, което тя бе забелязала по-рано. — Много е странно. И за мен е голяма загадка.

След като превръзката бе готова, Пендъргаст се изправи. Следвайки инструкциите му, Нора му помогна да направи от разкъсани чаршафи примка за врата, върху която да вдигне ранената си ръка, след това му помогна и да облече ризата си.

Пендъргаст отново се обърна към Смитбак, огледа неподвижното му тяло, погледна показанията на мониторите в челото на масата. Провери пулса му, прегледа и превръзките, които Нора бе направила. Разрови се из шкафовете, извади спринцовка и инжектира съдържанието ѝ в тръбичката с физиологичен разтвор.

— Така ще се чувства по-добре, докато не се измъкнете отгук и не вдигнете по тревога моя лекар — рече той.

— Аз ли? — втрещи се Нора.

— Скъпа доктор Кели, някой трябва да наблюдава Смитбак. Не можем да го преместим сами. С моята превързана ръка и с рана в хълбока, боя се, че няма да съм в състояние да отида където и да е, камо ли да гребам.

— Не разбирам.

— Скоро ще разберете. А сега, моля ви, помогнете ми да слезем отново по онези стълби.

Нора хвърли последен поглед към Смитбак и помогна на Пендъргаст да слязат по стълбите към каменното подземие с безбройните сбирки. Сега, като знаеше предназначението им, те й изглеждаха още по-ужасни.

В лабораторията Нора намали ход. Насочи лъча светлина към стаята с оръжията отвъд нея и видя Феърхевън, неподвижен, седнал в единия ъгъл. Пендъргаст му хвърли един поглед и се запъти към тежката врата в дъното. Отвори я. Зад нея имаше друго спускащо се надолу стълбище, далеч по-грубо, очевидно издълбано в естествената кухня на земята.

— Накъде водят тези стълби? — попита Нора като стигнаха до тях.

— Ако не греша — към реката.

Спуснаха се по стълбището, посрещнати от надигащата се срещу тях миризма на плесен и влага. Долу стълбището завършваше с каменен кей в тунел, потъващ в мрака с плясък на вълнички. Върху кея лежеше обърната с кила нагоре старинна дървена лодка.

— Леговището на речния пират — каза Пендъргаст, след като Нора освети с наоколо с фенерчето. — Отгук се е промъквал към Хъдсън да напада корабите. Ако лодката е още мореходна, ще можете да излезете на реката.

Нора погледна към скифа.

— Можете ли да гребете?

— Много ме бива в тази работа.

— Добре. Мисля, че ще намерите изоставено пристанище за малки съдове на няколко преки по течението на реката. Намерете колкото е възможно по-бързо телефон и позвънете на 645–7884; това е

номерът на шофьора ми Проктър. Обяснете му какво се е случило. Той ще дойде да ви вземе и ще уреди всичко, включително и лекаря за Смитбак и за мен.

Нора обърна гребната лодка и я спусна на вода. Беше стара и поразсърхната, течеше, но, изглежда, щеше да издържи.

— Ще се погрижите за Бил докато ме няма, нали? — попита тя.

Пендъргаст кимна, отражението на водата заигра по лицето му.

Тя слезе предпазливо в лодката.

Пендъргаст пристъпи напред.

— Доктор Кели — рече тихо той. — Има още едно нещо, което трябва да ви кажа.

Тя вдигна глава от лодката и го погледна.

— Властите не трябва в никакъв случай да узнаят какво има в тази къща. Убеден съм, че някъде зад тези стени се намира формулата за удължаване на човешкия живот. Нали разбирате?

— Разбирам — отвърна Нора след кратко мълчание.

Гледаше го изумена, след като важността на казаното започна да прониква в съзнанието ѝ. Тайната на удължаването на живота — все още ѝ се струваше неправдоподобно. Невероятно.

— Трябва също така да призная, че имам и лични причини това да остане тайна. Не искам името Пендъргаст да се опозорява допълнително.

— Ленг е бил ваш прародител.

— Да. Мой прапрачичо.

Нора кимна и сложи веслата. Това бе древно разбиране за фамилната чест; но тя вече знаеше, че Пендъргаст не принадлежеше само на своето време.

— Лекарят ми ще евакуира Смитбак в частна болница, където няма да задават неудобни въпроси. Аз, разбира се, също ще претърпя операция там. Няма да е нужно да споменаваме пред властите за нашето приключение.

— Разбирам — повтори тя.

— Хората ще се чудят какво се е случило с Феърхевън. Но аз много се съмнявам, че полицията ще го идентифицира като „Хирурга“, или пък ще направи връзка с къщата на булевард „Ривърсайд драйв“ 891.

— Тогава убийствата на „Хирурга“ ще останат неразкрити. Мистерия.

— Да. Но неразкритите убийства са най-интересни, не смятате ли? А сега повторете, моля, телефонния номер, който ви казах.

— Шест-четири-пет, седем-осем, осем-четири.

— Чудесно. А сега, моля побързайте, доктор Кели.

Тя отблъсна лодката от кея, обърна се да погледне още веднъж Пендъргаст. Лодката ѝ подскочаше на вълничките.

— Още един въпрос? Как, за Бога, успяхте да се освободите от онези вериги? Беше като магия.

Видя в сумрака как устните на Пендъргаст се разтеглиха в нещо като усмивка.

— То си беше магия.

— Не разбирам.

— Магията и фамилията Пендъргаст са синоними. В моя род има магьосници от десет погаления насам. Буквално сме затънали в магията. Антоан Ленг Пендъргаст не е правел изключение — всъщност той е бил един от най-талантливите в семейството. Сигурно забелязахте сценичните приспособления в трапезарията. Да не говорим за фалшивите стени, тайните панели, вратите-капани. Без да съзнава това, Феърхевън е завързвал жертвите си с оковите, предназначени за различни трикове. Разпознах ги веднага — оковите „Америкън Гито“ и веригите „Бийн призьн“, с фалшиви нитове, които всеки фокусник може да свали с пръсти или със зъби, веднага щом бъде окован. За човек, който знае тайната им, те са толкова сигурни, колкото да те вържат със скок.

И Пендъргаст се засмя тихичко, сякаш на себе си.

Нора му махна с ръка и загреба, плясъкът на водата отекваше в ниската каменна пещера. След малко стигна до задръстен с водорасли проход между два камъка — тесен, колкото да мине лодката. Мина през него и изведнъж се озова в просторните води на Хъдсън. Над нея се издигаше огромната маса на пречиствателната станция Норт ривър, а голямата блещукаща арка на моста „Джордж Вашингтон“ се мержелееше на север. Нора пое дълбоко хладния, свеж въздух. Още не можеше да повярва, че са останали живи.

Обърна се да погледне към отвора, през който току-що бе преминала. Изглеждаше като купчина сплетени водорасли около

няколко струпани балвана — нищо повече.

Наблегна на греблата, пред нея изплува силуетът на изоставеното малко пристанище на фона на блестящите небостъргачи на Среден Манхатън, и тогава ѝ се стори, че още дочува едва доловимия смях на Пендъргаст, носен от среднощния ветреца.

ЕПИЛОГ

АРКАНИУМ

Есента бе преминала в зима — беше един от онези свежи, слънчеви дни в началото на декември преди да падне първият сняг, когато светът изглежда почти като кристален в съвършенството си. Нора Кели и Бил Смитбак вървяха уловени за ръце по „Ривърсайд драйв“. Нора погледна към реката. От горното ѝ течение вече се носеха малки ледени късове. Като гравирани се очертаваха укрепленията на Ню Джързи, а сребристият мост „Джордж Вашингтон“ сякаш плуваше в безтегловност над реката.

Нора и Смитбак бяха намерили апартамент на авеню „Уест енд“ и Деветдесета. Когато Пендъргаст им позвъни и ги помоли да се срещнат на „Ривърсайд драйв“ 891, те решиха да извървят двете мили пеша, за да се насладят на хубавия ден.

За първи път след ужасното откритие на улица „Кетрин“ Нора усещаше как в живота ѝ се завръща известен покой. Работата ѝ в музея напредваше добре. Всички датировки с въглерод-14 на образците ѝ от Юта се бяха върнали и потвърждаваха теорията ѝ за връзката между анасазите и аптеките. В музея се проведе страхотна чистка, администрацията бе почти изцяло обновена — с изключение на Коълпи, който някак си бе успял да премине през изпитанията с непокътната, ако не и по-висока репутация и престиж. Всъщност Коълпи предложи на Нора важен административен пост, който тя учтиво отказа. Нещастният Роджър Бризбейн бе освободен — заповедта за ареста му бе отменена ден преди изборите, след като адвокатът му представи железни алибита за времето на трите папагалски убийства и ядосаният съдия изтъкна, че не съществуват никакви физически доказателства, които да го свързват с каквото и да е престъпление. Сега Бризбейн съдеше градските власти за неправилен арест. Вестниците продължаваха да надават вой, че „Хирурга“ бил още на свобода. Кметът загуби изборите. Капитан Къстър бе разжалван до редови патрулен полицай.

Появиха се сума вестникарски статии за неочакваното изчезване на Антъни Феърхевън, ала спекулациите свършиха с рейда на

данъчните власти в компанията му. След това всички приеха, че причина за изчезването му навярно са данъчни проблеми. Понесе се слух, че за последно Феърхевън бил забелязан на плажа някъде в Холандските Антили да си пие дайкирито и да чете „Уолстрийт джърнъл“.

Смитбак прекара две седмици в клиниката „Фивършам“, северно от Колд спринг, където раната му бе защита и превързана. Оправи се учудващо бързо. Пендъргаст също прекара няколко седмици във „Фивършам“ и претърпя серия от операции на лакътя и корема. След това изчезна и нито Нора, нито Смитбак знаеха нещо за него. До това тайнствено обаждане.

— Още не мога да повярвам, че отново се връщаме там — рече Смитбак, докато вървяха на север.

— Хайде, Бил. Не си ли любопитен да разбереш какво иска Пендъргаст?

— Разбира се. Просто не виждам защо да не се срещнем някъде другаде. На някое по-уютно място. Да речем — в ресторанта на „Карлайл“.

— Убедена съм, че ще узнаем причината за това.

— Аз — също. Но ако ми предложи коктейл в някоя от онези стъкленици на Ленг, моментално си тръгвам.

Старата къща се появи в далечината, нагоре по „Драйв“. Дори на ярката слънчева светлина тя изглеждаше някак тъмна: огромно свърталище на духове, обрамчено от голи дървета; черните прозорци на горните й етажи, гледащи на запад, приличаха на кухи очни ябълки.

Нора и Смитбак спряха едновременно, сякаш по даден знак.

— Знаеш ли, разтреперват ми се мартинките само при вида на тази стара грамада — рече тихо Смитбак. — Да ти кажа, че когато Феърхевън ме просна на операционната и усетих как ножът се забива в...

— Бил, моля те — рече жално тя.

На Смитбак беше започнало да му харесва да я гощава с кървави подробности.

Той я прегърна през рамо. Беше облечен в синия костюм от „Армани“, но сега му беше малко възширок, слабата му фигура бе отгъняла още повече след изпитанията. Лицето му беше бледо и

изопнато, но палавото пламъче на старото чувство за хумор се бе върнало в очите му.

Продължиха пътя си и пресякоха 137-а улица. Ето я подходната алея, все още отчасти затрупана от довеялите купища боклуци. Смитбак спря отново и Нора видя как погледът му пробяга по фасадата на сградата към един строшен прозорец на втория етаж. При цялата му демонстрация на кураж и непукизъм, лицето на журналиста пребледня за миг. След това продължи решително пътя си, следвайки Нора към задната порта. Почукаха.

Мина минута, после — две. Най-сетне вратата изскърца, отвори се и пред тях застана Пендъргаст. Носеше дебели гумени ръкавици, а елегантният му черен костюм бе покрит с прах от мазилка. Без да изрече и дума за поздрав, той се извърна и те го последваха по тихите кънтящи коридори към библиотеката. По коридорите бяха монтирани преносими халогенни лампи, които хвърляха студена бяла светлина върху стените на старата къща. Но дори и при наличието на светлина Нора потрепери от страх, докато вървеше отново по тези коридори. Лошата миризма на гниене я нямаше, заместена от лекия мирис на миещи препарати. Интериорът бе неузнаваем: имаше стени със свалени ламперии, шкафовете зееха отворени, водопроводните и газопроводните тръби бяха разкрити или премахнати, от пода бяха изтръгнати дъски. Изглеждаше така, сякаш къщата е била разбита по време на невероятно изтощително претърсване.

В библиотеката всички чаршафи бяха свалени от скелетите и препарирани животни. Осветлението тук беше по-мъждиво, но Нора забеляза, че половината лавици бяха изпразнени, а на пода имаше грижливо подредени купчинки от книги. Пендъргаст си проправи път между тях към огромната камина в дъното на стаята и тогава — най-сетне — се обърна към двамата си гости.

— Доктор Кели — рече той и й кимна. — Господин Смитбак, радвам се, че изглеждате добре.

— Този ваш доктор Блум е колкото хирург, толкова и артист — отвърна Смитбак с малко скована сърдечност. — Надявам се да му дадат ордена на синия кръст. Макар че още не съм видял сметката, която ще ми изпрати.

Пендъргаст леко се усмихна. Последва кратко мълчание.

— Е, защо ни поканихте тук, господин Пендъргаст? — попита Нора.

— Вие двамата преминахте през ужасно изпитание — отвърна Пендъргаст и свали тежките ръкавици. — По-голямо, отколкото човек би трябвало да преживее. Чувствам се до голяма степен отговорен за това.

— Е, нали за това са завещанията — отвърна шеговито Смитбак.

— През последните седмици научих някои неща. На твърде много хора вече не може да се помогне — Мери Грийн, Дорийн Холандър, Манди Екълънд, Райнхарт Пък, Патрик О’Шонеси. Но за вас двамата... помислих си, че може би ако чуете истинската история — история, която никой друг не трябва да узнае — това може да ви помогне да прогоните демоните от душите си.

Последва нова кратка пауза.

— Продължете — рече Смитбак с коренно различен тон.

Пендъргаст погледна Нора, после — Смитбак, сетне — отново Нора.

— Още от детството си Феърхевън е бил обсебен от идеята за безсмъртие. По-големият му брат е починал на шестнайсет годишна възраст от синдрома Хъчинсън-Гилфорд.

— Малкият Артър — намеси се Смитбак.

Пендъргаст го погледна с изненада.

— Точно така.

— Синдромът на Хъчинсън-Гилфорд ли? — попита Нора. — Никога не съм чувала за него.

— Болестта е известна и като прогерия. След нормално раждане детето започва да старее изключително бързо. Растежът спира. Косата побелява и опадва, разкривайки изпъкнали вени. Обикновено нямат вежди и мигли, а очите стават прекалено големи за черепа. Кожата потъмнява и се сбръчква. Дългите кости се трошат от липса на калций. Най-общо казано, когато достигне юношество, тялото на детето вече е като на старец. Става податливо на атеросклероза, инсулти и инфаркти. Точно от инфаркт е починал Артър Феърхевън, когато е бил на шестнайсет години.

— Брат му е бил свидетел как безсмъртието се свива в пет или шест години на ужас. И никога не успял да го преживее. Всички се боим от смъртта, но за Алтъни Феърхевън този страх се превръща в

идея фикс. Записва се да учи медицина, но след две години го изключили за предприети от него някакви неразрешени опити. Още не съм разбрал от какво естество са били те. Тъй че по традиция влязъл в семейния бизнес с недвижими имоти. Ала здравето си останало негова мания. Експериментирал със здравословни храни, с диети, витамини, хранителни добавки, германски водолечения, финландска димна сауна. Обнадежден от християнското обещание за вечен живот, станал крайно религиозен — ала когато молитвите му не получавали отговор, започнал да разпределя залозите си, допълвайки религиозния си плам с не по-малко силен и необясним интерес към науката, медицината и естествената история. Превърнал се в голям благодетел на няколко съмнителни изследователски института, както и на медицинския факултет на Колумбийския университет, на Смитсъновия институт и, разбира се, на Нюйоркския природонаучен музей. Основал и клиниката „Малкия Артър“, където наистина се върши сериозна работа по редките заболявания на децата.

— Не сме сигурни кога точно е узнал за Ленг. Ровил се е много време в архива на музея, следвайки една или друга посока на изследвания. И в даден момент е попаднал на информация за Ленг. Открил две критично важни информации — за същината на експериментите на Ленг и за местонахождението на първата му лаборатория. Ето го най-сетне човекът, който твърдял, че е успял да удължи живота си. Можете да си представите как е реагирал Феърхевън. Трябвало да открие какво е постигнал онзи човек и дали наистина е успял. Ето защо се е наложило Пък да умре: само той знаел за посещенията на Феърхевън в архива. Само той е знаел какво изучава Феърхевън. Това не е било проблем, докато не намерихме писмото на Шотъм; но после вече е станало неизбежно Пък да бъде премахнат. Дори едно случайно негово споменаване за посещенията на Феърхевън в архива щеше да го свърже директно с Ленг. И би го превърнало в главния заподозрян. Като ви е подмамил там, долу, в архива, доктор Кели, Феърхевън се надявал да убие с един куршум два заека. Вие самата се оказахте необичайно опасна и ефективна за него.

Но аз избързвам. След като Феърхевън открил върху какво е работил Ленг, следващият въпрос бил дали е успял, с други думи — дали Ленг е още жив. Затова започнал да го издирва. Когато аз самият започнах да издирвам местонахождението на Ленг, често имах

чувството, че някой е вървял по следите пред мен, при това не много отдавна.

В крайна сметка Феърхевън открил къде е живял някога Ленг. Отишъл в къщата му. Представете си екзалтацията му, когато разбрал, че моят прапрачичо е още жив — когато осъзнал, че Ленг наистина е успял в опита си да удължи живота. Ленг притежавал онази тайна, която Феърхевън толкова силно желяел.

Опитал се да накара Ленг да разкрие тайната си. Но както знаем, Ленг бил изоставил крайния си проект. И сега аз знам защо. След като проучих документите в лабораторията му, разбрах, че Ленг е прекратил изведнъж работата си към първи март 1954 година. Дълго време се чудих защо точно на тази дата. И се сетих. Това бе датата на „Касъл Браво“.

— „Касъл Браво“ ли? — повтори Нора.

— Първата термоядрена бомба, взривена над атола Бикини. Мощността ѝ достигнала петнайсет мегатона, а огненото кълбо на взрива — четири мили в диаметър. Ленг бил убеден, че с изобретяването на термоядрената бомба човечеството и без друго ще се самоунищожи далеч по-ефективно, отколкото това би могъл да стори той. Напредъкът на технологиите бил решил проблема вместо него. Затова изоставил изследванията си за свършената отрова. Можел да остарее и да умре спокойно, убеден, че е въпрос на време мечтата му земята да бъде излекувана от човешката чума ще бъде изпълнена.

И така, когато Феърхевън го открил, Ленг не бил вземал еликсира от дълго време — всъщност от март 1954 година. Бил остарял. Може би дори е искал да умре. Във всеки слух чай отказал, дори и след най-жестоки мъчения, да разкрие формулата си. Феърхевън стигнал твърде далеч в старанията си и го убил.

Но за Феърхевън съществувала още една възможност. Старата лаборатория на Ленг, където можел да открие жизненоважна информация — под формата на човешки останки и особено пък в дневника на Ленг. А Феърхевън знаел къде е била лабораторията — под „Музея на Шотъм“. Разбира се, парцелът бил застроен с жилищни сгради. Но Феърхевън бил в състояние да купи земята и да разруши сградите — в името на обновяването на града. Строителите, с които разговарях, споменаха, че присъствието на Феърхевън по време на

изкопите на основите биело на очи. Той влязъл втори в костницата, след като работникът, който открил костите, избягал изплашен. Няма съмнение, че е открил там дневника на Ленг. По-късно могъл да изследва на спокойствие, останките, намерени в тунела. Включително и костите — и това, без съмнение, обяснява защо следите по старите и по новите трупове са толкова сходни.

И така, Феърхевън вече разполагал с дневниците на Ленг. Започнал да се опитва да повтаря експериментите на Ленг с надеждата да открие посоката, в която Ленг бил поел. Но опитите му са били аматорски, разбира се, не бил схванал същността на истинската работа на Ленг.

Разказът на Пендъргаст прекъсна и старата къща потъна в дълбока тишина.

— Не мога да повярвам — рече накрая Смитбак. — Когато го интервюирах, Феърхевън изглеждаше толкова самоуверен, толкова спокоен. Толкова... толкова с ума си.

— Лудостта приема много скрити форми — отвърна Пендъргаст. — Обсебеността на Феърхевън е била дълбока, прекалено силна и само очаквала да избие на повърхността. А и човек може да стигне до портите на ада еднакво лесно и с малки, и с големи крачки. Феърхевън е смятал, че формулата за удължаването на живота е била предопределена за него. След като отнел живота на Ленг, той започнал да смята себе си за Ленг — за онзи Ленг, какъвто би трябвало да бъде. Възприел е външния му вид, начина на обличане. И тогава започнаха папагалските убийства. Но те бяха съвсем различни от онова, което полицията си въобразяваше. Убийства, които, между другото нямат нищо общо с вашата статия, господин Смитбак.

— Защо се опита да убие вас? — попита Смитбак. — Това е бил голям риск. Изобщо не можах да разбера причината.

— Феърхевън беше човек, който мислеше много, много далновидно. Ето защо е постигнал такъв успех в бизнеса — и, разбира се, това е една от причините толкова да се страхува от смъртта. Когато успях да намеря адреса на Мери Грийн, той е осъзнал, че е само въпрос на време да открия и къщата на Ленг. Няма значение дали съм вярвал, че Ленг е жив, или не — той е знаел, че щом се добера до къщата на Ленг, всичките му усилия ще отидат на вятъра. Ще се разкрие връзката между съвременния убиец, известен като „Хирурга“,

и стария убиец на име Ленг. Същото се отнася и за Нора. Тя бе попаднала на гореща следа; бе посетила дъщерята на Макфадън, има археологическия опит, който на мен ми липсва. Ясно му е било, че е само въпрос на време да разберем къде е живял Ленг. Не е можел да си позволи да ни остави да продължим.

— А О'Шонеси? Защо уби и него?

Пендъргаст склони глава.

— Никога няма да си го простя. Изпратих О'Шонеси да изпълни една, както ми се струваше, безопасна поръчка — да провери аптеката „Ню Амстердам“, откъдето Ленг е купувал химикалите си преди много години. Както изглежда, О'Шонеси имал там късмета да открие някакви стари счетоводни книги, в които били описани продажбите от двайсетте години. Казвам късмет, но се е оказа тъкмо обратното. Не осъзнавах, че Феърхевън е бил нащрек и е следял всяка наша стъпка. Когато е разбрал, че О'Шонеси не само е знаел откъде Ленг е купувал химикалите си, но е успял и да открие някакви стари книги — които биха могли да бъдат безкрайно полезни, а в същото време и опасни в ръцете му, — той трябвало да го убие незабавно.

— Горкият Патрик! — рече Смитбак. — Каква ужасна смърт.

— Ужасна, много ужасна наистина — рече тихо Пендъргаст, а болката бе изписана прекалено силно върху лицето му. — И отговорността за нея лежи изцяло върху моите плещи. Той беше добър човек и добър полицаи.

Докато гледаше редиците подвързани с кожа книги, проядените от червеи гоблени и люещите се тапети, Нора потрепери.

— О, Господи — прошепна най-сетне тихо Смитбак, — и като си помисля, че не мога да публикувам нищо от това. — Сетне погледна Пендъргаст. — И какво се случи с Феърхевън?

— Най-накрая го сполетя онова, от което се боеше най-много — смъртта. В знак на почит към Алън Едгар По, зазидах горкия нещастник в една от подземните ниши. И тялото му никога повече няма да изплува на повърхността.

Тези думи бяха посрещнати с кратко мълчание.

— Какво възнамерявате да сторите с тази къща и с всичките тези сбирки?

Устните на Пендъргаст се разтеглиха в уморена усмивка.

— След един мъчителен процес на наследявания, тази къща и нейното съдържание в крайна сметка станаха моя собственост. Може би някой ден част от тези колекции ще се озоват като анонимно дарение в най-големите музеи на света, но това няма да стане скоро.

— А какво е станало с къщата? Тя е сякаш обърната наопаки.

— Това ме води към последната молба, която бих искал да отправя към вас двамата.

— И тя е...?

— Да дойдете с мен.

Те последваха Пендъргаст по виещите се коридори към задната входна врата. Пред нея Ролс-ройсът на Пендъргаст тихичко мъркаше на празни обороти, абсолютно не на място в тази окаяна обстановка. Пендъргаст отвори вратичката.

— Къде отиваме?

— В гробището „Портите на рая“.

Пътуването от Манхатън през заоблените хълмове на Уестчестър отне половин час. През цялото това време Пендъргаст не каза нищо и не помръдна, потънал изцяло в мислите си. Най-сетне стигнаха до потъмнелите метални порти и се заизкачваха по леко възвишение. Отвъд него имаше втори хълм, зад него — трети: обширен град на мъртвите, изпълнен с бели мраморни паметници и тежки, елегантни гробници. Колата спря в далечния край на гробището.

Пендъргаст слезе и ги поведе по покрита с безупречно подстригана трева пътека към редица скорошни гробове. Дълги, замръзнали купчини пръст, подредени с геометрична точност, без надгробни камъни, без цветя и каквито и да е отличителни знаци, с изключение на по един железен прът на всеки гроб. Върху всеки прът бе прикрепена алуминиева рамка, в която бе поставено картонче, вече избеляло и плесенясало, с изписан върху него протекъл от влагата номер.

Вървяха покрай редицата нови гробове, докато не стигнаха до номер 12. Пендъргаст спря до него, склони глава със склучени ръце, сякаш се молеше. Зад гърба му лъчите на уилото зимно слънце пронизваха извитите клони на дъбовете, а хълмът тънеше в мъгла.

— Къде се намираме? — попита Смитбак и се огледа. — Чии са тези гробове?

— Феърхевън е погребал тук трийсет и шестте скелета от улица „Кетрин“. Много хитър ход. Да се вземе разрешение от съда за ексхумация е дълъг и труден процес. Това е било най-доброто решение, ако изключим кремацията, но в този случай законът не я позволява. Той искал никой да няма достъп до тези скелети.

Пендъргаст посочи с ръка.

— Този гроб, номер 12, е мястото, където най-сетне е намерила покой Мери Грийн. Починала, но не и забравена.

Пендъргаст бръкна в джоба си и извади парче хартия, нагънато като акордеон. То леко потреперваше на слабия ветрец. Протегна го над гроба като че правеше някакво жертвоприношение.

— Какво е това?

— Арканиумът.

— Какво?

— Формулата на Ленг за удължаване на човешкия живот. Усъвършенстваната формула. Тя вече не е изисквала да се използват хора за донори. Това е причината, поради която е спрял да убива през 1935 година.

Слисаните Нора и Смитбак се спогледаха.

— В крайна сметка Ленг е успял да я постигне. Докъм края на двайсетте години това не е било възможно. Едва тогава получил достъп до определени синтетични опиати и други биохимични експериментални съединения. При наличието на тази формула той нямал нужда от повече жертви. Ленг не е обичал да убива. Той е бил учен; за него убиването е било просто тъжна необходимост. За разлика от Феърхевън, който определено се е наслаждавал на убийствата. Смитбак се бе вторачил недоверчиво в хартиятката.

— Нима искате да ми кажете, че държите в ръцете си формулата на вечния живот?

— Няма такова нещо като „вечен живот“, господин Смитбак. Поне не и на този свят. Курсът на лечение би увеличил продължителността на живота. С колко? И аз не знам точно. Най-малко със сто години, може би — и с повече.

— Къде я намерихте?

— Беше скрита в къщата. Както си и знаех. Бях убеден, че Ленг не би я унищожил напълно. Би запазил едно копие за себе си. — Вътрешната борба у Пендъргаст сякаш се прояви още по-силно в изражението му. — Трябваше да я открия. Ако беше попаднала в нечии ръце... — не довърши думите си той.

— Прегледахте ли я?

Пендъргаст кимна.

— Е, и?

— Включва доста елементарна биохимия, използват се химикали, с които човек може да се сдобие във всяка добра аптека. Представлява органичен синтез, който всеки що-годе талантлив абсолютен химик може да извърши в една добре обзаведена лаборатория. Има обаче един номер, оригинален трик, поради който тя едва ли ще бъде преоткрита от незапознат с работата на Ленг учен — поне в обозримото бъдеще.

Последва кратка пауза.

— Вие какво ще... ние какво... ще правим с нея? — едва успя да попита през дъх Смитбак.

Сякаш в отговор на въпроса му се чу остро изщракване. В лявата ръка на Пендъргаст се виеше малко пламъче — то излизаше от тънка златна запалка и жълтееше в сумрака. Без да каже нищо той поднесе огънчето към края на хартийката.

— Почакайте! — и извика Смитбак и се втурна напред. Вдигнал високо горящата хартия, Пендъргаст изкусно се извърна настрани и избегна опита му да я сграбчи.

— Какво правите? — извика завъртелият се отново към него Смитбак. — За Бога, дайте ми тази...

Старото, свито на акордеонен мех листче вече бе наполовина изгоряло, черната пепел се къдреше и се чупеше, а люспи от нея падаха върху замръзналата земя на гроба.

— Спрете! — изохка Смитбак и отново пристъпи напред. — Помислете добре! Не можете...

— Аз вече съм помислил — отвърна Пендъргаст. — През последните шест седмици на това разследване не правих нищо повече от това да размишлявам. За мой безкраен срам тази формула е била извадена на бял свят от член на фамилията Пендъргаст. Колко хора са загинали за нея — колко юноши и девойки като Мери Грийн, — това

историята никога няма да узнае. И точно аз, който успях да я открия, съм длъжен да я унищожа. Повярвайте ми — това е единственият начин. Нищо, създадено чрез толкова страдания, не бива да има правото на живот.

Пламъчето достигна края на листчето; Пендъргаст разтвори пръсти и неизгорялото ъгълче се превърна в пепел по пътя си към земята. Пендъргаст леко натисна пепелта в пръстта на гроба на Мери Грийн. Когато отстъпи назад, в кафеникавата пръст бе останало само малко черно петно.

Последва кратко, изпълнено с потрес мълчание.

Сетне Смитбак се улови с ръце за главата.

— Не мога да повярвам. Нима ни доведохте тук, само за да видим това?

Пендъргаст кимна.

— Но защо?

— Защото онова, което току-що сторих, бе прекалено важно, за да го извърша сам. Това бе действие, което изискваше свидетели — дори и само заради историята.

Нора се вгледа в лицето на Пендъргаст и забеляза, че от него още не бяха изчезнали следите на напрегнатата вътрешна борба — на бездънна мъка и на изтощен дух.

Смитбак нещастен поклати глава.

— Съзнавате ли какво направихте? Току-що унищожихте най-големия скок в развитието на медицината, постиган някога.

Агентът от ФБР заговори отново, този път с тих глас, почти шепнешком:

— Не можете ли да разберете? Тази формула би унищожила света. Ленг е разполагал с отговора на проблема си, стискал го е в ръце. Ако бе разпространил формулата, това щеше да бъде краят на света. Само че му е липсвала обективността да прозре това.

Смитбак не отвърна нищо.

Пендъргаст го погледна за миг, после сведе очи към гроба. Раменете му сякаш увиснаха.

Нора стоеше по-назад, гледаше и слушаше без да изрече и дума. Сега заговори изведнъж:

— Разбирам ви. Знам колко трудно е било решението ви. Но мисля, че въпреки всичко постъпихте правилно.

Докато тя говореше, погледът на Пендъргаст си оставаше забит в земята. Сетне той бавно надигна глава и погледът му срещна нейния. Може би беше само плод на въображението ѝ, но след думите ѝ мъкката, изписана върху лицето му, сякаш бе намаляла почти незабележимо.

— Благодаря ви, Нора — рече тихо той.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.